ارمغان اسلام

از سلسلهٔ منشورات نجفی

شمارهٔ ۱۸ پرنس بیلدنگ

پست شمارهٔ ۳

بسمه تعالی

امیدوارم از این [illegible] واعظ

این ضعیف مسطور [illegible] آقا [illegible]

سید محمد [illegible] از دعا فراموش ننماید

۲۹ [illegible] ۱۳۷۳ [illegible] ۲۱ [illegible] محمد حسن [illegible]

ارمغانِ اسلام

کتابیست پاکیزه مشتمل بر قسمتی از احکام شریعت اسلام و فروع دین وبیان برخی از نمازهای مستحبی ومختصری از مسائل وزیاراتِ معصومین صلوات الله علیهم اجمعین ودعاهای مختلف وترجمهٔ برخی از آن وبیان بعض مطالب مفیده وغیره که برای خدمت بهم کیشان تألیف گردید

اُمیدوارم که برادران وخواهرانِ دینی از آن بهره مند شوند وبانیانِ خیر را از دعا فراموش ننمایند انشاء الله تعالیٰ

سه‌شنبه دوّم ربیع الاوّل سنه ۱۳۷۰ هجری مطابق

۲۱ آذر ماه باستانی سنه ۱۳۲۹ هجری شمسی

۱۲ دیسمبر سنه ۱۹۵۰ م در بمبئی

شمارهٔ ۱۸ پرینس بلدینگ پُست شماره ۳

محمد حسن نجفی

فهرست ارمغان اسلام

آيۃ الكرسي

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ اَللّٰهُ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّوْمُ لَا تَاْخُذُهٗ
سِنَةٌ وَّلَا نَوْمٌ لَهٗ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِيْ يَشْفَعُ
عِنْدَهٗ اِلَّا بِاِذْنِهٖ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ اَيْدِيْهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيْطُوْنَ
بِشَيْءٍ مِّنْ عِلْمِهٖ اِلَّا بِمَا شَآءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ وَلَا
يَؤُدُهٗ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيْمُ لَآ اِكْرَاهَ فِي الدِّيْنِ قَدْ تَّبَيَّنَ
الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ فَمَنْ يَّكْفُرْ بِالطَّاغُوْتِ وَيُؤْمِنْ بِاللّٰهِ فَقَدِ
اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقٰى لَا انْفِصَامَ لَهَا وَاللّٰهُ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ
اَللّٰهُ وَلِيُّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا يُخْرِجُهُمْ مِّنَ الظُّلُمٰتِ اِلَى النُّوْرِ وَالَّذِيْنَ
كَفَرُوْا اَوْلِيٰٓؤُهُمُ الطَّاغُوْتُ يُخْرِجُوْنَهُمْ مِّنَ النُّوْرِ اِلَى الظُّلُمٰتِ
اُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ النَّارِ هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ

سورة	بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ	يٰسٓ

يٰسٓ وَالْقُرْاٰنِ الْحَكِيْمِ اِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِيْنَ عَلٰى صِرَاطٍ
مُّسْتَقِيْمٍ تَنْزِيْلَ الْعَزِيْزِ الرَّحِيْمِ لِتُنْذِرَ قَوْمًا مَّآ اُنْذِرَ اٰبَآؤُهُمْ

فَهُمْ غَافِلُونَ لَقَدْ حَقَّ الْقَوْلُ عَلَىٰ أَكْثَرِهِمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ
إِنَّا جَعَلْنَا فِي أَعْنَاقِهِمْ أَغْلَالًا فَهِيَ إِلَى الْأَذْقَانِ فَهُمْ مُقْمَحُونَ
وَجَعَلْنَا مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ سَدًّا وَمِنْ خَلْفِهِمْ سَدًّا فَأَغْشَيْنَاهُمْ
فَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ وَسَوَاءٌ عَلَيْهِمْ أَأَنْذَرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنْذِرْهُمْ
لَا يُؤْمِنُونَ إِنَّمَا تُنْذِرُ مَنِ اتَّبَعَ الذِّكْرَ وَخَشِيَ الرَّحْمَٰنَ بِالْغَيْبِ
فَبَشِّرْهُ بِمَغْفِرَةٍ وَأَجْرٍ كَرِيمٍ إِنَّا نَحْنُ نُحْيِي الْمَوْتَىٰ وَنَكْتُبُ مَا قَدَّمُوا
وَآثَارَهُمْ وَكُلَّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ فِي إِمَامٍ مُبِينٍ وَاضْرِبْ لَهُمْ
مَثَلًا أَصْحَابَ الْقَرْيَةِ إِذْ جَاءَهَا الْمُرْسَلُونَ إِذْ أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمُ
اثْنَيْنِ فَكَذَّبُوهُمَا فَعَزَّزْنَا بِثَالِثٍ فَقَالُوا إِنَّا إِلَيْكُمْ مُرْسَلُونَ
قَالُوا مَا أَنْتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا وَمَا أَنْزَلَ الرَّحْمَٰنُ مِنْ شَيْءٍ إِنْ أَنْتُمْ
إِلَّا تَكْذِبُونَ قَالُوا رَبُّنَا يَعْلَمُ إِنَّا إِلَيْكُمْ لَمُرْسَلُونَ وَمَا عَلَيْنَا إِلَّا
الْبَلَاغُ الْمُبِينُ قَالُوا إِنَّا تَطَيَّرْنَا بِكُمْ لَئِنْ لَمْ تَنْتَهُوا لَنَرْجُمَنَّكُمْ
وَلَيَمَسَّنَّكُمْ مِنَّا عَذَابٌ أَلِيمٌ قَالُوا طَائِرُكُمْ مَعَكُمْ أَئِنْ ذُكِّرْتُمْ بَلْ
أَنْتُمْ قَوْمٌ مُسْرِفُونَ وَجَاءَ مِنْ أَقْصَى الْمَدِينَةِ رَجُلٌ يَسْعَىٰ قَالَ يَا
قَوْمِ اتَّبِعُوا الْمُرْسَلِينَ اتَّبِعُوا مَنْ لَا يَسْأَلُكُمْ أَجْرًا وَهُمْ مُهْتَدُونَ

وَمَالِيَ لَآ أَعْبُدُ الَّذِي فَطَرَنِي وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ءَأَتَّخِذُ مِن دُونِهِ
ءَالِهَةً إِن يُرِدْنِ الرَّحْمَٰنُ بِضُرٍّ لَّا تُغْنِ عَنِّي شَفَاعَتُهُمْ شَيْئًا وَلَا
يُنقِذُونِ إِنِّي إِذًا لَّفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ إِنِّي ءَامَنتُ بِرَبِّكُمْ
فَاسْمَعُونِ قِيلَ ادْخُلِ الْجَنَّةَ قَالَ يَا لَيْتَ قَوْمِي يَعْلَمُونَ
بِمَا غَفَرَ لِي رَبِّي وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُكْرَمِينَ وَمَا أَنزَلْنَا عَلَىٰ قَوْمِهِ
مِنۢ بَعْدِهِ مِن جُندٍ مِّنَ السَّمَاءِ وَمَا كُنَّا مُنزِلِينَ إِن كَانَتْ إِلَّا
صَيْحَةً وَاحِدَةً فَإِذَا هُمْ خَامِدُونَ يَا حَسْرَةً عَلَى الْعِبَادِ مَا يَأْتِيهِم
مِّن رَّسُولٍ إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ أَلَمْ يَرَوْا كَمْ أَهْلَكْنَا
قَبْلَهُم مِّنَ الْقُرُونِ أَنَّهُمْ إِلَيْهِمْ لَا يَرْجِعُونَ وَإِن كُلٌّ لَّمَّا جَمِيعٌ
لَّدَيْنَا مُحْضَرُونَ وَءَايَةٌ لَّهُمُ الْأَرْضُ الْمَيْتَةُ أَحْيَيْنَاهَا وَأَخْرَجْنَا
مِنْهَا حَبًّا فَمِنْهُ يَأْكُلُونَ وَجَعَلْنَا فِيهَا جَنَّاتٍ مِّن نَّخِيلٍ وَأَعْنَابٍ
وَفَجَّرْنَا فِيهَا مِنَ الْعُيُونِ لِيَأْكُلُوا مِن ثَمَرِهِ وَمَا عَمِلَتْهُ أَيْدِيهِمْ
أَفَلَا يَشْكُرُونَ سُبْحَانَ الَّذِي خَلَقَ الْأَزْوَاجَ كُلَّهَا مِمَّا تُنۢبِتُ
الْأَرْضُ وَمِنْ أَنفُسِهِمْ وَمِمَّا لَا يَعْلَمُونَ وَءَايَةٌ لَّهُمُ الَّيْلُ نَسْلَخُ
مِنْهُ النَّهَارَ فَإِذَا هُم مُّظْلِمُونَ وَالشَّمْسُ تَجْرِي لِمُسْتَقَرٍّ لَّهَا

ذٰلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ۝ وَالْقَمَرَ قَدَّرْنَاهُ مَنَازِلَ حَتّٰى عَادَ كَالْعُرْجُونِ
الْقَدِيمِ ۝ لَا الشَّمْسُ يَنْبَغِي لَهَا أَنْ تُدْرِكَ الْقَمَرَ وَلَا اللَّيْلُ سَابِقُ
النَّهَارِ ۚ وَكُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ ۝ وَآيَةٌ لَهُمْ أَنَّا حَمَلْنَا ذُرِّيَّتَهُمْ فِي
الْفُلْكِ الْمَشْحُونِ ۝ وَخَلَقْنَا لَهُمْ مِنْ مِثْلِهِ مَا يَرْكَبُونَ ۝ وَإِنْ نَشَأْ
نُغْرِقْهُمْ فَلَا صَرِيخَ لَهُمْ وَلَا هُمْ يُنْقَذُونَ ۝ إِلَّا رَحْمَةً مِنَّا وَمَتَاعًا
إِلٰى حِينٍ ۝ وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّقُوا مَا بَيْنَ أَيْدِيكُمْ وَمَا خَلْفَكُمْ
لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ۝ وَمَا تَأْتِيهِمْ مِنْ آيَةٍ مِنْ آيَاتِ رَبِّهِمْ إِلَّا كَانُوا
عَنْهَا مُعْرِضِينَ ۝ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ أَنْفِقُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللّٰهُ قَالَ
الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا أَنُطْعِمُ مَنْ لَوْ يَشَاءُ اللّٰهُ أَطْعَمَهُ
إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ۝ وَيَقُولُونَ مَتٰى هٰذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ
صَادِقِينَ ۝ مَا يَنْظُرُونَ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً تَأْخُذُهُمْ وَهُمْ يَخِصِّمُونَ
فَلَا يَسْتَطِيعُونَ تَوْصِيَةً وَلَا إِلٰى أَهْلِهِمْ يَرْجِعُونَ ۝ وَنُفِخَ فِي
الصُّورِ فَإِذَا هُمْ مِنَ الْأَجْدَاثِ إِلٰى رَبِّهِمْ يَنْسِلُونَ ۝ قَالُوا يَا وَيْلَنَا
مَنْ بَعَثَنَا مِنْ مَرْقَدِنَا ۜ هٰذَا مَا وَعَدَ الرَّحْمٰنُ وَصَدَقَ الْمُرْسَلُونَ
إِنْ كَانَتْ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً فَإِذَا هُمْ جَمِيعٌ لَدَيْنَا مُحْضَرُونَ ۝ فَالْيَوْمَ

لَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَلَا تُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۝ إِنَّ أَصْحَابَ
الْجَنَّةِ الْيَوْمَ فِي شُغُلٍ فَاكِهُونَ ۝ هُمْ وَأَزْوَاجُهُمْ فِي ظِلَالٍ عَلَى
الْأَرَائِكِ مُتَّكِئُونَ ۝ لَهُمْ فِيهَا فَاكِهَةٌ وَلَهُمْ مَا يَدَّعُونَ ۝
سَلَامٌ قَوْلًا مِنْ رَبٍّ رَحِيمٍ ۝ وَامْتَازُوا الْيَوْمَ أَيُّهَا الْمُجْرِمُونَ ۝
أَلَمْ أَعْهَدْ إِلَيْكُمْ يَا بَنِي آدَمَ أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ إِنَّهُ لَكُمْ
عَدُوٌّ مُبِينٌ ۝ وَأَنِ اعْبُدُونِي هَٰذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ۝ وَلَقَدْ
أَضَلَّ مِنْكُمْ جِبِلًّا كَثِيرًا أَفَلَمْ تَكُونُوا تَعْقِلُونَ ۝ هَٰذِهِ جَهَنَّمُ
الَّتِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ ۝ اصْلَوْهَا الْيَوْمَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ۝ الْيَوْمَ
نَخْتِمُ عَلَىٰ أَفْوَاهِهِمْ وَتُكَلِّمُنَا أَيْدِيهِمْ وَتَشْهَدُ أَرْجُلُهُمْ
بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ۝ وَلَوْ نَشَاءُ لَطَمَسْنَا عَلَىٰ أَعْيُنِهِمْ فَاسْتَبَقُوا
الصِّرَاطَ فَأَنَّىٰ يُبْصِرُونَ ۝ وَلَوْ نَشَاءُ لَمَسَخْنَاهُمْ عَلَىٰ مَكَانَتِهِمْ
فَمَا اسْتَطَاعُوا مُضِيًّا وَلَا يَرْجِعُونَ ۝ وَمَنْ نُعَمِّرْهُ نُنَكِّسْهُ
فِي الْخَلْقِ أَفَلَا يَعْقِلُونَ ۝ وَمَا عَلَّمْنَاهُ الشِّعْرَ وَمَا يَنْبَغِي لَهُ
إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ وَقُرْآنٌ مُبِينٌ ۝ لِيُنْذِرَ مَنْ كَانَ حَيًّا وَيَحِقَّ
الْقَوْلُ عَلَى الْكَافِرِينَ ۝ أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا خَلَقْنَا لَهُمْ مِمَّا عَمِلَتْ

أَيْدِيْنَا أَنْعَامًا فَهُمْ لَهَا مَالِكُوْنَ وَذَلَّلْنَاهَا لَهُمْ فَمِنْهَا رَكُوْبُهُمْ
وَمِنْهَا يَأْكُلُوْنَ وَلَهُمْ فِيْهَا مَنَافِعُ وَمَشَارِبُ أَفَلَا يَشْكُرُوْنَ
وَاتَّخَذُوْا مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ اٰلِهَةً لَّعَلَّهُمْ يُنْصَرُوْنَ لَا يَسْتَطِيْعُوْنَ
نَصْرَهُمْ وَهُمْ لَهُمْ جُنْدٌ مُّحْضَرُوْنَ فَلَا يَحْزُنْكَ قَوْلُهُمْ إِنَّا نَعْلَمُ
مَا يُسِرُّوْنَ وَمَا يُعْلِنُوْنَ أَوَلَمْ يَرَ الْإِنْسَانُ أَنَّا خَلَقْنَاهُ مِنْ نُّطْفَةٍ
فَإِذَا هُوَ خَصِيْمٌ مُّبِيْنٌ وَضَرَبَ لَنَا مَثَلًا وَّنَسِيَ خَلْقَهُ قَالَ مَنْ
يُّحْيِ الْعِظَامَ وَهِيَ رَمِيْمٌ قُلْ يُحْيِيْهَا الَّذِيْ أَنْشَأَهَا أَوَّلَ مَرَّةٍ
وَهُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيْمٌ الَّذِيْ جَعَلَ لَكُمْ مِّنَ الشَّجَرِ الْأَخْضَرِ نَارًا فَإِذَا
أَنْتُمْ مِّنْهُ تُوْقِدُوْنَ أَوَلَيْسَ الَّذِيْ خَلَقَ السَّمٰوَاتِ وَالْأَرْضَ
بِقَادِرٍ عَلٰى أَنْ يَّخْلُقَ مِثْلَهُمْ بَلٰى وَهُوَ الْخَلَّاقُ الْعَلِيْمُ إِنَّمَا أَمْرُهُ
إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَنْ يَّقُوْلَ لَهُ كُنْ فَيَكُوْنُ فَسُبْحَانَ الَّذِيْ بِيَدِهٖ
مَلَكُوْتُ كُلِّ شَيْءٍ وَّإِلَيْهِ تُرْجَعُوْنَ

سورة	بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ	الرحمٰن

الرَّحْمٰنُ عَلَّمَ الْقُرْاٰنَ خَلَقَ الْإِنْسَانَ عَلَّمَهُ الْبَيَانَ الشَّمْسُ
وَالْقَمَرُ بِحُسْبَانٍ وَّالنَّجْمُ وَالشَّجَرُ يَسْجُدَانِ وَالسَّمَآءَ رَفَعَهَا

وَوَضَعَ الْمِيزَانَ ۙ أَلَّا تَطْغَوْا فِي الْمِيزَانِ ۙ وَأَقِيمُوا الْوَزْنَ بِالْقِسْطِ
وَلَا تُخْسِرُوا الْمِيزَانَ ۙ وَالْأَرْضَ وَضَعَهَا لِلْأَنَامِ ۙ فِيهَا فَاكِهَةٌ
وَالنَّخْلُ ذَاتُ الْأَكْمَامِ ۖ وَالْحَبُّ ذُو الْعَصْفِ وَالرَّيْحَانُ ۚ فَبِأَيِّ
آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ كَالْفَخَّارِ ۙ وَخَلَقَ
الْجَانَّ مِنْ مَارِجٍ مِنْ نَارٍ ۚ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ رَبُّ الْمَشْرِقَيْنِ
وَرَبُّ الْمَغْرِبَيْنِ ۚ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيَانِ
بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَا يَبْغِيَانِ ۚ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ يَخْرُجُ
مِنْهُمَا اللُّؤْلُؤُ وَالْمَرْجَانُ ۚ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ وَلَهُ الْجَوَارِ
الْمُنْشَآتُ فِي الْبَحْرِ كَالْأَعْلَامِ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ كُلُّ مَنْ
عَلَيْهَا فَانٍ ۖ وَيَبْقَىٰ وَجْهُ رَبِّكَ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ ۚ فَبِأَيِّ آلَاءِ
رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ يَسْأَلُهُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ كُلَّ يَوْمٍ
هُوَ فِي شَأْنٍ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ سَنَفْرُغُ لَكُمْ أَيُّهَ
الثَّقَلَانِ ۚ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ يَا مَعْشَرَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ
إِنِ اسْتَطَعْتُمْ أَنْ تَنْفُذُوا مِنْ أَقْطَارِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ
فَانْفُذُوا ۚ لَا تَنْفُذُونَ إِلَّا بِسُلْطَانٍ ۚ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

يُرْسَلُ عَلَيْكُمَا شُوَاظٌ مِّنْ نَّارٍ وَّنُحَاسٌ فَلَا تَنْتَصِرَانِ ۚ فَبِأَيِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا
تُكَذِّبَانِ فَإِذَا انْشَقَّتِ السَّمَاۤءُ فَكَانَتْ وَرْدَةً كَالدِّهَانِ ۚ فَبِأَيِّ
اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ فَيَوْمَئِذٍ لَّا يُسْـَٔلُ عَنْ ذَنْبِهٖۤ اِنْسٌ وَّلَا جَاۤنٌّ
فَبِأَيِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ يُعْرَفُ الْمُجْرِمُوْنَ بِسِيْمٰهُمْ فَيُؤْخَذُ بِالنَّوَاصِيْ
وَالْاَقْدَامِ ۚ فَبِأَيِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ هٰذِهٖ جَهَنَّمُ الَّتِيْ يُكَذِّبُ
بِهَا الْمُجْرِمُوْنَ يَطُوْفُوْنَ بَيْنَهَا وَبَيْنَ حَمِيْمٍ اٰنٍ ۚ فَبِأَيِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا
تُكَذِّبٰنِ وَلِمَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهٖ جَنَّتٰنِ ۚ فَبِأَيِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ
ذَوَاتَاۤ اَفْنَانٍ ۚ فَبِأَيِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ فِيْهِمَا عَيْنٰنِ تَجْرِيٰنِ
فَبِأَيِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ فِيْهِمَا مِنْ كُلِّ فَاكِهَةٍ زَوْجٰنِ ۚ فَبِأَيِّ
اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ مُتَّكِـِٕيْنَ عَلٰى فُرُشٍۢ بَطَاۤىِٕنُهَا مِنْ اِسْتَبْرَقٍ ۗ
وَجَنَا الْجَنَّتَيْنِ دَانٍ فَبِأَيِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ فِيْهِنَّ قٰصِرٰتُ
الطَّرْفِ لَمْ يَطْمِثْهُنَّ اِنْسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَاۤنٌّ ۚ فَبِأَيِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا
تُكَذِّبٰنِ كَاَنَّهُنَّ الْيَاقُوْتُ وَالْمَرْجَانُ ۚ فَبِأَيِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ
هَلْ جَزَاۤءُ الْاِحْسَانِ اِلَّا الْاِحْسَانُ ۚ فَبِأَيِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ
وَمِنْ دُوْنِهِمَا جَنَّتٰنِ فَبِأَيِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ مُدْهَاۤمَّتٰنِ ۚ

فَبِاَيِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ فِيْهِمَا عَيْنٰنِ نَضَّاخَتٰنِ فَبِاَيِّ اٰلَاۤءِ
رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ فِيْهِمَا فَاكِهَةٌ وَّنَخْلٌ وَّرُمَّانٌ فَبِاَيِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا
تُكَذِّبٰنِ فِيْهِنَّ خَيْرٰتٌ حِسَانٌ فَبِاَيِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ
حُوْرٌ مَّقْصُوْرٰتٌ فِى الْخِيَامِ فَبِاَيِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ لَمْ
يَطْمِثْهُنَّ اِنْسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَآنٌّ فَبِاَيِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ
مُتَّكِـِٕيْنَ عَلٰى رَفْرَفٍ خُضْرٍ وَّعَبْقَرِيٍّ حِسَانٍ فَبِاَيِّ اٰلَاۤءِ
رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ تَبٰرَكَ اسْمُ رَبِّكَ ذِى الْجَلٰلِ وَالْاِكْرَامِ

سورة	بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ	الواقعة

اِذَا وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ لَيْسَ لِوَقْعَتِهَا كَاذِبَةٌ خَافِضَةٌ رَّافِعَةٌ
اِذَا رُجَّتِ الْاَرْضُ رَجًّا وَّبُسَّتِ الْجِبَالُ بَسًّا فَكَانَتْ هَبَآءً مُّنْۢبَثًّا
وَّكُنْتُمْ اَزْوَاجًا ثَلٰثَةً فَاَصْحٰبُ الْمَيْمَنَةِ مَا اَصْحٰبُ الْمَيْمَنَةِ
وَاَصْحٰبُ الْمَشْئَمَةِ مَا اَصْحٰبُ الْمَشْئَمَةِ وَالسّٰبِقُوْنَ السّٰبِقُوْنَ
اُولٰٓئِكَ الْمُقَرَّبُوْنَ فِيْ جَنّٰتِ النَّعِيْمِ ثُلَّةٌ مِّنَ الْاَوَّلِيْنَ
وَقَلِيْلٌ مِّنَ الْاٰخِرِيْنَ عَلٰى سُرُرٍ مَّوْضُوْنَةٍ مُّتَّكِـِٕيْنَ عَلَيْهَا
مُتَقٰبِلِيْنَ يَطُوْفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَانٌ مُّخَلَّدُوْنَ بِاَكْوَابٍ

وَّاَبَارِيْقَ وَكَاْسٍ مِّنْ مَّعِيْنٍ ۙ لَّا يُصَدَّعُوْنَ عَنْهَا وَلَا يُنْزِفُوْنَ ۙ
وَفَاكِهَةٍ مِّمَّا يَتَخَيَّرُوْنَ ۙ وَلَحْمِ طَيْرٍ مِّمَّا يَشْتَهُوْنَ ۙ وَحُوْرٌ عِيْنٌ ۙ
كَاَمْثَالِ اللُّؤْلُؤِ الْمَكْنُوْنِ ۚ جَزَآءًۢ بِمَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ لَا يَسْمَعُوْنَ
فِيْهَا لَغْوًا وَّلَا تَاْثِيْمًا ۙ اِلَّا قِيْلًا سَلٰمًا سَلٰمًا وَاَصْحٰبُ الْيَمِيْنِ ۙ
مَآ اَصْحٰبُ الْيَمِيْنِ ۗ فِيْ سِدْرٍ مَّخْضُوْدٍ ۙ وَّطَلْحٍ مَّنْضُوْدٍ ۙ وَّظِلٍّ
مَّمْدُوْدٍ ۙ وَّمَآءٍ مَّسْكُوْبٍ ۙ وَّفَاكِهَةٍ كَثِيْرَةٍ ۙ لَّا مَقْطُوْعَةٍ وَّلَا
مَمْنُوْعَةٍ ۙ وَّفُرُشٍ مَّرْفُوْعَةٍ ۗ اِنَّآ اَنْشَاْنٰهُنَّ اِنْشَآءً ۙ فَجَعَلْنٰهُنَّ
اَبْكَارًا ۙ عُرُبًا اَتْرَابًا ۙ لِّاَصْحٰبِ الْيَمِيْنِ ۙ ثُلَّةٌ مِّنَ الْاَوَّلِيْنَ ۙ وَثُلَّةٌ
مِّنَ الْاٰخِرِيْنَ ۗ وَاَصْحٰبُ الشِّمَالِ ۙ مَآ اَصْحٰبُ الشِّمَالِ ۗ فِيْ سَمُوْمٍ
وَّحَمِيْمٍ ۙ وَّظِلٍّ مِّنْ يَّحْمُوْمٍ ۙ لَّا بَارِدٍ وَّلَا كَرِيْمٍ اِنَّهُمْ كَانُوْا قَبْلَ ذٰلِكَ
مُتْرَفِيْنَ ۚ وَكَانُوْا يُصِرُّوْنَ عَلَى الْحِنْثِ الْعَظِيْمِ ۚ وَكَانُوْا يَقُوْلُوْنَ ۙ
اَئِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَّعِظَامًا ءَاِنَّا لَمَبْعُوْثُوْنَ ۙ اَوَاٰبَآؤُنَا الْاَوَّلُوْنَ
قُلْ اِنَّ الْاَوَّلِيْنَ وَالْاٰخِرِيْنَ ۙ لَمَجْمُوْعُوْنَ اِلٰى مِيْقَاتِ يَوْمٍ مَّعْلُوْمٍ
ثُمَّ اِنَّكُمْ اَيُّهَا الضَّآلُّوْنَ الْمُكَذِّبُوْنَ ۙ لَاٰكِلُوْنَ مِنْ شَجَرٍ مِّنْ زَقُّوْمٍ ۙ
فَمَالِئُوْنَ مِنْهَا الْبُطُوْنَ ۚ فَشٰرِبُوْنَ عَلَيْهِ مِنَ الْحَمِيْمِ ۚ فَشٰرِبُوْنَ

شُرْبَ الْهِيمِ هٰذَا نُزُلُهُمْ يَوْمَ الدِّينِ نَحْنُ خَلَقْنٰكُمْ فَلَوْلَا تُصَدِّقُونَ
أَفَرَءَيْتُمْ مَّا تُمْنُونَ ءَأَنْتُمْ تَخْلُقُونَهٗ أَمْ نَحْنُ الْخٰلِقُونَ نَحْنُ قَدَّرْنَا
بَيْنَكُمُ الْمَوْتَ وَمَا نَحْنُ بِمَسْبُوقِينَ عَلٰى أَنْ نُّبَدِّلَ أَمْثٰلَكُمْ
وَنُنْشِئَكُمْ فِي مَا لَا تَعْلَمُونَ وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ النَّشْأَةَ الْأُولٰى فَلَوْلَا
تَذَكَّرُونَ أَفَرَءَيْتُمْ مَّا تَحْرُثُونَ ءَأَنْتُمْ تَزْرَعُونَهٗ أَمْ نَحْنُ الزّٰرِعُونَ
لَوْ نَشَآءُ لَجَعَلْنٰهُ حُطٰمًا فَظَلْتُمْ تَفَكَّهُونَ إِنَّا لَمُغْرَمُونَ بَلْ
نَحْنُ مَحْرُومُونَ أَفَرَءَيْتُمُ الْمَآءَ الَّذِي تَشْرَبُونَ ءَأَنْتُمْ أَنْزَلْتُمُوهُ
مِنَ الْمُزْنِ أَمْ نَحْنُ الْمُنْزِلُونَ لَوْ نَشَآءُ جَعَلْنٰهُ أُجَاجًا فَلَوْلَا
تَشْكُرُونَ أَفَرَءَيْتُمُ النَّارَ الَّتِي تُورُونَ ءَأَنْتُمْ أَنْشَأْتُمْ
شَجَرَتَهَا أَمْ نَحْنُ الْمُنْشِئُونَ نَحْنُ جَعَلْنٰهَا تَذْكِرَةً وَّمَتَاعًا
لِّلْمُقْوِينَ فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ فَلَا أُقْسِمُ بِمَوٰقِعِ النُّجُومِ
وَإِنَّهٗ لَقَسَمٌ لَّوْ تَعْلَمُونَ عَظِيمٌ إِنَّهٗ لَقُرْاٰنٌ كَرِيمٌ فِي كِتٰبٍ
مَّكْنُونٍ لَّا يَمَسُّهٗ إِلَّا الْمُطَهَّرُونَ تَنْزِيلٌ مِّنْ رَّبِّ الْعٰلَمِينَ
أَفَبِهٰذَا الْحَدِيثِ أَنْتُمْ مُّدْهِنُونَ وَتَجْعَلُونَ رِزْقَكُمْ أَنَّكُمْ
تُكَذِّبُونَ فَلَوْلَا إِذَا بَلَغَتِ الْحُلْقُومَ وَأَنْتُمْ حِينَئِذٍ تَنْظُرُونَ

وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنكُمْ وَلَٰكِن لَّا تُبْصِرُونَ فَلَوْلَا إِن كُنتُمْ غَيْرَ
مَدِينِينَ تَرْجِعُونَهَا إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ فَأَمَّا إِن كَانَ مِنَ
الْمُقَرَّبِينَ فَرَوْحٌ وَرَيْحَانٌ وَجَنَّتُ نَعِيمٍ وَأَمَّا إِن كَانَ مِنْ أَصْحٰبِ
الْيَمِينِ فَسَلَامٌ لَّكَ مِنْ أَصْحٰبِ الْيَمِينِ وَأَمَّا إِن كَانَ مِنَ
الْمُكَذِّبِينَ الضَّالِّينَ فَنُزُلٌ مِّنْ حَمِيمٍ وَتَصْلِيَةُ جَحِيمٍ
إِنَّ هٰذَا لَهُوَ حَقُّ الْيَقِينِ فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ

سورة	بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ	الجمعة

يُسَبِّحُ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ الْمَلِكِ الْقُدُّوسِ الْعَزِيزِ
الْحَكِيمِ هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمِّيِّينَ رَسُولًا مِّنْهُمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ
اٰيٰتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتٰبَ وَالْحِكْمَةَ وَإِن كَانُوا مِن قَبْلُ
لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ وَاٰخَرِينَ مِنْهُمْ لَمَّا يَلْحَقُوا بِهِمْ وَهُوَ الْعَزِيزُ
الْحَكِيمُ ذٰلِكَ فَضْلُ اللّٰهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَاءُ وَاللّٰهُ ذُو الْفَضْلِ
الْعَظِيمِ مَثَلُ الَّذِينَ حُمِّلُوا التَّوْرٰىةَ ثُمَّ لَمْ يَحْمِلُوهَا كَمَثَلِ
الْحِمَارِ يَحْمِلُ أَسْفَارًا بِئْسَ مَثَلُ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِاٰيٰتِ اللّٰهِ
وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظّٰلِمِينَ قُلْ يٰأَيُّهَا الَّذِينَ هَادُوا

إِنْ زَعَمْتُمْ أَنَّكُمْ أَوْلِيَاءُ لِلَّهِ مِنْ دُونِ النَّاسِ فَتَمَنَّوُا الْمَوْتَ إِنْ
كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۝ وَلَا يَتَمَنَّوْنَهُ أَبَدًا بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ ۚ وَاللَّهُ
عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ ۝ قُلْ إِنَّ الْمَوْتَ الَّذِي تَفِرُّونَ مِنْهُ فَإِنَّهُ مُلَاقِيكُمْ ۖ
ثُمَّ تُرَدُّونَ إِلَىٰ عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۝
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا
إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ ۚ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ۝ فَإِذَا
قُضِيَتِ الصَّلَاةُ فَانْتَشِرُوا فِي الْأَرْضِ وَابْتَغُوا مِنْ فَضْلِ اللَّهِ
وَاذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ۝ وَإِذَا رَأَوْا تِجَارَةً أَوْ لَهْوًا
انْفَضُّوا إِلَيْهَا وَتَرَكُوكَ قَائِمًا ۚ قُلْ مَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ مِنَ اللَّهْوِ
وَمِنَ التِّجَارَةِ ۚ وَاللَّهُ خَيْرُ الرَّازِقِينَ ۝

المنافقون	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ	سورة

إِذَا جَاءَكَ الْمُنَافِقُونَ قَالُوا نَشْهَدُ إِنَّكَ لَرَسُولُ اللَّهِ ۗ وَاللَّهُ يَعْلَمُ
إِنَّكَ لَرَسُولُهُ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَكَاذِبُونَ ۝ اتَّخَذُوا
أَيْمَانَهُمْ جُنَّةً فَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ ۚ إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا
يَعْمَلُونَ ۝ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ آمَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا فَطُبِعَ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ فَهُمْ

لَا يَفْقَهُوْنَ   وَاِذَا رَاَيْتَهُمْ تُعْجِبُكَ اَجْسَامُهُمْ ۚ وَاِنْ يَّقُوْلُوْا تَسْمَعْ
لِقَوْلِهِمْ ۚ كَاَنَّهُمْ خُشُبٌ مُّسَنَّدَةٌ ۚ يَحْسَبُوْنَ كُلَّ صَيْحَةٍ عَلَيْهِمْ ۚ
هُمُ الْعَدُوُّ فَاحْذَرْهُمْ ۚ قٰتَلَهُمُ اللّٰهُ ۚ اَنّٰى يُؤْفَكُوْنَ   وَاِذَا قِيْلَ
لَهُمْ تَعَالَوْا يَسْتَغْفِرْ لَكُمْ رَسُوْلُ اللّٰهِ لَوَّوْا رُءُوْسَهُمْ وَرَاَيْتَهُمْ
يَصُدُّوْنَ وَهُمْ مُّسْتَكْبِرُوْنَ   سَوَآءٌ عَلَيْهِمْ اَسْتَغْفَرْتَ لَهُمْ
اَمْ لَمْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ ۚ لَنْ يَّغْفِرَ اللّٰهُ لَهُمْ ۚ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِى الْقَوْمَ
الْفٰسِقِيْنَ   هُمُ الَّذِيْنَ يَقُوْلُوْنَ لَا تُنْفِقُوْا عَلٰى مَنْ عِنْدَ رَسُوْلِ
اللّٰهِ حَتّٰى يَنْفَضُّوْا ۚ وَلِلّٰهِ خَزَآئِنُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَلٰكِنَّ
الْمُنٰفِقِيْنَ لَا يَفْقَهُوْنَ   يَقُوْلُوْنَ لَئِنْ رَّجَعْنَآ اِلَى الْمَدِيْنَةِ
لَيُخْرِجَنَّ الْاَعَزُّ مِنْهَا الْاَذَلَّ ۚ وَلِلّٰهِ الْعِزَّةُ وَلِرَسُوْلِهٖ وَلِلْمُؤْمِنِيْنَ
وَلٰكِنَّ الْمُنٰفِقِيْنَ لَا يَعْلَمُوْنَ   يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تُلْهِكُمْ
اَمْوَالُكُمْ وَلَآ اَوْلَادُكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللّٰهِ ۚ وَمَنْ يَّفْعَلْ ذٰلِكَ فَاُولٰٓئِكَ
هُمُ الْخٰسِرُوْنَ   وَاَنْفِقُوْا مِمَّا رَزَقْنٰكُمْ مِّنْ قَبْلِ اَنْ يَّاْتِيَ
اَحَدَكُمُ الْمَوْتُ فَيَقُوْلَ رَبِّ لَوْلَآ اَخَّرْتَنِيْٓ اِلٰٓى اَجَلٍ قَرِيْبٍ ۙ
فَاَصَّدَّقَ وَاَكُنْ مِّنَ الصّٰلِحِيْنَ   وَلَنْ يُّؤَخِّرَ اللّٰهُ نَفْسًا اِذَا جَآءَ

أَجَلُهَا وَاللّٰهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ

سورة	بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ	المُلك

تَبَارَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ الَّذِي خَلَقَ
الْمَوْتَ وَالْحَيٰوةَ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا وَهُوَ الْعَزِيزُ الْغَفُورُ الَّذِي
خَلَقَ سَبْعَ سَمٰوٰتٍ طِبَاقًا مَا تَرَىٰ فِي خَلْقِ الرَّحْمٰنِ مِنْ تَفَاوُتٍ
فَارْجِعِ الْبَصَرَ هَلْ تَرَىٰ مِنْ فُطُورٍ ثُمَّ ارْجِعِ الْبَصَرَ كَرَّتَيْنِ يَنْقَلِبْ
إِلَيْكَ الْبَصَرُ خَاسِئًا وَهُوَ حَسِيرٌ وَلَقَدْ زَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا
بِمَصَابِيحَ وَجَعَلْنَاهَا رُجُومًا لِلشَّيَاطِينِ وَأَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابَ
السَّعِيرِ وَلِلَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ
إِذَا أُلْقُوا فِيهَا سَمِعُوا لَهَا شَهِيقًا وَهِيَ تَفُورُ تَكَادُ تَمَيَّزُ
مِنَ الْغَيْظِ كُلَّمَا أُلْقِيَ فِيهَا فَوْجٌ سَأَلَهُمْ خَزَنَتُهَا أَلَمْ يَأْتِكُمْ
نَذِيرٌ قَالُوا بَلَىٰ قَدْ جَاءَنَا نَذِيرٌ فَكَذَّبْنَا وَقُلْنَا مَا نَزَّلَ اللّٰهُ مِنْ
شَيْءٍ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا فِي ضَلَالٍ كَبِيرٍ وَقَالُوا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ
مَا كُنَّا فِي أَصْحَابِ السَّعِيرِ فَاعْتَرَفُوا بِذَنْبِهِمْ فَسُحْقًا
لِأَصْحَابِ السَّعِيرِ إِنَّ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ بِالْغَيْبِ لَهُمْ

مَغْفِرَةٌ وَّاَجْرٌ كَبِيْرٌ وَاَسِرُّوْا قَوْلَكُمْ اَوِاجْهَرُوْا بِهٖ اِنَّهٗ عَلِيْمٌ بِذَاتِ

الصُّدُوْرِ اَلَا يَعْلَمُ مَنْ خَلَقَ وَهُوَ اللَّطِيْفُ الْخَبِيْرُ هُوَ الَّذِيْ

جَعَلَ لَكُمُ الْاَرْضَ ذَلُوْلًا فَامْشُوْا فِيْ مَنَاكِبِهَا وَكُلُوْا مِنْ رِّزْقِهٖ

وَاِلَيْهِ النُّشُوْرُ ءَاَمِنْتُمْ مَّنْ فِي السَّمَآءِ اَنْ يَّخْسِفَ بِكُمُ

الْاَرْضَ فَاِذَا هِيَ تَمُوْرُ اَمْ اَمِنْتُمْ مَّنْ فِي السَّمَآءِ اَنْ يُّرْسِلَ

عَلَيْكُمْ حَاصِبًا فَسَتَعْلَمُوْنَ كَيْفَ نَذِيْرِ وَلَقَدْ كَذَّبَ الَّذِيْنَ

مِنْ قَبْلِهِمْ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيْرِ اَوَلَمْ يَرَوْا اِلَى الطَّيْرِ فَوْقَهُمْ

صٰٓفّٰتٍ وَّيَقْبِضْنَ مَا يُمْسِكُهُنَّ اِلَّا الرَّحْمٰنُ اِنَّهٗ بِكُلِّ شَيْءٍ بَصِيْرٌ

اَمَّنْ هٰذَا الَّذِيْ هُوَ جُنْدٌ لَّكُمْ يَنْصُرُكُمْ مِّنْ دُوْنِ الرَّحْمٰنِ اِنِ

الْكٰفِرُوْنَ اِلَّا فِيْ غُرُوْرٍ اَمَّنْ هٰذَا الَّذِيْ يَرْزُقُكُمْ اِنْ اَمْسَكَ

رِزْقَهٗ بَلْ لَّجُّوْا فِيْ عُتُوٍّ وَّنُفُوْرٍ اَفَمَنْ يَّمْشِيْ مُكِبًّا عَلٰى وَجْهِهٖٓ

اَهْدٰٓى اَمَّنْ يَّمْشِيْ سَوِيًّا عَلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ قُلْ هُوَ الَّذِيْٓ

اَنْشَاَكُمْ وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْاَبْصَارَ وَالْاَفْئِدَةَ قَلِيْلًا مَّا

تَشْكُرُوْنَ قُلْ هُوَ الَّذِيْ ذَرَاَكُمْ فِي الْاَرْضِ وَاِلَيْهِ تُحْشَرُوْنَ

وَيَقُوْلُوْنَ مَتٰى هٰذَا الْوَعْدُ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ قُلْ اِنَّمَا الْعِلْمُ

عِندَ اللّٰهِ وَاِنَّمَا اَنَا نَذِيرٌ مُّبِينٌ فَلَمَّا رَاَوْهُ زُلْفَةً سِيْئَتْ
وُجُوهُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَقِيلَ هٰذَا الَّذِي كُنتُم بِهِ تَدَّعُونَ
قُلْ اَرَاَيْتُمْ اِنْ اَهْلَكَنِيَ اللّٰهُ وَمَن مَّعِيَ اَوْ رَحِمَنَا فَمَن يُّجِيرُ
الْكَافِرِينَ مِنْ عَذَابٍ اَلِيمٍ قُلْ هُوَ الرَّحْمٰنُ اٰمَنَّا بِهِ وَعَلَيْهِ تَوَكَّلْنَا
فَسَتَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ قُلْ اَرَاَيْتُمْ اِنْ اَصْبَحَ
مَاۤؤُكُمْ غَوْرًا فَمَن يَّاْتِيكُم بِمَاۤءٍ مَّعِينٍ

سورة	بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ	الاعلیٰ

سَبِّحِ اسْمَ رَبِّكَ الْاَعْلَى الَّذِي خَلَقَ فَسَوّٰى وَالَّذِي قَدَّرَ
فَهَدٰى وَالَّذِي اَخْرَجَ الْمَرْعٰى فَجَعَلَهُ غُثَاۤءً اَحْوٰى سَنُقْرِئُكَ
فَلَا تَنسٰى اِلَّا مَا شَاۤءَ اللّٰهُ اِنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهْرَ وَمَا يَخْفٰى وَنُيَسِّرُكَ
لِلْيُسْرٰى فَذَكِّرْ اِن نَّفَعَتِ الذِّكْرٰى سَيَذَّكَّرُ مَن يَّخْشٰى
وَيَتَجَنَّبُهَا الْاَشْقَى الَّذِي يَصْلَى النَّارَ الْكُبْرٰى ثُمَّ لَا يَمُوتُ
فِيهَا وَلَا يَحْيٰى قَدْ اَفْلَحَ مَن تَزَكّٰى وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّهِ فَصَلّٰى بَلْ
تُؤْثِرُونَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةُ خَيْرٌ وَّاَبْقٰى اِنَّ هٰذَا لَفِي
الصُّحُفِ الْاُولٰى صُحُفِ اِبْرٰهِيمَ وَمُوسٰى

سورة	بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ	الشمس

وَالشَّمْسِ وَضُحٰهَا ۝ وَالْقَمَرِ اِذَا تَلٰهَا ۝ وَالنَّهَارِ اِذَا جَلّٰهَا ۝
وَالَّيْلِ اِذَا يَغْشٰهَا ۝ وَالسَّمَآءِ وَمَا بَنٰهَا ۝ وَالْاَرْضِ وَمَا طَحٰهَا ۝
وَنَفْسٍ وَّمَا سَوّٰهَا ۝ فَاَلْهَمَهَا فُجُوْرَهَا وَتَقْوٰهَا ۝ قَدْ اَفْلَحَ مَنْ
زَكّٰهَا ۝ وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسّٰهَا ۝ كَذَّبَتْ ثَمُوْدُ بِطَغْوٰهَا ۝ اِذِ
انْۢبَعَثَ اَشْقٰهَا ۝ فَقَالَ لَهُمْ رَسُوْلُ اللّٰهِ نَاقَةَ اللّٰهِ وَسُقْيٰهَا ۝
فَكَذَّبُوْهُ فَعَقَرُوْهَا ۝ فَدَمْدَمَ عَلَيْهِمْ رَبُّهُمْ بِذَنْۢبِهِمْ فَسَوّٰهَا ۝
وَلَا يَخَافُ عُقْبٰهَا

سورة	بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ	القدر

اِنَّآ اَنْزَلْنٰهُ فِيْ لَيْلَةِ الْقَدْرِ ۝ وَمَآ اَدْرٰىكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ ۝ لَيْلَةُ
الْقَدْرِ خَيْرٌ مِّنْ اَلْفِ شَهْرٍ ۝ تَنَزَّلُ الْمَلٰٓئِكَةُ وَالرُّوْحُ فِيْهَا بِاِذْنِ
رَبِّهِمْ مِّنْ كُلِّ اَمْرٍ ۝ سَلٰمٌ هِيَ حَتّٰى مَطْلَعِ الْفَجْرِ

سورة	بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ	الزلزلة

اِذَا زُلْزِلَتِ الْاَرْضُ زِلْزَالَهَا ۝ وَاَخْرَجَتِ الْاَرْضُ اَثْقَالَهَا ۝ وَقَالَ
الْاِنْسَانُ مَا لَهَا ۝ يَوْمَئِذٍ تُحَدِّثُ اَخْبَارَهَا ۝ بِاَنَّ رَبَّكَ اَوْحٰى

لَهَا ۝ يَوْمَئِذٍ يَصْدُرُ النَّاسُ أَشْتَاتًا لِيُرَوْا أَعْمَالَهُمْ ۝ فَمَنْ يَعْمَلْ
مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ ۝ وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ ۝

سورة	بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ	العاديات

وَالْعَادِيَاتِ ضَبْحًا ۝ فَالْمُوْرِيَاتِ قَدْحًا ۝ فَالْمُغِيْرَاتِ صُبْحًا ۝
فَأَثَرْنَ بِهٖ نَقْعًا ۝ فَوَسَطْنَ بِهٖ جَمْعًا ۝ إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهٖ لَكَنُوْدٌ ۝
وَإِنَّهٗ عَلٰى ذٰلِكَ لَشَهِيْدٌ ۝ وَإِنَّهٗ لِحُبِّ الْخَيْرِ لَشَدِيْدٌ ۝ أَفَلَا يَعْلَمُ إِذَا
بُعْثِرَ مَا فِي الْقُبُوْرِ ۝ وَحُصِّلَ مَا فِي الصُّدُوْرِ ۝ إِنَّ رَبَّهُمْ بِهِمْ
يَوْمَئِذٍ لَخَبِيْرٌ ۝

سورة	بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ	الكافرون

قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُوْنَ ۝ لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُوْنَ ۝ وَلَا أَنْتُمْ
عَابِدُوْنَ مَا أَعْبُدُ ۝ وَلَا أَنَا عَابِدٌ مَا عَبَدْتُّمْ ۝ وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُوْنَ
مَا أَعْبُدُ ۝ لَكُمْ دِيْنُكُمْ وَلِيَ دِيْنِ ۝

سورة	بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ	النصر

إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللّٰهِ وَالْفَتْحُ ۝ وَرَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُوْنَ فِيْ
دِيْنِ اللّٰهِ أَفْوَاجًا ۝ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْهُ ۝ إِنَّهٗ كَانَ تَوَّابًا ۝

سورة	بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ	التوحيد

قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ ۚ اَللّٰهُ الصَّمَدُ ۚ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُوْلَدْ ۙ وَلَمْ يَكُنْ
لَّهٗ كُفُوًا اَحَدٌ

سورة	بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ	الفلق

قُلْ اَعُوْذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ۙ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ۙ وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ
اِذَا وَقَبَ ۙ وَمِنْ شَرِّ النَّفّٰثٰتِ فِى الْعُقَدِ ۙ وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ اِذَا حَسَدَ

سورة	بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ	الناس

قُلْ اَعُوْذُ بِرَبِّ النَّاسِ ۙ مَلِكِ النَّاسِ ۙ اِلٰهِ النَّاسِ ۙ مِنْ شَرِّ
الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ ۙ الَّذِىْ يُوَسْوِسُ فِىْ صُدُوْرِ النَّاسِ ۙ مِنَ
الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ

بسم الله الرحمن الرحیم

گفتاری چند

بعد از ستایش یزدان مهربان و درود بی پایان بر روان مقدس حضرت خاتم الانبیاء محمد مصطفی و اهل بیت پاکان وی صلوات الله علیهم اجمعین باعث بر نگارش این کلمات آنست که چون نسخهای کتاب ارمغان دیانت که طرف توجه عقیده مندان بدین واقع شده بود بپایان رسید علاقمندان مکرّر درخواست و مطالبهٔ آنرا نمودند و نظر باینکه رسالهٔ نامبرده اگرچه در حدّ خود مفید میبود ولی چون خالی از بسیاری از مطالب لازمه بود برای خدمت بدین و هم کیشان و اقامهٔ شعائر دینی از آقای حجة الاسلام والد محترم حاجی شیخ محمد حسن مجتهد کاشانی نجفی دام ظله العالی درخواست نمودم که کتابی وافی مشتمل بر مطالب ارمغان دیانت و زیاده از آن تألیف نمایند تا که بیشتر مورد استفادهٔ خوانندگان در سفر و حضر شود ایشان خواهش مرا مورد نظر قرار داده و در مقام تألیف این جامعهٔ مفیده که بارمغان اسلام نام نهاده شده برآمدند حقیر نیز باوجود وفور اشتغال و فراهم نبودن وسائل لازمه اهتمام در

تهیهٔ اسباب کتابت وطبع ونشر آن برآمدم وتاجائیکه ممکن میبود در خوبی ورق وحُسن کتابت کوشش کردم اگرچه بواسطهٔ موانع متوارده کامیابی تاجائیکه منظور بود حاصل نشد وباوجود اهتمام که کتاب زودتر دست رس عموم واقع شود ممکن نگردید ولی بازهم خدارا شاکرم که توفیق شامل حال شد کتاب بپایان رسید وباکمال ظرافت وخوبی بدست آمد مخصوصاً ازکسانیکه این امر خیررا بادلی بازهمراهی نموده اند ومراتشویق درنشر وطبع آن کرده اند شکر گذارم وازخداوند استقامت همگی راخواهانم وازخوانندگان محترم ملتمسم که اگر سهو یا خطائی درکتاب ملاحظه شود چون خارج ازاختیار است خورده نگیرند وبانیان رابدعای خیر یاد کنند

محمّد جواد کاشانی نجفی رحیمی

دوشنبه بیستم محرم الحرام سنه ۱۳۷۱ هجری قمری

۲۲ اکتوبر ۱۹۵۱ میلادی

۲۹ مهرماه باستانی سنه ۱۳۳۰ هجری شمسی

دیباچه

ارمغان اسلام

بسم الله الرحمن الرحیم

سزاوار پرستش و بندگی یگانه ذات پاکی است که هستی را بخشیجان (۱) چهارگانهٔ جهان پوشانید و از میان مخلوقات خود گوهر یکتای وجود انسانی را در اثر لطف و مهر ایجاد نمود و به پرتو دانش و خردش برتری داد و بوسیلهٔ راهنمایان حقیقی زشت و زیبای عالم طبیعت را باو رسانید کیفیت بندگی و رویهٔ طاعت و چگونگی زندگانی و رسیدن بتکالیف فطری را باو فهمانید. درود بیشمار برروان پاک آنانیکه ما را به پاکی خواندند و از ناپاکی بیم دادند بویژه بر بهتر و مهتر و آخرین پیغمبران حضرت محمّد بن عبد اللّٰه بن عبد المطّلب بن هاشم قرشی مکّی مدنی و بر خانوادهٔ پاک آن بزرگوار صلوات اللّٰه علیهم اجمعین که برگزیدگان یزدانند تا روز رستاخیز. و بعد چنین گوید بندهٔ امیدوار بمهر پروردگار محمّد حسن نجفی ساکن بمبئی فرزند مرحوم حاجی شیخ ابو القاسم کاشانی نجفی طاب ثراه

(۱) عناصر چهارگانه آب، خاک، هوا، آتش.

اینکه بسیاری از عقیده مندان بدین و شریعت که اهتمام در پیروی احکام اسلام
وارشادات صاحب شرع دارند مخصوصا جوانانیکه معتقد بدیانت میباشند و مشغول
تحصیلات امروزه خود هستند و نیز بسیاری متدینین که بکارهای شخصی گرفتارند و نمی
توانند در موقع عمل بموضوعات مختلف رجوع بکتب متفرقه کنند و یا آنکه دسترس
بکتابهای مختلف راجع بامور شریعت از اصول دین و فروع دین و احکام اسلام و تاریخ
معصومین صلوات الله علیهم اجمعین و کتب ادعیه و زیارت و اعمال شهور و غیره ندارند مناسب
دانستم که کتابی مشتمل بر مطالب مذکوره تألیف شود و در دسترس هم کیشان برسد
اینست که کتاب ارمغان اسلام که در حقیقت کتاب سودمند جامعی است و قسمت مهمی
از احکام و اخلاق و آداب و اعمال دین و شریعت و ارشادات مذهبی و مطالبیکه برای
عقیده مندان بدیانت و مذهب از مرد و زن در حضر و سفر مفید است دارا و با بودن
آن کتاب در خیلی مواقع سبب بی نیازی است از بسیاری مؤلفات مختلف بعنوان
خدمت بدین و نشر احکام آنرا تألیف نمودم امیدوارم که برادران و خواهران ایمانی با دلی پر از
محبت بدیانت مطالب آنرا از زیر نظر خود گذرانیده و در اعمال شرعیه خود استفاده از آن کنند
و روان گذشتگان را در اثر عمل خود خوش نمایند و از نواقص آن که لازمه کردهای بشری است
چشم پوشند و بانیان خیر را به نیکی یاد کنند تا به نیکی یاد کرده شوند انشاء الله تعالی.

آداب اسلام

آداب اسلام یک قسم راهنمائی وارشاداتی است که شریعت اسلام برای پاکیزگی بشر وطهارت روح انسانی وآسایش در زندگانی وی مقرر نموده . پیروی آداب اسلام نه تنها شخص را مهذب وبااخلاق ونیک نام مینماید بلکه سبب خوشبختی خانواده واقتدارات ملی وموجب سربلندی در جامعه است . این بدبختی وفلاکت در خیلی از اجتماعیات که دیده میشود . واین حیرت وسرگردانی که دامنگیر اشخاص وبسیاری از مردم میگردد از اثر بی پروائی بآداب اسلام است . خوشبختی وآسایش بپول ودولت ونام ونشان وجاه ومنصب ومقام وعزتهای ظاهری نیست چه بسا از اینگونه مردم اند که دیده میشود بسبب بیعلاقه گی بآداب اسلام به بدترین صورت پریشانی روزگار خود را میگذرانند وعمر خود را بتلخکامی بپایان میرسانند . یگانه چیزی که انسان را در زندگانی خوشبخت مینماید وروزگار او را روشن میکند همان عمل نمودن بآداب اسلام است . اسلام یگانه دینی است که از برای زندگانی شخصی

واجتماعی وازبرای پرورش روح وبدن وازبرای تربیت اولاد وزن وعالم وجاهل وزیردست وازبرای معاشرت باخودی وبیگانه ودوست ودشمن وبزرگ وکوچک ودانا ونادان وامیر ومأمور وغیره آداب مقرر نموده.

اسلام دین پاکیزه ایست که امر بطهارت ظاهری وپاکیزگی روح وعفت نفس واندیشهٔ نیک وشجاعت وغیرتمندی ورحم ومروت ومهر ومحبت ودوستی وراستی ودرستی وفروتنی وبردباری وقناعت واحترام بزرگ ورحم بکودک وخودداری از آزار رسانیدن بدیگران وخرج بجا وامر بدستگیری از بیوه گان ویتیمان وناتوانان وبیماران وسایر افتادگان وبیچاره گان فرموده.

اسلام دین روشنی است که ما را امر بخوش رُوئی وخوش خوئی وشکرگذاری ومآل اندیشی ومشورت درکارها وامانت داری درهرچیز وترک صفتهای زشت از بخل وکینه جُوئی وحسد ودورُوئی وفساد وبیرحمی ودروغ وقسم بیجا وغیره نموده. پوشیدن دیده ونگاهداری زبان وگرفتن گوش از چیزهای ناشایسته وستاری وفاش نکردن از مردم وحمل بر صحت نمودن کردهای برادر وخواهران دینی از تعلیمات اسلام است

ملاحظه از خویشان و دوستان و زیردستان و همسایگان و پابندی بوعده و قول و بیهوده صرف نکردن وقت و عمر از آداب اسلام است

اسلام امر نموده است بمعرفت و طلب علم و معاشرت با نیکان و دانایان واهل دیانت و رفتار و کردار نیک و ترک بیکاری و کار بستن بیکاران و گرفتن زبان از بیهوده گوئی و هرزه سرائی و از خندهٔ بیجا و ژاژ خوائی

اسلام امر نموده است بوقار و شرافت نفس و زناشوئی مشروع واجتناب نمودن از چیزهائیکه سبب بدگمانی دیگران میشود و نیز امر نموده است بکوشش نمودن برای تحصیل روزی و تجارت و کسب حلال و بار نشدن بر مردم و ترک گدائی و سؤال. اسلام دینی است روحی ما را امر نموده است بشرافت و کناره گیری از مردم بدکار و بدنام و عیب گو و عیب جو و نیز نهی کرده است از پرده دری و بدگمانی و خودنمائی و خودستائی و تکبّر و فخر و عُجب و از رفتن بجاهای ناشایسته و شرکت در اجتماعیات زشت اسلام امر نموده است بمیانه روی در رفتار و گفتار و خورد و خوراک و پوشاک و اقتصاد در زندگانی.

اسلام دینی است که از برای تمام وضعیات بشر آداب مقرّر

فرموده واحکام معین نموده پس هم چنانکه امر بمعاشرت در زندگی و عمل بآداب آن نموده وامر بشناختن یزدان و بندگی وی از نماز و روزه و دادن زکوة و حقوق و همراهی با نیازمندان و شرکت در اجتماعیات مذهبی و حضور جماعات و پیروی راهبران دین و مذهب وغیره فرموده . توجه بخداوند عالم و دعا کردن در درگاه او و یاد نمودن بزرگان و زیارت مقامات مقدسهٔ آنان از آداب اسلام است . یاد گرفتن و یاد دادن احکام مذهب و دین از آداب اسلام است . احترام قرآن و قبله و مساجد و یاد گرفتن کتاب آسمانی ما مسلمانان و یاد دادن آن و نیز خواندن و قرائت آن از آداب اسلام است .

قرآن بزرگترین امانت برجستهٔ الٰهی است که ما مسلمانان را بسلسلهٔ او بهم پیوند نموده و در اثر آن همه ما را یک جمعیت دینی گردانیده . از برای قرآن مزایا و فضائلی است که اگرچه گنجایش بیان آن در این مختصر نیست ولی قسمتی از آن برای خوانندگان بیان میشود انشاء الله تعالی

فضائل قرآن

بدانکه بهترین چیزیکه در عصر غیبت امام زمان علیه الصلوة والسلام سبب دل گرمی ما مسلمانان میباشد قرآن است . قرآن یگانه کتاب

آسمانی است که از میان یکصد و چهار کتاب آسمانی ممتاز و جامع تر میباشد
قرآن آن کتاب آسمانی است که قانون زندگانی یعنی معاش و معاد انسانی را
بطور وافی بیان مینماید قرآن کتاب هادی و راهنما است که پیروان خود را آسایش
و بینش میرساند. قرآن دستور اساسی یزدانی است که از برای تربیت بشر
و پی بردن بهر خیر و شر در دنیا و آخرت چیزیرا فروگذار ننموده. امروزه اگر
مسلمانان جهان پشت بهم میدادند به پیروی قرآن یکدل میشدند گوی
سعادت و خوشبختی را از میان جهانیان می ربودند و با نام نیک زندگانی
خود را به پایان میرسانیدند. قرآن نور است. قرآن شفاء است.
رحمت است. دلیل است. هادی است. اخلاق است. احکام
است قصص است. عبر است. امثال است. تسبیح است.
دعا است. حرز است. توحید است. و روشن ترین راهنمای انسانی
است بزندگانی فطری باسعادت هر دانشمندی که از عربیت باخبر است
و پی بتفسیر و تأویل و ظاهر و باطن قرآن برد و نسبت بناسخ و منسوخ
و محکم و متشابه آن دانا باشد از گهرهای معانی و مطالب آن برخوردار شود.
متأسفانه با این مراتب و روحانیت قرآن نوعاً نسبت بآن درغفلت میباشیم

و در موقع خواندن تفکّر در آیات آن نکنیم. بلکه چه بسا از مردم خواندن قرآن را بتنهائی برای مُردگان تصوّر کنند و یا خواندن آنرا در ماه رمضان المبارک تخصیص دهند و در دورهٔ سال بر طاق نسیانش گذارند بلکه برخی با آنکه خود را از مسلمانان دانند از آموختن یا آموزانیدن آن بخوردسالان خود کوتاهی کنند و پروا ننمایند. با آنکه تعلیم قرآن از اسلام است

رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلّم فرموده برای خدا حق واجبی است بر هر ایمان آورنده خواه مرد باشد یا زن آزاد باشد یا بنده آنکه قرآن را بیاموزد و نسبت بآن دانا شود. تعلیم قرآن بفرزندان سبب خیر دنیا و آخرت و مهر یزدان و نازل شدن رحمت بر پدر و مادر آنان است.

امام جعفر صادق علیه السّلام فرمود که خواندن قرآن (۱) از روی مصحف عذاب را از پدر و مادر سبک میگرداند اگرچه آنها کافر باشند. مخصوصاً خواندن قرآن در خانه سبب آسایش اهل خانه و خیر و برکت و وسعت روزی آنها است. رسول خدا صلی الله علیه و آله فرموده. نورانی کنید خانهٔ خود را بخواندن قرآن. و باز فرمود حق چون در خانه خواندن قرآن زیاد شود

(۱) قرآن کلام خدا است و نوشتهٔ آن را مصحف گویند

خیر و نیکی در آن خانه زیاد گردد و اهل آن خانه در گشایش و آسایش روند و باز فرمود ص خانهٔ که در آن قرآن خوانده شود اهل آن خانه در آسایش روند و خیر آن خانه زیاد گردد. و فرمود ص ترک خواندن قرآن سبب تنگی بر اهل آن خانه شود و خیر آن خانه کم گردد و باشندگان آن خانه در زیان روند پس باین مناسبت لازم است که مسلمانان کوشش بر آموختن و آموزانیدن قرآن و تربیت اولاد را بر آن نمایند و در موقع صبح چنانکه روایت نیز وارد شده قرآن در خانها بخوانند تا که خیر و برکت آن خانه زیاد شود و مخصوصاً از حفظ آن و یا حفظ برخی از سورهای کوچک که خواندن آن در نمازهای مستحبی وارد گردیده خودداری نکنند پس باین مناسبت برای تسهیل خوانندگان این رساله آیة الکرسی و شمارهٔ از آیات و بعضی از سورهای کوچک را در آخر این رساله درج مینمایم. انشاء الله تعالی

اعتماد بنفس

شناختن نفس یکی از تکالیف زندگانی بشری است که بسبب آن انسان خدا را خواهد شناخت دانشمندانه و پایندگی خواهد نمود بدیهی است کسیکه نفس خود را شناخت و دانست که تا چه اندازه مکلّف و توانا است

و در امور زندگانی خود راجع بمعاش و معاد مسئول است البته پس از توکل بخداوند
با کمال اعتماد بنفس بدون آنکه بیجا بدیگران اعتماد کند خود را اداره مینماید اینگونه
مردم دین و مذهب را بهانهٔ سستی و تنبلی قرار ندهند و دورهٔ حیات خود را با کمال
شرافتمندی بگذرانند. کسیکه اعتماد بنفس کند و داند تا چه اندازه قدرت
اختیارات را بدست انسان واگذار نموده مهیا نشود که بار بر دیگران گردد اینگونه
مردم صاحب اراده و در ارادهٔ خود استقامت کنند بنام بندگی و عبادت
کناره گیری از کار نکنند اینگونه مردم که دارای حسن عقیده اند مطیع قانون دیانت
و مذهب اند با دیدهٔ باز نظر با اعتماد نفس خود همیشه کوشش کنند که وسائل
زندگانی خود را برای حال و حسن استقبال فراهم آورند وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى
اللهِ فَهُوَ حَسْبُهُ

عقیدهٔ صحیح و اثر آن در زندگی

عقیدهٔ صحیح یک قسم حالت نفسانیست که در انسان بواسطهٔ علاقه مندی
بخدا و احکام وی تولید میشود. عقیدهٔ صحیح بسبب عقل سلیم و تربیت نیکو
در انسان پیدا میشود. کسی که دارای عقیدهٔ صحیح است بواسطهٔ اطمینان
برحمت ایزدی و تعلیمات شریعت در کشاکش روزگار ناامید نشود. حیران

وسرگردان نگردد بلکه بواسطهٔ امیدواری بخدا و مهرو دی باکمال آسایش زندگی کند. کسانیکه دارای عقیدهٔ صحیح میباشند سزاوار معاشرت و قابل اطمینان اند پدر و مادر خود را احترام کنند روان آنها را خوشنود نمایند مربّی و آموزگاران و بزرگان دیانت و ملّت وسائر حق داران را احترام کنند بر عکس کسانی که لامذهب و بی عقیده میباشند خیانت در نهاد آنها فطری است سزاوار دوستی نیستند. قابل اعتبار نمی باشند ملاحظهٔ حقوق کسی را نکنند. دین و مذهب را بزشتی یاد کنند و در نظر دیگران زشتش نمایند و عقیده مند از استخریّه کنند پیشوایان مذهب و دین حق را طرف نفرت مردم قرار دهند تا که مانند آنان بی عقیده گردیده در زشت کاری عادی شوند. پس ازین گونه مردم باید دوری نمود. بر پدر و مادر و مربّیان و کسانیکه زمام تعلیم در دست آنهاست لازم است که کودکان را از معاشرت با اینگونه مردم نهی کنند و نیز از رفتن در دبستانهائی که تولید بی عقیده گی در کودک می نمایند جلوگیری کنند و کوشش نمایند که آنها را بر عقیدهٔ صحیح تربیت کنند تا که بسبب آن جامعه در هستی و نیستی خود برخوردار گردد و بخیر دنیا و آخرت برسد و باید دانست که اساس عقیدهٔ صحیح پی بردن باصول اسلام و فروع دین و عمل نمودن

بآن است چنانکه بیان میشود

اُصُول⁽¹⁾ اسلام

بدانکه بهترین دینی که با فطرت بشر موافق است وخداوند پیروی آنرا بر هر انسان بالغ عاقل واجب گردانیده دین اسلام است. دین اسلام دارای اصول وفروع است. اصول آن سه چیز است:. اوّل. توحید دوّم. نبوّت سوّم. معاد

پس هر که نسبت باین اصول سه گانه عقیده مند شود وبظاهر اقرار نماید وانکار ضروری از ضروریات اسلام را نکند مسلمان است وتمامی مسلمانان مردانه وزنانه در دین برابر وبرادر وخواهر اند

وهر غیر مسلمانی که اقرار باین اصول سه گانه نماید ومنکر ضروری اسلام نشود وکلمهٔ شهادتین بر زبان جاری کند مسلمان میشود

کلمهٔ شهادتین وترجمهٔ آن

لَآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ مُحَمَّدٌ رَّسُوْلُ اللّٰهِ ص یا گفتن اَشْهَدُ اَنْ لَّآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَاَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا رَّسُوْلُ اللّٰهِ معنای آن گواهی

(1) اُصول جمع اصل است. بیخ دیوار وپایهٔ هر چیز را اصل گویند

میدہم اینکہ نیست خدائی مگر اللہ وگواہی میدہم براینکہ محمد صلی اللہ علیہ وآلہ پیغمبر وفرستادۂ خدا است

ضروری اسلام

ہر حکمی کہ در اسلام ثابت است آنرا ضروری اسلام گویند مثل نماز روزہ قبلہ قرآن زکوٰۃ حج وغیرہ کہ انکار آن سبب بیرون رفتن از اسلام است. وباید دانست کہ مسلمانیکہ عقیدہ مند باصول ایمان شود اورا مؤمن گویند

اُصول ایمان

مراد از اصول ایمان ہمان ۳ اصل است با دو اصل دیگر عدل وامامت پس ہر کہ در دل عقیدہ مند باین پنج اصل شود واقرار بآن نماید مؤمن است وزن عقیدہ مند را مؤمنہ گویند

ونظر براینکہ این پنج امر در اسلام پایۂ دین واصل ایمان میباشند آنرا اصول دین گویند

اُصولِ دین

اُصول دین پنج است

اوّل توحید ، دوّم عدل ، سوّم نبوّت ، چهارم امامت ، پنجم معاد روز قیامت

معانی اصول پنجگانه

توحید یعنی خدا یک است. عدل یعنی خدا عادل و داوگر است پس آنچه را که میدهد و میگیرد چه در دنیا و چه در آخرت جمله از روی حکمت و عدل و انصاف است. نبوّت یعنی پیغمبری از جانب خدا حقّ است. امامت یعنی دوازده امام حق اند. معاد یعنی در روز قیامت (رستاخیز) خداوند بشر را بهمین بدن زنده نموده و هر که را بمقتضای عملش سزا و جزا میدهد برخی بجهنّم و بعضی را به بهشت خواهد برد

صفات ثبوتیّه

چون معنای توحید را دانستیم باید دانست که خدا را صفات بسیاری است که سزاوار ذات او میباشند و انها را صفات ثبوتیّه گویند و آنها هشت اند

اوّل :- قادر یعنی توانا است . دوّم :- عالم یعنی دانا است. سوّم :-

حی است یعنی خدا زنده است. چهارم :- مرید است یعنی دارای اراده است. پنجم :- مدرک است یعنی خدا بحقیقت همه چیز میرسد. ششم :- قدیم است و نیز خدا ازلی و ابدیست یعنی همیشه بوده و خواهد بود. هفتم :- متکلم است یعنی خدا توانا است بر آفریدن سخن چنانیکه با موسیٰ ع در طور سیناء و با حضرت محمد صلی الله علیه و آله در شب معراج تکلم نمود. هشتم :- صادق است یعنی راستگو است پس آنچه را که بوسیلهٔ انبیاء از عقاب و ثواب وعده داده است تخلفی در آن نخواهد شد.

صفات سلبیه

مقصود از صفات سلبیه آن صفاتیست که خداوند از آن منزه و پاکیزه است و آن هفت است

اول :- آنکه خدا مرکب نیست یعنی هستی او دارای جزء نیست

دوم :- خدا جسم نیست و جسم چیزیست که دارای طول و عرض و عمق باشد و خداوند از آن منزه است.

سوم :- خدا مرئی نیست یعنی ذات یزدان دیدنی نیست

چهارم :- محل نیست یعنی ذات یزدان مورد عوارض مختلف مثل خواب

وبیداری وسستی وبیماری وصحت وجوانی وپیری وغفلت وفراموشی وغیره نیست ونیز ذات یزدان حلول درچیزی نکند چنانکه نصاری وغیره برآن رفته اند

پنجم:۔ خدا بی شریک است برای آنکه خدا بی نیاز است وعاجز نیست محتاج بشریک ومددگار نیست.

ششم:۔ معانی نیست یعنی صفات ثبوتیهٔ پروردگار عین ذات اُو ومعانی قدیمه زائدهٔ بر ذات نیستند.

هفتم:۔ محتاج نیست یعنی غنی بالذّات است.

دربیان تشریح باقی اصول دین

انبیاء(۱)

انبیاء پیغمبرانی هستند که خداوند آنانرا برای هدایت بشر فرستاده وشمارهٔ آنها یکصد وبیست وچهار هزار نبی باشد (۱۲۴۰۰۰) اوّل آنها حضرت آدم علیه السلام وآخر آنها حضرت خاتم الانبیاء محمّد بن عبد الله بن عبد المطّلب صلّی الله علیه وآله وسلّم است

(۱) انبیاء جمع نبی است ونبی در زبان عربی بمعنای خبردهنده است

رسول

رسول پیغامبر را گویند از میان انبیاء سیصد و سیزده (۳۱۳) نفر رسول بوده اند و مقصود از رسول کسی است که بشریعت تازه به پیغمبری از جانب خدا مبعوث شود مثل حضرت داود ع و سلیمان ع و ادریس ع و لوط ع و از میان رسولان شمارهٔ را اولوالعزم گویند

اُولوالعزم و خاتم

اولوالعزم پیغمبرانی بوده اند که شریعت سابق را برطرف نموده و بشریعت تازه مردم را دعوت مینمودند و آنها پنج نفر بوده اند حضرت نوح ع حضرت ابراهیم ع حضرت موسی ع حضرت عیسی ع و حضرت محمد بن عبدالله صلی الله علیه و آله و سلم و چون پیغمبری بوجود مقدس این بزرگوار تمام شد آن حضرت را خاتم الانبیاء مینامند. پس هر کس دعوی پیغمبری بعد از آن حضرت نماید دروغگو و کافر است

امامت

مراد از امامت پیشوائی اُمّت است که بتصریح رسول خدا صلی الله علیه و آله در دوازده وجود مقدس معیّن گردید از این جهت آنها را دوازده

امام گویند و آنها جانشینان خاص رسول خدا صلی الله علیه و آله میباشند که بنص آن بزرگوار معین گردیده اند و باید دانست این بزرگواران و دو وجود مقدس دیگر که جمله چهارده نفر میباشند معصوم اند

چهارده معصوم(۱)

عصمت حق است و تمامی پیغمبران معصوم اند و در اسلام چهارده وجود مقدس نیز معصوم میباشند و آنها جناب رسول خدا صلی الله علیه و آله محمد بن عبد الله و دختر پاکیزهٔ آن بزرگوار صدیقهٔ طاهره حضرت فاطمهٔ زهرا علیها السلام و دوازده امام که نام هریک گفته خواهد شد میباشند و مراد از معصوم کسی است که گناه از او صادر نخواهد شد و از جملهٔ شرائط رسالت و امامت عصمت است

شرط رسالت و امامت

شرائط رسالت و امامت بسیار است از جملهٔ آن عصمت است و دیگر آنکه رسول و امام باید قدرت بر معجزه داشته باشد و مراد از معجزه آوردن چیزی است که بشر از آوردن مثل آن عاجز باشد - و باید

(۱) و از جمله معصومین قبل از اسلام حضرت مریم مادر حضرت عیسی علیهما السلام است.

پیغمبر از جانب خدا معین شود و امام را بحکم خدا بمردم بشناساند و شرط است که اعلم از تمامی مردم باشند به هر زبانی بتوانند سخن گویند و بنویسند بدونِ اُستاد و باید در جمیع صفات پاکیزه از همهٔ مردم برتری داشته باشند

اصحاب کساء

از میان چهارده معصوم پنج وجود مقدّس را اصحاب کساء گویند و آنها حضرت رسول خدا صلّی الله علیه و آله محمّد مصطفی حضرت امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب حضرت فاطمهٔ زهراء حضرت امام حسن و حضرت امام حسین علیهما السّلام میباشند باتّفاق جمیع مسلمانان این پنج وجود مقدّس در زیر کساء اجتماع نموده و آیهٔ شریفه اِنَّمَا یُرِیدُ اللّٰهُ لِیُذْهِبَ عَنْکُمُ الرِّجْسَ اَهْلَ الْبَیْتِ وَیُطَهِّرَکُمْ تَطْهِیرًا در پاکیزگی این بزرگواران نازل گردیده (آیهٔ ۳۳ سورهٔ احزاب).

ولایت اهل بیت

از جملهٔ اموریکه در قرآن بر هر مسلمان فرض گردیده محبّت و مودّت اهل بیت است پس دوست داشتن این خانواده و بیزاری جستن از دشمنان آنان از اسلام و ایمان است. امام باقر ع فرمود بنای اسلام

بر پنج است نماز . روزه . زکوٰة . حج . ولایت اہل بیت یعنی
دوست داشتن آنان وآن برہمہ مقدم است

تاریخ چهارده معصوم

نظر براینکه معرفت باحوال چهارده معصوم از دیانت است و دانستن
آن ولو بطور اجمال برہر مسلمان لازم است تاریخ ولادت و وفاتهای آن
بزرگواران در این کتاب بطور اختصار بیان میشود انشاء الله تعالیٰ

حضرت رسول خدا صلی الله علیه وآله وسلم

حضرت رسول خدا محمد مصطفی صلی الله علیه وآله وسلم فرزند عبدالله
فرزند عبدالمطلب فرزند ہاشم است مادر مکرمه اش حضرت آمنه دختر
وہب است از جملهٔ نامهای آن بزرگوار احمد است محمود از القاب او ست
کنیهٔ مبارکش ابوالقاسم سنه ۵۳ پنجاه وسه قبل از ہجرت در مکهٔ معظمه
متولد گردید در اوائل جوانی مسافرت نمود ومشغول بتجارت شد ودر سن
۲۵ بیست وپنج سالگی باحضرت خدیجهٔ کبریٰ مَلِكَةُ العَرَب
ازدواج نمود . ودر سن چهل سالگی روز بیست وہفتم رجب سنه ۱۳ سیزده
قبل از ہجرت مبعوث به پیغمبری گردید درکوه حراء جبرئیل برآن حضرت نازل

شد سیزده سال در مکهٔ مکرمه و اطراف آن مردم را دعوت بتوحید و اسلام نمود در اثر مخالفت قریش و دعوت نمودن اهل مدینه آنجناب را حضرتش در اول ربیع الاول سال چهاردهم پیغمبری از مکه مهاجرت بمدینهٔ طیبه نموده و ده سال در مدینه قیام به تبلیغ فرمود اسلام را نشر داد بشر را هدایت کرد امامت را معین فرمود اخیراً روز دوشنبه بیست و هشتم صفر سال یازدهم هجری در مدینهٔ طیبه بعالم آخرت رحلت فرمود صلوات الله علیه و علی آله الطیبین عمر مبارک آنحضرت شصت و سه سال ضریح آن بزرگوار در مدینهٔ طیبه مزار عالم اسلامی است و آن بزرگوار را معجزات بسیار است

معجزات آنحضرت

آنحضرت را معجزات بسیاری بوده است که از جملهٔ آن معراج و شق القمر و قرآن است و صدها معجزهای (۱) دیگر از آنحضرت ظاهر گردیده که جای بیان آن نیست جنابش از گذشته و پوشیده و آینده خبرها داد و مردم را بحقیقت

(۱) معجزها - محدث شهیر محمد بن علی بن شهرآشوب که در ۵۸۸ هجری از دنیا رفته معجزات آنحضرت را متجاوز از چهار هزار مینویسد

هدایت نمود و قرآن را که کتاب آسمانی ما مسلمانان است برمردم خواند و امر بعمل نمودن باحکام آن فرمود

کتابهای آسمانی [۱]

خداوند یکصد و چهار کتاب بر انبیاء فرو فرستاد بر آدم ع ۱۰ صحیفه و بر شیث فرزند آدم ع پنجاه صحیفه بر حضرت ادریس ع سی صحیفه بر حضرت ابراهیم ع ۱۰ صحیفه تورات را بر موسی بن عمران ع زبور را بر داود ع انجیل را بر حضرت عیسی ع و قرآن را بر حضرت محمد بن عبدالله صلی الله علیه و آله وسلم فرو فرستاد.

قرآن

کتاب آسمانی ما مسلمانان قرآن است در عرض بیست و سه سال دورهٔ پیغمبری حضرت محمد بن عبدالله صلی الله علیه و آله وسلم بطور تدریج از جانب خدا بزبان عربی فصیح نازل گردید و قرآن دارای همه گونه احکام و شریعت است قرآن دارای باطن و ظاهر و دارای اشاره لطایف حقایق و عبارت است و از جملهٔ معجزات مسلم حضرت پیغمبر خاتم صلی الله علیه و آله قرآن است که تا قیام قیامت محفوظ و پابرجا خواهد بود.

(۱) این تعیین چنانکه از احادیث معلوم میشود منافی نیست با آیه ۲۱۳ که در سورهٔ بقره آمده.

تاریخ قرآن

اولین سورۂ که بر رسول خدا صلّی اللّٰه علیه وآله در کوه حراء در موقع بعثت
نازل گردید سورۂ اِقْرَأْ وآخرین آن سورۂ اِذَا جَآءَ نَصْرُ اللّٰهِ است
تمام سورهای قرآن یکصد و چهارده سوره است وازمیان سورها وَالضُّحٰی
و اَلَمْ نَشْرَحْ یک سوره وسورۂ فیل و لِاِیْلَافِ یک سوره بشمار
میرود لذا در نماز هر دو سوره باید یکجا خوانده شود واین قرآنی که در دست
میباشد همان قرآنی است که بر رسول خدا صلّی اللّٰه علیه وآله نازل گردیدہ
بدون کم وزیاد ـ ولی قرآنی که بعد از رسول خدا ص بسفارش آنحضرت ص
جناب امیر المؤمنین علیه السّلام جمع نمود بهمان ترتیبی بود که از آسمان فرود آمد

حضرت فاطمۂ زهراء

جنابش دختر رسول خدا صلّی اللّٰه علیه وآله میباشد والدۂ ماجده اش
امّ المومنین حضرت خدیجۂ کبری بنت خویلد است ولادت باسعادت
حضرتش در مکۂ معظمه روز بیستم جمادی الثانی پنج سال بعد از بعثت پیغمبر
صلّی اللّٰه علیه وآله واقع گردید جنابش معصومه طاهره میبود از القاب آن
مخدره است سیّدة النساء العالمین سیّدة نساء اهل الجنّة

محدثه بتول راضیه مرضیه صدیقه کنیهٔ آنحضرت اُمّ الحسنین امّ ابیها وامّ الائمه است سال دوم هجرت در مدینهٔ طیبه زواج آن مقدسه باحضرت امیرالمؤمنین علی علیه السلام واقع گردید. سیزدهم یا چهاردهم ویا پانزدهم ماه جمادی الاوّل سنه یازدهم هجری در مدینهٔ طیبه وفات نمود اولاد آنحضرت حسن حسین محسن زینب وامّ کلثوم میباشند صلوات الله علیهم اجمعین

ائمهٔ دوازده گانه

امامهای برحق که یکی بعد از دیگری اوصیاء رسول خدا صلّی الله علیه وآله میبودند دوازده نفر میباشند اوّل آنها امیرالمؤمنین علی علیه السلام دوم :- امام حسن علیه السلام سوم :- امام حسین علیه السلام چهارم :- امام زین العابدین علیه السلام پنجم :- امام محمّد باقر علیه السلام ششم :- امام جعفر الصادق علیه السلام هفتم :- امام موسی کاظم علیه السلام هشتم :- امام رضا علیه السلام نهم :- امام محمّد تقی علیه السلام دهم :- امام علی النقی علیه السلام یازدهم :- امام حسن عسکری علیه السلام دوازدهم :- امام غائب حضرت مهدی عجّل الله فرجه

تاریخ ولادت و وفات دوازده امام علیهم السّلام

امام اوّل

امام اوّل حضرت امیر المؤمنین علی علیه السّلام پدر بزرگوارش ابوطالب فرزند عبد المطّلب بن هاشم قرشی مکّی والدهٔ ماجده اش فاطمه بنت اسد بن هاشم قرشی ولادت آن بزرگوار در کعبه در مکّهٔ مکرّمه روز جمعه سیزدهم ماه رجب المرجب سنه ۲۳ قبل از هجرت واقع گردید در دامن جناب رسولخدا صلّی اللّه علیه و آله پرورش یافت در بزرگی او را وزیر و وصیّ خود قرارداد روز غدیر خمّ هیجدهم ذی الحجه سال دهم هجری در محضر یکصد و بیست هزار (۱۲۰۰۰۰)(۱) صحابی او را خلیفه و امام مقرّر گردانید لقب او را امیر المؤمنین قرارداد از جملهٔ القاب او یعسوب الدّین حیدر مرتضی و از جملهٔ کنیهای او ابو الحسن ابو الحسنین ابوتراب

علی علیه السّلام اوّل کسی است که اسلام آورد و با پیغمبر نماز خواند از آنحضرت بسیار کرامات و معاجز ظاهر گردید از امورات پوشیده و آینده خبر میداد در راه اسلام مجاهده بسیار نمود در سنه سی و شش ۳۶ هجری مسلمانان با جنابش بخلافت ظاهری بیعت نمودند پس از آن مهاجرت

(۱) کمتر و بیشتر نیز گفته اند

بکوفه نمود پس از چهار سال و نه ماه از خلافت در بیست ویکم ماه رمضان المبارک سنه چهل هجری ۴۰ در کوفه وفات نمود و سبب شهادت آنحضرت ضربت عبدالرحمن بن ملجم مرادی بود که در موقع نماز صبح در حالت سجده در نوزدهم ۱۹ ماه رمضان المبارک بر آنحضرت وارد گردید ضریح مقدس آنحضرت در نجف اشرف میباشد اولاد آن بزرگوار سی و هشت ۳۸ روایت شده است

امام دوم

امام دوم :- امام حسن علیه السلام پدر بزرگوارش علی علیه السلام والده ماجده اش حضرت فاطمه دختر رسول خدا صلی الله علیه وآله ولادت آنحضرت در مدینه طیبه شب نیمه ماه رمضان سنه ۳ سه از هجرت واقع شد رسول خدا ص او را حسن نام نهاد از القاب آنحضرت است زکی مجتبی امین تقی واز کنیهای او ابوالقاسم ابو محمد جنابش بسیار حلیم وصبور وشجاع میبود در سال چهل ۴۰ هجری با معاویه صلح نمود از اینجا سیاست از دیانت در اسلام جدا گردید حضرتش ده سال بعد از پدر بزرگوارش امامت نمود در بیست و هشتم ۲۸ صفر سنه ۵۰ (پنجاه) در مدینه طیبه وفات نمود وسبب وفاتش زهری بود که معاویه نزد زوجه آنحضرت جعده فرستاد

وصد هزار درهم نیز باو داد آنگاه جُعده آنحضرت را زهر خورانید ضریح مقدسش در مدینهٔ طیّبه در بقیع است

امام سوّم

امام سوم :- امام حسین علیه السّلام پدر بزرگوارش علی علیه السّلام والدهٔ ماجده اش حضرت فاطمه دختر رسول خدا صلّی الله علیه وآله میباشد ولادت باسعادتش در سوّم ماه شعبان سنه ۴ سنه چهار هجری در مدینهٔ طیّبه واقع گردید رسول خدا ص اورا حُسین نام نهاد از القاب جنابش وفی طیّب زکی و مبارک است کنیهٔ آنحضرت ابوعبدالله و ابوعلی و ابوالائمه و ابوالمساکین بعد از برادر خود امام حسن ع ده سال امامت نمود آنگاه در دهم محرّم سنه ۶۱ شصت و یک هجری در کربلای معلّی شهید شد سبب شهادتش طغیان یزید بن معاویه و ابن زیاد بود ضریح مقدّسش در کربلای معلّی مشهور و مزار مسلمین و دوستان خانوادهٔ رسالت است.

امام صادق علیه السّلام میفرماید کسیکه قبر حسین را زیارت کند برای خدا. خدا اورا از آتش جهنم آزاد خواهد کرد.

امام چهارم

امام چهارم :- امام زین العابدین نام آنحضرت علی است پدر
بزرگوارش امام حسین ع والدهٔ ماجده اش شهربانو دختر یزدجرد پادشاه
ایران ولادت آن بزرگوار پنجشنبه یا جمعه پانزدهم ۱۵ ماه جمادی الاول ۳۸ سنه
سی و هشت هجری واقع گردید از القاب آنحضرت است زین العابدین
سیّد سجّاد زین الصالحین و از کنیهای آنجناب ابوالحسن و ابومحمد
بعد از پدر بزرگوار خود سی ۳۴ و چهار سال امامت نمود آنگاه بسبب زهر ولید بن
عبدالملک در بیست ۲۵ و پنجم محرّم ۹۵ سنه نود و پنج هجری در مدینهٔ طیبه وفات
نمود ضریح مقدّس آنجناب در بقیع است .

امام پنجم

امام پنجم :- امام محمد باقر علیه السّلام است پدر بزرگوارش حضرت
امام زین العابدین علیه السّلام والدهٔ ماجده اش فاطمه دختر امام حسن
مجتبیٰ علیه السّلام روز پنجشنبه غرهٔ رجب ۵۷ سنه پنجاه و هفت هجری در
مدینهٔ طیبه متولّد گردید از القاب جنابش شاکر و هادی است مشهورترین
القاب آنحضرت باقر است کنیهٔ آنجناب ابوجعفر است بعد از پدر

بزرگوارش نوزده[۱۹] سال امامت نمود آنگاه بزهر ابراهیم بن ولید اموی روز دوشنبه هفتم ذالحجه سنه ۱۱۴ یکصد و چهارده هجری در مدینه طیبه وفات نمود و در بقیع مدفون گردید

امام ششم

نام آنحضرت جعفر علیه السلام است لقب آن بزرگوار صادق است پدر بزرگوارش امام محمد باقر ع والدهٔ ماجده اش فاطمه مشهور بام فروه دختر قاسم بن محمد بن ابی بکر است ولادت باسعادتش در مدینهٔ طیبه طلوع فجر جمعه هفدهم[۱۷] ربیع الاول سنه ۸۳ هجری واقع گردید. رسول خدا ص از امامت آنحضرت خبر داد و صادق لقب نمود جهابر، ظاهر، فاضل از القاب جنابش میباشد کنیهٔ آنحضرت ابو اسماعیل و ابو عبدالله است مخصوصا در روایات و احادیث باین کنیه نام برده میشود و چون مذهب امامیه اثنی عشریه در عصر جنابش بیش از سابق انتشار یافت مذهب را بآنحضرت نسبت دهند و مذهب جعفری گویند جنابش مرجع علماء و دانشمندان اسلامی بود چهار هزار (۴۰۰۰) نفر شاگردان آنحضرت بودند از آن جناب استفادهٔ علمی نموده نشر احکام نمودند کرامات و آیات

بسیاری از انحضرت ظاهر گردید سی وچهار ۳۴ سال بعد از پدر بزرگوارش امامت نمود و در عمر شصت و پنج ۶۵ سالگی بزهر منصور دوانیقی روز دوشنبه نیمهٔ ماه رجب المرجب سنه ۱۴۸ هجری در مدینهٔ طیبه وفات نمود روضهٔ انحضرت در بقیع مزار اهل ایمان است از فرمایشات انحضرت است که در موقع وفات فرمود هرگز نمیرسد بشفاعت ما کسیکه نماز را سبک شمارد.

امام هفتم

نام انحضرت موسی علیه السّلام لقب مشهور انجناب کاظم پدر بزرگوارش حضرت امام جعفر الصّادق ع والدهٔ ماجده اش حمیده که افضل زنان عصر خود از جهت عقل و دیانت بود ولادت باسعادت انجناب در ابواء که منزلی است بین مکه و مدینه روز یکشنبه هفتم ماه صفر سنه ۱۲۸ هجری واقع گردید- امام صادق ع برای ولادت انجناب سه روز اهل مدینه را بعنوان ولیمه اطعام نمود از القاب ان بزرگوار باب الحوائج، ملاذ الفقراء والمساکین، زین المجتهدین، عبد الصالح، والصابر واز کنیهای انجناب ابو الحسن ابو ابراهیم ابو علی ابو اسماعیل. سی و پنج ۳۵ سال بعد از پدر بزرگوارش امامت نمود ونشر احکام شریعت را فرمود اخیر اپس از چهار سال در حبس هارون الرشید

در بغداد سندی بن شاهک بامر وی انحضرت را زهر خورانید روز بیست و پنجم[۲۵] رجب سنه ۱۸۳ وفات نمود عمر مبارکش پنجاه و پنج[۵۵] سال بود جنازهٔ انحضرت را با کمال احترام نقل بمقابر قریش که امروزه از برکت انحضرت شهری گردیده و بنام کاظمین مشهور است نموده‌اند ضریح مقدس ان بزرگوار امروزه مزار شیعه و ملجأ خاص و عام است صلوات الله علیه

امام هشتم

نام انحضرت علی است علیه السلام مشهور برضا ع پدر بزرگوارش حضرت امام موسی بن جعفر ع والدهٔ ماجدهٔ انحضرت نجمه است لقب ان مکرمه طاهره و کنیه اش ام البنین مشهورترین القاب ان بزرگوار رضا است و از القاب انحضرت وفی ، رضی ، صابر کنیه انجناب ابو الحسن ولادت باسعادتش روز جمعه و در روایتی روز پنجشنبه یازدهم ماه ذیقعدة الحرام سنه ۱۵۳ هجری در مدینهٔ طیبه واقع گردید جنابش در علم و عمل ممتاز و سر آمد [illegible] عصر خود بود علمای اسلامی و جامعهٔ شیعه بحضرتش رجوع مینمودند کرامات بسیاری از ان جناب ظاهر گردید در سال ۲۰۰ هجری مأمون الرشید حضرتش را برای ولایت عهد از مدینهٔ طیبه بخراسان دعوت کرد و مردم با

انحضرت بیعت نمودند و پس از بیست[۲۰] سال امامت در عمر پنجاه و پنج[۵۵] سالگی روز سه شنبه هفدهم صفر ۲۰۳ هجری وفات نمود و سبب شهادت انحضرت زهری بود که مامون در آب انگور یا آب انار تعبیه نموده و بانحضرت خورانید روضهٔ مبارکهٔ انجناب در مشهد مقدس مرجع خاص و عام و مزار عموم امامیه و اولیاء کرام است زیارت انحضرت مستحب مؤکد و موجب بخشش گناهان است و مخصوصا در ماه رجب و بیست و سوم و بیست و پنجم ذیقعده زیارت انحضرت وارد گردیده

امام نهم

نام انحضرت محمد ع لقب مبارکش تقی پدر بزرگوارش حضرت امام رضا ع والدهٔ ماجده اش خیزران کنیهٔ آن سیده ام الحسن ولادت باسعادتش در مدینهٔ طیبه روز جمعه یا شب جمعه دهم ماه رجب المرجب ۱۹۵ سنه هجری و از القاب انحضرت است جواد، مرتضی، منتجب کنیهٔ انحضرت ابو جعفر است (۱) حضرتش در عمر ۹ سالگی بامامت رسید در علم و حکمت همان مرتبه را داشت که خداوند به یحیی و عیسی علیهما السلام در کودکی عطا نمود پس از پدر بزرگوارش هفده[۱۷] سال امامت نمود از آن جناب

(۱) کنیهٔ امام محمد باقر ع ابو جعفر است و باین مناسبت حضرت امام محمد تقی را ابو جعفر ثانی گویند.

آثار و علوم بسیاری ظاهر گردید مأمون الرشید دختر خود ام الفضل را بآنحضرت تزویج کرد چون معتصم (۱) بخلافت رسید آن جناب را به بغداد دعوت نمود و کمال احترام را درباره آنحضرت مرعی میداشت بوسیلۀ ام الفضل زوجۀ آن حضرت جنابش را بزهر شهید گردانید و روز سه شنبه آخر ذیقعده ۲۲۰ سنه هجری در بغداد وفات نمود و در کاظمین نزدیک روضۀ جدّ بزرگوارش حضرت موسی بن جعفر علیهما السلام مدفون گردید عمر شریفش بیست و پنج ۲۵ سال بود و آن حضرت را پنج اولاد بود موسی حلیمه حکیمه ام کلثوم و حضرت امام علی النقی

امام دهم

نام آنحضرت علی است و لقب مبارکش نقی است پدر بزرگوارش امام محمّد تقی والدۀ ماجده اش سمانه و کنیۀ آن سیّده امّ الفضل است جنابش در مدینۀ طیبه جمعه پانزدهم ذالحجه ماه ۲۱۲ سنه هجری متولد گردید و از القاب آن حضرت است هادی، امین، مؤتمن، متوکل، عسکری و کنیۀ آن جناب ابوالحسن و ابوالحسن ثالث میگفتند بعد از پدر بزرگوارش

(۱) معتصم. المعتصم بالله ابو محمد اسحق پسر هرون الرشید

سی و سه[۳۳] سال امامت نمود متوکل[(۱)] خلیفهٔ عباسی آنجناب را از مدینهٔ طیبه
دعوت بسامراء نمود و معتز[(۲)] در دورهٔ خلافت خود آنحضرت را بزهر شهید نمود
عمر مبارکش چهل[۴۲] سال بود روز دوشنبه بیست و ششم جمادی الثانی
سنه ۲۵۴ وفات نمود و در خانهٔ خود در سامراء مدفون گردید از جملهٔ اولاد های
آنحضرت سید محمد است که قبر وی در بلد بین کاظمین و سامراء مشهور
و مظهر کرامات است و از جملهٔ اولاد های آنحضرت جعفر است که دعوی
امامت نمود و مشهور بکذّاب گردید و بعد ها توبه نمود و از جملهٔ اولاد های آنحضرت
امام حسن عسکری علیه السلام است.

امام یازدهم

نام آنحضرت حسن مشهور بعسکری علیه السلام پدر بزرگوارش امام علی النقی
والدهٔ ماجده اش سیده حُدیث و بعضی سوسن گفته اند از جملهٔ القاب آن بزرگوار
هادی، صامت، زکی، سراج، عسکری میباشد کنیهٔ مبارکش ابو محمد است
جنابش در مدینهٔ طیبه جمعه هشتم ربیع الثانی سنه ۲۳۲ هجری متولد گردید
بیست و سه[۲۳] سال با پدر بزرگوارش بسر برد و بعد از پدر بزرگوارش

(۱) متوکل جعفر بن المعتصم (۲) معتز المعتز بالله پسر متوکل

شش سال امامت نمود آثار وکرامات باهرهٔ ازآن حضرت ظاهر شد در جمعه هشتم ربیع الاول ۲۶۰ سنه هجری بواسطهٔ زهر معتمد[1] شهید گردید روضه مبارکش درسامراء جنب ضریح مقدس پدر بزرگوارش مشهور ومزار دوستان اهل بیت وشیعیان امامیه میباشد

امام دوازدهم

نام آنحضرت محمد ازالقاب مشهورآن جناب مهدی علیه السلام است والد بزرگوارش امام حسن عسکری ع والدهٔ ماجده اش نرجس که اورا ملیکه میگفتند دختر یشوعا فرزند قیصر پادشاه روم ازاولاد حواریین که نسبش بشمعون وصی حضرت مسیح میرسد شب نیمهٔ شعبان ۲۵۵ سنه درسامراء متولد گردید صاحب الزمان . وهادی . صاحب الامر ، قائم ازالقاب آنحضرت میباشد وکنیهٔ آن جناب کنیهٔ رسول خدا صلی الله علیه وآله ابوالقاسم است . جنابش ازهمان کودکی دارای علم وحکمت وفصل الخطاب بود ودرگهواره تکلم نمود چنانکه حضرت عیسی ع درگهواره تکلم کرد پدر بزرگوارش چون از دنیا رفت عمر آنحضرت پنج سال بود برای آنحضرت دوغیبت واقع شد یکی

(۱) معتمد المعتمد علی الله احمد پسر متوکل

غیبت صغری و دیگری غیبت کبری و در حقیقت خداوند آنجناب را گنجینهٔ ذخیرهٔ جهان قرار داد و او را چون عیسی ع و خضر ع عمر طولانی عطا نمود و از روی حکمت از نظرها پوشیده داشت تا وقتیکه مصلحت مقتضی شود برای اصلاح عالم ظاهر گردد

امام غائب حضرت مهدی عجّل الله فرجه وحیاتِ وی

هستی و غیبت امام زمان عجّل الله فرجه بطریق ... ثابت شده است یزدان پاک در کتاب آسمانی خود فرمود إِنِّي جَاعِلٌ فِي الْأَرْضِ خَلِيفَةً من قرار دهنده هستم در زمین جانشینی را در این آیه مبارکه یزدان مهربان وقت و زمان برای بودن خلیفه معیّن ننمود بلکه با حالی فرمود که خلیفه بطور همیشگی روی زمین خواهد بود

حضرت آدم ع و سلسلهٔ جلیلهٔ انبیاء و اوصیاء تا پیغمبر خاتم صلوات الله علیهم اجمعین همه خلفای الهی بوده اند در روی زمین و بعد از پیغمبر اکرم ائمهٔ دوازده گانه اوصیاء آنحضرت خلفای الهی میبودند حضرت مهدی عجّل الله فرجه که دوازدهمین امام است پس از پدر بزرگوار خود بخلافت الهی مقرر گردید علمای سنّت و شیعه در کتابهای احادیث خود باتفاق نقل نموده اند که رسول خدا صلّی الله علیه و آله از آمدن مهدی خبر داد و فرمود بپاشد

وزمین را پُراز عدل وداد کند چنانیکه پُراز جور وظلم شده باشد. عمر طولانی حضرت مهدی وزندگانیش باین اندازه از سال. جای تعجب نیست چه این معنی اختصاص بآنحضرت ندارد بلکه دیگران بیش ازاین عمر نموده اند. حضرت خضر ع چهار هزار سال تقریباً زنده است. الیاس زنده است عیسی بن مریم ع قریب دوهزار سال است زنده است. ازمردودین که شیطان است تابحال اوهم زنده است. ازگذشتگان حضرت نوح ع ۲۵۰۰ سال زندگانی نمود وفقط درمیان قوم خود قبل ازطوفان ۹۵۰ سال بسر برد چنانیکه درقرآن میفرماید "فَلَبِثَ فِي قَوْمِهِ أَلْفَ سَنَةٍ إِلَّا خَمْسِينَ عَامًا" لقمان الاکبر ۱۵۰۰ سال عمر نمود. غرض اینکه زندگی حضرت مهدی باین اندازه از عمر امر تازهٔ نیست ونظیر آن بسیار است واما غیبت وی پس مقصود ازان پوشیده شدن جنابش ازدیده ها به تنهائی نیست بلکه ممکن است که درمیان مردم زیست نموده وبوده واورانشناسد وحکمت ناشناسائی وغیبت حضرتش حفظ مردم ازافراد ارتداد وازبعضی امور دیگر که جای بیان آن نیست

پس اگر جنابش ظاهر میبود مردم ازوی خواهشاتی مینمودند وجب

مصلحت چون باخواهشهای آنان همراهی نمیفرمود البته مخالف جنابش میشدند ویااگرخواهش مینمودند که حضرتش ظهور فرماید وچون موقع آن نرسیده ممکن است تکذیب آنحضرت میشد واین خود سبب میگردید که مردم از دیانت بدرشوند پس بدین سبب وجود امام اسباب معصیت واختلاف میگردید ولی فعلاً که درغیبت است غیبتش لطف واسباب رحمت است برای همگی. واما حتمی بودن ظهورش علاوه برروایات صحیحه حکمتهای بسیاری برای آن میباشد که گنجایش بیان آن نیست همین قدر کافی است برای اهل دانش که این انقلاب عالم واختلافیکه درمیان بشر روزبروز درتزاید است اگر بحال خود بماند درنتیجه یاباید بشرفناشود وسلسلهٔ نسل انسانی منقطع گردد. ویاآنکه باید مصلحی بیاید وعالم رابطور بی غرضانه اصلاح کند چنانیکه در دورهٔ سابق انبیاء ظاهرمی شدند واصلاح می نمودند هم چنین دراین دوره باید مصلح کلّی که خلیفهٔ خدا ومهدی غائب عجّل الله تعالی فرجه است ظاهرشود وعالم را اصلاح کند وآن برحسب میزان وروایات وقتی خواهد بود که بواسطهٔ فشاریکه بربشر رخ دهد مردم شب وروز آرزوی مصلحی کنند وروزگارخودرا بانتظاروی

سر بزند والبته آن وقتی است که ۲/۳ دو قسمت از سه ۳ قسمت بشر یا هفت ۷/۹ قسمت از نه ۹ قسمت مردم نابود گردیده و ۲/۹ دو قسمت دیگر بجامانده باشند چنانیکه در روایات واخبار آمده است .

مختصری از حالات حضرت مهدی عجّل الله فرجه

حضرت مهدی عجّل الله تعالیٰ فرجه . یکی از آیات بزرگ پروردگار میباشد جنابش چون متولّد گردید بر ذراع راستش جَآءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُ اِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوْقًا نوشته بود (یعنی ظاهر گردید حق ونابود شد باطل بدرستیکه باطل نابود شدنی است) دران موقع خدا راسجده کرد شهادتین بر زبان جاری گردانید حکیمه خاتون عمّهٔ امام حسن عسکری ع فرزند برادرزاده را بغل گرفته نزد امام ع برد بسخن درآمد شهادتین بر زبان جاری کرد رسول خدا صلّی الله علیه وآله وائمه را یاد نمود . بعضی از آیات قرآن را قرائت کرد پس از آن برحسب دستور اسلامی امام علیه السّلام بعثمان بن سعید عمری فرمود که گوسفندانی چند برای آنحضرت عقیقه نماید نام آن بزرگوار محمّد است ودر روایات نهی از بردن آن بر زبان آمده واز القاب آنحضرت است مهدی ،

صاحب الزّمان، قائم. وچون این لقب بر زبان برده شود ایستادن بعنوان تعظیم واحترام از شعار امامیه است جنابش هم چون حضرت یحیی ع وعیسی ع است که خداوند از کودکی بوی حکمت عطا نمود. در گهواره بسخن درآمد یک شب پس از ولادت. نسیم خادم امام حسن عسکری ع برآن جناب وارد گردید. درآن اثناء نسیم عطسه نمود، حضرت مهدی ع فرمود یَرْحَمُكَ اللّٰه آنگاه بوی فرمود ترا بشارت میدهم ای نسیم که عطسه نمودن تا سه روز امان است از مرگ. حکیمه خاتون میگوید پس از چهل روز که بدیدار برادرزاده رفتم کودک دوساله را یافتم که در پیش امام ع راه میرفت من بشگفت آمدم وگفتم ای سیّد من این فرزند دوساله است حضرت فرمود اولاد انبیاء واوصیاء درصورتیکه امام باشند نشو ونمای آنها برخلاف نشو ونمای دیگران است.

حضرت مهدی در شکل وشمایل واخلاق مانند رسول خدا ص بود نام وکنیه اش نام وکنیهٔ رسول خدا ص است درهمان ایام کودکی از آنحضرت معجزاتی چند ظاهر گردید که گنجایش بیان آن نیست چون سال مبارکش به پنج رسید پدر بزرگوارش امام حسن عسکری علیه السلام از دنیا رفت

قبل از وفات بشیعیان جنابش را معرفی نمود لذا بعد از وفات تمامی شیعه بجنابش رجوع نمودند و چون امام حسن عسکری ع از دنیا رفت جعفر کذاب که مدعی امامت شد خواست بر امام نماز بخواند ناگاه امام غایب ظاهر گردید دامن جعفر را گرفت و عقب نمود و گفت دور شو ای عمو که من اولی ترمیباشم بنماز بر پدر خود. آنگاه ایستاد بنماز و با جماعت بر پدر بزرگوار خود نماز خواند و از دیدگان غائب شد در آن هنگام عمر انحضرت تقریباً پنج سال بود

و این غیبت در حدود هفتاد سال طول کشید و در این مدت چهار نائب از طرف آن جناب کار روائی مینمودند و در ماه شعبان ۳۲۹ سنه هجری آخرین نواب از دنیا رفت و غیبت صغری بپایان رسید

تا بحال جنابش زنده و در پشت پرده غیب موجود است و تا فرمان خدا نشود ظاهر نخواهد شد پس چون ظاهر شود عالم را اصلاح کند و آسایش را انتشار دهد. البته در دوره غیبت جنابش مردم مکلفند که بتکلیف خود عمل کنند خود و جامعه خود را بمقتضای زمان با حفظ قانون شرع اداره نمایند و به بهانه غیبت انحضرت تنبلی و سستی و بی پروائی

نمایند امر بمعروف ونهی از منکر را از دست ندهند وتکالیف خود را حواله بعصر ظهور نکنند خداوند همگی را دیدهٔ بینا وتوفیق آمادگی عطا فرماید وظهور موفور السرور حضرتش را نزدیک فرماید انشاء الله تعالی.

اَللّٰهُمَّ عَجِّلْ فَرَجَهُ وَسَهِّلْ مَخْرَجَهُ وَاجْعَلْنَا مِنْ اَنْصَارِهِ وَاَعْوَانِهِ اٰمِيْنَ يَارَبَّ الْعَالَمِيْنَ

یادآوری :- نظر باینکه از آثار عقیده ودیانت، زنده داشتن نام ونشان بزرگان دیانت ونمایندگان مذهب است. ومعلوم است که اوّلین بزرگان دین ومذهب در اسلام چهارده معصوم صلوات الله علیهم اجمعین میباشند- لازم است که دوستان وعلاقمندان بآنان نام ونشان آنها را زنده دارند در ایّام ولادت آنان خوشنود ودر ایّام وفات آنان غمگین باشند.

از وسائلی که امروزه برای زنده داشتن نام ونشان آنها با موقعیّت وقت مناسبت دارد آنست که در شب ولادت آن بزرگواران چراغهای خود را زیاده از عادت خواه خانه دکان ویا جای دیگر اگرچه برای پنج دقیقه باشد روشن نمایند. ودر شبهای وفات تمام چراغهای خود را خاموش

کنند اگرچه برای یک دقیقه باشد تا که بسبب آن کوچک و بزرگ زن و مرد متأثر شوند و از بزرگان دین و نمایندگان مذهب یاد کنند و رفته رفته اطفال خورد. و نوباوگان نسبت بان آشنا گردیده و در اثر آن دین و مذهب زنده بماند

غیبت صغری

غیبت صغری در شصت و نه الی هفتاد سال بانتهاء رسید چه از سنه ۲۶۰ هـ تا سنه ۳۲۹ هـ امتداد یافت در این مدت شماره از شیعیان خاص حضرت مهدی را ملاقات مینمودند و مخصوصاً چهار نفر نواب خاص و واسطه بین آنحضرت و مردم بودند و آنها را نواب اربعه گویند مرکز آنها بامر امام علیه السلام بغداد مقرر گردید. چنانیکه امروزه قبور آنها در بغداد است سؤالات و حوائج و حقوق و هدایای شیعه را با امام علیه السلام میرسانیدند و جواب مسائل و احکام را از امام گرفته بآنها میفهمانیدند

نواب اربعه

اول آنها عثمان بن سعید بود که پنجاه سال نیابت کرد و چون از دنیا رفت پسرش محمد بن عثمان بامر امام نائب خاص گردید و در جمادی الثانی

۳۰۴ سنه ه از دنیا رفت پس از وی شیخ ابوالقاسم حسین بن روح نوبختی بامر امام ع متصدی نیابت خاص شد و در شعبان ۳۲۶ سنه وفات نمود و پس از آن نائب چهارم علی بن محمد سمری بامر امام ع قیام به نیابت کرد و در نیمهٔ شعبان ۳۲۹ سنه ه وفات نمود و مدت نیابت خاصه و عصر غیبت صغری بانتهاء رسید و دورهٔ غیبت کبری پیش آمد

غیبت کبری

در دهم شوال ۳۲۹ سنه ه غیبت کبری شروع گردید و تا امروزه که ۱۳۷۰ سنه ه میباشد تقریباً هزار و چهل و یک ۱۰۴۱ سال است که از غیبت آن بزرگوار میگذرد و مراد از غیبت کبری آنست که آن حضرت از نظرها پنهان است و او را کسی نمیشناسد ولی ممکن است بعضی از خواص خدمت آن جناب برسند و یا آنکه مردم او را به بینند و نشناسند و انتهای این غیبت را کسی نمی داند مگر حضرت یزدان تعالی شانه و در عصر غیبت کبری مرجع امامیه در احکام شریعت نوّاب عام آنحضرت میباشند

و مراد از نوّاب عام علماء و مجتهدینی هستند که صلاحیت داشته باشند که شیعهٔ امامیه در احکام شریعت بآنها رجوع نمایند.

ملاحظه :- انتظار ظهور آنحضرت یکی از امور یست که موجب اجر و ثواب است چه در روایات وارد گردیده کسیکه با نتظار ظهور آنحضرت سر برد چنان است که در خیمهٔ رسول خدا صلّی اللہ علیہ وآلہ وسلّم در نزد آنحضرت شهید گردیده ۔ پس مناسب است که برادران وخواهران دینی تعجیل ظهور انحضرت را از خدا بخواهند ۔ و از خواندن دعای عهد نامه که در این کتاب مندرج است کوتاهی ننمایند

شیعهٔ امامیّه اثنی عشریّه (۱)

هر مسلمانی که عقیده مند بخانوادهٔ رسالت باشد و پیروی آنهار املتزم گردد و بامامت دوازده امام معترف باشد اورا شیعهٔ امامی اثنی عشری گویند

شیعه در اسلام

از رسول خدا صلّی اللہ علیہ وآلہ وسلّم است حضرتش مسلمانان را

---

(۱) در زبان عرب پیروان شخص و یاوران دوستان اورا شیعه گویند و نیز بر فرقهٔ جداگانه شیعه گفته میشود و در اسلام شیعه نام خاصی است برای پیروان علی علیه السلام وکسانیکه بدوستی اهلبیت مشهور اند

امر بمحبّت علی علیه السّلام و سائر اهل بیت تطهیر نمود آیات (۱) بسیاری را که در شأن آنها فرود آمده طهارت و ولایت و پیشوائی آنها را بیان نموده بر آنها خواند مودّت و دوستی آنها را که خدا اجر رسالت (۲) قرار داد نهم ارشاد کرد پیروی (۳) و اطاعت آنان را بر امّت واجب گردانید

(۱) در آیات الولایة هزار و یک آیه نقل نموده (الذریعه) و در ینابیع المودّة شیخ سلیمان حنفی نقشبندی طبع قسطنطنیه ص ۱۲۶ ربع قرآن را نقل نموده که در حق اهل بیت نازل شده و علمای سنّت رض که از آن جمله است امام جلال الدین سیوطی شافعی در تاریخ الخلفاء. و احمد بن حجر حنفی در صواعق المحرقه. و شیخ سلیمان حنفی نقشبندی در ینابیع المودّه سیصد آیه روایت نموده اند که درباره علیؑ فرود آمده.

(۲) قُلْ لَا أَسْئَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَىٰ (سوره شوری آیه ۲۳) چون این آیه فرود آمد سؤال نمودند که کیانند اقربای تو یا رسول الله فرمود علی و فاطمه و دو فرزندان (حسن و حسین) از جمله علمای سنّت که آن را روایت نموده اند در مؤلفات خود امام جلال الدین سیوطی شافعی در تفسیر درالمنثور ج ۶. زمخشری در تفسیر کشاف ج ۳. امام فخرالدین رازی شافعی در تفسیر کبیر ج ۷. ترمذی در جامع. محبّ طبری در ذخائر العقبی. ابوالسعود در تفسیر خود. بیضاوی در تفسیر خود ج ۲. احمد بن حجر حنفی در صواعق المحرقه. شیخ سلیمان حنفی نقشبندی در ینابیع المودّة و غیره.

(۳) رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلّم فرمود که من دو چیز سنگین را در میان شما می گذارم کتاب خدا و عترت من اهل بیت من پس اگر تمسّک بآنها کنید هرگز بعد از من گمراه نخواهید شد و این حدیث که مشهور بحدیث ثقلین است متفق علیه است از جمله مؤلفات

و پیروان آنها را اهل جنت شمرد و فرمود یا علی (١) تو و شیعیان تو در جنت بیاباشید و فرمود شیعیان علی در قیامت نجات یافته گانند. و فرمود شیعیان علی را سبک مشمارید که هر یک شفاعت کنند در قیامت باندازهٔ قبیله ربیعه و مضر. خوانندگان گرامی مراد از شیعه دوست و پیرو است پس باید کوشش در اطاعت و پیروی نمود تا در زمرهٔ شیعیان داخل گردید.

مذهب شیعه.

مذهب طریقه ایست در احکام شرع که انسان ملتزم بآن می گردد و مذهب شیعه همان احکام و شرایعی است که رسول خدا صلّی اللّه علیه وآله وسلّم بیان فرمود و ائمه علیهم السّلام در عرض سیصد و نوزده ۳۱۹ سال امامت خود برای شیعه بیان نمودند.

اهل سنت که در آن حدیث ثقلین نقل شده ، صحیح مسلم ، جامع ترمذی ، مسند احمد حنبل ، شرح نهج البلاغهٔ ابن ابی الحدید ، تفسیر فخر رازی (مفاتیح الغیب) ، صواعق المحرقهٔ ابن حجر حنفی . تفسیر درّ المنثور امام جلال الدین شافعی . و تاریخ الخلفای وی . و مستدرک حاکم . و ینابیع المودّة . و سنن الکبری بیهقی و غیره .

(١) احادیث و روایات در فضیلت شیعه بسیار وارد شده و علمای سنت بعض از آنها نقل نموده اند از آن جمله است ابن تیمیة احمد بن عبد الحلیم حنبلی در کتاب الصّارم المسلول و امام سیوطی شافعی در

مذهب جعفری

از میان ائمّه علیهم السّلام چون زمان امام صادق جعفربن محمّد علیهما السّلام برای نشر احکام وبیان حلال وحرام تا اندازهٔ بی مانع و دشمنان آنان بخود مشغول(۱) علما و محدّثین و فقهائیکه شمارهٔ آنها چهار هزار نقل نموده از هر طرف برای گرفتن احکام در محضر امام حاضر گردیده واخذ علم وحدیث را از آنجناب مینمودند وچون حضرتش با کمال آزادی اهتمام در نشر آن نمود واحکام را بیان کرد مذهب بجنابش نسبت داده شد ومذهب امامیّه مشهور بمذهب جعفری گردید.

تقلید در شیعه

کسی که مجتهد نیست وقانون عمل باحتیاط را چنانکه درجای خود مقرّر است نداند تقلید مجتهد عادل براو واجب است وباید دانست که در اصول دین تقلید نیست بلکه برهر شخصی لازم است که بقدر قوّه از اصول

تفسیر درالمنثور ج ۶ ومحمد بن جریر شافعی در تفسیر جامع البیان وابن اثیر جزری درکتاب نهایه وشیخ سلیمان حنفی در ینابیع المودة واحمد ابن حجر حنفی در صواعق المحرقه،

(۱) چه دران مدّت دورهٔ انقلاب وانقراض دولت بنی امیّه وروی کار آمدن دولت بنی العبّاس بود ودر سنه ۱۳۲ خلافت بنی العبّاس شروع گردید.

دین خود تحقیق کند خدا و رسول و امام را بشناسد۔ و اساساً عقیده مند
بروز قیامت گردد و نیز در ضروریات اسلام و مذهب تقلید نیست و مراد
از ضروریات چیزهائی است که در دین و مذهب ثابت و روشن است مانند
شمارهٔ نمازهای واجبی و عدد رکعات آن و حقیقت قرآن و کعبه و ملائکه
و بهشت و دوزخ و امثال آن۔ و امّا باقی احکام اسلام مثل احکام
طهارت و نجاست و مسائل نماز و روزه و خمس و زکوة و حجّ و سائر
فروع و احکام آن که در رسالها نوشته شده تقلید در آن واجب است و کسی
که ترک تقلید کند و خود مجتهد نیست و طریقهٔ احتیاط را چنانکه گفته شده
نداند عملش باطل است

تقلید مجتهد عادل

مجتهد کسی را گویند که بواسطهٔ تحصیل علم اجتهاد میتواند احکام شریعت
اسلام را مطابق مذهب جعفری از قرآن و احادیث معتبر بیرون آورده
بیان کند

عادل:۔ عادل کسی را گویند که گناهِ کبیره نکند و اصرار بر گناه صغیره
نداشته باشد۔

پس پیروی مجتهد عادل در احکام او بفرمایش[1] امام غائب حضرت مهدی عجّل الله فرجه بر تمام شیعیان واجب است ودر زمان غیبت کبری او نائب امام ع میباشد بشرط آنکه مجتهد مرد بالغ عاقل حلال زاده باشد.

مُفتی :- چون مجتهد بیان احکام شرع را مینماید اورا مفتی گویند (یعنی فتوی دهنده).

مُقَلَّد :- چون دیگران پیروی اورا در احکام شرع میکنند اورا مُقَلَّد (بفتح لام) گویند

مُقَلِّد :- کسیکه پیروی مجتهد را میکند وبفتوی او عمل مینماید اورا مُقَلِّد (بکسر لام) نامند.

تقلید :- پیروی نمودن مُقَلِّد مجتهد را تقلید گویند.

(۱) واما من كان من الفقهاء صائناً لدينه مخالفاً لهواه مطيعاً لامر مولاه فللعوام ان يقلدوه وفرمود فانهم حجّتي عليكم وانا حجّة الله عليهم وفرمود ع الرّاد عليه كالرّاد علينا والرّاد علينا كالراد على الله. مراد از فقهاء مجتهدینی هستند که سزاوار تقلید میباشند. امام ع فرمود فقهائیکه نگاه دارنده دین خود می باشند ومخالفت هوای نفس خود کنند وامر مولای خود را اطاعت کنند بر عوام است آنان را تقلید کنند. آنها یند حجت من بر شما ومن هستم حجت خدا بر آنها ردّ بر آنها ردّ بر ما است وردّ بر ما ردّ بر خدا است.

حقوق مجتهدین و علماء

از عصر ائمه معصومین صلوات الله علیهم اجمعین تا شروع غیبت کبری

و از آن زمان تا بحال و بعد از این نیز علماء و مجتهدین مروجین احکام شرع و ناشر

دیانت اسلام و حافظ قوانین الهی و راهبران ملت بوده و خواهند بود

از این جهت است که پیغمبر اکرم صلّی الله علیه و آله فرمود علمای امّت من

مثل انبیاء بنی اسرائیل میباشند. و فرمود سیاهی قلم علماء افضل

است از خون شهداء و فرمود سه نفر اند که در قیامت شفاعت کنند

انبیاء و علماء و شهداء و فرمود نشستن نزد عالم عبادت است و نظر بصورت وی مطابق

است با شصت سال عبادت. امام باقر علیه السّلام فرمود عالمیکه منتفع بعلم او

شوند افضل است از هفتاد هزار عابد. انفاق نمودن بر عالم از بسیاری انفاقات

افضل و مطابق هفت هزار محسوب میشود و نماز عقب وی در مسجد جامع با صد هزار رکعت نماز مطابق است

ضروری مذهب

هر امر یکه از طریق مذهب ثابت و روشن است آن را ضروری مذهب

گویند. پس کسیکه انکار ضروری مذهب کند از مذهب خارج میشود

از ضروریّات مذهب امامت و خلافت بلافصل جناب امیرالمؤمنین

علی بن ابی طالب علیه السّلام و امامت باقی ائمه و عصمت آنها و فضلیت آنها بر دیگران بعد از پیغمبر اکرم صلّی الله علیه و آله و حیات امام غائب و بقاء آنحضرت تا عصر ظهور (عجّل الله فرجه)، و نیز از ضروریات مذهب است تقیه

تقیه در اسلام

تقیه پرهیز کردن است از دشمن برای حفظ جان، مال، ناموس و دین و آنچه که حفظ آن واجب است بر انسان عقلاً و شرعاً و تقیه امریست معقول مشروع. خداوند در قرآن بآن اشاره نموده و فرموده "لَا یَتَّخِذِ الْمُؤْمِنُونَ الْکَافِرِینَ أَوْلِیَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِینَ وَمَنْ یَفْعَلْ ذٰلِکَ فَلَیْسَ مِنَ اللهِ فِی شَیْءٍ إِلَّا أَنْ تَتَّقُوا مِنْهُمْ تُقٰاةً" آل عمران آیهٔ ۲۸ و باز فرمود دربارهٔ مؤمن آل فرعون "وَقَالَ رَجُلٌ مُؤْمِنٌ مِنْ آلِ فِرْعَوْنَ یَکْتُمُ إِیمَانَهُ" سوره مؤمن آیه ۲۹ (یعنی وگفت مردی مؤمن از کسان فرعون که پنهان میداشت ایمان خودرا) و نبود کتمان ایمان در او مگر برای تقیه و حفظ جان جمعی از علماء سنّت[1] روایت نموده اند که "التقیة جائزة الی یوم

(۱) از آن جمله جلال الدین سیوطی شافعی در تفسیر در المنثور ج ۲ ص ۱۶ و فخر رازی شافعی تفسیر کبیر ج ۲ ص ۶۴۶

القیمة" و در رسالهٔ اعتقادیه صدوق است که تقیه واجب است و رفع آن جائز نیست تا ظهور امام غائب عجل الله فرجه پس کسیکه آنرا ترک کند از دین امامیه خارج شده است

ارشاد و هدایت

نظر باینکه از واجبات پدر و مادر و مربیان کودکان و فرزندان تربیت نمودن آنان است باخلاق اسلام و باحکام شریعت مطهره و امورات مذهبی پس لازم است که قبل از بلوغ کودکان را باندازهٔ اقتدار آنان بقسمتی از احکام آنها را آشنا نمایند تا که در موقع بلوغ نسبت بدیانت خود حیران نشوند و نیز تکلیف خود را در معاشرت و زندگی با مردم بدانند و فریب دزدان راه حقیقت را نخورند، بزرگترین مسئولیتی که یزدان پاک بر بندگان خود مقرر نموده تربیت اولاد و کودکان اسلامی است فرمود حق اول چیزیکه در قیامت از انسان سؤال کنند از تربیت اولاد و نگاهداری عیال است - امام چهارم حضرت علی بن الحسین علیهم السلام فرمود از حقوق اولاد تو آنست بدانی که او از تو است خیر و شر او در دنیا بتو نسبت داده خواهد شد و تو مسئول تربیت او میباشی و بر تو میباشد

که اورا بادب نیک تربیت دهی و بلطف پروردگار راهنمائی کنی و بربندگی وی اورا مدد نمائی.

پس باید دانست نسبت باولاد خود قسمی عمل نمائی که بدانی نسبت بنیکی وهمراهی باوی اجر ومزد خواهی برد وبربدی نسبت بوی سزا داده خواهی شد وهم چنین در روایات دیگر نسبت بتربیت اولاد تاکیدات اکیده وارد گردیده که جای بیان آن نیست. پس پدر ومادر نباید آنی غفلت از اولاد خود کنند در تربیت آنها باید کوشش نمایند مخصوصاً از معاشرت ناجنس وکسانی که مردم را بزبان فریب میدهند واز کردار نیک واوامر شرع بازدارند جلوگیری کنند وباید بفهمانند که اخلاق ودیانت بعمل است بزبان خالی نیست پس کسانیکه بمردم میفهمانند که باید دل پاک باشد این یک قسم راهزنی است وبزرگترین وسیلهٔ گمراه نمودن جاهل است. برای آنکه نشانهٔ دل پاک عمل است، اگر کسی بنابیش عمل برخلاف شریعت باشد چگونه میتوان اورا پاک دل دانست پس پاک دل کسی است که اندیشهٔ او نیک وعمل او نیکو است. بهرحال انسان باید کوشش کند فرزندان را از دختر وپسر شریف ونجیب پاکدامن

وعقیده مند مسلمان بار آورد واز همان ایام کودکی احکام اسلام را گوش زد آنها نمایند. بخواندن نماز و گرفتن روزه عادت دهند. مذهب را ذهن نشین آنها نمایند مخصوصاً دختران را در همان هفت سالگی و پسران را در ده سالگی عادت بخواندن نماز و گرفتن روزه دهند و بحرام و حلال آشنا نمایند تا که در موقع بلوغ بتکلیف خود برسند.

علامت بلوغ

کودک چون بمرتبهٔ از عمر رسد که زشت و زیبا را بشناسد او را ممیز گویند و پوشانیدن نامحرم بدن خود را از ممیز واجب است و چون بمرتبهٔ از عمر که براو واجب میشود عمل نمودن باحکام شرع او را بالغ گویند پس دختر وقتی بالغ شود که سال نهمین عمر وی تمام و در سال دهم داخل شود و پسر بنابر مشهور وقتی بالغ میشود که سال پانزدهمین عمر وی تمام و در سال شانزدهم داخل شود و اگر قبل از شانزدهم محتلم گردد و یا موی درشت بر زهار وی روید نیز بالغ خواهد بود پس کودک پسر باشد یا دختر چون بالغ شود بر او واجب میشود که عمل باحکام اسلام نماید و اگر پسر ختنه نشده است بر او واجب است که ختنه نماید.

احکام اسلام

احکام اسلام پنج است اوّل واجب دوّم حرام سوّم مستحب چهارم مکروه پنجم مباح

واجب :- آنرا میگویند که آوردن آن لازم وترک آن جائز نیست وترک کنندهٔ آن مستحق عذاب الهی میشود مثل نماز روزه وسایر واجبات اسلام

حرام :- آنرا گویند که آوردن آن جائز نیست وآورندهٔ ان مستحق عذاب الهی است مثل خوردن شراب وکشتن نفس محترمه وسائر محرّمات اسلامی وترک واجبات

مُستحبّ :- که آنرا سنّت نیز گویند چیزی است که آورنده آن مستحق ثواب میشود وترک آن گناه نیست مثل خواندن نمازهای مستحبی وشستن دست در موقع خوراک وغیره .

مکروه :- آنرا گویند که برآورندهٔ آن گناهی نیست ولی ترک آن بهتر است مثل چیز خوردن درحال جنابت ونماز درحمام که موجب قلت ثواب است

مُباح :- آنرا گویند که آوردن ونیاوردن آن باختیار خود شخص است

مانند بسیاری از احوالات طبیعی و اجتماعی که همیشه انسان بان مشغول است از قبیل خوردن و خوابیدن، نشستن، رفتن وغیره وکسیکه کار مباح را برای خوشنودی خدا کند مستحب میشود و مستحق ثواب میگردد.

و باید دانست که حلال و حرام اسلام همین احکام پنجگانه اند که بیان گردید و یاد گرفتن آن باندازۀ لزوم بر هر مسلمان واجب است و در دورۀ غیبت امام زمان علیه السّلام بر تمامی شیعه امامی اثناعشری که پیروان مذهبِ حق میباشند واجب است که احکام شریعت را از مجتهد عادل بگیرند و یاآنکه رجوع برسالۀ مجتهد عادل نمایند و آنرا بیاموزند و هر گاه کسی قابل اعتبار باشد و نقل احکام از مجتهد عادل یا رسالۀ او کند میتوان بقول او عمل نمود.

اقسام واجب

واجب بر چند قسم است

اوّل واجب عینی وآن عملی است که بر هر مکلّف از مرد و زن واجب میگردد مانند نماز، روزه وغیره

دوم واجب کفائی وآن عملی است که بر همه واجب است

تا وقتیکه کسی قیام بان ننموده پس همینکه دیگری قیام بان عمل نمود از دیگران ساقط میگردد مانند تجهیز اموات و نجات دادن غریق و امثال آن

سوم واجب تخییری و آن واجب است که آوردن آن در میان چند چیز معیّن میگردد که شخص مخیّر است که هر کدام را عمل نماید مثل کفارهٔ خوردن روزهٔ ماه رمضان المبارک که انسان مخیّر است بین دو ماه روزه یا اطعام شصت مسکین یا آزاد نمودن یک بنده

صحیح و باطل

عملی که انسان آنرا بجا میاورد خواه واجب باشد یا مستحب اگر مطابق امر شریعت آن را بجا آورد آن عمل را صحیح گویند و هر گاه مطابق حکم شرع آورده نشود آنرا باطل گویند

عبادات

هر عملیکه در او نیّت قربت شرط است آنرا عبادت گویند و مراد از قربت آنست که شخصی نیّت کند این عمل را بجا میاورم برای خوشنودی خدا و تقرب برحمت وی چنانیکه در نیّت نماز و روزه و امثال آن این معنی شرط است.

معاملات

هر عملیکه شرع برای آن قانون وضع نموده و نیّت قربت را درآن شرط نفرموده آنرا معامله گویند مثل تجارت، زراعت، اجاره وسایر معاملات واکتسابات.

پاکیزگی در اسلام

اسلام یگانه دینی است که بنای آن بر طهارت و پاکیزگی است جناب رسول خدا صلی اللہ علیہ وآلہ فرمود "الطهور نصف الایمان" یعنی پاکیزگی و طهارت نصف ایمان است وفرمود "بنی الاسلام علی النظافة" پایهٔ اسلام بر پاکیزگی و نظافت گذارده شده است و در حدیث است که فرمودهٔ حضرت باری است عزّ اسمہ "بئس العبد القاذورة" بد بنده ایست بندهٔ پلید در قرآن آسمانی است "اِنَّ اللهَ یُحِبُّ التَّوَّابِیْنَ وَیُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِیْنَ" خدا دوست دارد توبه کنندگان و دوست دارد پاکیزگان را. پس بنا براین لازم است که برادران وخواهران دینی پاکیزگی و طهارت را منظور دارند وازپلیدی وکثافت بپرهیزند وخانهٔ خود را پاک وپاکیزه نگاه دارند.

اولاد خود را بطهارت ظاهری و معنوی بار آورند تا که گرفتاریهائیکه در زندگانی بسبب این پلیدیها صورت میگیرد محفوظ بمانند انشاء الله تعالی

مُطَهِّرات

بدانکه مطهرات دوازده است

اول :- آب - پاک میکند هر چیز متنجس را که قابل پاک شدن باشد بشرط آنکه آب نجس نباشد و مطلق باشد یعنی مضاف نباشد و مراد از مضاف آبیست که مخلوط با چیز دیگر گردیده که بتنهائی آب گفته نشود - و یا آنکه شیره و عرق چیزی باشد مانند شربت گلاب و آب نارگیل و امثال آن که مضاف اند . نه پاک کننده اند و نمیشود بآن وضوء و یا غسل نمود ۔ و آب مضاف بملاقات نجاست نجس میشود اگرچه صدها کُر باشد

و آب مطلق بر چهار قسم است اوّل آب جاری و آن آبیست که از زمین بیرون آمده و روان شود مانند رودخانه و غیر آن دوم آب باران که در حکم آب جاریست سوم آب چاه چهارم آب ایستاده مثل آب دریا و غدیر و کُر . پس تمامی این آبها

پاک کننده مگر آنکه رنگ یا بُو و یا مزهٔ آن نجاست تغییر کند که در این صورت نه پاک و نه پاک کننده است ولی اگر آب ایستاده کمتر از کُر باشد برسیدن نجاست یا متنجّس بوی نجس خواهد شد و متنجّس چیز نیست که عین آن پاک است ولی بسبب ملاقات نجاست نجس میشود مثل آب صابون و یا گلاب و یا آب قلیل مطلق که بملاقات بول و یا خون نجس میشود پس آنرا متنجّس گویند و هرگاه چیزی باین متنجّس متلاقی شود آن هم نجس خواهد شد. و کُر ظرفی است که اندازهٔ آب گیران چهل و سه وجب الاثمن باشد خواه حوض باشد یا غیر آن. مربّع باشد یا مستطیل، مثلّث باشد یا مدوّر یا بهر شکلی که باشد- پس اگر ظرفی که طول و عرض و عمق آن هریک سه وجب و نیم باشد پس از ضرب در یکدیگر چهل و سه وجب الاثمنی میشود که اندازهٔ کُر است. و بحسب وزن اندازهٔ آب کُر یکهزار دویست رطل عراقی است که بوزن بمبئی بیست و نه من و ربع میشود (۱) و آب کُر طاهر است و مطهّر- پس اگر کُر نجس شود. پاک میشود بریختن کُر دیگر بران و یا اتصال

(۱) من بمبئی ۲۸ رطل است و رطلی ۸۰ مثقال است.

آن باب جاری ویا آنکه بارش برآن ببارد بشرطآنکه تغیرآن مرتفع شود
وآب چاه اگر متغیر شود بنجاست باید باندازهٔ آب کشید که
تغیرآن برطرف شود. مخصوصًا در روایات برای نجس شدن چاه
اندازهٔ معین گردیده . پس اگر شراب یا هر مست کننده مایع
ویافقاع ومنی ویا یکی از خون حیض، نفاس، استحاضه ویا شتری
درآن بمیرد تمام آب چاه باید کشیده شود.

واگر حیوانی چون گاو، اسب، قاطر، الاغ وامثال آن در
چاه بمیرد یک کُر آب ازان باید کشید.

وازبرای مردن انسان هفتاد دلو. وازبرای نجاست خشک شدهٔ
انسان که درآب مستهلک شود پنجاه دلو وبرای ریخته شدن خون زیاد
مانند کشتن گوسفند روایت از سی الی چهل دلو وارد شده . واگر
روباه یا خرگوش وخوگ وگربه وسگ وامثال آن بمیرد چهل دلو باید
کشید واگر نجاست انسان که مستهلک نشده باشد وخون منی کم
درآن ریخته شود ده دلو باید کشید. وبرای مردن کبوتر یا موش که ورم
کند ویا آنکه متلاشی شود. وبول پسر غیر بالغ ویا غسل نمودن جنب

درآن . وافتادن سگ وزنده بیرون آمدن ازچاه هفت دلو . وبرای مردن مار وموش که ازهم پاشیده نشده باشد سه دلو . وبرای مردن گنجشک وامثال آن یک دلو . واندازهٔ دلو باید بمناسبت چاه باشد.

واما آب جاری اگر نجس شود پس از دور شدن نجاست وبرطرف شدن تغییر طاهر خواهد شد.

دوم :- ازمطهرات زمین است که پاک میکند کف پا وزیرپاپوش راخواه کفش یا نعلین ویا چکمه وامثال آن باشد که براه رفتن برزمین ودور شدن عین نجاست ازان پاک خواهد شد.

سوم :- آفتاب است که پاک میکند زمین وعمارت و دَر و پنجره واشجار وهرچه راکه قابل نقل نمودن نیست . پس اگر عین نجاست ازان دور شود ومرطوب باشد وآفتاب آنرا خشک نمود پاک خواهد شد.

چهارم :- استحاله یعنی حقیقت چیز تغییر نموده چیز دیگر گردد مانند آنکه عذره خاکستر وسگ درنمک زار نمک شود.

پنجم :- کم شدن دو ثلث ازفشرده آب انگور که بآتش در جوش دادن کم شود . البته ثلث باقی مانده باظروفیکه استعمال شده

پاک میگردد.

ششم :- انتقال مثل منتقل شدن خون نجس در بدن حیوان پاک بقسمیکه جزء بدن وی شود مانند خونیکه پشه از انسان بمکد ویا آنکه نجاست در زراعت جزء زمین گردد

هفتم :- اسلام است که پاک میکند غیر مسلمانیکه اسلام آورده وشهادتین برزبان جاری کند.

هشتم :- تبعیت. پس اگر کافر مسلمان شود اولاد نابالغ وی تابع اویند باید حکم بطهارت آنها نمود

نهم :- زوال عین نجاست از بدن حیوان و باطن انسان. پس اگر منقار کبوتر و یا بدن حیوان بنجاست ملوث شود انگاه دور گردد ویا خون که از دهن وگوش وبینی انسان بیرون آمده و دور گردد پاک خواهد شد.

دهم :- غیبت. یعنی غائب شدن مسلم است که بدن ولباس ویا چیز دیگر که تعلق بوی دارد و میداند که نجس است چون غائب شود. در موقع مراجعت باید حکم بطهارت آن نماید.

یازدهم (۱۱) :- بیرون آمدن خون است از محلّ ذبح حیوان یا محلِّ نحر شتر بقدر متعارف پس خون باقی مانده در بدن حیوان محکوم بطهارت است.

دوازدهم (۱۲) :- استبراء حیوان جلّال یعنی حیوان نجاست خوار که باستبراء نمودن آن پاک میشود. ومراد از استبراء منع نمودن حیوان است از خوردن نجاست واستبراء در حیوانات فرق میکند مثلاً در شتر چهل (۴۰) روز. ودر گاو سی (۳۰) روز. ودر گوسفند ده (۱۰) روز. ومرغ آبی هفت (۷) روز. ومرغ خانگی سه (۳) روز. واستبراء غیر آن اندازهٔ آن تا جائیست که از اسم نجاست خوار (جلّالی) بیرون رود.

نجاسات

نجاسات یازده (۱۱) است

اوّل (۱) ودوم (۲) :- بول وغایط انسان وهر حیوانیکه حرام گوشت وصاحب خون جهنده باشد یعنی در موقع ذبح خون وی جستن کند.

سوم (۳) وچهارم (۴) :- منی وخون حیوانیکه خونش جهنده باشد خواه حلال گوشت باشد یا حرام گوشت

پنجم (۵) :- میته. یعنی مُردار حیوانیکه خون او جهنده باشد حلال

گوشت باشد یا حرام گوشت ولی مانند ناخن، پشم، مو، کرک و شاخ و امثال آن که روح در آن حلول نمیکند پاک است.

ششم و هفتم :- سگ و خوک صحرائی که تمامی اجزاء آن حتی مو و ناخن وی نجس است.

هشتم :- شراب و هر مست کننده که روان باشد اگرچه خشک شود

نهم :- فقاع که شراب مخصوصی است که غالباً از جو ساخته میشود.

دهم :- کافر است

یازدهم :- عرق شتر نجاست خوار بلکه هر حیوان نجاست خوار و در نجاست عرق جنب از حرام اختلاف است. البتة اجتناب ازان را نباید ترک کرد.

کیفیت تطهیر متنجس

تطهیر متنجس خواه بدن باشد، لباس باشد، یا چیز دیگر با آب کثیر خواه جاری باشد یا باران، یا آب کر، یا آب دریا و امثال آن پس از دور شدن نجاست از آن بیک فراگرفتن آب آنرا کافی است و در آب قلیل یعنی آب ایستاده کمتر از کر بعد از رفع نجاست برختن

دوم مرتبه آب بر چیز نجس پاک میشود. در بول بچهٔ شیرخوار یک مرتبه کافیست وچیزیکه قابل فشار است در هر مرتبه باید فشار داده شود پاک میشود

واما ظروف نجس بعد از دور شدن نجاست بر ریختن آب سه مرتبه پاک میشود. ودر صورتیکه بولوغ سگ نجس شده باشد. باید آنرا خاک مالی نمود پس ازان باآب بشویند ودر برخی احادیث است که آشامیدن خوک هفت مرتبه باید ظرف راشُست.

احکام بیت الخلاء

در موقع تخلّی شخص باید جائی بنشیند که از نظرها محفوظ بماند، وواجب است پوشیدن عورتین را از نامحرم وحرام است رُو بقبله ویا پُشت بقبله نشستن. ومکروه است رُو بآفتاب یا ماه یا طرف وزیدن هوا نشستن. وباید پس از فراغت استبراء نمود چه اگر استبراء نشود ورطوبتی ظاهر گردد نجس است. وسبب شکستن وضوء است. وطریق استبراء آنست که از مقعد تابیخ ذکر را فشار دهد وسه مرتبه از بیخ تا سر حشفه وسه مرتبه سر آنرا فشار دهد آنگاه دو مرتبه وبهتر سه مرتبه

بر محل بول آب بریزد پاک میشود و امّا محل غایط پس از ریختن آب و ازاله شدن نجاست پاک است و نیز سه قطعه کهنه پاک و یا سه کلوخ و امثال آن پاک میشود بشرط آنکه حوالی آلوده نشده باشد و مکروه است در موقع تخلی چیز خوردن، آشامیدن، حرف زدن، مسواک کردن و مستحب است که در موقع دخول بیت الخلاء پای چپ را مقدم داشتن و نام خدا را در دل آوردن و سر خود را پوشانیدن.

فروع اسلام

بدانکه تمامی احکام اسلام را فروع دین میگویند. و فروع دین ده (۱۰) است

اوّل (۱). نماز

دوّم (۲). روزه

سوّم (۳). زکوة است. و تارک زکوة مثل تارک نماز است امروزه اگر همهٔ مردم زکوة میدادند فقراء پایمال نمی شدند و اغنیا فقیر نمیگردیدند و زکوة فطره یک قسم از زکوة است.

چهارم (۴). خمس، یعنی پنج یک (۱/۵) مال. که پس از خرج سال آنچه

از عایدات بماند خُمسُش آنرا باید داد و خُمسُش دو قسمت میشود یک قسمت آن سهم امام علیه السلام است که بدست مجتهد عادل داده میشود و باجازهٔ وی صرف میگردد. و قسمت دیگر آن بسادات و علویات مستحق داده میشود

پنجم. حج، که در عمری یک مرتبه بر کسیکه قدرت داشته باشد واجب میشود.

ششم، جهاد است. و آن بامر پیغمبر و امام واجب میشود.

هفتم. امر بمعروف است. یعنی مردم را به نیکی راهنمائی نمودن.

هشتم. نهی از منکر است. یعنی مردم را از بدی منع کردن.

نهم. تولّی. یعنی دوست داشتن رسول خدا ص و اهل بیت آنحضرت و دوستان آنهارا

دهم. تبرّا. یعنی دشمن داشتن دشمنان آنهارا.

در فضیلت نماز و گناه تارک آن

بدانکه نماز یکی از ارکانِ (یعنی ستون) دین اسلام است و از برای آن فضیلت بسیار است و از طریق شیعه و سنّت روایات و احادیث بسیار در فضیلت آن وارد شده است چنانیکه این

روایت راهردو فریق از رسول خدا صلی الله علیه وآله نقل نموده اند که آنحضرت
تشبیه نمود نماز پنجگانهٔ شبانه روز را بنهر جاری که بر در منزل شخص باشد
و روزانه پنج مرتبه خود را دران بشوید پس آنحضرت حق فرمود . اگر
روزی پنج مرتبه دران نهر خود را شست و شو کنید آیا دیگر بر شما کثافت
میماند . یعنی هم چنین خواندن نمازهای پنجگانهٔ شبانه روز گناهان را
از نمازگذار دور میکند و او را از گناهان پاک و پاکیزه مینماید . و نیز
فرمود حق نماز ستون دین است اگر قبول شود باقی اعمال قبول
میشود و اگر رد شود باقی اعمال نیز رد خواهد شد . و هم چنین فضایل
دیگر درباب نماز بسیار وارد شده است که گنجایش بیان آن
در این کتابچه نیست . و امّا نسبت به ترک کنندهٔ نماز . در اسلام
روایات سخت وارد شده است . پیغمبر اکرم حق فرمود فرق بین مسلم
و اینکه کافر شود نیست مگر ترک نماز واجب عمداً و یا آنکه سستی کند نسبت
بآن و آنرا بجا نیاورد . در حقیقت خلاصهٔ روایت میرساند .

نماز نشانهٔ اسلام است و ترک آن
نشانهٔ کفر است

مقدمات نماز

بدانکه بر هر نماز گذاری قبل از نماز خواندن هشت چیز واجبست .
اوّل . وضوء . دوّم . پاک بودن لباس و بدن . سوّم .
ستر عورتین . و از برای زنان پوشیدن تمام بدن است مگر چهره و دو
کف دست و در قدمین بهتر پوشیدن است . چهارم . شناختن
وقت نماز است . پنجم . قبله شناختن است و قبله کعبه است که
در مکهٔ معظمه میباشد . ششم . جای نماز غصبی نباشد . هفتم .
جای سجده پاک باشد . هشتم . جای سجده هموار باشد یعنی پست
و بلند نباشد مگر باندازهٔ چهار انگشت ضرر ندارد .

یادآوری

درصورتیکه غسل واجب است بر انسان باید قبل از نماز غسل کند
و اگر وضوء واجبست باید وضوء بگیرد و اگر هر دو واجب است باید هر دو
را بجا بیاورد و اگر چیزی مانع از استعمال آب باشد تیمم بگیرد

در احکام طهارت ۳ گانه
وضوء، غسل و تیمم

واجب است وضوء و غسل و تیمم برای نماز واجب و طواف واجب و مس کتابت قرآن، و واجب میشود بنذر و عهد و قسم. و شرط است در صحت نماز مستحق وضوء یا غسل و تیمم. و برای هر چیزیکه وضوء یا غسل یا تیمم گرفته میشود باید نیت نمود و در نیت خوشنودی خدا را باید منظور داشت و در موقع شروع نمودن بوضوء مستحب است بگوید «بِسْمِ اللّٰهِ وَبِاللّٰهِ اَللّٰهُمَّ اجْعَلْنِي مِنَ التَّوَّابِينَ وَاجْعَلْنِي مِنَ الْمُتَطَهِّرِينَ» و مستحب است به ۳ کف آب مضمضه کند یعنی دهن را بشوید و به ۳ کف دیگر سه مرتبه استنشاق نماید یعنی بینی را بشوید و مسواک کند اگرچه بانگشت باشد بعد ازان شروع بوضوء نماید

واجبست که وضوء را باین ترتیب بجا آورد اوّل صورت را از رستنگاه مُو تا چانه بطول و آنچه را که انگشت بزرگ و وسط فرا گیرد بعرض صورت بشوید پس ازان بدست چپ از مرفق تا سر انگشتان دست راست را بشوید انگاه بدست راست دست چپ را از مرفق تا سر انگشتان

بشوید پس ازان بهمان رطوبت پیش سر را با دست راست مسح کند
و بهتر آنست که بعرض سه انگشت باشد. بعدازان پای راست را
بدست راست و انگاه پای چپ را بدست چپ از سر انگشتان تا بلندی
پشت پا مسح کند. و مستحب است بعد از فراغت وضوء بگوید.
اَشْهَدُ اَنْ لَّآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيْكَ لَهُ وَاَشْهَدُ اَنَّ
مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُوْلُهُ وآیة الکرسی را بخواند. و مستحب است
خواندن سورهٔ اِنَّا اَنْزَلْنَاهُ و بعضی دعاهای واردهٔ دیگر در حال وضوء.
و نیز مستحب است که مرد موقع شستن دستها از پشت دست
و زن از باطن دست شروع کند.

شرائط وضوء

شرائط وضوء یازده است

اوّل. نیّت چنانکه گفته شد. دوّم. ترتیب. سوّم. موالات
یعنی اعضای وضوء را پی در پی بجا آوردن. چهارم. در موقع امکان
خود متصدّی وضوء شدن. پنجم. آب وضوء مطلق باشد. ششم.
پاک باشد و مشتبه بنجس نباشد. هفتم. مضاف نباشد. هشتم.

غصبی نباشد. نهم. خالی از ضرر باشد. دهم. اعضاء وضوء پاک باشد. یازدهم. جائیکه وضوء میگیرد غصبی نباشد.

نواقض وضوء

مقصود از نواقض وضو چیزهائیست که بسبب آن وضوء شکسته میشود و آن یازده است

اول. بول. دوم. غایط. سوم. ریح (باد). چهارم. جنابت. پنجم. خوابیکه بر چشم وگوش غلبه کند. ششم. دیوانگی. هفتم. بیهوشی و مستی. هشتم. بیرون آمدن رطوبت از محل بول اگر استبراء نشده باشد. نهم. حیض. دهم. نفاس. یازدهم. استحاضه.

احکام جبیره

درصورتیکه عضو وضوء گیرنده شکسته و بسته باشد آن را جبیره گویند. و در حکم آنست زخمهائیکه از خارج ببدن رسیده و یا بواسطهٔ دمبل وغیره بسته باشد دراین صورت شستن موضع وضوء و غسل لازم نیست بلکه بهمان رطوبت مسح نمودن بر موضع جبیره کافی است و باید

محل مسح بر جبیره پاک باشد. پس اگر نجس باشد پارچهٔ پاکی بر آن نهاده و دست را بهمان رطوبت بر آن کشند کافیست

غسلهای واجب

غسلهای واجب شش است.

اوّل. جنابت و آن حاصل میشود باحتلام یعنی در خواب دیدن و بیرون آمدن منی از شخص و بانزال منی در خارج. و بملاقات زوجین بتفصیلیکه در کتب فقهیّه و رسالهای عملیّه آمده است.

دوّم. غسل مسّ میّت آدمی است بعد از سرد شدن بدن و قبل از غسل دادن میّت. پس در این صورت مسّ کننده باید غسل نماید.

سوّم. غسل میّت است که در باب احکام اموات آمده است.

چهارم. غسل حیض است. و حیض خونی است که زنان هر ماه آنرا می بینند و اندازهٔ کمتر آن سه روز است و بیشتر آن ده روز است. و این خون بعد از بلوغ ظاهر میشود و در عمر پنجاه سالگی بانتهاء میرسد. و چون زن حیض بیند نماز و روزه از او ساقط

است ولی بعد از پاکی روزه را باید قضا کند. و حائض نمیتواند طواف کعبه. و مس کتابت قرآن نماید و از مسجد الحرام و مسجد پیغمبر جز مرور نماید و در مساجد توقّف کند. و مستحب است که زن حائض در وقت نمازهای واجب وضوء بگیرد و در مصلای خود باندازهٔ وقت نماز خود بذکر خدا مشغول شود و چون پاک شود غسل کند.

پنجم. غسل نفاس است. و آن خونیست که در موقع ولادت ظاهر میشود و بیشتر آن ۱۰ روز است و احکام آن مثل احکام حیض است.

ششم. غسل استحاضه است. و آن خونیست که بواسطهٔ بیماری و نقاهت و یا قبل از بلوغ و یا بعد از ایّام نفاس و زمانِ یأس از عادت حیض عارض میشود. و آن ۳ مرتبه دارد.

مرتبهٔ اوّل. استحاضهٔ قلیله. و نشانهٔ آن چنان است که خون از لتّهٔ که بخود گرفته است نگذرد. در این صورت باید لتّه را عوض کند و خود را طاهر نموده وضو گرفته نماز بخواند.

مرتبهٔ دوّم. استحاضهٔ متوسّطه است که خون لتّه را فرا گیرد

ولی زیادتی نکند باید برای نماز صبح لتّه را عوض نموده خود را طاهر کند وغسل نموده نماز بخواند.

مرتبهٔ سوّم. استحاضهٔ کثیره است که خون از لتّه می گذرد وزیادتی مینماید باید برای نماز صبح لتّه را عوض نموده وخود را طاهر کند وغسل نماید وبهمین ترتیب برای نماز ظهر وعصر غسل دیگر کند وبرای نماز مغرب وعشاء نیز غسل جداگانه نماید ولی باید برای هر نماز وضوی علیحده بگیرد.

اقسام غسل وکیفیّت آن

طریق غسل نمودن دو قسم است یکی ترتیبی که سه عمل است وآن شستن تمام سر وگردن است اوّلاً پس از آن شستن طرف نیمهٔ راست بدن وبعد از آن شستن طرف نیمهٔ چپ بدن وعورتین را درضمن شستن راست وچپ بشوید

ودیگری ارتماسی است ومقصود از آن شستن تمام بدن است بفرو رفتن در آب یک مرتبه. وشرط است در غسل نیّت قربت. وآنکه بدن وآب طاهر باشد. غصبی نباشد. مشتبه بنجس نباشد.

مضاف نباشد. استعمال آب خالی از ضرر باشد. مکان غسل غصبی نباشد.

و در غسل جنابت لازم است که قبل از غسل استبراء ببول کند تاکه مجرای بول از منی خالی شود و هرگاه بعد از غسل استبراء شود باید دوباره غسل کند و در تمامی غسلها برای نماز وضو واجب است مگر غسل جنابت که وضو لازم نیست.

غسلهای مستحبّی

غسلهای مستحبّی بسیار اند از جمله آن غسل روز جمعه که روایت در وجوبش نیز آمده و وقت آن از طلوع فجر روز جمعه شروع می شود. غسل شب عید فطر و روز آن که روز اوّل ماه شوال است و غسل روز دحوالارض که بیست و پنجم (۲۵) ذیقعدة الحرام و غسل روز ترویه هشتم (۸) ذیحجّه و روز عرفه نهم (۹) ذیحجّه و روز عید قربان دهم (۱۰) ذیحجّه و روز عید غدیر هیجدهم (۱۸) ذیحجّه و روز مباهله بیست و چهارم (۲۴) ذیحجّه و روز عید مولود پیغمبر هفدهم (۱۷) ربیع الاوّل و روز عید نوروز و روز اوّل و نیمه آخر ماه رجب و لیالی آنها و روز مبعث پیغمبر اکرم صلّی الله علیه و آله بیست

 و هفتم رجب و شب نیمهٔ شعبان و شب اوّل ماه رمضان المبارک
و شبهای طاق آن و شب نیمه و شبهای قدر نوزدهم ۱۹ و بیست و یکم ۲۱
و بیست و سیم ۲۳ ولی در شب بیست و سوم ۲۳ دو غسل است اوّل و آخر
شب . و شبهای هفدهم ۱۷ و بیست و پنجم ۲۵ و بیست و هفتم ۲۷ و بیست
و نهم ماه رمضان المبارک .

و بسیاری از غسلهای دیگر از قبیل غسل زیارت و غسل احرام
و دخول مکّهٔ معظّمه و مسجد الحرام و غسل توبه و غیره مستحب است و جای
بیان زیاده از آن نیست

در احکام تیمّم

تیمّم واجب میشود عوض غسل و وضوء در موقعیکه آب یافت
نشود و یا آنکه آب طاهر و مباح نباشد . یا قدرت بر مهیّا نمودن
آب نداشته باشد . یا استعمال آب ضرر داشته باشد . و یا تحصیل
آن اسباب ضرر باشد و یا که وقت برای غسل و وضو نباشد پس
در این صورت تیمّم نموده نماز بخواند و تیمم جائز نیست مگر بر زمین پاک
و خاک پاک و اگر نباشد بر غبار نیز جائز است .

کیفیت تیمم

کیفیت تیمم آنست که باطن دو دست را باهم برزمین زند آنگاه پیشانی و دو جبین را از رستنگاه موتا اول بینی مسح کند پس ازان بباطن دست چپ پشت دست راست را و بباطن دست راست پشت دست چپ را از بند دستها تا سر انگشتان مسح کند و برای غسل دوباره بضربت دیگر پشت دستها را مسح کند و نیز برای وضوء هم دو ضربت وارد است و مستحب است که چون دستها را برزمین زند قبل از مسح تکان داده آنها را بهم زند. نیت و قصد قربت و شرائط و نواقضیکه در وضوء گفته شده در تیمم جاریست و از جملهٔ نواقض تیمم رسیدن آب و یا رفع مانع است.

در لباس نمازگذار

واجبست بدن و لباس نمازگذار طاهر باشد و اگر مرد باشد عورتین خود را بپوشاند و پوشانیدن از ناف تا ساق ترک نشود. و بر زن واجبست پوشانیدن تمام بدن مگر چهره و کف دستها و قدمین و بهتر است پوشانیدن قدمین اگر ممکن شود و شرط است

در لباس نمازگذار اگر مرد باشد آنکه حریر خالص نباشد طلا و زرباف نباشد. و برای نمازگذار چه مرد باشد یا زن باید لباس غصبی و یا جزء حرام گوشت نباشد. میته یعنی مُردار نباشد. مشتبه بنجس نباشد و در صورتیکه ساتر برای نمازگذار نباشد با نبودن نظر کننده ایستاده نماز بخواند والّا نشسته بخواند و برای رکوع و سجود اشاره نماید. و مستحبّ است آنکه نمازگذار برای نماز تجمّل و زینت کند.

جای نمازگذار

جای نمازگذار باید مباح باشد یعنی غصبی نباشد و محلّ سجده پاک باشد و جای نماز اگر نجس باشد و سرایت ببدن و لباس نکند باکی نیست. و مستحبّ است نماز در مسجد خوانده شود و برای زن در خانه افضل است از مسجد و در پستو توی خانه افضل است از خانه و در صورتیکه حضور او در مسجد منافی اخلاق و شریعت نباشد نماز در مسجد برای او فضیلت دارد. و در موقع نماز خواندن باید فاصلهٔ بین مرد و زن خواه محرم باشد یا نامحرم اقلّاً ده ذراع باشد مگر آنکه زن پشت سر مرد نماز خود را بخواند و هرگاه فاصله را ملاحظه نکند نماز هر کدام

که متأخر است باطل است .

احکام قبله

قبله در اسلام کعبه است که در مکهٔ معظمه و در مسجد الحرام واقع گردیده و محلّ آن از عمق زمین تا آسمان بهر اندازه که بالا و یا پائین رود قبله است لذا نماز گذار چه در دریا یا صحرا یا در هوا یا جوف زمین و یا هر جا که باشد رُو بکعبه نماید توجّه بقبله است نمازش صحیح است .

و واجبست توجّه بقبله در سه موقع اوّل برای نماز دوم توجّه دادن میّت در موقع احتضار و خوابانیدن در قبر چنانیکه خواهد آمد سوم در موقع کشتن حیوان .

چیزهائیکه در نماز معفو است

خون کمتر از درهم اگر در لباس یا بدن نماز گذار باشد باکی نیست بشرط آنکه خون حیوان نجس العین مثل سگ و خوک و خون نفاس و حیض و استحاضه نباشد و اگر مبتلا بخون قروح مانند زخم و دنبل و یا خون جروح مانند زخم چاقو و امثال آن گردد بودن آن در بدن و یا لباس نماز گذار ضرری ندارد و نمازش صحیح است .

نمازهای پنجگانهٔ شبانه روز و اوقات آن

اوّل . نماز صبح . وآن دو رکعت است و وقت آن از اوّل طلوع صبح صادق است تا قبل از طلوع آفتاب

دوّم . نماز ظهر است . وآن چهار رکعت است و وقت آن از زوال ظهر است تا بمقدار چهار رکعت وقت بغروب مانده ولی باندازهٔ چهار رکعت از اوّل وقت مختص بظهر است

سوّم . نماز عصر . وآن چهار رکعت است و وقت آن گذشتن باندازهٔ چهار رکعت از زوال ظهر است تا غروب آفتاب . وچهار رکعت بغروب مانده وقت مختص عصر است و وقت قبل از آن مشترک است بین ظهر و عصر

چهارم . نماز مغرب وآن ۳ رکعت است و وقت آن بعد از غروب آفتاب بگذشتن سرخی مشرقی که از بالای سر رو بطرف مغرب میگذرد و اندازهٔ آن تقریباً دوازده دقیقه است ، و باندازهٔ ۳ رکعت از ابتداء مغرب مختص نماز مغرب است انگاه وقت

نماز مغرب ممتد میشود تا نیمهٔ شب .

پنجم . نماز عشاء . وآن چهار رکعت است و وقت آن بعد از نماز مغرب است تا بعد از نیمهٔ شب و چون مقدار چهار رکعت که از آخر نیمهٔ شب باقیمانده مختص نماز عشاء است .

یاد آوری

تأخیر انداختن نماز را از اول وقت که فضیلت بسیار دارد جفا بنماز و بی پروائی بشرع است . اخبار و احادیث معتبره در فضیلت خواندن نماز در اول وقت وارد گردیده پیغمبر اکرم صلّی الله علیه وآله فرموده "اوّل الوقت رضوان الله وآخر الوقت غفران الله" (رضوان خوشنودی خدا و غفران گذشت بعد از گناه و تقصیر است) پس برادران و خواهران دینی را شایسته است که تا ممکن است خدا را خوشنود نموده نماز را در اول وقت بخوانند و اولاد را بر آن تربیت کنند.

نماز جمعه در اسلام

از جملهٔ فریضهای اسلامی که وجوب آن مسلّم است نماز جمعه است اگر چه در عصر غیبت نسبت بآن اختلاف شده است ولی

بسیاری از علمای متقدمین و متأخرین بر وجوب عینی آن چنانکه در شریعت آمده است رفته اند رسول خدا صلّی الله علیه وآله در خطبه خود فرمود واعلموا انّ الله فرض علیکم الجمعة الی یوم القیٰمة خداوند نماز جمعه را بر شما فرض نمود تا روز قیامت وفرمود من ترک ثلاث جمع متعمّداً من غیر علّةٍ طبع الله علیٰ قلبه بخاتم النفاق یعنی کسیکه سه جمعه را بدون سبب ترک کند خداوند دل او را بنفاق مهر خواهد نمود.

ودر ثواب نماز جمعه از رسول خدا صلّی الله علیه وآله روایت شده است که فرمود در هر جمعه بر شما یک حجّ ویک عمره است پس حجّ آن روز رفتن بنماز جمعه است وعمرهٔ آن روز انتظار نماز عصر است بعد از نماز جمعه. از امیر المؤمنین علیه السّلام روایت شده که فرمود من ضامن شدم برای شش نفر که بر خدا است از برای آنها بهشت یکی از آنها کسی است که برای نماز جمعه رود پس بمیرد برای او است بهشت. واز امام صادق ع روایت شده که فرمود نیست از قدمی که کوشش کند از برای نماز جمعه مگر آنکه خدا بدن او را بر آتش جهنّم حرام گرداند. وروایات بسیاری در ثواب نماز جمعه وتأکید بجاآوردن آن وارد گردیده که گنجایش بیان آن نیست.

راستی اگر ما مسلمانان مخصوصاً شیعه امامیهٔ اثنی عشریه براین اجتماع اسلامی و انجمنهای دینی، هفتگی در هر شهر قیام مینمودیم و پابند آوردن آن میشدیم باین اندازه تنزل نمی نمودیم و از خود بی خبر نمی گشتیم

کیفیت نماز جمعه و شرائط آن

در روز جمعه بجای نماز ظهر نماز جمعه خوانده میشود و در آن موقع باید ترک معاملات و بیع و شرا گردد چنانیکه خداوند در قرآن پاک در سورهٔ جمعه آیهٔ ۹ بآن اشاره فرموده "یَاأَیُّهَا الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا اِذَا نُوْدِيَ لِلصَّلٰوةِ مِنْ یَّوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا اِلٰی ذِکْرِ اللّٰهِ وَذَرُوا الْبَیْعَ ذٰلِکُمْ خَیْرٌ لَّکُمْ اِنْ کُنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ" نماز جمعه باید بجماعت آورده شود بکمتر از پنج نفر با امام نمیشود پس لااقل چهار نفر مأموم و یک نفر امام باید باشد و قبل از نماز باید خطبه ادا شود و مستحب است که در موقع خطبه خطیب بر منبر با عصا خطبه را ادا کند و باید دقت نمود وقت نماز جمعه نگذرد والا جمعه ساقط میشود و دو جمعه در یک شهر منعقد نمیگردد مگر بفاصلهٔ ۳ میل

نماز جمعه بر زن و مسافر نیست و اگر حاضر شوند ثواب نماز

جمعه را خواهند برد بلکه مسافر ثواب صد نماز خواهد برد. و نیز نماز جمعه بر پیر سالخورده، کور، لنگ، دیوانه، بیمار، بنده نیست. و بر کسیکه شش میل از جای انعقاد نماز دور است نماز جمعه نیست ولی اگر کمتر از شش میل باشد باید حاضر شود.

نماز جمعه دو رکعت است مستحب است که در رکعت اوّل بعد از حمد سورهٔ جمعه و در رکعت دوّم بعد از حمد سورهٔ منافقون را بخواند و مستحبّ است که قبل از رکوع رکعتِ اوّل قنوت بگیرد و در رکعت دوّم چون سر از رکوع بردارد قنوت دیگر را بجا آورد و نماز را تمام کند

در اذان و اقامة

بدانکه مستحب است اذان برای آگاه نمودن وقت نماز که آنرا اذان اعلام گویند و برای نمازهای پنجگانه شبانه روز. و امّا در سایر نمازهای واجبه مانند نماز عیدین و نماز میّت و نماز آیات و غیره ۳ مرتبه الصّلٰوة گفتن کافیست و مستحب است که آرام در گوش راست طفل تازه بدنیا آمده اذان گفتن و در گوش چپ وی اقامه گفتن.
و مستحب است که در نمازهای یومیّه قبل از نماز اذان و بعد از آن اقامه

ہن ولی تا ممکن است اقامہ را مخصوصاً مرد ترک نکند.

وجائز است کہ زن عوض اذان تکبیر و شہادتین و یا شہادتین را بگوید وعوض اقامہ تکبیر و شہادتین اکتفا کند. وساقط است اذان واقامہ از کسیکہ داخل مسجد میشود وجماعت برپا است ویا آنکہ فارغ گردیدہ وصورت جماعت باقی باشد

طریقِ اذان

طریق اذان اینست کہ گویندۂ اذان ہمانقسم کہ مقابل قبلہ ایستادہ است چہار مرتبہ بگوید اَللّٰہُ اَکْبَرُ دو مرتبہ اَشْہَدُ اَنْ لَّا اِلٰہَ اِلَّا اللّٰہُ دو مرتبہ اَشْہَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا رَّسُوْلُ اللّٰہِ (صلی اللہ علیہ وآلہ) دو مرتبہ اَشْہَدُ اَنَّ عَلِیًّا وَلِیُّ اللّٰہِ (علیہ واولادہ المعصومین سلام اللہ) دو مرتبہ حَیَّ عَلَی الصَّلٰوۃِ دو مرتبہ حَیَّ عَلَی الْفَلَاحِ دو مرتبہ حَیَّ عَلٰی خَیْرِ الْعَمَلِ دو مرتبہ اَللّٰہُ اَکْبَرُ دو مرتبہ لَا اِلٰہَ اِلَّا اللّٰہُ

ملاحظہ :۔ باید دانست کہ اشہد ان علیا ولی اللہ اگرچہ جزء اذان نیست ولی بعنوان تبرک درمیان شیعہ امامیہ اثنی عشریہ جاریست

طریق اقامه

اقامه مثل اذان است ولکن فرقی که دارد اینست که در اوّل عوضِ چهار مرتبه الله اکبر دو مرتبه باید گفت ودر آخر بعد از حیّ علی خیر العمل دو مرتبه قد قامت الصّلوٰة و بعد ازان دو مرتبه الله اکبر و یک مرتبه لا اله الّا الله بگوید اقامه تمام میشود. آنگاه نمازگذار نیّت نموده داخل نماز میشود.

نیّت و احکام آن

انسان باالتفات هر کار را که میکند میداند چه میکند و برای چه میکند همان نیّت اوست. پس در نماز و سایر عبادات نیّت شرط است و در صورتیکه عبادت خواه نماز باشد یا غیر آن اگر بدون نیّت آورده شود و یا آنکه در نیّت ریا و خودنمائی و شهرت و فایدهٔ دنیائی و نمایش و امثال آن قصد شود عبادت باطل خواهد شد، بلکه در نیّت عبادت خلوص و بندگی و قصد قربت شرط است و بدون آن عبادت صحیح نخواهد بود. و مراد از قصد قربت آنستکه عمل را برای نزدیک شدن برحمتِ پروردگار و کسب رضا و خوشنودی او بجا آورد.

واجبات نماز

بدانکه واجبات نماز دوازده است

اوّل قیام . یعنی ایستادن برای نماز .

دوّم تکبیرة الاحرام . یعنی الله اکبر گفتن بعد از نیت .

سوّم قرائت . یعنی خواندن الحمد و یک سوره بعد از آن خواه قل هو الله احد باشد یا غیر آن .

چهارم رکوع . یعنی خم شدن و دستها را بر زانو گذاردن و برای زن بالای زانو گذاردن مستحب است .

پنجم بسجده رفتن یعنی پیشانی و دو کف دست و دو زانو و دو شست پا را روی زمین گذاردن .

ششم ذکر رکوع و سجود . یعنی گفتن سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ وَبِحَمْدِهِ در رکوع و گفتن ۳ مرتبه ترک نشود . و در سجود گفتن سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى وَبِحَمْدِهِ و آنرا نیز ۳ مرتبه گفتن ترک نشود .

و هرگاه نمازگذار ۳ مرتبه سُبْحَانَ اللهِ در رکوع و سجود بگوید کافی است . و امّا فرستادن صلوات در هر رکوع و سجود مستحب است .

هفتم خواندن تسبیحات اربعه در رکعت سوم و چهارم سه مرتبه و یا
عوض آن سورهٔ الحمد بخواند.

هشتم تشهد

نهم سلام

دهم طمأنینة. یعنی بآرام نماز و اجزاء آنرا بجاآوردن.

یازدهم ترتیب. یعنی اجزاء نماز را یکی پس از دیگری بجاآوردن.

دوازدهم موالات. یعنی اجزاء نماز را پی در پی بجاآوردن و اینک
تفصیل نماز و صورت آن برای نمازگذار بیان میشود

رکن نماز

بدانکه ارکان نماز چیزیست که بزیادتی یا کمی آن عمداً و یا سهواً نماز باطل
میشود. و آن تکبیرة الاحرام و قیام متصل برکوع. و رکوع و دو سجده از
یک رکعت است.

چیزهائیکه برآن سجده جایز است

سجده باید بر زمین پاک یا آنچه از زمین است واقع شود بشرط آنکه معدنی
نباشد مانند نقره و طلا و فیروزه و امثال آن و پخته نباشد چون سفال

وآجر وجایز است سجده نمودن بر آنچه از زمین روئیده بشرط آنکه خوردنی و پوشیدنی مانند پنبه وکتّان نباشد وجایز نیست بر برف وحریر وپشم وسایر اجزاء حیوان.

وبهترین جاهای سجده که فضیلت بسیار دارد سجده بر تربت حضرت سیّدالشّهداء علیه السّلام است.

شکیّات نماز واقسام آن

بدانکه نمازگذار چون مشغول بندگی است با تمام توجّه نماز خود را به پایان میرساند وتا ممکن است خود را از شک وسهو نگاه میدارد ولی چون گرفتار شک وسهو شدن امر طبیعی است گاه بی اختیار نمازگذار گرفتار شک میشود وبسبب شکّ درمیان نماز یا بعد از آن مردّد در نماز خود میگردد و ازین جهت است که برای شک کننده احکامی مقرّر گردیده تا که نمازگذار بسبب آن بتواند بتکلیف خود برسد.

وتمام اقسام شکیّات را در بیست ویک شک معیّن نموده اند پنج قسم آن اعتبار ندارد یعنی شک کننده اعتنا بشک خود نکند ونمازش صحیح است.

وهشت قسم آن باطل است یعنی نماز شک کننده در این هشت موقع باطل و باید آنرا بهم زند.

وهشت قسم آن صحیح است یعنی اگر کسی در این هشت موقع شک کند با علاج نمازش صحیح است.

امّا آن پنج قسم که اعتبار ندارد. اوّل - شک بعد از سلام است که اعتنا نباید نمود و نمازش صحیح است مگر آنکه بسبب شک یقین کند که رکعتهای نماز کم و زیاد گردیده مثل انکه پس از فراغت از نماز چهار رکعتی شک کند بین ۳ و پنج یعنی یقین کند که نماز وی ۳ رکعت و یا پنج رکعت بوده در این صورت باید نماز را از سر گیرد.

دوم :- شک بعد از محل یعنی اگر کسی شک در قسمتی از قسمتهای نماز کند که محلش گذشته است نمازش صحیح است.

سوم :- شک بعد از وقت. پس بعد از گذشتن وقت نماز اگر کسی شک در نماز خود کند اعتنا نکند نمازش صحیح است.

چهارم :- شک کثیر الشک. یعنی کسیکه در نماز شک بسیار میکند اعتنائی بشک خود نکند و نماز خود را به پایان رساند.

پنجم شک امام و مأموم با حفظ دیگری . یعنی در نماز جماعت اگر امام شک کرد و مأموم در نظر دارد باید اعتنا بشک خود نکند و پیروی مأموم کند و اگر مأموم شک کند و امام در نظر دارد باید مأموم اعتنا بشک خود نکند و پیروی امام را نماید .

واما آن هشت شک که باطل است . اوّل شک در نماز دو رکعتی مثل نماز صبح و نماز جمعه و نمازهائی که در سفر دو رکعت میشود .

دوّم :- شک در نماز سه رکعتی مثل نماز مغرب

سوّم :- شک در نماز چهار رکعتی که پای یک در میان باشد یعنی نمازگذار شک کند که یک رکعت خوانده یا زیادتر .

چهارم :- شک در نماز چهار رکعتی که پای دو در میان باشد انهم قبل از اکمال سجدتین .

پنجم :- شک در میان دو و پنج .

ششم :- شک در میان دو و شش .

هفتم :- شک در میان سه و شش .

هشتم :- شک در عدد رکعات یعنی نداند که چند رکعت خوانده .

واما آن هشت شک که صحیح است وتمامی آن در نماز چهار رکعتی است

اوّل :- شک درمیان دوّو سه بعداز اکمال سجدتین یعنی بعداز تمام شدن دو سجده نمازگذار شک کند که ایا دوّ رکعت یا سه رکعت نماز خوانده پس بنارا بر سه گذارد ورکعت چهارم رابجاآورد و بعداز نماز یک رکعت نماز احتیاط ایستاده یا دو رکعت نشسته بخواند .

دوّم :- شک میان دوّ و سه و چهار است بعداز اکمال سجدتین پس بنارا بر چهار گذارد و نماز را تمام کند انگاه دوّ رکعت نماز ایستاده و دوّ رکعت نشسته بخواند .

سوّم :- شک میان دوّ و چهار است بعداز اکمال سجدتین . بنارا بر چهار گذارده نمازرا تمام کند و بعداز نماز دو رکعت نماز ایستاده بجاآورد .

چهارم :- شک میان سه و چهار است درهر حال که باشد بنارا بر چهار گذارده نمازرا تمام کند و بعداز نماز یک رکعت ایستاده یا دوّ رکعت نشسته بجاآورد

پنجم :- شک میان چهار و پنج است بعداز اکمال سجدتین بنارا

برچهار گذارد و نماز را تمام نموده دو سجدهٔ سهو واجب بجا آورد. واگر این شک در حال قیام باشد بنشیند و بنا بر چهار گذارد و نماز را تمام نموده یک رکعت نماز ایستاده یا دو رکعت نشسته بجا آورد.

ششم :- شک درمیان سه و پنج در حال قیام یعنی نماز گذار شک کند که آیا سه رکعت خوانده یا پنج رکعت در این حال بنشیند بنا را بر چهار بگذارد و نماز را تمام کند و دو رکعت نماز ایستاده بجا آورد.

هفتم :- شک میان سه و چهار و پنج است در حال قیام پس بنشیند و بنا را بر چهار گذارد و نماز را تمام نموده دو رکعت ایستاده و دو رکعت نشسته بجا آورد.

هشتم :- شک میان پنج و شش است در حال قیام پس بنشیند و بنا را بر چهار گذارد و نماز را تمام کند و بعد از آن دو سجدهٔ سهو بجا بیاورد و در غیر این هشت صورت

شک در هر جا واقع شود نماز باطل است . و باید چون شک عارض نماز گذار شود قدری فکر کند تا یادش آید. واگر فکرش بجائی نرسید عمل باحکام شک کند چنانکه بیان شد .

کیفیتِ نمازِ احتیاط

درنمازِ احتیاط سوره نیست قنوت نیست اذان واقامه ندارد وطریقه اش اینست که بعدازنماز قبل ازانکه رُوازقبله بگرداند ویاحرفی بگوید خواه نمازش نشسته باشدیاایستاده تکبیرة الاحرام بگوید حمد راآهسته بخواند رکوع وسجود رابجاآورده تشهّد وسلام بگوید- وهرگاه یکی ازین دوسلام یعنی اَلسَّلَامُ عَلَیْنَا وَعَلٰی عِبَادِاللّٰہِ الصَّالِحِیْنَ ویا اَلسَّلَامُ عَلَیْکُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰہِ وَبَرَکَاتُہٗ رابگوید کفایتست.

جاهائیکه سجدهٔ سهو واجب می شود

بدانکه درپنج موقع است که بعدازنماز سجدهٔ سهو واجب میشود.

اوّل- فراموش کردن یک سجده ازیک رکعت پس باید نمازگذار بعدازنماز یک سجدهٔ فراموش شده رابجاآورد ودوسجدهٔ سهو نیزبنماید.

دوم- فراموش کردن تشهّد. پس کسیکه تشهّدیااجزاء آنرا فراموش کند بعدازنماز باید آنرابجاآورد انگاه دوسجدهٔ سهونیزبنماید.

سوم- شک میان چهار وپنج بعدازاکمال سجدتین چنانیکه گفته

شد باید بعد از نماز دو سجدهٔ سهو بجا آورد.

چهارم ـ گفتن سلام در غیر محلش.

پنجم ـ کلام بیجا یعنی سهواً در نماز تکلم کند و چیزی خارج از نماز بگوید

و یا چیزی از قسمتهای نماز را که غیر از رکن نماز است کم یا زیاد نماید باید دو سجدهٔ سهو بعد از نماز بجا آورد.

طریق سجدهٔ سهو

نمازگذار چون خواهد سجدهٔ سهو بجا آورد بهمان قسمیکه بعد از تمام شدن نماز نشسته است نیّت سجدهٔ سهو را برای چیزیکه فراموش یا کم و زیاد نموده بجا آورد انگاه تکبیر بگوید و دو بار سجده رود و در سجده بگوید بِسْمِ اللهِ وَبِاللهِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَاٰلِ مُحَمَّدٍ و پس از سر برداشتن از سجدهٔ دوم تشهد و سلام بگوید و تشهد چنین بگوید اَشْهَدُ اَنْ لَآ اِلٰهَ اِلَّا اللهُ وَاَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا رَسُوْلُ اللهِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَاٰلِ مُحَمَّدٍ. انگاه یکی از دو سلام که در نماز احتیاط گفته شد اکتفا کند و بهتر آوردن هر دو سلام است.

سجده‌های واجب قرآنی

در قرآن مجید چهار آیه است که بخواندن و یا شنیدن آن سجده واجب می شود.

اوّل آیهٔ پانزدهم از سورهٔ سجده. دوّم آیهٔ سی و هفتم از سورهٔ حٰم سجده (فصّلت). سوّم آیهٔ شصت و دو از سورهٔ والنجم. چهارم آیهٔ نوزدهم از سورهٔ علق.

در وقت سجده با نیت پیشانی را بر زمین گذارد ذکر و قبله شرط نیست اگرچه مستحب است که چون بسجده رود بخواند لَآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ حَقًّا حَقًّا. لَآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ اِيمَانًا وَتَصْدِيقًا. لَآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ عُبُودِيَّةً وَرِقًّا سَجَدْتُ لَكَ يَارَبِّ تَعَبُّدًا وَرِقًّا لَا مُسْتَنْكِفًا وَلَا مُسْتَكْبِرًا بَلْ اَنَا عَبْدٌ ذَلِيلٌ خَائِفٌ مُسْتَجِيرٌ. چون سر بلند کند اَللّٰهُ اَكْبَرُ بگوید.

مبطلات نماز

آنچه که وضو را باطل کند نماز را نیز باطل میکند و بعلاوه دوازده چیز دیگر است که نماز را باطل میکند.

اوّل و دوّم :- خوردن و آشامیدن . سوّم :- حرف زدن .
چهارم :- رو از قبله برگردانیدن . پنجم :- دست روی دست
گذاردن . ششم :- قهقهه نمودن . هفتم :- گریه کردن . هشتم :-
کاری کند که صورت نماز را بهم زند مانند جستن وغیره . نهم :- بفعل کثیر
مشغول شود . دهم :- کم و زیاد کردن جزئی از اجزاء نماز را عمداً .
یازدهم :- آمین گفتن بعد از سورهٔ حمد . دوازدهم :- شک نمودن در
عدد رکعات نماز دو رکعتی و سه رکعتی و چهار رکعتی که پای دو در میان باشد
قبل از اکمال سجدتین . و باید دانست جواب سلام دادن بر نمازگذار
چنانیکه در احکام سلام بیان میشود واجب است .

احکام سلام

افشاء سلام در عالم مستحب است و جواب سلام واجب
است . سلام بهترین چیزیست برای تولید علاقه و دوستی و دور
شدن نفرت و برطرف گردیدن اختلاف و نزدیک شدن مردم بیکدیگر و
سلام از مشروعات مؤکّد است .
پیغمبر اکرم صلّی اللّٰه علیه و آله فرمود قسم بآنکسیکه جانم در دست

قدرت اوست داخل بهشت نمیشوید مگر آنکه ایمان آورید و ایمان آورنده
نیستید مگر آنکه محبت نسبت بیکدیگر نمائید میخواهید شمارا راهنمائی کنم
بچیزیکه اگر آنرا بجا آورید محبت درمیان شما پیدا خواهد شد سلام را بین خود
نشر دهید و باز آنحضرت فرمود برای سلام کننده یک ثواب وجواب
دهنده را نود و نه اجر است. و از برای سلام چهار صیغه است سلامٌ
عليك ، سلامٌ عليكم ، السّلامُ عليك ، السّلام عليكم .
و در جواب بهر کدام و یا بعلیکم السّلام ورحمة الله وبركاته
شود صحیح است. ولی برای نمازگذار است که جواب را مطابق گفته سلام
کننده چنانیکه بیان شد بگوید گفتن علیکم السّلام برای او سبب
بطلان نماز میشود و اگر کسی سلام بر جماعتی کند یکی جواب دهد از همه کافیست

مستحبات نماز

تا ممکن است برای نمازگذار اکتفا بواجبات نماز نکند بلکه علاوه بر آن
مستحبات و آداب نماز را بجا آورد. با حال خوش و حضور قلب مهیای
نماز شود کسالت و سستی را از خود دور کند. با خضوع و خشوع مقابل
قبله راست ایستاده مهیای نماز شود. پس از نیت هفت تکبیر

افتتاحیه را که یکی از آنها تکبیرة الاحرام و واجب است بگوید. و بهتر آنستکه تکبیر هفتمین را تکبیرة الاحرام قرار دهد و دعاهای وارده بین آنرا بخواند و چون شروع به تکبیر کند دستهارا بلند نموده بقسمیکه کف دستها مقابل قبله با انگشتان منضم مگر انگشت بزرگ واقع شود و برسیدن مقابل گوش تکبیر تمام شود انگاه دستهارا روی ران مقابل زانو گذارد و پاها را قسمی گذارد که انگشتان مقابل قبله واقع شود و بین آنها یک وجب فاصله واقع شود و سنگینی بدن را بر هر دو پا قرار دهد و برای زن مستحبّ است که پاها را جفت نموده و دستهارا روی پستانهای خود نهد. و با جمع بودن حواس نماز گذار مشغول نماز شود و نظر خود را بسجده گاه توجّه دهد و از نظر نمودن باطراف به پرهیزد.

پیغمبر اکرم صلی الله علیه وآله فرمود آیا نمیترسد کسی که التفات باطراف کند انکه روی او را خدا برگرداند و چون صورت حمار (خر) گرداند. و سنّت است که پس از داخل شدن در نماز قبل از قرائت آهسته بگوید أَعُوذُ بِاللهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ - انگاه بسم الله را بجهر خوانده مشغول قرائت گردد و در آن موقع چانه را بطرف سینه برد و برای زن

مستحب است که در نمازهای جهریه بسم الله را آهسته بگوید و چون مشغول قرائت شود متوجه معانی آن گردیده و با کمال فصاحت و بلاغت قرائت نماید و چون از حمد فارغ شود لمحهٔ سکوت و تنفّسی نموده پس از آن مشغول سوره گردد و بعد از تمام شدن سوره تکبیر بگوید پس برکوع رود و در هر تکبیر باید دستها را چنانکه بیان شد تا مقابل گوش بلند کند و در رکوع دست راست را با انگشتان باز روی زانوی راست و دست چپ را با انگشتان باز روی زانوی چپ بقسمی گذارد که دو ارنج از پهلوها دور باشد و زانو را بعقب نموده و کمر را بطوری خم کند که مستقیم باشد و گردن کشیده شود و نظر بمیان دو قدم نماید و زن دستها را بران بالای زانو گذارد پس با کمال توجه بعظمت و جلال پروردگار مشغول ذکر گردد و تا ممکن است ذکر را تکرار کند و ذکر کبیر افضل است. ذکر را سه یا پنج یا هفت بار یا بیشتر تکرار کند و البته از سه ذکر کمتر نگوید بهتر است و دعاهای وارده در رکوع را بگوید و مستحب است که در جماعت امام ذکر را بقسمی بخواند که مأموم بشنود و مأموم آهسته بخواند. و منفرد تابع قرائت او است. پس از آن با آرامی سر از رکوع بلند نموده راست بایستد

و بگوید سَمِعَ اللّٰهُ لِمَنْ حَمِدَهٗ ۔ امام باآواز و ماموم آهسته و منفرد مخیر
است آنگاه باکمال اطمینان اَللّٰهُ اَکْبَرُ گفته بطرف سجود سرازیر شود
و دستها را اوّل بر زمین رساند پس از آن دو زانو را گذارده بسجده رود
و سنگینی خود را بر تمامی اعضاء هفتگانه مساوی نهد و افضل آنست که بر
تربت مقدس حضرت امام حسین علیه السّلام سجده نماید و مستحب است
در حال سجود اعضاء و نیز دو زانو از هم باز باشد و نظر بطرف بینی کند و دو دستها
را باکف باز مقابل قبله با انگشتان متصل حتی ابهام محاذی گوشها بر زمین گذارد
ذکر سجود را مکرر کند از سه کمتر نخواند پنج و هفت یا بیشتر خواندن مستحب
است آنگاه سر بلند نموده بنشیند پس دستها را بلند نموده اَللّٰهُ اَکْبَرُ
بگوید و دستها را بر دو زانو با انگشتان جمع گذارد وَاَسْتَغْفِرُ اللّٰهَ
رَبِّیْ وَاَتُوْبُ اِلَیْهِ بگوید ۔ و در آن حال نظر بطرف دامن باشد تکبیر
گفته بسجده دوم رود و مستحب است که در موقع نشستن خواه بعد از سجده
و یا موقع تشهد و سلام بطور تورک نشیند باین قسم که ران چپ را بر
زمین گذارده و پشت پای راست در باطن پای چپ نهد و سجدهٔ دوم
را مثل سجدهٔ اوّل بجا آورد ۔ چون سر از سجدهٔ دوم بردارد نشسته تکبیر

گفته و برخیزد و این نشستن را جلسهٔ استراحت گویند و در موقع برخواستن دستها را با انگشتان باز روی زمین گذارده نشستگاه را قبلاً بلند نموده و برخیزد و در انحال بگوید بِحَوْلِ اللهِ وَقُوَّتِهِ اَقُومُ وَاَقْعُدُ - و زن چون از قیام بسجود رود مستحب است که راست بنشیند و بسجده رود و در سجده خود را جمع نموده و دستها را بهن روی زمین گذارد و در موقع بلند شدن برای قیام بدون دست گذاردن بر زمین راست قیام نماید.

و از جمله مستحبات نماز قنوت است و جای قنوت در رکعت دوّم قبل از رکوع است پس چون نماز گذار از سوره فارغ شود با اطمینان تکبیر بگوید و دستها را مقابل صورت بقسمی گیرد که با کف باز جفت رُو بآسمان و انگشتان مگر ابهام بهم متصل باشد و نظر بمیان دست نموده مشغول دعا شود و در قنوت نماز مستحبّی بغیر عربی نیز دعا میتوان خواند و مستحبّ است که قنوت را طول دهد و خواندن کلمات فرج در قنوت مستحب است و بیک صلوات نیز اکتفا میتوان کرد و این دعا را که از حضرت صادق ع روایت شده بخواند اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا وَعَافِنَا وَاعْفُ عَنَّا فِى الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ اِنَّكَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

وگفتن صلوات قبل وبعد از دعاء موجب قبولی دعا است انشاء الله تعالی
وچون از دعای قنوت فارغ شود تکبیر گوید وبرکوع رود وهرگاه قنوت فراموش
شود بعد از سر برداشتن از رکوع آنرا میتواند بیاورد - وچون سلام دهد
قصد خروج از نماز کند ومستحب است که در موقع سلام خود وانبیاء وائمه
وملائکه ومؤمنین را قصد کند - وامام در سلام مأمومین ومأمومین امام را در
نظر داشته باشد. ومستحب است که نماز گذار اگر منفرد باشد چون
سلام دهد بگوشهٔ چشم اشاره بطرف راست کند ودر جماعت مستحب
است یک سلام بطرف راست وسلام دیگر را بطرف چپ نماید اگر
کسی باشد وامام بهمان حال سلام نماید وپس از فراغت از نماز مستحب است
که مشغول تعقیب شود وابتداء بگفتن سه مرتبه اَللّٰهُ اَكْبَرُ کند

صورت نماز وترجمهٔ آن

بدانکه تفصیل صورت نماز چهار رکعتی از اقامه تا سلام بطور مشروح
از این قرار است

اوّلاً. نماز گذار برای نماز برمیخیزد ومقابل قبله ایستاده اذان واقامه
را چنانیکه صورت هر دو بیان شد می گوید واقامه را باین قسم شروع میکند

اَللّٰهُ اَكْبَرُ اَللّٰهُ اَكْبَرُ اَشْهَدُ اَنْ لَآ اِلٰهَ اِلَّا

خدا بزرگتر است خدا بزرگتر است. گواهی میدهم اینکه نیست خدائی مگر

اللّٰهُ اَشْهَدُ اَنْ لَآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ اَشْهَدُ

الله گواهی میدهم اینکه نیست خدائی مگر الله گواهی میدهم

اَنَّ مُحَمَّدًا رَسُوْلُ اللّٰهِ اَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا

اینکه محمد فرستادهٔ خدا است گواهی میدهم اینکه محمد

رَسُوْلُ اللّٰهِ اَشْهَدُ اَنَّ اَمِيْرَ الْمُؤْمِنِيْنَ

فرستادهٔ خدا است گواهی میدهم اینکه امیر مؤمنان

عَلِيًّا وَلِيُّ اللّٰهِ اَشْهَدُ اَنَّ اَمِيْرَ الْمُؤْمِنِيْنَ

علی ولی خدا است گواهی میدهم اینکه امیر مؤمنان

عَلِيًّا وَلِيُّ اللّٰهِ حَيَّ عَلَى الصَّلٰوةِ حَيَّ عَلَى

علی ولی خدا است بشتاب برای نماز بشتاب برای

الصَّلٰوةِ حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ

نماز بشتاب برای رستگاری بشتاب برای رستگاری

حَيَّ عَلٰى خَيْرِ الْعَمَلِ حَيَّ عَلٰى خَيْرِ الْعَمَلِ

بشتاب برای بهترین عمل بشتاب برای بهترین عمل

قَدْ قَامَتِ الصَّلٰوةُ قَدْ قَامَتِ الصَّلٰوةُ

بتحقیق برپا شد نماز بتحقیق برپا شد نماز

اَللّٰهُ اَكْبَرُ اَللّٰهُ اَكْبَرُ لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ
خدا بزرگتر است خدا بزرگتر است نیست خدائی مگر الله

انگاه چنین نیّت کند که چهار رکعت نماز ظهر (مثلاً) بجا میآورم قُرْبَةً اِلَى اللّٰهِ
انگاه دستها را بلند نموده و بگوید

اَللّٰهُ اَكْبَرُ پس بخوان بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
خدا بزرگتر است بنام خدای بخشایندهٔ مهربان

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ اَلرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
تمام تعریف برای خدا پروردگار جهانیان بخشایندهٔ مهربان

مَالِكِ يَوْمِ الدِّيْنِ اِيَّاكَ نَعْبُدُ وَاِيَّاكَ
خداوند روز جزاء تو را می پرستیم و از تو

نَسْتَعِيْنُ اِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيْمَ
یاری میجوئیم هدایت کن ما را راهِ راست

صِرَاطَ الَّذِيْنَ اَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوْبِ
راهِ آنانکه انعام کردی برایشان نه غضب شده

عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّآلِّيْنَ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
بر ایشان و نه گمراهان بنام خدای بخشایندهٔ مهربان

قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ اَللّٰهُ الصَّمَدُ لَمْ يَلِدْ
بگو ای محمّد اوست خدای یگانه خدای بی نیاز نزاده

وَلَمْ یُوْلَدْ وَلَمْ یَکُنْ لَهٗ کُفُوًا اَحَدٌ پس دستها

و نه زائیده شده و نیست اورا همتا کسی

رابلند نموده وبگو اَللّٰهُ اَکْبَرُ وبرکوع برو ودستهارا روی

خدا بزرگتر است

زانو بگذار وبگو سُبْحَانَ رَبِّیَ الْعَظِیْمِ وَبِحَمْدِهٖ

پاک است پروردگار بزرگ من وستایش میکنم اورا

پس بایست وبگو سَمِعَ اللّٰهُ لِمَنْ حَمِدَهٗ

شنید خداوند کسی را که ستایش کرد اورا

آنگاه دستهارا بلند نموده وبگو اَللّٰهُ اَکْبَرُ آنوقت بسجده برو

خدا بزرگتر است

وبگو سُبْحَانَ رَبِّیَ الْاَعْلٰی وَبِحَمْدِهٖ

پاک است پروردگار من که بالاتر از همه میباشد و ستایش میکنم اورا

پس بنشین وبگو اَللّٰهُ اَکْبَرُ اَسْتَغْفِرُ اللّٰهَ

خدا بزرگتر است طلب آمرزش میکنم از خدائی

رَبِّیْ وَاَتُوْبُ اِلَیْهِ آنگاه بگو اَللّٰهُ اَکْبَرُ

که پروردگار من است و رجوع میکنم بسوی او خدا بزرگتر است

وبار دیگر بسجده برو وبگو سُبْحَانَ رَبِّیَ الْاَعْلٰی

پاک است پروردگار من که بالاتر از همه میباشد

وَبِحَمْدِهِ پس بنشین وبگو اَللّٰهُ اَكْبَرُ وبرخیزود رحال

وستایش میکنم اورا خدا بزرگتر است

برخواستن بگو بِحَوْلِ اللّٰهِ وَقُوَّتِهِ اَقُوْمُ وَاَقْعُدُ

بقدرت خدا وقوت او برمیخیزم و می نشینم

پس ازان حمد وسورهٔ قل هوالله یا سورهٔ دیگر بخوان چون تمام

نمودی تکبیر بگو ودستها را برای قنوت بلند کن وپیش روی خود بقسمی

بگیر که کف دست مقابل صورت رو باسمان واقع شود وبخوان

رَبَّنَا اٰتِنَا فِی الدُّنْیَا حَسَنَةً وَّفِی الْاٰخِرَةِ

ای پروردگارما بده بما در دنیا نیکی و در آخرت

حَسَنَةً وَّقِنَا عَذَابَ النَّارِ بِرَحْمَتِكَ

نیکی ونگاه دار مارا از عذاب آتش (دوزخ) برحمت تو

يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِيْنَ پس تکبیر گفته برکوع برو وبگو

ای رحم کننده ترین رحم کنندگان

سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيْمِ وَبِحَمْدِهِ پس سر را

پاک است پروردگار بزرگ من وستایش میکنم اورا

بردار وراست بایست وبگو سَمِعَ اللّٰهُ لِمَنْ حَمِدَهُ

شنید خدا کسی را که ستایش کرد اورا

آنگاه بگو اَللّٰهُ اَکْبَرُ پس برای سجده سرازیر شو و سر بسجده بگذار
خدا بزرگتر است

و بگو سُبْحَانَ رَبِّیَ الْاَعْلٰی وَبِحَمْدِهٖ پس سر را
پاک است پروردگار من که بالاتر از همه میباشد و ستایش میکنم او را

بردار و بنشین و بگو اَللّٰهُ اَکْبَرُ اَسْتَغْفِرُ اللّٰهَ
خدا بزرگتر است طلب آمرزش میکنم از خدا

رَبِّیْ وَاَتُوْبُ اِلَیْهِ پس بگو اَللّٰهُ اَکْبَرُ
که پروردگار من است و رجوع میکنم بسوی او خدا بزرگتر است

دوباره سر بسجده گذار و بگو سُبْحَانَ رَبِّیَ الْاَعْلٰی
پاک است پروردگار من که بالاتر از همه میباشد

وَبِحَمْدِهٖ پس بنشین و بگو اَشْهَدُ اَنْ لَا اِلٰهَ اِلَّا
و ستایش میکنم او را گواهی میدهم اینکه نیست خدائی مگر

اللّٰهُ وَحْدَهٗ لَا شَرِیْكَ لَهٗ وَاَشْهَدُ
خدای برحق درحالتیکه یکتا است و نیست شریکی از برای او و گواهی میدهم

اَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهٗ وَرَسُوْلُهٗ اَللّٰهُمَّ صَلِّ
اینکه محمد بندهٔ او و فرستادهٔ اوست پروردگارا رحمت فرست

عَلٰی مُحَمَّدٍ وَّاٰلِ مُحَمَّدٍ وَّتَقَبَّلْ شَفَاعَتَهٗ وَارْفَعْ
بر محمد و آل محمد و قبول فرما شفاعت او را و بلند نما

دَرَجَتَهٗ پس برخیز و در حال برخواستن بگو بِحَوْلِ اللّٰهِ
مرتبۂ اورا — بقدرت خدا
وَقُوَّتِهٖ اَقُوْمُ وَاَقْعُدُ پس بایست و سه مرتبه تسبیحات
و قوت او برمیخیزم و می نشینم
اربعه را بخوان سُبْحَانَ اللّٰهِ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ وَلَا
پاک است خداوند و ستایش مخصوص خدا است و نیست
اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَاللّٰهُ اَكْبَرُ پس از ان تکبیر
خدائی سزاوار پرستش مگر خدای برحق بدرستیکه خدا بزرگتر است
گفته برکوع برو و در رکوع بگو سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيْمِ
پاک است پروردگار بزرگ من
وَبِحَمْدِهٖ پس سر را بر دار و بگو سَمِعَ اللّٰهُ لِمَنْ
و ستایش میکنم اورا — شنید خدا کسی را
حَمِدَهٗ اَللّٰهُ اَكْبَرُ انگاه بسجود رفته بگو سُبْحَانَ
که ستایش کرد اورا — خدا بزرگتر است — پاک است
رَبِّيَ الْاَعْلٰى وَبِحَمْدِهٖ پس بنشین و تکبیر بگو
پروردگار من که بالاتر از همه میباشد و ستایش میکنم اورا
پس بگو اَسْتَغْفِرُ اللّٰهَ رَبِّيْ وَاَتُوْبُ اِلَيْهِ
طلب آمرزش میکنم از خدائیکه پروردگار من است و رجوع میکنم بسوی او

بازبسجده برو وہمان ذکر را تکرار کن و سر را بردار و تکبیر گفته برخیز و درحال

برخواستن بگو بِحَوْلِ اللهِ وَقُوَّتِهِ اَقُوْمُ وَاَقْعُدُ و بایست

بقدرت خدا و قوت او برمیخیزم و می نشینم

و ۳ مرتبه ہمان تسبیحات اربعہ را کہ در رکعت سوم خوانده شد بخوان

پس تکبیر گفته و برکوع برو و بگو سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيْمِ

پاک است پروردگار بزرگ من

وَبِحَمْدِهٖ آنوقت سر را بردار و بایست بگو سَمِعَ اللهُ

و ستایش میکنم او را شنید خدا

لِمَنْ حَمِدَهٗ اَللهُ اَكْبَرُ و بسجده رفته بگو سُبْحَانَ

کسی را کہ ستایش کرد او را خدا بزرگتر است پاک است

رَبِّيَ الْاَعْلٰى وَبِحَمْدِهٖ پس سر را بردار و بگو

پروردگار من که بالاتر از ہمه میباشد و ستایش میکنم او را

اَللهُ اَكْبَرُ اَسْتَغْفِرُ اللهَ رَبِّيْ وَاَتُوْبُ

خدا بزرگتر است طلب آمرزش میکنم از خدائی که پروردگار من است و رجوع میکنم

اِلَيْهِ اَللهُ اَكْبَرُ دوباره سر بسجده گذارده و بگو سُبْحَانَ

بسوی او خدا بزرگتر است پاک است

رَبِّيَ الْاَعْلٰى وَبِحَمْدِهٖ پس سر را بردار و بنشین

پروردگار من که بالاتر از همه میباشد و ستایش میکنم او را

و بگو بِسْمِ اللّٰهِ وَبِاللّٰهِ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ اَشْهَدُ اَنْ

بنام خدا و بذات پاک خدا و ستایش از برای خدا است گواهی میدهم اینکه

لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهٗ لَا شَرِيْكَ لَهٗ وَاَشْهَدُ

نیست خدائی مگر خدای معبود یکتا که نیست شریکی از برای او و گواهی میدهم

اَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهٗ وَرَسُوْلُهٗ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى

که محمد ص بندهٔ او و فرستادهٔ اوست پروردگارا رحمت فرست بر

مُحَمَّدٍ وَاٰلِ مُحَمَّدٍ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ اَيُّهَا النَّبِيُّ

محمد و آل محمد سلام بر تو ای پیغمبر

وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهٗ اَلسَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلٰى

و رحمت خدا و برکتهای او بر تو باد سلام بر ما و بر

عِبَادِ اللّٰهِ الصَّالِحِيْنَ اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ

بندگان خدا که شایسته اند سلام بر شما (باد)

وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهٗ پس دستها را سه مرتبه تا محاذی گوشها

و رحمت خدا و برکتهای او

بلند کن و در هر مرتبه بگو اَللّٰهُ اَكْبَرُ

خدا بزرگتر است

تعقیبات نماز

مراد از تعقیب دعا نمودن بعد از نماز و آوردن تسبیح و اذکاریست که از معصومین صلوات الله علیهم اجمعین وارد گردیده و فائده آن عبادت و بنده گی و خشنودی خدا و نزدیک شدن برحمت واسعه وی و رسیدن بخیر دنیا و آخرت است

تعقیب سبب دفع بلیّات و برآورده شدن حاجات و وسعت روزی و نجات از مقدّرات بداست ـ دعا نمودن بعد از نمازهای پنجگانه و آوردن اذکار وارده خصوصًا بعد از نماز صبح و عصر سبب کفایت مهمّات است در کتاب وسائل الشیعه جلد اوّل از رسول خدا صلّی الله علیه وآله روایت شده که خدای عزّوجلّ میگوید ـ ای فرزند آدم مرا یاد کن ساعتی بعد از فجر و ساعتی بعد از عصر کفایت مهمّات تو را خواهم نمود ـ و نیز در آن کتاب است از امام صادق ع که فرمود دعا مستجاب میشود در چهار موطن در وتر و بعد از فجر ـ و بعد از ظهر ـ و بعد از مغرب . و در روایت دیگر فرمود خدا فرض نمود بر شما نمازها را در بهترین اوقات ـ پس بخواهید حاجتهای

خود را در عقب آن فرائض ۔ و نیز در وسائل است که حضرت صادق ع
از پدران خود از رسول خدا صلی اللہ علیہ وآلہ روایت نمودہ کہ فرمود کسیکہ
نماز واجبی را بجا آورد برای او ہست نزد خدا دعای مستجابی ۔ و در
روایت مسعد بن صدقہ است از حضرت صادق ع کہ امام باقر علیہ السلام
فرمود مراد از فرمایش حق تعالیٰ "فَإِذَا فَرَغْتَ فَانْصَبْ وَإِلَى
رَبِّكَ فَارْغَبْ" (پس چون فارغ شدی پس رنج بکش و بسوی
پروردگارت پس راغب شو) آنستکہ چون از نماز فارغ شوی در ہمان
حال کہ نشستۂ مشغول دعا برای امر آخرت و دنیای خود باندازۂ شو کہ
خستہ شوی ۔ و چون فارغ از دعا شدی رغبت نما بسوی خدای
عزّوجلّ تا کہ قبول نماید انرا از تو ۔ بہر حال چون نماز گذار فارغ از نماز خود
شود ۳ مرتبہ اللہ اکبر بگوید و در ہر مرتبۂ دستھا را تا مقابل
گوش بلند کند و بہمان ہیئت کہ نشستہ پیش از انکہ پاہای خود را بگرداند
۳ مرتبہ بگوید أَسْتَغْفِرُ اللّٰهَ الَّذِي لَا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ
ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ و مداومت بران بعد از ہر
نماز واجب سبب میشود کہ خدا او را حفظ کند از سوختن و خانہ برا و خراب

شدن وغرق گردیدن. پس بخواند اِنَّ اللهَ وَمَلآئِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا اَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا صَلُّوْا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوْا تَسْلِيْمًا آنگاه صلوات فرستاده مشغول تسبیح حضرت فاطمهٔ زهراء صلوات الله علیها میشوی وطریق ان گفتن سی وچهار مرتبه اَللهُ اَكْبَرُ وسی وسه مرتبه اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ وسی وسه مرتبه سُبْحَانَ اللهِ است والبته اگر تسبیحیکه بآن میشماری تربت حضرت سید الشهداء ع باشد افضل خواهد بود واز روایات معلوم میشود که تسبیح خود حضرت زهراء ع از ریسمان پشمی بود که بشماره تکبیرات گره بران زده شده بود پس از شهادت حضرت حمزه جنابش از تربت وی تسبیح مهیا نمود ومردم متابعت نموده وتسبیح ساختند وبعد از شهادت حضرت سید الشهداء امام حسین ع از خاک تربت آنحضرت بجهة فضل وبرتری آن تسبیح مهیا گردید. امام صادق ع فرمود ''السبحة التي من طين قبر الحسين تسبّح بيد الرّجل من غير ان يسبح'' ودر وسائل است که آنحضرت فرمود گردانیدن یکمرتبه سبحه که از تربت حسین علیه السّلام است باستغفار ویا غیر آن خدا برای او مینویسد

هفتاد برابر آنرا . واثر سجده بر تربت آنحضرت میشگافد حجابات هفتگانه را- بهرحال تسبیح حضرت زهراء بعد از هر نماز موجب فضیلت بسیار است- در وسائل از امام صادق ع روایت شده که فرمود تسبیح فاطمه علیها السّلام هر روز عقب هر نماز بهتر است نزد من از آوردن روزی هزار رکعت نماز- ونیز در آن کتاب است که بابی هرون مکی فرمود که ما امر میکنیم کودکان خود را بتسبیح فاطمه علیها السّلام چنانکه امر میکنیم ایشانرا بنماز- پس مداومت کن بران چه نیست بندهٔ که مداومت بران کند آنکه شقی وبدبخت شود- ودر روایات معتبره است که ذکر کثیر "یعنی یاد بسیاری" که از حق جلّ وعلا آمده همین تسبیح است پس هرکس بعد از نماز مداومت باین تسبیح کند خدا را بسیار یاد کرده وبآیهٔ کریمه سورهٔ جمعه "وَاذْكُرُوا اللهَ كَثِيرًا لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ" (یعنی خدارا بسیار یاد کنید شاید رستگار شوید) عمل نموده .

واز جملهٔ تعقیبات دعای شیبهٔ هذلی است که خدمت پیغمبر اکرم صلّی الله علیه وآله آمد وگفت یارسول الله پیر شده ام و قوّه ام

وفا نمیکند که بیاورم اعمالی راکه قبل براین میاوردم از نماز، روزه، حج وجهاد. پس تعلیم کن کلامی راکه خدا مرا بآن نفع بخشد وبر من سبک وآسان باشد حضرت فرمود هرگاه از نماز صبح فارغ شوی ده مرتبه بگو سُبْحَانَ اللهِ الْعَظِيمِ وَبِحَمْدِهِ وَلَاحَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ تا اینکه خدا تورا عافیت بخشد از برکت آن از کوری و دیوانگی و خوره و پیسی و پریشانی و خرف شدن شیبه گفت یارسول الله این برای دنیای من است برای آخرت من چیزی بفرما حضرت فرمود که میخوانی بعد از هر نماز اَللّٰهُمَّ اهْدِنِي مِنْ عِنْدِكَ وَأَفِضْ عَلَيَّ مِنْ فَضْلِكَ وَانْشُرْ عَلَيَّ مِنْ رَحْمَتِكَ وَأَنْزِلْ عَلَيَّ مِنْ بَرَكَاتِكَ

از امام صادق ع وارد شده که فرمود کسیکه این دعارا بعد از هر نماز واجب بخواند خدا حفظ میکند اورا و خانه و مال و اولاد اورا.
أُجِيرُ نَفْسِي وَمَالِي وَوَلَدِي وَأَهْلِي وَدَارِي وَكُلَّ مَا هُوَ مِنِّي بِاللهِ الْوَاحِدِ الْأَحَدِ الصَّمَدِ الَّذِي لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ وَأُجِيرُ نَفْسِي وَمَالِي

وَوَلَدِي وَكُلَّ مَا هُوَ مِنِّي بِرَبِّ الْفَلَقِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ وَبِرَبِّ النَّاسِ مَلِكِ النَّاسِ إِلٰهِ النَّاسِ مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ . انگاه آیة الکرسی را تا آخر بخواند

وبرای کامل شدن ایمان بعد از هر نماز واجب خواندن این تعقیب وارد گردیده رَضِيتُ بِاللّٰهِ رَبّاً وَبِمُحَمَّدٍ نَبِيّاً وَبِالْإِسْلَامِ دِيناً وَبِالْقُرْآنِ كِتَاباً وَبِالْكَعْبَةِ قِبْلَةً وَبِعَلِيٍّ وَلِيّاً وَإِمَاماً وَبِالْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ وَعَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ وَمُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ وَجَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ وَمُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ وَعَلِيِّ بْنِ مُوسَى وَمُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ وَعَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدٍ وَالْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ وَالْحُجَّةِ بْنِ الْحَسَنِ صَلَوَاتُ اللّٰهِ عَلَيْهِمْ أَئِمَّةً اَللّٰهُمَّ إِنِّي رَضِيتُ بِهِمْ أَئِمَّةً فَارْضِنِي لَهُمْ إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

رسول اکرم صلی الله علیه وآله تعلیم داد اصحاب خود را که بعد از هر نماز واجب سی نوبت بخواند سُبْحَانَ اللهِ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ وَلَا اِلٰهَ اِلَّا اللهُ وَاللهُ اَکْبَرُ که در اثر آن رفع می شود از انسان بلای خانه فرو شدن. وغرق گردیدن. وسوختن. ودرچاه افتادن وضرر درندگان وازمرگهای بد وناگهانی وهر بلائیکه دران روز از آسمان فرود آید انگاه فرمود اینها بند باقیات صالحاتیکه حق تعالی در قرآن ازان یاد نموده وفرموده "اَلْمَالُ وَالْبَنُوْنَ زِيْنَةُ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَالْبَاقِيَاتُ الصَّالِحَاتُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ اَمَلًا" یعنی مال وفرزندان آرایش زندگانی دنیا است وکردارهای نیکی که اثر آن باقی میماند بهتر است نزد پروردگار تو از جهت ثواب وبهتر است از جهت آرزو (سورهٔ کهف آیه ۴۴) واز حضرت صادق (ع) روایت شده که حضرت رسالت پناه صلی الله علیه وآله در فتح مکه نزد حجر الاسود نماز ظهر را با اصحاب گذارد وچون سلام داد سه مرتبه تکبیر گفت ودر هر نوبت دست برداشت وگفت لَا اِلٰهَ اِلَّا اللهُ وَحْدَهُ وَحْدَهُ وَاَنْجَزَ وَعْدَهُ وَنَصَرَ عَبْدَهُ

وَأَعَزَّ جُنْدَهُ وَغَلَبَ الْأَحْزَابَ وَحْدَهُ فَلَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ پس رو بجانب اصحاب نمود فرمود ترک مکنید این تکبیر و این دعا را بعد از هر نماز فریضه۔ زیرا که هر که چنین کند ادا کرده است شکر نعمت خدا را بر تقویت اسلام و لشکر اسلام۔ و بخوان ۳ مرتبه دعائی را که جبرئیل امین حضرت یوسف را در زندان تعلیم نمود موجب گشایش و نجات و فرج است اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاجْعَلْ لِي مِنْ أَمْرِي فَرَجًا وَمَخْرَجًا وَارْزُقْنِي مِنْ حَيْثُ أَحْتَسِبُ وَمِنْ حَيْثُ لَا أَحْتَسِبُ ۔ و از جمله دعاهائی که از کتب معتبره نقل شده و در رساله الباقیات الصالحات از سید بن طاوس روایت است دعائی است که از جمیل بن دراج روایت شده مردی خدمت امام صادق ع عرض کرد که سنّ من بالا رفته و خویشانم مرده اند و مونسی ندارم میترسم که مرگ مرا دریابد حضرت فرمود که برادران مؤمن صالح برای انس گرفتن بهتر اند از اقارب و اگر درازی عمر خود و خویشان و دوستان را خواهی این دعا را بعد از هر نماز بخوان اَللّٰهُمَّ صَلِّ

عَلٰی مُحَمَّدٍ وَاٰلِ مُحَمَّدٍ اَللّٰهُمَّ اِنَّ رَسُوْلَكَ الصَّادِقَ الْمُصَدَّقَ صَلَوَاتُكَ عَلَيْهِ وَاٰلِهِ قَالَ اِنَّكَ قُلْتَ مَا تَرَدَّدْتُ فِيْ شَيْءٍ اَنَا فَاعِلُهُ كَتَرَدُّدِيْ فِيْ قَبْضِ رُوْحِ عَبْدِيَ الْمُؤْمِنِ يَكْرَهُ الْمَوْتَ وَاَكْرَهُ مَسَائَتَهُ اَللّٰهُمَّ فَصَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَاٰلِ مُحَمَّدٍ وَعَجِّلْ لِوَلِيِّكَ الْفَرَجَ وَالْعَافِيَةَ وَالنَّصْرَ وَلَا تَسُؤْنِيْ فِيْ نَفْسِيْ وَلَا فِيْ اَحَدٍ مِنْ اَحِبَّتِيْ .

واگر خواہی یک یک از دوستان خود را نام بر ـ راوی گوید چون بر این دعا مداومت کردم چندان عمر یافتم که از زندگانی ملول شده ام .

واز برای جمع خیر دنیا و آخرت چنانیکه در روایت معتبره از حضرت امام علی النقی ع وارد شده بعد از ہر نماز بخوان . اَعُوْذُ بِوَجْهِكَ الْكَرِيْمِ وَعِزَّتِكَ الَّتِيْ لَا تُرَامُ وَقُدْرَتِكَ الَّتِيْ لَا يَمْتَنِعُ مِنْهَا شَيْءٌ مِنْ شَرِّ الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ وَمِنْ شَرِّ الْاَوْجَاعِ كُلِّهَا

از امام محمد باقر و امام جعفر الصادق علیہما السلام روایت شده که بعد از نماز واجب این دعا را بخوان اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْئَلُكَ مِنْ كُلِّ خَيْرٍ اَحَاطَ بِهِ عِلْمُكَ وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْ كُلِّ شَرٍّ اَحَاطَ

بِهٖ عِلْمُكَ اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْئَلُكَ عَافِيَتَكَ فِيْ اُمُوْرِيْ كُلِّهَا
وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْ خِزْيِ الدُّنْيَا وَعَذَابِ الْاٰخِرَةِ ۔ ونیز
سنّت است که چون از نماز فارغ شوی بگو اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى
مُحَمَّدٍ وَاٰلِ مُحَمَّدٍ وَاَجِرْنِيْ مِنَ النَّارِ وَاَدْخِلْنِي الْجَنَّةَ
وَزَوِّجْنِي الْحُوْرَ الْعِيْنَ . و دیگر دعائیست در مفاتیح که پیغمبر
اکرم صلّی اللّٰه علیه وآله بامیرالمؤمنین ع تعلیم فرمود برای حافظه که بعد
از هر نماز خوانده شود سُبْحَانَ مَنْ لَا يَعْتَدِيْ عَلٰى اَهْلِ مَمْلَكَتِهٖ
سُبْحَانَ مَنْ لَا يَاْخُذُ اَهْلَ الْاَرْضِ بِاَلْوَانِ الْعَذَابِ
سُبْحَانَ الرَّؤُفِ الرَّحِيْمِ اَللّٰهُمَّ اجْعَلْ لِيْ فِيْ قَلْبِيْ
نُوْرًا وَبَصَرًا وَفَهْمًا وَعِلْمًا اِنَّكَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ
واز جمله آیاتیکه بعد از هر نماز خواندن آن موجب ریختن گناهان وزیادی
حسنات است مخصوصًا از رسولخدا صلّی اللّٰه علیه وآله روایت شده
که هر کس ۳ مرتبه این آیات را بعد از نماز مغرب بخواند آنچه از ثواب
در روز گذشته از او فوت شده باشد دریابد و نمازش مقبول گردد
فَسُبْحَانَ اللّٰهِ حِيْنَ تُمْسُوْنَ وَحِيْنَ تُصْبِحُوْنَ وَلَهُ الْحَمْدُ

فِي السَّمٰوَاتِ وَالْأَرْضِ وَعَشِيًّا وَحِينَ تُظْهِرُونَ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَيُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَكَذٰلِكَ تُخْرَجُونَ سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

ومستحب است خواندن دعائیکه ابوذر برآن مداومت مینمود وجبرئیل ع خبر برسول اکرم داد که در آسمانها معروف است

اَللّٰهُمَّ إِنِّي أَسْئَلُكَ الْإِيمَانَ بِكَ وَالتَّصْدِيقَ بِنَبِيِّكَ وَالْعَافِيَةَ مِنْ جَمِيعِ الْبَلَاءِ وَالشُّكْرَ عَلَى الْعَافِيَةِ وَالْغِنٰى عَنْ أَشْرَارِ النَّاسِ

وبیداری بین طلوع فجر صادق وطلوع آفتاب مستحب است وروایات بسیار از اہل بیت علیهم السلام درفضیلت آن وارد شده وآن سبب گشایش ووسعت روزی است واز خوابیدن درآن وقت منع گردیده . ازحضرت امام محمد باقر ع مرویست که خواب درآن وقت شوم است وروزی را منع میکند رنگ را زرد ومتغیر

میناید تا آنکه فرمود بپرهیزید از خواب در آن وقت وخواندن نماز صبح را
در وقت فجر واشتغال بتعقیب تا طلوع آفتاب تاکید شده و سبب
اجر وثواب است ۔ از رسول خدا صلی الله علیه وآله منقولست که
هرکه از طلوع صبح تا طلوع آفتاب مشغول تعقیب باشد ثواب حج
برای او نوشته میشود ۔ و در روایت دیگر است که فرمود که خدا اورا
از آتش دوزخ مستور گرداند و وقت صبح صادق چون موقع اجتماع
دو فرقه از ملائکه است . چه ملائکه شب بآسمان روند و ملائکه روز بزمین
میآیند خواندن نماز صبح دران فضیلت بسیار دارد و پس از نماز تا
طلوع آفتاب مشغول ذکر و تسبیح و دعا و قران وسائر تعقیبات شدن
سبب آسایش وخیر دنیا وآخرت است . پس سزاوار است که
نمازگذار پس از فراغت از نماز تا طلوع آفتاب مشغول تعقیب و از تعقیباتی
که بعد از نماز صبح وارد گردیده و در منهاج اثر روایت نموده و مداومت
بران سبب وسعت معیشت واداء دَین و مجرب است انشاء الله
تعالی این دعا است تَوَكَّلْتُ عَلَى الْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ
وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ

فِي الْمُلْكِ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ وَلِيٌّ مِنَ الذُّلِّ وَكَبِّرْهُ تَكْبِيرًا اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَعُوذُبِكَ مِنَ الْبُؤْسِ وَالْفَقْرِ وَمِنْ غَلَبَةِ الدَّيْنِ وَالسُّقْمِ وَاَسْئَلُكَ اَنْ تُعِيْنَنِيْ عَلٰى اَدَاءِ حَقِّكَ اِلَيْكَ وَاَدَاءِ حَقِّ النَّاسِ اِلَى النَّاسِ. وصاحب مواعظ عددیه روایت نموده. رسول خدا صلّی الله علیه وآله فرمود کسیکه بعد از هر نماز صبح صد مرتبه بگوید لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ الْمُبِيْنُ خداوند ۳ کار با او خواهد نمود سختی دنیا و آخرت را برا و آسان کند و از شر سلطان و شیطان نگاهش دارد و ایمان او بجاه نرود. وکسیکه بعد از نماز ظهر صد مرتبه اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَاٰلِ مُحَمَّدٍ بگوید خدا با او همراهی در ۳ چیز کند گرفتار غرامت یعنی قرض نشود و اگر گرفتار گردد خدا او را اداء خواهد نمود. وحفظ میکند ایمان او را از زوال ونعمتهائیکه خدا باو در دنیا داده است در قیامت از او سؤال نخواهد شد. وکسیکه بعد از نماز عصر صد مرتبه اَسْتَغْفِرُ اللّٰهَ وَاَتُوبُ اِلَيْهِ بگوید خدا با او در ۳ چیز همراهی خواهد نمود گناهان او را ببیامرزد و روزی وی را وسیع کند و دعای او را مستجاب نماید. وکسیکه بعد از نماز مغرب

صدمرتبه لَآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ مُحَمَّدٌ رَّسُوْلُ اللّٰهِ بگوید خداوند باو
در۱۰۰ چیز همراهی خواهد نمود ایمان او بگناه نرود خدا ازاو خوشنود شود
واز عذاب قبر مامون گردد - وکسیکه بعد از نماز عشاء صدمرتبه سُبْحَانَ
اللّٰهِ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ وَلَآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَاللّٰهُ اَکْبَرُ وَلَا حَوْلَ
وَلَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللّٰهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيْمِ بگوید خداوند برای او مینویسد
ده هزار حسنه ومحو میکند ازاو ده هزار سیئه وبنا مینماید برای او در بهشت
منازل.

وبسندهای معتبر از حضرت صادق وحضرت کاظم علیهم السلام
منقولست که کسیکه بعد از نماز صبح ومغرب پیش از آنکه سخن بگوید وحرکت
کند هفت مرتبه این ذکر را بگوید هفتاد نوع بلا ازاو دور گردد که سهلترین
آنها خوره وپیسی وشر شیطان وشر پادشاهان است بِسْمِ اللّٰهِ
الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللّٰهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيْمِ ودر
بعضی روایات معتبره ۳ مرتبه نیز وارد شده ده مرتبه وصد مرتبه نیز
آمده - واز حضرت امام محمد باقر ع روایت شده که حضرت رسولخدا
صلی الله علیه وآله فرموده که هرکه هر روز عقب نماز صبح ده مرتبه بگوید

سُبْحَانَ اللّٰهِ الْعَظِيْمِ وَبِحَمْدِهٖ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللّٰهِ
الْعَلِيِّ الْعَظِيْمِ حق تعالی او را عافیت دہد از کوری و دیوانگی و خوره
و پریشانی و خانہ بر سرش فرود آمدن و خرافت در ہنگام پیری .

و از جملہ تعقیبات است از حضرت امیر المؤمنین ع از رسولخدا
صلّی اللہ علیہ و آلہ منقولست کہ ہر کہ خواہد خدا در اجل او تأخیر کند و بر دشمنان
یاری دہد و از مرگہای بد او را نگاہدارد ہر بامداد و پسین بر این دعاء
مداومت نماید

۳ مرتبہ سُبْحَانَ اللّٰهِ مِلْأَ الْمِيْزَانِ وَمُنْتَهَى
الْعِلْمِ وَمَبْلَغَ الرِّضَا وَزِنَةَ الْعَرْشِ وَسَعَةَ الْكُرْسِيِّ
و ۳ مرتبہ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ مِلْأَ الْمِيْزَانِ وَمُنْتَهَى الْعِلْمِ
وَمَبْلَغَ الرِّضَا وَزِنَةَ الْعَرْشِ وَسَعَةَ الْكُرْسِيِّ
و ۳ مرتبہ لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ مِلْأَ الْمِيْزَانِ وَمُنْتَهَى الْعِلْمِ
وَمَبْلَغَ الرِّضَا وَزِنَةَ الْعَرْشِ وَسَعَةَ الْكُرْسِيِّ
و ۳ مرتبہ اَللّٰهُ اَكْبَرُ مِلْأَ الْمِيْزَانِ وَمُنْتَهَى الْعِلْمِ
وَمَبْلَغَ الرِّضَا وَزِنَةَ الْعَرْشِ وَسَعَةَ الْكُرْسِيِّ

و از حضرت امام موسی کاظم ع روایت است که برای برآمدن حاجات و باز شدن کارهای بسته بعد از هر نماز صبح ده مرتبه بگوید

سُبْحَانَ اللّٰهِ الْعَظِيمِ وَبِحَمْدِهِ أَسْتَغْفِرُ اللّٰهَ وَأَسْئَلُهُ مِنْ فَضْلِهِ

و مستحب است خواندن سورهٔ فاتحه و آیة الکرسی تا هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

و آیهٔ شَهِدَ اللّٰهُ أَنَّهُ لَا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ وَالْمَلَائِكَةُ وَأُولُو الْعِلْمِ قَائِمًا بِالْقِسْطِ لَا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللّٰهِ الْإِسْلَامُ وَمَا اخْتَلَفَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ وَمَنْ يَكْفُرْ بِآيَاتِ اللّٰهِ فَإِنَّ اللّٰهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ

و آیهٔ ملک قُلِ اللّٰهُمَّ مَالِكَ الْمُلْكِ تُؤْتِي الْمُلْكَ مَنْ تَشَاءُ وَتَنْزِعُ الْمُلْكَ مِمَّنْ تَشَاءُ وَتُعِزُّ مَنْ تَشَاءُ وَتُذِلُّ مَنْ تَشَاءُ بِيَدِكَ الْخَيْرُ إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ تُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَتُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَتُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَتُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَتَرْزُقُ مَنْ

يَشَآءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ و یازده مرتبه قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ بعد از هر نماز وارد است مخصوصاً وارد گردیده که خواندن آیة الکرسی بعد از هر نماز فریضه موجب قبولی نماز است و خدا خواننده را از بلاها و گناهان نگه میدارد .

در عدة الداعی از امام صادق ع روایت است که فرمود کسیکه ایمان بخدا و قیامت دارد ترک نکند خواندن سورهٔ قل هو الله احد را در پی هر نماز واجب پس بدرستیکه کسیکه آنرا بخواند جمع میکند برای او خیر دنیا و آخرت را و میآمرزد او را و والدین او را و کسانیرا که از آنها تولید گردیده .

و نیز در عدة الداعی از امام صادق ع روایت شده که فرمود کسیکه قل هو الله احد را در موقع رفتن از منزل ده مرتبه بخواند در حفظ خدا خواهد بود تا اینکه بمنزل خود برگردد .

دعای سجدهٔ شکر

مستحب است که نمازگذار بعد از تعقیبات و دعاهای خود که فارغ شود بسجدهٔ شکر رود و خدا را شکر کند و صد مرتبه شُكْراً لِلّٰهِ

یا شُکْراً شُکْراً بگوید واقل آن ۳ مرتبہ گفتن است .

ونیز وارد است کہ در سجدہ شکر خواندہ شود لَا اِلٰہَ اِلَّا اللّٰہُ حَقًّا حَقًّا لَا اِلٰہَ اِلَّا اللّٰہُ اِیْمَانًا وَتَصْدِیْقًا لَا اِلٰہَ عُبُوْدِیَّۃً وَرِقًّا سَجَدْتُ لَکَ یَارَبِّ تَعَبُّدًا وَرِقًّا لَا مُسْتَنْکِفًا وَلَا مُسْتَکْبِرًا بَلْ اَنَا عَبْدٌ ذَلِیْلٌ خَائِفٌ مُسْتَجِیْرٌ وچون سر از سجدہ برداشت دست خود را بر موضع سجود مالیدہ بصورت خود بکشد .

زیارت مختصر چہاردہ معصوم علیہم السلام بعد از تعقیبات

بعد از فراغت از تعقیب و سجدۂ شکر سلام بر معصومین صلوات اللّٰہ علیہم اجمعین نمودن بسیار مناسب و موجب اجر و ثواب است وخواندن این سلام کہ در مفتاح الفلاح از ابن بابویہ روایت نمودہ مناسب است اَللّٰھُمَّ اَنْتَ السَّلَامُ وَمِنْکَ السَّلَامُ وَلَکَ السَّلَامُ وَاِلَیْکَ یَعُوْدُ السَّلَامُ سُبْحَانَ رَبِّکَ رَبِّ الْعِزَّۃِ عَمَّا یَصِفُوْنَ وَسَلَامٌ عَلَی الْمُرْسَلِیْنَ وَالْحَمْدُ لِلّٰہِ رَبِّ

الْعَالَمِينَ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ اَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللهِ
وَبَرَكَاتُهُ اَلسَّلَامُ عَلَى الْاَئِمَّةِ الْهَادِينَ الْمَهْدِيِّيْنَ
اَلسَّلَامُ عَلٰى جَمِيعِ اَنْبِيَاءِ اللهِ وَرُسُلِهِ وَمَلَائِكَتِهِ
اَلسَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلٰى عِبَادِ اللهِ الصَّالِحِينَ اَلسَّلَامُ عَلٰى
عَلِيٍّ اَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ اَلسَّلَامُ عَلَى الْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ
سَيِّدَيْ شَبَابِ اَهْلِ الْجَنَّةِ اَجْمَعِينَ اَلسَّلَامُ عَلٰى عَلِيِّ بْنِ
الْحُسَيْنِ زَيْنِ الْعَابِدِينَ اَلسَّلَامُ عَلٰى مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ بَاقِرِ
عِلْمِ النَّبِيِّيْنَ اَلسَّلَامُ عَلٰى جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ الصَّادِقِ
اَلسَّلَامُ عَلٰى مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ الْكَاظِمِ اَلسَّلَامُ عَلٰى عَلِيِّ
بْنِ مُوسَى الرِّضَا اَلسَّلَامُ عَلٰى مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ الْجَوَادِ اَلسَّلَامُ
عَلٰى عَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدٍ الْهَادِي اَلسَّلَامُ عَلَى الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ
الزَّكِيِّ الْعَسْكَرِيِّ اَلسَّلَامُ عَلَى الْحُجَّةِ بْنِ الْحَسَنِ الْقَائِمِ
الْمَهْدِيِّ صَلَوَاتُ اللهِ عَلَيْهِمْ اَجْمَعِينَ . پس
هر حاجت که داری از خدا طلب .

و از جمله زیارتهای مختصره چهارده معصوم که خواندن آن از دور از

حضرت امام صادق ع روایت گردیده این زیارت است

اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ اَيُّهَا النَّبِيُّ الْمُرْسَلُ وَالْوَصِيُّ الْمُرْتَضٰى وَالسَّيِّدَةِ الزَّهْرَآءِ وَالسِّبْطَانِ الْمُنْتَجَبَانِ وَالْاَوْلَادُ وَالْاَعْلَامُ وَالْاُمَنَآءُ الْمُنْتَجَبُوْنَ جِئْتُ اِنْقِطَاعًا اِلَيْكُمْ وَاِلٰى اٰبَائِكُمْ وَوَلَدِكُمُ الْخَلَفِ عَلٰى بَرَكَةِ الْحَقِّ فَقَلْبِيْ لَكُمْ مُسَلِّمٌ وَنُصْرَتِيْ لَكُمْ مُعَدَّةٌ حَتّٰى يَحْكُمَ اللّٰهُ لِدِيْنِهٖ فَمَعَكُمْ لَامَعَ عَدُوِّكُمْ اِنِّيْ لَمِنَ الْقَائِلِيْنَ بِفَضْلِكُمْ مُقِرٌّ بِرَجْعَتِكُمْ لَا اُنْكِرُ لِلّٰهِ قُدْرَةً وَلَا اَزْعُمُ اِلَّا مَاشَآءَ اللّٰهُ سُبْحَانَ اللّٰهِ ذِي الْمُلْكِ وَالْمَلَكُوْتِ يُسَبِّحُ اللّٰهَ بِاَسْمَآئِهٖ جَمِيْعُ خَلْقِهٖ وَالسَّلَامُ عَلٰى اَرْوَاحِكُمْ وَاَجْسَادِكُمْ وَالسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهٗ

دعای مبارک صباح وسند آن

مرحوم مجلسی در کتاب بحار الانوار سندی برای دعای مبارک صباح از سیّد شریف یحیی بن قاسم علوی نقل نموده که بخطّ امیر المؤمنین علی علیه السّلام یافته است که رسول خدا صلّی الله علیه وآله این دعا را بعلی ع تعلیم فرمود۔ شریف مذکور نقل نموده که در آخر آن دعا حضرت بخطّ خود نوشته بود و ترجمهٔ آن اینست "نوشت علی بن ابی طالب در آخر روز پنجشنبه یازدهم ذالحجة الحرام ۲۵ سنه از هجرت"

و دعا اینست

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

بنام خداوند بخشایندهٔ مهربان

اَللّٰهُمَّ يَا مَنْ دَلَعَ لِسَانَ الصَّبَاحِ بِنُطْقِ تَبَلُّجِهِ

ای آن کسی که بیرون آورد زبان صباح را بگفتار روشنائی آن

وَسَرَّحَ قِطَعَ اللَّيْلِ الْمُظْلِمِ بِغَيَاهِبِ تَلَجْلُجِهِ

و فرستد و پارهای شب تار را به تاریکیهای حرکت و زوال آن

وَاَتْقَنَ صُنْعَ الْفَلَكِ الدَّوَّارِ فِي مَقَادِيرِ

و استوار گردانید آفرینش آسمان گردون را در اندازهای

تَبَرُّجِهِ وَشَعْشَعَ ضِيَاءَ الشَّمْسِ بِنُورِ تَأَجُّجِهِ

ظهور آن و بلند افروزانید روشنائی آفتاب بر روشنی افروختن و زبانه کشیدنش

يَا مَنْ دَلَّ عَلٰى ذَاتِهِ بِذَاتِهِ وَتَنَزَّهَ عَنْ

ای آن کسیکه راه نمود بر ذاتش بذاتش و دور و پاک است از

مُجَانَسَةِ مَخْلُوقَاتِهِ وَجَلَّ عَنْ مُلَائَمَةِ

هم جنسی آفریده هایش و بزرگوار است از فراهم آوردن

كَيْفِيَّاتِهِ يَا مَنْ قَرُبَ مِنْ خَوَاطِرِ الظُّنُونِ

چگونگیهایش ای آن کسی که نزدیک است از گذر کنندهای گمانها

وَبَعُدَ عَنْ مُلَاحَظَةِ الْعُيُونِ وَعَلِمَ بِمَا كَانَ

و دور است از گوشهٔ چشم نگران شدن چشمها و دانست آنچه را میباشد

قَبْلَ أَنْ يَكُونَ يَا مَنْ أَرْقَدَنِي فِي مِهَادِ أَمْنِهِ

پیش از آنکه شود ای آن کسی که خوابانید مرا در بستر امنش

وَأَمَانِهِ وَأَيْقَظَنِي إِلٰى مَا مَنَحَنِي بِهِ مِنْ

و امانش و بیدار کرد مرا بسوی آنچه بخشایشم نمود بآن از

مِنَنِهِ وَإِحْسَانِهِ وَكَفَّ أَكُفَّ السُّوءِ عَنِّي

منتهایش و نیکی کردنش و باز داشت دستهای بد را از من

بِيَدِهِ وَسُلْطَانِهِ صَلِّ اللّٰهُمَّ عَلَى الدَّلِيلِ

بدست توانائیش و پادشاهیش رحمت فرست بارخدایا بر آن کسی که راه نما است

اِلَيْكَ فِي اللَّيْلِ الْأَلْيَلِ وَالْمَاسِكِ مِنْ أَسْبَابِكَ

بسوی تو در شب بسیار تاریک وآن کسی که چنگ زننده است از سببهایت

بِحَبْلِ الشَّرَفِ الْأَطْوَلِ وَالنَّاصِعِ الْحَسَبِ فِي

بریسمان بلند مرتبه گی درازتر وآن کسی که خالص و پاکست شرافت نسبتش در

ذِرْوَةِ الْكَاهِلِ الْأَعْبَلِ وَالثَّابِتِ الْقَدَمِ

بلندی میانهٔ دوشانهٔ بزرگوارتر وآن کسی که ثابت است پایش

عَلَى زَحَالِيفِهَا فِي الزَّمَنِ الْأَوَّلِ وَعَلَى آلِهِ

بر لغزش گاهش در روزگار نخست و بر آل او

الْأَخْيَارِ الْمُصْطَفَيْنَ الْأَبْرَارِ وَافْتَحِ اللّٰهُمَّ

که خوبان و برگزیدگان نیکی کنندگانند و بگشا بارخدایا

لَنَا مَصَارِيعَ الصَّبَاحِ بِمَفَاتِيحِ الرَّحْمَةِ

از برای ما درهای صباح را بکلیدهای بخشایش

وَالْفَلَاحِ وَأَلْبِسْنَا اللّٰهُمَّ مِنْ أَفْضَلِ خِلَعِ

و فیروزی و بپوشان ما را بارخدایا از افزون ترین خلعتهای

الْهِدَايَةِ وَالصَّلَاحِ وَاغْرِسِ اللّٰهُمَّ

هدایت و صلاح و بنشان بارخدایا

لِعَظَمَتِكَ فِي شِرْبِ جَنَانِي يَنَابِيعَ الْخُشُوعِ

از برای بزرگواریت در آبخورش دلم چشمه های زاری را

وَاَجْرِ اللّٰهُمَّ لِهَيْبَتِكَ مِنْ اٰماقِيْ زَفَراتِ

و روان گردان بارخدایا ازبرای ترس خودت از گوشهای چشمم نهرهای پرآب

الدُّمُوْعِ وَاَدِّبِ اللّٰهُمَّ نَزَقَ الْخُرْقِ مِنِّيْ

اشکهارا وادب کن بارخدایا سبکی و بدخوئی که از من است

بِاَزِمَّةِ الْقُنُوْعِ اِلٰهِيْ اِنْ لَمْ تَبْتَدِئْنِي الرَّحْمَةُ

بمهارهای خورسند ای بارخدای من اگر پیشی نگرفت مرا بخشایش

مِنْكَ بِحُسْنِ التَّوْفِيْقِ فَمَنِ السَّالِكُ بِيْ اِلَيْكَ

از تو به نیکی توفیق پس کیست راه بر مرا بسوی تو

فِيْ وَاضِحِ الطَّرِيْقِ وَاِنْ اَسْلَمَتْنِيْ اَناتُكَ

در راه روشن واگر واگذارد مرا حلم تو

لِقائِدِ الْاَمَلِ وَالْمُنٰى فَمَنِ الْمُقِيْلُ عَثَراتِيْ

ازبرای کشاننده امید و آرزومندی پس کیست عفو کننده لغزشم

مِنْ كَبَوَاتِ الْهَوٰى وَاِنْ خَذَلَنِيْ نَصْرُكَ عِنْدَ

ازروی افتادن بهوس هوا واگر فروگذارد مرا یاری تو نزد

مُحارَبَةِ النَّفْسِ وَالشَّيْطانِ فَقَدْ وَكَلَنِيْ

جنگ کردن با نفس و شیطان پس بتحقیق که و گذارده مرا

خِذْلانُكَ اِلٰى حَيْثُ النَّصَبِ وَالْحِرْمانِ اِلٰهِيْ

فروگذاشتنت بسوی جانب رنجوری و بی بهره بودن ای خدای من

أَتَرَانِي مَا أَتَيْتُكَ إِلَّا مِنْ حَيْثُ الْآمَالِ أَمْ
آیا می بینی مرا که نیامدم ترا مگر از جهة امیدها آیا
عَلِقْتُ بِأَطْرَافِ حِبَالِكَ إِلَّا حِينَ بَاعَدَتْنِي
پیوستم بطرفهای ریسمانهایت مگر هنگامی که دور کرد مرا
ذُنُوبِي عَنْ دَارِ الْوِصَالِ فَبِئْسَ الْمَطِيَّةُ الَّتِي
گناهانم از سرای پیوستن بتو پس بد مرکبی است آن چنانکه
امْتَطَأَتْ نَفْسِي مِنْ هَوَاهَا فَوَاهًا لِمَا سَوَّلَتْ
مرکبی که ساخته است نفسم از هوسهایش پس ای حسرتا از برای آنچه زینت داده
لَهَا ظُنُونُهَا وَمُنَاهَا وَتَبًّا لَهَا لِجُرْأَتِهَا عَلَى
از برای خود گمانهایش و آرزوهاش و زیان باد از برای دلیریش بر
سَيِّدِهَا وَمَوْلَاهَا إِلٰهِي قَرَعْتُ بَابَ رَحْمَتِكَ
خواجه اش و آقایش ای خدای من کوبیدم دروازهٔ بخشایشت را
بِيَدِ رَجَائِي وَهَرَبْتُ إِلَيْكَ لَاجِئًا مِنْ فَرْطِ
بدست امیدم و گریختم بسوی تو درحالتی که پناه آورنده ام از بسیاری
أَهْوَائِي وَعَلَّقْتُ بِأَطْرَافِ حِبَالِكَ أَنَامِلَ
هوسها و آویختم بطرفهای ریسمانهایت سر انگشتان
وِلَائِي فَاصْفَحِ اللّٰهُمَّ عَمَّا أَجْرَمْتُهُ مِنْ
دوستیم را پس درگذر بارخدایا از آنچه بد کرده ام آنرا از

زَلَلِي وَخَطَايَ وَاَقِلْنِي اَللّٰهُمَّ مِنْ صَرْعَةِ رِدَائِي

لغزشم وخطایم و نگهدار مرا بارخدایا از افتادنم در هلاکت

فَاِنَّكَ سَيِّدِي وَمَوْلَايَ وَمُعْتَمَدِي وَرَجَائِي

پس بدرستیکه تو خواجهٔ منی و آقایم و تکیه گاه منی و امیدم

وَغَايَةُ مُنَايَ فِي مُنْقَلَبِي وَمَثْوَايَ اِلٰهِي كَيْفَ

و منتهای آرزوهای منی و مکان بازگشتم وجایگاهم بارخدایا چگونه

تَطْرُدُ مِسْكِيناً اِلْتَجَاءَ اِلَيْكَ مِنَ الذُّنُوبِ

دور کنی درویشی را که پناه آورد بسوی تو درحالتی که از گناهان

هَارِباً اَمْ كَيْفَ تُخَيِّبُ مُسْتَرْشِداً قَصَدَ اِلٰى

گریزان است یا چگونه بی بهره سازی طلب کننده راه حق را که آهنگ کرده بسوی

جَنَابِكَ سَاعِياً اَمْ كَيْفَ تَطْرُدُ ظَمْاٰناً وَرَدَ

جنابت درحالتی که سعی کننده است آیا چگونه دور کنی تشنه را که آمده باشد

اِلٰى حِيَاضِكَ شَارِباً كَلَّا وَحِيَاضُكَ مُتْرَعَةٌ

بسوی حوضهایت درحالتی که آشامنده است نه چنان است و حال آنکه حوضهایت پر کرده شده است

فِي ضَنْكِ الْمُحُولِ وَبَابُكَ مَفْتُوحٌ لِلطَّلَبِ

در تنگی خشک سالی دروازهٔ تو بازاست ازبرای جویائی کردن

وَالْوُغُولِ وَاَنْتَ غَايَةُ السُّؤُولِ وَنِهَايَةُ الْمَاْمُولِ

و درآمدن و توئی منتهای طلب ونهایت اُمید (وآرزوی من)

اِلٰهِي هٰذِهٖ اَزِمَّةُ نَفْسِي قَدْ عَقَلْتُهَا بِعِقَالِ

ای خدای من این مهارهای نفس من است که بستمش به بندهای

مَشِيَّتِكَ وَهٰذِهٖ اَعْبَاءُ ذُنُوبِي دَرَأْتُهَا

خواهش تو و این بارهای سنگین گناهان من است که دفعش کردم

بِرَحْمَتِكَ وَهٰذِهٖ اَهْوَائِي الْمُضِلَّةُ وَكَلْتُهَا

برحمت تو و این هوسهای گمراه کننده من است بازگذاشتمش

اِلٰى جَنَابِ لُطْفِكَ فَاجْعَلِ اللّٰهُمَّ صَبَاحِي

بسوی جناب لطف تو پس بگردان بار خدایا این صبح مرا

هٰذَا نَازِلًا عَلَيَّ بِضِيَاءِ الْهُدٰى وَالسَّلَامَةِ

فرود آمده برمن با روشنائی هدایت و با سلامتی

فِي الدِّينِ وَالدُّنْيَا وَمَسَائِي جُنَّةً مِنْ كَيْدِ

در دین و دنیا و شبانگاه را سپری برای دفع مکر

الْعِدٰى وَوِقَايَةً مِنْ مُرْدِيَاتِ الْهَوٰى اِنَّكَ

دشمنان و نگاهداشتن از مهلکات هوا و هوس بدرستیکه تو

قَادِرٌ عَلٰى مَا تَشَاءُ تُؤْتِي الْمُلْكَ مَنْ تَشَاءُ

توانائی برآنچه خواهی می بخشی پادشاهی را بهرکسی که میخواهی

وَتَنْزِعُ الْمُلْكَ مِمَّنْ تَشَاءُ وَتُعِزُّ مَنْ تَشَاءُ

و میستانی پادشاهی از کسی که خواهی و ارجمند کنی کسی را که خواهی

وَتُذِلُّ مَنْ تَشَآءُ بِيَدِكَ الْخَيْرُ اِنَّكَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ

و خوار میکنی کسی را که خواهی بدست تست خیر بتحقیق که تو بر هر چیز

قَدِيْرٌ تُوْلِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَتُوْلِجُ النَّهَارَ

توانائی می آوری شب را در روز و می آوری روز را

فِي اللَّيْلِ وَتُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَتُخْرِجُ

در شب و بیرون می آوری زنده را از مرده و بیرون می آوری

الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَتَرْزُقُ مَنْ تَشَآءُ بِغَيْرِ

مرده را از زنده و روزی میدهی هر که را خواهی بی

حِسَابٍ لَآ اِلٰهَ اِلَّآ اَنْتَ سُبْحَانَكَ اللّٰهُمَّ

شمار نیست خدائی مگر تو منزه و پاک میدانمت بار خدایا

وَبِحَمْدِكَ جَلَّ ثَنَآؤُكَ مَنْ ذَا يَعْلَمُ قُدْرَتَكَ

و یادت می کنم بستایشت کیست اینکه بداند توانائیت را

فَلَا يَخَافُكَ وَمَنْ ذَا يَعْلَمُ مَا اَنْتَ فَلَا يَهَابُكَ

پس نه ترسد از تو و کیست اینکه بداند چیستی تو پس خوف نکند از تو

اَلَّفْتَ بِقُدْرَتِكَ الْفِرَقَ وَفَلَقْتَ بِرَحْمَتِكَ

هم خو کردی بتوانائیت گروهها را و شگافتی برحمت

الْفَلَقَ وَاَنَرْتَ بِكَرَمِكَ دَيَاجِيَ الْغَسَقِ

سفیدی صبح را و روشن گردانیدی بکرمت تاریکیهای ظلمت شب را

وَأَنْهَرْتَ الْمِيَاهَ مِنَ الصُّمِّ الصَّيَاخِيدِ عَذْبًا

و روان گردانیدی آبها را از صلبهای سنگ سخت شیرین

وَأُجَاجًا وَأَنْزَلْتَ مِنَ الْمُعْصِرَاتِ مَاءً ثَجَّاجًا

و تلخ و فرود آوردی از ابرهای فشارندهٔ آب بسیار ریزنده

وَجَعَلْتَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ لِلْبَرِيَّةِ سِرَاجًا وَهَّاجًا

و گردانیدی آفتاب و ماه را ازبرای آفریدگان چراغ درخشنده

مِنْ غَيْرِ أَنْ تُمَارِسَ فِيمَا ابْتَدَأْتَ بِهِ لُغُوبًا

بی آنکه کوشش نمائی در آنچه آغاز کرده بآن درماندگی

وَلَا عِلَاجًا فَيَا مَنْ تَوَحَّدَ بِالْعِزِّ وَالْبَقَاءِ وَقَهَرَ

و نه درمانی را پس ای آن کسی که یگانه است بارجمندی و پایندگی و مغلوب ساخته

عِبَادَهُ بِالْمَوْتِ وَالْفَنَاءِ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ

بندگانش را بمرگ و نیستی رحمت فرست بر محمد و آل او

الْأَتْقِيَاءِ وَاسْمَعْ نِدَائِي وَاسْتَجِبْ دُعَائِي وَحَقِّقْ

که پرهیزگارانند و بشنو ندای مرا و بپذیر دعای مرا و حق گردان

بِفَضْلِكَ أَمَلِي وَرَجَائِي يَا خَيْرَ مَنْ دُعِيَ لِكَشْفِ

بافزونی کرمت آرزوی مرا و امید مرا ای بهترین کسی که خوانده شده برای دور نمودن

الضُّرِّ وَالْمَأْمُولِ لِكُلِّ عُسْرٍ وَيُسْرٍ بِكَ أَنْزَلْتُ

ضرر و کسی که امید داشته شده ازبرای هر دشواری و آسانی و بسوی تو فرود آورده‌ام

حَاجَتِي فَلَا تَرُدَّنِي مِنْ سَنِيِّ مَوَاهِبِكَ خَائِبًا

نیازم را پس بازمگردانم از بلند مرتبه بخششهایت ناامید

يَا كَرِيمُ يَا كَرِيمُ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ

ای کریم ای کریم بمهربانیت ای رحم کننده ترین رحم کنندگان

وَصَلَّى اللهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ

و درود خدا بر آقای ما محمد و آل او که پاکیزگانند (باد)

پس بسجده رود و بگوید اِلٰهِي قَلْبِي مَحْجُوبٌ وَنَفْسِي مَعْيُوبٌ

بارخدایا دل من در حجاب غفلت رفته و نفس من معیوب گشته

وَعَقْلِي مَغْلُوبٌ وَهَوَائِي غَالِبٌ وَطَاعَتِي قَلِيلٌ

و عقل من (بسبب پیروی شیطان) مغلوب گردیده و هوای من غالب آمده و (خدایا) بندگی من کم است

وَمَعْصِيَتِي كَثِيرٌ وَلِسَانِي مُقِرٌّ بِالذُّنُوبِ

معصیت من زیاد است زبان من بگناهانم اقرار کننده است

فَكَيْفَ حِيلَتِي يَا سَتَّارَ الْعُيُوبِ وَيَا عَلَّامَ الْغُيُوبِ

پس نمیدانم که چگونه باید تدبیر نمایم ای پوشاننده عیبها و ای داناترین بر پوشیده‌ها

يَا كَاشِفَ الْكُرُوبِ اغْفِرْ ذُنُوبِي كُلَّهَا بِحُرْمَةِ

ای دور کننده غمها ببخش تمامی گناهان مرا بحرمت بزرگواری

مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ يَا غَفَّارُ يَا غَفَّارُ يَا غَفَّارُ

محمد و آل محمد ای بخشنده ای بخشنده ای بخشنده

بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ ٥

(در گذر از من) برحمت و مهربانیت ای مهربان ترین مهربانان

دعاهای ایام هفته از ملحقات صحیفهٔ سجادیه

دعای روز یکشنبه بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

بِسْمِ اللهِ الَّذِي لَا أَرْجُو إِلَّا فَضْلَهُ وَلَا أَخْشَى إِلَّا
عَدْلَهُ وَلَا أَعْتَمِدُ إِلَّا قَوْلَهُ وَلَا أُمْسِكُ إِلَّا بِحَبْلِهِ
بِكَ أَسْتَجِيرُ يَا ذَا الْعَفْوِ وَالرِّضْوَانِ مِنَ الظُّلْمِ
وَالْعُدْوَانِ وَمِنْ غِيَرِ الزَّمَانِ وَتَوَاتُرِ الْأَحْزَانِ وَطَوَارِقِ
الْحَدَثَانِ وَمِنِ انْقِضَاءِ الْمُدَّةِ قَبْلَ التَّأَهُّبِ وَالْعُدَّةِ
وَإِيَّاكَ أَسْتَرْشِدُ لِمَا فِيهِ الصَّلَاحُ وَالْإِصْلَاحُ وَبِكَ
أَسْتَعِينُ فِيمَا يَقْتَرِنُ بِهِ النَّجَاحُ وَالْإِنْجَاحُ وَإِيَّاكَ
أَرْغَبُ فِي لِبَاسِ الْعَافِيَةِ وَتَمَامِهَا وَشُمُولِ السَّلَامَةِ
وَدَوَامِهَا وَأَعُوذُ بِكَ يَا رَبِّ مِنْ هَمَزَاتِ الشَّيَاطِينِ
وَأَحْتَرِزُ بِسُلْطَانِكَ مِنْ جَوْرِ السَّلَاطِينِ فَتَقَبَّلْ مَا
كَانَ مِنْ صَلَوٰتِي وَصَوْمِي وَاجْعَلْ غَدِي وَمَا بَعْدَهُ

اَفْضَلَ مِنْ سَاعَتِيْ وَيَوْمِيْ وَاَعِزَّنِيْ فِيْ عَشِيْرَتِيْ وَقَوْمِيْ
وَاحْفَظْنِيْ فِيْ يَقَظَتِيْ وَنَوْمِيْ فَاَنْتَ اللّٰهُ خَيْرٌ حَافِظًا
وَاَنْتَ اَرْحَمُ الرَّاحِمِيْنَ اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَبْرَءُ اِلَيْكَ فِيْ يَوْمِيْ
هٰذَا وَمَا بَعْدَهُ مِنَ الْاٰحَادِ مِنَ الشِّرْكِ وَالْاِلْحَادِ وَاُخْلِصُ
لَكَ دُعَائِيْ تَعَرُّضًا لِلْاِجَابَةِ وَاُقِيْمُ عَلٰى طَاعَتِكَ رَجَاءً
لِلْاِثَابَةِ فَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ خَيْرِ خَلْقِكَ الدَّاعِيْ اِلٰى
حَقِّكَ وَاَعِزَّنِيْ بِعِزِّكَ الَّذِيْ لَا يُضَامُ وَاحْفَظْنِيْ
بِعَيْنِكَ الَّتِيْ لَا تَنَامُ وَاخْتِمْ بِالْاِنْقِطَاعِ اِلَيْكَ اَمْرِيْ
وَبِالْمَغْفِرَةِ عُمْرِيْ اِنَّكَ اَنْتَ الْغَفُوْرُ الرَّحِيْمُ

دعای روز دوشنبه بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِيْ لَمْ يُشْهِدْ اَحَدًا حِيْنَ فَطَرَ السَّمٰوٰتِ
وَالْاَرْضَ وَلَا اتَّخَذَ مُعِيْنًا حِيْنَ بَرَءَ النَّسَمَاتِ لَمْ
يُشَارَكْ فِي الْاِلٰهِيَّةِ وَلَمْ يُظَاهَرْ فِي الْوَحْدَانِيَّةِ كَلَّتِ
الْاَلْسُنُ عَنْ غَايَةِ صِفَتِهٖ وَالْعُقُوْلُ عَنْ كُنْهِ مَعْرِفَتِهٖ
وَتَوَاضَعَتِ الْجَبَابِرَةُ لِهَيْبَتِهٖ وَعَنَتِ الْوُجُوْهُ لِخَشْيَتِهٖ

وَانْقَادَ كُلُّ عَظِيمٍ لِعَظَمَتِهِ فَلَكَ الْحَمْدُ مُتَوَاتِرًا مُتَّسِقًا
وَمُتَوَالِيًا مُسْتَوْسِقًا وَصَلَوَاتُهُ عَلَى رَسُولِهِ اَبَدًا وَسَلَامُهُ
دَآئِمًا سَرْمَدًا اَللّٰهُمَّ اجْعَلْ اَوَّلَ يَوْمِي هٰذَا صَلَاحًا
وَاَوْسَطَهُ فَلَاحًا وَاٰخِرَهُ نَجَاحًا وَاَعُوذُ بِكَ مِنْ يَوْمٍ اَوَّلُهُ
فَزَعٌ وَاَوْسَطُهُ جَزَعٌ وَاٰخِرُهُ وَجَعٌ اَللّٰهُمَّ اِنِّي اَسْتَغْفِرُكَ
لِكُلِّ نَذْرٍ نَذَرْتُهُ وَكُلِّ وَعْدٍ وَعَدْتُهُ وَكُلِّ عَهْدٍ
عَاهَدْتُهُ ثُمَّ لَمْ اَفِ بِهِ وَاَسْئَلُكَ فِي مَظَالِمِ عِبَادِكَ
عِنْدِي فَاَيُّمَا عَبْدٍ مِنْ عَبِيدِكَ اَوْ اَمَةٍ مِنْ اِمَآئِكَ
كَانَتْ لَهُ قِبَلِي مَظْلِمَةٌ ظَلَمْتُهَا اِيَّاهُ فِي نَفْسِهِ اَوْ فِي
عِرْضِهِ اَوْ فِي مَالِهِ اَوْ فِي اَهْلِهِ وَوَلَدِهِ اَوْ غِيْبَةٌ
اغْتَبْتُهُ بِهَا اَوْ تَحَامُلٌ عَلَيْهِ بِمَيْلٍ اَوْ هَوًى اَوْ اَنَفَةٍ
اَوْ حَمِيَّةٍ اَوْ رِيَآءٍ اَوْ عَصَبِيَّةٍ غَآئِبًا كَانَ اَوْ شَاهِدًا
وَحَيًّا كَانَ اَوْ مَيِّتًا فَقَصُرَتْ يَدِي وَضَاقَ وُسْعِي عَنْ
رَدِّهَا اِلَيْهِ وَالتَّحَلُّلِ مِنْهُ فَاَسْئَلُكَ يَا مَنْ يَمْلِكُ
الْحَاجَاتِ وَهِيَ مُسْتَجِيبَةٌ لِمَشِيَّتِهِ وَمُسْرِعَةٌ اِلٰى

اِرَادَتِهٖ اَنْ تُصَلِّيَ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَّاٰلِ مُحَمَّدٍ وَّاَنْ تُرْضِيَهٗ
عَنِّيْ بِمَا شِئْتَ وَتَهَبَ لِيْ مِنْ عِنْدِكَ رَحْمَةً اِنَّهٗ
لَاتَنْقُصُكَ الْمَغْفِرَةُ وَلَاتَضُرُّكَ الْمَوْهِبَةُ يَااَرْحَمَ
الرَّاحِمِيْنَ اَللّٰهُمَّ اَوْلِنِيْ فِيْ كُلِّ يَوْمٍ اِثْنَيْنِ نِعْمَتَيْنِ
مِنْكَ ثِنْتَيْنِ سَعَادَةً فِيْ اَوَّلِهٖ بِطَاعَتِكَ وَنِعْمَةً فِيْ اٰخِرِهٖ
بِمَغْفِرَتِكَ يَامَنْ هُوَالْاِلٰهُ وَلَايَغْفِرُ الذُّنُوْبَ سِوَاهُ

دعای روز سه شنبه بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ وَالْحَمْدُ حَقُّهٗ كَمَا يَسْتَحِقُّهٗ حَمْدًا كَثِيْرًا
وَاَعُوْذُ بِهٖ مِنْ شَرِّ نَفْسِيْ اِنَّ النَّفْسَ لَاَمَّارَةٌ بِالسُّوْٓءِ
اِلَّا مَارَحِمَ رَبِّيْ وَاَعُوْذُ بِهٖ مِنْ شَرِّ الشَّيْطَانِ الَّذِيْ
يَزِيْدُنِيْ ذَنْبًا اِلٰى ذَنْبِيْ وَاَحْتَرِزُ بِهٖ مِنْ كُلِّ جَبَّارٍ فَاجِرٍ
وَسُلْطَانٍ جَآئِرٍ وَعَدُوٍّ قَاهِرٍ اَللّٰهُمَّ اجْعَلْنِيْ مِنْ
جُنْدِكَ فَاِنَّ جُنْدَكَ هُمُ الْغَالِبُوْنَ وَاجْعَلْنِيْ مِنْ حِزْبِكَ
فَاِنَّ حِزْبَكَ هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ وَاجْعَلْنِيْ مِنْ اَوْلِيَآئِكَ فَاِنَّ
اَوْلِيَآئَكَ لَاخَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَاهُمْ يَحْزَنُوْنَ اَللّٰهُمَّ اَصْلِحْ لِيْ

دِيْنِيْ فَاِنَّهٗ عِصْمَةُ اَمْرِيْ وَاَصْلِحْ لِيْ اٰخِرَتِيْ فَاِنَّهَا دَارُ
مَقَرِّيْ وَاِلَيْهَا مِنْ مُجَاوَرَةِ اللِّئَامِ مَفَرِّيْ وَاجْعَلِ الْحَيٰوةَ
زِيَادَةً لِّيْ فِيْ كُلِّ خَيْرٍ وَّالْوَفَاةَ رَاحَةً لِّيْ مِنْ كُلِّ شَرٍّ اَللّٰهُمَّ
صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ خَاتَمِ النَّبِيِّيْنَ وَتَمَامِ عِدَّةِ الْمُرْسَلِيْنَ
وَعَلٰى اٰلِهِ الطَّيِّبِيْنَ الطَّاهِرِيْنَ وَاَصْحَابِهِ الْمُنْتَجَبِيْنَ
وَهَبْ لِيْ فِي الثُّلَثَاءِ ثَلَاثًا لَا تَدَعْ لِيْ ذَنْبًا اِلَّا غَفَرْتَهٗ
وَلَا غَمًّا اِلَّا اَذْهَبْتَهٗ وَلَا عَدُوًّا اِلَّا دَفَعْتَهٗ بِبِسْمِ اللّٰهِ
خَيْرِ الْاَسْمَآءِ بِسْمِ اللّٰهِ رَبِّ الْاَرْضِ وَالسَّمَآءِ اَسْتَدْفِعُ
كُلَّ مَكْرُوْهٍ اَوَّلُهٗ سَخَطُهٗ وَاَسْتَجْلِبُ كُلَّ مَحْبُوْبٍ اَوَّلُهٗ
رِضَاهُ فَاخْتِمْ لِيْ مِنْكَ بِالْغُفْرَانِ يَا وَلِيَّ الْاِحْسَانِ

دعای روز چهارشنبه بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِيْ جَعَلَ اللَّيْلَ لِبَاسًا وَّالنَّوْمَ سُبَاتًا
وَّجَعَلَ النَّهَارَ نُشُوْرًا لَكَ الْحَمْدُ اَنْ بَعَثْتَنِيْ مِنْ مَّرْقَدِيْ
وَلَوْ شِئْتَ جَعَلْتَهٗ سَرْمَدًا حَمْدًا دَآئِمًا لَا يَنْقَطِعُ اَبَدًا
وَلَا يُحْصِيْ الْخَلَآئِقُ عَدَدًا اَللّٰهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ اَنْ خَلَقْتَ

فَسَوَّيْتَ وَقَدَّرْتَ وَقَضَيْتَ وَاَمَتَّ وَاَحْيَيْتَ وَاَمْرَضْتَ
وَشَفَيْتَ وَعَافَيْتَ وَاَبْلَيْتَ وَعَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَيْتَ
وَعَلَى الْمُلْكِ احْتَوَيْتَ اَدْعُوكَ دُعَآءَ مَنْ ضَعُفَتْ وَسِيلَتُهٗ
وَانْقَطَعَتْ حِيلَتُهٗ وَاقْتَرَبَ اَجَلُهٗ وَتَدَانٰى فِى الدُّنْيَا
اَمَلُهٗ وَاشْتَدَّتْ اِلٰى رَحْمَتِكَ فَاقَتُهٗ وَعَظُمَتْ لِتَفْرِيطِهٖ
حَسْرَتُهٗ وَكَثُرَتْ زَلَّتُهٗ وَعَثْرَتُهٗ وَخَلُصَتْ لِوَجْهِكَ
تَوْبَتُهٗ فَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ خَاتَمِ النَّبِيِّينَ وَعَلٰى اَهْلِ بَيْتِهِ
الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ وَارْزُقْنِي شَفَاعَةَ مُحَمَّدٍ صَلَّى
اللهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَلَا تَحْرِمْنِي صُحْبَتَهٗ اِنَّكَ اَنْتَ اَرْحَمُ
الرَّاحِمِينَ اَللّٰهُمَّ اقْضِ لِي فِى الْاَرْبِعَاءِ اَرْبَعًا اجْعَلْ
قُوَّتِي فِي طَاعَتِكَ وَنَشَاطِي فِي عِبَادَتِكَ وَرَغْبَتِي فِي
فِي ثَوَابِكَ وَزُهْدِي فِيمَا يُوجِبُ لِي اَلِيمَ عِقَابِكَ اِنَّكَ
لَطِيفٌ لِمَا تَشَآءُ

دعای روز پنجشنبه بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي اَذْهَبَ اللَّيْلَ مُظْلِمًا بِقُدْرَتِهٖ

وَجَاءَ بِالنَّهَارِ مُبْصِرًا بِرَحْمَتِهِ وَكَسَانِي ضِيَائَهُ وَاَنَا فِي
نِعْمَتِهِ اَللّٰهُمَّ فَكَمَا اَبْقَيْتَنِي لَهُ فَاَبْقِنِي لِاَمْثَالِهِ
وَصَلِّ عَلَى النَّبِيِّ مُحَمَّدٍ وَّاٰلِهِ وَلَا تَفْجَعْنِي فِيْهِ وَفِي
غَيْرِهِ مِنَ اللَّيَالِي وَالْاَيَّامِ بِارْتِكَابِ الْمَحَارِمِ وَاكْتِسَابِ
الْمَاٰثِمِ وَارْزُقْنِي خَيْرَهُ وَخَيْرَ مَا فِيْهِ وَخَيْرَ مَا بَعْدَهُ
وَاصْرِفْ عَنِّي شَرَّهُ وَشَرَّ مَا فِيْهِ وَشَرَّ مَا بَعْدَهُ اَللّٰهُمَّ
اِنِّي بِذِمَّةِ الْاِسْلَامِ اَتَوَسَّلُ اِلَيْكَ وَبِحُرْمَةِ الْقُرْاٰنِ
اَعْتَمِدُ عَلَيْكَ وَبِمُحَمَّدٍ الْمُصْطَفٰى صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهِ
اَسْتَشْفِعُ لَدَيْكَ فَاَعْرِفِ اللّٰهُمَّ ذِمَّتِيَ الَّتِي رَجَوْتُ
بِهَا قَضَاءَ حَاجَتِي يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِيْنَ اَللّٰهُمَّ اقْضِ لِي
فِي الْخَمِيْسِ خَمْسًا لَا يَتَّسِعُ لَهَا اِلَّا كَرَمُكَ وَلَا يُطِيْقُهَا
اِلَّا نِعَمُكَ سَلَامَةً اَقْوٰى بِهَا عَلٰى طَاعَتِكَ وَعِبَادَةً
اَسْتَحِقُّ بِهَا جَزِيْلَ مَثُوْبَتِكَ وَسَعَةً فِي الْحَالِ مِنَ
الرِّزْقِ الْحَلَالِ وَاَنْ تُؤْمِنَنِي فِي مَوَاقِفِ الْخَوْفِ بِاَمْنِكَ
وَتَجْعَلَنِي مِنْ طَوَارِقِ الْهُمُوْمِ وَالْغُمُوْمِ فِي حِصْنِكَ وَصَلِّ

عَلٰى مُحَمَّدٍ وَّاٰلِ مُحَمَّدٍ وَّاجْعَلْ تَوَسُّلِيْ بِهٖ شَافِعًا يَّوْمَ
الْقِيٰمَةِ نَافِعًا اِنَّكَ اَنْتَ اَرْحَمُ الرّٰحِمِيْنَ

دعای روز جمعه بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الْاَوَّلِ قَبْلَ الْاِنْشَآءِ وَالْاِحْيَاءِ وَالْاٰخِرِ
بَعْدَ فَنَآءِ الْاَشْيَآءِ الْعَلِيْمِ الَّذِيْ لَا يَنْسٰى مَنْ ذَكَرَهٗ
وَلَا يَنْقُصُ مَنْ شَكَرَهٗ وَلَا يَخِيْبُ مَنْ دَعَاهُ وَلَا يَقْطَعُ
رَجَآءَ مَنْ رَجَاهُ اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اُشْهِدُكَ وَكَفٰى بِكَ
شَهِيْدًا وَاُشْهِدُ جَمِيْعَ مَلٰٓئِكَتِكَ وَسُكَّانَ سَمٰوَاتِكَ
وَحَمَلَةَ عَرْشِكَ وَمَنْ بَعَثْتَ مِنْ اَنْبِيَآئِكَ وَرُسُلِكَ
وَاَنْشَاْتَ مِنْ اَصْنَافِ خَلْقِكَ اَنِّيْ اَشْهَدُ اَنَّكَ اَنْتَ
اللّٰهُ لَآ اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ وَحْدَكَ لَا شَرِيْكَ لَكَ وَلَا عَدِيْلَ
وَلَا خُلْفَ لِقَوْلِكَ وَلَا تَبْدِيْلَ وَاَنَّ مُحَمَّدًا صَلَّى اللّٰهُ
عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ عَبْدُكَ وَرَسُوْلُكَ اَدّٰى مَا حَمَّلْتَهٗ اِلَى
الْعِبَادِ وَجَاهَدَ فِي اللّٰهِ عَزَّ وَجَلَّ حَقَّ الْجِهَادِ وَاَنَّهٗ بَشَّرَ
بِمَا هُوَ حَقٌّ مِّنَ الثَّوَابِ وَاَنْذَرَ بِمَا هُوَ صِدْقٌ مِّنَ الْعِقَابِ

اَللّٰهُمَّ ثَبِّتْنِيْ عَلٰى دِيْنِكَ مَا اَحْيَيْتَنِيْ وَلَا تُزِغْ قَلْبِيْ بَعْدَ
اِذْ هَدَيْتَنِيْ وَهَبْ لِيْ مِنْ لَّدُنْكَ رَحْمَةً اِنَّكَ اَنْتَ الْوَهَّابُ
صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَّعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ وَّاجْعَلْنِيْ مِنْ اَتْبَاعِهٖ
وَشِيْعَتِهٖ وَاحْشُرْنِيْ فِيْ زُمْرَتِهٖ وَوَفِّقْنِيْ لِاَدَاءِ فَرْضِ
الْجُمُعَاتِ وَمَا اَوْجَبْتَ عَلَيَّ فِيْهَا مِنَ الطَّاعَاتِ وَقَسَمْتَ
لِاَهْلِهَا مِنَ الْعَطَآءِ فِيْ يَوْمِ الْجَزَآءِ اِنَّكَ اَنْتَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ

دعای روز شنبه بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

بِسْمِ اللّٰهِ كَلِمَةُ الْمُعْتَصِمِيْنَ وَمَقَالَةُ الْمُتَحَرِّزِيْنَ
وَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ تَعَالٰى مِنْ جَوْرِ الْجَآئِرِيْنَ وَكَيْدِ الْحَاسِدِيْنَ
وَبَغْيِ الظّٰلِمِيْنَ وَاَحْمَدُهٗ فَوْقَ حَمْدِ الْحَامِدِيْنَ اَللّٰهُمَّ
اَنْتَ الْوَاحِدُ بِلَا شَرِيْكٍ وَالْمَلِكُ بِلَا تَمْلِيْكٍ لَا تُضَادُّ
فِيْ حُكْمِكَ وَلَا تُنَازَعُ فِيْ مُلْكِكَ اَسْئَلُكَ اَنْ تُصَلِّيَ عَلٰى
مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُوْلِكَ وَاَنْ تُوْزِعَنِيْ مِنْ شُكْرِ نُعْمَاكَ
مَا تُبَلِّغُ بِيْ غَايَةَ رِضَاكَ وَاَنْ تُعِيْنَنِيْ عَلٰى طَاعَتِكَ
وَلُزُوْمِ عِبَادَتِكَ وَاسْتِحْقَاقِ مَثُوْبَتِكَ بِلُطْفِ عِنَايَتِكَ

وَتَرْحَمَنِي بِصِدْقِي عَنْ مَعَاصِيكَ مَا أَحْيَيْتَنِي وَتُوَفِّقَنِي
لِمَا يَنْفَعُنِي مَا أَبْقَيْتَنِي وَأَنْ تَشْرَحَ بِكِتَابِكَ صَدْرِي
وَتَحُطَّ بِتِلَاوَتِهِ وِزْرِي وَتَمْنَحَنِي السَّلَامَةَ فِي دِينِي
وَنَفْسِي وَلَا تُوحِشْ بِي أَهْلَ أُنْسِي وَتُتِمَّ إِحْسَانَكَ فِيمَا
بَقِيَ مِنْ عُمْرِي كَمَا أَحْسَنْتَ فِيمَا مَضَى مِنْهُ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ

دعای طلب عافیۃ از صحیفۂ سجادیہ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ - اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ
وَآلِهِ وَأَلْبِسْنِي عَافِيَتَكَ وَجَلِّلْنِي عَافِيَتَكَ وَحَصِّنِّي
بِعَافِيَتِكَ وَأَكْرِمْنِي بِعَافِيَتِكَ وَأَغْنِنِي بِعَافِيَتِكَ
وَتَصَدَّقْ عَلَيَّ بِعَافِيَتِكَ وَهَبْ لِي عَافِيَتَكَ وَافْرِشْنِي
عَافِيَتَكَ وَأَصْلِحْ لِي عَافِيَتَكَ وَلَا تُفَرِّقْ بَيْنِي وَبَيْنَ
عَافِيَتِكَ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ
وَعَافِنِي عَافِيَةً كَافِيَةً شَافِيَةً عَالِيَةً نَامِيَةً عَافِيَةً
تُوَلِّدُ فِي بَدَنِي الْعَافِيَةَ عَافِيَةَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ اَللّٰهُمَّ
صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَامْنُنْ عَلَيَّ بِالصِّحَّةِ وَالْأَمْنِ وَالسَّلَامَةِ

فِي دِينِي وَبَدَنِي وَالْبَصِيرَةَ فِي قَلْبِي وَالنَّفَاذَ فِي أُمُورِي
وَالْخَشْيَةَ لَكَ وَالْخَوْفَ وَالْوَجَلَ مِنْكَ وَالْقُوَّةَ عَلَى مَا
أَمَرْتَنِي بِهِ مِنْ طَاعَتِكَ وَالْاِجْتِنَابَ لِمَا نَهَيْتَنِي
عَنْهُ مِنْ مَعْصِيَتِكَ اَللّٰهُمَّ وَامْنُنْ عَلَيَّ بِالْحَجِّ وَالْعُمْرَةِ
وَزِيَارَةِ قَبْرِ رَسُولِكَ صَلَوَاتُكَ عَلَيْهِ وَرَحْمَتُكَ وَبَرَكَاتُكَ
عَلَيْهِ وَعَلَىٰ آلِهِ وَآلِ رَسُولِكَ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ أَبَداً مَا
أَبْقَيْتَنِي فِي عَامِي هٰذَا وَفِي كُلِّ عَامٍ وَاجْعَلْ ذٰلِكَ
مِنِّي مَقْبُولاً مَشْكُوراً مَذْكُوراً لَدَيْكَ مَذْخُوراً عِنْدَكَ
وَأَنْطِقْ بِحَمْدِكَ وَشُكْرِكَ وَذِكْرِكَ وَحُسْنِ الثَّنَاءِ عَلَيْكَ
لِسَانِي وَاشْرَحْ لِمَرَاشِدِ دِينِكَ قَلْبِي وَأَعِذْنِي وَذُرِّيَّتِي
مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ وَمِنْ شَرِّ السَّامَّةِ وَالْهَامَّةِ
وَالْعَامَّةِ وَاللَّامَّةِ وَمِنْ شَرِّ كُلِّ شَيْطَانٍ مَرِيدٍ
وَمِنْ شَرِّ كُلِّ سُلْطَانٍ عَنِيدٍ وَمِنْ شَرِّ كُلِّ ضَعِيفٍ
وَشَدِيدٍ وَمِنْ شَرِّ كُلِّ مُتْرَفٍ حَفِيدٍ وَمِنْ شَرِّ كُلِّ
شَرِيفٍ وَضِيعٍ وَمِنْ شَرِّ كُلِّ صَغِيرٍ وَكَبِيرٍ وَمِنْ شَرِّ

كُلِّ قَرِيبٍ وَبَعِيدٍ وَمِنْ شَرِّ كُلِّ مَنْ نَصَبَ لِرَسُولِكَ
وَلِأَهْلِ بَيْتِهِ حَرْبًا مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ وَمِنْ شَرِّ كُلِّ
دَابَّةٍ أَنْتَ آخِذٌ بِنَاصِيَتِهَا إِنَّكَ عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ
اللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَمَنْ أَرَادَنِي بِسُوْءٍ فَاصْرِفْهُ
عَنِّي وَادْحَرْ عَنِّي مَكْرَهُ وَادْرَءْ عَنِّي شَرَّهُ وَرُدَّ كَيْدَهُ
فِي نَحْرِهِ وَاجْعَلْ بَيْنَ يَدَيْهِ سَدًّا حَتّٰى تُعْمِيَ عَنِّي
بَصَرَهُ وَتُصِمَّ عَنْ ذِكْرِي سَمْعَهُ وَتُقْفِلَ دُوْنَ إِخْطَارِي
قَلْبَهُ وَتُخْرِسَ عَنِّي لِسَانَهُ وَتَقْمَعَ رَأْسَهُ وَتُذِلَّ عِزَّهُ
وَتَكْسِرَ جَبَرُوْتَهُ وَتُذِلَّ رَقَبَتَهُ وَتَفْسَخَ كِبْرَهُ
وَتُؤْمِنَنِي مِنْ جَمِيعِ ضَرِّهِ وَشَرِّهِ وَغَمْزِهِ وَهَمْزِهِ وَلَمْزِهِ
وَحَسَدِهِ وَعَدَاوَتِهِ وَحَبَائِلِهِ وَمَصَائِدِهِ وَرَجِلِهِ وَخَيْلِهِ
إِنَّكَ عَزِيزٌ قَدِيرٌ وَصَلَّى اللّٰهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ أَجْمَعِينَ

نوافل و اوقات آن

نماز نافلۂ شبانہ روز سنّت مؤکد است و آوردن آن از علامت
ایمان است خداوندان را اقرار داد کہ اگر کمی در نماز واجب شدہ باشد و خوانندہ

نماز نداند جای آنرا بگیرد و تمامی نوافل با نافلهٔ شب سی و چهار رکعت است هر دو رکعت بیک سلام .

هشت رکعت نافلهٔ ظهر است مقدم بر ظهر. و هشت رکعت نافلهٔ عصر است مقدم بر عصر. و چهار رکعت نافلهٔ مغرب بعد از مغرب است. و دو رکعت نشسته نافلهٔ عشاء که یک رکعت حساب میشود و آنرا وتیره گویند که بعد از نماز عشاء خوانده میشود . و هشت رکعت نافلهٔ شب است و دو رکعت بعد از آن نماز شفع و یک رکعت نماز وتر است انگاه دو رکعت نماز نافلهٔ صبح است که قبل از نماز صبح خوانده میشود .

و اول وقت نافلهٔ ظهر از زوال آفتاب است تا وقتی که سایهٔ شاخص باندازهٔ دو هفتم شاخص بر سایهٔ وقت زوال افزوده شود در جائیکه وقت زوال شاخص سایه داشته باشد . و اما در جائیکه برای شاخص سایه نمی ماند پس اول وقت نافلهٔ ظهر همان وقتی است که سایهٔ شاخص معدوم شود و آخران وقتی است که سایه بعد از عدم بدو هفتم شاخص برسد و اول وقت نافلهٔ عصر فارغ شدن است از نماز ظهر است که در اول وقت گذارده شود و آخران وقتی است که سایهٔ شاخص بمقدار چهار هفتم

شاخص برسد۔

واوّل وقت نافلۂ نماز مغرب فارغ شدن از نماز مغرب است که دراوّل وقت گذارده شود وآخرآن برطرف شدن سرخی است که درجانب مغرب بهم میرسد۔ واوّل وقت نافلۂ نماز عشاء تمام شدن ازان نماز است اگر دراوّل وقت گذارده شود وآخرآن تانصف شب است

ووقت نماز شب ازنصف شب است تاطلوع فجر دوّم وبهر اندازهٔ که بفجر نزدیک شود فضیلت آن بیشتر است وهرگاه بعداز گذاردن چهار رکعت نماز شب فجر دوّم طالع شود باقی را مخفف بیاورد واگر قبل از گذاردن چهار رکعت فجر طالع شود نافلۂ شب را ترک نموده ونافلۂ صبح را بجاآورده وبنماز صبح مشغول شود.

نماز شب

وقت نافلۂ شب ازنیمۂ شب است تاطلوع فجر صادق وان مستحب مؤکد است وبرای نماز شب فوائد وثواب بسیار است۔ رسول خدا صلی اللہ علیہ وآلہ فرمود که خواندن نماز شب موجب خوشنودی پروردگار ومحبت ملائکه است ۔ نماز شب سنّت انبیاء ونور معرفت وپایۂ ایمان

وراحت بدن وسبب خشم شیطان است. فرمود نماز شب سلاح بر دشمنان وسبب مستجاب شدن دعا وقبول شدن اعمال ووسیلهٔ برکت روزیست وشفیع است بین نمازگذار وملک الموت ودر قبر چراغ ومونس است تا روز قیامت وجواب منکر ونکیر است ودر روایت دیگر است که نماز شب سبب آسانی سکرات مرگ ووسعت روزی وصحت بدن وروشنائی چهره وطول عمر است. فوائد نماز شب بسیار وگنجایش بیان زیاده ازاین نیست. پس سزاوار است که انسان تا بتواند آنرا ترک نکند ودر دل شب با خدای خود خلوت نموده وازاو بخواهد تا اصلاح امر دین ودنیای او شود انشاء الله تعالی.

نماز شب یازده رکعت است هر دو رکعت بیک سلام در هر رکعت یک حمد ویک سوره بخواند وافضل آنست که در رکعت اول بعد از حمد سی مرتبه قل هو الله بخواند ودر رکعت دوم بعد از حمد قل یا ایها الکافرون بخواند. وبهر اندازه که نماز طولانی شود فضیلت آن بیشتر است وقنوت در هر چهار نماز مستحب است ودر نماز پنجم که آنرا شفع گویند قنوت نیست. وبعد از نماز شفع نماز وتر است وآن یک رکعت است

بعد از حمد یک سوره بخواند و بهتر آنست که ۳ مرتبه قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَد و یک مرتبه قُلْ اَعُوْذُ بِرَبِّ الْفَلَق و یک مرتبه قُلْ اَعُوْذُ بِرَبِّ النَّاس بخواند آنگاه قنوت گیرد و دعای قنوت بخواند و گفتن ۷۰ هفتاد مرتبه اَسْتَغْفِرُ اللّٰهَ رَبِّي وَاَتُوْبُ اِلَيْهِ و ۱۰۰ صد مرتبه افضل است و هفت مرتبه مستحب است بگوید اَسْتَغْفِرُ اللّٰهَ الَّذِيْ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّوْمُ مِنْ جَمِيْعِ ظُلْمِيْ وَجُرْمِيْ وَاِسْرَافِيْ عَلٰى نَفْسِيْ وَاَتُوْبُ اِلَيْهِ پس از برای ۴۰ چهل نفر از مؤمنین طلب مغفرت نموده نام آورد و مستحب است ۳۰۰ سیصد مرتبه العفو العفو بگوید و در صورتیکه نتواند آنچه را که گفته شد بعمل آورد هر چه را که میتواند بیاورد و در قنوت نماز وتر دعا کردن برای خود و برادران و والدین و همسایگان و ارحام وغیره زنده و مرده سنت است و خیلی مفید و مؤثر است . اگر شخصی نتواند بزبان عربی دعا کند بهر زبانی که میداند خدا را یاد نموده و دعا کند البته خدا مستجاب خواهد نمود انشاء اللّٰه تعالیٰ - و زیاده از ۴۰ چهل نفر مؤمن را در قنوت وتر نام آوردن باکی نیست و اگر مؤمنات را نیز علاوه بر ۴۰ چهل نفر مؤمن یاد کنند و طلب مغفرت برای آنها نماید موجب اجر است باین طریق اگر طلب مغفرت

شود نیک است اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِفُلَانٍ و بجای فلان نام شخص را بیاورد خواه مرده باشد یا زنده - و هرگاه نتواند ایستاده بخواند نشسته میتواند بخواند

احکامِ مسجد

اِنَّمَا يَعْمُرُ مَسَاجِدَ اللّٰهِ مَنْ اٰمَنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ
جز این نیست که عمارت میکند مسجدهای خدا را کسیکه گروید بخدا و روز
الْاٰخِرِ وَاَقَامَ الصَّلٰوةَ وَاٰتَى الزَّكٰوةَ وَلَمْ يَخْشَ اِلَّا
بازپسین و برپاداشت نماز را و داد زکوة را و نترسید مگر
اللّٰهَ فَعَسٰى اُولٰئِكَ اَنْ يَكُوْنُوْا مِنَ الْمُهْتَدِيْنَ
از خدا پس شاید انجا که باشند از راه یافته گان

تأسیس نمودن مسجد و آباد کردن آن یکی از احکام اسلام است که شارع مقدس اُمت را هدایت بآن فرموده و امر بآوردن نمازهای پنجگانه در ان خصوصاً برای همسایگان سخت تأکید نمود. در مستدرک الوسائل است از امیر المؤمنین ع " لاصلوة لجار المسجد الّا فی المسجد الّا ان یکون له عذرٌ او به علّةٌ " عرض کردند کیست همسایهٔ مسجد فرمود

کسیکه ندای مؤذن را بشنود . امام باقر ع فرمود کسیکه مسجدی باندازهٔ
خوابگاه قطاطی (۱) بنا کند خدا برای او در بهشت خانهٔ بنا خواهد کرد . امام
صادق ع فرمود چیزی را که خلاصهٔ آن آنست که چون بدر مسجد رسیدی
بدان که خانهٔ پادشاهی بزرگی را در دل گرفته ای که قدم نمیگذارد بر بساط او
مگر پاکیزگان و اذن داده نمیشود برای نشستن در آن مگر صدیقین پس در موقع
رفتن بطرف مسجد هیبت خدا را در دل گیر مانند هیبت پادشاهان چه در
این موقع اگر غفلت نمودی بر حال خطرناک عظیمی خواهی بود رسول خدا صلّی
الله علیه وآله بابوذر فرمود ای ابوذر کلمهٔ پاکیزه صدقه است (یعنی ثواب
صدقه را دارد) و هر قدمی را که بطرف مسجد میگذاری و میروی صدقه است
ای ابوذر کسیکه داعی خدا را (یعنی اذان مؤذن) اجابت نماید و مساجد
خدا را آباد کند میباشد برای او نزد خدا بهشت ابوذر عرض کرد چگونه
مساجد خدا را باید آباد نمود فرمود آواز در آن بلند نشود و گفتگوی باطل
دران نشود و خرید و فروش دران واقع نگردد و تا وقتیکه در مسجد میباشی
از امر بیهوده خودداری کن پس اگر آنچه را که گفتم ننمودی ملامت مکن در روز

(۱) قطا ، بعربی پرندهٔ ایست که بفارسی آنرا سنگخوار گویند .

قیامت مگر خود را و باز فرمود پاکیزه کنید مساجد خود را از کودکان و دیوانگان و خرید و فروش در آن. آواز دادن در مسجد برای گم شده و خواندن شعر و خوابیدن و استعمال سلاح و غیره مکروه است. پس باید مسجد را برای چیزی قرار دهیم که بجهت آن وضع شده است مخصوصاً تعاهد نعلین یعنی دیدن تَهِ کفشها را در موقع ورود بمسجد امر شده است تاکه کفش خالی از کثافت باشد و مستحب است که نمازگذار قبل از همه حاضر شود و آخر از همه بیرون آید و در آن موقع مشغول عبادت از نماز و قرآن و ذکر و دعا و امثال آن باشد و در وقت دخولِ مسجد پای راست را و در موقع خروج پای چپ را مقدم دارد. در مصباح الفقه است که رسول خدا صلّی الله علیه و آله چون داخل مسجد میشد صلوات میفرستاد و میگفت اَللّٰهُمَّ اغْفِرْلِيْ ذُنُوْبِيْ وَافْتَحْ اَبْوَابَ فَضْلِكَ وچون بیرون میآمد همین را نیز میخواند

نماز جماعت و فضیلت آن

از جمله احکامیکه در اسلام سنّت مؤکد است آوردن نمازهای پنجگانه شبانه روز است بجماعت حتّی بر شخص نابینا نیز مؤکد گردیده و بجماعت آوردن نماز صبح و مغرب و عشاء زیاده تأکید شده. و در فضیلت نماز جماعت

احادیث بسیار رسیده از انجمله فرمایش پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله که فرمود کسیکه بمسجد برای نماز جماعت برود برای اوست در هر قدمی هفتاد حسنه و بلند میشود برای او در هر قدمی هفتاد درجه. و فرمود هر رکعتی بیست و چهار رکعت محسوب میشود که هر رکعتی از آن نزد خدا محبوبتر است از چهل سال عبادت. کسیکه برای نماز جماعت حاضر شود خداوند اهوال روز قیامت را براو سبک گرداند و امر نموده او را به بهشت برند.

و در فضیلت نماز جماعت وارد است که با انکه نماز در مسجد کوفه مقابل است با هزار نمازیکه در بیرون ان آورده شود نماز جماعت افضل است از نماز فرادای مسجد کوفه. مخصوصاً در فضیلت نماز مغرب فرموده که ثواب نماز مغرب با جماعت برابر است با حجهٔ مقبوله و عمرهٔ مقبوله. و برای بقیهٔ نمازها نیز فضائلی خاص وارد گردیده و نیز وارد است که نماز پشت سر عالم برابر است با هزار نماز. پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمود کسیکه نماز خود را بجماعت پشت سر عالم بجا آورد مثل آنست که من و ابراهیم خلیل الله نموده

شروط امامت

و شرط است در امام جماعت آنکه مرد. بالغ. عاقل. مؤمن. عادل

باشد دانا بقرائت و احکام لازمهٔ نماز باشد و در صورتیکه فقیه اورع باشد بهتر است .

و امامت زن برای زنان جائز است و امام راتب[1] مسجد اولی است از دیگران و در صورت معارضه بین دو امام برای کسب ثواب آخرت نه امر دنیائی واقع شود کسی را که مأمومین طالبند مقدم دارند .

احکام نماز جماعت

در صورت اجتماع مردان و زنان برای جماعت . زنان بعد از مردان صف بندی کنند و مستحب است که پس از مردان سر از سجده بردارند و سنّت است که صفوف نماز را راست و مستقیم بدارند . دوش بدوش بایستند و بین آنها خالی نباشد که پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمود شیطان در بین آنها داخل میشود . و مستحب است افضل و اَعلَم و اَکمَل از دیگران در صفِ اوّل بایستند و باید حایلی مانند پرده بین امام و مأموم نباشد مگر آنکه مأموم زن باشد .

مأموم وقتی اقتدا کند که امام نیّت نموده و داخل نماز شده باشد

(۱) مقصود از امام راتب همان امامی است که برای مسجدی معیّن گردیده .

درحال قیام یا برکوع رفته باشد. و باید بین امام و مأموم دوری فوق العاده
نباشد پس اگر بین جای ایستادن امام و جای سجدهٔ مأموم و نیز بین جای ایستادن
مأموم جلو و جای سجدهٔ مأموم عقب باندازهٔ یک گام باشد باکی نیست. و واجب است
در دو رکعت اول مأموم سکوت کند و گوش بقرائت امام دهد و اگر
آواز امام حتی همهمهٔ او را نشنود میتواند آهسته قرائت بخواند و یا مشغول
ذکر و تسبیح شود و در دو رکعت اول نماز ظهر و عصر که امام قرائت را آهسته
میخواند مستحب است که مأموم مشغول تسبیح و ذکر گردد.

ولازم نیست در نماز جماعت یومیه انکه نوع نماز یکی باشد پس
اقتدا بنمازهای یومیه یکی بدیگری مثل نماز ظهر را بعصر و عشا را بمغرب و امثال
آن جائز است. و جائز است اقتدا نمودن نماز تمام را بنماز قصر امام و بر عکس
و نماز قضا را باداء و ادا را بقضاء.

احکامِ سفر

بدانکه بر مسافر لازمست که با اخلاق نیکو بهمه برخورد و در شدائد تحمل
کند با پیش آمدهای ناهنجار با کمال متانت برخورد نماید. از رفقاء
و مصاحبین خود ملاحظه کند و آنان را بر خود مقدم دارد و با حالت یگانگی

با آنها بسر برد. وسائل سفر و توشهٔ خود را قبلاً مهیا نموده تا که بار بر دیگران نشود و حسن معاشرت را با هم سفران از دست ندهد بلکه با طبقات مردم خوش رفتاری کند. پیغمبر اکرم صلّی الله علیه و آله فرمود مدارا نمودن با مردم نصف ایمان است و با نرمی و مهربانی رفتار کردن با آنها نصف عیش است. امام صادق ع فرمود با هم نشین خود خوش رفتاری کن اگرچه یهودی باشد. و مستحب است که مسافر با خود عصائی از چوب بادام تلخ بگیرد. و داشتن بعضی تعویذات وارد شده و موجب حفظ از بدیها است و داشتن تربت حضرت سیّد الشهداء علیه السّلام مستحبّ است.

امام صادق علیه السّلام فرمود گرفتن تسبیح تربت امام حسین ع با خود موجب امان از خوف است. داشتن انگشتر عقیق سبب ایمنی در سفر است. از خواص عقیق وارد شده که فقر و درویشی و نفاق را دور میکند. و پوشیدن آن مبارک است و اُمید است که موجب عاقبت بخیری شود و با خود داشتن قرآن مستحب است. و چون شخصی ارادهٔ سفر کند دو رکعت نماز بخواند و دعا برای سلامتی خود و بازماندگان خود نماید و در موقع بیرون آمدن از خانه تسبیح حضرت زهرا صلوات الله علیها

وسورهٔ حمد وآیة الکرسی را بخواند و برای سلامتی صدقه بدهد که موجب طول عمر ودفع بلا و حفظ است. رسول اکرم صلّی الله علیه وآله فرمود نیست چیزی مثل صدقه که عمر را زیاد کند و نیست چیزی مثل دعا که بلا را دور میکند و نیست چیزی که بنده را نورانی کند مثل خُلق نیکو و نیست چیزی که گناهان را ببرد مثل استغفار. ودادن صدقه سپری است از آتش جهنم وسبب گذشتن از صراط و امنی از عذاب است.

درموقع بیرون آمدن از خانه ویا شهر توکل نموده بیرون آمده بگوید:

اٰمَنْتُ بِاللهِ وَتَوَكَّلْتُ عَلَى اللهِ مَاشَاءَ اللهُ لَاقُوَّةَ اِلَّا بِاللهِ

وآنچه از آیات قرآنی ودعا داورا که در نظر دارد بخواند که موجب سلامتی است انشاء الله تعالی و باید دانست که از آداب مسافرت واخلاق نیک سفر یکی آنست که دوستان وعلاقه مندان را فراموش نکند ودر موقع دعا آنها را یاد کند وبوسیلهٔ کتابت علاقه مندان را از سلامتی خود خوش نماید وجواب خطوط آنان را بدهد.

در اُصول کافی از امام صادق ع روایت است که فرمود جواب خط مثل جواب سلام واجب است روایت محمول است بر شدّت

باکید جواب.

وازجملهٔ آداب سفرآنست که در موقع مراجعت مخصوصاً برای اهل واولاد بقدر قوهٔ خود تحفه آورد وآنها را خوش کند که البته موجب خوشنودی خدا است.

نمازِ قصر (یعنی کم شدنِ نماز در سفر)

بر مسافر لازمست دانستن برخی از تکالیفی را که در سفر حکم آن تغییر خواهد کرد مانند نماز و روزه. پس نماز ظهر و عصر و عشاء هر کدام که چهار[۴] رکعت است دو[۲] رکعت میشود. امّا نماز صبح و مغرب بهمان حال میماند و روزه باید ترک شود بشرط آنکه سفر شرعی باشد. و در سفر شرعی پنج شرط است

اوّل:- آنکه مسافر قصد مسافت شرعی کند و آن بیست و چهار[۲۴] مِیلِ شرعی است که معادل با بیست و هفت[۲۷] مِیلِ عادیست. و هر سه[۳] مِیل شرعی یک فرسخ میشود.

دوّم[۲]:- آنکه سفر حرام نباشد مانند سفر دزدی یا قتل نفس و یا قصد کارهائی که خلاف شرع باشد مثل سفر برای قمار و امثال آن و سفرِ زن بدون اجازهٔ شوهر جائز نیست مگر آنکه سفر حجّ واجب باشد که جائز است

سوم :- آنکه کثیر السفر نباشد یعنی همیشه در سفر باشد

چهارم :- آنکه خانه گرد نباشد

پنجم :- در بین سفر قصد اقامه نکند چه اگر قصد ماندن ده روز در جائی نمود - نماز را باید تمام و روزه را بگیرد و اگر مردد بماند تا سی روز نماز را قصر بخواند و چون سی روز تمام شود باید نماز را تمام بخواند و روزه را بگیرد اگرچه برای یک روز بماند .

نماز قضا و احکام آن

واجبست بر کسیکه نماز وی فوت شده باشد عمداً یا سهواً و یا بجهت بیماری و یا نبودن طهارت یا آنکه نماز را بصورت باطل آورده . آنکه نماز خود را قضا کند و بهتر آنست که نماز فوت شدهٔ خود را قبل از نماز فریضه بجا آورد و در صورت تنگی وقت نماز - اول باید فریضه را اورد و بعد ازان نماز فوت شده را بقسمیکه از او فوت شده قضا نماید . پس اگر قصر است قصر قضا کند اگرچه در حضر باشد و اگر نماز تمام فوت شده باید تمام قضا نماید اگرچه در سفر باشد وقضای نمازهای نافلهٔ یومیه مستحب است .

نماز والدین

نمازیکه از پدر بسبب مرض یا عذر دیگری فوت شود قضاء آن بعد از موت وی بر پسر بزرگ نیز واجبست بلکه قضا نمودن تمام نمازهای فوت شدهٔ پدر و قضاء نمازهای مادر را نیز پسر بزرگ نیز منظور بدارد سبب اجر خواهد بود چه خدمت بوالدین بهر عنوانی که باشد در حیات و یا بعد از موت آنها سبب تولید خیر و سعادت در دنیا و آخرت برای فرزند خواهد بود انشاء الله تعالی

نماز اجاره

جائز است اجیر شدن بعنوان نیابت برای آوردن نماز و یا عبادات دیگر جهت میت چنانیکه تبرع یعنی بدون هیچ عوض هم جائز است. پس اگر کسی از طرف میت قربةً الی الله نمازهای او را قضا کند ذمهٔ میت فارغ میشود و نایب نیز مأجور خواهد بود انشاء الله تعالی.

امام صادق ع فرمود چه بسیار میشود که میت در تنگی و سختی است ولی خداوند بسبب آن نماز قضا میت را آسایش میدهد و باو گفته میشود که این تنگی بر تو تخفیف یافت بجهت فلان برادر تو.

و در نماز قضا جائز است که زن از طرف مرد و مرد از طرف زن قضا

نماید و هر کدام باید بتکلیف خود عمل نماید. واجیر باید عاقل و بالغ باشد موثق یعنی قابل اعتبار باشد مجتهد باشد یا آنکه تقلید کند و یا آنکه بتواند مطابق احتیاط عمل کند و در ولی میت خواه پسر بزرگ باشد یا دیگری جائز است که نماز را خود نخواند و دیگری را اجیر نموده که نمازهای میت را بجا آورد.

اجیر نمیتواند دیگری را اجیر کند مگر باجازهٔ کسیکه او را اجیر نموده. و جائز است اشخاص متعدد اجیر برای عبادت یک نفر شوند مگر در حج که باید یک نفر حج را بعنوان نیابت بجا آورد.

نماز آیات

مقصود از آیات گرفتن آفتاب که آن را کسوف و گرفتن ماه که آنرا خسوف گویند و زلزله و طوفان و بادهای سخت و رعد و برق و هر چه که سبب ترس و خوف نوع مردم شود پس در این صورت خواندن نماز آیات بر مکلّف واجب است. و آن دو رکعت است در هر رکعتی پنج رکوع است باین ترتیب که بعد از نیّت اَللّٰهُ اَکْبَرُ گوید آنگاه حمد و سوره خوانده برکوع رود پس از ذکر رکوع سر بلند نموده حمد و سوره بخواند باز برکوع رود و بعد از ذکر رکوع سر بلند نموده و باز حمد و سوره بخواند و برکوع

رود و باز بعد از ذکر سر بلند نموده حمد و سوره بخواند و برکوع رود پس از ذکر
رکوع سر بلند نموده حمد و سوره بخواند و برکوع رود و بعد از ذکر رکوع سر
بلند نموده سَمِعَ اللّٰهُ لِمَنْ حَمِدَهٗ و تکبیر گفته بسجود رود و بعد از سجدتَیْن
برای رکعت دوّم برمیخیزد و رکعت دوّم را مانند رکعت اوّل بجا آورد و بعد
از سجدتَیْن تشهد و سلام دهد و مستحب است که بعد از حمد و سوره قبل از
رکوع دوّم و چهارم در رکعت اوّل ـ و قبل از رکوع اوّل و سوّم و پنجم
رکعت دوّم قنوت بخواند و اگر قبل از رکوع پنجم و دهم دو قنوت بیاورد
نیز جائز است.

و طریق دیگر نماز آیات آنست که در هر رکعت یک حمد بخواند و یک
سوره را بر پنج قیام قسمت نماید باین قسم که حمد را در همان قیام اوّل خوانده
و شروع بسوره کند و قسمتی از آنرا بخواند و برکوع رفته بلند شود قسمت دیگر
سوره را بخواند و برکوع رود و سر بلند نموده قسمت دیگر سوره را بخواند
تا پنج مرتبه چنین کند و چون در رکعت دوّم داخل شود نیز چنین نماید
و نماز را تمام کند

مثلاً :- بعد از حمد بگوید بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ قُلْ هُوَ اللّٰهُ

أَحَدٌ برکوع میرود و سر بلند میکند بگوید اَللّٰهُ الصَّمَدُ برکوع میرود و سر بلند نموده بگوید لَمْ يَلِدْ و برکوع رفته سر بلند نماید و بگوید وَلَمْ يُولَدْ و برکوع رود و بعد از سر بلند نمودن بگوید وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا اَحَدٌ آنگاه برکوع رفته و سر بلند نموده و نماز را تمام کند۔ و در صورتیکه نماز خسوف و کسوف فوت شود قضای آن واجب است مگر آنکه از گرفتن آن بی خبر باشد و هرگاه تمام قرص گرفته شود قضای آن واجب است اگرچه بعد باخبر شود و امّا باقی آیات پس آوردن آن واجب است در هر وقت که ممکن شود.

نماز عید فطر

عید فطر روز اوّل ماه شوّال است و وقت نماز آن از طلوع آفتاب است تا زوال و مستحب است که پس از بلند شدن آفتاب شروع بنماز کند و با جماعت بخواند و در صورتیکه فوت شود قضا ندارد۔ و آن دو رکعت است در رکعت اوّل بعد از حمد سورهٔ سَبِّحِ اسْمَ رَبِّكَ الْاَعْلٰى بخواند پس دستها را بلند نموده پنج قنوت بگیرد و در هر قنوت دعای قنوت را بخواند و در رکعت دوم بعد از حمد سورهٔ وَالشَّمْسِ بخواند پس از آن

چهار قنوت بگیرد و همان دعا را بخواند انگاه برکوع و سجود رفته نماز را تمام کند و دعای قنوت اینست اَللّٰهُمَّ اَهْلَ الْكِبْرِيَاۤءِ وَالْعَظَمَةِ وَاَهْلَ الْجُوْدِ وَالْجَبَرُوْتِ(۱) وَاَهْلَ الْعَفْوِ وَالرَّحْمَةِ وَاَهْلَ التَّقْوٰى وَالْمَغْفِرَةِ اَسْئَلُكَ بِحَقِّ هٰذَا الْيَوْمِ الَّذِيْ جَعَلْتَهُ لِلْمُسْلِمِيْنَ عِيْدًا وَلِمُحَمَّدٍ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهِ ذُخْرًا وَشَرَفًا وَكَرَامَةً وَمَزِيْدًا اَنْ تُصَلِّيَ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَاٰلِ مُحَمَّدٍ وَاَنْ تُدْخِلَنِيْ فِيْ كُلِّ خَيْرٍ اَدْخَلْتَ فِيْهِ مُحَمَّدًا وَاٰلَ مُحَمَّدٍ وَاَنْ تُخْرِجَنِيْ مِنْ كُلِّ سُوْۤءٍ اَخْرَجْتَ مِنْهُ مُحَمَّدًا وَاٰلَ مُحَمَّدٍ صَلَوَاتُكَ عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمْ اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْئَلُكَ خَيْرَ مَا سَئَلَكَ بِهِ عِبَادُكَ الصَّالِحُوْنَ وَاَعُوْذُ بِكَ مِمَّا اسْتَعَاذَ مِنْهُ عِبَادُكَ الْمُخْلَصُوْنَ.

ترجمهٔ دعا:- بارخدایا توئی سزاوار بزرگی و بزرگواری وسزاوار سخاو جبروت وسزاوار بخشش ورحمت وسزاوار تقوی وآمرزش

(۱) جبّار:- صاحب شان وبزرگ در ملک وسلطنت راگویند ونیز کسی راگویند که اصلاح حال بندگان رانماید.

سئوال میکنم ترا بحق این روز انچنانیکه قرار دادی ان را از برای مسلمانان عید و از برای محمد صلی الله علیه و آله ذخیره و شرافت و بزرگی و افزونی اینکه رحمت فرستی بر محمد و آل محمد و اینکه داخل نمائی مرا در هر خوبی که داخل نمودی در آن محمد و آل محمد را و اینکه بیرون آوری از آن محمد و آل محمد را درود باد بر او و بر روان اہل بیت او خدایا سئوال میکنم از تو بهترین چیزی را که سئوال نمودند از تو بندگان شایستۀ تو و پناه میبرم بتو از هر چیز بدی که پناه بردند از آن بندگان مخلص تو.

و در صورتیکه آن دعا را نداند۔ هر دعائی را که میداند بخواند۔ و میشود دیگری این دعا را بخواند و او همراهی نماید و ممکن است از روی نوشته خوانده شود و بعد از نماز دو خطبه آورده شود و ترک آن در عصر غیبت جائز است و در این نماز اذان و اقامه نیست ولی مستحب است که مؤذن ۳ مرتبه اَلصَّلٰوة بگوید و در صورتیکه دو سوره را نداند هر سوره که میداند میتواند بخواند و مستحب است که امام بقرائت جهر نماید و در حال تکبیرات دستها را بلند کند و نیز مستحب است که این نماز در صحراء باشد مگر در مکه که آوردن آن در مسجد الحرام مستحب میباشد.

نماز عید قربان

که روز دهم ذوالحجّة است مانند نماز عید فطر است برخی از علماء مثل مجلسی در زاد المعاد این دو نماز را در عصر غیبت امام زمان علیه السّلام با جماعت واجب دانسته اند و کسیکه نتواند با جماعت بخواند فرادا نیز میتواند بخواند و خطبه براو نیست .

واَمّا باقی نمازهای واجب - پس نماز میّت و نماز طواف در احکام اموات و حج بیان شده است واَمّا نمازی که **بنذر وعهد وقسم** واجب میشود پس باید کیفیت آن مخالف کیفیت نمازهای متعارف شرع نباشد و بگفتن **نَذَرْتُ لِلّٰهِ عَلَيَّ كَذَا** نذر منعقد میشود یعنی نذر نمودم برای خدا چنین کذا کنایه است از آنچه که بر خود بنذر واجب گردانیده و در عهد بگفتن **عَاهَدْتُ اللّٰهَ** منعقد میگردد وبغیر عربی هم صحیح است و هرگاه خلاف نذر یا عهد و یا قسم واقع شود کفّاره واجب میگردد و **کفّارۀ خلاف نذر** مثل کفّارۀ افطار نمودن یک روز از ماه رمضان است پس مخیّر است بین آنکه بندۀ آزاد کند یا دو ماه پی در پی روزه گیرد و یا آنکه شصت مسکین را خوراک دهد

و کفّارۂ قسم آزاد کردن یک بنده یا خوراک دادن ده مسکین و یا جامه دادن آنها است۔ و اگر از هر دو عاجز شود سه روزه روزه گیرد۔

و کفّارۂ خلاف عهد مانند کفّارۂ قسم است.

نمازهای مستحبّی

نمازهای مستحبّی دو قسم است۔ یک قسم آن از شرع رسیده مثل نمازهائیکه بیان میشود و قسم دیگر آن نمازهای دو رکعتی است که برای کسب ثواب بجا آورده میشود و آوردن نوع آن از طرف شرع مجاز است چه فرمود نماز بهترین موضوعی است هر که خواهد کم یا زیاد بخواند میتواند۔ و این قسم نماز را مبتدئه میگویند و آوردن آن در پنج وقت مکروه است اوّل :۔ بعد از نماز صبح تا طلوع آفتاب دوّم :۔ وقت طلوع آفتاب تا پهن شدن آن سوّم :۔ وقت بلند شدن آفتاب که وقت رسیدن آنست بدائرۂ نصف النّهار تا زوال چهارم :۔ بعد از نماز عصر پنجم :۔ وقتیکه آفتاب میل بزردی کند تا غروب.

و امّا نمازهای مستحبّی که بطور خاص از طرف شرع وارد شده بسیار است و آوردن هر یک خصوصیّتی خاص و اثری جداگانه دارد۔ از جملۂ آن

نماز اوّل هر ماه است که برای سلامتی ماه وارد شده است.

نماز اوّل هر ماه

و آن دو رکعت است رکعت اوّل بعد از حمد سی مرتبه قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ و رکعت دوّم بعد از حمد سی مرتبه اِنَّا اَنْزَلْنَاهُ بخواند پس از نماز این آیات را بخواند بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْاَرْضِ اِلَّا عَلَى اللّٰهِ رِزْقُهَا وَيَعْلَمُ مُسْتَقَرَّهَا وَمُسْتَوْدَعَهَا كُلٌّ فِي كِتَابٍ مُبِينٍ. بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ وَاِنْ يَمْسَسْكَ اللّٰهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهُ اِلَّا هُوَ وَاِنْ يُرِدْكَ بِخَيْرٍ فَلَا رَادَّ لِفَضْلِهِ يُصِيبُ بِهِ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَهُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ. بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ سَيَجْعَلُ اللّٰهُ بَعْدَ عُسْرٍ يُسْرًا مَا شَاءَ اللّٰهُ لَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللّٰهِ حَسْبُنَا اللّٰهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ وَاُفَوِّضُ اَمْرِي اِلَى اللّٰهِ اِنَّ اللّٰهَ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ سُبْحَانَكَ اِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ رَبِّ اِنِّي لِمَا اَنْزَلْتَ اِلَيَّ مِنْ خَيْرٍ فَقِيرٌ رَبِّ لَا تَذَرْنِي فَرْدًا وَاَنْتَ خَيْرُ الْوَارِثِينَ

پس از آن صدقه دهد انشاء الله سلامتی آن ماه را خریده است
واگر روز اول ماه ممکن نشد روز بعد از آن تا هر وقت ممکن شود بخواند.

نماز فرزند برای پدر و مادر

وآن دو رکعت است رکعت اول بعد از حمد ده ۱۰ مرتبه رَبِّ
اغْفِرْلِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ
(یعنی ای پروردگار من بیامرز مرا و پدر و مادر مرا و ایمان آورندگان را
روزیکه برپا میشود حساب) در رکعت دوم بعد از حمد ده ۱۰ مرتبه رَبِّ
اغْفِرْلِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِمَنْ دَخَلَ بَيْتِيَ مُؤْمِنًا
وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَلِلْمُؤْمِنَاتِ (یعنی پروردگارا بیامرز مرا و پدر
و مادر مرا و کسیکه در خانه من وارد شده از ایمان آورندگان (مردانه و زنانه)
وچون سلام دهد ده ۱۰ مرتبه بگوید رَبِّ ارْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيَانِي صَغِيرًا
(یعنی پروردگارا بیامرز آنها را چنانیکه تربیت نمودند مرا در کودکی).

نماز مضطر

وآن چهار رکعت است بدو سلام. رکعت اول بعد از حمد
بیست و پنج ۲۵ مرتبه بگوید أُفَوِّضُ أَمْرِي إِلَى اللهِ (یعنی واگذار نمودم

کارِ خود را بخدا) و در رکعت دوم بیست ۲۵ و پنج مرتبه بگوید لَآ اِلٰهَ اِلَّآ اَنْتَ سُبْحَانَكَ اِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِيْنَ فَاسْتَجَبْنَا لَهٗ وَنَجَّيْنَاهُ مِنَ الْغَمِّ وَكَذٰلِكَ نُنْجِي الْمُؤْمِنِيْنَ (یعنی نیست خدائی مگر تو، منزهی تو بدرستیکه بودم من از ظلم کنندگان. پس مستجاب نمودیم برای او و نجات دادیم او را از غم و این چنین نجات میدهیم ایمان آورندگان را) و در رکعت سوم و چهارم بعد از حمد بیست ۲۵ و پنج مرتبه بگوید حَسْبِيَ اللّٰهُ وَنِعْمَ الْوَكِيْلُ (یعنی کافیست برای من خدا و نیکو وکیلی است برای من) و بعد از سلام بیست ۲۵ و پنج مرتبه بگوید اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَّاٰلِ مُحَمَّدٍ و عرض مطلب کند انشاء اللّه برآورده است.

نماز روز نوروز

نوروز روز اوّل حمل است که اوّل ماه فروردین باستانی است و از برای آن نمازیست از حضرت امام جعفر الصادق علیه السّلام روایت شده که بمعلی بن خنیس فرمود چون روز نوروز شود. روزه بگیر غسل کن و پاکیزه ترین جامهای خود را بپوش و به بهترین بوها خود را خوشبو کن و چون از نماز ظهر و عصر و نافلهٔ آنها فارغ شوی چهار رکعت نماز کن

هر دو رکعت بیک سلام رکعت اوّل بعد از حمد ده مرتبه اِنَّا اَنْزَلْنَاهُ
ورکعت دوّم بعد از حمد ده مرتبه قُلْ یَا اَیُّهَا الْکَافِرُوْنَ ورکعت سوّم
بعد از حمد ده مرتبه قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ ورکعت چهارم بعد از حمد ده مرتبه
قُلْ اَعُوْذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ و قُلْ اَعُوْذُ بِرَبِّ النَّاسِ بخوان وچون
از نماز فارغ شوی بسجده رَو وخدا را شکر کن واین دعا را بخوان

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَّاٰلِ مُحَمَّدٍ اِلْاَوْصِیَاۤءِ الْمَرْضِیِّیْنَ وَعَلٰی جَمِیْعِ اَنْبِیَاۤئِكَ وَرُسُلِكَ بِاَفْضَلِ صَلَوَاتِكَ وَبَارِكْ عَلَیْهِمْ بِاَفْضَلِ بَرَكَاتِكَ وَصَلِّ عَلٰی اَرْوَاحِهِمْ وَاَجْسَادِهِمْ

اَللّٰهُمَّ بَارِكْ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَّاٰلِ مُحَمَّدٍ وَّبَارِكْ لَنَا فِیْ یَوْمِنَا هٰذَا الَّذِیْ فَضَّلْتَهٗ وَكَرَّمْتَهٗ وَشَرَّفْتَهٗ وَعَظَّمْتَ خَطَرَهٗ اَللّٰهُمَّ بَارِكْ لِیْ فِیْمَا اَنْعَمْتَ بِهٖ عَلَیَّ حَتّٰی لَا اَشْكُرَ اَحَدًا غَیْرَكَ وَوَسِّعْ عَلَیَّ فِیْ رِزْقِیْ یَا ذَا الْجَلَالِ وَالْاِكْرَامِ اَللّٰهُمَّ مَا غَابَ عَنِّیْ فَلَا یَغِیْبَنَّ عَنِّیْ عَوْنُكَ وَحِفْظُكَ وَمَا فَقَدْتُ مِنْ شَیْءٍ فَلَا تُفْقِدْنِیْ عَوْنَكَ

عَلَيْهِ حَتّٰى لَا اَتَكَلَّفَ مَا لَا اَحْتَاجُ اِلَيْهِ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْاِكْرَامِ چون چنین کنی گناهان پنجاه سالهٔ تو آمرزیده شود انگاه فرمود ای معلی در این روز بسیار بگو یَا ذَا الْجَلَالِ وَالْاِكْرَامِ

اعمال روز نوروز

در منهاج العارفین قسمتی از اعمال روز نوروز را نقل نموده که در کتب مشهوره روایت نشده و چون خواندن دعا بقصد رجا و امیدواری برحمت حق مطلوب است در اینجا ایراد میشود از آن جمله روایت نموده که در روز نوروز بعد از ایام سال بخوان اَللّٰهُمَّ هٰذِهِ سَنَةٌ جَدِيْدَةٌ وَاَنْتَ مَلِكٌ قَدِيْمٌ اَسْئَلُكَ خَيْرَهَا وَخَيْرَ مَا فِيْهَا وَاَعُوْذُ بِكَ شَرِّهَا وَشَرِّ مَا فِيْهَا وَاسْتَكْفِيْكَ مُؤْنَتَهَا وَشُغْلَهَا يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْاِكْرَامِ - و نیز روایت نموده که این دعا را در روز نوروز وقت طلوع آفتاب باید خواند اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَعُوْذُ بِنُوْرِ قُدْسِكَ وَعَظَمَةِ طَهَارَتِكَ وَبَرَكَةِ جَلَالِكَ مِنْ كُلِّ اٰفَةٍ وَعَاهَةٍ وَمِنْ طَوَارِقِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَالْجِنِّ وَالْاِنْسِ اِلَّا طَارِقٍ يَطْرُقُ بِخَيْرٍ

يَا رَحْمٰنُ يَا رَحِيمُ اَللّٰهُمَّ اَنْتَ غِيَاثِي فَبِكَ اَغُوثُ وَاَنْتَ
عِيَاذِي فَبِكَ اَعُوذُ وَاَنْتَ مَلَاذِي فَبِكَ اَلُوذُ يَا مَنْ
ذَلَّتْ لَهُ الْجَبَابِرَةُ وَخَضَعَتْ لَهُ اَعْنَاقُ الْفَرَاعِنَةِ
وَاَعُوذُ بِجَلَالِ وَجْهِكَ مِنْ خِزْيِكَ وَمِنْ كَشْفِ سِتْرِكَ
وَمِنْ نِسْيَانِ ذِكْرِكَ وَتَقْصِيرٍ مِنْ شُكْرِكَ اَنَا فِي حِرْزِكَ
لَيْلِي وَنَهَارِي وَنَوْمِي وَقَرَارِي وَوَطَنِي وَاسْفَارِي
وَذِكْرُكَ شِعَارِي وَثَنَاؤُكَ دِثَارِي لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ تَنْزِيهًا
لِاِسْمِكَ وَتَكْرِيمًا لِسُبُحَاتِ وَجْهِكَ اَجِرْنِي مِنْ خِزْيِكَ
وَمِنْ سُوْءِ عِقَابِكَ وَقِنِي مِنْ سَيِّئَاتِ عَذَابِكَ
وَاَدْخِلْنِي فِي حِفْظِكَ وَعِنَايَتِكَ وَعُدْ عَلَيَّ بِخَيْرٍ
مِنْكَ بِرَحْمَتِكَ يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ وَصَلَّى اللّٰهُ عَلٰى
مُحَمَّدٍ وَاٰلِهِ اَجْمَعِينَ وَنیز مرویست که در روز نوروز این
دعا را ۳ مرتبه بر آب پاک بخوان و از آن آب تو و اہل خانه ات
بیاشامید و در چهار گوشهای خانه بپاشید خدا شما را از همهٔ بلاها
و آفتها محافظت خواهد نمود بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

اَللّٰهُ رَبِّيْ اَللّٰهُ رَبِّيْ رَبِّيَ اللّٰهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ رَبِّيَ اللّٰهُ
يُحْيِيْ وَيُمِيْتُ حَسْبُنَا رَبُّنَا رَبِّيْ رَبِّيْ رَبِّيْ رَبِّيْ رَبِّيْ
رَبِّيْ رَبِّيْ اَللّٰهُمَّ احْفَظْنَا مِنَ الْقَحْطِ وَالطَّاعُوْنِ
وَالْغَرَقِ وَالْحَرَقِ وَالْمَوْتِ وَسُوْءِ الْقَضَآءِ وَشِمَاتَةِ
الْاَعْدَآءِ وَشَرِّ كِتَابٍ سَبَقَ رَبَّنَا اكْشِفْ عَنَّا
الْعَذَابَ اِنَّا مُوْقِنُوْنَ بِرَحْمَتِكَ يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِيْنَ

و در تحفة العوام است که از اِنَّا مُوْقِنُوْنَ تا آخر هفته آن را تکرار کند۔
و وارد است که این دعا را روز نوروز بمشک و زعفران نوشته و در
آب اندازد هر کس از آن آب بخورد خدا او را از قحط و طاعون و وباء
و شماتت اعداء و مرگ مفاجات و همهٔ آفات و بلیات در حفظ و حمایت
خود نگاه دارد و جمیع شدتها و المها و غمها و همهای او را زایل گرداند
و تا سال دیگر بر دشمنان غالب باشد بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
رَبِّيَ اللّٰهُ رَبِّيَ الْوَاحِدُ رَبِّيَ الْحَيُّ الْقَيُّوْمُ رَبِّيَ الَّذِيْ
يُحْيِيْ وَيُمِيْتُ رَبِّيَ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ حَسْبُنَا رَبُّنَا
حَسْبِيْ رَبِّيْ اَللّٰهُمَّ اِنَّا نَعُوْذُ بِكَ مِنَ الطَّعْنِ وَالطَّاعُوْنِ

وَالْوَبَآءِ وَالْبَلَآءِ وَمَوْتِ الْفُجَاَةِ وَسُوْٓءِ الْقَضَآءِ وَشَمَاتَةِ
الْاَعْدَآءِ وَمِنْ شَرِّ مَا سَبَقَ رَبَّنَا اصْرِفْ عَنَّا الْعَذَابَ
اِنَّا مُؤْمِنُوْنَ حَسْبُنَا اللّٰهُ وَنِعْمَ الْوَكِيْلُ نِعْمَ الْمَوْلٰى
وَنِعْمَ النَّصِيْرُ فَاللّٰهُ خَيْرٌ حَافِظًا وَهُوَ اَرْحَمُ الرَّاحِمِيْنَ
وَصَلَّى اللّٰهُ عَلٰى خَيْرِ خَلْقِهٖ مُحَمَّدٍ وَعِتْرَتِهِ الطَّيِّبِيْنَ
الطَّاهِرِيْنَ بِرَحْمَتِكَ يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِيْنَ ۔ ونیز وارد است
که روز نوروز هر که این کلمات را بنویسد و با خود دارد هیچ موذی باو
اذیت نتواند رساند لَاحَوْلَ وَلَاقُوَّةَ اِلَّا بِاللّٰهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيْمِ
اَعُوْذُ بِرَبِّ السُّهٰى وَالسُّهَيَّةِ مِنَ الْعَقْرَبِ وَالسَّارِقِ
وَالْحَيَّةِ اا ه و و در تحفة العوام است
که خواندن هفت سوره در روز نوروز موجب سلامتی از آفات
و بلیات است تا سال آینده سورهٔ بنی اسرائیل ، نور ،
حدید ، حشر ، صف ، معارج ، اعلیٰ و از برای وقت
تحویل نیز اعمالی نقل نموده اند چنانکه بیان میشود .

اعمال وقت تحویل آفتاب ببرج حمل

احکام نوروز بر دو قسم است یکی راجع بروز نوروز که بیان شد و دیگری راجع بوقت تحویل آفتاب است ببرج حمل علامهٔ مجلسی علیه الرحمة در زاد المعاد مینویسد که در کتب غیر مشهوره روایت شده وقت تحویل این دعا را بسیار بخواند و بعضی سیصد و شصت و شش مرتبه گفته اند ۳۶۶ یَا مُحَوِّلَ الْحَوْلِ وَالْاَحْوَالِ حَوِّلْ حَالَنَا اِلٰی اَحْسَنِ الْحَالِ (یعنی ای تغییر دهندهٔ سال و حالات برگردان حال ما را به بهترین حالات) و بروایت دیگر است یَا مُقَلِّبَ الْقُلُوْبِ وَالْاَبْصَارِ یَا مُدَبِّرَ اللَّیْلِ وَالنَّهَارِ یَا مُحَوِّلَ الْحَوْلِ وَالْاَحْوَالِ حَوِّلْ حَالَنَا اِلٰی اَحْسَنِ الْحَالِ۔ و در منهاج العارفین است که خواندن این دعا بعدد ایام سال در وقت تحویل شمس ببرج حمل وارد شده یَا مُفَتِّحَ الْاَبْوَابِ وَیَا مُسَبِّبَ الْاَسْبَابِ وَیَا مُقَلِّبَ الْقُلُوْبِ وَالْاَبْصَارِ وَیَا مُدَبِّرَ اللَّیْلِ وَالنَّهَارِ وَیَا مُحَوِّلَ الْحَوْلِ وَالْاَحْوَالِ حَوِّلْ حَالَنَا اِلٰی اَحْسَنِ الْحَالِ یَا عَزِیْزُ یَا غَنِیُّ یَا غِیَاثَ الْمُسْتَغِیْثِیْنَ

يَا دَلِيلَ الْمُتَحَيِّرِينَ يَا رَاحِمَ الْمَسَاكِينِ تَوَكَّلْتُ عَلَيْكَ
يَا رَبِّ وَفَوَّضْتُ اَمْرِيْ اِلَيْكَ يَا رَبِّ وَلَاحَوْلَ وَلَاقُوَّةَ
اِلَّا بِاللّٰهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيْمِ ۝ **وايضاً** این دعاسی وهفت مرتبه
وارد است بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ يَا كَرِيْمُ اَللّٰهُمَّ
بَارِكْ لَنَا هٰذِهِ السَّنَةَ وَبَلِّغْنَا مِنْ اَوَّلِ هٰذِهِ السَّنَةِ
اِلٰى اٰخِرِهَا سَالِمِيْنَ وَاحْفَظْنَا مِنْ شَرِّ الظَّالِمِيْنَ بِحَقِّ
حَفِظْنَاهَا مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ رَجِيْمٍ وَبِحَقِّ سَلَامٌ قَوْلًا
مِنْ رَبٍّ رَحِيْمٍ وَبِحَقِّ فَاللّٰهُ خَيْرٌ حَافِظًا وَهُوَ اَرْحَمُ
الرَّاحِمِيْنَ وَبِحَقِّ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَالْاَئِمَّةِ
الْمَعْصُوْمِيْنَ الْهَادِيْنَ الْمَهْدِيِّيْنَ يَا مُحَوِّلَ الْحَوْلِ
وَالْاَحْوَالِ حَوِّلْ حَالَنَا اِلٰى اَحْسَنِ الْحَالِ يَا مُقَلِّبَ
الْقُلُوْبِ وَالْاَبْصَارِ وَيَا مُدَبِّرَ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ يَا مُحَوِّلَ
الْحَوْلِ وَالْاَحْوَالِ حَوِّلْ حَالَنَا اِلٰى اَحْسَنِ الْحَالِ يَا
عَزِيْزُ يَا غَنِيُّ يَا غِيَاثَ الْمُسْتَغِيْثِيْنَ يَا مُغِيْثُ يَا
مُغِيْثُ يَا مُغِيْثُ يَا غَوْثَاهُ يَا غَوْثَاهُ يَا غَوْثَاهُ وسه مرتبه

بگوید وَاُفَوِّضُ اَمْرِيْ اِلَى اللّٰهِ اِنَّ اللّٰهَ بَصِيْرٌ بِالْعِبَادِ
و ۳ مرتبه بگوید یَا رَحْمٰنُ و ۳ مرتبه یَا رَحِیْمُ بِرَحْمَتِكَ
يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِيْنَ وایضاً مرویست که هرکس این دعا را
هفت مرتبه در اول سال بخواند خدا دو ملک را موکل او گرداند که تا
آخر سال او را محافظت کنند بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
اَللّٰهُمَّ اَنْتَ الْاَبَدِيُّ الْقَدِيْمُ وَالْحَيُّ الْكَرِيْمُ الْحَنَّانُ
الْمَنَّانُ هٰذِهٖ سَنَةٌ جَدِيْدَةٌ وَاَنْتَ مَلِكٌ قَدِيْمٌ اَسْئَلُكَ
فِيْهَا الْعِصْمَةَ مِنَ الشَّيْطَانِ وَالنَّجَاةَ مِنَ النِّيْرَانِ
وَالْعَوْنَ عَلٰى هٰذِهِ النَّفْسِ الْاَمَّارَةِ بِالسُّوْٓءِ وَالْاِشْتِغَالَ
بِمَا يُقَرِّبُنِيْ لَدَيْكَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْاِكْرَامِ بِرَحْمَتِكَ
يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِيْنَ وایضاً این دعا ششصد مرتبه وارد است
اَللّٰهُمَّ هٰذِهٖ سَنَةٌ جَدِيْدَةٌ وَاَنْتَ مَلِكٌ قَدِيْمٌ اَسْئَلُكَ
حُبَّكَ وَحُبَّ مَنْ يُّحِبُّكَ وَحُبَّ كُلِّ عَمَلٍ يُقَرِّبُنِيْ اِلَيْكَ
يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْاِكْرَامِ وایضاً وارد است که در این
وقت سیصد و شصت ۳۶۰ نوبت آیة الکرسی را بخواند و هفت ۷ نوبت

سورهٔ اِنَّا اَنزَلْنَاهُ ومرویست کہ در وقت تحویل ہر کس این آیات
را بگلاب و مشک و زعفران در ظرف چینی بنویسد و بشوید و بیاشامد
تا نوروز دیگر محفوظ از ہمہ بلیات باشد و آیات اینست سَلَامٌ
قَوْلًا مِن رَّبٍّ رَّحِيمٍ سَلَامٌ عَلَىٰ نُوحٍ فِي الْعَالَمِينَ
سَلَامٌ عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ سَلَامٌ عَلَىٰ مُوسَىٰ وَهَارُونَ
سَلَامٌ عَلَىٰ آلِ يٰسٓ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ طِبْتُمْ فَادْخُلُوهَا
خَالِدِينَ سَلَامٌ هِيَ حَتَّىٰ مَطْلَعِ الْفَجْرِ ۔ و در بعضی از نسخ
عوض سَلَامٌ عَلَيْكُمْ طِبْتُمْ ۔ سَلَامٌ عَلَيْكُم بِمَا صَبَرْتُمْ
فَنِعْمَ عُقْبَى الدَّارِ بهتر آنست کہ ہر دو آیہ نوشتہ شود تا کہ
عمل بوارد شدہ باشد وایضاً صاحب منہاج طلسمی را کہ سند آن
معلوم نیست نقل نمودہ کہ نزد تحویل بمشک و زعفران و گلاب نوشتہ
وباخود دارند تا کہ محفوظ باشند از ہمہ آفات تا نوروز دیگر و طلسم اینست
بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ الآ ۹ ۱۱۱ ۹ ۳ ۱۱۱ ۱۱ اکر ۱۱۱ ◇ ع ط

طریق شناختن وقت تحویل شمس ببرج حمل

بدانکہ چون سیصد و شصت و پنج روز و پنج ساعت و چہل و ہشت

دقیقه و پنجاه (۱) ثانیه که مقدار دورهٔ سال است از تحویل آفتاب سال گذشته بگذرد باز آفتاب ببرج حمل سال نو داخل میشود و آن ساعت تحویل و اول سال جدید است پس اگر این واقعه صبح الی قبل از زوال واقع شود همان روز روز نوروز است. و اگر تحویل از زوال بعد واقع گردد پس نوروز که عید باستانی و اول فروردین است روز بعد واقع خواهد شد.

نماز حضرت امیرالمؤمنین ع

از حضرت صادق ع روایت شده هر که نماز امیرالمؤمنین ع را بجا آورد از گناهان بیرون آید مانند طفلی که از مادر متولد شود و حاجتهایش برآورده شود و آن چهار رکعت است در هر رکعت حمد یک مرتبه و پنجاه مرتبه قُلْ هُوَاللّٰهُ اَحَدٌ وچون فارغ شود این دعا را بخواند سُبْحَانَ مَنْ لَاتَبِيدُ مَعَالِمُهُ سُبْحَانَ مَنْ لَاتَنْقُصُ خَزَائِنُهُ سُبْحَانَ مَنْ لَا اِضْمِحْلَالَ لِفَخْرِهِ سُبْحَانَ مَنْ لَايَنْفَدُ مَاعِنْدَهُ سُبْحَانَ مَنْ لَا اِنْقِطَاعَ لِمُدَّتِهِ سُبْحَانَ

(۱) بعضی کم و زیاد گفته اند.

مَنْ لَا يُشَارِكُ اَحَدًا فِي اَمْرِهٖ سُبْحَانَ مَنْ لَا اِلٰهَ غَيْرُهٗ
پس دعا کند و بعد بگوید یَا مَنْ عَفَا عَنِ السَّيِّئَاتِ وَلَمْ يُجَازِ
بِهَا ارْحَمْ عَبْدَكَ يَا اَللّٰهُ نَفْسِي نَفْسِي اَنَا عَبْدُكَ يَا سَيِّدَاهُ
اَنَا عَبْدُكَ بَيْنَ يَدَيْكَ اَيَا رَبَّاهُ اِلٰهِي بِكَيْنُونَتِكَ يَا اَمَلَاهُ
يَا رَحْمَانَاهُ يَا غِيَاثَاهُ عَبْدُكَ عَبْدُكَ لَا حِيلَةَ لَهُ يَا مُنْتَهٰى
رَغْبَتَاهُ يَا مُجْرِيَ الدَّمِ فِي عُرُوقِ عَبْدِكَ يَا سَيِّدَاهُ يَا مَالِكَاهُ
اَيَا هُوَ اَيَا هُوَ يَا رَبَّاهُ عَبْدُكَ عَبْدُكَ لَا حِيلَةَ لِي وَلَا غِنٰى
بِي عَنْ نَفْسِي وَلَا اَسْتَطِيعُ لَهَا ضَرًّا وَلَا نَفْعًا وَلَا اَجِدُ مَنْ
اُصَانِعُهُ تَقَطَّعَتْ اَسْبَابُ الْخَدَائِعِ عَنِّي وَاضْمَحَلَّ كُلُّ
مَظْنُونٍ عَنِّي اَفْرَدَنِي الدَّهْرُ اِلَيْكَ فَقُمْتُ بَيْنَ يَدَيْكَ
هٰذَا الْمَقَامَ يَا اِلٰهِي بِعِلْمِكَ كَانَ هٰذَا كُلُّهُ فَكَيْفَ اَنْتَ
صَانِعٌ بِي وَلَيْتَ شِعْرِي كَيْفَ تَقُولُ لِدُعَائِي اَتَقُولُ نَعَمْ
اَمْ تَقُولُ لَا فَاِنْ قُلْتَ لَا فَيَا وَيْلِي يَا وَيْلِي يَا وَيْلِي يَا عَوْلِي
يَا عَوْلِي يَا عَوْلِي يَا شِقْوَتِي يَا شِقْوَتِي يَا شِقْوَتِي يَا ذُلِّي
يَا ذُلِّي يَا ذُلِّي اِلٰى مَنْ وَمِمَّنْ اَوْ عِنْدَ مَنْ اَوْ كَيْفَ اَوْ مَاذَا اَوْ

اِلٰى اَيِّ شَيْءٍ اَلْجَاُ وَمَنْ اَرْجُوْ وَمَنْ يَجُوْدُ عَلَيَّ بِفَضْلِهٖ حِيْنَ تَرْفُضُنِيْ يَا وَاسِعَ الْمَغْفِرَةِ وَاِنْ قُلْتَ نَعَمْ كَمَا هُوَ الظَّنُّ بِكَ وَالرَّجَاءُ لَكَ فَطُوْبٰى لِيْ اَنَا السَّعِيْدُ وَاَنَا الْمَسْعُوْدُ فَطُوْبٰى لِيْ وَاَنَا الْمَرْحُوْمُ يَا مُتَرَحِّمُ يَا مُتَرَئِّفُ يَا مُتَعَطِّفُ يَا مُتَجَبِّرُ يَا مُتَمَلِّكُ يَا مُقْسِطُ لَا عَمَلَ لِيْ اَبْلُغُ بِهٖ نَجَاحَ حَاجَتِيْ اَسْئَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِيْ جَعَلْتَهٗ فِيْ مَكْنُوْنِ غَيْبِكَ وَاسْتَقَرَّ عِنْدَكَ فَلَا يَخْرُجُ مِنْكَ اِلٰى شَيْءٍ سِوَاكَ اَسْئَلُكَ بِهٖ وَبِكَ وَبِهٖ فَاِنَّهٗ اَجَلُّ وَاَشْرَفُ اَسْمَآئِكَ لَا شَيْءَ لِيْ غَيْرُ هٰذَا وَلَا اَحَدَ اَعْوَدُ عَلَيَّ مِنْكَ يَا كَيْنُوْنُ يَا مُكَوِّنُ يَا مَنْ عَرَّفَنِيْ نَفْسَهٗ يَا مَنْ اَمَرَنِيْ بِطَاعَتِهٖ يَا مَنْ نَهَانِيْ عَنْ مَعْصِيَتِهٖ وَيَا مَدْعُوُّ يَا مَسْئُوْلُ يَا مَطْلُوْبًا اِلَيْهِ رَفَضْتُ وَصِيَّتَكَ الَّتِيْ اَوْصَيْتَنِيْ وَلَمْ اُطِعْكَ وَلَوْ اَطَعْتُكَ فِيْمَا اَمَرْتَنِيْ لَكَفَيْتَنِيْ مَا قُمْتُ اِلَيْكَ فِيْهِ وَاَنَا مَعَ مَعْصِيَتِيْ لَكَ رَاجٍ فَلَا تَحُلْ بَيْنِيْ وَبَيْنَ مَا رَجَوْتُ يَا مُتَرَحِّمُ لِيْ اَعِذْنِيْ مِنْ بَيْنِ يَدَيَّ وَمِنْ خَلْفِيْ وَمِنْ فَوْقِيْ وَمِنْ

تَحْتِي وَمِنْ كُلِّ جِهَاتِ الْإِحَاطَةِ بِي اَللّٰهُمَّ بِمُحَمَّدٍ سَيِّدِي
وَبِعَلِيٍّ وَلِيِّي وَبِالْأَئِمَّةِ الرَّاشِدِينَ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ اجْعَلْ
عَلَيْنَا صَلَوَاتِكَ وَرَأْفَتَكَ وَرَحْمَتَكَ وَأَوْسِعْ عَلَيْنَا مِنْ
رِزْقِكَ وَاقْضِ عَنَّا الدَّيْنَ وَجَمِيعَ حَوَائِجِنَا يَا اَللّٰهُ يَا اَللّٰهُ
يَا اَللّٰهُ إِنَّكَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

نماز حضرت زهراء صلوات اللّٰه علیها

دو رکعت است رکعت اوّل بعد از حمد صد مرتبه سورهٔ قدر و دو
رکعت دوّم بعد از حمد صد مرتبه سورهٔ توحید وارد است و چون سلام میداد
این دعا را میخواند سُبْحَانَ ذِي الْعِزِّ الشَّامِخِ الْمُنِيفِ سُبْحَانَ
ذِي الْجَلَالِ الْبَاذِخِ الْعَظِيمِ سُبْحَانَ ذِي الْمُلْكِ الْفَاخِرِ
سُبْحَانَ مَنْ لَبِسَ الْبَهْجَةَ وَالْجَمَالَ سُبْحَانَ مَنْ تَرَدّٰى
بِالنُّورِ وَالْوَقَارِ سُبْحَانَ مَنْ يَرٰى أَثَرَ النَّمْلِ فِي الصَّفَا سُبْحَانَ
مَنْ يَرٰى وَقْعَ الطَّيْرِ فِي الْهَوَاءِ سُبْحَانَ مَنْ هُوَ هٰكَذَا
لَا هٰكَذَا غَيْرُهُ و چون فارغ شد زانوها و ذراعها را برهنه کند
و مواضع سجود را بر زمین بچسباند و حاجت خود را طلب کند و پس از آن

درہمان حال سجدہ بگوید یَا مَنْ لَیْسَ غَیْرُہٗ رَبٌّ یُدْعیٰ یَا مَنْ لَیْسَ فَوْقَہٗ اِلٰہٌ یُخْشیٰ یَا مَنْ لَیْسَ دُوْنَہٗ مَلِکٌ یُتَّقیٰ یَا مَنْ لَیْسَ لَہٗ وَزِیْرٌ یُؤْتیٰ یَا مَنْ لَیْسَ لَہٗ حَاجِبٌ یُرْشیٰ یَا مَنْ لَیْسَ لَہٗ بَوَّابٌ یُغْشیٰ یَا مَنْ لَا یَزْدَادُ عَلیٰ کَثْرَۃِ السُّؤَالِ اِلَّا کَرَمًا وَّجُوْدًا وَّعَلیٰ کَثْرَۃِ الذُّنُوْبِ اِلَّا عَفْوًا وَّصَفْحًا صَلِّ عَلیٰ مُحَمَّدٍ وَّاٰلِ مُحَمَّدٍ پس حاجات خود را از خدا طلب نما

نماز حضرت جعفر طیار ع برادر جناب امیر المؤمنین علیہ السلام

کہ رسول خدا صلی اللہ علیہ وآلہ بوی تعلیم داد وافضل اوقات آن اول روز جمعہ است وآن چہار رکعت است ہر دو رکعت بیک سلام رکعت اوّل بعد از حمد سورۂ اِذَا زُلْزِلَتْ ودر رکعت دوّم بعد از حمد سورۂ وَالْعَادِیَات ودر رکعت سوّم بعد از حمد سورۂ اِذَا جَآءَ نَصْرُ اللّٰہِ ودر چہارم بعد از حمد سورۂ قُلْ ہُوَ اللّٰہُ بخواند ودر ہر رکعت بعد از فراغ از حمد وسورہ پانزدہ ۱۵ مرتبہ سُبْحَانَ اللّٰہِ وَالْحَمْدُ لِلّٰہِ وَلَا اِلٰہَ اِلَّا اللّٰہُ وَاللّٰہُ اَکْبَرُ بگوید ودر رکوع این تسبیحات را دہ ۱۰ مرتبہ وپس از سر برداشتن از رکوع دہ ۱۰ مرتبہ ودر سجدۂ اول وبعد از

سر برداشتن و در سجدهٔ دوم و بعد از سر برداشتن پیش از آنکه برخیزد ده مرتبه
تسبیحات را بخواند و در بقیهٔ رکعات نیز چنین نماید که مجموع آن سیصد
تسبیح میشود- و در روایت از حضرت صادق علیه السلام است که در
سجدهٔ آخر رکعت چهارم بعد از فراغ از تسبیحات بخوان سُبْحَانَ مَنْ
لَبِسَ الْعِزَّ وَالْوَقَارَ سُبْحَانَ مَنْ تَعَطَّفَ بِالْمَجْدِ وَتَكَرَّمَ
بِهٖ سُبْحَانَ مَنْ لَا يَنْبَغِي التَّسْبِيحُ اِلَّا لَهُ سُبْحَانَ مَنْ
اَحْصٰى كُلَّ شَيْءٍ عِلْمُهُ سُبْحَانَ ذِي الْمَنِّ وَالنِّعَمِ
سُبْحَانَ ذِي الْقُدْرَةِ وَالْكَرَمِ اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْئَلُكَ
بِمَعَاقِدِ الْعِزِّ مِنْ عَرْشِكَ وَمُنْتَهَى الرَّحْمَةِ مِنْ كِتَابِكَ
وَاسْمِكَ الْاَعْظَمِ وَكَلِمَاتِكَ التَّامَّاتِ الَّتِيْ تَمَّتْ صِدْقًا
وَعَدْلًا صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَاَهْلِ بَيْتِهٖ آنگاه حاجات خود را طلب

نماز حضرت حجت علیه السلام در شب جمعه

در مهج الدعوات سید بن طاوس است که از ناحیهٔ مقدسهٔ حضرت
صاحب الزمان علیه السلام بیرون آمد که هر کس را حاجتی بسوی خدا باشد
پس در شب جمعه بعد از گذشتن از نیمهٔ شب غسل کند و بسوی جانماز خود

رفته دو رکعت نماز بخواند در رکعت اوّل حمد بخواند چون به اِیَّاكَ نَعْبُدُ وَاِیَّاكَ نَسْتَعِیْنُ برسد صد مرتبه آن را تکرار کند و بعد از ان حمد را تمام کند و قل هو الله بخواند و پس از آن رکوع و سجود را بجا آورد و ذکر سجود و رکوع را هفت مرتبه تکرار کند و رکعت دوّم را نیز چنین بجا آورد و بعد از تمام شدن نماز این دعا را که مطابق دعای مهج الدّعوات سیّد بن طاوس است بخواند بدرستیکه حق تعالی البتّه حاجت او را بر آورد و دعا اینست اَللّٰهُمَّ اِنْ اَطَعْتُكَ فَالْمَحْمَدَةُ لَكَ وَاِنْ عَصَیْتُكَ فَالْحُجَّةُ لَكَ مِنْكَ الرَّوْحُ وَمِنْكَ الْفَرَجُ سُبْحَانَ مَنْ اَنْعَمَ وَشَكَرَ سُبْحَانَ مَنْ قَدَّرَ وَغَفَرَ اَللّٰهُمَّ اِنْ كُنْتُ عَصَیْتُكَ فَاِنِّی قَدْ اَطَعْتُكَ فِیْ اَحَبِّ الْاَشْیَآءِ اِلَیْكَ وَهُوَ الْاِیْمَانُ بِكَ لَمْ اَتَّخِذْ لَكَ وَلَدًا وَلَمْ اَدْعُ لَكَ شَرِیْكًا مَنًّا مِنْكَ بِهِ عَلَیَّ لَا مَنًّا مِنِّیْ بِهِ عَلَیْكَ وَقَدْ عَصَیْتُكَ یَا اِلٰهِیْ عَلٰی غَیْرِ وَجْهِ الْمُكَابَرَةِ وَلَا الْخُرُوْجِ عَنْ عُبُوْدِیَّتِكَ وَلَا الْجُحُوْدِ لِرُبُوْبِیَّتِكَ وَلٰكِنْ اَطَعْتُ هَوَایَ وَاَزَلَّنِیَ الشَّیْطَانُ فَلَكَ الْحُجَّةُ عَلَیَّ وَالْبَیَانُ

فَاِنْ تُعَذِّبْنِي فَبِذُنُوبِي غَيْرَ ظَالِمٍ لِي وَاِنْ تَغْفِرْ لِي
وَتَرْحَمْنِي فَاِنَّكَ جَوَادٌ كَرِيمٌ و بعدازان تا نفس وفاکند
يَا كَرِيمُ را مکرر کند. و بگوید يَا اٰمِنًا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ اَسْأَلُكَ بِاَمْنِكَ
مِنْ كُلِّ شَيْءٍ وَخَوْفِ كُلِّ شَيْءٍ مِنْكَ وَكُلُّ شَيْءٍ مِنْكَ
خَائِفٌ حَذِرٌ اَنْ تُصَلِّيَ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَاٰلِ مُحَمَّدٍ وَاَنْ
تُعْطِيَنِي اَمَانًا لِنَفْسِي وَاَهْلِي وَوَلَدِي وَسَائِرِ مَا اَنْعَمْتَ
بِهِ عَلَيَّ حَتّٰى لَا اَخَافَ اَحَدًا وَلَا اَحْذَرُ مِنْ شَيْءٍ اَبَدًا
اِنَّكَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ حَسْبُنَا اللّٰهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ
يَا كَافِيَ اِبْرَاهِيمَ نَمْرُودَ يَا كَافِيَ مُوسٰى فِرْعَوْنَ اَسْأَلُكَ
اَنْ تُصَلِّيَ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَاٰلِ مُحَمَّدٍ وَاَنْ تَكْفِيَنِي شَرَّ فُلَانِ
بْنِ فُلَانٍ درانجا نام شخصی راکه ازان ترسان باشی با نام پدرش بزبان
جاری کن واز خداوند دفع ضرر او را بخواه که برآورده خواهد شد ویا آنکه
از چیز دیگر باشد اسم آنرا بر زبان جاری کن که خداوند کفایت شر آنرا
از تو خواهد نمود و بعدازان بسجده رو و طلب حاجت کن که برآورده است
انشاء الله تعالی.

نماز حاجت

وبرای رسیدن بچیزی از مال دنیا وارد است که دو رکعت نماز بجا آورد در هر رکعت بعد از حمد سوره اَلَمْ نَشْرَحْ را هفت[۷] مرتبه بخواند و دوازده[۱۲] مرتبه اَمْ عِنْدَهُمْ خَزَائِنُ رَحْمَةِ رَبِّكَ الْعَزِيزِ الْوَهَّابِ اَمْ لَهُمْ مُلْكُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَلْيَرْتَقُوا فِي الْاَسْبَابِ[(۱)] وبعد از سلام و قبل از رو گردانیدن از قبله و تکلم هزار بار یا وَهَّابُ بگوید وارد است مطلوب خود را در همان هفته خواهد یافت انشاء الله تعالی

نماز حاجت

در دار السلام برای قضاء حوائج و ابتلاء در مهالک دعای فرج وارد شده دو رکعت نماز بخواند و بعد از نماز بگوید یَا مَنْ اَظْهَرَ الْجَمِيلَ وَسَتَرَ الْقَبِيحَ يَا حَسَنَ التَّجَاوُزِ يَا وَاسِعَ الْمَغْفِرَةِ يَا بَاسِطَ الْيَدَيْنِ بِالرَّحْمَةِ يَا مُنْتَهَى كُلِّ نَجْوَى وَيَا غَايَةَ كُلِّ شَكْوَى يَا عَوْنَ كُلِّ مُسْتَعِينٍ يَا مُبْتَدِئاً بِالنِّعَمِ قَبْلَ اسْتِحْقَاقِهَا پس ده[۱۰] مرتبه بگوید یَا رَبَّاهُ و ده[۱۰] مرتبه یَا مُنْتَهَى

(۱) سوره ص آیه ۸ و ۹

غَايَةِ رَغْبَتَاهُ بعد بگوید اَسْئَلُكَ بِحَقِّ هٰذِهِ الْاَسْمَآءِ وَبِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَّآلِهِ الطَّاهِرِيْنَ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ اِلَّا مَا كَشَفْتَ كُرْبِيْ وَنَفَّسْتَ هَمِّيْ وَفَرَّجْتَ غَمِّيْ وَاَصْلَحْتَ حَالِيْ

آن وقت بهر طریق که خواهی دعا کن انشاء الله تعالی برآورده است آنگاه گونهٔ راست را بر زمین گذار و صد مرتبه بگو یَا مُحَمَّدُ يَا عَلِيُّ يَا عَلِيُّ يَا مُحَمَّدُ اِكْفِيَانِيْ وَانْصُرَانِيْ فَاِنَّكُمَا نَاصِرَايَ

پس گونهٔ چپ را بر زمین گذار و صد مرتبه بگو اَدْرِكْنِيْ و آنرا بسیار تکرار کن و بعد از آن اَلْغَوْثُ اَلْغَوْثُ بگو تا نفس منقطع شود.

نماز حاجت

در خزائن نراقی از حضرت صادق علیه السلام منقول است که هرگاه شدتی رخ دهد نزد زوال دو رکعت نماز بخوان رکعت اول بعد از حمد قُلْ هُوَ اللهُ و سورهٔ اِنَّا فَتَحْنَا را تا وَيَنْصُرَكَ اللهُ نَصْرًا عَزِيْزًا بخوان و در دوم بعد از حمد و قُلْ هُوَ اللهُ و سورهٔ اَلَمْ نَشْرَحْ را بخوان و نماز را تمام کن.

احکام استخاره

حقیقت استخاره طلب نمودن خیر است از خدا در مهمات امور و در چیزهائیکه شخص نسبت بآن مردد باشد. سید بن طاوس و دیگران از حضرت امام جعفر صادق علیه السلام روایت کرده اند که حق تعالی میفرماید از شقاوت بندهٔ من است که در کار خود طلب خیر از من نمیکند. کلینی بسند صحیح از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده که داناترین مردم نزد خدای تعالی کسی است که راضی تر باشد بقضای او. پس استخاره کننده در هر امریکه اراده نماید باید تفویض بخدا نموده و راضی باشد بآنچه را که رو میدهد زیرا که خدا نمی خواهد برای بنده مگر خیر او را چنانیکه از حضرت صادق علیه السلام روایت است که فرمود هر که یک مرتبه خیر خود را از خدای عز اسمه بطلبد و راضی باشد بآنچه را که خدای تعالی برای او میسر نموده البته آنچه خیر او است برایش میسر خواهد نمود

علی بن ابراهیم در تفسیر خود و حمیری در قرب الاسناد از علی بن اسباط روایت نموده اند که گفت رفتم بخدمت امام رضا علیه السلام و گفتم میخواهم بسفر مصر بروم و نمیدانم از راه دریا یا صحرا بروم حضرت فرمود

برو بسجده حضرت رسول صلّی الله علیه و آله در غیر وقت نماز واجب دو رکعت نماز بجا آور و بعد از آن صد و یک مرتبه بگو أَسْتَخِيرُ اللهَ و اگر أَسْتَخِيرُ اللهَ بِرَحْمَتِهِ خِيَرَةً فِي عَافِيَةٍ بگوید بهتر است و آنچه در دلت افتاد بآن عمل کن که همان نتیجهٔ استخاره است.

و بسند معتبر روایت شده که محمد طیار بخدمت حضرت صادق علیه السلام عرض کرد که بما رسیده است که شما فرموده اید هر که در امری صد مرتبه خیر خود را از خدا بطلبد البتّه خداوند خیر او را بنزد او میاورد حضرت فرمود که اگر یک مرتبه نیز خیر خود را بطلبد البتّه خدا خیر او را بوی میرساند (یعنی آنچه خیر و صلاح او است در دل او خواهد انداخت)

و نیز از حضرت صادق علیه السّلام روایت شده که پدرم هر گاه ارادهٔ استخاره میکرد وضو میساخت و دو رکعت نماز میکرد و مشغول استخاره میشد و اگر در اثنای استخاره کسی با او سخن میگفت سُبْحَانَ اللهِ میگفت و سخن با کسی نمیگفت تا فارغ میشد

و از مبسوط و نهایهٔ شیخ طوسی ره نقل شده که سنّت است آدمی در امری که اراده نموده قبلاً دو رکعت نماز در هر رکعت حمد و هر سوره که خواهد بخواند و قنوت

آن را بیاورد بعد از سلام هر دعا که خواهد بخواند و مطلب خود را گفته بسجده رود و صد مرتبه بگوید أَسْتَخِيرُ اللهَ فِي جَمِيعِ أُمُورِي - (آنچه خیر او است در دل او خواهد آمد انشاء الله تعالی

و بسند صحیح از محمد بن مسلم روایت شده که اراده شام نمودم حضرت صادق علیه السلام مرا امر کرد که این دعا را بخوان اَللّٰهُمَّ إِنْ كَانَ هٰذَا الْوَجْهُ الَّذِي هَمَمْتُ بِهِ خَيْراً لِي فِي دِينِي وَدُنْيَايَ وَعَاقِبَةِ أَمْرِي وَلِجَمِيعِ الْمُسْلِمِينَ فَيَسِّرْهُ لِي وَبَارِكْ لِي فِيهِ وَإِنْ كَانَ ذٰلِكَ شَرّاً لِي فَاصْرِفْهُ عَنِّي إِلَى مَا هُوَ خَيْرٌ لِي مِنْهُ فَإِنَّكَ تَعْلَمُ وَلَا أَعْلَمُ وَتَقْدِرُ وَلَا أَقْدِرُ وَأَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ پس صد مرتبه بگو أَسْتَخِيرُ اللهَ چون چنین کردم از رفتن شام منصرف شدم و همان تهیه را برای سفر حج کردم.

بروایت دیگر چنانکه مجلسی در رساله خود بسند معتبر از امام صادق ع روایت فرمود ـ که فرمود هر که هفتاد مرتبه این دعا را برای طلب خیر از خدای تعالی بخواند البتة آنچه خیر او است برای او مقدر کند يَا أَبْصَرَ النَّاظِرِينَ وَيَا أَسْمَعَ السَّامِعِينَ وَيَا أَسْرَعَ الْحَاسِبِينَ وَيَا أَرْحَمَ

الرَّاحِمِينَ وَيَا أَحْكَمَ الْحَاكِمِينَ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَأَهْلِ بَيْتِهِ وَخِرْ لِي فِي الْأَمْرِ الَّذِي أَرَدْتُ. و در مکارم الاخلاق است که در آخرش گفته بسجده رو و صد مرتبه بگوید أَسْتَخِيرُ اللَّهَ بِرَحْمَتِهِ وَأَسْتَقْدِرُ اللَّهَ فِي عَافِيَةٍ بِقُدْرَتِهِ انگاه متوجه آن کار شود هرچه رو میدهد خیر تو در آن است و متهم مدار پروردگار خود را در آنچه برای تو مقدر نموده - و بدان البته خیر تو در ان خواهد بود.

مشوره نمودن در کارهای خود

بهترین وسیله ایست که مساعد انسان است در امور یکه طرف حیرت میگردد چنانیکه فرمود "مَا حَارَ مَنِ اسْتَخَارَ وَلَا نَدِمَ مَنِ اسْتَشَارَ" با آنکه رسول اکرم صلّی الله علیه و آله صاحب عقل کل و مهبط اسرار وحی الٰهی بود خطاب بوی رسید وَشَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ (یعنی با صحابه مشوره کن در امریکه اراده آنرا مینمائی پس چون عزم نمودی بآوردن آن توکل برخدای تعالیٰ نما (وکار خود را باو واگذار کن) بدرستیکه خدای تعالی دوست میدارد توکل کنندگان را).

ودر حدیث دیگر است که فرمود یا علی کسیکه طلب خیر خود را از خدای تعالی میکند۔ در کار خود حیران نمی شود۔ وکسیکه در کارها با مردم مشورت کند پشیمان نمیشود۔ وباید دانست که مشوره باکسانی باید نمود که سزاوار این امر باشند۔

بسند معتبر از حضرت صادق علیه السّلام روایت است که مشوره نباید نمود مگر با چهار نفر که اگر کسی رعایت آن کند منتفع میگردد والّا ضررش بر مشوره کننده است

اوّل باکسی مشوره کند که عاقل باشد

دوّم آزاد ومتدیّن وصالح باشد

سوّم دوست وبرادر مؤمن باشد

چهارم کسی باشد که اعتماد براو باشد که راز ترا نزد مردم افشا وظاهر نکند۔ واز آنحضرت مرویست که از رسول خدا صلّی اللّه علیه وآله پرسیدند که حزم ودُور بینی در چیست فرمود در مشوره کردن با صاحبان عقل ورای نیک ومتابعت ایشان کردن۔ ودر حدیث دیگر است که پیغمبر اکرم صلی اللّه علیه وآله فرمود که هیچ معاونتی بهتر از مشوره کردن نیست

واہیچ عقلی بهتر از تدبیر نیست .

و از حضرت صادق ع مرویست که مشوره کن با مردان عاقل پرهیزگار زیرا که امر نمیکنند ترا مگر به نیکی و زنهار که مخالفت ایشان مکن که مخالفت نمودن دانای پرهیزگار باعث فساد دین و دنیا است . در وسائل الشیعه است جلد دوم که پیغمبر اکرم صلّی الله علیه و آله فرمود " استرشدوا العاقل ولا تعصوا فتندموا " (یعنی طلب راهنمائی از عاقل بنمائید و بر خلاف او نروید که پشیمان خواهید شد) .

و از حضرت رسول خدا صلی الله علیه و آله مرویست که مشوره مکن با ترسو که راه را بر تو تنگ میکند و بسبب ترسی که دارد راه را بتو نمی نماید ــ و مشوره مکن با آدم بخیل که مانع میشود ترا از رسیدن بمقصود خود و مشوره مکن با کسیکه حرص دنیا داشته باشد زیرا که جلوه میدهد برای تو بدترین رأیها را و واجب است بر کسیکه طرف مشوره واقع میشود خیانت نکند و خلاف صلاح مشوره کننده را نگوید که عند الله مؤاخذه خواهد بود و ضرر خواهد دید چنانیکه بسند معتبر از حضرت صادق علیه السلام منقولست که هر که برادر مؤمنش با او مشوره کند و آنچه خیر او ست در آن داند و نگوید حق تعالی

عقل و رأیش از او سلب خواهد نمود

در مکارم الاخلاق از حضرت صادق ع روایت است که هرگاه امری را اراده کنی پس با کسی مشوره مکن تا با خدای تعالی مشوره کنی پرسیدند چگونه با پروردگار خود مشوره کنم فرمود که صدمرتبه بگو اَسْتَخِيْرُ اللّٰهَ پس از آن با مردم مشوره نما تا خدای تعالی خیر ترا بر زبان هر که خواهد جاری کند.

وعلاوه برآنچه بابت استخاره رسیده است استخارهٔ با قرآن و تسبیح و ریگ نیز وارد گردیده.

استخارهٔ با مصحف

بعد از طلب خیر از خدا مصحف را باز نموده و آیهٔ اوّل صفحهٔ دست راست را ملاحظه کن اگر آیهٔ رحمت یا امر بخیر باشد خوبست واگر آیهٔ غضب یا نهی و یا عقوبت باشد بد است واگر ذو جهتین یا مشتبه باشد میانه است.

استخارهٔ بتسبیح

علّامهٔ مجلسی از والد ماجدش از استادش شیخ بهائی که از مشائخ نقل کرده و سند میدهد بحضرت حجت عج در طریق استخارهٔ با تسبیح که سه

مرتبه صلوات بر محمد و آل محمد بفرستد و یک قبضه از تسبیح را بگیرد و دو تا دو تا بشمارد اگر طاق بماند خوبست و اگر جفت بماند بد است

استخارهٔ ذات الرقاع

و از جملهٔ استخارات معتبره است که بسندهای معتبر از حضرت امام جعفر صادق علیه السلام روایت شده فرمود هرگاه امری را اراده کنی شش رقعهٔ کاغذ بگیر و در ۳ تای آنها بنویس (بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ خِيَرَةٌ مِنَ اللهِ الْعَزِيْزِ الْحَكِيْمِ لِفُلَانِ بْنِ فُلَانَةَ اِفْعَلْ) بجای فلان بن فلانه اسم استخاره کننده و مادرش را بنویس و در ۳ رقعهٔ دیگر بنویس (بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ خِيَرَةٌ مِنَ اللهِ الْعَزِيْزِ الْحَكِيْمِ لِفُلَانِ بْنِ فُلَانَةَ لَا تَفْعَلْ) پس آن رقعها را در زیر مصلای خود بگذار و دو رکعت نماز بکن و چون فارغ شوی بسجده رفته صد مرتبه بگو اَسْتَخِيْرُ اللهَ بِرَحْمَتِهِ خِيَرَةً فِيْ عَافِيَةٍ پس بنشین و بگو اَللّٰهُمَّ خِرْ لِيْ وَاخْتَرْ لِيْ فِيْ جَمِيْعِ اُمُوْرِيْ فِيْ يُسْرٍ مِنْكَ وَعَافِيَةٍ پس رقعها را مخلوط نموده یکی یکی آنها را بیرون آور و ملاحظه کن اگر ۳ افعل پیاپی بیرون آمد آن کار را بکن که اراده کردهٔ و اگر ۳

لَاتَفْعَلْ پیاپی بیرون آمد آن کار را مکن و اگر بعضی اِفْعَلْ و بعضی لَا تَفْعَلْ بیرون آید تا پنج رقعه اگر اِفْعَلْ بیشتر است عمل کن و اگر لَا تَفْعَلْ بیشتر است ترک و احتیاج به بیرون آوردن رقعهٔ ششم نیست

در فضیلت شب جمعه و برخی از اعمال آن

از جملهٔ اوقات با فضیلت که عبادت و دعا در آن دارد گردیده شب جمعه است و از برای شب و روز جمعه نزد خدا امتیاز است بر سائر شبها و روزهای دیگر - از حضرت صادق ع روایت شده که فرمود هر که بمیرد بین زوال روز پنجشنبه تا زوال روز جمعه خدا پناه میدهد او را از فشار قبر - و از آنحضرت منقولست که جمعه را حق و حرمتی است عظیم پس زنهار که ضائع مکن آن را و کوتاهی مکن در عبادت آن روز و نزدیکی جوی بسوی پروردگار بعملهای شایسته و ترک نما جمیع محرمات خدا را زیرا که خدا ثواب طاعات را مضاعف میگرداند و عقوبت گناهان را محو میکند و درجات مؤمنان را در دنیا و عقبیٰ بلند میگرداند و شبش در فضیلت مانند روز است اگر توانی شب جمعه را در نماز و دعا و بیداری بگذرانی بجا آور بدرستیکه خداوند ملائکه را برای مزید کرامت مؤمنان بآسمان اول میفرستد که حسنات آنان را زیاد گردانند

وگناهان آنان را از بین برد و حق تعالیٰ واسعُ العطا و کریم است

و در حدیث معتبر از آنحضرت مرویست که گاه هست مؤمن دعا میکند برای حاجتی و حق تعالی برآوردن حاجت او را تأخیر میکند تا اینکه در روز جمعه حاجت او را برآورد۔ و فرمود چون برادران یوسف ع از حضرت یعقوب ع استدعای طلب آمرزش گناهان خود کردند گفت (سَوْفَ اَسْتَغْفِرُ لَكُمْ رَبِّي) یعنی بعد ازین استغفار برای شما خواهم کرد از خدای خود حضرت فرمود تأخیر نمود برای آنکه در سحر شب جمعه دعا کند تا مستجاب گردد.

از حضرت امیر المؤمنین ع منقولست که حق تعالی جمعه را از همه روزها برگزیده و روزش را عید نمود و شبش را مثل روزش گردانید۔ و از حضرت صادق ع روایت شده که فرمود به پرهیزید از گناهان در شب جمعه که عقوبت گناهان در آن شب مضاعف است چنانچه ثواب حسنات دو برابر است و هر که معصیت خدا را در شب جمعه ترک کند حق تعالی گناهان گذشتهٔ او را بیامرزد و هر که در شب جمعه گناهی را علانیه نماید خداوند او را بگناهان جمیع عمرش عذاب کند و عذاب آن گناه را برا و مضاعف گرداند و برای صلوات در شب جمعه فضیلت بسیار وارد شده چنانیکه از حضرت

صادق ع مرویست که صلوات بر محمد و آل محمد در شب جمعه برابر است با هزار حسنه و محو میکند هزار سیئه را و بالا میبرد هزار درجه و مستحب است آنکه بگوید اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَ اٰلِ مُحَمَّدٍ وَ عَجِّلْ فَرَجَهُمْ وَ اَهْلِكْ عَدُوَّهُمْ مِنَ الْجِنِّ وَ الْاِنْسِ مِنَ الْاَوَّلِیْنَ وَ الْاٰخِرِیْنَ وصد مرتبه گفتن این صلوات بعد از عصر پنجشنبه تا آخر روز جمعه فضیلت بسیار دارد. واستغفار در این شب نیز فضیلت بسیار دارد وخواندن این سورها ویا یکی از آنرا در شب جمعه ثواب وفوائد بسیار روایت شده - بني اسرائیل، کهف، و سه طسین، الم سجده، یٰس، ص، احقاف، واقعه، حم سجده، حم دخان، طور، اقتربت، جمعه. وخواندن نماز حضرت امیرالمؤمنین ع در این شب نیز وارد است. ودیگر دو رکعت نماز در هر رکعت حمد و پانزده مرتبه اذا زلزلت روایت گردیده پس هرکه این نماز را بجا آورد ایمن گرداند خدا او را از عذاب قبر واز هولهای روز قیامت.

درحدیث صحیح از حضرت صادق ع منقولست که خواندن شعر برای روزه دار و مُحْرِم و در حرم و روز جمعه و شبهای آن مکروه است،

راوی عرض کرد هر چند شعر حق باشد فرمود اگرچه شعر حق باشد ونیز از حضرت صادق ع منقولست که حضرت رسول صلی الله علیه و آله فرمود که هر که یک شعر در شب جمعه یا روز جمعه بخواند در آن شب و در آن روز بهرهٔ از ثواب بغیر آن نخواهد داشت - ونیز از حضرت رسول صلی الله علیه و آله منقولست که هر که این دعا را در شب جمعه یا روز آن هفت مرتبه بخواند اگر در آن شب یا روز بمیرد داخل بهشت میشود - بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ. اَللّٰهُمَّ اَنْتَ رَبِّيْ لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ خَلَقْتَنِيْ وَاَنَا عَبْدُكَ وَابْنُ اَمَتِكَ وَفِيْ قَبْضَتِكَ وَنَاصِيَتِيْ بِيَدِكَ اَمْسَيْتُ عَلٰى عَهْدِكَ وَوَعْدِكَ مَا اسْتَطَعْتُ اَعُوْذُ بِرِضَاكَ مِنْ شَرِّ مَا صَنَعْتُ اَبُوْءُ بِنِعْمَتِكَ بِعَمَلِيْ وَاَبُوْءُ بِذُنُوْبِيْ فَاغْفِرْ لِيْ ذُنُوْبِيْ اِنَّهٗ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوْبَ اِلَّا اَنْتَ .

واز جمله دعاهائیکه خواندن آن در شب جمعه وارد گردیده دعای کمیل - ودعای اَللّٰهُمَّ يَا شَاهِدَ كُلِّ نَجْوٰى است که در شب عرفه خوانده میشود .

دعای کمیل وسند آن

این دعای مبارک را دعای خضر گویند وچون حضرت امیرالمومنین علیه السلام آن را بیکی از خواص اصحاب خود کمیل بن زیاد نخعی تعلیم فرمود مشهور بدعای کمیل گردید - علمای امامیه رضوان الله علیهم در مؤلفات خود آن را نقل نموده مجلسی در بحار الانوار آن را بهترین دعاها فرموده سید بن طاووس در اقبال آن را روایت نموده - خلاصهٔ روایت آنست که حضرت امیرالمومنین علیه السلام در مسجد بصره بجماعتی از اصحاب خود فرمود کسیکه در شب نیمهٔ شعبان خدا را بدعای خضر ع بخواند دعای او مستجاب میشود - پس از آن کمیل شرفیاب خدمت حضرت امیرالمومنین ع گردید وسؤال از دعای حضرت خضر ع نمود - امام ع دعای مذکور را بوی تعلیم داد خواندن آن در شب نیمهٔ شعبان ودر هر شب جمعه برای کفایت از شر دشمنان وگشایش روزی وآمرزش گناهان وارد گردیده - ودعای شریف اینست

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

بنام خداوند بخشایندهٔ مهربان

اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْئَلُكَ بِرَحْمَتِكَ الَّتِيْ وَسِعَتْ

خداوندا بدرستیکه سؤال میکنم ترا برحمت تو که فراگرفته است

كُلَّ شَيْءٍ وَبِقُوَّتِكَ الَّتِيْ قَهَرْتَ بِهَا كُلَّ شَيْءٍ

هر چیز را و بتوانائی تو که قهر کردهٔ بآن هر چیز را

وَخَضَعَ لَهَا كُلُّ شَيْءٍ وَذَلَّ لَهَا كُلُّ شَيْءٍ

و منقاد شده برای آن هر چیز وخوار وذلیل شد برای آن هر چیز

وَبِجَبَرُوْتِكَ الَّتِيْ غَلَبْتَ بِهَا كُلَّ شَيْءٍ

و به بزرگواری تو که غلبه کردهٔ بسبب آن هر چیزی را

وَبِعِزَّتِكَ الَّتِيْ لَا يَقُوْمُ لَهَا شَيْءٌ وَبِعَظَمَتِكَ

و بعزت آنچنانی تو که برابری نکند بآن چیزی و به بزرگواری

الَّتِيْ مَلَأَتْ كُلَّ شَيْءٍ وَبِسُلْطَانِكَ الَّذِيْ عَلَا

آنچنانی تو که پر نموده است هر چیز را و به پادشاهی تو که برتری دارد

كُلَّ شَيْءٍ وَبِوَجْهِكَ الْبَاقِيْ بَعْدَ فَنَاءِ كُلِّ شَيْءٍ

بر هر چیز و بوجه تو که باقی است بعد از فناء هر چیز را

وَبِاَسْمَائِكَ الَّتِيْ مَلَأَتْ اَرْكَانَ كُلِّ شَيْءٍ

و بناهای آنچنانی تو که پر کرده اند اجزاء و ارکان هر چیز را

وَبِعِلْمِكَ الَّذِيْ اَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ وَبِنُوْرِ وَجْهِكَ

و بدانائی آنچنانی تو که فراگرفته است بهر چیزی و بنور وجه تو

الَّذِي أَضَاءَ لَهُ كُلُّ شَيْءٍ يَا نُورُ يَا قُدُّوسُ يَا
که روشن شده باآن هر چیز یا نور ای منزّه ای
أَوَّلَ الْأَوَّلِينَ وَيَا آخِرَ الْآخِرِينَ اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ
بیشتر از پیشینیان وای آخر آخر ماندگان خداوندا بیامرز
لِيَ الذُّنُوبَ الَّتِي تَهْتِكُ الْعِصَمَ اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ
برای من گناهانی را که می درد پردهٔ عصمت را خداوندا بیامرز
لِيَ الذُّنُوبَ الَّتِي تُنْزِلُ النِّقَمَ اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ
برای من گناهانی را که فرود آرد عذاب را خداوندا بیامرز
لِيَ الذُّنُوبَ الَّتِي تُغَيِّرُ النِّعَمَ اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ
برای من گناهانی را که تغییر میدهد نعمتها را خداوندا بیامرز
لِيَ الذُّنُوبَ الَّتِي تَحْبِسُ الدُّعَاءَ اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ
برای من گناهانی را که نگاه میدارد دعا را خداوندا بیامرز
لِيَ الذُّنُوبَ الَّتِي تُنْزِلُ الْبَلَاءَ اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ
برای من گناهانی را که فرود می آرد بلا را خداوندا بیامرز
لِيَ الذُّنُوبَ الَّتِي تَقْطَعُ الرَّجَاءَ اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِي
برای من گناهانی را که می بُرد اُمید را خداوندا بیامرز برای من
كُلَّ ذَنْبٍ أَذْنَبْتُهُ وَكُلَّ خَطِيئَةٍ أَخْطَأْتُهَا
هر گناهی که کرده ام و هر خطائی که بنادانی بجاآورده ام آنرا

اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَتَقَرَّبُ اِلَيْكَ بِذِكْرِكَ وَاَسْتَشْفِعُ

خداوندا بدرستیکه نزدیکی میجویم بسوی تو بیاد کردن تو و شفیع می گردانم

بِكَ اِلٰى نَفْسِكَ وَاَسْئَلُكَ بِجُوْدِكَ وَكَرَمِكَ اَنْ تُدْنِيَنِيْ

ترا بسوی تو و می پرسم ترا از بخشایش تو و از کرم تو که نزدیک گردانی مرا

مِنْ قُرْبِكَ وَاَنْ تُوْزِعَنِيْ شُكْرَكَ وَاَنْ تُلْهِمَنِيْ

بقرب خود و توفیق دهی مرا برای شکر خود و الهام نمائی مرا

ذِكْرَكَ اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْئَلُكَ سُؤَالَ خَاضِعٍ

یاد خود را خداوندا سؤال میکنم از تو مانند سؤال کردن کسی فروتن

مُتَذَلِّلٍ خَاشِعٍ اَنْ تُسَامِحَنِيْ وَتَرْحَمَنِيْ وَتَجْعَلَنِيْ

که اظهار ذلت و خشوع نماید آنکه سهل گیری بمن و رحم کنی بمن و بگردانی مرا

بِقِسْمِكَ رَاضِيًا قَانِعًا وَفِيْ جَمِيْعِ الْاَحْوَالِ

بقسمت خود خشنود و قانع و در تمامی حالها

مُتَوَاضِعًا اَللّٰهُمَّ وَاَسْئَلُكَ سُؤَالَ مَنِ اشْتَدَّتْ

تواضع کننده خداوندا درمیخواهم از تو مانند درخواست کسی که شدید شده

فَاقَتُهٗ وَاَنْزَلَ بِكَ عِنْدَ الشَّدَآئِدِ حَاجَتَهٗ

بیچارگی او و فرود آورده بسوی تو نزد سختی ها حاجت خود را

وَعَظُمَ فِيْمَا عِنْدَكَ رَغْبَتُهٗ اَللّٰهُمَّ عَظُمَ

و بزرگ شده در آنچه نزد تست رغبت او خداوندا بزرگ است

سُلْطَانُكَ وَعَلاَ مَكَانُكَ وَخَفِيَ مَكْرُكَ وَظَهَرَ

پادشاهی تو وبلنداست مکان تو وپنهان است مکر تو وهویدا است

أَمْرُكَ وَغَلَبَ قَهْرُكَ وَجَرَتْ قُدْرَتُكَ وَلاَ يُمْكِنُ

امر تو وغالب است قهر تو وجاری شده توانائی تو وممکن نیست

الْفِرَارُ مِنْ حُكُومَتِكَ اَللّٰهُمَّ لاَ أَجِدُ لِذُنُوبِي

گریختن از حکومت تو خداوندا نمی یابم برای گناهان خود

غَافِراً وَلاَ لِقَبَائِحِي سَاتِراً وَلاَ لِشَيْءٍ مِنْ عَمَلِي

آمرزنده ونه برای بدیهای خود پوشنده ونه چیزی از عملهای من

الْقَبِيحِ بِالْحَسَنِ مُبَدِّلاً غَيْرَكَ لاَ إِلٰهَ إِلاَّ أَنْتَ

که بد است به نیکوئی بدل کننده غیر از تو نیست خدائی مگر تو

سُبْحَانَكَ وَبِحَمْدِكَ ظَلَمْتُ نَفْسِي وَتَجَرَّأْتُ

منزه میدانم ترا وياد میکنم بستایشت ستم کردم بخود وجرئت کردم

بِجَهْلِي وَسَكَنْتُ إِلَى قَدِيمِ ذِكْرِكَ لِي وَمَنِّكَ عَلَيَّ

بنادانی خود وقرار گرفتم بسوی دیرینه ذکر تو از برای خود وانعامت بر من

اَللّٰهُمَّ مَوْلاَيَ كَمْ مِنْ قَبِيحٍ سَتَرْتَهُ وَكَمْ مِنْ

خداوندا ای صاحب من چه بسیار از بدیها که پوشانیدی وچه بسیار از

فَادِحٍ مِنَ الْبَلاَءِ أَقَلْتَهُ وَكَمْ مِنْ عِثَارٍ وَقَيْتَهُ

بلاهای گران که زائل وبرطرف کردی آنرا وچه بسیار از لغزشهائی مرا نگاه داشتی

وَكَمْ مِنْ مَكْرُوهٍ دَفَعْتَهُ وَكَمْ مِنْ ثَنَاءٍ جَمِيلٍ

وچه بسیار از ناخوشیها که دفع کردی وچه بسیار از تعریف خوب

لَسْتُ اَهْلاً لَهُ نَشَرْتَهُ اَللّٰهُمَّ عَظُمَ بَلاۤئِي

که نبودم سزاوار آن را و پهن کردی آن را خداوندا بزرگ است بلای من

وَاَفْرَطَ بِي سُوۤءُ حَالِي وَقَصُرَتْ بِي اَعْمَالِي وَقَعَدَتْ

و از حد گذشته بدی حالی من ونارسا است از نجات من کردهای من وزمین گیر کرده

بِي اَغْلاَلِي وَحَبَسَنِي عَنْ نَفْعِي بُعْدُ اَمَالِي

مرا غلهای من و منع کرده از نفع من دور رودراز منی

وَخَدَعَتْنِي الدُّنْيَا بِغُرُورِهَا وَنَفْسِي بِخِيَانَتِهَا

و فریب داده مرا دنیا بفریب خود ونفس من بخیانت خود

وَمِطَالِي يَا سَيِّدِي فَاَسْئَلُكَ بِعِزَّتِكَ اَنْ

وسل انگاری من در تدارک کردن ای آقای من پس سؤال می کنم از تو بعزت تو اینکه

لاَيَحْجُبَ عَنْكَ دُعَاۤئِي سُوۤءُ عَمَلِي وَفِعَالِي

منع نه کند از تو دعای مرا بدی اعمال و افعال من

وَلاَ تَفْضَحْنِي بِخَفِيِّ مَا اطَّلَعْتَ عَلَيْهِ مِنْ

و رسوا مکن مرا به پنهانی آنچه خبردار شده بر آن از

سِرِّي وَلاَ تُعَاجِلْنِي بِالْعُقُوبَةِ عَلٰى مَا عَمِلْتُهُ

راز من و زود بگیر مرا بعذاب آنچه من کرده ام آنرا

فِي خَلَوَاتِي مِنْ سُوْءِ فِعْلِي وَإِسَاءَتِي وَدَوَامِ

در خلوتهای خودم از بدی کردار من و بدی خود و دایم بودن

تَفْرِيطِي وَجَهَالَتِي وَكَثْرَةِ شَهَوَاتِي وَغَفْلَتِي

در تقصیر خود و نادانی خود و بسیاری شهوتهای من و غفلت خود

وَكُنِ اللّٰهُمَّ بِعِزَّتِكَ لِي فِي الْأَحْوَالِ كُلِّهَا رَؤُفًا

و باش خداوندا بعزت خود از برای من در همه احوال مهربان

وَعَلَيَّ فِي جَمِيعِ الْأُمُورِ عَطُوفًا إِلٰهِي وَرَبِّي مَنْ لِي

و بر من در همه کارها رحم کننده خدای من کیست برای من

غَيْرُكَ أَسْئَلُهُ كَشْفَ ضُرِّي وَالنَّظَرَ فِي أَمْرِي

غیر از تو که سوال کنم از او برداشتن بدی حالم را و نظر کردن در کار من

إِلٰهِي وَمَوْلَايَ أَجْرَيْتَ عَلَيَّ حُكْمًا اتَّبَعْتُ فِيهِ

خدای من و آقای من جاری ساختی بر من حکمی را که پیروی کردم در آن

هَوَى نَفْسِي وَلَمْ أَحْتَرِسْ فِيهِ مِنْ تَزْيِينِ

خواهش نفس خود را و نگاهداری نکردم در آن حکم از زینت دادن او

عَدُوِّي فَغَرَّنِي بِمَا أَهْوَى وَأَسْعَدَهُ عَلٰى ذٰلِكَ

که دشمن من است پس فریب داد مرا بآنچه خواست و مدد کرد او را براین

الْقَضَاءُ فَتَجَاوَزْتُ بِمَا جَرٰى عَلَيَّ مِنْ ذٰلِكَ

امر قضای تو پس تجاوز کردم بسبب آنچه جاری شد بر من از این قضا

بَعْضَ حُدُودِكَ وَخَالَفْتُ بَعْضَ أَوَامِرِكَ

پارهٔ حدود و احکام ترا و نافرمانی کردم پارهٔ اوامر ترا

فَلَكَ الْحَمْدُ عَلَيَّ فِي جَمِيعِ ذٰلِكَ وَلَا حُجَّةَ لِي

پس برای تست حمد بر من در همهٔ اینها ونیست حجتی از برای من

فِيمَا جَرَى عَلَيَّ فِيهِ قَضَاؤُكَ وَأَلْزَمَنِي فِيهِ

در آنچه جاری شد بر من در آن قضای تو و لازم شد مرا

حُكْمُكَ وَبَلَاؤُكَ وَقَدْ أَتَيْتُكَ يَا إِلٰهِي بَعْدَ

حکم تو و امتحان تو بتحقیق که آمدم بسوی تو ای خدای من بعد از

تَقْصِيرِي وَإِسْرَافِي عَلَى نَفْسِي مُعْتَذِرًا نَادِمًا

تقصیر خود و ضرر رسانیدن بر خود در حالتی که عذرخواهم و پشیمانم

مُنْكَسِرًا مُسْتَقِيلًا مُسْتَغْفِرًا مُنِيبًا مُقِرًّا مُذْعِنًا

و درمانده و شکسته حالم وطلب کننده ام آمرزش را باز گشته ام بسوی تو و اقرار کننده بگناه خود واذعان

مُعْتَرِفًا لَا أَجِدُ مَفَرًّا مِمَّا كَانَ مِنِّي وَلَا مَفْزَعًا

دارم و اقرار ببدی خود نمی یابم گریزگاهی از آنچه از من سر زده و نه جای پناهی

أَتَوَجَّهُ إِلَيْهِ فِي أَمْرِي غَيْرَ قَبُولِكَ عُذْرِي

که رو کنم بسوی او در کار خود غیر از قبول فرمودن تو عذر مرا

وَإِدْخَالِكَ إِيَّايَ فِي سَعَةٍ مِنْ رَحْمَتِكَ اَللّٰهُمَّ

و داخل کردن مرا در پهناوری رحمت خود بار خدایا

فَاقْبَلْ عُذْرِي وَارْحَمْ شِدَّةَ ضُرِّي وَفُكَّنِي

قبول کن عذر مرا و رحم کن شدّت و بدحالی مرا و رها کن مرا

مِنْ شَدِّ وَثَاقِي يَا رَبِّ ارْحَمْ ضَعْفَ بَدَنِي وَرِقَّةَ

از بند گناهان که مرا مقیّد کرده ای پروردگار من رحم فرما بر ضعف بدن من و نازکی

جِلْدِي وَدِقَّةَ عَظْمِي يَا مَنْ بَدَءَ خَلْقِي وَذِكْرِي

پوست مرا و استخوان مرا ای آنکه ابتدا فرمودی بآفریدن من و یاد کردن من

وَتَرْبِيَتِي وَبِرِّي وَتَغْذِيَتِي هَبْنِي لِابْتِدَاءِ كَرَمِكَ

و تربیت من و نشو و نمای من و غذا دادن بمن ببخش بر من بجهت ابتدای کرم خود

وَسَالِفِ بِرِّكَ بِي يَا إِلٰهِي وَسَيِّدِي وَرَبِّي

و برای نیکیهائی که بر من کردهٔ ای خدای من و آقای من و پروردگار من

أَتُرَاكَ مُعَذِّبِي بِنَارِكَ بَعْدَ تَوْحِيدِكَ وَبَعْدَمَا

آیا می بینی خود را عذاب کننده من به آتش خود بعد از یگانه دانستن من ترا و بعد از آنچه

انْطَوَى عَلَيْهِ قَلْبِي مِنْ مَعْرِفَتِكَ وَلَهِجَ بِهِ

پیچیده شده است دل من از معرفت تو و گویا شده بآن

لِسَانِي مِنْ ذِكْرِكَ وَاعْتَقَدَهُ ضَمِيرِي مِنْ حُبِّكَ

زبان من از یاد تو و سخت شده بآن خاطر من از محبت تو

وَبَعْدَ صِدْقِ اعْتِرَافِي وَدُعَائِي خَاضِعاً

و بعد از راستی اقرار من و خواندن من ترا باخضوع

لِرُبُوبِيَّتِكَ هَيْهَاتَ أَنْتَ أَكْرَمُ مِنْ أَنْ

برای پروردگاری تو بسیار دوراست این امر از تو تو گرامی تری از این که

تُضَيِّعَ مَنْ رَبَّيْتَهُ أَوْ تُبْعِدَ مَنْ أَدْنَيْتَهُ أَوْ

ضایع کنی کسی را که تربیت کردی او را یا برانی کسی را که نزدیک کرده او را یا

تُشَرِّدَ مَنْ آوَيْتَهُ أَوْ تُسَلِّمَ إِلَى الْبَلَاءِ مَنْ كَفَيْتَهُ

فراری کنی کسی را که پناه دادی او را یا بسپاری به چنگ بلا کسی را که کفایت کردی او را

وَرَحِمْتَهُ وَلَيْتَ شِعْرِي يَا سَيِّدِي وَإِلٰهِي

و رحم کردی بر او و کاش میدانستم ای آقای من و خدای من

وَمَوْلَايَ أَتُسَلِّطُ النَّارَ عَلَى وُجُوهٍ خَرَّتْ لِعَظَمَتِكَ

و صاحب من آیا مسلط کنی آتش را بر روهائی که درافتاده اند بجهة عظمت تو

سَاجِدَةً وَعَلَى أَلْسُنٍ نَطَقَتْ بِتَوْحِيدِكَ صَادِقَةً

در حال سجده و بر زبانهائی که گویا شده اند به یگانگی تو راست گویان

وَبِشُكْرِكَ مَادِحَةً وَعَلَى قُلُوبٍ اعْتَرَفَتْ بِإِلٰهِيَّتِكَ

و بشکر تو مدح کنان و بر دلهائی که اقرار کرده اند بر خدائی تو

مُحَقِّقَةً وَعَلَى ضَمَائِرَ حَوَتْ مِنَ الْعِلْمِ بِكَ حَتَّى

از روی یقین و بر دلهائی که احاطه کرده اند از دانائی بتو تا آنکه

صَارَتْ خَاشِعَةً وَعَلَى جَوَارِحَ سَعَتْ إِلَى أَوْطَانِ

گردیده اند باخشوع و بر عضوی چند که سعی کرده اند بجانب مکانهای

تَعَبُّدِكَ طَائِعَةً وَاَشَارَتْ بِاسْتِغْفَارِكَ مُذْعِنَةً

عبادت تو برغبت واشاره کرده بطلب آمرزش از تو از روی اذعان

مَا هٰكَذَا الظَّنُّ بِكَ وَلَا اُخْبِرْنَا بِفَضْلِكَ عَنْكَ

واعتقاد نیست چنین گمان ما بتو ونه چنین خبرداده شده ایم بفضل تو از تو

يَا كَرِيمُ يَا رَبِّ وَاَنْتَ تَعْلَمُ ضَعْفِي عَنْ قَلِيلٍ

ای کریم ای پروردگار من وتو میدانی ناتوانی مرا از اندکی

مِنْ بَلَاۤءِ الدُّنْيَا وَعُقُوبَاتِهَا وَمَا يَجْرِي فِيهَا مِنَ

از بلاهای دنیا و عذابهای آن وآنچه جاری میشود درآن از

الْمَكَارِهِ عَلٰى اَهْلِهَا عَلٰى اَنَّ ذٰلِكَ بَلَاۤءٌ وَمَكْرُوهٌ

مکروهات بر اهل آن با آنکه این بلا و ناخوشی

قَلِيلٌ مَكْثُهُ يَسِيرٌ بَقَاۤؤُهُ قَصِيرٌ مُدَّتُهُ

اندک است ماندن آن وکم است بقای آن کوتاه است مدت آن

فَكَيْفَ احْتِمَالِي لِبَلَاۤءِ الْاٰخِرَةِ وَجَلِيلِ وُقُوعِ

پس چگونه است تحمل من از برای بلای آخرت وبزرگ است واقع شدن

الْمَكَارِهِ فِيهَا وَهُوَ بَلَاۤءٌ تَطُولُ مُدَّتُهُ وَيَدُومُ

ناخوشیهائی که درآنست وآن بلائی است که درازاست مدت آن ودائمی است

مَقَامُهُ وَلَا يُخَفَّفُ عَنْ اَهْلِهِ لِاَنَّهُ لَا يَكُونُ

اقامت آن وسبک نمیشود از اهل آن زیراکه آن نمی باشد

اِلَّا عَنْ غَضَبِكَ وَانْتِقَامِكَ وَسَخَطِكَ وَهٰذَا مَا لَا

مگر از غضب تو و انتقام کشیدن تو و خشم تو و چنین امری نی

تَقُومُ لَهُ السَّمٰوَاتُ وَالْاَرْضُ يَا سَيِّدِي فَكَيْفَ

تواند در برابر آن بایستند آسمانها و زمین ای آقای من پس چگونه من تاب

بِي وَاَنَا عَبْدُكَ الضَّعِيفُ الذَّلِيلُ الْحَقِيرُ

آورم و من بندهٔ توام ناتوان ذلیل بی مقدار

الْمِسْكِينُ الْمُسْتَكِينُ يَا اِلٰهِي وَرَبِّي وَسَيِّدِي

تنگدست و شکسته حال ای خداوند من و رب من و آقای من

وَمَوْلَايَ لِاَيِّ الْاُمُورِ اِلَيْكَ اَشْكُو وَلِمَا مِنْهَا

و مولای من از برای کدام کارها بسوی تو شکایت کنم و برای کدام یک از آنها

اَضِجُّ وَاَبْكِي لِاَلِيمِ الْعَذَابِ وَشِدَّتِهِ اَوْ لِطُولِ

ناله کنم و گریه نمایم برای دردناکی عذاب و سختی آن یا برای درازی

الْبَلَاءِ وَمُدَّتِهِ فَلَئِنْ صَيَّرْتَنِي فِي الْعُقُوبَاتِ

بلا و مدت آن پس اگر گردانی مرا در عذابها

مَعَ اَعْدَائِكَ وَجَمَعْتَ بَيْنِي وَبَيْنَ اَهْلِ بَلَائِكَ

با دشمنان خود و جمع کردی میان من و میان اهل بلای خود

وَفَرَّقْتَ بَيْنِي وَبَيْنَ اَحِبَّائِكَ وَاَوْلِيَائِكَ فَهَبْنِي

و جدائی افکنی زبان من و میان دوستان و اولیای خود پس گرفتم

يَا اِلٰهِي وَسَيِّدِي وَمَوْلَايَ وَرَبِّي صَبَرْتُ عَلٰى

ای خدای من و آقای من و صاحب من و پروردگار من که صبر کردم بر

عَذَابِكَ فَكَيْفَ اَصْبِرُ عَلٰى فِرَاقِكَ وَهَبْنِي

عذاب تو پس چگونه صبر کنم بر جدائی تو و گرفتم که

صَبَرْتُ عَلٰى حَرِّ نَارِكَ فَكَيْفَ اَصْبِرُ عَنِ النَّظَرِ

صبر کردم بر حرارت آتش تو پس چگونه صبر کنم بر محرومی از نظر

اِلٰى كَرَامَتِكَ اَمْ كَيْفَ اَسْكُنُ فِي النَّارِ وَرَجَائِي

بسوی کرامت تو یا چگونه ساکن شوم در آتش و امید من که

عَفْوُكَ فَبِعِزَّتِكَ يَا سَيِّدِي وَمَوْلَايَ اُقْسِمُ

عفو تو باشد پس قسم بعزت تو ای آقای من و صاحب من سوگند خورم

صَادِقًا لَئِنْ تَرَكْتَنِي نَاطِقًا لَاَضِجَّنَّ اِلَيْكَ بَيْنَ

براستی که اگر گذاری مرا سخن گو البته می نالم بسوی تو میان

اَهْلِهَا ضَجِيجَ الْاٰمِلِينَ وَلَاَصْرُخَنَّ اِلَيْكَ صُرَاخَ

اهل آن مانند ناله امیدواران و زاری کنم بسوی تو مانند زاری

الْمُسْتَصْرِخِينَ وَلَاَبْكِيَنَّ عَلَيْكَ بُكَاءَ

استغاثه کنندگان و هر آئینه گریه کنم بر تو مانند گریهٔ آنانکه

الْفَاقِدِينَ وَلَاُنَادِيَنَّكَ اَيْنَ كُنْتَ يَا وَلِيَّ

مطلوب خود گم کرده باشند و هر آئینه ندا کنم ترا البته که کجائی ای صاحب اختیار

الْمُؤْمِنِينَ يَا غَايَةَ آمَالِ الْعَارِفِينَ يَا غِيَاثَ

مؤمنان و ای نهایت آرزوی عارفان ای فریادرس

الْمُسْتَغِيثِينَ يَا حَبِيبَ قُلُوبِ الصَّادِقِينَ

بار جویان ای دوست دلهای راست گویان

وَيَا إِلٰهَ الْعَالَمِينَ أَفَتُرَاكَ سُبْحَانَكَ يَا إِلٰهِي

و ای خداوند عالمیان آیا یافته میشوی پاک میدانمت ای خداوند من

وَبِحَمْدِكَ تَسْمَعُ فِيهَا صَوْتَ عَبْدٍ مُسْلِمٍ سُجِنَ

و ستایشت می کنم میشنوی در جهنم صدای بندهٔ مسلمانی را که حبس شده

فِيهَا بِمُخَالَفَتِهِ وَذَاقَ طَعْمَ عَذَابِهَا بِمَعْصِيَتِهِ

در آن بسبب نافرمانی خود و چشید مزهٔ عذاب آنرا بجهة معاصی خود

وَحُبِسَ بَيْنَ أَطْبَاقِهَا بِجُرْمِهِ وَجَرِيرَتِهِ وَهُوَ

و حبس شده درمیان طبقهای آن بجرم و جنایت خود و او

يَضِجُّ إِلَيْكَ ضَجِيجَ مُؤَمِّلٍ لِرَحْمَتِكَ وَيُنَادِيكَ

می نالد بسوی تو نالیدن امیدوار برای رحمت تو و ندا میکند ترا

بِلِسَانِ أَهْلِ تَوْحِيدِكَ وَيَتَوَسَّلُ إِلَيْكَ بِرُبُوبِيَّتِكَ

بزبان اهل توحید تو و توسّل جوید بسوی تو به پروردگاری تو

يَا مَوْلَايَ فَكَيْفَ يَبْقَىٰ فِي الْعَذَابِ وَهُوَ يَرْجُو

ای صاحب اختیار من پس چگونه میماند در عذاب و او امید دارد

مَا سَلَفَ مِنْ حِلْمِكَ وَرَأْفَتِكَ وَرَحْمَتِكَ أَمْ

آنرا که پیش یافته بود از حلم تو و مهربانی تو و بخشایش تو یا

كَيْفَ تُؤْلِمُهُ النَّارُ وَهُوَ يَأْمُلُ فَضْلَكَ وَرَحْمَتَكَ

چگونه بدرد آورد اورا آتش و او امید میدارد فضل ترا و رحمت ترا

أَمْ كَيْفَ يُحْرِقُهُ لَهِيبُهَا وَأَنْتَ تَسْمَعُ صَوْتَهُ وَتَرَى

یا چگونه بسوزد اورا شعلهٔ او و تو میشنوی صدای اورا و می بینی

مَكَانَهُ أَمْ كَيْفَ يَشْتَمِلُ عَلَيْهِ زَفِيرُهَا وَأَنْتَ

مکان اورا یا چگونه فرا می گیرد اورا خروش آتش و تو

تَعْلَمُ ضَعْفَهُ أَمْ كَيْفَ يَتَغَلْغَلُ بَيْنَ أَطْبَاقِهَا

میدانی ناتوانی اورا یا چگونه مضطر میشود میان طبقات آن

وَأَنْتَ تَعْلَمُ صِدْقَهُ أَمْ كَيْفَ تَزْجُرُهُ زَبَانِيَتُهَا

و تو میدانی راستی اورا آیا چگونه زجر کند شعلهٔ او

وَهُوَ يُنَادِيكَ يَا رَبَّهُ أَمْ كَيْفَ يَرْجُو فَضْلَكَ فِي

و او ندا می کند ترا که ای پروردگار من یا چگونه که امید دارد فضل ترا در

عِتْقِهِ مِنْهَا فَتَتْرُكُهُ فِيهَا هَيْهَاتَ مَا ذَلِكَ

آزاد کردن او از جهنم خواهی گذاشت اورا در آن دور است این و چنین نیست

الظَّنُّ بِكَ وَلَا الْمَعْرُوفُ مِنْ فَضْلِكَ وَلَا

گمان بتو و شناخته نشده از فضلت و نه

مُشْبِهَةً لِمَا عَامَلْتَ بِهِ الْمُوَحِّدِيْنَ مِنْ بِرِّكَ

شبیه است بآنچه معامله کرده با یگانه پرستان از نیکی تو

وَاِحْسَانِكَ فَبِالْيَقِيْنِ اَقْطَعُ لَوْلَا مَا حَكَمْتَ بِهِ

و احسان تو پس بیقین قطع دارم که اگر نه آن بود که حکم کردهٔ

مِنْ تَعْذِيْبِ جَاحِدِيْكَ وَقَضَيْتَ بِهِ مِنْ اِخْلَادِ

از عذاب کردن منکران خود و حکم کرده بخلود و دایم بودن

مُعَانِدِيْكَ لَجَعَلْتَ النَّارَ كُلَّهَا بَرْدًا وَّسَلَامًا

دشمنان خود در آتش هر آئینه میگردانیدی آتش را تماما سرد و سلامت

وَمَا كَانَتْ لِاَحَدٍ فِيْهَا مَقَرًّا وَّلَا مَقَامًا لٰكِنَّكَ

و نبود از برای احدی در آن قرار و مقامی لیکن تو که

تَقَدَّسَتْ اَسْمَآؤُكَ اَقْسَمْتَ اَنْ تَمْلَأَهَا مِنَ

پاک است نامهای تو قسم یاد نمودهٔ اینکه پر کنی جهنم را از

الْكَافِرِيْنَ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ اَجْمَعِيْنَ وَاَنْ

کافران از جن و مردم همگی و دایم

تُخَلِّدَ فِيْهَا الْمُعَانِدِيْنَ وَاَنْتَ جَلَّ ثَنَآؤُكَ قُلْتَ

و همیشه بداری در آن دشمنان را و تو که بزرگ است ثنای تو فرموده

مُبْتَدِئًا وَّتَطَوَّلْتَ بِالْاِنْعَامِ مُتَكَرِّمًا اَفَمَنْ كَانَ

در ابتداء امر و بخشش کرده بنعمت دادن در حالتی که کرم کننده بودی آیا کسی که باشد

مُؤْمِنًا كَمَنْ كَانَ فَاسِقًا لَا يَسْتَوُونَ اِلٰهِيْ

مؤمن مثل کسی است که باشد فاسق البته مساوی نیستند ای خدای من

وَسَيِّدِيْ فَاَسْئَلُكَ بِالْقُدْرَةِ الَّتِيْ قَدَّرْتَهَا

و آقای من پس سؤال میکنم ترا بتقدیری که مقدر کرده آنرا

وَبِالْقَضِيَّةِ الَّتِيْ حَتَمْتَهَا وَحَكَمْتَهَا وَغَلَبْتَ

و بحکمی که حتم و واجب کرده آنرا و حکم کرده آنرا و غالب شده

مَنْ عَلَيْهِ اَجْرَيْتَهَا اَنْ تَهَبَ لِيْ فِيْ هٰذِهِ

بر کسی که بر آن کس آن حکم را جاری کرده اینکه به بخشی بمن در این

اللَّيْلَةِ وَفِيْ هٰذِهِ السَّاعَةِ كُلَّ جُرْمٍ اَجْرَمْتُهُ

شب و در این ساعت هر جرمی که کرده ام

وَكُلَّ ذَنْبٍ اَذْنَبْتُهُ وَكُلَّ قَبِيْحٍ اَسْرَرْتُهُ وَكُلَّ

و هر گناهی که نموده ام و هر بدی که پنهان داشته ام و هر

جَهْلٍ عَمِلْتُهُ كَتَمْتُهُ اَوْ اَعْلَنْتُهُ وَاَخْفَيْتُهُ

نادانی که کرده ام پوشانده ام و یا آشکار یا پنهان

اَوْ اَظْهَرْتُهُ وَكُلَّ سَيِّئَةٍ اَمَرْتَ بِاِثْبَاتِهَا الْكِرَامَ

یا ظاهر کرده ام و هر بدی که امر فرموده به ثبت آن کرام

الْكَاتِبِيْنَ الَّذِيْنَ وَكَّلْتَهُمْ بِحِفْظِ مَا يَكُوْنُ مِنِّيْ

الکاتبین را که موکل کرد اینده آنها را به نگاه داشتن آنچه از من سر میزند

وَجَعَلْتَهُمْ شُهُوداً عَلَيَّ مَعَ جَمِيعِ جَوَارِحِي وَكُنْتَ

وگردانیده ایشانرا گواهان برمن با جمله اعضای بدن من و بوده

اَنْتَ الرَّقِيبَ عَلَيَّ مِنْ وَرَآئِهِمْ وَالشَّاهِدَ لِمَا خُفِيَ

تو خبردار برمن از غیر ایشان و گواه برآنچه پنهان شده

عَنْهُمْ وَبِرَحْمَتِكَ اَخْفَيْتَهُ وَبِفَضْلِكَ سَتَرْتَهُ

برایشان و بخشایش خود پوشیده آنرا و بفضل خود پرده کشیده برآن

وَاَنْ تُوَفِّرَ حَظِّي مِنْ كُلِّ خَيْرٍ تُنْزِلُهُ اَوْ اِحْسَانٍ

اینکه زیاد کنی قسمت مرا از هر خیری که فرود آری اورا یا خوبی که

تُفَضِّلُهُ اَوْ بِرٍّ تَنْشُرُهُ اَوْ رِزْقٍ تَبْسُطُهُ اَوْ ذَنْبٍ

تفضل کنی آنرا یا نیکوئی که پهن کنی آنرا یا رزقی که کشایش دهی آنرا یا گناهی که

تَغْفِرُهُ اَوْ خَطَاءٍ تَسْتُرُهُ يَا رَبِّ يَا رَبِّ يَا رَبِّ يَا

بیامرزی آنرا یا خطائی که پوشانی آنرا ای پروردگار من ای پروردگار من ای

اِلٰهِي وَسَيِّدِي وَمَوْلَايَ وَمَالِكَ رِقِّي يَا مَنْ

خدای من و آقای من و صاحب من و مالک بندگی من ای آنکه

بِيَدِهِ نَاصِيَتِي يَا عَلِيماً بِضُرِّي وَمَسْكَنَتِي يَا

بدست اوست موی پیشانی من ای دانا به بدحالی من و بیچارگی من ای

خَبِيراً بِفَقْرِي وَفَاقَتِي يَا رَبِّ يَا رَبِّ يَا رَبِّ

مطلع به تنگدستی من و احتیاج من ای پروردگار من ای پروردگار من ای پروردگار من

أَسْئَلُكَ بِحَقِّكَ وَقُدْسِكَ وَأَعْظَمِ صِفَاتِكَ

سؤال میکنم از تو بحق تو و پاکی تو و بزرگترین صفات تو

وَأَسْمَائِكَ أَنْ تَجْعَلَ أَوْقَاتِي فِي اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ

و نامهای تو اینکه بگردانی وقتهای مرا در شب و روز

بِذِكْرِكَ مَعْمُورَةً وَبِخِدْمَتِكَ مَوْصُولَةً وَأَعْمَالِي

بیاد خودت معمور و آباد و بخدمت تو پیوسته و کردار من

عِنْدَكَ مَقْبُولَةً حَتَّى تَكُونَ أَعْمَالِي وَأَوْرَادِي

نزد تو قبول شده تا آنکه بوده باشد کارهای من و دردهای من

كُلُّهَا وِرْداً وَاحِداً وَحَالِي فِي خِدْمَتِكَ سَرْمَداً

تماما ورد واحد و حال من در خدمت تو پیوسته دایم

يَا سَيِّدِي يَا مَنْ عَلَيْهِ مُعَوَّلِي يَا مَنْ إِلَيْهِ

ای آقای من ای آن کسی که براوست اعتماد من و کسی که بسوی او

شَكَوْتُ أَحْوَالِي يَا رَبِّ يَا رَبِّ يَا رَبِّ قَوِّ عَلَى

شکایت میکنم احوال خود را ای پروردگار من ای پروردگار من ای پروردگار من توانا کن بر

خِدْمَتِكَ جَوَارِحِي وَاشْدُدْ عَلَى الْعَزِيمَةِ جَوَانِحِي

خدمت خودت اعضای مرا وسخت محکم گردان بر عزم بندگی خود دل مرا

وَهَبْ لِيَ الْجِدَّ فِي خَشْيَتِكَ وَالدَّوَامَ فِي

و ببخش برمن جد و جهدی در خوف از خود و همیشگی در

الْاِتِّصَالِ بِخِدْمَتِكَ حَتّٰى اَسْرَحَ اِلَيْكَ فِيْ

متصل داشتن وقت خود را بخدمتگاری تو تا آنکه شتاب نمایم بسوی تو در

مَيَادِيْنِ السَّابِقِيْنَ وَاُسْرِعَ اِلَيْكَ فِي الْمُبَادِرِيْنَ

میدان و عرصهٔ بندگی پیش روندگان و سرعت نمایم بسوی تو در زمرهٔ شتاب کنندگان

وَاَشْتَاقَ اِلٰى قُرْبِكَ فِي الْمُشْتَاقِيْنَ وَاَدْنُوَ مِنْكَ

و مشتاق شوم بقرب تو در جملهٔ مشتاقان و نزدیک شوم بتو

دُنُوَّ الْمُخْلِصِيْنَ وَاَخَافَكَ مَخَافَةَ الْمُوْقِنِيْنَ

نزدیکی بندگان با اخلاص تو و بترسم از تو ترسیدن صاحبان یقین

وَاَجْتَمِعَ فِيْ جِوَارِكَ مَعَ الْمُؤْمِنِيْنَ اَللّٰهُمَّ

و جمع شوم در همسایگی تو با گروه مؤمنان بارخدایا

وَمَنْ اَرَادَنِيْ بِسُوْءٍ فَاَرِدْهُ وَمَنْ كَادَنِيْ فَكِدْهُ

هرکس اراده کند بمن بدی را پس اراده کن او را ببدی و هرکه مکر کند با من پس تو با او مکر کن

وَاجْعَلْنِيْ مِنْ اَحْسَنِ عِبَادِكَ نَصِيْبًا عِنْدَكَ

و بگردان مرا از نیکوترین بندگان خود از جهت بهره و نصیب در نزد تو

وَاَقْرَبِهِمْ مَنْزِلَةً مِنْكَ وَاَخَصِّهِمْ زُلْفَةً لَدَيْكَ

و نزدیک ترین آنان از جهت مقام و منزلت از تو و مخصوص ترین آنان در تقرب بنزد تو

فَاِنَّهٗ لَا يُنَالُ ذٰلِكَ اِلَّا بِفَضْلِكَ وَجُدْ لِيْ بِجُوْدِكَ

بدرستیکه باین کرامات نمیرسد مگر بفضل و احسان تو پس عطا کن آنها را بمن بفضل و کرم خودت

وَاعْطِفْ عَلَيَّ بِمَجْدِكَ وَاحْفَظْنِي بِرَحْمَتِكَ

و مهربانی کن با من به بزرگواری خود و حفظ کن مرا برحمت خود

وَاجْعَلْ لِسَانِي بِذِكْرِكَ لَهِجًا وَقَلْبِي بِحُبِّكَ

و بگردان زبان مرا بذکر خودت گویا و دل مرا بدوستی خودت

مُتَيَّمًا وَمُنَّ عَلَيَّ بِحُسْنِ إِجَابَتِكَ وَأَقِلْنِي

مشغول و بیتاب منّت گذار بر من بخوبی اجابت خود و درگذر

عَثْرَتِي وَاغْفِرْ لِي زَلَّتِي فَإِنَّكَ قَضَيْتَ عَلَى عِبَادِكَ

از لغزش من و بیامرز گناه مرا بدرستیکه تو حکم فرموده بر بندگان خود

بِعِبَادَتِكَ وَأَمَرْتَهُمْ بِدُعَائِكَ وَضَمِنْتَ لَهُمُ

به پرستش خود و امر فرموده ایشانرا بدعای خود و ضامن شده برای ایشان

الْإِجَابَةَ فَإِلَيْكَ يَا رَبِّ نَصَبْتُ وَجْهِي

اجابت را پس بسوی تو ای پروردگار من بازداشته ام روی خود را

وَإِلَيْكَ يَا رَبِّ مَدَدْتُ يَدِي فَبِعِزَّتِكَ اسْتَجِبْ

و بسوی تو ای پروردگار من کشیده ام دستهای خود را قسم میدهم ترا بالعزّت تو که قبول کن

لِي دُعَائِي وَبَلِّغْنِي مُنَايَ وَلَا تَقْطَعْ مِنْ فَضْلِكَ

برای من دعای مرا و برسان مرا به آرزوهای من و قطع نه کن از فضل و کرم خودت

رَجَائِي وَاكْفِنِي شَرَّ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ مِنْ أَعْدَائِي

اُمید مرا و کفایت کن مرا از شرّ جنّ و انس از دشمنان من

يَا سَرِيعَ الرِّضَا اِغْفِرْ لِمَنْ لَا يَمْلِكُ اِلَّا الدُّعَاءَ

ای زود خوشنود شونده از بنده‌ها بیامرز مر بنده را که مالک نیست مگر دعا کردن را

فَاِنَّكَ فَعَّالٌ لِمَا تَشَاءُ يَا مَنِ اسْمُهُ دَوَاءٌ وَذِكْرُهُ

پس بدرستیکه تو بجا آورنده هر چیز را که میخواهی ای کسیکه نام او دواست و یاد او

شِفَاءٌ وَطَاعَتُهُ غِنًى اِرْحَمْ مَنْ رَاْسُ مَالِهِ الرَّجَاءُ

شفا است و فرمانبرداری او بی نیازی از هر چیز است رحم کن بر کسی که سرمایه امیدواری است

وَسِلَاحُهُ الْبُكَاءُ يَا سَابِغَ النِّعَمِ يَا دَافِعَ النِّقَمِ

وسلاح او گریه است ای دهنده نعمتها ای دفع کننده ناخوشیها

يَا نُورَ الْمُسْتَوْحِشِينَ فِي الظُّلَمِ يَا عَالِمًا لَا يُعَلَّمُ

ای روشنی وحشت یافتگان در تاریکیها ای دانائیکه از کسی نیاموخته

صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَافْعَلْ بِي مَا اَنْتَ اَهْلُهُ

درود و رحمت بفرست بر محمد و آل محمد و جزای کن بمن آنچه را که تو اهل سزاواری

وَصَلَّى اللهُ عَلٰى رَسُولِهِ وَالْاَئِمَّةِ الْمَيَامِينَ

و درود خدا باد بر رسول او و امامانیکه صاحب میمنت میباشند

مِنْ آلِهِ وَسَلَّمَ تَسْلِيمًا كَثِيرًا

از اهل بیت او و سلام خدا باد بر آنها سلام بسیار بسیاری

در فضیلت روز جمعه و احکام آن

از جملهٔ ایام متبرکه که امر باحترام آن گردیده روز جمعه است. احادیث و اخبار صحیحه از خاصه و عامه در فضیلت روز جمعه باندازهٔ وارد گردیده که بهیچ وجه قابل اختلاف نیست.

جناب رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله وسلّم فرمود روز جمعه سیّد ایام است و روز جمعه افضل است از روز عید فطر و اضحیٰ. آفتاب بر هیچ روزی طلوع نموده افضل از روز جمعه باشد. جمعه روزیست که برای مسلمین عید مقرر گردید و خدا آنرا از سایر ایام اختیار فرمود و آنرا اشرف ایام قرار داد و در احادیث دیگر است که در روز جمعه خدا زمین و آسمان و مابین آنها و ستارگان و ملائکه را خلق نمود. در روز جمعه بود که حضرت آدم ع ایجاد شد و روح در بدنش دمید و ملائکه او را سجده نمودند و به بهشت داخل شد و در همان روز بود که حوا برای آدم خلق شد و جمع بین حوّا و آدم گردید. روز جمعه بود که آدم ع از جنّت بیرون و بزمین فرود آمد. و در همان روز بود که توبهٔ وی قبول شد. و در روز جمعه بود که آدم ع از دنیا رفت. روز جمعه آتش نمرود

برحضرت ابراهیم خلیل ع سرد شد و خطاب یَا نَارُ کُونِی بَرْدًا وَّسَلَامًا رسید۔ و در آن روز دعای حضرت یعقوب ع مستجاب شد و بلا از حضرت ایوب ع رفع گردید۔ خدا برای اسماعیل ع در آنروز فدا فرستاد۔ روز جمعه روزیست که پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله وسلم حضرت امیرالمومنین علی علیه السلام را در غدیر خم نصب بخلافت نمود۔ و قائم آل محمد ص در آن روز ظهور خواهد نمود و در آن روز قیامت برپا شود۔ اولین و آخرین را خداوند در آن جمع نماید۔ چنانیکه در قرآن فرمود یَوْمٌ مَّجْمُوْعٌ لَّهُ النَّاسُ وَذٰلِكَ يَوْمٌ مَّشْهُوْدٌ یعنی روزیست که مردم در آن روز جمع شوند و روزیست مشهود۔ روز جمعه روزی است که خدا عبادت کنندگان را در آن روز میآمرزد و رحمت بر آنها نازل میکند پس مشغول بچیزی غیر از عبادت نشوید۔ در روز جمعه ساعتی است که دعا در آن مستجاب میشود که هرگز رد نخواهد شد۔ حسنات در آن روز مضاعف میگردد۔ گناهان محو میشود۔ درجات مرتفع خواهد شد و بسیاری از گناهگاران را در آنروز خدا از آتش جهنم خلاص مینماید۔ امام صادق ع فرمود که بیست و چهار ساعت شب و روز جمعه از برای خداوند است

هفتاد هزار آزاد کرده از آتش جهنّم کسیکه در روز جمعه گناه کند گناه وی مضاعف میشود چنانیکه ثواب کار نیک در آن مضاعف خواهد شد و در بعضی احادیث است که ثواب عمل خیر در روز جمعه ده چندان از سایر ایام محسوب میشود. حضرت امام صادق ع فرمود از برای روز جمعه حقّی است مبادا حقّ آنرا ضایع کنید و در چیزی از عبادات خدا و از تقرّب بسوی او و عمل صالح و از ترک محرمات کوتاهی نمائید بدرستیکه خداوند حسنات را در آن مضاعف مینماید و سیّئات را محو میکند و درجات را بلند میگرداند. در روایت دیگر است کسیکه استخفاف بروز جمعه کند و حرمت آنرا نگه ندارد و حقّ آنرا ضایع نماید بر خداوند است که او را در آتش جهنّم اندازد مگر آنکه توبه کند.

در حدیث دیگر است هر مؤمنی که در روز یا شب جمعه بمیرد شهید مرده است و از عذاب قبر و فشار آن محفوظ میماند و در قیامت با امن محشور میشود و بدون حساب داخل بهشت میگردد. پس بر مسلمانان لازم است که احترام شب و روز جمعه را نگه دارند و چون سایر ایّام آنرا نشمارند و در آن بکاری مشغول نشوند که سبب خشم پروردگار و عذاب

دنیا و آخرت شود.

صحابهٔ حضرت رسول اکرم ص باندازهٔ نسبت بروز جمعه اهتمام میداشتند که از پنجشنبه مهیای اعمال در آن میشدند. و غسل روز جمعه مستحب مؤکد و ترک آن خلاف احتیاط است بلکه قول بوجوب دارد پس تا ممکن است ترک نشود. جناب رسول خدا صلّی اللهٔ علیه و آله وسلّم فرمود یا علی در هر جمعه غسل کن اگرچه قوت روزی خود را بفروشی و آب بخری و غسل کنی و گرسنه بمانی زیرا که هیچ سُنّتی ازین بزرگتر نیست. در حدیث دیگر که غسل روز جمعه کفّارهٔ گناهان است تا جمعه دیگر. و در روایت دیگر از امام صادق ع است که فرمود "لَا یَتْرُكُ غُسْلَ الْجُمُعَةِ اِلَّا فَاسِقٌ" ترک غسل جمعه نمیکند مگر شخص بدکار. و در حدیث دیگر از آنحضرت روایت شد فرمود هر یک از شما باید زینت نماید در روز جمعه و غسل کند و بوی خوش استعمال نماید و ریش خود را شانه زده و بهترین لباس خود را بپوشد و با کمال سکینه و وقار مهیای نماز جمعه گردیده بندگی پروردگار خود را نیک نماید خداوند حسنات او را مضاعف مینماید.

و وقت غسل روز جمعه پس از فجر صادق است تا زوال ظهر

وهرچه بزوال نزدیک تر شود فضیلت آن بیشتر خواهد بود و هرگاه ممکن نشود بعد از زوال تا شام قربةً اِلَی اللّٰه غسل را بجا آورد۔ نیت قضا و ادا نکند و اگر روز جمعه ممکن نشود روز شنبه آنرا قضا کند و در صورتیکه شخص بداند که روز جمعه غسل برایش ممکن نیست میتواند روز پنجشنبه غسل نماید واز جملهٔ اعمال روز جمعه ناخن گرفتن است پیغمبر اکرم صلّی اللّٰه علیه و آله وسلّم فرمود کسیکه روز جمعه ناخن بگیرد خدا درد را از انگشتان او بیرون کند و دوا را در انگشتانش داخل نماید۔ فرمود کسیکه روز جمعه ناخن بگیرد عمر و مال او زیاد میگردد۔ و در حدیث دیگر است کسیکه روز جمعه ناخن بگیرد مبتلا بجنون و جذام و پیسی نخواهد شد۔ حضرت صادق ع فرمود کسیکه ناخن بگیرد در روز جمعه خدا او را امین میدارد از خوره و دیوانگی و پیسی و کوری۔ و فرمود هر که در روز جمعه شارب و ناخن بگیرد و سر خود را با خطمی بشوید فقر از او دور میگردد و روزی وی بسیار میگردد و سنّت است در وقت ناخن گرفتن از خنصر یعنی انگشت کوچک دست چپ شروع شود و بدست راست ختم گردد۔ مکروه است ناخن را بدندان گرفتن چه در بعضی روایات است که تولید گره در کار مینماید۔ و این دعا را

در وقت ناخن گرفتن بخواند۔ بِسْمِ اللّٰهِ وَبِاللّٰهِ وَعَلٰى مِلَّةِ رَسُوْلِ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّمَ و از مستحبات روز جمعه است استعمال بوی خوش پیغمبر اکرم صلّی اللّٰه علیه وآله وسلّم فرمود نباید بُوی خوش را ترک کرد بلکه در حدیث دیگر است که نماز با بُوی خوش مقابل است با هفتاد نماز که در ان بُوی خوش نباشد و از جمله وظائف روز جمعه نماز جمعه است که سابقًا اشاره شد و صدقه دادن در روز جمعه مستحب مؤکد است و مقابل است با هزار برابر اوقات دیگر

مسافرت در روز جمعه قبل از ظهر کروه است و از جمله مستحبات روز جمعه زیارت اهل قبور است مخصوصًا در روز شنبه یا دوشنبه یا عصر پنجشنبه و یا روز جمعه سنّت مؤکد است و در احکام اموات بیان شد

خوردن انار در روز جمعه و شب آن موجب فضیلت و اثر بسیار است و صلوات بر محمّد و آل محمّد در روز جمعه از افضل ترین عبادت است از حضرت امام محمّد باقر علیه السلام مرویست که هیچ عبادتی در روز جمعه نزد من محبوبتر از صلوات بر محمّد و آل محمّد نیست۔ و نیز رسول خدا صلّی اللّٰه

علیه و آله و ائمهٔ هدی را در این روز زیارت کند چنانکه در ص ۱۳۷ ذکر شد و خواندن دعای ندبه و نیز خواندن دعای سمات بعد از عصر روز جمعه که وقت استجابت دعاست وارد شده و در مفاتیح از مصباح شیخ آن را نقل نموده است و دعا اینست

اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُكَ بِاسْمِكَ الْعَظِیْمِ الْاَعْظَمِ الْاَعَزِّ الْاَجَلِّ الْاَكْرَمِ الَّذِیْ اِذَا دُعِیْتَ بِهٖ عَلٰی مَغَالِقِ اَبْوَابِ السَّمَآءِ لِلْفَتْحِ بِالرَّحْمَةِ انْفَتَحَتْ وَاِذَا دُعِیْتَ بِهٖ عَلٰی مَضَآئِقِ اَبْوَابِ الْاَرْضِ لِلْفَرَجِ انْفَرَجَتْ وَاِذَا دُعِیْتَ بِهٖ عَلَی الْعُسْرِ لِلْیُسْرِ تَیَسَّرَتْ وَاِذَا دُعِیْتَ بِهٖ عَلَی الْاَمْوَاتِ لِلنُّشُوْرِ انْتَشَرَتْ وَاِذَا دُعِیْتَ بِهٖ عَلٰی كَشْفِ الْبَاْسَآءِ وَالضَّرَّآءِ انْكَشَفَتْ وَبِجَلَالِ وَجْهِكَ الْكَرِیْمِ اَكْرَمِ الْوُجُوْهِ وَاَعَزِّ الْوُجُوْهِ الَّذِیْ عَنَتْ لَهُ الْوُجُوْهُ وَخَضَعَتْ لَهُ الرِّقَابُ وَخَشَعَتْ لَهُ الْاَصْوَاتُ وَوَجِلَتْ لَهُ الْقُلُوْبُ مِنْ مَخَافَتِكَ وَبِقُوَّتِكَ الَّتِیْ بِهَا تُمْسِكُ السَّمَآءَ اَنْ تَقَعَ عَلَی الْاَرْضِ اِلَّا بِاِذْنِكَ وَتُمْسِكُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ

اَنْ تَزُوْلَا وَبِمَشِيَّتِكَ الَّتِيْ دَانَ لَهَا الْعَالَمُوْنَ وَبِكَلِمَتِكَ
الَّتِيْ خَلَقْتَ بِهَا السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ وَبِحِكْمَتِكَ الَّتِيْ
صَنَعْتَ بِهَا الْعَجَائِبَ وَخَلَقْتَ بِهَا الظُّلْمَةَ وَجَعَلْتَهَا
لَيْلًا وَجَعَلْتَ اللَّيْلَ سَكَنًا وَخَلَقْتَ بِهَا النُّوْرَ وَجَعَلْتَهٗ
نَهَارًا وَجَعَلْتَ النَّهَارَ نُشُوْرًا مُبْصِرًا وَخَلَقْتَ بِهَا
الشَّمْسَ وَجَعَلْتَ الشَّمْسَ ضِيَآءً وَخَلَقْتَ بِهَا الْقَمَرَ
وَجَعَلْتَ الْقَمَرَ نُوْرًا وَخَلَقْتَ بِهَا الْكَوَاكِبَ وَجَعَلْتَهَا
نُجُوْمًا وَبُرُوْجًا وَمَصَابِيْحَ وَزِيْنَةً وَرُجُوْمًا وَجَعَلْتَ لَهَا
مَشَارِقَ وَمَغَارِبَ وَجَعَلْتَ لَهَا مَطَالِعَ وَمَجَارِيَ
وَجَعَلْتَ لَهَا فَلَكًا وَمَسَابِحَ وَقَدَّرْتَهَا فِي السَّمَآءِ مَنَازِلَ
فَاَحْسَنْتَ تَقْدِيْرَهَا وَصَوَّرْتَهَا فَاَحْسَنْتَ تَصْوِيْرَهَا
وَاَحْصَيْتَهَا بِاَسْمَآئِكَ اِحْصَآءً وَدَبَّرْتَهَا بِحِكْمَتِكَ
تَدْبِيْرًا وَاَحْسَنْتَ تَدْبِيْرَهَا وَسَخَّرْتَهَا بِسُلْطَانِ اللَّيْلِ
وَسُلْطَانِ النَّهَارِ وَالسَّاعَاتِ وَعَدَدَ السِّنِيْنَ وَالْحِسَابِ
وَجَعَلْتَ رُؤْيَتَهَا لِجَمِيْعِ النَّاسِ مَرْئًى وَاحِدًا وَاَسْاَلُكَ

اَللّٰهُمَّ بِمَجْدِكَ الَّذِي كَلَّمْتَ بِهِ عَبْدَكَ وَرَسُولَكَ مُوسَى بْنَ عِمْرَانَ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي الْمُقَدَّسِينَ فَوْقَ إِحْسَاسِ الْكَرُّوبِيْنَ فَوْقَ غَمَائِمِ النُّوْرِ فَوْقَ تَابُوْتِ الشَّهَادَةِ فِي عَمُوْدِ النَّارِ وَفِي طُوْرِ سَيْنَاءَ وَفِي جَبَلِ حُوْرِيْثَ فِي الْوَادِ الْمُقَدَّسِ فِي الْبُقْعَةِ الْمُبَارَكَةِ مِنْ جَانِبِ الطُّوْرِ الْأَيْمَنِ مِنَ الشَّجَرَةِ وَفِي أَرْضِ مِصْرَ بِتِسْعِ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ وَيَوْمَ فَرَقْتَ لِبَنِيْ إِسْرَائِيْلَ الْبَحْرَ وَفِي الْمُنْبَجِسَاتِ الَّتِيْ صَنَعْتَ بِهَا الْعَجَائِبَ فِي بَحْرِ سُوْفٍ وَعَقَدْتَ مَاءَ الْبَحْرِ فِي قَلْبِ الْغَمْرِ كَالْحِجَارَةِ وَجَاوَزْتَ بِبَنِيْ إِسْرَائِيْلَ الْبَحْرَ وَتَمَّتْ كَلِمَتُكَ الْحُسْنٰى عَلَيْهِمْ بِمَا صَبَرُوْا وَأَوْرَثْتَهُمْ مَشَارِقَ الْأَرْضِ وَمَغَارِبَهَا الَّتِيْ بَارَكْتَ فِيْهَا لِلْعَالَمِيْنَ وَأَغْرَقْتَ فِرْعَوْنَ وَجُنُوْدَهُ وَمَرَاكِبَهُ فِي الْيَمِّ وَبِاسْمِكَ الْعَظِيْمِ الْأَعْظَمِ الْأَعَزِّ الْأَجَلِّ الْأَكْرَمِ وَبِمَجْدِكَ الَّذِيْ تَجَلَّيْتَ بِهِ لِمُوْسٰى كَلِيْمِكَ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي طُوْرِ سَيْنَاءَ وَلِإِبْرَاهِيْمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ خَلِيْلِكَ مِنْ قَبْلُ فِي مَسْجِدِ الْخَيْفِ

وَلِاِسْحٰقَ صَفِيِّكَ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي بِئْرِ شَيَعٍ وَلِيَعْقُوبَ
نَبِيِّكَ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي بَيْتِ اِيْلٍ وَاَوْفَيْتَ لِاِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِ
السَّلَامُ بِمِيْثَاقِكَ وَلِاِسْحٰقَ بِحَلْفِكَ وَلِيَعْقُوبَ بِشَهَادَتِكَ
وَلِلْمُؤْمِنِيْنَ بِوَعْدِكَ وَلِلدَّاعِيْنَ بِاَسْمَائِكَ فَاَجَبْتَ
وَبِمَجْدِكَ الَّذِيْ ظَهَرَ لِمُوْسَى بْنِ عِمْرَانَ عَلَيْهِ السَّلَامُ
عَلٰى قُبَّةِ الرُّمَّانِ وَبِاٰيَاتِكَ الَّتِيْ وَقَعَتْ عَلٰى اَرْضِ مِصْرَ
بِمَجْدِ الْعِزَّةِ وَالْغَلَبَةِ بِاٰيَاتٍ عَزِيْزَةٍ وَبِسُلْطَانِ الْقُوَّةِ
وَبِعِزَّةِ الْقُدْرَةِ وَبِشَانِ الْكَلِمَةِ التَّامَّةِ وَبِكَلِمَاتِكَ
الَّتِيْ تَفَضَّلْتَ بِهَا عَلٰى اَهْلِ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَاَهْلِ الدُّنْيَا
وَاَهْلِ الْاٰخِرَةِ وَبِرَحْمَتِكَ الَّتِيْ مَنَنْتَ بِهَا عَلٰى جَمِيْعِ خَلْقِكَ
وَبِاسْتِطَاعَتِكَ الَّتِيْ اَقَمْتَ بِهَا عَلَى الْعَالَمِيْنَ وَبِنُوْرِكَ
الَّذِيْ قَدْ خَرَّ مِنْ فَزَعِهٖ طُوْرُ سَيْنَاءَ وَبِعِلْمِكَ وَجَلَالِكَ
وَكِبْرِيَائِكَ وَعِزَّتِكَ وَجَبَرُوْتِكَ الَّتِيْ لَمْ تَسْتَقِلَّهَا الْاَرْضُ
وَانْخَفَضَتْ لَهَا السَّمٰوَاتُ وَانْزَجَرَ لَهَا الْعُمْقُ الْاَكْبَرُ
وَرَكَدَتْ لَهَا الْبِحَارُ وَالْاَنْهَارُ وَخَضَعَتْ لَهَا الْجِبَالُ وَسَكَنَتْ

لَهَا الْأَرْضُ بِمَنَاكِبِهَا وَاسْتَسْلَمَتْ لَهَا الْخَلَائِقُ كُلُّهَا وَخَفَقَتْ لَهَا الرِّيَاحُ فِي جَرَيَانِهَا وَخَمَدَتْ لَهَا النِّيرَانُ فِي أَوْطَانِهَا وَبِسُلْطَانِكَ الَّذِي عُرِفَتْ لَكَ بِهِ الْغَلَبَةُ دَهْرَ الدُّهُورِ وَحُمِدْتَ بِهِ فِي السَّمٰوَاتِ وَالْأَرَضِينَ وَبِكَلِمَتِكَ كَلِمَةِ الصِّدْقِ الَّتِي سَبَقَتْ لِأَبِينَا آدَمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَذُرِّيَّتِهِ بِالرَّحْمَةِ وَأَسْئَلُكَ بِكَلِمَتِكَ الَّتِي غَلَبَتْ كُلَّ شَيْءٍ وَبِنُورِ وَجْهِكَ الَّذِي تَجَلَّيْتَ بِهِ لِلْجَبَلِ فَجَعَلْتَهُ دَكًّا وَخَرَّ مُوسٰى صَعِقًا وَبِمَجْدِكَ الَّذِي ظَهَرَ عَلٰى طُورِ سَيْنَاءَ فَكَلَّمْتَ بِهِ عَبْدَكَ وَرَسُولَكَ مُوسَى بْنَ عِمْرَانَ وَبِطَلْعَتِكَ فِي سَاعِيرَ وَظُهُورِكَ فِي جَبَلِ فَارَانَ بِرَبَوَاتِ الْمُقَدَّسِينَ وَجُنُودِ الْمَلَائِكَةِ الصَّافِّينَ وَخُشُوعِ الْمَلَائِكَةِ الْمُسَبِّحِينَ وَبِبَرَكَاتِكَ الَّتِي بَارَكْتَ فِيهَا عَلٰى إِبْرَاهِيمَ خَلِيلِكَ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي أُمَّةِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَبَارَكْتَ لِإِسْحٰقَ صَفِيِّكَ فِي أُمَّةِ عِيسٰى عَلَيْهِمَا السَّلَامُ وَبَارَكْتَ لِيَعْقُوبَ إِسْرَائِيلِكَ

فِي أُمَّةِ مُوسٰى عَلَيْهِمَا السَّلَامُ وَبَارَكْتَ لِحَبِيْبِكَ مُحَمَّدٍ
صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ فِيْ عِتْرَتِهٖ وَذُرِّيَّتِهٖ وَاُمَّتِهٖ اَللّٰهُمَّ
وَكَمَا غِبْنَا عَنْ ذٰلِكَ وَلَمْ نَشْهَدْهُ وَاٰمَنَّا بِهٖ وَلَمْ نَرَهُ صِدْقًا
وَعَدْلًا اَنْ تُصَلِّيَ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَاٰلِ مُحَمَّدٍ وَاَنْ تُبَارِكَ عَلٰى
مُحَمَّدٍ وَاٰلِ مُحَمَّدٍ وَتَرَحَّمْ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَاٰلِ مُحَمَّدٍ كَاَفْضَلِ مَا
صَلَّيْتَ وَبَارَكْتَ وَتَرَحَّمْتَ عَلٰى اِبْرَاهِيْمَ وَاٰلِ اِبْرَاهِيْمَ
اِنَّكَ حَمِيْدٌ مَجِيْدٌ فَعَّالٌ لِمَا تُرِيْدُ وَاَنْتَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ
پس حاجت خود را ذکر میکنی و میگوئی اَللّٰهُمَّ بِحَقِّ هٰذَا الدُّعَآءِ وَبِحَقِّ
هٰذِهِ الْاَسْمَآءِ الَّتِيْ لَا يَعْلَمُ تَفْسِيْرَهَا وَلَا يَعْلَمُ بَاطِنَهَا
غَيْرُكَ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَاٰلِ مُحَمَّدٍ وَافْعَلْ بِيْ مَا اَنْتَ اَهْلُهٗ
وَلَا تَفْعَلْ بِيْ مَا اَنَا اَهْلُهٗ وَاغْفِرْ لِيْ مِنْ ذُنُوْبِيْ مَا تَقَدَّمَ
مِنْهَا وَمَا تَاَخَّرَ وَوَسِّعْ عَلَيَّ مِنْ حَلَالِ رِزْقِكَ وَاكْفِنِيْ
مُؤْنَةَ اِنْسَانِ سَوْءٍ وَجَارِ سَوْءٍ وَقَرِيْنِ سَوْءٍ وَسُلْطَانِ
سَوْءٍ اِنَّكَ عَلٰى مَا تَشَآءُ قَدِيْرٌ وَبِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ اٰمِيْنَ
رَبَّ الْعَالَمِيْنَ مؤلف گوید که در بعض نسخ است بعد از وَاَنْتَ عَلٰى

كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ که حاجت داری ذکر کن و بگو يَا اَللهُ يَا حَنَّانُ يَا مَنَّانُ يَا بَدِيعَ السَّمٰوَاتِ وَالْأَرْضِ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ اَللّٰهُمَّ بِحَقِّ هٰذَا الدُّعَاءِ تا آخر و علامه مجلسی از مصباح سید بن باقی نقل کرده که بعد از دعای سمات این دعا بخواند اَللّٰهُمَّ بِحَقِّ هٰذَا الدُّعَاءِ وَبِحَقِّ هٰذِهِ الْأَسْمَاءِ الَّتِي لَا يَعْلَمُ تَفْسِيرَهَا وَلَا تَأْوِيلَهَا وَلَا بَاطِنَهَا وَلَا ظَاهِرَهَا غَيْرُكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَىٰ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَأَنْ تَرْزُقَنِي خَيْرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ پس حاجات خود را طلبد و بگوید وَافْعَلْ بِي مَا أَنْتَ أَهْلُهُ وَلَا تَفْعَلْ بِي مَا أَنَا أَهْلُهُ وَانْتَقِمْ لِي مِنْ فُلَانِ بْنِ فُلَانٍ و نام دشمن را بگوید وَاغْفِرْ لِي مِنْ ذُنُوبِي مَا تَقَدَّمَ مِنْهَا وَمَا تَأَخَّرَ وَلِوَالِدَيَّ وَلِجَمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَوَسِّعْ عَلَيَّ مِنْ حَلَالِ رِزْقِكَ وَاكْفِنِي مَؤُونَةَ إِنْسَانِ سَوْءٍ وَجَارِ سَوْءٍ وَسُلْطَانِ سَوْءٍ وَقَرِينِ سَوْءٍ وَيَوْمِ سَوْءٍ وَسَاعَةِ سَوْءٍ وَانْتَقِمْ لِي مِمَّنْ يَكِيدُنِي وَمِمَّنْ يَبْغِي عَلَيَّ وَيُرِيدُ بِي وَبِأَهْلِي وَأَوْلَادِي وَإِخْوَانِي وَجِيرَانِي وَقَرَابَاتِي مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ

ظُلْماً اِنَّكَ عَلىٰ ما تَشاءُ قَدِيرٌ وَبِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ آمِينَ رَبَّ
الْعالَمِينَ پس بگوید اَللّٰهُمَّ بِحَقِّ هٰذَا الدُّعاءِ تَفَضَّلْ عَلىٰ
فُقَراءِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِناتِ بِالْغِنىٰ وَالثَّرْوَةِ وَعَلىٰ مَرْضَى
الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِناتِ بِالشِّفاءِ وَالصِّحَّةِ وَعَلىٰ اَحْياءِ
الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِناتِ بِاللُّطْفِ وَالْكَرامَةِ وَعَلىٰ اَمْواتِ
الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِناتِ بِالْمَغْفِرَةِ وَالرَّحْمَةِ وَعَلىٰ
مُسافِرِي الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِناتِ بِالرَّدِّ اِلىٰ اَوْطانِهِمْ سالِمِينَ
غانِمِينَ بِرَحْمَتِكَ يا اَرْحَمَ الرّاحِمِينَ وَصَلَّى اللّٰهُ عَلىٰ سَيِّدِنا
مُحَمَّدٍ خاتَمِ النَّبِيِّينَ وَعِتْرَتِهِ الطّاهِرِينَ وَسَلَّمَ تَسْلِيماً
كَثِيراً و شیخ بن فهد گفته که مستحب است بعد از دعای سمات بگوئی
اَللّٰهُمَّ اِنِّي اَسْئَلُكَ بِحُرْمَةِ هٰذَا الدُّعاءِ وَبِما فاتَ مِنْهُ
مِنَ الْاَسْماءِ وَبِما يَشْتَمِلُ عَلَيْهِ مِنَ التَّفْسِيرِ وَالتَّدْبِيرِ
الَّذِي لا يُحِيطُ بِهِ اِلّا اَنْتَ اَنْ تَفْعَلَ بِي كَذا وَكَذا

و بجای کذا و کذا حاجت خود را بخواهد

سند دعای عهد نامه

شیخ کفعمی رحمة الله علیه در کتاب مصباح که در ۸۹۵ هجری از تالیف آن فارغ شده از امام صادق علیه السّلام دعای عهد نامه روایت کرده است۔ سیّد جلیل محسن امین در جلد سوم مفتاح الجنّات خود از سیّد بن طاووس آنرا نقل نموده که آن سیّد بزرگوار از امام جعفر صادق علیه السّلام روایت کرده است که آنحضرت فرمود کسیکه بخواند خدارا چهل روز باین عهد نامه هر آئینه خواهد بود از یاوران قائم ما علیه السّلام۔ پس اگر بمیرد قبل از ظهور آنحضرت بیرون خواهد آورد خدا او را از گور او وزنده مینماید او را برای یاری آنحضرت و پاداش مینماید خواننده را بهر کلمهٔ هزار نیکی و دور میکند از او هزار بدی را

دعای عهد نامه

اَللّٰهُمَّ رَبَّ النُّوْرِ الْعَظِيْمِ وَرَبَّ الْكُرْسِيِّ الرَّفِيْعِ وَرَبَّ الْبَحْرِ الْمَسْجُوْرِ وَمُنْزِلَ التَّوْرٰىةِ وَالْاِنْجِيْلِ وَالزَّبُوْرِ وَرَبَّ الظِّلِّ وَالْحَرُوْرِ وَمُنْزِلَ الْقُرْاٰنِ الْعَظِيْمِ وَرَبَّ الْمَلٰٓئِكَةِ الْمُقَرَّبِيْنَ وَالْاَنْبِيَآءِ

وَالْمُرْسَلِيْنَ اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْئَلُكَ بِوَجْهِكَ الْكَرِيْمِ
وَبِنُوْرِ وَجْهِكَ الْمُنِيْرِ وَمُلْكِكَ الْقَدِيْمِ يَا حَيُّ
يَا قَيُّوْمُ اَسْئَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِيْ اَشْرَقَتْ بِهِ
السَّمٰوَاتُ وَالْاَرَضُوْنَ وَبِاسْمِكَ الَّذِيْ يَصْلُحُ
بِهِ الْاَوَّلُوْنَ وَالْاٰخِرُوْنَ يَا حَيًّا قَبْلَ كُلِّ حَيٍّ وَيَا
حَيًّا بَعْدَ كُلِّ حَيٍّ وَيَا حَيًّا حِيْنَ لَا حَيَّ يَا مُحْيِيَ
الْمَوْتٰى وَمُمِيْتَ الْاَحْيَآءِ يَا حَيًّا لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ
اَللّٰهُمَّ بَلِّغْ مَوْلَانَا الْاِمَامَ الْهَادِيَ الْمَهْدِيَّ
الْقَآئِمَ بِاَمْرِكَ صَلَوَاتُ اللّٰهِ عَلَيْهِ وَعَلٰى اٰبَائِهِ
الطَّاهِرِيْنَ عَنْ جَمِيْعِ الْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنَاتِ
فِيْ مَشَارِقِ الْاَرْضِ وَمَغَارِبِهَا سَهْلِهَا
وَجَبَلِهَا وَبَرِّهَا وَبَحْرِهَا عَنِّيْ وَعَنْ وَالِدَيَّ
وَوَلَدِيْ وَاِخْوَانِيْ وَاَخَوَاتِيْ مِنَ الصَّلَوَاتِ
وَالتَّحِيَّاتِ زِنَةَ عَرْشِ اللّٰهِ وَمِدَادَ كَلِمَاتِهِ

ؔ در بعض نسخ اِخْوَانِيْ وَاَخَوَاتِيْ موجود نیست۔ ؔ صدخ۔ ل۔

وَمَا أَحْصَاهُ كِتَابُهُ وَأَحَاطَ بِهِ عِلْمُهُ اَللّٰهُمَّ
اِنِّي أُجَدِّدُ لَهُ فِي صَبِيحَةِ يَوْمِي هٰذَا وَمَا
عِشْتُ مِنْ أَيَّامِي عَهْدًا وَعَقْدًا وَبَيْعَةً لَهُ
فِي عُنُقِي لَا أَحُولُ عَنْهَا وَلَا أَزُولُ أَبَدًا اَللّٰهُمَّ
اجْعَلْنِي مِنْ أَنْصَارِهِ وَأَعْوَانِهِ وَالذَّابِّينَ عَنْهُ
وَالْمُسَارِعِينَ اِلَيْهِ فِي قَضَاءِ حَوَائِجِهِ
وَالْمُتَمَثِّلِينَ لِأَوَامِرِهِ وَنَوَاهِيهِ وَالْمُحَامِينَ
عَنْهُ وَالسَّابِقِينَ اِلٰى اِرَادَتِهِ وَالْمُسْتَشْهَدِينَ
بَيْنَ يَدَيْهِ اَللّٰهُمَّ اِنْ حَالَ بَيْنِي وَبَيْنَهُ الْمَوْتُ
الَّذِي جَعَلْتَهُ عَلٰى عِبَادِكَ حَتْمًا مَقْضِيًّا
فَأَخْرِجْنِي مِنْ قَبْرِي مُؤْتَزِرًا كَفَنِي شَاهِرًا
سَيْفِي مُجَرِّدًا قَنَاتِي مُلَبِّيًا دَعْوَةَ الدَّاعِي فِي
الْحَاضِرِ وَالْبَادِي اَللّٰهُمَّ أَرِنِي الطَّلْعَةَ الرَّشِيدَةَ
وَالْغُرَّةَ الْحَمِيدَةَ وَاكْحُلْ نَاظِرِي بِنَظْرَةٍ مِنِّي
اِلَيْهِ وَعَجِّلْ فَرَجَهُ وَسَهِّلْ مَخْرَجَهُ وَأَوْسِعْ

مَنْهَجَهٗ وَاسْلُكْ بِيْ مَحَجَّتَهٗ وَانْفِذْ اَمْرَهٗ
وَاشْدُدْ اَزْرَهٗ وَاعْمُرِ اللّٰهُمَّ بِهٖ بِلَادَكَ وَاَحْيِيْ
بِهٖ عِبَادَكَ فَاِنَّكَ قُلْتَ وَقَوْلُكَ الْحَقُّ ظَهَرَ
الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ اَيْدِي
النَّاسِ فَاَظْهِرِ اللّٰهُمَّ لَنَا وَلِيَّكَ وَابْنَ بِنْتِ
نَبِيِّكَ الْمُسَمّٰى بِاِسْمِ رَسُوْلِكَ حَتّٰى لَا يَظْفَرَ
بِشَيْءٍ مِنَ الْبَاطِلِ اِلَّا مَزَّقَهٗ وَيُحِقَّ الْحَقَّ وَيُحَقِّقَهٗ
وَاجْعَلْهُ اللّٰهُمَّ مَفْزَعًا لِمَظْلُوْمِ عِبَادِكَ وَنَاصِرًا
لِمَنْ لَا يَجِدُ لَهٗ نَاصِرًا غَيْرَكَ وَمُجَدِّدًا لِمَا عُطِّلَ
مِنْ اَحْكَامِ كِتَابِكَ وَمُشَيِّدًا لِمَا وَرَدَ مِنْ اَعْلَامِ
دِيْنِكَ وَسُنَنِ نَبِيِّكَ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ
وَاجْعَلْهُ اللّٰهُمَّ مِمَّنْ حَصَّنْتَهٗ مِنْ بَاْسِ
الْمُعْتَدِيْنَ اَللّٰهُمَّ وَسُرَّ نَبِيَّكَ مُحَمَّدًا صَلَّى
اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ بِرُؤْيَتِهٖ وَمَنْ تَبِعَهٗ عَلٰى دَعْوَتِهٖ
وَارْحَمِ اسْتِكَانَتَنَا بَعْدَهٗ اَللّٰهُمَّ اكْشِفْ هٰذِهِ

الْغُمَّةَ عَنْ هٰذِهِ الْاُمَّةِ بِحُضُورِهِ وَعَجِّلْ لَنَا ظُهُورَهُ اِنَّهُمْ يَرَوْنَهُ بَعِيداً وَنَرٰيهُ قَرِيباً بِرَحْمَتِكَ يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ

آنگاه ۳ مرتبه دست خود را بر ران راست خود میزنی و در هر مرتبه میگوئی

اَلْعَجَلْ اَلْعَجَلْ يَا مَوْلَايَ يَا صَاحِبَ الزَّمَانِ

خلاصهٔ ترجمهٔ عهدنامه

خدایا توئی پروردگار نور و باعظمت و پروردگار کرسی بارفعت و پروردگار دریای مملو و فرود آورندهٔ تورات و انجیل و زبور و پروردگار سایه و گرمی و فرود آورندهٔ قرآن بزرگ و (توئی) پروردگار فرشتگان مقرب و تمامی پیغمبران و فرستادگان مرسل، خدایا بدرستیکه من سؤال میکنم ترا بذات گرامی تو و بنور ذات نور دهنده و ملکش قدیم تو، ای زنده و ای بی مانند (ترا سوگند میدهم) بنام انچنانی تو که روشن نمودی به سبب آن آسمانها و زمینها را و بنام آنچنانی تو که صلاحیت و درستی پیشینیان و فرجامیان بسبب آن بوده و می باشد ای (کسیکه) زندهٔ پیش از هر زنده و ای کسیکه زنده می باشی پس از هر زنده و ای کسیکه زندهٔ در هنگامی که

(ہیچ) زندۂ نیست ای زنده کنندۂ مردگان و میرانندۂ زندگان ای زندۂ
کہ نیست خدائی مگر تو برسان بمولا و امام من کہ ہدایت کنندہ است
و نیز بسبب او ہدایت می یابند دیگران ، و قائم است بامر تو کہ درود
خداوند براو و بر پدران پاک او باد از تمامی مؤمنین و مؤمنات کہ در باختر
زمین و خاورہای آن و نیز در زمینہای ہموار و کوہسارہا و بیابانہا و دریاہا
می باشند و نیز برسان از من و از پدر و مادر من و فرزندان و برادران
و خواہران من (باندازۂ) از درود کہ بودہ باشد بہ سنگینی عرش خدا
و مداد کلمات خدا[1] و بآنچہ را کہ بشمار در آوردہ است علم او و آنچہ را کہ فرا
گرفتہ است کتاب او آن را۔ خدایا بدرستیکہ من در صبحگاہ این روز
تازۂ خود و در ہر روزیکہ زندگی مینایم در آن از روزہای زندگانی خودم تازہ
می کنم باو عہد و پیمان و بیعتی کہ از برای او است در گردن من تا کہ از آن
رو گردان نشوم۔ و از آن گاہی برنگردم خداوندا قرار دہ مرا از یاوران
و مددگاران او و دور کنندہ گان از او و نیز از سرعت کنندگان در
کارروائی او و از کسانیکہ برای فرمانہا و بازداشتن ہای او مطیع میباشند

[1] و بشمارۂ کلمات خدا۔ ح۔ ل

خداوندا قرار ده مرا از کسانیکه پشتیبان باشند او را و از کسانیکه سبقت می نمایند بسوی اراده او و از کسانیکه حاضر میشوند در پیش روی او. خداوندا اگر در میان من و میان او مرگ در آید. آنچنان مرگی که قرار داده آنرا حتم بر بندگان خود پس بیرون آور مرا از گورم در حالتی که بخود گرفته باشم کفنم را و ظاهر نموده باشم شمشیرم را و آماده نموده باشم نیزه ام را برای همراهی با او (مراد از شمشیر و نیزه وسائل مددگاری و نشانه اطاعت و فرمانبرداریست) در حالتی که دعوت کنندگان او را اجابت نمایم در بادیه و یا شهرها. ای پروردگارا چهره روشن او را بمن نشان ده و طلعت پاکیزه او را بمن ظاهر نما و بینائی مرا بسور منظر با وروشن کن خداوندا شتاب کن در فرج او و آسان نما ظهور او را و باز کن طریقه او را و بسبب من راهبر حجت و دلیل او را و امر او را نافذ کن و محکم نما توانائی او را. خدایا آباد کن بسبب او شهرهای خودت را و بسبب او زنده نما بندگانت را بدرستیکه تو گفته (در قرآن پاکت) ظاهر گردید فساد در دریا و صحرا بسبب کردهای مردم پس خداوندا ظاهر نما از برای ما ولی خودت را که پسر پیغمبر تو می باشد و نام او نام پیغمبر تو است که درودهای تو بر او و بر آل او باد

خداوندا باندازه اورا توانائی ده که بر هیچ باطلی ظفر نیابد مگر آنکه اورا نابود نماید - خداوندا اورا توانائی ده که حق را ثابت و پا برجا کند - خداوندا اورا پناه گاه بندگان مظلوم خود قرار ده و نیز اورا مددگار قرار ده از برای کسانیکه مددگاری نمی یابند غیر از تو - خداوندا تازه نما بسبب او احکام کتاب خودت را که در میان بندگانت بیکار مانده است نیز بسبب او محکم کن آنچه را که رسیده است از احکام دین تو و سنتهای پیغمبر تو که درود و سلام تو بر او و بر آل او باد - خداوندا اورا نگهدار از زیان آزار کنندگان و خوشنود نما پیغمبر خود محمد صلی الله علیه وآله وسلم را که درود تو بر او و بر آل او باد بدیدار او و دیدار کسانیکه پیروی نموده اند دعوت اورا - پروردگارا رحم کن ناتوانی ما را در غیبت او - خداوندا دور کن از این امت این گرفتگی و اندوه را بسبب حضور او و تعجیل نما از برای ما ظهور اورا بدرستیکه می بینند آنان (یعنی دشمنان) آن را دور و می بینیم ما آنرا نزدیک ای مهربان ترین مهربانان بمهربانی خود از ما قبول نما

آنگاه سه مرتبه دست خود را بر ران راست خود میزنی و در هر مرتبه میگوئی

اَلْعَجَلْ اَلْعَجَلْ یَا مَوْلَایَ یَا صَاحِبَ الزَّمَانِ

قسمتی از توسّلات

قسمتی از توسّلات است که در موقع گرفتاری و حاجت خواندن آن سودمند است ـ خدا در کلام پاک خود میفرماید یَا اَیُّهَا الَّذِیْنَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ وَابْتَغُوْا اِلَیْهِ الْوَسِیْلَةَ ای کسانیکه ایمان آورده اید پرهیز کنید از مخالفت احکام خدا و بجوئید بسوی او وسیله ـ ادعیۂ وارده در توسّلات بسیار است که از جملۂ آن دعای توسّل بچهارده معصوم علیهم السّلام است که در مفاتیح از علاّمۂ مجلسی رہ نقل نموده که فرموده در بعضی از کتب معتبر نقل کرده اند از محمّد بن بابویه که این دعاء توسّل را از ائمّہ روایت کرده و گفته است که در هیچ امری نخواندم مگر آنکه اثر اجابت را بزودی یافتم و دعا اینست اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُكَ وَاَتَوَجَّهُ اِلَیْكَ بِنَبِیِّكَ نَبِیِّ الرَّحْمَةِ مُحَمَّدٍ صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ یَا اَبَا الْقَاسِمِ یَا رَسُوْلَ اللّٰهِ یَا اِمَامَ الرَّحْمَةِ یَا سَیِّدَنَا وَمَوْلٰنَا اِنَّا تَوَجَّهْنَا وَاسْتَشْفَعْنَا وَتَوَسَّلْنَا بِكَ اِلَی اللّٰهِ وَقَدَّمْنَاكَ بَیْنَ یَدَیْ حَاجَاتِنَا یَا وَجِیْهًا عِنْدَ اللّٰهِ اشْفَعْ لَنَا عِنْدَ اللّٰهِ یَا اَبَا الْحَسَنِ یَا اَمِیْرَ الْمُؤْمِنِیْنَ

يَا عَلِيَّ بْنَ اَبِي طَالِبٍ يَا حُجَّةَ اللّٰهِ عَلٰى خَلْقِهٖ يَا سَيِّدَنَا وَ يَا مَوْلٰينَا اِنَّا تَوَجَّهْنَا وَاسْتَشْفَعْنَا وَتَوَسَّلْنَا بِكَ اِلَى اللّٰهِ وَقَدَّمْنَاكَ بَيْنَ يَدَيْ حَاجَاتِنَا يَا وَجِيْهًا عِنْدَ اللّٰهِ اِشْفَعْ لَنَا عِنْدَ اللّٰهِ يَا فَاطِمَةَ الزَّهْرَآءِ يَا بِنْتَ مُحَمَّدٍ يَا قُرَّةَ عَيْنِ الرَّسُوْلِ يَا سَيِّدَتَنَا وَمَوْلَاتَنَا اِنَّا تَوَجَّهْنَا وَاسْتَشْفَعْنَا وَتَوَسَّلْنَا بِكِ اِلَى اللّٰهِ وَقَدَّمْنَاكِ بَيْنَ يَدَيْ حَاجَاتِنَا يَا وَجِيْهَةً عِنْدَ اللّٰهِ اِشْفَعِيْ لَنَا عِنْدَ اللّٰهِ يَا اَبَا مُحَمَّدٍ يَا حَسَنَ بْنَ عَلِيٍّ اَيُّهَا الْمُجْتَبٰى يَا بْنَ رَسُوْلِ اللّٰهِ يَا حُجَّةَ اللّٰهِ عَلٰى خَلْقِهٖ يَا سَيِّدَنَا وَمَوْلَانَا اِنَّا تَوَجَّهْنَا وَاسْتَشْفَعْنَا وَتَوَسَّلْنَا بِكَ اِلَى اللّٰهِ وَقَدَّمْنَاكَ بَيْنَ يَدَيْ حَاجَاتِنَا يَا وَجِيْهًا عِنْدَ اللّٰهِ اِشْفَعْ لَنَا عِنْدَ اللّٰهِ يَا اَبَا عَبْدِ اللّٰهِ يَا حُسَيْنَ بْنَ عَلِيٍّ اَيُّهَا الشَّهِيْدُ يَا بْنَ رَسُوْلِ اللّٰهِ يَا حُجَّةَ اللّٰهِ عَلٰى خَلْقِهٖ يَا سَيِّدَنَا وَمَوْلٰينَا اِنَّا تَوَجَّهْنَا وَاسْتَشْفَعْنَا وَتَوَسَّلْنَا بِكَ اِلَى اللّٰهِ وَقَدَّمْنَاكَ بَيْنَ يَدَيْ حَاجَاتِنَا يَا وَجِيْهًا عِنْدَ اللّٰهِ اِشْفَعْ لَنَا عِنْدَ

اللهِ يَا أَبَا الْحَسَنِ يَا عَلِيَّ بْنَ الْحُسَيْنِ يَا زَيْنَ الْعَابِدِيْنَ يَا ابْنَ
رَسُوْلِ اللهِ يَا حُجَّةَ اللهِ عَلٰى خَلْقِهٖ يَا سَيِّدَنَا وَمَوْلٰنَا إِنَّا
تَوَجَّهْنَا وَاسْتَشْفَعْنَا وَتَوَسَّلْنَا بِكَ إِلَى اللهِ وَقَدَّمْنَاكَ
بَيْنَ يَدَيْ حَاجَاتِنَا يَا وَجِيْهًا عِنْدَ اللهِ اشْفَعْ لَنَا عِنْدَ
اللهِ يَا أَبَا جَعْفَرٍ يَا مُحَمَّدَ بْنَ عَلِيٍّ أَيُّهَا الْبَاقِرُ يَا ابْنَ رَسُوْلِ
اللهِ يَا حُجَّةَ اللهِ عَلٰى خَلْقِهٖ يَا سَيِّدَنَا وَمَوْلٰنَا إِنَّا تَوَجَّهْنَا
وَاسْتَشْفَعْنَا وَتَوَسَّلْنَا بِكَ إِلَى اللهِ وَقَدَّمْنَاكَ بَيْنَ يَدَيْ
حَاجَاتِنَا يَا وَجِيْهًا عِنْدَ اللهِ اشْفَعْ لَنَا عِنْدَ اللهِ يَا أَبَا
عَبْدِ اللهِ يَا جَعْفَرَ بْنَ مُحَمَّدٍ أَيُّهَا الصَّادِقُ يَا ابْنَ رَسُوْلِ
اللهِ يَا حُجَّةَ اللهِ عَلٰى خَلْقِهٖ يَا سَيِّدَنَا وَمَوْلٰنَا إِنَّا تَوَجَّهْنَا
وَاسْتَشْفَعْنَا وَتَوَسَّلْنَا بِكَ إِلَى اللهِ وَقَدَّمْنَاكَ بَيْنَ يَدَيْ
حَاجَاتِنَا يَا وَجِيْهًا عِنْدَ اللهِ اشْفَعْ لَنَا عِنْدَ اللهِ يَا أَبَا
الْحَسَنِ يَا مُوْسَى بْنَ جَعْفَرٍ أَيُّهَا الْكَاظِمُ يَا ابْنَ رَسُوْلِ اللهِ
يَا حُجَّةَ اللهِ عَلٰى خَلْقِهٖ يَا سَيِّدَنَا وَمَوْلٰنَا إِنَّا تَوَجَّهْنَا
وَاسْتَشْفَعْنَا وَتَوَسَّلْنَا بِكَ إِلَى اللهِ وَقَدَّمْنَاكَ بَيْنَ يَدَيْ

حَاجَاتِنَا يَا وَجِيهًا عِنْدَ اللّٰهِ اِشْفَعْ لَنَا عِنْدَ اللّٰهِ يَا اَبَا
الْحَسَنِ يَا عَلِيَّ بْنَ مُوْسٰى اَيُّهَا الرِّضَا يَا بْنَ رَسُوْلِ اللّٰهِ يَا
حُجَّةَ اللّٰهِ عَلٰى خَلْقِهٖ يَا سَيِّدَنَا وَمَوْلٰينَا اِنَّا تَوَجَّهْنَا
وَاسْتَشْفَعْنَا وَتَوَسَّلْنَا بِكَ اِلَى اللّٰهِ وَقَدَّمْنَاكَ بَيْنَ
يَدَيْ حَاجَاتِنَا يَا وَجِيهًا عِنْدَ اللّٰهِ اِشْفَعْ لَنَا عِنْدَ اللّٰهِ
يَا اَبَا جَعْفَرٍ يَا مُحَمَّدَ بْنَ عَلِيٍّ اَيُّهَا التَّقِيُّ الْجَوَادُ يَا بْنَ
رَسُوْلِ اللّٰهِ يَا حُجَّةَ اللّٰهِ عَلٰى خَلْقِهٖ يَا سَيِّدَنَا وَمَوْلٰينَا اِنَّا
تَوَجَّهْنَا وَاسْتَشْفَعْنَا وَتَوَسَّلْنَا بِكَ اِلَى اللّٰهِ وَقَدَّمْنَاكَ
بَيْنَ يَدَيْ حَاجَاتِنَا يَا وَجِيهًا عِنْدَ اللّٰهِ اِشْفَعْ لَنَا عِنْدَ
اللّٰهِ يَا اَبَا الْحَسَنِ يَا عَلِيَّ بْنَ مُحَمَّدٍ اَيُّهَا الْهَادِي النَّقِيُّ
يَا بْنَ رَسُوْلِ اللّٰهِ يَا حُجَّةَ اللّٰهِ عَلٰى خَلْقِهٖ يَا سَيِّدَنَا
وَمَوْلَانَا اِنَّا تَوَجَّهْنَا وَاسْتَشْفَعْنَا وَتَوَسَّلْنَا بِكَ اِلَى اللّٰهِ
وَقَدَّمْنَاكَ بَيْنَ يَدَيْ حَاجَاتِنَا يَا وَجِيهًا عِنْدَ اللّٰهِ
اِشْفَعْ لَنَا عِنْدَ اللّٰهِ يَا اَبَا مُحَمَّدٍ يَا حَسَنَ بْنَ عَلِيٍّ اَيُّهَا
الزَّكِيُّ الْعَسْكَرِيُّ يَا بْنَ رَسُوْلِ اللّٰهِ يَا حُجَّةَ اللّٰهِ عَلٰى

خَلْقِهِ يَا سَيِّدَنَا وَمَوْلٰينَا اِنَّا تَوَجَّهْنَا وَاسْتَشْفَعْنَا
وَتَوَسَّلْنَا بِكَ اِلَى اللّٰهِ وَقَدَّمْنَاكَ بَيْنَ يَدَيْ حَاجَاتِنَا
يَا وَجِيهًا عِنْدَ اللّٰهِ اِشْفَعْ لَنَا عِنْدَ اللّٰهِ يَا وَصِيَّ الْحَسَنِ
وَالْخَلَفَ الْحُجَّةَ اَيُّهَا الْقَائِمُ الْمُنْتَظَرُ الْمَهْدِيُّ يَا بْنَ
رَسُولِ اللّٰهِ يَا حُجَّةَ اللّٰهِ عَلٰى خَلْقِهِ يَا سَيِّدَنَا وَمَوْلٰينَا
اِنَّا تَوَجَّهْنَا وَاسْتَشْفَعْنَا وَتَوَسَّلْنَا بِكَ اِلَى اللّٰهِ وَقَدَّمْنَاكَ
بَيْنَ يَدَيْ حَاجَاتِنَا يَا وَجِيهًا عِنْدَ اللّٰهِ اِشْفَعْ لَنَا
عِنْدَ اللّٰهِ پس حاجات خود را طلبد که برآورده میشود ان شاء الله تعالی و در روایت
دیگر وارد شده که بعد از این بگوید يَا سَادَاتِي وَمَوَالِيَّ اِنِّي تَوَجَّهْتُ بِكُمْ
اَئِمَّتِي وَعُدَّتِي لِيَوْمِ فَقْرِي وَحَاجَتِي اِلَى اللّٰهِ وَتَوَسَّلْتُ بِكُمْ
اِلَى اللّٰهِ وَاسْتَشْفَعْتُ بِكُمْ اِلَى اللّٰهِ فَاشْفَعُوا لِي عِنْدَ اللّٰهِ
وَاسْتَنْقِذُونِي مِنْ ذُنُوبِي عِنْدَ اللّٰهِ فَاِنَّكُمْ وَسِيلَتِي اِلَى
اللّٰهِ وَبِحُبِّكُمْ وَبِقُرْبِكُمْ اَرْجُو نَجَاةً مِنَ اللّٰهِ فَكُونُوا عِنْدَ اللّٰهِ رَجَائِي
يَا سَادَتِي يَا اَوْلِيَاءَ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِمْ اَجْمَعِينَ وَلَعَنَ اللّٰهُ
اَعْدَاءَ اللّٰهِ ظَالِمِيهِمْ مِنَ الْاَوَّلِينَ وَالْاٰخِرِينَ اٰمِينَ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ

دعای الٰهی عظم البلاء :- برای خلاص شدن از حبس خوانده میشود- کفعمی در بلد الامین آنرا روایت کرده- در مفاتیح وغیره نیز نقل شده وآن دعای حضرت صاحب الامر علیه السّلام است که تعلیم فرمود بشخصیکه محبوس بود و در اثر خواندن آن نجات یافت

اِلٰهِي عَظُمَ الْبَلَآءُ وَبَرِحَ الْخَفَآءُ وَانْكَشَفَ الْغِطَآءُ وَانْقَطَعَ الرَّجَآءُ وَضَاقَتِ الْاَرْضُ وَمُنِعَتِ السَّمَآءُ وَاَنْتَ الْمُسْتَعَانُ وَاِلَيْكَ الْمُشْتَكٰى وَعَلَيْكَ الْمُعَوَّلُ فِي الشِّدَّةِ وَالرَّخَآءِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَاٰلِ مُحَمَّدٍ اُولِي الْاَمْرِ الَّذِيْنَ فَرَضْتَ عَلَيْنَا طَاعَتَهُمْ وَعَرَّفْتَنَا بِذٰلِكَ مَنْزِلَتَهُمْ فَفَرِّجْ عَنَّا بِحَقِّهِمْ فَرَجًا عَاجِلًا قَرِيْبًا كَلَمْحِ الْبَصَرِ اَوْ هُوَ اَقْرَبُ يَا مُحَمَّدُ يَا عَلِيُّ يَا عَلِيُّ يَا مُحَمَّدُ اِكْفِيَانِي فَاِنَّكُمَا كَافِيَانِ وَانْصُرَانِ فَاِنَّكُمَا نَاصِرَانِ يَا مَوْلَانَا يَا صَاحِبَ الزَّمَانِ اَلْغَوْثَ اَلْغَوْثَ اَلْغَوْثَ اَدْرِكْنِي اَدْرِكْنِي اَدْرِكْنِي اَلسَّاعَةَ اَلسَّاعَةَ اَلسَّاعَةَ اَلْعَجَلَ اَلْعَجَلَ اَلْعَجَلَ يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِيْنَ

بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّاهِرِيْنَ

ترجمهٔ دعا:- خدایا بزرگ شد گرفتاری وظاهر شد پوشیده وبرداشته شد پرده (وپوشش) وبُریده شد اُمید وتنگ گردید (برما) زمین ومنع کرده شد آسمان وتوئی مددگار وبسوی تو است شکایتها وبرتواست اُمیدواری واعتماد درسختی وآسایش، خداوندا درود فرست برمحمدٌ وآل محمدٌ که صاحبان حکم اُنچنانند که واجب نموده برما پیروی آنها را وبسبب آن شناسانیده بما مرتبهٔ آنها را پس سوگند میدهیم ترا بحق آنها که فرج نمائی برما (ازاین گرفتاری)، فرج باشتاب نزدیکی که باندازه چشم برهم زدنی یا آنکه او نزدیک تر باشد از آن ای محمدٌ وای علیٌ وای محمدٌ شمائید دُونفر کفایت کنندگان من. پس کفایت نمائید مرا مدد کنید مرا پس بدرستیکه شمائید دُونفر یاری کنندهٔ من، ای مولای من، ای امامِ زمان (استغاثه می نمائیم بتو) ای یاری کننده، ای یاری کننده، ای یاری کننده، بفریادمن برس، بفریادمن برس، بفریادمن برس، دراین وقت، دراین وقت، دراین وقت، بزودی، بزودی، بزودی، ای مهربان ترین مهربانان (ازمن بشنو

این توسّل را قبول کن) آن را بمرتبهٔ محمّد و اهل بیت پاکان وی

دعای دیگر برای خلاصی از زندان

وارد شده و در مفاتیح آن را نقل نموده که سیّد بن طاووس در مهج الدّعوات میگوید روایت شده که شخصی مدّت طویلی در شام محبوس بود در خواب دید حضرت زهراء سلام الله علیها را که باو تعلیم نمود. پس خواند و از بند خلاص گردید و دعا اینست

اَللّٰهُمَّ بِحَقِّ الْعَرْشِ وَمَنْ عَلَاهُ وَبِحَقِّ الْوَحْيِ وَمَنْ اَوْحَاهُ وَبِحَقِّ النَّبِيِّ وَمَنْ نَبَّأَهُ وَبِحَقِّ الْبَيْتِ وَمَنْ بَنَاهُ يَا سَامِعَ كُلِّ صَوْتٍ يَا جَامِعَ كُلِّ فَوْتٍ يَا بَارِئَ النُّفُوْسِ بَعْدَ الْمَوْتِ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَاَهْلِ بَيْتِهٖ وَاٰتِنَا وَجَمِيْعَ الْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنَاتِ فِيْ مَشَارِقِ الْاَرْضِ وَمَغَارِبِهَا فَرَجًا مِنْ عِنْدِكَ عَاجِلًا بِشَهَادَةِ اَنْ لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَاَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُكَ وَرَسُوْلُكَ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَعَلٰى ذُرِّيَّتِهِ الطَّيِّبِيْنَ الطَّاهِرِيْنَ وَسَلَّمَ تَسْلِيْمًا كَثِيْرًا.

دعای ملهوف و گرفتار

و نیز در مفاتیح است که شیخ کفعمی در بلد الامین دعائی را از حضرت امیرالمؤمنین علیه السّلام روایت کرده که هرگاه غمگین و محزون و ملهوف و گرفتار و ترسان آن را بخواند. خدای تعالی او را فرج کرامت فرماید. انشاء الله تعالیٰ و دعا اینست

يَا عِمَادَ مَنْ لَا عِمَادَ لَهُ وَيَا ذُخْرَ مَنْ لَا ذُخْرَ لَهُ وَيَا سَنَدَ مَنْ لَا سَنَدَ لَهُ وَيَا حِرْزَ مَنْ لَا حِرْزَ لَهُ وَيَا غِيَاثَ مَنْ لَا غِيَاثَ لَهُ وَيَا كَنْزَ مَنْ لَا كَنْزَ لَهُ وَيَا عِزَّ مَنْ لَا عِزَّ لَهُ يَا كَرِيمَ الْعَفْوِ يَا حَسَنَ التَّجَاوُزِ يَا عَوْنَ الضُّعَفَاءِ يَا كَنْزَ الْفُقَرَاءِ يَا عَظِيمَ الرَّجَاءِ يَا مُنْقِذَ الْغَرْقَىٰ يَا مُنْجِيَ الْهَلْكَىٰ يَا مُحْسِنُ يَا مُجْمِلُ يَا مُنْعِمُ يَا مُفْضِلُ أَنْتَ الَّذِي سَجَدَ لَكَ سَوَادُ اللَّيْلِ وَنُورُ النَّهَارِ وَضَوْءُ الْقَمَرِ وَشُعَاعُ الشَّمْسِ وَحَفِيفُ الشَّجَرِ وَدَوِيُّ الْمَاءِ يَا اَللّٰهُ يَا اَللّٰهُ يَا اَللّٰهُ لَا إِلٰهَ إِلَّا أَنْتَ وَحْدَكَ لَا شَرِيكَ لَكَ يَا رَبَّاهُ يَا اَللّٰهُ صَلِّ عَلَىٰ مُحَمَّدٍ

وَآلِ مُحَمَّدٍ وَافْعَلْ بِنَا مَا أَنْتَ أَهْلُهُ

پس بطلب هر حاجتی را که داری

ترجمهٔ دعاء :- ای تکیه گاه کسی که نیست برای او تکیه گاهی، ای ذخیرهٔ کسی که نیست برای او ذخیرهٔ، ای تکیهٔ کسی که نیست برای او تکیهٔ، ای نگهبان کسی که نیست برای او نگهبانی، ای فریادرس کسی که نیست برای او فریادرس، ای گنج کسی که نیست برای او گنجی، ای قوهٔ کسی که نیست برای او قوهٔ، ای صاحبِ بخشش گرامی ای بخشنده به نیکی، ای یاری کنندهٔ بیچارگان، ای خزینهٔ نیازمندان، ای طرف امید وای بزرگ، ای دریابندهٔ غرق شده گان، ای نجات دهندهٔ از هلاکت، ای احسان کننده، ای نیکی کننده، ای نعمت دهنده، ای برتری دهنده توئی آنچنان کسیکه سجده نمود برای تو تاریکی شب و پرتوِ روز و روشنائی ماه وشعاع آفتاب و آواز درخت وصدای آب، ای خدا، ای خدا، ای خدا، نیست خدائی مگر تو یگانهٔ تو که نیست شریکی برای تو، ای پروردگار من، ای خدا درود فرست بر محمدٌ وآل محمدٌ و بجا بیاور با ما آنچه را که توئی سزاوار آن .

ختم آیهٔ یونس

واز جمله وسایل رسیدن بحوائج خواندن آیهٔ مبارکه لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ سُبْحَانَكَ اِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِيْنَ[1] (یعنی نیست خدائی مگر تو منزهی بدرستیکه من هستم از ستمگاران) یونس علیه السّلام مفاد آنرا در شکم ماهی خواند و از آن زندان نجات یافت. در کتب ادعیّه وارد شده که هفتصد وسی بار ۷۳۰ خواندن برای اداء قرض و دفع دشمن و دور شدن همّ و غم و صحّت بیماران و خلاصی از دشمنان مفید است و باید با وضو و رو بقبله خوانده شود.

و برای هر مطلبی دو هزار و یکصد و شصت و دو مرتبه ۲۱۶۲ بخواند رَبِّ اَنِّي مَغْلُوْبٌ فَانْتَصِرْ یعنی پروردگارا بدرستیکه من مغلوب میباشم پس طلب یاری میکنم از تو برای خوف از دشمن نقل شده و خواندن آن ان شاء الله تعالی مؤثر است ولی در یک مجلس با وضو و رو بقبله بخواند بهتر است.

ختم اَمَّنْ يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ

برای دفع بلا و نجات از گرفتاری و دفع دشمن و برطرف شدن ظالم

(۱) سورهٔ انبیاء آیهٔ ۸۸

ونجتیها وحفظ جان ودستی وقضاء حوائج مشروع مجرّب است وباخود نگه داشتن آن موجب نجات وحفظ از موقع خطر خواهد بود طریق گرفتن ختم مذکور آنست که یک نفر یا جمعیّتی در یک مجلس باوضوء وبقبله دوازده ۱۲۰۰۰ هزار مرتبه بخواند وبهتر آنست که قبل از شروع دو رکعت نماز حاجت بجا آورد وصلوات فرستاده شروع نماید وپس از فراغت از ختم مناسب است که صلوات فرستاده شود ومرسوم است که حدیث کسارا میخوانند آنگاه دعا برای مقصد خود نمایند اَمَّنْ یُجِیبُ الْمُضْطَرَّ اِذَا دَعَاهُ وَیَکْشِفُ السُّوْءَ (سورة النمل آیه ۶۲) یعنی آیا کیست که اجابت مینماید پریشان را زمانی که میخواند او را ودور کند از او بدی را.

دعای یَامَنْ تُحَلُّ

کفعمی در مصباح دعائی نقل نموده که سیّد بن طاوس در مهج الدّعوات برای ایمنی از شرّ سلطان وبلا وظهور اعداء وخوف فقر وتنگی سینه ذکر کرده وآن از ادعیۀ صحیفۀ سجّادیّه است. پس اگر از ضرر آنچه را که ذکر شد ترسیدی آن را بخوان بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیمِ یَامَنْ تُحَلُّ بِهِ عُقَدُ الْمَکَارِهِ وَیَامَنْ یَفْثَأُ بِهِ حَدُّ الشَّدَائِدِ

وَيَامَنْ يُلْتَمَسُ مِنْهُ الْمَخْرَجُ اِلٰى رَوْحِ الْفَرَجِ ذَلَّتْ لِقُدْرَتِكَ الصِّعَابُ وَتَسَبَّبَتْ بِلُطْفِكَ الْاَسْبَابُ وَجَرٰى بِقُدْرَتِكَ الْقَضَآءُ وَمَضَتْ عَلٰى اِرَادَتِكَ الْاَشْيَآءُ فَهِيَ بِمَشِيَّتِكَ دُوْنَ قَوْلِكَ مُؤْتَمِرَةٌ وَبِاِرَادَتِكَ دُوْنَ نَهْيِكَ مُنْزَجِرَةٌ اَنْتَ الْمَدْعُوُّ لِلْمُهِمَّاتِ وَاَنْتَ الْمَفْزَعُ فِي الْمُلِمَّاتِ لَايَنْدَفِعُ مِنْهَا اِلَّامَادَفَعْتَ وَلَايَنْكَشِفُ مِنْهَا اِلَّامَاكَشَفْتَ وَقَدْ نَزَلَ بِيْ يَارَبِّ مَاقَدْ تَكَاَّدَنِيْ ثِقْلُهٗ وَاَلَمَّ بِيْ مَاقَدْ بَهَظَنِيْ حَمْلُهٗ وَبِقُدْرَتِكَ اَوْرَدْتَهٗ عَلَيَّ وَبِسُلْطَانِكَ وَجَّهْتَهٗ اِلَيَّ فَلَامُصْدِرَ لِمَا اَوْرَدْتَ وَلَاصَارِفَ لِمَا وَجَّهْتَ وَلَافَاتِحَ لِمَا اَغْلَقْتَ وَلَامُغْلِقَ لِمَا فَتَحْتَ وَلَامُيَسِّرَ لِمَا عَسَّرْتَ وَلَا نَاصِرَ لِمَنْ خَذَلْتَ فَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَاٰلِهٖ وَافْتَحْ لِيْ يَارَبِّ بَابَ الْفَرَجِ بِطَوْلِكَ وَاكْسِرْ عَنِّيْ سُلْطَانَ الْهَمِّ بِحَوْلِكَ وَاَنِلْنِيْ حُسْنَ النَّظَرِ فِيْمَا شَكَوْتُ وَاَذِقْنِيْ حَلَاوَةَ الصُّنْعِ فِيْمَا سَاَلْتُ وَهَبْ لِيْ مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً وَفَرَجًا هَنِيْئًا وَاجْعَلْ لِيْ مِنْ عِنْدِكَ مَخْرَجًا وَحِيًّا وَلَاتَشْغَلْنِيْ بِالْاِهْتِمَامِ عَنْ

تَعَاهُدِ فُرُوضِكَ وَاسْتِعْمَالِ سُنَّتِكَ فَقَدْ ضِقْتُ لِمَا نَزَلَ بِي يَا رَبِّ ذَرْعًا وَامْتَلَأْتُ بِحَمْلِ مَا حَدَثَ عَلَيَّ هَمًّا وَأَنْتَ الْقَادِرُ عَلَى كَشْفِ مَا مُنِيتُ بِهِ وَدَفْعِ مَا وَقَعْتُ فِيهِ فَافْعَلْ بِي ذٰلِكَ وَإِنْ لَمْ أَسْتَوْجِبْهُ مِنْكَ يَا ذَا الْعَرْشِ الْعَظِيمِ وَذَا الْمَنِّ الْكَرِيمِ فَأَنْتَ قَادِرٌ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ ه

آمِينَ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ ۞

تسبیحاتیست که در موقع گرفتاری خوانده میشود

در جلد اول مستدرک الوسائل از خصال صدوق از امام صادق علیه السلام روایت نموده چیزی را که خلاصهٔ آن آنست که فرمود عجب میکنم از کسیکه از چهار چیز خوفناک شود چگونه پناه نمیبرد بسوی چهار. انگاه فرمود عجب میکنم از کسیکه خائف و ترسناک باشد چگونه پناه نمیبرد بقول خدا حَسْبُنَا اللّٰهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ برای آنکه در این موقع فرمود فَانْقَلَبُوا بِنِعْمَةٍ مِنَ اللّٰهِ وَفَضْلٍ لَمْ يَمْسَسْهُمْ سُوءٌ (۱) و عجب میکنم از کسیکه غمگین باشد پناه نمیبرد بسوی قول خدا در آنجائیکه میفرماید لَا إِلٰهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ چه در پی آن فرمود

(۱) آل عمران آیهٔ ۱۶۸.

وَنَجَّيْنَاهُ مِنَ الْغَمِّ وَكَذٰلِكَ نُنْجِي الْمُؤْمِنِينَ (۱) وعجب میکنم از کسی که گرفتار مکر دیگران شود چگونه پناه نمیبرد بسوی قول خدا که فرمود وَأُفَوِّضُ أَمْرِي إِلَى اللّٰهِ إِنَّ اللّٰهَ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ بدرستیکه در پی آن فرمود فَوَقَاهُ اللّٰهُ سَيِّئَاتِ مَا مَكَرُوا (۲) وعجب میکنم از کسیکه دنیا و زینت آنرا خواهد چگونه تمسک نمیکند بسوی قول خدا مَا شَاءَ اللّٰهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللّٰهِ إِنْ تَرَنِ أَنَا أَقَلَّ مِنْكَ مَالًا وَوَلَدًا چه شنیدم خداوند در پی آن فرمود فَعَسَىٰ رَبِّي أَنْ يُؤْتِيَنِ خَيْرًا مِنْ جَنَّتِكَ (۳)

ونیز برای قضاء حوائج: وارد است که چون شخص متوجه حاجت خود شود ده مرتبه بگوید اَللّٰهُمَّ أَنْتَ لَهَا وَلِكُلِّ حَاجَةٍ فَاقْضِهَا بِفَضْلِ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ مَا يَفْتَحِ اللّٰهُ لِلنَّاسِ مِنْ رَحْمَةٍ فَلَا مُمْسِكَ لَهَا

دعا برای دفع امراض: ونیز وارد شده است که برای دفع امراض مجرب است که صاحب مرض در عقب نماز صبح بگوید:

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

(۱) انبیاء آیه ۸۸. (۲) المؤمن آیه ۴۵. (۳) الکهف آیه ۳۸

حَسْبُنَا اللّٰهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ فَتَبَارَكَ اللّٰهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللّٰهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ

بعدازان دستِ خود را بر موضع درد بمالد باذنِ اللّٰه تعالی شفا یابد انشاء اللّٰه تعالی.

دعا برای دفع تب:- نیز وارد است و مکرر بتجربه رسیده که اگر کسی تب داشته باشد این سه آیه را بر سه پارچه کاغذ نوشته و هر روز یکی را بمریض بخورانند انشاء اللّٰه تب دور خواهد شد

روز اول:- بسم اللّٰه الرّحمٰن الرّحیم. لَا تَخَفْ نَجَوْتَ مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ (۱)

روز دوم:- بسم اللّٰه الرّحمٰن الرّحیم. لَا تَخَفْ إِنَّكَ أَنْتَ الْأَعْلَىٰ (۲)

روز سوم:- بسم اللّٰه الرّحمٰن الرّحیم. أَلَا لَهُ الْخَلْقُ وَالْأَمْرُ تَبَارَكَ اللّٰهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ (۳)

و نیز برای دفع تب:- در مهج الدعوات سید بن طاووس

(۱) القصص آیه ۲۵ . (۲) الاعراف آیه ۵۴ . (۳) طه آیه ۷۱ .

روایتی است از سلمان فارسی که حضرت فاطمه علیها سلام آموخت
بوی دعائی را که رسول خدا صلی الله علیه وآله بآنحضرت آموخته بود که در وقت
صبح وشام بخواند وفرمود اگر میخواهی در دنیا هرگز تورا تب نگیرد مداومت
کن برآن وآن اینست :-

بِسْمِ اللهِ النُّورِ بِسْمِ اللهِ نُورِ النُّورِ بِسْمِ اللهِ نُورٌ
عَلٰى نُورٍ بِسْمِ اللهِ الَّذِي هُوَ مُدَبِّرُ الْاُمُورِ بِسْمِ اللهِ الَّذِي
خَلَقَ النُّورَ مِنَ النُّورِ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي خَلَقَ النُّورَ مِنَ النُّورِ
وَاَنْزَلَ النُّورَ عَلَى الطُّورِ فِي كِتَابٍ مَسْطُورٍ فِي رَقٍّ مَنْشُورٍ
بِقَدَرٍ مَقْدُورٍ عَلٰى نَبِيٍّ مَحْبُورٍ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي هُوَ بِالْعِزِّ
مَذْكُورٌ وَبِالْفَخْرِ مَشْهُورٌ وَعَلَى السَّرَّاۤءِ وَالضَّرَّاۤءِ مَشْكُورٌ
وَصَلَّى اللهُ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ سلمان

گفت چون از حضرت فاطمه علیها سلام آموختم بخدا قسم به بیشتر از هزار
نفر از اهل مکه ومدینه که مبتلا به تب بودند آموختم وهمه شفا یافتند باذن
خدای تعالی.

خواص استغفار

واز جمله اذکار مجربه که در روایات معتبره آوردن آن بنحو تاکید وارد

شده استغفار است در مستدرک الوسائل در ابواب ذکر روایت نموده که پیغمبر اکرم صلّی الله علیه و آله فرمود از برای هر دردی دوائیست و دوای گناهان استغفار است چه استغفار محو میکند گناه را. باز روایت نموده که جناب رسول خدا صلّی الله علیه و آله فرمود کسی که بسیاً استغفار کند خدا از هر همّی برای او فرج خواهد نمود و از هر تنگی گشایشی خواهد داد و روزی او را از جائی خواهد رسانید که گمان نداشته باشد

در تفسیر سورهٔ نوح در منهج الصادقین است که مردی نزد امیرالمؤمنین علیه السّلام آمد و گفت یا امیرالمؤمنین گناه بسیار نموده ام و صحیفهٔ اعمال خود را سیاه کرده ام دعا کن تا خدا مرا بیامرزد حضرت فرمود برو استغفار کن. دیگری آمد و عرض کرد زمینهای من بواسطه کمی آب خشک شده دعا کن تا خدا باران بفرستد فرمود برو استغفار کن. دیگری عرض کرد مردی نادار و از فقر بی طاقت شده ام دعا نما تا خدای تعالی از لطف عمیم خود مرا انعامی فرماید فرمود برو استغفار کن. مرد چهارمین عرض کرد مال بسیاری دارم و فرزندی ندارم دعا کن تا حق تعالی مرا فرزندی عطا کند فرمود برو استغفار کن. دیگری برپای خواست و گفت یا سید الوصیین

باغ و بوستان من میوه کم میدهد دعا کن و از خدا طلب کن کثرت آنرا فرمود استغفار نما. شخصی دیگر گفت یا علی در ناحیهٔ ما چشمها خشک شده و کاریزها(۱) بکوه فرو رفته و قحطی پیدا شده از حضرت تو التماس دعا دارم فرمود برو استغفار کن. ابن عباس گوید که من در خدمت آنحضرت بودم گفتم یا امیرالمؤمنین! از تو سؤالات مختلف کردند و تو همه را یک جواب دادی فرمود یا بن عم اما سمعت قول الله تعالی فَقُلْتُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا وَيُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا وَيُمْدِدْكُمْ بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ وَيَجْعَلْ لَكُمْ جَنَّاتٍ وَيَجْعَلْ لَكُمْ أَنْهَارًا (سورهٔ نوح آیهٔ ۱۰، ۱۱، ۱۲) یعنی پس گفتم آمرزش طلبید از پروردگار خود و توبه کنید بدرستیکه او است آمرزندهٔ گناهان (چون توبه کنید) و بفرستد ابر را از آسمان برای شما بسیار بارنده و پی در پی و مدد دهد شما را بمالها و فرزندان و بدهد شما را بوستانهائی (مملو از اشجار و اثمار) و بدهد و جاری گرداند برای شما جویهای آب.

باز روایت نموده که شخصی نزد حضرت ابوجعفر علیه السلام آمد عرض

(۱) کاریز راه آب روان زیر زمین که بعربی قنات گویند. در اصل کاه ریز بوده که برای امتحان جریان آب کاه میریخته اند تا معلوم شود

کرد یابن رسول الله جعلت فداک من مردی استم که حق سبحانه و تعالی مال بسیاری بمن ارزانی داشته اما هیچ فرزندی ندارم. ایا هیچ تدبیری و علاجی در این باب میباشد فرمود بلی خدارا در آخر شب استغفار کن تا یکسال هر شبی صد مرتبه پس اگر نتوانستی در آخر شب بیاوری در روز آن را بیاور که بدرستیکه خدا میفرماید استغفروا ربکم.

حدیث شریف کساء

واقعهٔ کساء بر حسب روایات معتبره از طریق سنت و شیعه از متواترات است و باعتبار آن علماء اسلام اتفاق کرده اند. و معلوم میشود که آن واقعه مکرراً صورت گرفته در خانهٔ امّ المؤمنین امّ سلمه و خانهٔ حضرت فاطمه صلوات الله علیها. رسول خدا صلّی الله علیه و آله اهلبیت را یعنی علی و فاطمه و حسن و حسین را در زیر کساء جمع نمود و آیهٔ شریفهٔ تطهیر را بر آنها خواند "اِنَّمَا یُرِیْدُ اللّٰهُ لِیُذْهِبَ عَنْکُمُ الرِّجْسَ اَهْلَ الْبَیْتِ وَیُطَهِّرَکُمْ تَطْهِیْراً" (سورهٔ احزاب آیهٔ ۳۳) بر آنها قرائت کرد این حدیث شریف را مسلم در صحیح خود ج ۲ ص ۳۳۱ و جلال الدین سیوطی شافعی در تفسیر درّ المنثور ج ۵ ص ۱۹۸ و احمد حنبل در مسند ج ۱ ص ۳۳۱ و ج ۴

ص ۱۰۷ وج ۶ ص ۲۹۲ و ص ۳۲۳ وترمذی در جامع ص ۵۴۱ وص ۵۵۰ وابن حجر
حنفی در صواعق المحرقه ص ۸۵ وص ۱۴۰ وبغوی در مصابیح السّنّه ج ۲ ص ۲۰۱
وامام رازی شافعی در تفسیر کبیر ج ۲ (مفاتیح الغیب) ص ۷۰۰ وثعالبی در تفسیر جواهر
الحسان ج ۳ ص ۲۲۷ ومحب طبری در ذخائر العقبی ص ۲۱ وابن عبدربه اندلسی
در عقد الفرید ج ۵ ص ۶۹ وعلامه زمخشری در کشاف وابو السّعود در تفسیر خود وغیره آنرا نقل نموده اند

واما حدیث کساء مشهور که در موقع گرفتاری و توسّل خواندن آن معروف است پس در برخی از مؤلفات امامیّه عیناً چنین نقل گردیده:

رُوِيَ عَنْ فَاطِمَةَ الزَّهْرَآءِ سَلَامُ اللهِ عَلَيْهَا قَالَتْ دَخَلَ عَلَيَّ اَبِي رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فِي بَعْضِ الْاَيَّامِ فَقَالَ لِي يَا فَاطِمَةُ اِنِّي لَاَجِدُ فِي بَدَنِي ضُعْفًا فَقُلْتُ لَهُ اُعِيذُكَ بِاللهِ يَا اَبَتَاهُ مِنَ الضُّعْفِ فَقَالَ لِي يَا فَاطِمَةُ اِيتِينِي بِالْكِسَآءِ الْيَمَانِي وَغَطِّينِي بِهِ قَالَتْ فَاطِمَةُ سَلَامُ اللهِ عَلَيْهَا فَاَتَيْتُهُ بِالْكِسَآءِ وَغَطَّيْتُهُ بِهِ فَصِرْتُ اَنْظُرُ اِلَيْهِ وَاِذَا وَجْهُهُ يَتَلَأْلَؤُ نُورًا كَاَنَّهُ الْبَدْرُ فِي لَيْلَةِ تَمَامِهِ وَكَمَالِهِ قَالَتْ فَاطِمَةُ

سَلَامُ اللهِ عَلَيْهَا فَمَا كَانَتْ اِلَّا سَاعَةً وَاِذًا بِوَلَدِيَ
الْحَسَنِ قَدْ اَقْبَلَ وَقَالَ السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا اُمَّاهُ فَقُلْتُ
وَعَلَيْكَ السَّلَامُ يَا وَلَدِيْ وَقُرَّةَ عَيْنِيْ فَقَالَ يَا اُمَّاهُ
اِنِّيْ اَشَمُّ عِنْدَكِ رَائِحَةً طَيِّبَةً كَاَنَّهَا رَائِحَةُ جَدِّيْ
رَسُوْلِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ قُلْتُ نَعَمْ اِنَّ جَدَّكَ
نَآئِمٌ تَحْتَ الْكِسَآءِ فَاَقْبَلَ الْحَسَنُ نَحْوَ الْكِسَآءِ وَقَالَ
السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا جَدَّاهُ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا رَسُوْلَ اللهِ
اَتَأْذَنُ لِيْ اَنْ اَدْخُلَ مَعَكَ تَحْتَ هٰذَا الْكِسَآءِ قَالَ
نَعَمْ قَدْ اَذِنْتُ لَكَ فَدَخَلَ الْحَسَنُ عَلَيْهِ السَّلَامُ مَعَهُ
تَحْتَ الْكِسَآءِ قَالَتْ فَاطِمَةُ سَلَامُ اللهِ عَلَيْهَا فَمَا كَانَتْ
اِلَّا سَاعَةً وَاِذًا بِوَلَدِيَ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَدْ
اَقْبَلَ وَقَالَ السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا اُمَّاهُ فَقُلْتُ وَعَلَيْكَ
السَّلَامُ يَا قُرَّةَ عَيْنِيْ وَثَمَرَةَ فُؤَادِيْ فَقَالَ يَا اُمَّاهُ
اِنِّيْ اَشَمُّ عِنْدَكِ رَائِحَةً طَيِّبَةً كَاَنَّهَا رَائِحَةُ جَدِّيْ
رَسُوْلِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ قُلْتُ نَعَمْ اِنَّ جَدَّكَ

وَأَخَاكَ تَحْتَ الْكِسَاءِ فَأَقْبَلَ الْحُسَيْنُ عَلَيْهِ السَّلَامُ
نَحْوَ الْكِسَاءِ وَقَالَ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا جَدَّاهُ السَّلَامُ
عَلَيْكَ يَا رَسُولَ اللهِ أَتَأْذَنُ لِي أَنْ أَدْخُلَ مَعَكُمَا
تَحْتَ الْكِسَاءِ قَالَ نَعَمْ قَدْ أَذِنْتُ لَكَ فَدَخَلَ
الْحُسَيْنُ عَلَيْهِ السَّلَامُ مَعَهُمَا تَحْتَ الْكِسَاءِ
فَمَا كَانَتْ إِلَّا سَاعَةً وَإِذَا بِأَبِي الْحَسَنَيْنِ عَلِيٍّ
عَلَيْهِ السَّلَامُ قَدْ أَقْبَلَ فَقَالَ السَّلَامُ عَلَيْكِ يَا
بِنْتَ رَسُولِ اللهِ فَقُلْتُ وَعَلَيْكَ السَّلَامُ يَا أَبَا
الْحَسَنَيْنِ فَقَالَ يَا فَاطِمَةُ إِنِّي أَشَمُّ عِنْدَكِ
رَائِحَةً طَيِّبَةً كَأَنَّهَا رَائِحَةُ أَخِي وَابْنِ عَمِّي
رَسُولِ اللهِ قُلْتُ نَعَمْ هَا هُوَ مَعَ وَلَدَيْكَ تَحْتَ
الْكِسَاءِ فَأَقْبَلَ عَلِيٌّ عَلَيْهِ السَّلَامُ نَحْوَ الْكِسَاءِ
وَقَالَ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا رَسُولَ اللهِ السَّلَامُ عَلَيْكَ
يَا مَنِ اخْتَارَهُ اللهُ أَتَأْذَنُ لِي أَنْ أَدْخُلَ مَعَكُمْ
تَحْتَ الْكِسَاءِ قَالَ نَعَمْ قَدْ أَذِنْتُ لَكَ فَدَخَلَ عَلِيٌّ

عَلَيْهِ السَّلَامُ تَحْتَ الْكِسَآءِ ثُمَّ اَقْبَلَتْ فَاطِمَةُ سَلَامُ
اللّٰهِ عَلَيْهَا نَحْوَ الْكِسَآءِ وَقَالَتْ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا اَبَتَاهُ
اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا رَسُوْلَ اللّٰهِ اَتَاْذَنُ لِيْ اَنْ اَدْخُلَ مَعَكُمْ
تَحْتَ هٰذَا الْكِسَآءِ قَالَ نَعَمْ قَدْ اَذِنْتُ لَكِ فَدَخَلَتْ
فَاطِمَةُ مَعَهُمْ تَحْتَ الْكِسَآءِ فَلَمَّا اكْتَمَلُوْا جَمِيْعًا
تَحْتَ الْكِسَآءِ قَالَ اللّٰهُ تَعَالٰى يَا مَلَائِكَتِيْ وَسُكَّانَ
سَمٰوَاتِيْ وَعِزَّتِيْ وَجَلَالِيْ اِنِّيْ مَا خَلَقْتُ سَمَآءً مَبْنِيَّةً
وَلَا اَرْضًا مَدْحِيَّةً وَلَا قَمَرًا مُنِيْرًا وَلَا شَمْسًا مُضِيْئَةً
وَلَا فَلَكًا يَدُوْرُ وَلَا بَحْرًا يَجْرِيْ وَلَا فُلْكًا تَسْرِيْ اِلَّا
فِيْ مَحَبَّةِ هٰؤُلَآءِ الْخَمْسَةِ الَّذِيْنَ هُمْ تَحْتَ الْكِسَآءِ
فَقَالَ جِبْرَئِيْلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ يَا رَبِّ وَمَنْ تَحْتَ الْكِسَآءِ
قَالَ اللّٰهُ تَعَالٰى هُمْ اَهْلُ بَيْتِ النُّبُوَّةِ وَمَعْدِنُ الرِّسَالَةِ
هُمْ فَاطِمَةُ وَاَبُوْهَا وَبَعْلُهَا وَاَبْنَاهَا فَقَالَ جِبْرَئِيْلُ
يَا رَبِّ اَتَاْذَنُ لِيْ اَنْ اَهْبِطَ اِلَى الْاَرْضِ لِاَكُوْنَ لَهُمْ
سَادِسًا قَالَ اللّٰهُ تَعَالٰى نَعَمْ قَدْ اَذِنْتُ لَكَ فَهَبَطَ

الْاَمِيْنُ جِبْرَئِيْلُ وَاَقْبَلَ نَحْوَ الْكِسَآءِ وَقَالَ اَلسَّلَامُ
عَلَيْكَ يَا رَسُوْلَ اللهِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَنِ اخْتَارَهُ
اللهُ اِنَّ اللهَ عَزَّ وَجَلَّ يُقْرِئُكَ السَّلَامُ وَيَخُصُّكَ
بِالتَّحِيَّةِ وَالْاِكْرَامِ وَيَقُوْلُ لَكَ وَعِزَّتِيْ وَجَلَالِيْ اِنِّيْ
مَا خَلَقْتُ سَمَآءً مَبْنِيَّةً وَلَا اَرْضًا مَدْحِيَّةً وَلَا
قَمَرًا مُنِيْرًا وَلَا شَمْسًا مُضِيْئَةً وَلَا فَلَكًا يَدُوْرُ
وَلَا بَحْرًا يَجْرِيْ وَلَا فُلْكًا تَسْرِيْ اِلَّا لِاَجْلِكُمْ وَمَحَبَّتِكُمْ
وَقَدْ اَذِنَ لِيْ اَنْ اَدْخُلَ مَعَكُمْ تَحْتَ هٰذَا الْكِسَآءِ
فَهَلْ تَاْذَنُ لِيْ اَنْتَ يَا رَسُوْلَ اللهِ قَالَ نَعَمْ قَدْ
اَذِنْتُ لَكَ فَدَخَلَ جِبْرَئِيْلُ مَعَهُمْ تَحْتَ الْكِسَآءِ
وَقَالَ اِنَّ اللهَ تَعَالٰى قَدْ اَوْحٰى اِلَيْكُمْ يَقُوْلُ اِنَّمَا
يُرِيْدُ اللهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ اَهْلَ الْبَيْتِ
وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيْرًا فَقَالَ عَلِيٌّ عَلَيْهِ السَّلَامُ يَا
رَسُوْلَ اللهِ اَخْبِرْنَا مَا لِجُلُوْسِنَا هٰذَا تَحْتَ الْكِسَآءِ
مِنَ الْفَضْلِ عِنْدَ اللهِ تَبَارَكَ وَتَعَالٰى فَقَالَ رَسُوْلُ

اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ مَا ذُكِرَ خَبَرُنَا هٰذَا فِي مَحْفِلٍ
مِنْ مَحَافِلِ اَهْلِ الْاَرْضِ وَفِيْهِ جَمْعٌ مِنْ شِيْعَتِنَا
وَمُحِبِّيْنَا اِلَّا وَنَزَلَتْ عَلَيْهِمُ الرَّحْمَةُ وَحَفَّتْ بِهِمُ
الْمَلَائِكَةُ وَاسْتَغْفَرَتْ لَهُمْ اِلٰى اَنْ يَتَفَرَّقُوْا
فَقَالَ عَلِيٌّ اِذًا وَاللهِ فُزْنَا وَفَازَتْ شِيْعَتُنَا وَرَبِّ
الْكَعْبَةِ فَقَالَ رَسُوْلُ اللهِ يَا عَلِيُّ وَالَّذِيْ بَعَثَنِيْ
بِالْحَقِّ نَبِيًّا وَاصْطَفَانِيْ بِالرِّسَالَةِ نَجِيًّا مَا ذُكِرَ
خَبَرُنَا هٰذَا فِيْ مَحْفِلٍ مِنْ مَحَافِلِ اَهْلِ الْاَرْضِ وَفِيْهِ
جَمْعٌ مِنْ شِيْعَتِنَا وَمُحِبِّيْنَا وَفِيْهِمْ مَهْمُوْمٌ اِلَّا
وَفَرَّجَ اللهُ هَمَّهُ وَلَا مَغْمُوْمٌ اِلَّا وَكَشَفَ اللهُ غَمَّهُ
وَلَا طَالِبُ حَاجَةٍ اِلَّا وَقَضَى اللهُ حَاجَتَهُ فَقَالَ
عَلِيٌّ اِذًا وَاللهِ فُزْنَا وَسُعِدْنَا وَكَذٰلِكَ شِيْعَتُنَا
فَازُوْا وَسُعِدُوْا فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ.

ترجمۂ حدیث شریف کساء

برای آنکه ترجمۂ تحت اللفظی چندان فهمیده نمیشود خلاصۂ ترجمہ

بیان میگردد :-

روایت شده است از جناب فاطمه زهرا سلام الله علیها
آنکه گفت وارد شد بر من پدرم رسول خدا صلّی الله علیه وآله
وسلّم در روزی از روزها و بمن فرمود ای فاطمه بدرستیکه مییابم
من در خود ضعف و ناتوانی را۔ پس گفتم من ای پدر پناه میبرم
بخدا از سستی و ناتوانی تو ۔ آنگاه فرمود بمن ای فاطمه بیاور
برای من کساء یمانی را و بپوشان بر من آن را پس گفت فاطمه
سلام الله علیها که من آوردم کساء یمانی را و پوشانیدم
او را و نظر می نمودم آنجناب را پس در آن هنگام یافتم
که صورت مبارکش همچون ماهی که در شب تمام و کمال که درخشنده
است تابان میباشد۔ آنگاه فاطمه سلام الله علیها
فرمود که ساعتی بیش نگذشت که ناگهان فرزندم حسن از در در آمد
وگفت سلام بر تو باد ای مادر گرامی (من گفتم بوی بر تو باد
سلام ای فرزند من وای نور دیده من پس حسن گفت ای
مادر گرامی (میابم من در نزد تو بوی خوشی را همچون بوی جدّم

رسول خدا صلّی الله علیه وآله وسلّم گفتم من بلی بدرستیکه جدّ تو
درزیر کساء یمانی آرام نموده پس آنگاه حسن بطرف کساء روانه
گردید و گفت سلام بر تو باد ای جدّ (بزرگوار) من سلام بر تو باد
ای فرستادهٔ پروردگار (من) آیا رخصت میدهی مرا که داخل
شوم با تو در زیر این کساء رسول خدا فرمود که اذن دادم ترا پس
درای با من در زیر (کساء) آنگاه حسن در زیر کساء داخل گردید
و با جدّ خود آرام گرفت پس فاطمه سلام الله علیها فرمود
که ساعتی بیش نگذشت که ناگهان فرزندم حسین از در درآمد و گفت
سلام بر تو باد ای مادر (گرامی) پس گفتم من باد و بر تو سلام باد
ای نور دیده و ای ثمرهٔ دل من پس گفت ای مادر (گرامی) میابم
در نزد تو بوی خوشی را که همچون بوی جدّم رسول خدا صلّی الله علیه
وآله وسلّم میباشد گفتم من بلی بدرستیکه جدّ تو و برادر تو در زیر کساء
آرام نموده اند. آنگاه حسین روانه بطرف کساء گردید و گفت
سلام بر تو باد ای جدّ (بزرگوار) من سلام بر تو باد ای فرستادهٔ
پروردگار (من) آیا رخصت میدهی مرا اینکه داخل شوم با تو در زیر

این کساء یانی رسول خدا فرمود که رخصت دادم ترا پس درای
با من در زیر کساء آنگاه حسین در زیر کساء در آمد و با جد خود آرام
نمود فاطمه سلام الله علیها فرمود پس نگذشت مگر ساعتی که ناگهان
علی علیه السلام از در درآمد و گفت سلام بر تو باد ای دختر
رسول خدا ص پس گفتم من بر تو باد سلام ای پدر (دو فرزندم) حسنین ع
آنگاه فرمود ای فاطمه بدرستیکه میبابم من در نزد تو بوی خوشی را
همچون بوی برادر و فرزند عم رسول خدا ص گفتم من بلی بدرستیکه
پسر عمت با دو فرزندت زیر کساء آرام نموده اند پس علی ع روانه
بطرف کساء گردید و گفت سلام بر تو باد ای رسول خدا ص سلام
بر تو باد ای کسیکه اختیار نمود خدا اورا (برای رسالت) آیا رخصت
میدهی مرا اینکه داخل شوم با شما در زیر این کساء رسول خدا ص فرمود
که من رخصت دادم ترا (پس درای در زیر کساء) پس علی
علیه السلام در زیر کساء درآمد (و با رسول خدا ص و دو فرزندش
آرام گرفت) آنگاه فاطمه سلام الله علیها ع بطرف کساء آورد
و گفت سلام بر تو باد ای پدر (بزرگوار) من سلام بر تو باد ای

فرستادهٔ پروردگار (من) آیا رخصت میدہی مرا اینکه داخل شوم باشما
درزیراین کساء رسول خدا فرمود بتحقیق اذن دادم ترا آنگاه فاطمہؑ
درزیرکساء درآمد وآن پنجتن پاک جمع گردیدند۔ پس ناگہان صدرِ
جلال خطاب بملائکه شد۔ ای ملائکۂ من ای ساکنان آسمانهای
من سوگند بعزّت وجلالم بدرستیکه من نیافریدیم آسمانهای بناشده
راونه زمین گسترده راونه ماهِ تابنده راونه خورشید درخشنده را
ونه فلکهای دَوَر زننده راونه دریای جاری شونده راونه کشتی
سیرکننده را مگر بجهت محبّت (ودوستی) این پنجتن پاک آنچنانیکه
درزیرکساء آرام گرفته اند پس جبرئیل (امین) عرض کرد ای
پروردگار من کیانند درزیرکساء خطاب از مصدرجلال بجبرئیل
(امین) رسید آنهایند اہل بیت نبوّت ومعدن رسالت
آنهایند فاطمہؑ وپدرفاطمہؑ وشوهرفاطمہؑ ودو فرزند فاطمہؑ پس
جبرئیل (امین) عرض کرد ای پروردگار من آیا رخصت میدہی
مرا اینکه بطرف زمین روانه شوم وششمین آنها گردم (خطاب
رسید که ای جبرئیل) بتحقیق ترا اذن دادم پس جبرئیل (امین)

بطرف زمین فرود آمد و رو بکساء آورد (سلام نمود) و گفت
سلام بر تو ای فرستاده خدا سلام بر تو ای کسیکه اختیار نمود
اورا (برای پیغمبری) بدرستیکه خدای عزّوجلّ ترا سلام میرساند
و بتحیت و اکرام خود اختصاص میدهد و میگوید بعزّت و جلالم
سوگند که بدرستیکه من ایجاد ننمودم آسمان بنا شده و نه زمین گسترده
و نه ماه تابان و نه خورشید درخشنده و نه افلاک دور زننده و نه
دریای جاری شونده و نه کشتیهای سیر کننده را مگر از برای وجود
شما و محبت شما (پنجتن پاک) و بتحقیق اذن داد مرا اینکه با شما
در زیر این کساء درآیم پس آیا تو ای رسول خدا رخصت میدهی
مرا (اینکه با شما درآیم در زیر این کساء) رسول خدا فرمود بلی بتحقیق
اذن دادم ترا پس جبرئیل داخل شد با آن (پنجتن پاک) در زیر
کساء و گفت بدرستیکه خدای تعالی وحی فرستاد بسوی شما
و میگوید اِنَّمَا یُرِیْدُ اللّٰهُ لِیُذْهِبَ عَنْکُمُ الرِّجْسَ
اَهْلَ الْبَیْتِ وَیُطَهِّرَکُمْ تَطْهِیْرًا (سوره احزاب آیه ۳۳)
(ترجمه آنیست) جز این نیست میخواهد خدا اینکه ببرد از شما بدی را

(ای) اہل بیت (نبوّت) وپاک گرداند شمارا پاک گردانیدنی (آنگاه) علی علیه السّلام (بسخن درآمد) وبر رسول خدام عرض کرد یارسول اللهؐ خبرده مارا که ازبرای اجتماع ما درزیراین کسا چه فضیلتی است نزد خدای تبارک وتعالیٰ رسول خداصلّی الله علیه وآله فرمود بدان که یاد کرده نمیشود خبراین مجلس ما درہیچ مجلسی ازمجالس اہل زمین که درآن جماعتی ازشیعیان ودوستان ماجمع شده باشند مگرآنکه فرود آید برآنها رحمت (پروردگار) وفراگیرد آنهارا ملائکه وطلب مغفرت کنند برای آنها تاآنکه متفرق شوند (چون علی علیه السّلام این بشارت را ازرسول خدام شنید) گفت سوگند بخدای (عزّوجلّ) که رستگارشدیم ورستگارشدند شیعیان (وپیروان) ما قسم بپروردگارکعبه پس پیغمبرم فرمود یا علیؑ قسم بآن کسیکه مرا براستی به پیغمبری فرستاد وبرگزید مرا مخصوص برسالت (خود) یاد کرده نشد خبر مجلس ما درہیچ محفلی ازمحافل اہل زمین که دراو جمعی باشند ازشیعیان ودوستان ما ودرآن مهمومی باشد مگرآنکه خداوند دُور میکند همّ اورا ونه مغمومی باشد درآنها مگرآنکه

خداوند بر طرف مینماید غم او را و اگر طالب حاجتی باشد خداوند
برمی آورد حاجت او را آنگاه علی علیه السلام گفت قسم بخدای
(عزّ و جلّ) که در این هنگام رستگار شدیم و سعادت یافتیم و همچنین
شیعیان ما رستگار شدند و سعادتمند گردیدند در دنیا و آخرت

منظومهٔ حدیث شریف کسآء

مرحوم والد حجة الاسلام آقای حاجی شیخ ابوالقاسم کاشانی نجفی
طاب ثراه که در کربلای معلّی چهارشنبه بیست و هشتم صفر سنه ۱۳۵۰ هجری
برحمت الهی واصل گردید و در رواق حضرت سیّد الشّهداء مدفون شد
حدیث شریف کسآء را بفارسی در بمبئی در ماه ربیع الثّانی سنه ۱۳۱۸ هجری
بطرز شیرین نظم کرده و اینک از منظومهٔ آن مرحوم نقل باین رساله میشود
و منظومهٔ حدیث شریف کسآء این است (مؤلّف)

بسم اللّه الرحمن الرحیم

بشنو از من تا بخوانم بی خطر	یک حدیث جان فزای معتبر
لیک باشد اعتبارش زاشتهار	زانکه نبود راویانش آشکار
شد روایت از جناب فاطمهؑ	ناجی اهل ولا از حاطمه

گفت روزی از درآمد بابِ من — معدنِ حلم و حیا فخرِ زمن
گفت ای زهرا بیار از بهرِ من — آن یمانی فرشِ برد بر رویم فگن
زانکه می یابم به تن ضعفِ گران — که توانم شد بسی زان ناتوان
گفتمش بابا خدا بادت پناه — دور بادا از تنت ضعف و نقاه
پس بیاوردم کسارا باشتاب — برفگندم روی آن عالی جناب
چون نهان شد هم چه بدر اندر سحاب — راست شد حتّی تَوارت بالحجاب[1]
عقلِ کُل در پرده چون محجوب گشت — روح امکان و مکان مجذوب گشت
پیکرِ پاکش چه پنهان شد به فرش — بوسه زد بر گوشهٔ آن فرش عرش
پس ببالید از شرف بر عرش خاک — زانکه بروی شد مقرّ جانِ پاک
چون پیمبر آرمید و شد بخواب — عرش گفتا لَیتَنِي کُنتُ تُراب[2]
جلوه گر بی پرده شد در پرده دوست — پس برآمد آنچه خاطر خواه اوست
گر نبودی بیم شرکی درمیان — گفتمی در پرده واجب شد نهان
ذاتِ احمد با احد گشتی قرین — گر نبودی درمیان یک اربعین
این سخن بشنو بجان و دل سپار — کس نشد واقف ز اسرارِ دیار

[1] پنهان شد در حجاب [2] کاشکی من بودم خاک

الغرض فرمود زهرای بتول ‌ ‌ چون نهان شد پیکر پاک رسولؐ

ناگهان دیدم جبین اطهرش ‌ ‌ شد درخشان هم چه مهر انورش

ساعتی نگذشت کز در جلوه گر ‌ ‌ شد حسنؑ آن منبع فضل و هنر

گفت ای مادر سلامم بر تو باد ‌ ‌ جانت از آفات گردون دور باد

گفتمش ای میوهٔ دل روح تن ‌ ‌ بر تو بادا هم سلامم هر زمن

گفت مادر میوزد بوی عبیر ‌ ‌ هست گویا بوی جدّ بی نظیر

گفتم آری جدّت اینک خفته است ‌ ‌ در کسا و از ضعفِ حال آشفته است

چون شنیدی سوی او آورد روی ‌ ‌ با رُخی گلنار و مُوی مشکبوی

پس سلامش کرد و بشنیدش جواب ‌ ‌ خواست دستوری بدادش بهر خواب

بعد از آن آمد حسینمؑ ناگهان ‌ ‌ هم چه غنچه بر گشود آنگه لبان

گفت ای مادر سلامم بر تو باد ‌ ‌ واز بلاها حق نگهدار تو باد

میوزد بوی خوشی زین انجمن ‌ ‌ هست گویا بُوی جدِّ ممتحن

گفتمش هان جدّت اینک خفته است ‌ ‌ با حسنؑ زیر کسایش خفته است

چون شنیدی شد روان سوی بساط ‌ ‌ ارغوانی چهره از فرط نشاط

گفت یا جدّا سلامم بر تو باد ‌ ‌ دیدگانت روشن و دل شاد باد

السلام ای آنکه مختار خداست ‌‌ ‌ ‌ رهنمای گمره از راه خداست
از وجودت آدم آمد در وجود ‌ ‌ ‌ ‌ بهر تشریفت ملک کردش سجود
ما سوی الله را وکیل مطلقی ‌ ‌ ‌ ‌ حکم تو فرض است بر هر متقی
هر که برتابد ز فرمان تو سر ‌ ‌ ‌ ‌ شد شقی و جای گاهش در سقر
خاک نعلت توتیای دیده است ‌ ‌ ‌ ‌ صد مسیحا را روان بخشیده است
قابض الارواح بی حکمت چسان ‌ ‌ ‌ ‌ می تواند قبض فرماید روان
ز آفرینش نیست منظوری سواک[۱] ‌ ‌ ‌ ‌ اَنْتَ لِلْاَعْلیٰ وَلِلْاَدْنیٰ ملاک[۲]
میدهی اذنم تو ای جد کریم ‌ ‌ ‌ ‌ تا در آیم با شما تحت گلیم
گفت آری دادمت اذن ای حسین(ع) ‌ ‌ ‌ ‌ سوی ما بشتاب ای نور دو عین
پس حسین(ع) رفت در زیر کساء ‌ ‌ ‌ ‌ شد قرین با مصطفیٰ و مجتبیٰ
بعد از آن از در در آمد بوالحسن(ع) ‌ ‌ ‌ ‌ چهره اش گلگون چه گلنار چمن
پس سلام کرد و بردادم جواب ‌ ‌ ‌ ‌ گفت آنکه آن شه عالیجناب
بوی طیبی بر مشامم میرسد ‌ ‌ ‌ ‌ مر تو گوئی بوی بن عمتم وزد
گفتم اینک ابن عمت مصطفیٰ(ص) ‌ ‌ ‌ ‌ با دو پورت آرمیده در کساء

۱ غیر از تو ۲ توئی از برای اعلیٰ و از برای ادنیٰ تکیه گاه.

پس علیؑ رو کرد سوی آن بساط — با کمال اشتیاق و انبساط
پس بگفتا یا رسول الله سلام — بر تو باد از من اِلیٰ یَوْمِ الْقِیَام
گر اجازت باشد از لطف و وفا — تا در آیم با شما تحت کساء
هم علیؑ را از عنایت بار داد — و از کمال لطف او را جای داد
چون در آمد شهسوار لو کشف — شد مکمّل چار ارکان شرف
پس اصول چار و هشت و هشت و چار — در بسیط کون بگرفت آن قرار
عالم امکان ز چارش شد پدید — هم ششش و هشتی بر آنها شد مزید
گشت اوضاع دو عالم برقرار — شد مدار چرخ گردون استوار
گر نه فرع و اصل با هم شد دو چار — علّت و معلول کی آمد بکار
ورنه بودی دو دو سه با هشت و یک — نه مَلَک بودی بجا نه فلک
زین رقم بسیار باشد در برم — لیک اولیٰ آنکه ز انها بگذرم
پس خرامان رفت زهرا سوی باب — عرض بنمود ای شه عالیجناب
از کرم دستوریم ده ای پدر — تا در آیم با شما تحت طمر
هم بداد او را اجازت مصطفیٰ — پس بشد خیر النّسا تحت کسا
اجتماع ماه و پروین گشت راست — غلغل از لاهوتیان برپای خواست

در زمان از مصدرِ حق شد خطاب	سوی املاک سما در هر حجاب
کای گروهِ ساکنانِ نُه فلک	وی سفیرِ پیشوایانِ ملک
محرمان خاص خلوتگاه قدس	شاهدان بزم محفل گاه اُنس
ان بدانید اینکه کُلِّ ما سوی	از طفیل این جماعت شد بپا
نافریدم آسمانی نَیْ زمین	نه قمر نه شمس و نی عرش برین
نه بحار و کشتی و نَیْ مرکبی	نه ملک نه نُه فلک نه کوکبی
لوح محفوظ و نه کرسی و قلم	نه حجابات و نه انوار و ظُلَم

جز لِحُبِّ هٰؤُلَآءِ الْاَتْقِیَاءِ[1]
اَلَّذِیْنَ اُسْتُدْرِجُوْا تَحْتَ الْکِسَآءِ[2]

جبرئیل از حق چه بشنید این بیان	خواست کایشان را شناسد بالعیان
عرض بنمود ای الٰه مقتدر	کیست کاندر این کسا شد مُسْتَتِر
در رسید از مصدرِ حقّش جواب	جبرئیلا اهل بیت مستطاب
اهل بیتی کز نبوت معدنند	وز رسالت معدنند و مخزنند
فاطمهٔ باب و دو فرزند و علیّ	آنکه سازد دین حق را منجلی

[1] مگر از برای محبت این پرهیزگاران [2] آنچنانیکه پوشیده شده اند در زیر کساء

گفت جبریل ای خدای فرش و عرش / ده اجازت تا شوم در زیر فرش

که شوم من سادس این پنج نور / سر بدربانی نهم شام و سحور

برتر آید رتبه ام از نُه فلک / سرفراز آیم اَبَر جنّ و ملک

در صَوامع برنمایم آشکار / در جوامع هم ازاین فضل افتخار

کاین منم جبریل کاز فیض حبیب / خدمت آل العبایم شد نصیب

عرض ازانش کرد و آنگه داد گوش / ناگهان آمد بگوشش این سروش

جبرئیلا از کرم کردم قبول / خواهشت این سوی مقصد کن نزول

شکر حق را گفت و زد یک بال و پر / حاضر آمد نزد ایشان مختصر

پس بگفتا یا رسول الله سلام / بر تو بادا از من ای فخر انام

عالی اعلی سلامت می کند / وز عنایت هم پیامت می کند

کای حبیب من بجاه و عزّتم / هم باجلال مقام و رتبتم

نه سمائی آفریدم نی زمین / نه هلال و شمس نی عرش مکین

نی فلک را نی تنی ز افلاکیان / نی بحار و کشتی و کشتی رسان

ما سوی الله را نیاوردم پدید / نی شقی و متقی و نی سعید

جز طفیل نور ذات پاکتان / هم ز بهر اعتلای نامتان

عرض دیگر این کمینه چاکرت | کرده از درگاه حق یک مسئلت
اینکه باشم با شما شش در کساء | برتر آیم زین شرف زاوج سماء

از کرم کرد او سؤالم را قبول
هَلْ تَرىٰ مِنْ رُخْصَةٍ لِي يَا رَسُول

گفت آری جبرئیلا اندر آی | در کناری بهر خود بنمای جای
چون شنید این مژده بشگفت از شعف | رفت در زیر بساط از یک طرف
پس بگفت اینک سروشی در رسید | آیتی در شأنتان آمد پدید
حق همی خواهد که از فیض عمیم | پاک گرداند شما را از وخیم
از مفاد إِنَّمَا اللّٰهُ يُرِيدُ | شد پدید از هر پلیدی طاهرید
پس علیؑ گفتا که یا خیر البشر | همگنان را از کرم بنما خبر
کز برای جلسهٔ ما در کسا | چیست از فضل و شرف نزد خدا
گفت آن سرور بذات آن کسی | برگزیده از کرم بر هر کسی
خاتم پیغمبران فرموده است | رهنمای گمرهان بنموده است
هر که سازد این حکایت را بیان | در محل و مجمعی از شیعیان
رحمت حق می گراید ز آسمان | گیرد ایشان را فرو چون طیلسان

پس فرود آیند افواج ملک بهر طوف آن جماعت از فلک
ذکرشان باشد همی عفو از خدا بهر ایشان تا شوند از هم جدا
چون شنیدی این فضیلت را علیؑ شد رخش زین مژده مانند گلی
پس بحمد و شکر حق لب برگشود هم پیمبرؐ را ثنا گفت و درود
زان پس گفتا برب مستجار ما شدیم اینک سعید و رستگار
شیعیانِ ما بذات کردگار جملگی گشتند با ما رستگار

یا علیؑ بار دگر گفتا رسولؐ
یَا اَبَا السِّبْطَیْنِ یَا زَوْجَ الْبَتُول

هان بذاتِ ایزدِ پاکم قسم کاو رسالت کرده بر من مختتم
هر که خواند این خبر را بر ملا در میان مجمعی ز اهلِ ولا
واندر ایشان یک تنی در قید هم یا گرفتار شکنج دام و غم
یا که باشد حاجتی را در طلب یا اسیر محنت و رنج و تعب
برطرف سازد خداوند از کرم هم و غم و زحمت و رنج و اَلم
حاجتش را جملگی سازد روا حافظش گردد ز آفاتِ سما
پس علیؑ گفتا بذات کردگار ما شدیم اینک سعید و رستگار

شیعیان و هر که ما را دوستدار / در دو گیتی رستگارند رستگار
قصهٔ آل عبا کردم تمام / دادم اندر سلک دُرّش انتظام
در مه عین دوم سال هزار / سیصد و هجده ز هجرت بر شمار
گرچه نبود این پریشان نظم من / لایق دربار و قدرِ پنج تن
لیک هستم مُرتجی ز آل رسول / از کرم سازند کالایم قبول
زانکه ایشان خاندانِ رحمتند / والیِ خلق و ولیِ نعمتند
فیض شان بر ما سوی الله شامل است / هر کس و ناکس از ایشان نایل است
خامه گردد گر نیستانِ جهان / نامه گردد گر زمین و آسمان
هفت دریای جهان گردد مداد / ما سوا ایشش هم محاسب در عداد
پس نیاید فضل ایشان در شمار / گرچه بشمارند تا روز شمار
شاهباز وهم ارباب عقول / بال و پر بشکست و درماند از وصول
فاش میگویم بدون التباس / وصفشان ناید به میزان قیاس
کی تواند هم چه من با این قصور / مدحشان گوید به این چندی سطور
الغرض با حالت شوریدگی / نظم کردم نی دم آسودگی
با وفور اشتغال و اختلال / با دلی اندوهگین و پُر ملال

از ستمهای زمان و اهلِ آن واز تطاولهای خیلِ ناکسان
رنجها بُردم در این عالَم بسی خونِ دل خوردم ز دستِ هر کسی
رازِ دل بنهفتم از هر شیخ و شاب کام را بستم ز گفتار صواب
چون نمی دیدم دلی بی ارتیاب پس خموشی را بوقت آمد نصاب
حاسدان را نیست کاری جز حسد بسته بر گردن چه حَبْلٌ مِنْ مَسَد
این حسد دردیست کانرا فام نیست حاسدان را چاره جز اعدام نیست
رانده شد ابلیس از کبر و حسد تا ابد شد گُمره از راهِ رَشَد
این حسد ناریست دین را سوخته بهر حاسد دوزخی افروخته
بهر هر دردی علاج و چاره ایست جز حسد کان چاره اش بیچارگیست
هر مرض را هست درمانی جُدا جز حسد درمانِ او مرگ از خدا
از زبانِ پُر زیانِ حاسدان الامان و الامان والامان
گاه گاهی شور و سودا بر سرم گاه انواعِ علایق در بَرَم
گاه ارباب حوائج پشت باب گای فلان وجهی بده بهر ثواب
هم چه کشتی در میان چار موج یا که صیدی در میان چار فوج
واز تقلبهای گوناگون دهر دُودِ آهم میکشیدی تا سپهر

زین سبب چندان پریشان گفته ام — وازچکامه گوهری ناسفته ام

خاک بر فرقِ من و اشعارِ من — چاک بادا خامه و گفتار من

خامه ام بشکست و شد طبعم ملول — زاین سخنهای پریشان و فضول

چونکه پای حق بیاید درمیان — تلخ گردد کام ابناء زمان

باهزاران عجز و فقر و انکسار — رُو نمایم سوی باب هشت و چار

عرض نمایم که یَا خَیْرَ الْوَرَی — کُنْ شَفِیعِی یَوْمَ اُحْشَی فِی الثَّرَی

ای بهترین اهل عالم — بوده باش شفاعت کننده من روزیکه در خاک نهفته شوم

یَوْمَ حَشْرِی وَانْتِشَارِی لِلْحِسَابِ — یَوْمَ اَغْدُو وَاُسْتَعِدًّا لِلْجَوَابِ

روز محشور شدنم و بیرون آمدنم برای حساب — روزی که صبح می نمایم برای مهیا شدن جواب

یَوْمَ تَاتِینِی اَسَاطِیرُ الْعَمَلِ — لَیْسَ فِیهَا مَا یُرَجِّینِی الْاَمَلِ

روزی که بیآید مرا نوشتهای عمل من — نیست در آن چیزی که امیدوار کند آرزوی مرا

یَوْمَ اَلْقِی سَیِّئَاتِی بِالشِّمَالِ — حَامِلًا وِزْرِی عَلَی ضِیقِ الْمَجَالِ

روزی که می یابم گناهان خود را بدست چپ — بردارنده باشم گناهان خود را با تنگنائی موقع

یَوْمَ لَا یَنْفَعُنِی مَالٌ وَلَا — وَالِدًا اَوْ وَلَدًا اَوْ عَمَلَا

روزی که سود ندهد مرا مالی و نه — پدر و نه فرزند و نه آرزو

حُبُّكُمْ يَا آلَ بَيْتِ الْمُصْطَفٰى

محبت شما ای خانوادهٔ مصطفی

جُنَّةٌ لِي أَتَّقِي نَارَ اللَّظٰى

سپر است برای من پرهیز میکنم بسبب آن آتش سوزنده را

سَادَتِي قَدْ ضَاقَ بِي ذَرْعًا وَقَدْ

آقایان من بتحقیق تنگ گرفت سینهٔ من وتحقیق

حَلَّ فِي جِسْمِي نُحُولٌ لَا يُعَدُّ

فرود آمد در جسم من لاغری بی شمار

لَيْسَ لِي إِلَّا وَلَاكُمْ شَافِعٌ

نیست برای من شفاعت کننده مگر دوستی شما

وَهُوَ لِي يَوْمَ التَّنَادِي نَافِعٌ

و آن برای من در روز قیامت سودمند است

آلَ بَيْتِ الْمُصْطَفٰى نَفْسِي فِدَا

ای خانوادهٔ مصطفی جان من فدای

كُمْ فَأَنْتُمْ بُغْيَتِي يَوْمَ النِّدَا

شما باد پس شمائید مقصود من روز قیامت

حُبُّكُمْ ذُخْرِي لِيَوْمِ الْافْتِقَارِ

دوستی شما ذخیرهٔ من است در روز قیامت

أَمَلِي فِيكُمْ إِذَا خَانَ الذِّمَامُ

آرزوی من بشما است زمانیکه خیانت نماید حمایت کننده

قَدْ تَوَجَّهْتُ إِلَيْكُمْ يَا فِخَامُ

تحقیق توجه کردم بسوی شما ای بزرگان

فَارْحَمُونِي وَاشْفَعُوا لِي يَا كِرَامُ

پس رحم کنید مرا وشفاعت نمائید مرا ای گرامی مردم

روزه در اسلام

یکی از فروع دین اسلام روزه است امام باقر علیه السّلام فرمود
اسلام بر پنج چیز بنا شده است نماز، روزه، زکوة، حج، ولایت
(یعنی دوست داشتن محمّد و آل محمّد). از برای روزه حکمتهای بسیار است
صحّت بدن، سلامتی عقل، برطرف شدن رطوبات زیادی دماغ،
تنویر فکر، رسیدن بفشار گرسنگی و تشنگی و عادت نمودن بر آن، وپی بردن
باحوال فقرا و ناداران. ومواسات با آنها، وکم شدن شهوتهای نفسانی،
وروشن شدن دل، وتولید فروتنی وتواضع، وتوجّه بخدا، ورحم ومروّت
و یاد نمودن گرسنگی وتشنگی قیامت. درشب معراج خداوند به پیغمبر حق
خطاب نمود بهترین چیزیکه وسیلهٔ تقرّب بنده است بمن روزه وسکوت است

حقیقت روزه ومبطلات آن

حقیقت روزه ترک چیزهائیست که شریعت امر بترک آن نموده
در وقتِ معیّن به نیّت روزه برای خوشنودی خدا. ومراد از وقت معیّن
شروع فجر صادق است تا مغرب شرعی. ومبطلات روزه چیزهائیست
که آوردن آن عمداً روزه را باطل میکند و آن خوردن، آشامیدن،

جماع نمودن، استمنا کردن، غبار غلیظ و امثال آن بحلق رسانیدن، وبا جنابت عمداً تا طلوع فجر ماندن، سر در آب فرو بردن، عمداً قی کردن، دروغ بر خدا و رسول و معصومین صلوات الله علیهم اجمعین گفتن، فتوای ناحق دادن، و بچیز آبکی حقنه نمودن.

وزن چون در شب از حیض و نفاس پاک شود قبل از فجر غسل نماید. وزن مستحاضه که غسل بر او واجب است قبل از فجر باید غسل نماید وبیدار شدن بعد از احتلام در روز روزه را باطل نمیکند. واگر عمداً یکی از مبطلات روزه آورده شود باطل میشود. و باید آنرا قضا نمود وکفاره داد. وکفارهٔ باطل نمودن یک روز از ماه رمضان عمداً بنده آزاد کردن یا دو ماه پی در پی روزه گرفتن ویا شصت مسکین اطعام نمودن است از وباطل نمودن روزه را بحرام چون شراب وامثال آن پس باید روزه را قضا کند وهر سه کفاره داده شود.

احکام روزه و شرایط صحت آن

از جمله احکام روزه نیت است و باید نیت تا قبل از فجر واقع شود واگر در شب اول ماه مبارک برای تمام ماه نیت کند و در هر شب آن را

تجدید کند بهتر است و درصورتیکه نیّت فراموش شود تا قبل از ظهر هر وقت یادش آمد نیّت کند. و اگر بعد از ظهر یادش آمد بعد از ماه رمضان باید قضا کند.

و شخص مسافر چون بمحلّ اقامهٔ خود قبل از ظهر برسد و چیزی نخورده باشد نیّت نموده روزه را تمام کند و اگر بعد از ظهر برسد باید آنرا قضا کند و درصورتیکه شخص حاضر قصد سفر داشته باشد تا در محلّ اقامهٔ خود میباشد باید روزه باشد پس اگر قبل از ظهر مسافرت کند چون از حدّ ترخّص گذشت روزه را بخورد و اگر بعد از ظهر سفر کند باید روزه را تمام کند. و مراد از حدّ ترخّص دور شدن از بلد باندازهٔ متعارف است و از شرائط صحّت روزه اسلام و ایمان و آنکه روزه گیر دیوانه نباشد. خالی از حیض و نفاس باشد مبتلای غش و بیهوشی نباشد. و امّا غیر بالغ پس روزهٔ او برای وی صحیح است. ولی وقتی روزه براو واجب میشود که بالغ گردد. و پیر ناتوان زن یا مرد باشد روزه برای او صحیح نیست عوض هر روز یک مُدّ گندم یا مانند آن تصدّق دهد قیمت را نیز میتوان داد (مُد ۶۲ توله جزئی کم است و توله مساوی دو مثقال و نیم است و مثقال بیست و چهار نخود است)

وهرگاه شخص گرفتار مرض تشنگی گردد که نتواند تحمل نماید درعوض هر روزی باید یک مُد گندم ویا مانند آن دهد - وچون عذر برطرف شود قضا نماید- وزنیکه از روزه گرفتن بر حمل خود بترسد ویا روزه سبب ضرر بطفل شیرخوارے که اورا شیر میدهد شود باید ترک روزه کند - وعوض هر روز یک مُد گندم ویا مانند آن ویا قیمت آنرا دهد - ودر موقع امکان روزه را قضا کند .

مکروهات روزه

مکروه است برای روزه دار بوئیدن ریاحین وسرمه کشیدن وبیرون آوردن خون از بدن - حمام رفتن که سبب ضعف شود - ومکروه است انفیه اگر یقین نکند که بحلق میرسد - مکروه است نشستن زن در آب - واستعمال بوی خوش چون عطر گل برای روزه دار مستحب است وآن تحفهٔ روزه دار است .

اقسامِ روزه

واجب - حرام - سنّت - مکروه

روزه های واجب :- اوّل روزه ماه رمضان المبارک است که بعد از ثبوت هلال بر هر بالغ عاقل حاضر صحیح واجب میشود .

دوم[۲] : روزهٔ قضای ماه صیام است که بعد از ماه صیام تا قبل از رسیدن ماه رمضان آینده آورده شود - پس اگر کسی عمداً آنرا تأخیر اندازد تا ماه رمضان سال بعد برسد باید بجهت هر روزی که بر ذمهٔ او هست یک مُد گندم ویا مانند آن کفّاره دهد و احتیاط دو مُد است و بعد از ماه رمضان قضا نماید و کسیکه قضای ماه رمضان را قبل از ظهر باطل کند اگر وقت ضیق نباشد باکی نیست و در وقت ضیق جائز نیست

واگر قضا را بعد از ظهر باطل نماید وقت ضیق باشد یا نباشد علاوهٔ بر قضاء واجب است ده مسکین اطعام کند یا جامه دهد واگر عاجز باشد ۳ روز پی در پی روزه بدارد.

سوم[۳] : قضای روزهٔ پدر است بر پسر بزرگ و روزهٔ قضاء مادر نیز ترک نشود

چهارم[۴] : روزهٔ اجاره است که شخص اجیر میشود برای میّت روزه گیرد.

پنجم[۵] : روزه ایست که شخص آنرا بر خود واجب میکند بنذر، یا عهد، یا قسم - واین بر دو قسم است مطلق یعنی در آن تعیین زمان و مکان نشود ویا معیّن که تعیین زمان ویا مکان گردد - مثل روزهٔ اوّل رجب و یا

روزهٔ در عتبات یا روزهٔ رجب در نجف اشرف مثلاً و کفارهٔ خلاف نمودن نذر و عهد و قسم بیان گردید.

ششم: روزهٔ ۳ روز بدل هَدْی است در حج تمتع که بیان آن انشاء الله در احکام حج خواهد آمد

هفتم: روزهٔ اعتکاف است که بیان میشود انشاء الله تعالی

هشتم: روزهٔ کفاره است که اشاره بآن گردید.

واز جملهٔ روزهٔ کفارات هیجده ۱۸ روز روزه است بر کسیکه در ایام حج روز عرفه قبل از غروب آفتاب عمداً از عرفات بیرون رود پس بر او است دادن بَدَنه (شتر) واگر عاجز شود باید هیجده ۱۸ روز روزه بگیرد.

واما روزه های حرام: یکی روز عید ماه رمضان است که روز اول ماه شوال واقع میشود. دوم ۲ روز عید قربان که در دهم ذالحجه است سوم ۳ روزهٔ یوم الشک که نمیداند اول ماه رمضان است یا آخر شعبان بنیت ماه رمضان. اما اگر بنیت شعبان ویا قضاء آورده شود پس جایز است. چهارم ۴ روزهٔ مستحبی برای زن بدون اجازهٔ شوهر پنجم ۵ روزهٔ مریض که برای وی مضر باشد ششم ۶ روزهٔ مسافر مگر روزه سه ۳

روز عوض قربانی که در موقع حج حیوان قربانی یافت نشود و روزهٔ هیجده روز
بدل بدنه که بآن اشاره گردید هفتم روزهٔ ایام تشریق یعنی روزه
یازدهم، دوازدهم و سیزدهم ذالحجه برای کسیکه در منی باشد هشتم
دو روز متصل بدون باز نمودن روزه نهم روزهٔ عاشورا بنیت تبرک.

وامّا روزه های مستحبی بسیار است از انجمله است روزهٔ
روز ولادت پیغمبر صلی الله علیه وآله در هفدهم ربیع الاول. دوم
پانزدهم جمادی الاول. سوم روز بعث در بیست و هفتم رجب
چهارم روزهٔ ماه رجب. پنجم روزهٔ ماه شعبان. ششم شش روز
بعد از عید ماه رمضان المبارک. هفتم روزهٔ روز دحوالارض (یعنی پهن
شدن زمین از زیر کعبه) بیست و پنجم ذیقعده. هشتم روز اول ذالحجه تا
روز نهم. نهم روزهٔ روز ترویه که هشتم ذالحجه است. دهم روزهٔ روز
عرفه که نهم ذالحجه است. یازدهم روزهٔ روز عید غدیر که هیجدهم ذالحجه است
دوازدهم روزهٔ روز مباهله که بیست و چهارم ذالحجه است. سیزدهم
روزهٔ محرم از غره تا نهم. چهاردهم سه روز از هر ماه پنجشنبهٔ اول دهه
اول ماه و پنجشنبهٔ آخر ماه و چهارشنبهٔ اول دههٔ دوم. پانزدهم

ایّام البیض که سیزدهم، چهاردهم و پانزدهم هر ماه است. شانزدهم[۱۶] روزهٔ هر پنجشنبه و جمعه. هفدهم[۱۷] روزهٔ نوروز است.

واما روزه های مکروه :- پس روزهٔ روز عرفه است اگر شک در اول ماه باشد. ونیز اگر روزه سبب ضعف و مانع شدن از اعمال گردد دوّم[۲] روزهٔ مستحبّی مهمان بدون رخصت میزبان سوّم[۳] روزهٔ مستحبّی پسر بدون اذن پدر و در صورتیکه نهی باشد روزه را باید ترک کند

احکام رؤیت هلال

خدا در قرآن میفرماید یَسْئَلُونَكَ عَنِ الْاَهِلَّةِ قُلْ هِيَ مَوَاقِيتُ لِلنَّاسِ الخ سورهٔ بقره آیه ۱۸۵ یعنی سؤال میکنند ترا از ماههای نو بگو هلالها نشانهای وقتهاست شناختن ایّام ولیالی عبادت. روز و شبهای مقدّس بسته بشناختن هلال است. لذا است کد امر باستهلال یعنی تحقیق نمودن هلال مخصوصًا در شب اوّل ماه رمضان گردیده و برخی آنرا واجب دانسته اند. گرفتن روزه و دادن فطره در عید و آوردن اعمالِ حج و اعمالیکه در ایّامِ مخصوص از طرف شرع معیّن گردیده و امثال آن بسته بمعرفت هلال است. پس پی بردن بثبوت

هلال از تکالیف شرعیهٔ اسلامیه که بر هر مکلف در موقعش از احکام دینی او بشمار میرود.

ثبوت هلال ماه نو بیکی از چهار چیز مسلّم میشود اوّل :- گذشتن سی روز از ماه گذشته که روز سی ویکم غرّهٔ ماه تازه است دوّم :- دیدن هلال سوّم :- گواهی دو شاهد عادل بر دیدن ماه چهارم :- شیاع است یعنی در میان شهر شهرت پیدا کند که هلال شب اوّل دیده شده است باندازهٔ که خلاف آن ممکن نباشد وهرگاه علم بر ثبوت هلال حاصل شود عمل بآن میتوان وحکم حاکم شرع در ثبوت هلال نیز راهیست برای مکلف - وتحقیق هلال بدوربین ویا رفتن در هواپیما وامثال آن ضرور نیست چه بنای اسلام بر ظواهر و اُمورات عادیست - وهم چنین اعتبار در ثبوت هلال باُفق باشندگان شهر واُفق نزدیک است نه باُفق دُور - امام صادق علیه السلام میفرماید "انّما علیك مشرقك ومغربك ولیس علی النّاس ان یبحثوا".

دعای رؤیت هلال

ومستحب است که در موقع دیدن هلال این دعا را که در صحیفهٔ سجادیه

وارد شده بخواند بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ اَيُّهَا الْخَلْقُ
الْمُطِيْعُ الدَّائِبُ السَّرِيْعُ الْمُتَرَدِّدُ فِيْ مَنَازِلِ التَّقْدِيْرِ
الْمُتَصَرِّفُ فِيْ فَلَكِ التَّدْبِيْرِ اٰمَنْتُ بِمَنْ نَوَّرَ بِكَ الظُّلَمَ
وَاَوْضَحَ بِكَ الْبُهَمَ وَجَعَلَكَ اٰيَةً مِنْ اٰيَاتِ مُلْكِهٖ وَعَلَامَةً
مِنْ عَلَامَاتِ سُلْطَانِهٖ فَحَدَّ بِكَ الزَّمَانَ وَامْتَهَنَكَ
بِالْكَمَالِ وَالنُّقْصَانِ وَالطُّلُوْعِ وَالْاُفُوْلِ وَالْاِنَارَةِ وَالْكُسُوْفِ
فِيْ كُلِّ ذٰلِكَ اَنْتَ لَهٗ مُطِيْعٌ وَاِلٰى اِرَادَتِهٖ سَرِيْعٌ سُبْحَانَهٗ
عَمَّا اَعْجَبَ مَا دَبَّرَ مِنْ اَمْرِكَ وَاَلْطَفَ مَا صَنَعَ فِيْ شَاْنِكَ
جَعَلَكَ مِفْتَاحَ شَهْرٍ حَادِثٍ لِاَمْرٍ حَادِثٍ فَاَسْئَلُ اللهَ
رَبِّيْ وَرَبَّكَ وَخَالِقِيْ وَخَالِقَكَ وَمُقَدِّرِيْ وَمُقَدِّرَكَ
وَمُصَوِّرِيْ وَمُصَوِّرَكَ اَنْ يُصَلِّيَ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَاٰلِ مُحَمَّدٍ
وَاَنْ يَجْعَلَكَ هِلَالَ بَرَكَةٍ لَا تَمْحَقُهَا الْاَيَّامُ وَطَهَارَةٍ لَا
تُدَنِّسُهَا الْاٰثَامُ هِلَالَ اَمْنٍ مِنَ الْاٰفَاتِ وَسَلَامَةٍ مِنَ
السَّيِّئَاتِ هِلَالَ سَعْدٍ لَا نَحْسَ فِيْهِ وَيُمْنٍ لَا نَكَدَ مَعَهٗ
وَيُسْرٍ لَا يُمَازِجُهٗ عُسْرٌ وَخَيْرٍ لَا يَشُوْبُهٗ شَرٌّ هِلَالَ اَمْنٍ وَاِيْمَانٍ

وَنِعْمَةٍ وَاِحْسَانٍ وَسَلَامَةٍ وَاِسْلَامٍ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ
وَاٰلِ مُحَمَّدٍ وَاجْعَلْنَا مِنْ اَرْضٰى مَنْ طَلَعَ عَلَيْهِ وَاَزْكٰى مَنْ
نَظَرَ اِلَيْهِ وَاَسْعَدَ مَنْ تَعَبَّدَ لَكَ فِيهِ وَوَفِّقْنَا اللّٰهُمَّ فِيهِ
لِلطَّاعَةِ وَالتَّوْبَةِ وَاعْصِمْنَا فِيهِ مِنَ الْاٰثَامِ وَالْحَوْبَةِ وَاَوْزِعْنَا
فِيهِ شُكْرَ النِّعْمَةِ وَاَلْبِسْنَا فِيهِ جُنَنَ الْعَافِيَةِ وَاَتِمَّ عَلَيْنَا
بِاسْتِكْمَالِ طَاعَتِكَ فِيهِ الْمِنَّةَ اِنَّكَ اَنْتَ الْمَنَّانُ الْحَمِيدُ
وَصَلَّى اللّٰهُ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَاٰلِهِ الطَّيِّبِينَ وَاجْعَلْ لَنَا فِيهِ عَوْنًا
مِنْكَ عَلٰى مَا نَدَبْتَنَا اِلَيْهِ مِنْ مُفْتَرَضِ طَاعَتِكَ وَتَقَبَّلْهَا
اِنَّكَ الْاَكْرَمُ مِنْ كُلِّ كَرِيمٍ وَالْاَرْحَمُ مِنْ كُلِّ رَحِيمٍ اٰمِينَ اٰمِينَ
رَبَّ الْعَالَمِينَ

در احکام ماه رجب وفضیلت آن

ماه اوّل از ۳ ماه طاعت ـ ماهِ رجب است و رجب بمعنای تعظیم است و در جاهلیّت آنرا محترم می شمردند و آن یکی از چهار ماه حرام که ذیقعدة الحرام و ذیحجّة الحرام و محرّم الحرام و رجب است که جُدا واقع شده است از این جهت است که آن را رجب الفرد گویند

وچون جنگ وقتال درآن حرام میبود وآواز سلاح ومستغیث درآن شنیده نمیشد آن را رجب الاصمّ گفته اند (اصم بمعنی کر میباشد) وچون رحمتِ حق بربندگان درآن فرو میریزد آنرا رجب الاصب گویند چه اصب بمعنی ریزش است ورجب نام نهریست دربهشت که روزه داران ماه رجب ازآن نهر خواهند آشامید. رسول اکرم صلّی الله علیه وآله فرمود ماه رجب ماه بزرگ خدا است هیچ ماهی درحرمت وفضیلت بآن نمیرسد نماز ودعا وتسبیح وزیارت واعمال بنحو خاص بسیاری دران وارد گردیده.

برخی از وقایع تاریخی ماه رجب

درماه رجب سال نهم هجری بود که رسول خدا صلّی الله علیه وآله باسی هزار لشکر روانه تبوک[1] گردید علی علیه السّلام را درمدینه قائم مقام خود قرار داد وچون از جدا شدن آنحضرت متأثر گردید رسول خدا ص اورا نازل منزله خود قرار داد وفرمود "أَنتَ مِنّي بِمَنزِلَةِ هٰرُونَ مِنْ مُوسىٰ إِلّا أَنَّهُ لا نَبِيَّ بَعدِي" این حدیث متفق علیه بین فریقین است روز اوّل ماه رجب نوح درکشتی قرار گرفت روز اوّل رجب ۵۷ شنبه

(۱) موضعی است نزدیک شام ونام حصن وچشمه ایست که لشکر اسلام تا آنجا درخدمت پیغمبر اکرم صلّی الله علیه وآله رفته اند.

امام پنجم حضرت امام محمّد باقر علیه السّلام متولّد گردید. روز سیزدهم رجب روز ولادت ابوالفضل علیه السّلام گرفته میشود و در برخی آثار است ولادت آنحضرت روز چهارم ماه شعبان سنه ۲۶ واقع گردید. روز جمعه دهم رجب سنه ۱۹۵ ولادت با سعادت حضرت امام نهم حضرت محمّد تقی علیه السّلام است. روز سیزدهم ماه رجب سنه ۲۸۹۳ قبل از هجرت ولادت حضرت ابراهیم علیه السّلام در قریهٔ کُوثی (۱) بابل عراق واقع گردیده و در روز سیزدهم رجب ولادت با سعادت حضرت امیرالمؤمنین علی علیه السّلام در کعبهٔ معظّمه سی سال بعد از عام الفیل واقع شد روز پانزدهم ماه رجب سنه ۲ هجری قبله از بیت المقدس بطرف کعبه تحویل گردید و آیهٔ شریفه فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ نازل شد و در این روز وفات امام ششم حضرت جعفر صادق علیه السّلام در مدینهٔ طیّبه سنه ۱۴۸ واقع گردید و در روز هیجدهم سال دهم هجری ابراهیم فرزند پیغمبر اکرم صلّی اللّه علیه و آله که از ماریهٔ قبطیه بود و عمرش

(۱) قریهٔ بوده که در اراضی بابل میبود و بابل چند میلی شهر حلّه که امروزه از شهرهای مهم عراق عرب بشمار میرود میباشد ولی بابل امروزه جز آثار تپه و پست و بلندی چیز دیگر بنظر نمیرسد.

شانزده ماه بود وفات نمود - روز بیست و سوم [۲۳] جراح بن سنان بخنجر زهرآلود ران مبارک امام حسن علیه السّلام را مجروح نمود - روز بیست و چهارم سنه ۷ فتح خیبر واقع شد و در این روز جعفر بن ابی طالب علیه السّلام از حبشه مراجعت نمود رسول خدا صلّی الله علیه و آله با کمال بشاشت اورا در آغوش گرفت و اظهار خوشنودی از رسیدن او کرد و نماز جعفر را بوی یاد داد - روز بیست و پنجم [۲۵] ماه رجب سنه ۱۸۳ هجری شهادت امام هفتم حضرت موسی بن جعفر علیهم السّلام واقع گردید روز بیست و هفتم [۲۷] سیزده [۱۳] سال قبل از هجرت لطف خداوندی شامل حال بشر گردید حضرت محمّد بن عبد الله بن عبد المطّلب را مبعوث برسالت گردانید عوالم بشری روشن و منوّر بوجود مقدّس او گشت شب بیست و هفتم [۲۷] ماه رجب چند سال قبل از هجرت معراج رسول خدا صلّی الله علیه و آله از مکّه معظّمه واقع گردید شب و روز بیست و هفتم [۲۷] از جمله لیالی و ایّام متبرکه است ابو عبد الله محمّد بن عبد الله طنجه[1] مراکشی که سی و دو [۳۲] سال در سیاحت بود و در سنه ۷۵۳ هجری از سیاحت فارغ شد در سفرنامهٔ خود مشهور برحلهٔ ابن بطوطه

(۱) طنجه شهریست در شمال مراکش و مراکش مملکتی است در شمال غربی افریقا.

میگوید چیزیرا که خلاصهٔ آن آنست که پس از زیارت مکهٔ معظمه و مدینهٔ طیبه
بنجف اشرف مشرف گردید اهالی نجف تماماً رافضی میباشند و از برای
روضهٔ مبارکه کراماتی است ـ از آن جمله در شب بیست و هفتم ماه رجب
از عراقین و خراسان و بلاد فارس و روم شل و مفلوج و زمین گیر جمع
میشوند از آنها قریب سی و چهل نفر که جمع شده بودند مشاهده نمودم نزد
ضریح مقدس در آن شب جمع می شوند ـ و مردم منتظر خوب شدن آنها
هستند و این مردم بعضی نماز میخوانند و بعضی ذکر و بعضی قرآن تلاوت
میکنند و بعضی تماشای روضه مینمایند تا آنکه نصف شب یا دو ثلث آن
میگذرد ـ این مبتلایان و زمین گیران که حرکت نمیتوانستند بکنند برمیخیزند
درحالیکه صحیح و تندرست میباشند و علتی در آنها نیست و جماعتی را من
یافتم که در آنجا بودند چون بشب بیست و هفتم نرسیده بودند با انتظار
شب بیست و هفتم ماه رجب سال آینده بسر میبردند روز بیست
و هشتم ۶۰ سنه هجری حضرت امام حسین علیه السلام از مدینهٔ طیبه
روانهٔ مکه گردید.

و در شب اول ماه رجب واقعهٔ نورباران حرم کاظمین علیه السلام

رُخ داد - فقیه اجل حاجی ملا احمد نراقی صاحب مستند و معراج السعادة که درحدود سنه ۱۲۴۴ وفات نموده درکتاب خزائن تفصیلی نقل نموده که ازانجمله است که وقتی پاشای بغداد که از اهل سنت میبود با کلید دار حرم کاظمین مقرر نمود که شب اوّل ماه رجب برای دیدن نور باران ان مقام شریف بحرم کاظمین مشرّف خواهد شد قریب غروب بود که پاشا وارد حرم شد آن مکان مقدس را خالی از اغیار نمودند پاشا و شیخ محمد کلید دار و پدرش کلید دار سابق درحرم ماندند تمامی درها بسته گردید وچراغها بامر پاشا خاموش و مشغول نماز شد پاسی ازشب گذشته بود که دفعةً فضای تاریک حرم رُو بروشنائی آورد باندازهٔ نور وروشنائی درآن حرم مطهر پدیدار گردید مثل آن بود که ازبالای ضریح بیست هزار شمع وچراغ دران مکان مقدس پیدا شد. پاشا بی اختیار بلند شده وبصلوات مشغول گردید ومیگفت صلّی الله علی النبیّ وآله کلید دار را درآغوش گرفت وگفت بسیار مخدوم بزرگواری داری وپس ازآن نور غائب شد وچراغها را روشن نمودند .

اعمالِ ماهِ رجب

بجاآوردن عمرۀ مفرده در ماه رجب ثوابش بیشتر است از ثواب عمره در تمام سال وطریق عمرۀ مفرده در اعمال حج بیان شده است و از اُمورات مستحبۀ ماه رجب زیارت حضرت امام رضا علیه السّلام است که در بیست وسوم و بیست و پنجم ماه ذیقعده نیز نقل شده ـ روزۀ این ماه مستحبّ مؤکّد است و روزۀ اوّل آن آتش جهنّم را باندازۀ یکسال راه از روزه گیرنده دور میکند و گرفتن روزۀ ۳ روز ماه رجب بهشت را برای روزه گیر واجب مینماید ـ امام صادق علیه السّلام بسالم فرمود که هر کیک روز از آخر رجب را روزه بدارد خدا او را از شدّت سکرات مرگ و هول بعد مرگ و عذاب قبر نگه میدارد و هر که دو روز آخر آنرا روزه گیرد بر صراط بآسانی بگذرد ـ و کسیکه سه روز آخر رجب را روزه گیرد ایمن گردد از ترس بزرگ روز قیامت و از شدّتها و هولهای آن روز و برائت بیزاری از آتش جهنّم بوی عطا شود و هر که قادر بروزه گرفتن نباشد صدمرتبه بگوید سُبْحَانَ الْاِلٰهِ الْجَلِيْلِ سُبْحَانَ مَنْ لَايَنْبَغِي التَّسْبِيْحُ اِلَّا لَهٗ سُبْحَانَ الْاَعَزِّ الْاَكْرَمِ سُبْحَانَ مَنْ لَبِسَ الْعِزَّ وَهُوَ لَهٗ اَهْلٌ

خداوند ثواب روزه باو عطا فرماید

اعمال مختص شب اول رجب :- احیاء شب اوّل رجب

بعبادت و غسل و زیارت حضرت امام حسین علیه السّلام مستحبّ است
و بعد از نماز مغرب در شب اوّل بیست رکعت نماز هر دو رکعت بیک سلام
و در هر رکعت حمد و توحید یک مرتبه بخواند تا محفوظ ماند خود و اهل و مال
و اولادش و از عذاب قبر در پناه باشد و از صراط بی حساب بسرعت
بگذرد و بعد از نماز عشاء دو رکعت نماز وارد است در رکعت اوّل
بعد از حمد الم نشرح یک مرتبه و توحید سه مرتبه و در رکعت دوّم بعد از
حمد الم نشرح و توحید و قل اعوذ برب الفلق و قل اعوذ برب النّاس
بخواند و بعد از سلام سی مرتبه لَآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ و سی مرتبه صلوات بگوید
تا خدا بیامرزد او را مانند روزیکه از مادر متولّد گردیده و از حضرت امام محمّد جواد
علیه السّلام روایت شده که در شب اوّل بعد از عشاء آخره بخواند

اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْئَلُكَ بِاَنَّكَ مَلِكٌ وَاَنَّكَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ
مُقْتَدِرٌ وَاَنَّكَ مَا تَشَآءُ مِنْ اَمْرٍ يَكُنْ اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَتَوَجَّهُ
اِلَيْكَ بِنَبِيِّكَ مُحَمَّدٍ نَبِيِّ الرَّحْمَةِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ

يَا مُحَمَّدُ يَا رَسُولَ اللهِ اِنِّي اَتَوَجَّهُ بِكَ اِلَى اللهِ رَبِّكَ وَرَبِّي لِيُنْجِحَ لِي بِكَ طَلِبَتِي اَللّٰهُمَّ بِنَبِيِّكَ مُحَمَّدٍ وَالْاَئِمَّةِ مِنْ اَهْلِ بَيْتِهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمْ اَنْجِحْ طَلِبَتِي وحاجت خود را طلب نما.

و از جملهٔ اعمال این ماه است که از رسول خدا صلی الله علیه و آله روایت شده که فرمود هر که در تمامی ماه رجب هزار مرتبه لَآ اِلٰهَ اِلَّا اللهُ بگوید خدا صد هزار حسنه باو عطا کند و برای او بنا کند در بهشت صد شهر و در تمام ماه خواندن هزار مرتبه قل هو الله احد مستحب است و در وقت صبح هفتاد مرتبه اَسْتَغْفِرُ اللهَ وَاَتُوبُ اِلَيْهِ گفتن مستحب است و چون تمام کند دستها را بلند نموده و بگوید اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِي وَتُبْ عَلَيَّ پس اگر در ماه رجب بمیرد خدا از او راضی باشد و آتش جهنم باو نرسد۔

و از جمله دعاهائیکه در تمام ماه رجب خواندن آن مستحب است يَا مَنْ يَمْلِكُ حَوَائِجَ السَّائِلِينَ وَيَعْلَمُ ضَمِيرَ الصَّامِتِينَ لِكُلِّ مَسْئَلَةٍ مِنْكَ سَمْعٌ حَاضِرٌ وَجَوَابٌ عَتِيدٌ اَللّٰهُمَّ وَمَوَاعِيدُكَ الصَّادِقَةُ وَاَيَادِيكَ الْفَاضِلَةُ وَرَحْمَتُكَ

الْوَاسِعَةِ فَاَسْئَلُكَ اَنْ تُصَلِّيَ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَاٰلِ مُحَمَّدٍ وَاَنْ تَقْضِيَ حَوَآئِجِي لِلدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ اِنَّكَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ

واین دعارا حضرت صادق علیه السّلام در هر روز ماه رجب میخواندند

خَابَ الْوَافِدُوْنَ عَلٰى غَيْرِكَ وَخَسِرَ الْمُتَعَرِّضُوْنَ اِلَّا لَكَ وَضَاعَ الْمُلِمُّوْنَ اِلَّا بِكَ وَاَجْدَبَ الْمُنْتَجِعُوْنَ اِلَّا مَنِ انْتَجَعَ فَضْلَكَ بَابُكَ مَفْتُوْحٌ لِلرَّاغِبِيْنَ وَخَيْرُكَ مَبْذُوْلٌ لِلطَّالِبِيْنَ وَفَضْلُكَ مُبَاحٌ لِلسَّآئِلِيْنَ وَنَيْلُكَ مُتَاحٌ لِلْاٰمِلِيْنَ وَرِزْقُكَ مَبْسُوْطٌ لِمَنْ عَصَاكَ وَحِلْمُكَ مُعْتَرِضٌ لِمَنْ نَاوَاكَ عَادَتُكَ الْاِحْسَانُ اِلَى الْمُسِيْئِيْنَ وَسَبِيْلُكَ الْاِبْقَآءُ عَلَى الْمُعْتَدِيْنَ اَللّٰهُمَّ فَاهْدِنِيْ هُدَى الْمُهْتَدِيْنَ وَارْزُقْنِي اجْتِهَادَ الْمُجْتَهِدِيْنَ وَلَا تَجْعَلْنِيْ مِنَ الْغَافِلِيْنَ الْمُبْعَدِيْنَ وَاغْفِرْ لِيْ يَوْمَ الدِّيْنِ - وازجمله دعاهای هر روزهٔ ماه رجب است اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْئَلُكَ صَبْرَ الشَّاكِرِيْنَ لَكَ وَعَمَلَ الْخَآئِفِيْنَ مِنْكَ وَيَقِيْنَ الْعَابِدِيْنَ لَكَ اَللّٰهُمَّ اَنْتَ الْعَلِيُّ الْعَظِيْمُ وَاَنَا عَبْدُكَ الْبَآئِسُ الْفَقِيْرُ اَنْتَ الْغَنِيُّ

اَلْحَمِیْدُ وَاَنَا الْعَبْدُ الذَّلِیْلُ اَللّٰھُمَّ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَاٰلِہٖ
وَامْنُنْ بِغِنَاکَ عَلٰی فَقْرِیْ وَبِحِلْمِکَ عَلٰی جَھْلِیْ وَبِقُوَّتِکَ
عَلٰی ضَعْفِیْ یَا قَوِیُّ یَا عَزِیْزُ اَللّٰھُمَّ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَاٰلِہٖ
الْاَوْصِیَآءِ الْمَرْضِیِّیْنَ وَاکْفِنِیْ مَا اَھَمَّنِیْ مِنْ اَمْرِ الدُّنْیَا
وَالْاٰخِرَةِ یَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِیْنَ و نیز در ہر روز ماہ رجب خواندن
این دعا وارد است اَللّٰھُمَّ یَا ذَا الْمِنَنِ السَّابِغَةِ وَالْاٰلَآءِ
الْوَازِعَةِ وَالرَّحْمَةِ الْوَاسِعَةِ وَالْقُدْرَةِ الْجَامِعَةِ وَالنِّعَمِ
الْجَسِیْمَةِ وَالْمَوَاھِبِ الْعَظِیْمَةِ وَالْاَیَادِی الْجَمِیْلَةِ وَالْعَطَایَا الْجَزِیْلَةِ
یَا مَنْ لَا یُنْعَتُ بِتَمْثِیْلٍ وَلَا یُمَثَّلُ بِنَظِیْرٍ وَلَا یُغْلَبُ بِظَھِیْرٍ
یَا مَنْ خَلَقَ فَرَزَقَ وَاَلْھَمَ فَاَنْطَقَ وَابْتَدَعَ فَشَرَعَ وَعَلَا
فَارْتَفَعَ وَقَدَّرَ فَاَحْسَنَ وَصَوَّرَ فَاَتْقَنَ وَاحْتَجَّ فَاَبْلَغَ
وَاَنْعَمَ فَاَسْبَغَ وَاَعْطٰی فَاَجْزَلَ وَمَنَحَ فَاَفْضَلَ یَا مَنْ سَمَا
فِی الْعِزِّ فَفَاتَ نَوَاظِرَ الْاَبْصَارِ وَدَنَا فِی اللُّطْفِ فَجَازَ
ھَوَاجِسَ الْاَفْکَارِ یَا مَنْ تَوَحَّدَ بِالْمُلْکِ فَلَا نِدَّ لَہٗ فِیْ مَلَکُوْتِ
سُلْطَانِہٖ وَتَفَرَّدَ بِالْاٰلَآءِ وَالْکِبْرِیَآءِ فَلَا ضِدَّ لَہٗ فِیْ

جَبَرُوتِ شَأْنِهِ يَا مَنْ حَارَتْ فِي كِبْرِيَاءِ هَيْبَتِهِ دَقَائِقُ لَطَائِفِ الْأَوْهَامِ وَانْحَسَرَتْ دُونَ إِدْرَاكِ عَظَمَتِهِ خَطَائِفُ أَبْصَارِ الْأَنَامِ يَا مَنْ عَنَتِ الْوُجُوهُ لِهَيْبَتِهِ وَخَضَعَتِ الرِّقَابُ لِعَظَمَتِهِ وَوَجِلَتِ الْقُلُوبُ مِنْ خِيفَتِهِ أَسْئَلُكَ بِهٰذِهِ الْمِدْحَةِ الَّتِي لَا تَنْبَغِي إِلَّا لَكَ وَبِمَا وَأَيْتَ عَلَىٰ نَفْسِكَ لِدَاعِيكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَبِمَا ضَمِنْتَ الْإِجَابَةَ فِيهِ عَلَىٰ نَفْسِكَ لِلدَّاعِينَ يَا أَسْمَعَ السَّامِعِينَ وَأَبْصَرَ النَّاظِرِينَ وَأَسْرَعَ الْحَاسِبِينَ يَا ذَا الْقُوَّةِ الْمَتِينِ صَلِّ عَلَىٰ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ خَاتَمِ النَّبِيِّينَ وَعَلَىٰ أَهْلِ بَيْتِهِ وَاقْسِمْ لِي فِي شَهْرِنَا هٰذَا خَيْرَ مَا قَسَمْتَ وَاحْتِمْ لِي فِي قَضَائِكَ خَيْرَ مَا حَتَمْتَ وَاخْتِمْ لِي بِالسَّعَادَةِ فِيمَنْ خَتَمْتَ وَأَحْيِنِي مَا أَحْيَيْتَنِي مَوْفُورًا وَأَمِتْنِي مَسْرُورًا وَمَغْفُورًا وَتَوَلَّ أَنْتَ نَجَاتِي مِنْ مُسَائَلَةِ الْبَرْزَخِ وَادْرَأْ عَنِّي مُنْكَرًا وَنَكِيرًا وَأَرِ عَيْنِي مُبَشِّرًا وَبَشِيرًا وَاجْعَلْ لِي إِلَىٰ رِضْوَانِكَ وَجِنَانِكَ مَصِيرًا وَعَيْشًا قَرِيرًا وَمُلْكًا كَبِيرًا وَصَلِّ عَلَىٰ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ كَثِيرًا۔ در مسجد صعصعه نیز

خوانده میشود و خواندن این دعا عقب هر نماز فریضه در ماه رجب از امام صادق علیه السّلام وارد گردیده یَا مَنْ اَرْجُوْهُ لِكُلِّ خَيْرٍ وَّاٰمَنُ سَخَطَهٗ عِنْدَ كُلِّ شَرٍّ يَا مَنْ يُّعْطِي الْكَثِيْرَ بِالْقَلِيْلِ يَا مَنْ يُّعْطِيْ مَنْ سَاَلَهٗ يَا مَنْ يُّعْطِيْ مَنْ لَّمْ يَسْئَلْهُ وَمَنْ لَّمْ يَعْرِفْهُ تَحَنُّنًا مِّنْهُ وَرَحْمَةً اَعْطِنِيْ بِمَسْئَلَتِيْ اِيَّاكَ جَمِيْعَ خَيْرِ الدُّنْيَا وَجَمِيْعَ خَيْرِ الْاٰخِرَةِ وَاصْرِفْ عَنِّيْ بِمَسْئَلَتِيْ جَمِيْعَ شَرِّ الدُّنْيَا وَشَرِّ الْاٰخِرَةِ فَاِنَّهٗ غَيْرُ مَنْقُوْصٍ مَّا اَعْطَيْتَ وَزِدْنِيْ مِنْ فَضْلِكَ يَا كَرِيْمُ پس حضرت محاسن شریف خود را در دست چپ خود گرفت و با حال تضرع و حرکت دادن انگشت سبابهٔ دست راست گفت یَا ذَا الْجَلَالِ وَالْاِكْرَامِ يَا ذَا النَّعْمَآءِ وَالْجُوْدِ يَا ذَا الْمَنِّ وَالطَّوْلِ حَرِّمْ شَيْبَتِيْ عَلَى النَّارِ.

لَيْلَةُ الرَّغَآئِبِ :۔ شب جمعهٔ اوّل ماه رجب را لیلة الرّغائب نامند۔ و رغائب جمع رغبة بمعنی بخشش است در این شب است که ملائکهٔ آسمانها و زمینها در بیت المعمور که در آسمان چهارم محاذی کعبه واقع گردیده جمع شوند و بجهت اُمت پیغمبر آخر الزّمان طلب آمرزش کنند

پس مستحب است که پنجشنبه روز اوّل ماه را روزه دارند چون شب جمعه
شود بین نماز مغرب و عشاء دوازده رکعت نماز هر دو رکعت بیک سلام
بجا آورد و در هر رکعت بعد از حمد ۳ مرتبه انّا انزلناه و دوازده مرتبه
قل هو الله احد بخوان چون از نماز فارغ شوی ۷۰ هفتاد مرتبه میگوئی
اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ النَّبِیِّ الْاُمِّیِّ وَعَلٰی اٰلِهٖ پس بسجده
رفته و ۷۰ هفتاد مرتبه میگوئی سُبُّوْحٌ قُدُّوْسٌ رَبُّ الْمَلٰٓئِکَةِ وَالرُّوْحِ
پس سر از سجده برداشته و ۷۰ هفتاد مرتبه میگوئی رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ
وَتَجَاوَزْ عَمَّا تَعْلَمُ اِنَّکَ اَنْتَ الْعَلِیُّ الْاَعْظَمُ پس باز بسجده
رفته ۷۰ هفتاد مرتبه میگوئی سُبُّوْحٌ قُدُّوْسٌ رَبُّ الْمَلٰٓئِکَةِ وَالرُّوْحِ
پس حاجت خود را طلبیده انشاء الله تعالیٰ بر آورده خواهد شد

اعمال مخصوص ایام ولیالی ماه رجب :- روز اول ماه رجب
از روزهای مخصوصی است که غسل و زیارت امام حسین ع در آن مستحب
است و موجب آمرزش گناهان است و نماز حضرت سلمان در آن مستحب است
و آن ده رکعت است هر دو رکعت بیک سلام و در هر رکعت حمد یک مرتبه
و قُلْ هُوَ اللهُ ۳ مرتبه و قُلْ یَا اَیُّهَا الْکَافِرُوْنَ ۳ مرتبه و بعد از هر سلام

دستها را بلند نموده و بگوید لَآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَهُوَ حَيٌّ لَا يَمُوتُ بِيَدِهِ الْخَيْرُ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ پس بگوید اَللّٰهُمَّ لَا مَانِعَ لِمَا اَعْطَيْتَ وَلَا مُعْطِيَ لِمَا مَنَعْتَ وَلَا يَنْفَعُ ذَا الْجَدِّ مِنْكَ الْجَدُّ. آنگاه دستها را بصورت خود کشیده و حاجت خود را بخواهد ودر نیمهٔ ماه که پانزدهم رجب باشد این نماز را بهمین کیفیت بخواند ولی بعد از عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ بگوید اِلٰهًا وَاحِدًا اَحَدًا فَرْدًا صَمَدًا لَمْ يَتَّخِذْ صَاحِبَةً وَلَا وَلَدًا. ودر آخر ماه نیز این نماز را بخواند ولیکن بعد از عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ بگوید وَصَلَّى اللّٰهُ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللّٰهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ پس دستها را بر روی خود بکشد و حاجت بطلبد وبرای حضرت سلمان نمازی دیگر است که در اوّل ماه رجب خوانده میشود و فضیلت آن بسیار است از آنجمله آمرزش گناهان و محفوظ ماندن از فتنهٔ قبر و عذاب روز قیامت و برطرف شدن جذام و برص و ذات الجنب است و آن ده رکعت است هر دو رکعت بیک سلام در هر رکعت حمد یک مرتبه و قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ

۳ مرتبه بخواند. روزهٔ روز ۱۳ سیزدهم، ۱۴ چهاردهم و ۱۵ پانزدهم که ایّام البیض است و اعمال شبهای آن و عمل امّ داود در روز ۱۵ پانزدهم برای رسیدن بمطالب و حاجات روایت شده و در شبهای ایّام البیض ماه رجب و شعبان و رمضان نماز یست که بروایت امام صادق علیه السّلام هر کس آنرا بجا آورد فضیلت این ۳ ماه را دریابد و گناهانش مگر شرک آمرزیده میشود پس در لیلهٔ ۱۳ سیزدهم ۲ دو رکعت و در لیلهٔ ۱۴ چهاردهم چهار رکعت و در لیلهٔ ۱۵ پانزدهم شش رکعت هر دو رکعت بیک سلام در هر رکعت بعد از حمد یک مرتبه یس و تبارک الملک و توحید بخواند و در شب نیمهٔ ماه چند عمل است اوّل غسل دوّم بیداری آن شب بعبادت سوم زیارت امام حسین علیه السّلام چهارم شش رکعت نماز که بیان شد پنجم خواندن نمازیکه از حضرت صادق علیه السّلام رسیده و فرمود که بجا میآوری در شب نیمهٔ رجب ۱۲ دوازده رکعت نماز هر دو رکعت بیک سلام که در هر رکعت حمد و سوره میخوانی چون فارغ شوی از نماز میخوانی حمد، قل اعوذ بربّ الفلق، قل اعوذ بربّ النّاس، قُلْ هُوَ اللّٰه احد و آیة الکرسی را هر کدام را چهار مرتبه و میگوئی چهار ۴ مرتبه

سُبْحَانَ اللهِ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ وَلَاۤ اِلٰهَ اِلَّا اللهُ وَاللهُ اَكْبَرُ وپس
ازآن میگوئی اَللهُ اَللهُ رَبِّیْ لَاۤ اُشْرِكُ بِهٖ شَيْئًا وَمَا شَآءَ اللهُ
لَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيْمِ در نیمه ماه رجب که روز مبارکیست
درآن چند عمل است :۔ غسل وزیارت حضرت امام حسین علیه السلام
نماز حضرت سلمان چنانیکه بیان شد وچهار رکعت نماز بدو سلام چون
فارغ شدی دست خود را باز نموده و بخوان اَللّٰهُمَّ يَا مُذِلَّ كُلِّ
جَبَّارٍ وَيَا مُعِزَّ الْمُؤْمِنِيْنَ اَنْتَ كَهْفِيْ حِيْنَ تُعْيِيْنِي الْمَذَاهِبُ
وَاَنْتَ بَارِئُ خَلْقِيْ رَحْمَةً بِيْ وَقَدْ كُنْتَ عَنْ خَلْقِيْ غَنِيًّا وَلَوْ
لَا رَحْمَتُكَ لَكُنْتُ مِنَ الْهَالِكِيْنَ وَاَنْتَ مُؤَيِّدِيْ بِالنَّصْرِ
عَلٰۤى اَعْدَائِيْ وَلَوْلَا نَصْرُكَ اِيَّايَ لَكُنْتُ مِنَ الْمَفْضُوْحِيْنَ
يَا مُرْسِلَ الرَّحْمَةِ مِنْ مَعَادِنِهَا وَمُنْشِئَ الْبَرَكَةِ مِنْ
مَوَاضِعِهَا يَا مَنْ خَصَّ نَفْسَهٗ بِالشُّمُوْخِ وَالرِّفْعَةِ فَاَوْلِيَآؤُهٗ
بِعِزَّةٍ يَتَعَزَّزُوْنَ وَيَا مَنْ وَضَعَتْ لَهُ الْمُلُوْكُ نِيْرَ
الْمَذَلَّةِ عَلٰۤى اَعْنَاقِهِمْ فَهُمْ مِنْ سَطَوَاتِهٖ خَائِفُوْنَ اَسْئَلُكَ
بِكَيْنُوْنِيَّتِكَ الَّتِي اشْتَقَقْتَهَا مِنْ كِبْرِيَآئِكَ وَاَسْئَلُكَ

بِكِبْرِيَائِكَ الَّتِي اشْتَقَقْتَهَا مِنْ عِزَّتِكَ وَاَسْئَلُكَ بِعِزَّتِكَ
الَّتِي اسْتَوَيْتَ بِهَا عَلَى عَرْشِكَ فَخَلَقْتَ بِهَا جَمِيعَ خَلْقِكَ
فَهُمْ لَكَ مُذْعِنُونَ اَنْ تُصَلِّيَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَاَهْلِ بَيْتِهِ

روایت است که هر صاحب غمّی این دعا را بخواند حق تعالی او را از غم واندوه رهائی دهد۔ وشب بیست وهفتم رجب از لیالی متبرکه وشب مبعث است واعمال در آن شب اجر عمل شصت سال است واز حضرت ابو جعفر امام محمد جواد علیه السّلام از عمل آن سؤال شد دوازده[12] رکعت نماز بیان فرمود ووقت آن را بعد از عشاء تا قبل از نیمهٔ شب معیّن نمود وفرمود میخوانی هر دو رکعت بیک سلام ودر هر رکعت حمد وسوره از سوره های کوچک مفصّل (که از سورهٔ محمّد است تا آخر قرآن) وبعد از فراغ از نمازها میخوانی حمد وچهار قُل[1] وانّا انزلناه وآیة الکرسی هر کدام را هفت مرتبه آنگاه میخوانی اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ
فِي الْمُلْكِ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ وَلِيٌّ مِنَ الذُّلِّ وَكَبِّرْهُ تَكْبِيرًا اَللّٰهُمَّ
اِنِّي اَسْئَلُكَ بِمَعَاقِدِ عِزِّكَ عَلَى اَرْكَانِ عَرْشِكَ وَمُنْتَهَى
الرَّحْمَةِ مِنْ كِتَابِكَ وَبِاسْمِكَ الْاَعْظَمِ الْاَعْظَمِ

(۱) چهار قل عبارت است از سورهٔ قل هو الله احد، قل اعوذ برب الفلق، قل اعوذ برب الناس، قل یا ایها الکافرون

وَذِكْرِكَ الْاَعْلَى الْاَعْلَى وَبِكَلِمَاتِكَ التَّامَّاتِ اَنْ تُصَلِّيَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَاَنْ تَفْعَلَ بِي مَا اَنْتَ اَهْلُهُ پس بخوان هر دعا که خواستی ۔ وغسل در این شب وخواندن دوازده رکعت نماز که از حضرت صادق علیه السّلام که در اعمال شب نیمهٔ رجب ذکر شد مستحب است ۔ وزیارت حضرت امیر المؤمنین علی علیه السّلام افضل اعمال این شب است خواندن دعای شب مبعث که کفعمی در بلد الامین روایت نموده و در مفاتیح آمده مستحب است ۔ واما اعمال روز بیست وهفتم روزه وغسل وبسیار صلوات فرستادن وزیارت حضرت رسول وامیر المؤمنین علیهما وآلهما السّلام است ۔ وخواندن نمازیکه در شب نیمه ذکر آن بیان شد (دوازده رکعت)

ماهِ شعبان المعظّم

دوّمین ماه عبادت است که رسول خدا صلّی الله علیه وآله فضیلت آنرا بیان فرموده ۔ روزهٔ آنرا وصل بروزه ماه رمضان مینمود ومیفرمود که ماه شعبان ماهِ من است ودر روزهٔ یک روز آن بهشت واجب میگردد ودر روایات دیگر است که روزهٔ ماه شعبان موجب برطرف شدن

شر دشمنان و اصلاح امر معیشت است

برخی از وقایع تاریخی ماه شعبان

روز اوّل ماه یا اوائل آن ۶ سنه هجری ولادت عقیلهٔ القریش حضرت زینب کبری صلوات الله علیها وارد شده روز دوّم ماه سال دوّم هجری روزهٔ ماه رمضان المبارک واجب گردید و آیهٔ کُتِبَ عَلَیْکُمُ الصِّیام فرود آمد روز پنجشنبه سوّم شعبان ۴ سنه هجری ولادت باسعادت حضرت امام حسین علیه السّلام واقع شد در ماه شعبان ۵ سنه هجری غزوهٔ رسول اکرم صلّی الله علیه وآله با بنی المصطلق واقع شد نفاق عبدالله بن اُبَی ظاهر گردید چه در نیّت داشت که بعد از مراجعت رسول خدا صلّی الله علیه وآله بمدینه آنحضرت را با همراهان بیرون کند سورهٔ مُنافِقُون فرود آمد و منافقین رسوا گردیدند عبدالله فرزند عبدالله بن اُبَیّ منافق رخصت خواست که پدر خود را بقتل رساند پیغمبر اکرم صلی الله علیه وآله امر بمدارائی باوی فرمود شب جمعهٔ پانزدهم شعبان ۲۵۵ سنه هجری نزدیک طلوع فجر در سامراء ولادت باسعادت بقیّة الله امام عصر حضرت حجّة بن الحسن علیهم السّلام گردید.

اعمال ماه شعبان

اعمال مشترکۀ شب و روز ماه شعبان :- در این ماه اعمالی چنداست که بهترین آن استغفار است از آن جمله گفتن هفتاد مرتبه در هر روز أَسْتَغْفِرُ اللّٰهَ وَأَسْئَلُهُ التَّوْبَةَ چه هفتاد مرتبه استغفار در این مقابل است با هفتاد هزار در ماههای دیگر. و در این ماه زیاده تصدق دادن مستحب است و سبب میشود که جهنم حرام میشود بر صدقه دهنده. و نیز در این ماه وارد شده گفتن هزار مرتبه لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَلَا نَعْبُدُ اِلَّا اِيَّاهُ مُخْلِصِيْنَ لَهُ الدِّيْنَ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُوْنَ ثواب هزار سال عبادت در نامۀ اعمال نوشته میشود. و دو رکعت نماز در هر پنجشنبه بجا آورد در هر رکعت بعد از حمد صد مرتبه توحید و بعد از سلام صد بار صلوات بفرستد تا حق تعالی هر حاجتی که داشته باشد از امور دین و دنیا بر آورد انشاء اللّٰه. و در هر روز شعبان در وقت زوال و در شب نیمۀ آن خواندن این صلوات که از حضرت امام زین العابدین علیه السلام روایت شده مستحب است اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَّاٰلِ مُحَمَّدٍ شَجَرَةِ النُّبُوَّةِ وَمَوْضِعِ الرِّسَالَةِ وَمُخْتَلَفِ

الْمَلَائِكَةِ وَمَعْدِنِ الْعِلْمِ وَأَهْلِ بَيْتِ الْوَحْيِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَاٰلِ مُحَمَّدٍ الْفُلْكِ الْجَارِيَةِ فِي اللُّجَجِ الْغَامِرَةِ يَأْمَنُ مَنْ رَكِبَهَا وَيَغْرَقُ مَنْ تَرَكَهَا الْمُتَقَدِّمُ لَهُمْ مَارِقٌ وَالْمُتَأَخِّرُ عَنْهُمْ زَاهِقٌ وَاللَّازِمُ لَهُمْ لَاحِقٌ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَاٰلِ مُحَمَّدٍ الْكَهْفِ الْحَصِيْنِ وَغِيَاثِ الْمُضْطَرِّ الْمُسْتَكِيْنِ وَمَلْجَاِ الْهَارِبِيْنَ وَعِصْمَةِ الْمُعْتَصِمِيْنَ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَاٰلِ مُحَمَّدٍ صَلٰوةً كَثِيْرَةً تَكُوْنُ لَهُمْ رِضًا وَلِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَاٰلِ مُحَمَّدٍ اَدَاءً وَقَضَاءً بِحَوْلٍ مِنْكَ وَقُوَّةٍ يَارَبَّ الْعَالَمِيْنَ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَاٰلِ مُحَمَّدٍ الطَّيِّبِيْنَ الْاَبْرَارِ الْاَخْيَارِ الَّذِيْنَ اَوْجَبْتَ حُقُوْقَهُمْ وَفَرَضْتَ طَاعَتَهُمْ وَوِلَايَتَهُمْ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَاٰلِ مُحَمَّدٍ وَاعْمُرْ قَلْبِيْ بِطَاعَتِكَ وَلَا تُخْزِنِيْ بِمَعْصِيَتِكَ وَارْزُقْنِيْ مُوَاسَاةَ مَنْ قَتَّرْتَ عَلَيْهِ مِنْ رِزْقِكَ بِمَا وَسَّعْتَ عَلَيَّ مِنْ فَضْلِكَ وَنَشَرْتَ عَلَيَّ مِنْ عَدْلِكَ وَاَحْيَيْتَنِيْ تَحْتَ ظِلِّكَ وَهٰذَا شَهْرُ نَبِيِّكَ سَيِّدِ رُسُلِكَ شَعْبَانُ الَّذِيْ حَفَفْتَهٗ مِنْكَ بِالرَّحْمَةِ

وَالرِّضْوَانِ الَّذِي كَانَ رَسُولُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ يَدْأَبُ فِي صِيَامِهِ وَقِيَامِهِ فِي لَيَالِيهِ وَأَيَّامِهِ بُخُوعاً لَكَ فِي إِكْرَامِهِ وَإِعْظَامِهِ إِلَى مَحَلِّ حِمَامِهِ اللّٰهُمَّ فَأَعِنَّا عَلَى الْإِسْتِنَانِ بِسُنَّتِهِ فِيهِ وَنَيْلِ الشَّفَاعَةِ لَدَيْهِ اللّٰهُمَّ وَاجْعَلْهُ لِي شَفِيعاً مُشَفَّعاً وَطَرِيقاً إِلَيْكَ مَهْيَعاً وَاجْعَلْنِي لَهُ مُتَّبِعاً حَتّٰى أَلْقَاكَ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ عَنِّي رَاضِياً وَعَنْ ذُنُوبِي غَاضِياً قَدْ أَوْجَبْتَ لِي مِنْكَ الرَّحْمَةَ وَالرِّضْوَانَ وَأَنْزَلْتَنِي دَارَ الْقَرَارِ وَمَحَلَّ الْأَخْيَارِ

اعمال مختصّۂ شب و روز ماه شعبان :- مستحبّ است در روز سوّم که روز تولّد حضرت امام حسین علیه السّلام و روز مبارکیست خواندن این دعا و روزه گرفتن آن اَللّٰهُمَّ إِنِّي أَسْئَلُكَ بِحَقِّ الْمَوْلُودِ فِي هٰذَا الْيَوْمِ الْمَوْعُودِ بِشَهَادَتِهِ قَبْلَ اسْتِهْلَالِهِ وَوِلَادَتِهِ بَكَتْهُ السَّمَاءُ وَمَنْ فِيهَا وَالْأَرْضُ وَمَنْ عَلَيْهَا وَلَمَّا يَطَأْ لَابَتَيْهَا قَتِيلِ الْعَبْرَةِ وَسَيِّدِ الْأُسْرَةِ الْمَمْدُودِ بِالنُّصْرَةِ يَوْمَ الْكَرَّةِ الْمُعَوَّضِ مِنْ قَتْلِهِ أَنَّ الْأَئِمَّةَ مِنْ نَسْلِهِ وَالشِّفَاءَ

فِي تُرْبَتِهِ وَالْفَوْزَ مَعَهُ فِي أَوْبَتِهِ وَالْأَوْصِيَاءَ مِنْ عِتْرَتِهِ بَعْدَ
قَائِمِهِمْ وَغَيْبَتِهِ حَتَّى يُدْرِكُوا الْأَوْتَارَ وَيَثْأَرُوا الثَّارَ وَيُرْضُوا
الْجَبَّارَ وَيَكُونُوا خَيْرَ أَنْصَارٍ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِمْ مَعَ اخْتِلَافِ
اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ اَللّٰهُمَّ فَبِحَقِّهِمْ إِلَيْكَ أَتَوَسَّلُ وَأَسْئَلُ
سُؤَالَ مُقْتَرِفٍ مُعْتَرِفٍ مُسِيْءٍ إِلٰى نَفْسِهِ مِمَّا فَرَّطَ
فِي يَوْمِهِ وَأَمْسِهِ يَسْئَلُكَ الْعِصْمَةَ إِلٰى مَحَلِّ رَمْسِهِ اَللّٰهُمَّ
فَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعِتْرَتِهِ وَاحْشُرْنَا فِي زُمْرَتِهِ وَبَوِّئْنَا مَعَهُ
دَارَ الْكَرَامَةِ وَمَحَلَّ الْإِقَامَةِ اَللّٰهُمَّ وَكَمَا أَكْرَمْتَنَا بِمَعْرِفَتِهِ
فَأَكْرِمْنَا بِزُلْفَتِهِ وَارْزُقْنَا مُرَافَقَتَهُ وَسَابِقَتَهُ وَاجْعَلْنَا مِمَّنْ
يُسَلِّمُ لِأَمْرِهِ وَيُكْثِرُ الصَّلٰوةَ عَلَيْهِ عِنْدَ ذِكْرِهِ وَعَلٰى جَمِيعِ
أَوْصِيَائِهِ وَأَهْلِ أَصْفِيَائِهِ الْمَمْدُوْدِيْنَ مِنْكَ بِالْعَدَدِ
الْإِثْنَى عَشَرَ النُّجُوْمِ الزُّهْرِ وَالْحُجَجِ عَلٰى جَمِيْعِ الْبَشَرِ اَللّٰهُمَّ
وَهَبْ لَنَا فِي هٰذَا الْيَوْمِ خَيْرَ مَوْهِبَةٍ وَأَنْجِحْ لَنَا فِيْهِ كُلَّ
طَلِبَةٍ كَمَا وَهَبْتَ الْحُسَيْنَ لِمُحَمَّدٍ جَدِّهِ وَعَاذَ فُطْرُسُ بِمَهْدِهِ
فَنَحْنُ عَائِذُوْنَ بِقَبْرِهِ مِنْ بَعْدِهِ نَشْهَدُ تُرْبَتَهُ وَنَنْتَظِرُ

اَوْ بَتَّهٗ اٰمِیْنَ رَبَّ الْعَالَمِیْنَ پس میخوانی بعد از این بدعاء حسین
علیه السلام واین آخر دعاء آنحضرت است در روزیکه بسیار شده بود
دشمنان او یعنی روز عاشوراء اَللّٰهُمَّ مُتَعَالِی الْمَکَانِ عَظِیْمُ الْجَبَرُوْتِ
شَدِیْدُ الْمِحَالِ غَنِیٌّ عَنِ الْخَلَائِقِ عَرِیْضُ الْکِبْرِیَاۤءِ قَادِرٌ عَلٰی مَا
قَرِیْبُ الرَّحْمَةِ صَادِقُ الْوَعْدِ سَابِغُ النِّعْمَةِ حَسَنُ الْبَلَاۤءِ
قَرِیْبٌ اِذَا دُعِیْتَ مُحِیْطٌ بِمَا خَلَقْتَ قَابِلُ التَّوْبَةِ لِمَنْ تَابَ اِلَیْكَ
قَادِرٌ عَلٰی مَا اَرَدْتَ وَمُدْرِكٌ مَا طَلَبْتَ وَشَکُوْرٌ اِذَا شُکِرْتَ
وَذَکُوْرٌ اِذَا ذُکِرْتَ اَدْعُوْكَ مُحْتَاجًا وَاَرْغَبُ اِلَیْكَ فَقِیْرًا وَاَفْزَعُ
اِلَیْكَ خَائِفًا وَاَبْکِیْ اِلَیْكَ مَکْرُوْبًا وَاَسْتَعِیْنُ بِكَ ضَعِیْفًا
وَاَتَوَکَّلُ عَلَیْكَ کَافِیًا اُحْکُمْ بَیْنَنَا وَبَیْنَ قَوْمِنَا بِالْحَقِّ فَاِنَّهُمْ
غَرُّوْنَا وَخَدَعُوْنَا وَخَذَلُوْنَا وَغَدَرُوْا بِنَا وَقَتَلُوْنَا وَنَحْنُ عِتْرَةُ
نَبِیِّكَ وَوَلَدُ حَبِیْبِكَ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللّٰهِ الَّذِی اصْطَفَیْتَهٗ
بِالرِّسَالَةِ وَائْتَمَنْتَهٗ عَلٰی وَحْیِكَ فَاجْعَلْ لَنَا مِنْ اَمْرِنَا فَرَجًا
وَمَخْرَجًا بِرَحْمَتِكَ یَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِیْنَ ابن عیاش گفت شنیدم
از حسین بن علی بن سفیان بزوفری که میگفت حضرت صادق علیه السلام

میخواند این دعا را در این روز و فرموده که این دعا از دعاهای روز سیم شعبان
است و آن روز ولادت حسین علیه السّلام است شب سیزدهم اوّل
لیالی بیض است و کیفیت نماز امشب و دو شب بعد در ماه رجب گذشت.

اعمال شب و روز نیمهٔ شعبان :- وشب نیمهٔ شعبان شب بسیار
مبارکیست و فضیلت آن بعد از شبهای قدر از شبهای دیگر بیشتر است
شبی است که خدا قسم یاد نموده که هیچ سائلی را در آن شب از درگاه خود
با دست خالی برنگرداند مگر آنکه سؤال وی معصیت باشد. غسل و احیای
آن شب مستحب است و در احادیث است که هر که احیا نماید آن شب را
نمیرد دل او در روزیکه دلها بمیرد. زیارت حضرت امام حسین علیه السّلام
در آن شب از افضل اعمال آن شب بشمار میرود و موجب آمرزش
گناهان است. و اقلّ زیارت آنحضرت در آنشب آنست که ببامی
برآید بجانب راست وچپ نظر نموده رو بآسمان کند آنگاه آنحضرت را
باین کلمات زیارت کند اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا اَبَا عَبْدِ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ
عَلَيْكَ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ . اُمید است که ثواب حجّ و عمره
برای زیارت کننده نوشته شود. و نیز زیارت مخصوصی است برای

آن شب که در جای خود بیان شده است واین دعارا که بمنزله زیارت امام زمان علیه السلام بخواند اَللّٰهُمَّ بِحَقِّ لَيْلَتِنَا هٰذِهِ وَمَوْلُودِهَا وَحُجَّتِكَ وَمَوْعُودِهَا الَّتِي قَرَنْتَ اِلَى فَضْلِهَا فَضْلًا فَتَمَّتْ كَلِمَتُكَ صِدْقًا وَعَدْلًا لَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَاتِكَ وَلَا مُعَقِّبَ لِاٰيَاتِكَ نُورُكَ الْمُتَأَلِّقُ وَضِيَاؤُكَ الْمُشْرِقُ وَالْعَلَمُ النُّورُ فِي طَخْيَاءِ الدَّيْجُورِ الْغَائِبُ الْمَسْتُورُ جَلَّ مَوْلِدُهُ وَكَرُمَ مَحْتِدُهُ وَالْمَلَائِكَةُ شُهَّدُهُ وَاللّٰهُ نَاصِرُهُ وَمُؤَيِّدُهُ اِذَا اٰنَ مِيعَادُهُ وَالْمَلَائِكَةُ اَمْدَادُهُ سَيْفُ اللّٰهِ الَّذِي لَا يَنْبُو وَنُورُهُ الَّذِي لَا يَخْبُو وَذُو الْحِلْمِ الَّذِي لَا يَصْبُو مَدَارُ الدَّهْرِ وَنَوَامِيسُ الْعَصْرِ وَوُلَاةُ الْاَمْرِ وَالْمُنَزَّلُ عَلَيْهِمْ مَا يَتَنَزَّلُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ وَاَصْحَابُ الْحَشْرِ وَالنَّشْرِ تَرَاجِمَةُ وَحْيِهِ وَوُلَاةُ اَمْرِهِ وَنَهْيِهِ اَللّٰهُمَّ فَصَلِّ عَلَى خَاتِمِهِمْ وَقَائِمِهِمُ الْمَسْتُورِ عَنْ عَوَالِمِهِمْ اَللّٰهُمَّ وَاَدْرِكْ بِنَا اَيَّامَهُ وَظُهُورَهُ وَقِيَامَهُ وَاجْعَلْنَا مِنْ اَنْصَارِهِ وَاقْرِنْ ثَارَنَا بِثَارِهِ وَاكْتُبْنَا فِي اَعْوَانِهِ وَخُلَصَائِهِ وَاَحْيِنَا فِي دَوْلَتِهِ نَاعِمِينَ وَبِصُحْبَتِهِ غَانِمِينَ وَبِحَقِّهِ قَائِمِينَ وَمِنَ

السُّوْءِ سالِمِيْنَ يا اَرْحَمَ الرّاحِمِيْنَ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعالَمِيْنَ وَصَلَواتُهُ عَلىٰ سَيِّدِنا مُحَمَّدٍ خاتَمِ النَّبِيّينَ وَالْمُرْسَلِيْنَ وَعَلىٰ اَهْلِ بَيْتِهِ الصّادِقِيْنَ وَعِتْرَتِهِ النّاطِقِيْنَ وَالْعَنْ جَمِيْعَ الظّالِمِيْنَ وَاحْكُمْ بَيْنَنا وَبَيْنَهُمْ يا اَحْكَمَ الْحاكِمِيْنَ

وخواندن دعای کمیل در این شب مستحب است. وخواندن این تسبیحات ۱۰۰ صد مرتبه در این شب مستحب است سُبْحانَ اللّٰهِ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ وَاللّٰهُ اَكْبَرُ وَلا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ خداوند گناهان او را بیامرزد وحاجتهای او را بر میآورد. خواندن نماز جعفر در این شب مستحب است ونمازهای چندی در این شب وارد شده که خواندن آن مستحب است از آن جمله چهار رکعت نماز در هر رکعت حمد یک مرتبه و قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ ۱۰۰ صد مرتبه وبعد از فراغت از نماز میگوئی اَللّٰهُمَّ اِنّي اِلَيْكَ فَقِيْرٌ وَمِنْ عَذابِكَ خائِفٌ مُسْتَجِيْرٌ اَللّٰهُمَّ لا تُبَدِّلِ اسْمِي وَلا تُغَيِّرْ جِسْمِي وَلا تَجْهَدْ بَلائِي وَلا تُشْمِتْ بِي اَعْدائِي اَعُوْذُ بِعَفْوِكَ مِنْ عِقابِكَ وَاَعُوْذُ بِرَحْمَتِكَ مِنْ عَذابِكَ وَاَعُوْذُ بِرِضاكَ مِنْ سَخَطِكَ وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْكَ جَلَّ ثَناؤُكَ اَنْتَ

كَمَا اَثْنَيْتَ عَلٰى نَفْسِكَ وَفَوْقَ مَا يَقُوْلُ الْقَائِلُوْنَ - و این شب است که ام المومنین عایشه رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم را دید در سجده است مانند جامه که چسبیده شده است بزمین و می خواند سَجَدَ لَكَ سَوَادِيْ وَخَيَالِيْ وَآمَنَ بِكَ فُؤَادِيْ هٰذِهٖ يَدَايَ وَمَا جَنَيْتُهٗ عَلٰى نَفْسِيْ يَا عَظِيْمًا تُرْجٰى لِكُلِّ عَظِيْمٍ اغْفِرْ لِيَ الْعَظِيْمَ فَاِنَّهٗ لَا يَغْفِرُ الذَّنْبَ الْعَظِيْمَ اِلَّا الرَّبُّ الْعَظِيْمُ پس بلند کرد سر خود را و دوباره سر بسجده گذاشت و خواند اَعُوْذُ بِنُوْرِ وَجْهِكَ الَّذِيْ اَضَاءَتْ لَهُ السَّمٰوَاتُ وَالْاَرَضُوْنَ وَانْكَشَفَتْ لَهُ الظُّلُمَاتُ وَصَلَحَ عَلَيْهِ اَمْرُ الْاَوَّلِيْنَ وَالْاٰخِرِيْنَ مِنْ فُجَاءَةِ نِقْمَتِكَ وَمِنْ تَحْوِيْلِ عَافِيَتِكَ وَمِنْ زَوَالِ نِعْمَتِكَ اَللّٰهُمَّ ارْزُقْنِيْ قَلْبًا تَقِيًّا نَقِيًّا وَمِنَ الشِّرْكِ بَرِيًّا لَا كَافِرًا وَلَا شَقِيًّا پس بر خاک نهاد دو طرف روی خود را و گفت عَفَّرْتُ وَجْهِيْ فِي التُّرَابِ وَحُقَّ لِيْ اَنْ اَسْجُدَ لَكَ پس رسول خدا ص بعایشه فرمود در این شب نوشته میشود روزیها و نوشته میشود اجلها و روندگان بحج و میآمرزد خدا در این

شب از خلق بیشتر از عدد موهای قبیلهٔ کلب ومیفرستند خدای تعالی ملائکهٔ خود را از آسمان بسوی زمین در مکه ـ و روز پانزدهم روز مبارکیست زیارت امام غائب علیه السّلام وارد شده است و بخوانند دعای ندبه را در این روز که مجلسی در زاد المعاد آن را نقل نموده و گرفتن روزهٔ ۳ روز آخر ماه شعبان که متصل بماه رمضان شود ثواب روزهٔ دو ماه متوالی دارد و بروایت حضرت امام رضا علیه السّلام که باب الصّلت هروی در جمعهٔ آخر ماه شعبان فرمود بسیار خواندن این دعا در بقیهٔ این ماه مستحبّ است اَللّٰهُمَّ اِنْ لَمْ تَكُنْ غَفَرْتَ لَنَا فِيمَا مَضَى مِنْ شَعْبَانَ فَاغْفِرْ لَنَا فِيمَا بَقِيَ مِنْهُ بدرستیکه حق تعالی در این ماه آزاد میگرداند بندهای بسیار از آتش جهنم برای حرمت ماه مبارک رمضان.

ماه رمضان المبارک

عظمت آن نسبت باههای دیگر بیشتر و احترام آن برتر است روزهٔ آن در دوم ماه شعبان سال دوّم هجری واجب گردید آیهٔ شریفهٔ كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ فرود آمد مسلمانان مهیا برای روزهٔ آن شدند در شب اوّل ماه رمضان المبارک صحف ابراهیم

و در شب ششم توراة و در شب سیزدهم انجیل و در شب بیست و چهارم آن قرآن فرود آمد. و در روایت دیگر است که پس از گذشتن هیجده روز از این ماه زبور داؤد نازل شد

روز سوم ماه رمضان المبارک سنهٔ ۲۰۱ هجری مأمون (هفتمین خلیفهٔ عباسی) حضرت امام رضا علیه السّلام را مجبور بولایت عهد نمود لباس سبز را شعار گردانید سکّه بنام آنحضرت زد و خطبه بنام جنابش خواندند در دهم ماه ۳ سال قبل از هجرت خدیجهٔ کبری در مکّه وفات نمود و در حجون مدفون گردید این سیّدهٔ بزرگ خدمتها باسلام نمود جان فشانیها کرد و از هستی خود در این راه گذشت پس یاد نمودن وی در این ماه مبارک بنماز و قرآن و دعا وغیره موجب اجر و ثواب و اداء حقوق میباشد. در سه شنبه یازدهم ماه سال دوم هجرت ولادت امام حسن علیه السّلام در مدینهٔ طیبه واقع گردید در شب ولادت آنحضرت برای تعظیم شعائر اللّه بر روشنائی خود افزوده و کودکان را بمقام آنحضرت آشنا نمائید. روز هفدهم ماه سنهٔ ۲ هجری جنگ بدر واقع شد و مسلمانان بفتح عظمی مفتخر شدند روز بیستم ماه سال هشتم هجری رسول خدا ص بدون جنگ مکّهٔ معظمه را فتح نمود و اسلام

درجزیرة العرب انتشار یافت چون رسول خدا ص بمکه درآمد وارد کعبه شد نماز خواند صورتهای انبیاء را که در آن نقش نموده بودند محو نمود و فرمود قاتل الله قوماً یصورون مالا یخلقون چون بیرون آمد حلقهٔ درب کعبه را گرفت و خطابه خواند درضمن فرمود ای مردم شما از آدم و آدم از خاک است گرامی ترین شما نزد خدا پرهیزگارترین شما است در روایت دیگر است میفرماید هیچ برتری برای عرب بر عجم و نه برای سفید است بر سیاه

استهلال - و اعمال شب اول ماه

درشب اول ماه مبارک رمضان مستحب است و قول بوجوب وارد امام صادق علیه السلام فرمود چون هلال ماه رمضان المبارک دیدی بانگشتان خود باشاره بان نما ولکن متوجه بقبله شو و دستهای خود را بسوی آسمان بلند کن و خطاب بهلال نموده و بگو رَبّی وَرَبُّكَ اللهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ اَللّٰهُمَّ اَهِلَّهُ عَلَيْنَا بِالْاَمْنِ وَالْاِيمَانِ وَالسَّلَامَةِ وَالْاِسْلَامِ وَالْمُسَارَعَةِ اِلَى مَا تُحِبُّ وَتَرْضَى اَللّٰهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِي شَهْرِنَا هٰذَا وَارْزُقْنَا خَيْرَهُ وَعَوْنَهُ وَاصْرِفْ عَنَّا ضَرَّهُ وَشَرَّهُ وَبَلَائَهُ وَفِتْنَتَهُ - واز واجبات در هر شب تا قبل از

صبح صادق باید نیت واقع شود۔ و اگر شب اوّل نیت کند و در ہر شب تجدید نماید
بهتر است و ہرگاه نیت را فراموش نمود تا قبل از ظہر اگر بیادش آمد نیت کند صحیح است
و مسافر اگر قبل از ظہر حاضر شود و مفطری نیاورده نیت روزه نماید و ہرگاه بعد
از ظہر حاضر شود قضاء ان روز واجب است۔ و شب اوّل ماه غسل مستحب
است و سبب حفظ از خارش است تا ماه رمضان آینده و نیز وارد است
کسیکه در آب جاری غسل نموده و (۳۰) کف آب بر سر ریزد با طہارت
معنوی تا ماه رمضان آینده خواہد ماند. و نیز زیارت امام حسین علیه السّلام
در آن شب مستحب است سبب ریخته شدن گناہان است و ثواب حج و عمرهٔ
آن سال را دریابد و بعد از نماز مغرب شب اول این دعا را که از حضرت امام
جواد علیه السّلام وارد گردیده بخواند اَللّٰهُمَّ يَا مَنْ يَمْلِكُ التَّدْبِيرَ
وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ يَا مَنْ يَعْلَمُ خَائِنَةَ الْاَعْيُنِ وَمَا تُخْفِى
الصُّدُوْرُ وَتُجِنُّ الضَّمِيرُ وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ اَللّٰهُمَّ اجْعَلْنَا
مِمَّنْ نَوٰى فَعَمِلَ وَلَا تَجْعَلْنَا مِمَّنْ شَقِيَ فَكَسَلَ وَلَا مِمَّنْ هُوَ عَلٰى
غَيْرِ عَمَلٍ يَتَّكِلُ اَللّٰهُمَّ صَحِّحْ اَبْدَانَنَا مِنَ الْعِلَلِ وَاَعِنَّا عَلٰى
مَا افْتَرَضْتَ عَلَيْنَا مِنَ الْعَمَلِ حَتّٰى يَنْقَضِيَ عَنَّا شَهْرُكَ هٰذَا

وَقَدْ اَدَّيْنَا مَفْرُوْضَكَ فِيْهِ عَلَيْنَا اَللّٰهُمَّ اَعِنَّا عَلٰى صِيَامِهِ وَوَفِّقْنَا
لِقِيَامِهِ وَنَشِّطْنَا فِيْهِ لِلصَّلٰوةِ وَلَا تَحْجُبْنَا مِنَ الْقِرَائَةِ وَسَهِّلْ
لَنَا فِيْهِ اِيْتَاۤءِ الزَّكٰوةِ اَللّٰهُمَّ لَا تُسَلِّطْ عَلَيْنَا وَصَبًا وَلَا تَعَبًا
وَلَا سَقَمًا وَلَا عَطَبًا اَللّٰهُمَّ ارْزُقْنَا الْاِفْطَارَ مِنْ رِزْقِكَ
الْحَلَالِ اَللّٰهُمَّ سَهِّلْ لَنَا فِيْهِ مَا قَسَمْتَهُ مِنْ رِزْقِكَ وَيَسِّرْ
مَا قَدَّرْتَهُ مِنْ اَمْرِكَ وَاجْعَلْهُ حَلَالًا طَيِّبًا نَقِيًّا مِنَ الْاٰثَامِ
خَالِصًا مِنَ الْاٰصَارِ وَالْاَجْرَامِ اَللّٰهُمَّ لَا تُطْعِمْنَا اِلَّا طَيِّبًا غَيْرَ
خَبِيْثٍ وَلَا حَرَامٍ وَاجْعَلْ رِزْقَكَ لَنَا حَلَالًا لَا يَشُوْبُهُ دَنَسٌ
وَلَا اَسْقَامٌ يَا مَنْ عِلْمُهُ بِالسِّرِّ كَعِلْمِهِ بِالْاِعْلَانِ يَا مُتَفَضِّلًا عَلٰى
عِبَادِهِ بِالْاِحْسَانِ يَا مَنْ هُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ وَبِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ
خَبِيْرٌ اَلْهِمْنَا ذِكْرَكَ وَجَنِّبْنَا عُسْرَكَ وَاَنِلْنَا يُسْرَكَ وَاهْدِنَا
لِلرَّشَادِ وَوَفِّقْنَا لِلسَّدَادِ وَاعْصِمْنَا مِنَ الْبَلَايَا وَصُنَّا مِنَ
الْاَوْزَارِ وَالْخَطَايَا يَا مَنْ لَا يَغْفِرُ عَظِيْمَ الذُّنُوْبِ غَيْرُهُ
وَلَا يَكْشِفُ السُّوْءَ اِلَّا هُوَ يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِيْنَ وَاَكْرَمَ الْاَكْرَمِيْنَ
صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَاَهْلِ بَيْتِهِ الطَّيِّبِيْنَ وَاجْعَلْ صِيَامَنَا مَقْبُوْلًا

وَبِالْبِرِّ وَالتَّقْوٰى مَوْصُولًا وَكَذٰلِكَ فَاجْعَلْ سَعْيَنَا مَشْكُورًا
وَقِيَامَنَا مَبْرُورًا وَقِرَاءَتَنَا مَرْفُوعًا وَدُعَاءَنَا مَسْمُوعًا وَاهْدِنَا
لِلْحُسْنٰى وَجَنِّبْنَا الْعُسْرٰى وَيَسِّرْ لَنَا الْيُسْرٰى وَاَعْلِ لَنَا الدَّرَجَاتِ
وَضَاعِفْ لَنَا الْحَسَنَاتِ وَاقْبَلْ مِنَّا الصَّوْمَ وَالصَّلٰوةَ وَاسْمَعْ
مِنَّا الدَّعَوَاتِ وَاغْفِرْ لَنَا الْخَطِيئَاتِ وَتَجَاوَزْ عَنَّا السَّيِّئَاتِ
وَاجْعَلْنَا مِنَ الْعَامِلِينَ الْفَائِزِينَ وَلَا تَجْعَلْنَا مِنَ الْمَغْضُوبِ
عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ حَتّٰى يَنْقَضِيَ شَهْرُ رَمَضَانَ عَنَّا وَقَدْ
قَبِلْتَ فِيهِ صِيَامَنَا وَقِيَامَنَا وَزَكَّيْتَ فِيهِ اَعْمَالَنَا وَغَفَرْتَ
فِيهِ ذُنُوبَنَا وَاَجْزَلْتَ فِيهِ مِنْ كُلِّ خَيْرٍ نَصِيبَنَا فَاِنَّكَ الْاِلٰهُ
الْمُجِيبُ وَالرَّبُّ الْقَرِيبُ وَاَنْتَ بِكُلِّ شَيْءٍ مُحِيطٌ و در این شب
این دعا را که از امام صادق علیه السلام رسیده و در مفاتیح از اقبال روایت
نموده بخواند اَللّٰهُمَّ رَبَّ شَهْرِ رَمَضَانَ مُنَزِّلَ الْقُرْاٰنِ هٰذَا شَهْرُ
رَمَضَانَ الَّذِي اَنْزَلْتَ فِيهِ الْقُرْاٰنَ وَاَنْزَلْتَ فِيهِ اٰيَاتٍ بَيِّنَاتٍ
مِنَ الْهُدٰى وَالْفُرْقَانِ اَللّٰهُمَّ ارْزُقْنَا صِيَامَهُ وَاَعِنَّا عَلٰى قِيَامِهِ
اَللّٰهُمَّ سَلِّمْهُ لَنَا وَسَلِّمْنَا فِيهِ وَتَسَلَّمْهُ مِنَّا فِي يُسْرٍ مِنْكَ

وَمُعافاةٍ وَاجْعَلْ فِيما تَقْضِي وَتُقَدِّرُ مِنَ الْأَمْرِ الْمَحْتُومِ وَفِيما
تَفْرُقُ مِنَ الْأَمْرِ الْحَكِيمِ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ مِنَ الْقَضاءِ الَّذِي لا
يُرَدُّ وَلا يُبَدَّلُ اَنْ تَكْتُبَنِي مِنْ حُجّاجِ بَيْتِكَ الْحَرامِ الْمَبْرُورِ
حَجُّهُمُ الْمَشْكُورِ سَعْيُهُمُ الْمَغْفُورِ ذُنُوبُهُمُ الْمُكَفَّرِ عَنْهُمْ سَيِّئاتُهُمْ
وَاجْعَلْ فِيما تَقْضِي وَتُقَدِّرُ اَنْ تُطِيلَ لِي فِي عُمْرِي وَتُوَسِّعَ عَلَيَّ
مِنَ الرِّزْقِ الْحَلالِ. و خواندن دعای چهل و چهارم صحیفهٔ کامله نیز مستحب
است. و در این شب نیز بخواند اَللّٰهُمَّ اِنَّهُ قَدْ دَخَلَ شَهْرُ رَمَضانَ
اَللّٰهُمَّ رَبَّ شَهْرِ رَمَضانَ الَّذِي اَنْزَلْتَ فِيهِ الْقُرْآنَ
وَجَعَلْتَهُ بَيِّناتٍ مِنَ الْهُدىٰ وَالْفُرْقانِ اَللّٰهُمَّ فَبارِكْ لَنا
فِي شَهْرِ رَمَضانَ وَاَعِنّا عَلىٰ صِيامِهِ وَصَلَواتِهِ وَتَقَبَّلْهُ مِنّا
و در شب اوّل رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلّم این دعا را می خواند
اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي اَكْرَمَنا بِكَ اَيُّهَا الشَّهْرُ الْمُبارَكُ اَللّٰهُمَّ فَقَوِّنا
عَلىٰ صِيامِنا وَقِيامِنا وَثَبِّتْ اَقْدامَنا وَانْصُرْنا عَلَى الْقَوْمِ الْكافِرِينَ
اَللّٰهُمَّ اَنْتَ الْواحِدُ فَلا وَلَدَ لَكَ وَاَنْتَ الصَّمَدُ فَلا شِبْهَ لَكَ
وَاَنْتَ الْعَزِيزُ فَلا يُعِزُّكَ شَيْءٌ وَاَنْتَ الْغَنِيُّ وَاَنَا الْفَقِيرُ وَاَنْتَ

الْمَوْلیٰ وَاَنَا الْعَبْدُ وَاَنْتَ الْغَفُوْرُ وَاَنَا الْمُذْنِبُ وَاَنْتَ الرَّحِیْمُ وَاَنَا الْمُخْطِئُ وَاَنْتَ الْخَالِقُ وَاَنَا الْمَخْلُوْقُ وَاَنْتَ الْحَيُّ وَاَنَا الْمَیِّتُ اَسْئَلُكَ بِرَحْمَتِكَ اَنْ تَغْفِرَلِيْ وَتَرْحَمَنِيْ وَتَجَاوَزَعَنِّيْ اِنَّكَ عَلٰی كُلِّ شَيْءٍ قَدِیْرٌ و روز اول ماه غسل مستحب است و غسل در آب جاری وریختن (سی) کف آب بر سر سبب ایمنی از جمیع دردها و بیماریهای تمام سال است وریختن کفی از گلاب بر چهره در آن روز سبب دور شدن پریشانی وخارش است و هر گاه قدری گلاب بر سر ریخته شود در آن سال از سر سلم محفوظ بماند انشاء الله تعالیٰ و دو رکعت نماز اول ماه را که در ص ۲۸۲ این کتاب آمده بخواند و تصدق برای سلامتی ماه کند و کسی که روز اول ماه رمضان دو رکعت نماز بخواند رکعت اول بعد از حمد اِنَّا فَتَحْنَا و در دوم بعد از حمد هر سوره که بخواهد بخواند جمیع بدیهای آن سال از او دور شود و در حفظ خدا باشد تا سال آینده انشاء الله تعالیٰ و بعد از طلوع فجر روز اول ماه رمضان بخواند اَللّٰهُمَّ قَدْ حَضَرَ شَهْرُ رَمَضَانَ وَقَدِ افْتَرَضْتَ عَلَیْنَا صِیَامَهٗ وَاَنْزَلْتَ فِیْهِ الْقُرْاٰنَ هُدًی لِلنَّاسِ وَبَیِّنَاتٍ مِنَ الْهُدٰی وَالْفُرْقَانِ اَللّٰهُمَّ اَعِنَّا عَلٰی صِیَامِهٖ وَتَقَبَّلْهُ مِنَّا وَتَسَلَّمْهُ مِنَّا وَسَلِّمْهُ لَنَا فِيْ یُسْرٍ

مِنكَ وَعافِيَةٍ اِنَّكَ عَلى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

وباید روزه دار کوشش کند که تمامی اعضای وی بهره از روزه گیرند چشم وگوش وزبان ودل وسایر قسمتهای بدن را از محرمات نگاه دارد جناب امیرالمؤمنین علیه السلام فرمود چه بسیار روزه دار است که بهرهٔ از روزه ندارد مگر تشنگی وگرسنگی وچه بسیار عبادت کننده که نیست او را بهرهٔ از عبادت مگر خستگی پس ای عزیز چشم خود را از حرام وزبان خود را از غیبت وسایر گفتارهای بد وگوش را از آنچه شایسته نیست نگه دار روزهٔ خود را بطور خلوص به پایان رسان وقسمتی از اوقات خود را باستغفار وذکر وخواندن قرآن بگذران. پیغمبر اکرم ص فرمود خواندن یک آیهٔ قرآن در این ماه ثواب خواندن یک ختم قرآن را دارد که در ماههای دیگر خوانده شود. ومستحب است هر سه روز یک ختم بخواند واگر ممکن شود روزی یک ختم بخواند بهتر است. ودر موقع قرائت ترتیل تدبر در آیات صحت عبارات را منظور دارد. واگر نتواند بخواند گوش بقرائت دیگران دهد تا ثواب آن برسد. در این ماه مبارک گذشتگان خود را یاد کنند قرآن برای آنان وصاحبان حق وائمه علیهم السلام بخوانند البته ثواب آن بسیار خواهد بود ودر روزی خواهد آمد که ما نیز بانتظار خیرات دیگران خواهیم کسانیکه قرآن را نداند گوش کنند قرآن را یاد گیرند اگرچه پنجاه سال باشند تا که بشفاعت قرآن نائل گردند انشاء الله تعالی

احکام افطار و سحر

مستحب است که بعد از نماز شام افطار نمودن مگر آنکه کسی در انتظار باشد و یا آنکه ناتوان باشد و مستحب است بخرما و یا بحلوا و آب و یا آب گرم و یا رطب افطار نماید و در وقت افطار سورهٔ اِنَّآ اَنْزَلْنٰاهُ بخواند و بگوید اَللّٰهُمَّ لَكَ صُمْتُ وَعَلٰى رِزْقِكَ اَفْطَرْتُ وَعَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ تا خدا عطا کند باو ثواب و هر کسی را که در این روز روزه داشته. و در روایت دیگر است که حضرت امیر المؤمنین علیه السلام افطار نموده و میگفت بِسْمِ اللّٰهِ اَللّٰهُمَّ لَكَ صُمْنَا وَعَلٰى رِزْقِكَ اَفْطَرْنَا فَتَقَبَّلْ مِنَّا اِنَّكَ اَنْتَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ و در لقمهٔ اول بگوید بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ يَا وَاسِعَ الْمَغْفِرَةِ اغْفِرْلِيْ تا خدا او را بیامرزد. و مستحب است خواندن سورهٔ اِنَّآ اَنْزَلْنٰاهُ. و در وقت افطار تصدق کند و افطار دهد روزه داران را اگرچه بچند عدد خرما یا شربتی از آب باشد. و خوردن سحری اگرچه بآشامیدن آب یا خوردن خرما باشد ترک نشود چه حق تعالیٰ شانه و ملائکه بر سحری خورندگان درود میفرستند و در وقت سحر خواندن اِنَّآ اَنْزَلْنٰاهُ ثواب بسیار دارد.

اعمال شبها و سحر ماه رمضان المبارک

مستحب است که در هر شب ماه رمضان المبارک این دعا را بخواند که موجب آمرزش گناهان چهل ساله است اَللّٰهُمَّ رَبَّ شَهْرِ رَمَضانَ الَّذي اَنْزَلْتَ فيهِ الْقُرْاٰنَ وَافْتَرَضْتَ عَلٰى عِبادِكَ فيهِ الصِّيامَ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَاٰلِ مُحَمَّدٍ وَارْزُقْنِي حَجَّ بَيْتِكَ الْحَرامِ في عامي هٰذا وَفي كُلِّ عامٍ وَاغْفِرْ لي تِلْكَ الذُّنُوبَ الْعِظامَ فَاِنَّهُ لا يَغْفِرُها غَيْرُكَ يا رَحْمٰنُ يا عَلّامُ - و دعای افتتاح را که بهترین دعائیست که در شبهای ماه رمضان المبارک از امام غائب عجّل الله تعالى فرجه رسیده بخواند اَللّٰهُمَّ اِنّي اَفْتَتِحُ الثَّناءَ بِحَمْدِكَ وَاَنْتَ مُسَدِّدٌ لِلصَّوابِ بِمَنِّكَ وَاَيْقَنْتُ اَنَّكَ اَنْتَ اَرْحَمُ الرّاحِمينَ في مَوْضِعِ الْعَفْوِ وَالرَّحْمَةِ وَاَشَدُّ الْمُعاقِبينَ في مَوْضِعِ النَّكالِ وَالنَّقِمَةِ وَاَعْظَمُ الْمُتَجَبِّرينَ في مَوْضِعِ الْكِبْرِياءِ وَالْعَظَمَةِ اَللّٰهُمَّ اَذِنْتَ لي في دُعائِكَ وَمَسْئَلَتِكَ فَاسْمَعْ يا سَميعُ مِدْحَتي وَاَجِبْ يا رَحيمُ دَعْوَتي وَاَقِلْ يا غَفُورُ عَثْرَتي فَكَمْ يا اِلٰهي

مِنْ كُرْبَةٍ قَدْ فَرَّجْتَهَا وَهُمُوْمٍ قَدْ كَشَفْتَهَا وَعَثْرَةٍ قَدْ أَقَلْتَهَا
وَرَحْمَةٍ قَدْ نَشَرْتَهَا وَحَلْقَةِ بَلَاءٍ قَدْ فَكَكْتَهَا اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِيْ
لَمْ يَتَّخِذْ صَاحِبَةً وَّلَا وَلَدًا وَّلَمْ يَكُنْ لَّهٗ شَرِيْكٌ فِي الْمُلْكِ
وَلَمْ يَكُنْ لَّهٗ وَلِيٌّ مِّنَ الذُّلِّ وَكَبِّرْهُ تَكْبِيْرًا اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ بِجَمِيْعِ
مَحَامِدِهٖ كُلِّهَا عَلٰى جَمِيْعِ نِعَمِهٖ كُلِّهَا اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِيْ لَا
مُضَادَّ لَهٗ فِيْ مُلْكِهٖ وَلَا مُنَازِعَ لَهٗ فِيْ أَمْرِهٖ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ
الَّذِيْ لَا شَرِيْكَ لَهٗ فِيْ خَلْقِهٖ وَلَا شَبِيْهَ لَهٗ فِيْ عَظَمَتِهٖ
اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الْفَاشِيْ فِي الْخَلْقِ أَمْرُهٗ وَحَمْدُهٗ الظَّاهِرِ
بِالْكَرَمِ مَجْدُهٗ الْبَاسِطِ بِالْجُوْدِ يَدَهٗ الَّذِيْ لَا تَنْقُصُ خَزَائِنُهٗ
وَلَا تَزِيْدُهٗ كَثْرَةُ الْعَطَاءِ إِلَّا جُوْدًا وَّكَرَمًا إِنَّهٗ هُوَ الْعَزِيْزُ
الْوَهَّابُ اَللّٰهُمَّ إِنِّيْ أَسْئَلُكَ قَلِيْلًا مِّنْ كَثِيْرٍ مَّعَ حَاجَةٍ
بِيْ إِلَيْهِ عَظِيْمَةٍ وَّغِنَاكَ عَنْهُ قَدِيْمٌ وَّهُوَ عِنْدِيْ كَثِيْرٌ
وَّهُوَ عَلَيْكَ سَهْلٌ يَّسِيْرٌ اَللّٰهُمَّ إِنَّ عَفْوَكَ عَنْ ذَنْبِيْ
وَتَجَاوُزَكَ عَنْ خَطِيْئَتِيْ وَصَفْحَكَ عَنْ ظُلْمِيْ وَسِتْرَكَ عَلٰى
قَبِيْحِ عَمَلِيْ وَحِلْمَكَ عَنْ كَثِيْرِ جُرْمِيْ عِنْدَ مَا كَانَ مِنْ خَطَائِيْ

وَعَمْدِي أَطْمَعَنِي فِي أَنْ أَسْئَلَكَ مَا لَا أَسْتَوْجِبُهُ مِنْكَ
الَّذِي رَزَقْتَنِي مِنْ رَحْمَتِكَ وَأَرَيْتَنِي مِنْ قُدْرَتِكَ وَعَرَّفْتَنِي
مِنْ إِجَابَتِكَ فَصِرْتُ أَدْعُوكَ آمِنًا وَأَسْأَلُكَ مُسْتَأْنِسًا لَا
خَائِفًا وَلَا وَجِلًا مُدِلًّا عَلَيْكَ فِيمَا قَصَدْتُ فِيهِ إِلَيْكَ فَإِنْ
أَبْطَأَ عَنِّي عَتَبْتُ بِجَهْلِي عَلَيْكَ وَلَعَلَّ الَّذِي أَبْطَأَ عَنِّي هُوَ
خَيْرٌ لِي لِعِلْمِكَ بِعَاقِبَةِ الْأُمُورِ فَلَمْ أَرَ مَوْلًى كَرِيمًا أَصْبَرَ
عَلَى عَبْدٍ لَئِيمٍ مِنْكَ عَلَيَّ يَا رَبِّ إِنَّكَ تَدْعُونِي فَأُوَلِّي عَنْكَ
وَتَتَحَبَّبُ إِلَيَّ فَأَتَبَغَّضُ إِلَيْكَ وَتَتَوَدَّدُ إِلَيَّ فَلَا أَقْبَلُ مِنْكَ كَأَنَّ
لِيَ التَّطَوُّلَ عَلَيْكَ فَلَمْ يَمْنَعْكَ ذٰلِكَ مِنَ الرَّحْمَةِ لِي وَالْإِحْسَانِ
إِلَيَّ وَالتَّفَضُّلِ عَلَيَّ بِجُودِكَ وَكَرَمِكَ فَارْحَمْ عَبْدَكَ الْجَاهِلَ وَجُدْ
عَلَيْهِ بِفَضْلِ إِحْسَانِكَ إِنَّكَ جَوَادٌ كَرِيمٌ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ مَالِكِ
الْمُلْكِ مُجْرِي الْفُلْكِ مُسَخِّرِ الرِّيَاحِ فَالِقِ الْإِصْبَاحِ دَيَّانِ الدِّينِ
رَبِّ الْعَالَمِينَ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَلَى حِلْمِهِ بَعْدَ عِلْمِهِ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ
عَلَى عَفْوِهِ بَعْدَ قُدْرَتِهِ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ عَلَى طُولِ أَنَاتِهِ فِي
غَضَبِهِ وَهُوَ قَادِرٌ عَلَى مَا يُرِيدُ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ خَالِقِ الْخَلْقِ بَاسِطِ

الرِّزْقِ فَالِقِ الْاِصْبَاحِ ذِی الْجَلَالِ وَالْاِكْرَامِ وَالْفَضْلِ وَالْاِنْعَامِ
الَّذِي بَعُدَ فَلَا يُرٰى وَقَرُبَ فَشَهِدَ النَّجْوٰى تَبَارَكَ وَتَعَالٰى
اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي لَيْسَ لَهٗ مُنَازِعٌ يُعَادِلُهٗ وَلَا شَبِيْهٌ يُشَاكِلُهٗ
وَلَا ظَهِيْرٌ يُعَاضِدُهٗ قَهَرَ بِعِزَّتِهِ الْاَعِزَّآءَ وَتَوَاضَعَ لِعَظَمَتِهِ
الْعُظَمَآءُ فَبَلَغَ بِقُدْرَتِهٖ مَا يَشَآءُ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي يُجِيْبُنِيْ
حِيْنَ اُنَادِيْهِ وَيَسْتُرُ عَلَيَّ كُلَّ عَوْرَةٍ وَاَنَا اَعْصِيْهِ وَيُعَظِّمُ
النِّعْمَةَ عَلَيَّ فَلَا اُجَازِيْهِ فَكَمْ مِنْ مَوْهِبَةٍ هَنِيْئَةٍ قَدْ
وَعَطِيَّةٍ مَخُوْفَةٍ قَدْ كَفَانِيْ وَبَهْجَةٍ مُوْنِقَةٍ قَدْ اَرَانِيْ فَاُثْنِيْ
عَلَيْهِ حَامِدًا وَاَذْكُرُهٗ مُسَبِّحًا اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي لَا يُهْتَكُ
حِجَابُهٗ وَلَا يُغْلَقُ بَابُهٗ وَلَا يُرَدُّ سَآئِلُهٗ وَلَا يُخَيَّبُ اٰمِلُهٗ اَلْحَمْدُ
لِلّٰهِ الَّذِي يُؤْمِنُ الْخَآئِفِيْنَ وَيُنَجِّي الصَّالِحِيْنَ وَيَرْفَعُ
الْمُسْتَضْعَفِيْنَ وَيَضَعُ الْمُسْتَكْبِرِيْنَ وَيُهْلِكُ مُلُوْكًا
وَيَسْتَخْلِفُ اٰخَرِيْنَ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ قَاصِمِ الْجَبَّارِيْنَ مُبِيْرِ الظَّالِمِيْنَ
مُدْرِكِ الْهَارِبِيْنَ نَكَالِ الظَّالِمِيْنَ صَرِيْخِ الْمُسْتَصْرِخِيْنَ
مَوْضِعِ حَاجَاتِ الطَّالِبِيْنَ مُعْتَمَدِ الْمُؤْمِنِيْنَ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ

الَّذِي مِنْ خَشْيَتِهِ تَرْعَدُ السَّمَاءُ وَسُكَّانُهَا وَتَرْجُفُ
الْأَرْضُ وَعُمَّارُهَا وَتَمُوجُ الْبِحَارُ وَمَنْ يَسْبَحُ فِي غَمَرَاتِهَا
اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي هَدَانَا لِهٰذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا أَنْ
هَدَانَا اللّٰهُ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي يَخْلُقُ وَلَمْ يُخْلَقْ وَيَرْزُقُ
وَلَا يُرْزَقُ وَيُطْعِمُ وَلَا يُطْعَمُ وَيُمِيتُ الْأَحْيَاءَ وَيُحْيِي الْمَوْتٰى
وَهُوَ حَيٌّ لَا يَمُوتُ بِيَدِهِ الْخَيْرُ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ
اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ وَأَمِينِكَ
وَصَفِيِّكَ وَحَبِيبِكَ وَخِيَرَتِكَ مِنْ خَلْقِكَ وَحَافِظِ سِرِّكَ
وَمُبَلِّغِ رِسَالَاتِكَ أَفْضَلَ وَأَحْسَنَ وَأَجْمَلَ وَأَكْمَلَ وَأَزْكٰى
وَأَنْمٰى وَأَطْيَبَ وَأَطْهَرَ وَأَسْنٰى وَأَكْثَرَ مَا صَلَّيْتَ وَبَارَكْتَ
وَتَرَحَّمْتَ وَتَحَنَّنْتَ وَسَلَّمْتَ عَلٰى أَحَدٍ مِنْ عِبَادِكَ
وَأَنْبِيَائِكَ وَرُسُلِكَ وَصِفْوَتِكَ وَأَهْلِ الْكَرَامَةِ عَلَيْكَ
مِنْ خَلْقِكَ اَللّٰهُمَّ وَصَلِّ عَلٰى عَلِيٍّ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَوَصِيِّ
رَسُولِ رَبِّ الْعَالَمِينَ عَبْدِكَ وَوَلِيِّكَ وَأَخِي رَسُولِكَ
وَحُجَّتِكَ عَلٰى خَلْقِكَ وَآيَتِكَ الْكُبْرٰى وَالنَّبَإِ الْعَظِيمِ

وَصَلِّ عَلَى الصِّدِّيقَةِ الطَّاهِرَةِ فَاطِمَةَ سَيِّدَةِ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ
وَصَلِّ عَلَى سِبْطَيِ الرَّحْمَةِ وَإِمَامَيِ الْهُدَى الْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ
سَيِّدَيْ شَبَابِ أَهْلِ الْجَنَّةِ وَصَلِّ عَلَى أَئِمَّةِ الْمُسْلِمِينَ
عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ وَمُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ وَجَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ وَمُوسَى
بْنِ جَعْفَرٍ وَعَلِيِّ بْنِ مُوسَى وَمُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ وَعَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدٍ
وَالْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ وَالْخَلَفِ الْهَادِي الْمَهْدِيِّ حُجَجِكَ عَلَى
عِبَادِكَ وَأُمَنَائِكَ فِي بِلَادِكَ صَلٰوةً كَثِيرَةً دَائِمَةً اَللّٰهُمَّ
وَصَلِّ عَلَى وَلِيِّ أَمْرِكَ الْقَائِمِ الْمُؤَمَّلِ وَالْعَدْلِ الْمُنْتَظَرِ
وَحُفَّهُ بِمَلَائِكَتِكَ الْمُقَرَّبِينَ وَأَيِّدْهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ يَا
رَبَّ الْعَالَمِينَ اَللّٰهُمَّ اجْعَلْهُ الدَّاعِيَ إِلَى كِتَابِكَ
وَالْقَائِمَ بِدِينِكَ اسْتَخْلِفْهُ فِي الْأَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفْتَ
الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِ مَكِّنْ لَهُ دِينَهُ الَّذِي ارْتَضَيْتَهُ لَهُ
أَبْدِلْهُ مِنْ بَعْدِ خَوْفِهِ أَمْنًا يَعْبُدُكَ لَا يُشْرِكُ بِكَ شَيْئًا
اَللّٰهُمَّ أَعِزَّهُ وَأَعْزِزْ بِهِ وَانْصُرْهُ وَانْتَصِرْ بِهِ وَانْصُرْهُ نَصْرًا
عَزِيزًا وَافْتَحْ لَهُ فَتْحًا يَسِيرًا وَاجْعَلْ لَهُ مِنْ لَدُنْكَ سُلْطَانًا

نَصِيرًا اَللّٰهُمَّ اَظْهِرْ بِهٖ دِيْنَكَ وَسُنَّةَ نَبِيِّكَ حَتّٰى لَا
يَسْتَخْفِي بِشَيْءٍ مِنَ الْحَقِّ مَخَافَةَ اَحَدٍ مِنَ الْخَلْقِ اَللّٰهُمَّ
اِنَّا نَرْغَبُ اِلَيْكَ فِي دَوْلَةٍ كَرِيْمَةٍ تُعِزُّ بِهَا الْاِسْلَامَ وَاَهْلَهٗ
وَتُذِلُّ بِهَا النِّفَاقَ وَاَهْلَهٗ وَتَجْعَلُنَا فِيْهَا مِنَ الدُّعَاةِ اِلٰى
طَاعَتِكَ وَالْقَادَةِ اِلٰى سَبِيْلِكَ وَتَرْزُقُنَا بِهَا كَرَامَةَ الدُّنْيَا
وَالْاٰخِرَةِ اَللّٰهُمَّ مَا عَرَّفْتَنَا مِنَ الْحَقِّ فَحَمِّلْنَاهُ وَمَا قَصُرْنَا عَنْهُ
فَبَلِّغْنَاهُ اَللّٰهُمَّ الْمُمْ بِهٖ شَعَثَنَا وَاشْعَبْ بِهٖ صَدْعَنَا
وَارْتُقْ بِهٖ فَتْقَنَا وَكَثِّرْ بِهٖ قِلَّتَنَا وَاَعْزِزْ بِهٖ ذِلَّتَنَا وَاَغْنِ
بِهٖ عَائِلَنَا وَاقْضِ بِهٖ عَنْ مُغْرَمِنَا وَاجْبُرْ بِهٖ فَقْرَنَا وَسُدَّ
بِهٖ خَلَّتَنَا وَيَسِّرْ بِهٖ عُسْرَتَنَا وَبَيِّضْ بِهٖ وُجُوْهَنَا وَفُكَّ بِهٖ
اَسْرَنَا وَاَنْجِحْ بِهٖ طَلِبَتَنَا وَاَنْجِزْ بِهٖ مَوَاعِيْدَنَا وَاسْتَجِبْ
بِهٖ دَعْوَتَنَا وَاَعْطِنَا بِهٖ سُؤْلَنَا وَبَلِّغْنَا بِهٖ مِنَ الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ
اٰمَالَنَا وَاَعْطِنَا بِهٖ فَوْقَ رَغْبَتِنَا يَا خَيْرَ الْمَسْئُوْلِيْنَ وَاَوْسَعَ
الْمُعْطِيْنَ اِشْفِ بِهٖ صُدُوْرَنَا وَاَذْهِبْ بِهٖ غَيْظَ قُلُوْبِنَا
وَاهْدِنَا بِهٖ لِمَا اخْتُلِفَ فِيْهِ مِنَ الْحَقِّ بِاِذْنِكَ اِنَّكَ تَهْدِيْ

مَنْ تَشَاءُ اِلٰى صِرَاطٍ مُسْتَقِيْمٍ وَانْصُرْنَا بِهٖ عَلٰى عَدُوِّكَ وَعَدُوِّنَا
اِلٰهَ الْحَقِّ اٰمِيْنَ اَللّٰهُمَّ اِنَّا نَشْكُوْا اِلَيْكَ فَقْدَ نَبِيِّنَا صَلَوَاتُكَ
عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَغَيْبَةَ وَلِيِّنَا وَكَثْرَةَ عَدُوِّنَا وَقِلَّةَ عَدَدِنَا
وَشِدَّةَ الْفِتَنِ بِنَا وَتَظَاهُرَ الزَّمَانِ عَلَيْنَا فَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ
وَاٰلِهٖ وَاَعِنَّا عَلٰى ذٰلِكَ بِفَتْحٍ مِنْكَ تُعَجِّلُهٗ وَبِضُرٍّ تَكْشِفُهٗ
وَنَصْرٍ تُعِزُّهٗ وَسُلْطَانِ حَقٍّ تُظْهِرُهٗ وَرَحْمَةٍ مِنْكَ تُجَلِّلُنَاهَا
وَعَافِيَةٍ مِنْكَ تُلْبِسُنَاهَا بِرَحْمَتِكَ يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِيْنَ

و مستحب است دعاهائیکه برای وقت سحر وارد شده است تا جائیکه میتواند بخواند مثل دعای ابو حمزهٔ ثمالی که از حضرت امام زین العابدین علیه السلام وارد گردیده و نیز دعائیکه از امام محمّد باقر علیه السلام وارد شده است بخواند

اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْئَلُكَ مِنْ بَهَائِكَ بِاَبْهَاهُ وَكُلُّ بَهَائِكَ
بَهِيٌّ اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْئَلُكَ بِبَهَائِكَ كُلِّهٖ اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْئَلُكَ مِنْ
جَمَالِكَ بِاَجْمَلِهٖ وَكُلُّ جَمَالِكَ جَمِيْلٌ اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْئَلُكَ بِجَمَالِكَ
كُلِّهٖ اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْئَلُكَ مِنْ جَلَالِكَ بِاَجَلِّهٖ وَكُلُّ جَلَالِكَ جَلِيْلٌ
اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْئَلُكَ بِجَلَالِكَ كُلِّهٖ اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْئَلُكَ مِنْ عَظَمَتِكَ

بِاَعْظَمِهَا وَكُلُّ عَظَمَتِكَ عَظِيمَةٌ اَللّٰهُمَّ اِنِّي اَسْئَلُكَ
بِعَظَمَتِكَ كُلِّهَا اَللّٰهُمَّ اِنِّي اَسْئَلُكَ مِنْ نُورِكَ بِاَنْوَرِهٖ
وَكُلُّ نُورِكَ نَيِّرٌ اَللّٰهُمَّ اِنِّي اَسْئَلُكَ بِنُورِكَ كُلِّهٖ
اَللّٰهُمَّ اِنِّي اَسْئَلُكَ مِنْ رَحْمَتِكَ بِاَوْسَعِهَا وَكُلُّ
رَحْمَتِكَ وَاسِعَةٌ اَللّٰهُمَّ اِنِّي اَسْئَلُكَ بِرَحْمَتِكَ كُلِّهَا
اَللّٰهُمَّ اِنِّي اَسْئَلُكَ مِنْ كَلِمَاتِكَ بِاَتَمِّهَا وَكُلُّ كَلِمَاتِكَ
تَامَّةٌ اَللّٰهُمَّ اِنِّي اَسْئَلُكَ بِكَلِمَاتِكَ كُلِّهَا اَللّٰهُمَّ اِنِّي
اَسْئَلُكَ مِنْ كَمَالِكَ بِاَكْمَلِهٖ وَكُلُّ كَمَالِكَ كَامِلٌ اَللّٰهُمَّ
اِنِّي اَسْئَلُكَ بِكَمَالِكَ كُلِّهٖ اَللّٰهُمَّ اِنِّي اَسْئَلُكَ مِنْ
اَسْمَائِكَ بِاَكْبَرِهَا وَكُلُّ اَسْمَائِكَ كَبِيرَةٌ اَللّٰهُمَّ اِنِّي
اَسْئَلُكَ بِاَسْمَائِكَ كُلِّهَا اَللّٰهُمَّ اِنِّي اَسْئَلُكَ مِنْ عِزَّتِكَ
بِاَعَزِّهَا وَكُلُّ عِزَّتِكَ عَزِيزَةٌ اَللّٰهُمَّ اِنِّي اَسْئَلُكَ بِعِزَّتِكَ
كُلِّهَا اَللّٰهُمَّ اِنِّي اَسْئَلُكَ مِنْ مَشِيَّتِكَ بِاَمْضَاهَا
وَكُلُّ مَشِيَّتِكَ مَاضِيَةٌ اَللّٰهُمَّ اِنِّي اَسْئَلُكَ بِمَشِيَّتِكَ كُلِّهَا
اَللّٰهُمَّ اِنِّي اَسْئَلُكَ مِنْ قُدْرَتِكَ بِالْقُدْرَةِ الَّتِي اسْتَطَلْتَ

بِهَا عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ وَّكُلُّ قُدْرَتِكَ مُسْتَطِيْلَةٌ اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ
اَسْئَلُكَ بِقُدْرَتِكَ كُلِّهَا اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْئَلُكَ مِنْ عِلْمِكَ
بِاَنْفَذِهٖ وَكُلُّ عِلْمِكَ نَافِذٌ اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْئَلُكَ بِعِلْمِكَ
كُلِّهٖ اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْئَلُكَ مِنْ قَوْلِكَ بِاَرْضَاهُ وَكُلُّ قَوْلِكَ
رَضِيٌّ اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْئَلُكَ بِقَوْلِكَ كُلِّهٖ اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ
اَسْئَلُكَ مِنْ مَسَآئِلِكَ بِاَحَبِّهَا اِلَيْكَ وَكُلُّ مَسَائِلِكَ
اِلَيْكَ حَبِيْبَةٌ اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْئَلُكَ بِمَسَآئِلِكَ كُلِّهَا
اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْئَلُكَ مِنْ شَرَفِكَ بِاَشْرَفِهٖ وَكُلُّ شَرَفِكَ شَرِيْفٌ
اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْئَلُكَ بِشَرَفِكَ كُلِّهٖ اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْئَلُكَ مِنْ
سُلْطَانِكَ بِاَدْوَمِهٖ وَكُلُّ سُلْطَانِكَ دَآئِمٌ اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ
اَسْئَلُكَ بِسُلْطَانِكَ كُلِّهٖ اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْئَلُكَ مِنْ
مُلْكِكَ بِاَفْخَرِهٖ وَكُلُّ مُلْكِكَ فَاخِرٌ اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْئَلُكَ
بِمُلْكِكَ كُلِّهٖ اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْئَلُكَ مِنْ عُلُوِّكَ بِاَعْلَاهُ
وَكُلُّ عُلُوِّكَ عَالٍ اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْئَلُكَ بِعُلُوِّكَ كُلِّهٖ
اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْئَلُكَ مِنْ مَنِّكَ بِاَقْدَمِهٖ وَكُلُّ مَنِّكَ قَدِيْمٌ

اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُكَ بِمَنِّكَ كُلِّهٖ اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُكَ مِنْ
اٰیَاتِكَ بِاَكْرَمِهَا وَكُلُّ اٰیَاتِكَ كَرِیْمَةٌ اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُكَ
بِاٰیَاتِكَ كُلِّهَا اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُكَ بِمَا اَنْتَ فِیْهِ مِنَ الشَّاْنِ
وَالْجَبَرُوْتِ وَاَسْئَلُكَ بِكُلِّ شَاْنٍ وَحْدَهٗ وَجَبَرُوْتٍ وَحْدَهَا
اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُكَ بِمَا تُجِیْبُنِیْ حِیْنَ اَسْئَلُكَ فَاَجِبْنِیْ
یَا اَللّٰهُ (خواندن دعای) یَا عُدَّتِیْ فِیْ كُرْبَتِیْ وَیَا صَاحِبِیْ فِیْ شِدَّتِیْ
وَیَا وَلِیِّیْ فِیْ نِعْمَتِیْ وَیَا غَایَتِیْ فِیْ رَغْبَتِیْ اَنْتَ السَّاتِرُ عَوْرَتِیْ
وَالْمُؤْمِنُ رَوْعَتِیْ وَالْمُقِیْلُ عَثْرَتِیْ فَاغْفِرْلِیْ خَطِیْئَتِیْ اَللّٰهُمَّ
اِنِّیْ اَسْئَلُكَ خُشُوْعَ الْاِیْمَانِ قَبْلَ خُشُوْعِ الذُّلِّ فِی النَّارِ
یَا وَاحِدُ یَا اَحَدُ یَا صَمَدُ یَا مَنْ لَمْ یَلِدْ وَلَمْ یُوْلَدْ وَلَمْ یَكُنْ لَهٗ
كُفُوًا اَحَدٌ یَا مَنْ یُعْطِیْ مَنْ سَئَلَهٗ تَحَنُّنًا مِنْهُ وَرَحْمَةً
وَیَبْتَدِئُ بِالْخَیْرِ مَنْ لَمْ یَسْئَلْهُ تَفَضُّلًا مِنْهُ وَكَرَمًا بِكَرَمِكَ
الدَّائِمِ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَاٰلِ مُحَمَّدٍ وَهَبْ لِیْ رَحْمَةً وَاسِعَةً
جَامِعَةً اَبْلُغُ بِهَا خَیْرَ الدُّنْیَا وَالْاٰخِرَةِ اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْتَغْفِرُكَ
لِمَا تُبْتُ اِلَیْكَ مِنْهُ ثُمَّ عُدْتُ فِیْهِ وَاَسْتَغْفِرُكَ لِكُلِّ خَیْرٍ

أَرَدْتُ بِهِ وَجْهَكَ فَخَالَطَنِي فِيهِ مَا لَيْسَ لَكَ اَللّٰهُمَّ صَلِّ
عَلٰى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاعْفُ عَنْ ظُلْمِي وَجُرْمِي بِحِلْمِكَ
وَجُودِكَ يَا كَرِيمُ يَا مَنْ لَا يَخِيبُ سَائِلُهُ وَلَا يَنْفَدُ نَائِلُهُ يَا مَنْ
عَلَا فَلَا شَيْءَ فَوْقَهُ وَدَنَى فَلَا شَيْءَ دُونَهُ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ
وَآلِ مُحَمَّدٍ وَارْحَمْنِي يَا فَالِقَ الْبَحْرِ لِمُوسٰى اَللَّيْلَةَ اَللَّيْلَةَ
اَللَّيْلَةَ اَلسَّاعَةَ اَلسَّاعَةَ اَللّٰهُمَّ طَهِّرْ قَلْبِي مِنَ
النِّفَاقِ وَعَمَلِي مِنَ الرِّيَاءِ وَلِسَانِي مِنَ الْكِذْبِ وَعَيْنِي مِنَ
الْخِيَانَةِ فَإِنَّكَ تَعْلَمُ خَائِنَةَ الْأَعْيُنِ وَمَا تُخْفِي الصُّدُورُ يَا
رَبِّ هٰذَا مَقَامُ الْعَائِذِ بِكَ مِنَ النَّارِ هٰذَا مَقَامُ الْمُسْتَجِيرِ
بِكَ مِنَ النَّارِ هٰذَا مَقَامُ الْمُسْتَغِيثِ بِكَ مِنَ النَّارِ هٰذَا مَقَامُ
الْهَارِبِ إِلَيْكَ مِنَ النَّارِ هٰذَا مَقَامُ مَنْ يَبُوءُ لَكَ بِخَطِيئَتِهِ
وَيَعْتَرِفُ بِذَنْبِهِ وَيَتُوبُ إِلٰى رَبِّهِ هٰذَا مَقَامُ الْبَائِسِ الْفَقِيرِ
هٰذَا مَقَامُ الْخَائِفِ الْمُسْتَجِيرِ هٰذَا مَقَامُ الْمَحْزُونِ الْمَكْرُوبِ
هٰذَا مَقَامُ الْمَغْمُومِ الْمَهْمُومِ هٰذَا مَقَامُ الْغَرِيبِ الْغَرِيقِ
هٰذَا مَقَامُ الْمُسْتَوْحِشِ الْفَرِقِ هٰذَا مَقَامُ مَنْ لَا يَجِدُ لِذَنْبِهِ

غَافِرًا غَيْرَكَ وَلَا لِضَعْفِهِ مُقَوِّيًا اِلَّا اَنْتَ وَلَا لِهَمِّهِ مُفَرِّجًا سِوَاكَ
يَا اَللّٰهُ يَا كَرِيْمُ لَا تُحْرِقْ وَجْهِيْ بِالنَّارِ بَعْدَ سُجُوْدِيْ لَكَ وَتَعْفِيْرِيْ
بِغَيْرِ مَنٍّ مِنِّيْ عَلَيْكَ بَلْ لَكَ الْحَمْدُ وَالْمَنُّ وَالتَّفَضُّلُ عَلَيَّ اِرْحَمْ
اَيْ رَبِّ اَيْ رَبِّ اَيْ رَبِّ (بگويد تا آنكه نفس قطع شود) ضَعْفِيْ
وَقِلَّةَ حِيْلَتِيْ وَرِقَّةَ جِلْدِيْ وَتَبَدُّدَ اَوْصَالِيْ وَتَنَاثُرَ لَحْمِيْ
وَجِسْمِيْ وَجَسَدِيْ وَوَحْدَتِيْ وَوَحْشَتِيْ فِيْ قَبْرِيْ وَجَزَعِيْ
مِنْ صَغِيْرِ الْبَلَاۤءِ اَسْئَلُكَ يَا رَبِّ قُرَّةَ الْعَيْنِ وَالْاِغْتِبَاطَ
يَوْمَ الْحَسْرَةِ وَالنَّدَامَةِ بَيِّضْ وَجْهِيْ يَا رَبِّ يَوْمَ تَسْوَدُّ فِيْهِ
الْوُجُوْهُ اٰمِنِّيْ مِنَ الْفَزَعِ الْاَكْبَرِ اَسْئَلُكَ الْبُشْرٰى يَوْمَ
تَقَلَّبُ فِيْهِ الْقُلُوْبُ وَالْاَبْصَارُ وَالْبُشْرٰى عِنْدَ فِرَاقِ
الدُّنْيَا اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِيْ اَرْجُوْهُ عَوْنًا فِيْ حَيٰوتِيْ وَاُعِدُّهُ
ذُخْرًا لِيَوْمِ فَاقَتِيْ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِيْ اَدْعُوْهُ وَلَا اَدْعُوْ غَيْرَهُ
وَلَوْ دَعَوْتُ غَيْرَهُ لَخَيَّبَ دُعَاۤئِيْ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِيْ اَرْجُوْهُ
وَلَا اَرْجُوْ غَيْرَهُ وَلَوْ رَجَوْتُ غَيْرَهُ لَاَخْلَفَ رَجَاۤئِيْ اَلْحَمْدُ
لِلّٰهِ الْمُنْعِمِ الْمُحْسِنِ الْمُجْمِلِ الْمُفْضِلِ ذِي الْجَلَالِ وَالْاِكْرَامِ

وَلِيَّ كُلِّ نِعْمَةٍ وَصَاحِبَ كُلِّ حَسَنَةٍ وَمُنْتَهَى كُلِّ رَغْبَةٍ
وَقَاضِيَ كُلِّ حَاجَةٍ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَاٰلِ مُحَمَّدٍ
وَارْزُقْنِي الْيَقِيْنَ وَحُسْنَ الظَّنِّ بِكَ وَاَثْبِتْ رَجَائَكَ فِيْ
قَلْبِيْ وَاقْطَعْ رَجَائِيْ عَمَّنْ سِوَاكَ حَتّٰى لَا اَرْجُوْ غَيْرَكَ وَلَا
اَثِقَ اِلَّا بِكَ يَا لَطِيْفًا لِمَا يَشَاءُ اُلْطُفْ لِيْ فِيْ جَمِيْعِ اَحْوَالِيْ بِمَا
تُحِبُّ وَتَرْضٰى يَا رَبِّ اِنِّيْ ضَعِيْفٌ عَلَى النَّارِ فَلَا تُعَذِّبْنِيْ بِالنَّارِ
يَا رَبِّ ارْحَمْ دُعَائِيْ وَتَضَرُّعِيْ وَخَوْفِيْ وَذُلِّيْ وَمَسْكَنَتِيْ
وَتَعْوِيْذِيْ وَتَلْوِيْذِيْ يَا رَبِّ اِنِّيْ ضَعِيْفٌ عَنْ طَلَبِ الدُّنْيَا
وَاَنْتَ وَاسِعٌ كَرِيْمٌ اَسْئَلُكَ يَا رَبِّ بِقُوَّتِكَ عَلٰى ذٰلِكَ
وَقُدْرَتِكَ عَلَيْهِ وَغِنَاكَ عَنْهُ وَحَاجَتِيْ اِلَيْهِ اَنْ تَرْزُقَنِيْ
فِيْ عَامِيْ هٰذَا وَشَهْرِيْ هٰذَا وَيَوْمِيْ هٰذَا وَسَاعَتِيْ هٰذِهٖ
رِزْقًا تُغْنِيْنِيْ بِهٖ عَنْ تَكَلُّفِ مَا فِيْ اَيْدِي النَّاسِ مِنْ
مِنْ رِزْقِكَ الْحَلَالِ الطَّيِّبِ اَيْ رَبِّ مِنْكَ اَطْلُبُ وَاِلَيْكَ
اَرْغَبُ وَاِيَّاكَ اَرْجُوْ وَاَنْتَ اَهْلُ ذٰلِكَ لَا اَرْجُوْ غَيْرَكَ وَلَا
اَثِقُ اِلَّا بِكَ يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِيْنَ اَيْ رَبِّ ظَلَمْتُ نَفْسِيْ

فَاغْفِرْ لِي وَارْحَمْنِي وَعَافِنِي يَا سَامِعَ كُلِّ صَوْتٍ وَيَا جَامِعَ
كُلِّ فَوْتٍ وَيَا بَارِئَ النُّفُوسِ بَعْدَ الْمَوْتِ يَا مَنْ لَا تَغْشَاهُ الظُّلُمَاتُ
وَلَا تَشْتَبِهُ عَلَيْهِ الْأَصْوَاتُ وَلَا يَشْغَلُهُ شَيْءٌ عَنْ شَيْءٍ
أَعْطِ مُحَمَّدًا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ أَفْضَلَ مَا سَأَلَكَ وَأَفْضَلَ
مَا سُئِلْتَ لَهُ وَأَفْضَلَ مَا أَنْتَ مَسْئُولٌ لَهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ
وَهَبْ لِي الْعَافِيَةَ حَتّٰى تُهَنِّئَنِي الْمَعِيْشَةَ وَاخْتِمْ لِي بِخَيْرٍ
حَتّٰى لَا تَضُرَّنِي الذُّنُوبُ اَللّٰهُمَّ رَضِّنِي بِمَا قَسَمْتَ لِي
حَتّٰى لَا أَسْئَلَ أَحَدًا شَيْئًا اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَآلِ
مُحَمَّدٍ وَافْتَحْ لِي خَزَائِنَ رَحْمَتِكَ وَارْحَمْنِي رَحْمَةً لَا تُعَذِّبُنِي
بَعْدَهَا أَبَدًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَارْزُقْنِي مِنْ فَضْلِكَ
الْوَاسِعِ رِزْقًا حَلَالًا طَيِّبًا لَا تُفْقِرُنِي إِلٰى أَحَدٍ بَعْدَهُ سِوَاكَ
تَزِيدُنِي بِذٰلِكَ شُكْرًا وَإِلَيْكَ فَاقَةً وَفَقْرًا وَبِكَ عَمَّنْ
سِوَاكَ غِنًى وَتَعَفُّفًا يَا مُحْسِنُ يَا مُجْمِلُ يَا مُنْعِمُ يَا مُفْضِلُ
يَا مَلِيكُ يَا مُقْتَدِرُ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاكْفِنِي
الْمُهِمَّ كُلَّهُ وَاقْضِ لِي بِالْحُسْنٰى وَبَارِكْ لِي فِي جَمِيعِ أُمُورِي

وَاقْضِ لِي جَمِيعَ حَوَائِجِي اَللّٰهُمَّ يَسِّرْ لِي مَا اَخَافُ تَعْسِيرَهُ فَاِنَّ تَيْسِيرَ مَا اَخَافُ تَعْسِيرَهُ عَلَيْكَ سَهْلٌ يَسِيرٌ وَسَهِّلْ لِي مَا اَخَافُ حُزُونَتَهُ وَنَفِّسْ عَنِّي مَا اَخَافُ ضِيقَهُ وَكُفَّ عَنِّي مَا اَخَافُ هَمَّهُ وَاصْرِفْ عَنِّي مَا اَخَافُ بَلِيَّتَهُ يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ اَللّٰهُمَّ امْلَاْ قَلْبِي حُبّاً لَكَ وَخَشْيَةً مِنْكَ وَتَصْدِيقاً لَكَ وَاِيمَاناً بِكَ وَفَرَقاً مِنْكَ وَشَوْقاً اِلَيْكَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْاِكْرَامِ اَللّٰهُمَّ اِنَّ لَكَ حُقُوقاً فَتَصَدَّقْ بِهَا عَلَيَّ وَلِلنَّاسِ قِبَلِي تَبِعَاتٌ فَتَحَمَّلْهَا عَنِّي وَقَدْ اَوْجَبْتَ لِكُلِّ ضَيْفٍ قِرًى وَاَنَا ضَيْفُكَ فَاجْعَلْ قِرَايَ اللَّيْلَةَ الْجَنَّةَ يَا وَهَّابَ الْجَنَّةِ يَا وَهَّابَ الْمَغْفِرَةِ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ اِلَّا بِكَ

اعمال روزهای مبارک رمضان

واما اعمال روزهای ماه رمضان المبارک وعاهائیست که وارد شده ازانجمله است روایت از امام محمد نقی علیه السلام که مستحب است آنکه بسیار بگوئی در هر وقت از شب و روز ماه رمضان از اول ماه تا آخر

يَا ذَا الَّذِي كَانَ قَبْلَ كُلِّ شَيْءٍ ثُمَّ خَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ ثُمَّ يَبْقَى

وَيَفْنى كُلُّ شَيْءٍ يَاذَا الَّذِي لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَيَاذَا الَّذِي لَيْسَ فِي السَّمٰوَاتِ الْعُلٰى وَلَا فِي الْاَرَضِينَ السُّفْلٰى وَلَا فَوْقَهُنَّ وَلَا تَحْتَهُنَّ وَلَا بَيْنَهُنَّ اِلٰهٌ يُعْبَدُ غَيْرُهُ لَكَ الْحَمْدُ حَمْداً لَا يَقْوٰى عَلٰى اِحْصَائِهِ اِلَّا اَنْتَ فَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَاٰلِ مُحَمَّدٍ صَلٰوةً لَا يَقْوٰى عَلٰى اِحْصَائِهَا اِلَّا اَنْتَ

وشیخ کفعمی در مصباح روایت نموده کسیکه بخواند این دعا را در هر روز ماه رمضان می آمرزد خدا گناهان چهل ساله او را اَللّٰهُمَّ رَبَّ شَهْرِ رَمَضَانَ الَّذِي اَنْزَلْتَ فِيهِ الْقُرْاٰنَ وَافْتَرَضْتَ عَلٰى عِبَادِكَ فِيهِ الصِّيَامَ وَارْزُقْنِي حَجَّ بَيْتِكَ الْحَرَامِ فِي هٰذَا الْعَامِ وَفِي كُلِّ عَامٍ وَاغْفِرْ لِيَ الذُّنُوبَ الْعِظَامَ فَاِنَّهُ لَا يَغْفِرُهَا غَيْرُكَ يَاذَا الْجَلَالِ وَالْاِكْرَامِ - واز سنتهای ماه رمضان است که در هر روز صد مرتبه صلوات فرستد و اگر زیادتر شود افضل است در مفاتیح از مقنعهٔ شیخ مفید آن را روایت نموده

اعمال لیالی بیض

شب سیزدهم اوّل لیالی بیض است و غسل در آن مستحب است

و چهار رکعت نماز در آن خواندن مستحب است در هر رکعت یک حمد و بیست
و پنج مرتبه توحید بخواند و خواندن دو رکعت نمازی که در شب سیزدهم
رجب و شعبان خوانده میشود و سابقاً بیان شد و در هر رکعت بعد از حمد
یٰسٓ و تبارك الملك و توحید بخواند ـ در شب چهاردهم این نماز را
چهار رکعت بدو سلام بجاآورد ـ و در شب پانزدهم این نماز را شش
رکعت دو دو رکعت بجاآورد و مخصوصاً شب پانزدهم غسل و زیارت امام
حسین علیه السّلام مستحب است.

فضیلت شبهای قدر

شب نوزدهم و بیست و یکم و بیست و سوم ماه رمضان شب قدر
است و عمل در آن بهتر است از هزار ماه عمل که در غیر آن شب واقع شود
در آن شب است که مقدرات معین میگردد ارزاق و اجال محتوم میشود
دعا و نماز در آن شب فوائد بسیار دارد و مخصوصاً دعا نمودن برای خود و پدر
و مادر و برادران و خویشان و وابستگان بلکه برای جامعهٔ اسلامی
و پیشوایان دین و مذهب را نباید فراموش نمود ـ بدیهی است که در
اثر دعا برای خود و دیگران عمر زیاد میشود روزی وسیع میگردد و بلاء دور

میشود از شرّ ظالم محفوظ می ماند پس در آن شب از دعا و نماز و تسبیح
و خواندن قرآن نباید غفلت نمود در شب قدر است روح که اعظم ملائکه
است با افواجی از ملک باذن پروردگار بزمین فرود آیند حمد و ثنای الٰهی
را که بندگان کنند میشنوند روز نوزدهم سال چهلم هجری در موقع نماز صبح
بود که عبدالرحمن بن ملجم مرادی بضرب شمشیر فرق مبارک جناب امیرالمؤمنین
علی علیه السّلام را مجروح نمود در اثر آن ضربت جنابش در شب بیست و یکم
ماه رمضان وفات نمود صلوات اللّه و سلامه علیه پس زیارت
و سوگواری بر آن حضرت و در شب وفات آنحضرت تاریک نمودن منازل
و دکاکین خود ولو برای یک دقیقه یا کمتر و سکوت و فکر نمودن در مناقب
و فضائل آن بزرگوار موجب اجر و ثواب است. و از تعظیم شعائر اللّه بشمار
میرود و بسبب آن فرزندان و کودکان و بی خبران متوجّه باین امر مهمّ میشوند

اعمال شبهای قدر

بیداری در شبهای قدر و مشغول بودن بتسبیح و دعا و نماز سُنّتِ
مؤکّد است و سبب آمرزش گناهان است و در این شبها است که
باید طلب آمرزش برای پدر و مادر و خویشان و صاحبان حق و پیشوایان

دین وغیره نمود در این شبها است که باید مشغول باذکار وتسبیح وصلوات
گردید وبذکر پروردگار دلهای خسته را چنانیکه در قرآن است اَلَا بِذِکْرِ
اللّٰهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوْبُ آسایش داده خواهد شد و در این شبها
است که باید دعای عافیت وعاقبت بخیری نمود وطلب وسعت رزق
از درگاه حق کرد - خواندن جوشن کبیر در این شبها وارد گردیده مخصوصا
شب بیست وسوم از دو شب دیگر افضل است وغسل در این سه شب
مستحب است علامهٔ مجلسی غسل این شبها را مقارن غروب آفتاب
بهتر دانسته است وشب بیست وسوم دو غسل وارد شده یکی
اول شب ودیگری آخر شب واز جملهٔ اعمال این شبها است دو رکعت
نماز که بعد از حمد درهر رکعت هفت مرتبه قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ بخواند وبعد از
فراغ از نماز هفتاد مرتبه اَسْتَغْفِرُ اللّٰهَ وَاَتُوْبُ اِلَیْهِ بگوید چه در حدیث
نبوی است کسیکه چنین کند قبل از آنکه از جای خود برخیزد خدای تعالی او
وپدر ومادرش را خواهد آمرزید وصد رکعت نماز هر دو رکعت بیک سلام
در این سه شب وارد شده است وفضیلت آن بسیار است وآوردن
نماز قضاء خود ویا والدین ویا دیگری را بجای آن جائز است ومقدم داشتن

واجب بر مستحبی اولی است و اگر بتواند قضاو هم ضد رکعت مستحبی را بجا آورد ثواب آن بیشتر خواهد بود

نابرده رنج گنج میسّر نمیشود　　مزد آن گرفت جان برادر که کار کرد

و از توسّل نمودن بقرآن و اهل بیت علیهم السّلام در این سه شب نباید خودداری کرد پس در هر سه شب قرآن مجید را باز نموده و در مقابل چهره گرفته و بگوید اَللّٰهُمَّ اِنِّي اَسْئَلُكَ بِكِتَابِكَ الْمُنْزَلِ وَمَا فِيهِ وَفِيهِ اِسْمُكَ الْاَكْبَرُ وَاَسْمَاؤُكَ الْحُسْنٰى وَمَا يُخَافُ وَيُرْجٰى اَنْ تَجْعَلَنِي مِنْ عُتَقَائِكَ مِنَ النَّارِ ترجمه پروردگارا بدرستیکه سوال میکنم تورا بکتابی که فرو فرستاده شده است (بر پیغمبر ص تو) و بآنچه در آن است و در آن است بزرگترین نام تو و نامهای نیکوی تو و آنچه سبب بیم و امید است اینکه مرا قرار دهی از آزاد شدگان از آتش جهنّم پس هر حاجت که خواهد طلب کند آنگاه مصحف را بر سر گذارد و بگوید اَللّٰهُمَّ بِحَقِّ هٰذَا الْقُرْاٰنِ وَبِحَقِّ مَنْ اَرْسَلْتَهُ بِهِ وَبِحَقِّ كُلِّ مُؤْمِنٍ مَدَحْتَهُ فِيهِ وَبِحَقِّكَ عَلَيْهِمْ فَلَا اَحَدَ اَعْرَفُ بِحَقِّكَ مِنْكَ ترجمه پروردگارا تورا (سوگند میدهم) بحقّ این قرآن و بحقّ کسیکه

فرستادی او را باین قرآن و بحق هر مؤمنی که او را مدح نمودی در این قرآن
و بحقیکه تو بر آنها داری پس نیست کسی دانا تر از تو بحقیکه برای تو است
پس ده مرتبه بگوید بِكَ يَا اَللهُ وده مرتبه بِمُحَمَّدٍ وده مرتبه بِعَلِيٍّ
وده مرتبه بِفَاطِمَةَ وده مرتبه بِالْحَسَنِ وده مرتبه بِالْحُسَيْنِ وده
مرتبه بِعَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ وده مرتبه بِمُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ وده مرتبه
بِجَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ وده مرتبه بِمُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ وده مرتبه
بِعَلِيِّ بْنِ مُوسَى وده مرتبه بِمُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ وده مرتبه بِعَلِيِّ بْنِ
مُحَمَّدٍ وده مرتبه بِالْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ وده مرتبه بِالْحُجَّةِ پس
هر حاجت داری طلب کن امید است که مستجاب شود انشاء الله تعالی

زیارت حضرت امام حسین علیه السلام در این شبها فضیلت بسیاری
دارد می آمرزد خدا هر کسی را که در این شبها زیارت آنحضرت را نماید ودر
زیارت آنحضرت بگوید اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَابْنَ رَسُولِ اللهِ اَلسَّلَامُ
عَلَيْكَ يَابْنَ اَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَابْنَ الصِّدِّيقَةِ
الطَّاهِرَةِ فَاطِمَةَ سَيِّدَةِ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ
يَا مَوْلَايَ يَا اَبَا عَبْدِ اللهِ وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَرَكَاتُهُ اَشْهَدُ اَنَّكَ

قَدْ اَقَمْتَ الصَّلٰوةَ وَاٰتَيْتَ الزَّكٰوةَ وَاَمَرْتَ بِالْمَعْرُوْفِ وَنَهَيْتَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَتَلَوْتَ الْكِتَابَ حَقَّ تِلَاوَتِهٖ وَجَاهَدْتَ فِي اللّٰهِ حَقَّ جِهَادِهٖ وَصَبَرْتَ عَلَى الْاَذٰى فِيْ جَنْبِهٖ مُحْتَسِبًا حَتّٰى اَتٰيكَ الْيَقِيْنُ اَشْهَدُ اَنَّ الَّذِيْنَ خَالَفُوْكَ وَحَارَبُوْكَ وَالَّذِيْنَ خَذَلُوْكَ وَالَّذِيْنَ قَتَلُوْكَ مَلْعُوْنُوْنَ عَلٰى لِسَانِ النَّبِيِّ الْاُمِّيِّ وَقَدْ خَابَ مَنِ افْتَرٰى لَعَنَ اللّٰهُ الظَّالِمِيْنَ لَكُمْ مِنَ الْاَوَّلِيْنَ وَالْاٰخِرِيْنَ وَضَاعَفَ عَلَيْهِمُ الْعَذَابَ الْاَلِيْمَ اَتَيْتُكَ يَا مَوْلَايَ يَا ابْنَ رَسُوْلِ اللّٰهِ زَائِرًا عَارِفًا بِحَقِّكَ مُوَالِيًا لِاَوْلِيَائِكَ مُعَادِيًا لِاَعْدَآئِكَ مُسْتَبْصِرًا بِالْهُدَى الَّذِيْ اَنْتَ عَلَيْهِ عَارِفًا بِضَلَالَةِ مَنْ خَالَفَكَ فَاشْفَعْ لِيْ عِنْدَ رَبِّكَ

پس بچسپان خود را بر قبر و روی خود را بر آن گذار پس میروی بجانب سر مقدس و میگوئی اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا حُجَّةَ اللّٰهِ فِيْ اَرْضِهٖ وَسَمَآئِهٖ صَلَّى اللّٰهُ عَلٰى رُوْحِكَ الطَّيِّبِ وَجَسَدِكَ الطَّاهِرِ وَعَلَيْكَ السَّلَامُ يَا مَوْلَايَ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهٗ پس بچسپان خود را بقبر و ببوس آنرا و بگذار صورت خود را بر آن و بگرد بجانب سر پس دو

رکعت نماز زیارت گذار و نماز کن بعد از آن دو رکعت آنچه میسر شود ترا پس از آن
برو بسمت پا و زیارت کن علی بن الحسین علیهما السلام را و بگو اَلسَّلَامُ
عَلَيْكَ يَا مَوْلَايَ وَابْنَ مَوْلَايَ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ
لَعَنَ اللّٰهُ مَنْ ظَلَمَكَ وَلَعَنَ اللّٰهُ مَنْ قَتَلَكَ وَضَاعَفَ
عَلَيْهِمُ الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ودعا کن بآنچه میخواهی پس زیارت کن شهدا
را در حالیکه میل کنی از سمت پا بطرف قبله پس بگو اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ اَيُّهَا
الصِّدِّيقُونَ اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ اَيُّهَا الشُّهَدَآءُ الصَّابِرُونَ
اَشْهَدُ اَنَّكُمْ جَاهَدْتُمْ فِي سَبِيلِ اللّٰهِ وَصَبَرْتُمْ عَلَى الْاَذٰى
فِي جَنْبِ اللّٰهِ وَنَصَحْتُمْ لِلّٰهِ وَلِرَسُولِهِ حَتّٰى اَتٰيكُمُ الْيَقِينُ
اَشْهَدُ اَنَّكُمْ اَحْيَآءٌ عِنْدَ رَبِّكُمْ تُرْزَقُونَ فَجَزَاكُمُ اللّٰهُ عَنِ
الْاِسْلَامِ وَاَهْلِهِ اَفْضَلَ جَزَاءِ الْمُحْسِنِينَ وَجَمَعَ بَيْنَنَا
وَبَيْنَكُمْ فِي مَحَلِّ النَّعِيمِ پس میروی بزیارت عباس بن امیر المؤمنین
علیهما السلام همینکه رسیدی آنجا و ایستادی نزد آنجناب بگو اَلسَّلَامُ
عَلَيْكَ يَا ابْنَ اَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ اَيُّهَا الْعَبْدُ الصَّالِحُ
الْمُطِيعُ لِلّٰهِ وَلِرَسُولِهِ اَشْهَدُ اَنَّكَ قَدْ جَاهَدْتَ وَنَصَحْتَ

وَصَبَرْتَ حَتّٰى اَتٰيكَ الْيَقِيْنُ لَعَنَ اللّٰهُ الظّٰالِمِيْنَ لَكُمْ مِنَ الْاَوَّلِيْنَ وَالْاٰخِرِيْنَ وَاَلْحَقَهُمْ بِدَرْكِ الْجَحِيْمِ پس نماز تطوع کند در مسجد آنجناب هرچه خواهد وبیرون رود البته دو رکعت نماز زیارت ترک نشود۔ ودر این شبها خواندن این دعا وارد است اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَمْسَيْتُ لَكَ عَبْدًا دَاخِرًا لَا اَمْلِكُ لِنَفْسِيْ نَفْعًا وَلَا ضَرًّا وَلَا اَصْرِفُ عَنْهَا سُوْءً اَشْهَدُ بِذٰلِكَ عَلٰى نَفْسِيْ وَاَعْتَرِفُ لَكَ بِضَعْفِ قُوَّتِيْ وَقِلَّةِ حِيْلَتِيْ فَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَاٰلِ مُحَمَّدٍ وَاَنْجِزْ لِيْ مَا وَعَدْتَنِيْ وَجَمِيْعَ الْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنَاتِ مِنَ الْمَغْفِرَةِ فِيْ هٰذِهِ اللَّيْلَةِ وَاَتْمِمْ عَلَيَّ مَا اٰتَيْتَنِيْ فَاِنِّيْ عَبْدُكَ الْمِسْكِيْنُ الْمُسْتَكِيْنُ الضَّعِيْفُ الْفَقِيْرُ الْمَهِيْنُ اَللّٰهُمَّ لَا تَجْعَلْنِيْ نَاسِيًا لِذِكْرِكَ فِيْمَا اَوْلَيْتَنِيْ وَلَا لِاِحْسَانِكَ فِيْمَا اَعْطَيْتَنِيْ وَلَا اٰيِسًا مِنْ اِجَابَتِكَ وَاِنْ اَبْطَاَتْ عَنِّيْ فِيْ

سَرَّاءَ اَوْ ضَرَّاءَ اَوْ شِدَّةٍ اَوْ رَخَاءٍ اَوْ عَافِيَةٍ اَوْ بَلَاءٍ اَوْ بُؤْسٍ اَوْ
نَعْمَاءَ اِنَّكَ سَمِيْعُ الدُّعَاءِ ومخصوصاً در شب نوزدہم کہ شب قدر
اوّل است صد مرتبہ اَسْتَغْفِرُ اللّٰهَ رَبِّيْ وَاَتُوْبُ اِلَيْهِ وصد
مرتبہ اَللّٰهُمَّ الْعَنْ قَتَلَةَ اَمِيْرِ الْمُؤْمِنِيْنَ بگوید و بخواند يَا ذَا الَّذِيْ
كَانَ قَبْلَ كُلِّ شَيْءٍ ثُمَّ خَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ چنانکہ در ص ۳۶۹ بیان
شد پس بگوید اَللّٰهُمَّ اجْعَلْ فِيْمَا تَقْضِيْ وَتُقَدِّرُ مِنَ الْاَمْرِ
الْمَحْتُوْمِ وَفِيْمَا تَفْرُقُ مِنَ الْاَمْرِ الْحَكِيْمِ فِيْ لَيْلَةِ الْقَدْرِ
وَفِي الْقَضَاءِ الَّذِيْ لَا يُرَدُّ وَلَا يُبَدَّلُ اَنْ تَكْتُبَنِيْ مِنْ
حُجَّاجِ بَيْتِكَ الْحَرَامِ الْمَبْرُوْرِ حَجُّهُمُ الْمَشْكُوْرِ سَعْيُهُمُ
الْمَغْفُوْرِ ذُنُوْبُهُمُ الْمُكَفَّرِ عَنْهُمْ سَيِّئَاتُهُمْ وَاجْعَلْ
فِيْمَا تَقْضِيْ وَتُقَدِّرُ اَنْ تُطِيْلَ عُمْرِيْ وَتُوَسِّعَ عَلَيَّ فِيْ
رِزْقِيْ آن وقت حاجت خود را بخواہ ۔ و این دعا را کہ در شب بیست و یکم
وارد گردیدہ و از کفعمی نقل شدہ میخوانی اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ
وَّاٰلِ مُحَمَّدٍ وَّاقْسِمْ لِيْ حِلْمًا يَسُدُّ عَنِّيْ بَابَ الْجَهْلِ وَهُدًى
تَمُنُّ بِهٖ عَلَيَّ مِنْ كُلِّ ضَلَالَةٍ وَّغِنًى تَسُدُّ بِهٖ عَنِّيْ بَابَ كُلِّ

فَقْرٍ وَقُوَّةً تَرُدُّ بِهَا عَنِّي كُلَّ ضَعْفٍ وَعِزّاً تُكْرِمُنِي بِهِ عَنْ كُلِّ ذُلٍّ وَرِفْعَةً تَرْفَعُنِي بِهَا عَنْ كُلِّ ضَعَةٍ وَأَمْناً تَرُدُّ بِهِ عَنِّي كُلَّ خَوْفٍ وَعَافِيَةً تَسْتُرُنِي بِهَا عَنْ كُلِّ بَلَآءٍ وَعِلْماً تَفْتَحُ لِي بِهِ كُلَّ يَقِينٍ وَيَقِيناً تُذْهِبُ بِهِ عَنِّي كُلَّ شَكٍّ وَدُعَآءً تَبْسُطُ لِي بِهِ الْإِجَابَةَ فِي هٰذِهِ اللَّيْلَةِ وَفِي هٰذِهِ السَّاعَةِ السَّاعَةِ السَّاعَةِ السَّاعَةِ يَا كَرِيمُ وَخَوْفاً تَنْشُرُ لِي بِهِ كُلَّ رَحْمَةٍ وَعِصْمَةً تَحُولُ بِهَا بَيْنِي وَبَيْنَ الذُّنُوبِ حَتّٰى أُفْلِحَ بِهَا عِنْدَ الْمَعْصُومِينَ عِنْدَكَ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ

این دعا نیز وارد است يَا مُولِجَ اللَّيْلِ فِي النَّهَارِ وَمُولِجَ النَّهَارِ فِي اللَّيْلِ وَمُخْرِجَ الْحَيِّ مِنَ الْمَيِّتِ وَمُخْرِجَ الْمَيِّتِ مِنَ الْحَيِّ يَا رَازِقَ مَنْ يَشَآءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ يَا اَللّٰهُ يَا رَحْمٰنُ يَا اَللّٰهُ يَا رَحِيمُ يَا اَللّٰهُ يَا اَللّٰهُ يَا اَللّٰهُ لَكَ الْأَسْمَآءُ الْحُسْنٰى وَالْأَمْثَالُ الْعُلْيَا وَالْكِبْرِيَآءُ وَالْآلَآءُ أَسْئَلُكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَأَنْ تَجْعَلَ اسْمِي فِي هٰذِهِ اللَّيْلَةِ فِي السُّعَدَآءِ وَرُوحِي مَعَ الشُّهَدَآءِ وَإِحْسَانِي فِي عِلِّيِّينَ

وَإِسَاءَتِي مَغْفُورَةً وَأَنْ تَهَبَ لِي يَقِيناً تُبَاشِرُ بِهِ قَلْبِي
وَإِيمَاناً يُذْهِبُ الشَّكَّ عَنِّي وَتُرْضِيَنِي بِمَا قَسَمْتَ لِي وَآتِنَا
فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ
الْحَرِيقِ وَارْزُقْنِي فِيهَا ذِكْرَكَ وَشُكْرَكَ وَالرَّغْبَةَ إِلَيْكَ وَالْإِنَابَةَ
وَالتَّوْفِيقَ لِمَا وَفَّقْتَ لَهُ مُحَمَّداً وَآلَ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمُ السَّلَامُ
و در شب بیست و سوم (۲۳) مخصوصاً خواندن سورهٔ عنکبوت و روم وارد شده
امام صادق ع فرمود کسیکه بخواند این دو سوره را در این شب از اهل بهشت
است و خواندن سورهٔ دخان در این شب مستحب است و خواندن
هزار مرتبه سورهٔ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ وارد است و بخواند اَللّٰهُمَّ امْدُدْ لِي
فِي عُمْرِي وَأَوْسِعْ لِي فِي رِزْقِي وَأَصِحَّ لِي جِسْمِي وَبَلِّغْنِي
أَمَلِي وَإِنْ كُنْتُ مِنَ الْأَشْقِيَاءِ فَامْحُنِي مِنَ الْأَشْقِيَاءِ وَاكْتُبْنِي
مِنَ السُّعَدَاءِ فَإِنَّكَ قُلْتَ فِي كِتَابِكَ الْمُنْزَلِ عَلَى نَبِيِّكَ
الْمُرْسَلِ صَلَوَاتُكَ عَلَيْهِ وَآلِهِ يَمْحُوا اللّٰهُ مَا يَشَاءُ وَيُثْبِتُ
وَعِنْدَهُ أُمُّ الْكِتَابِ و مستحب است دعای شب بیست و سوم (۲۳)
را بخواند يَا رَبَّ لَيْلَةِ الْقَدْرِ وَجَاعِلَهَا خَيْراً مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ

وَرَبَّ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَالْجِبَالِ وَالْبِحَارِ وَالظُّلَمِ وَالْاَنْوَارِ
وَالْاَرْضِ وَالسَّمَآءِ يَا بَارِئُ يَا مُصَوِّرُ يَا حَنَّانُ يَا مَنَّانُ يَا
اَللّٰهُ يَا رَحْمٰنُ يَا اَللّٰهُ يَا قَيُّومُ يَا اَللّٰهُ يَا بَدِيعُ يَا اَللّٰهُ يَا اَللّٰهُ
يَا اَللّٰهُ لَكَ الْاَسْمَآءُ الْحُسْنٰى وَالْاَمْثَالُ الْعُلْيَا وَالْكِبْرِيَآءُ
وَالْاٰلَآءُ اَسْئَلُكَ اَنْ تُصَلِّيَ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَاٰلِ مُحَمَّدٍ وَاَنْ
تَجْعَلَ اسْمِي فِي هٰذِهِ اللَّيْلَةِ فِي السُّعَدَاءِ وَرُوحِي مَعَ
الشُّهَدَآءِ وَاِحْسَانِي فِي عِلِّيِّينَ وَاِسَائَتِي مَغْفُورَةً وَاَنْ تَهَبَ
لِي يَقِينًا تُبَاشِرُ بِهِ قَلْبِي وَاِيمَانًا يُذْهِبُ الشَّكَّ عَنِّي وَتُرْضِيَنِي
بِمَا قَسَمْتَ لِي وَاٰتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْاٰخِرَةِ حَسَنَةً
وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ الْحَرِيقِ وَارْزُقْنِي فِيهَا ذِكْرَكَ وَشُكْرَكَ
وَالرَّغْبَةَ اِلَيْكَ وَالْاِنَابَةَ وَالتَّوْبَةَ وَالتَّوْفِيقَ لِمَا وَفَّقْتَ
لَهُ مُحَمَّدًا وَاٰلَ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ و این دعا که در هر شب از دهٔ

آخر ماه رمضان المبارک از حضرت صادق علیه السّلام وارد گردیده بخواند

اَعُوذُ بِجَلَالِ وَجْهِكَ الْكَرِيمِ اَنْ يَنْقَضِيَ عَنِّي شَهْرُ رَمَضَانَ
اَوْ يَطْلُعَ الْفَجْرُ مِنْ لَيْلَتِي هٰذِهِ وَلَكَ قِبَلِي ذَنْبٌ اَوْ تَبِعَةٌ

تُعَذِّبْنِي عَلَيْهِ - و نیز بخواند دعای وهۀ آخر را که در هر شب از حضرت صادق ع وارد گردیده اَللّٰهُمَّ اَدِّ عَنَّا حَقَّ مَا مَضىٰ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ وَاغْفِرْ لَنَا تَقْصِيرَنَا فِيهِ وَتَسَلَّمْهُ مِنَّا مَقْبُولاً وَلاَ تُؤَاخِذْنَا بِاِسْرَافِنَا عَلىٰ اَنْفُسِنَا وَاجْعَلْنَا مِنَ الْمَرْحُومِينَ وَلاَ تَجْعَلْنَا مِنَ الْمَحْرُومِينَ - و در شب بیست و دوم بخواند يَا سَالِخَ النَّهَارِ مِنَ اللَّيْلِ فَاِذَا نَحْنُ مُظْلِمُونَ وَمُجْرِيَ الشَّمْسِ لِمُسْتَقَرِّهَا بِتَقْدِيرِكَ يَا عَزِيزُ يَا عَلِيمُ وَمُقَدِّرَ الْقَمَرِ مَنَازِلَ حَتّٰى عَادَ كَالْعُرْجُونِ الْقَدِيمِ يَا نُورَ كُلِّ نُورٍ وَمُنْتَهىٰ كُلِّ رَغْبَةٍ وَوَلِيَّ كُلِّ نِعْمَةٍ يَا اَللّٰهُ يَا رَحْمٰنُ يَا اَللّٰهُ يَا قُدُّوسُ يَا اَحَدُ يَا وَاحِدُ يَا فَرْدُ يَا اَللّٰهُ يَا اَللّٰهُ يَا اَللّٰهُ لَكَ الْاَسْمَاءُ الْحُسْنىٰ وَالْاَمْثَالُ الْعُلْيَا وَالْكِبْرِيَاءُ وَالْاٰلاٰءُ اَسْئَلُكَ اَنْ تُصَلِّيَ عَلىٰ مُحَمَّدٍ وَاَهْلِ بَيْتِهِ وَاَنْ تَجْعَلَ اسْمِي فِي هٰذِهِ اللَّيْلَةِ فِي السُّعَدَاءِ وَرُوحِي مَعَ الشُّهَدَاءِ وَاِحْسَانِي فِي عِلِّيِّينَ وَاِسَائَتِي مَغْفُورَةً وَاَنْ تَهَبَ لِي يَقِيناً تُبَاشِرُ بِهِ قَلْبِي وَاِيمَاناً

يُذْهِبُ الشَّكَّ عَنِّي وَتُرْضِيَنِي بِمَا قَسَمْتَ لِي وَآتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ الْحَرِيقِ وَارْزُقْنِي فِيهَا ذِكْرَكَ وَشُكْرَكَ وَالرَّغْبَةَ إِلَيْكَ وَالْإِنَابَةَ وَالتَّوْفِيقَ لِمَا وَفَّقْتَ لَهُ مُحَمَّداً وَآلَ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ۔ ودر شب بيست وچهارم اين دعا را بخواند يَا فَالِقَ الْإِصْبَاحِ وَجَاعِلَ اللَّيْلِ سَكَناً وَالشَّمْسِ وَالْقَمَرِ حُسْبَاناً يَا عَزِيزُ يَا عَلِيمُ يَا ذَا الْمَنِّ وَالطَّوْلِ وَالْقُوَّةِ وَالْحَوْلِ وَالْفَضْلِ وَالْإِنْعَامِ وَالْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ يَا اللَّهُ يَا رَحْمَنُ يَا اللَّهُ يَا فَرْدُ يَا وِتْرُ يَا اللَّهُ يَا ظَاهِرُ يَا بَاطِنُ يَا حَيُّ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ لَكَ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى وَالْأَمْثَالُ الْعُلْيَا وَالْكِبْرِيَاءُ وَالْآلَاءُ أَسْأَلُكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَأَنْ تَجْعَلَ اسْمِي فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ فِي السُّعَدَاءِ وَرُوحِي مَعَ الشُّهَدَاءِ وَإِحْسَانِي فِي عِلِّيِّينَ وَإِسَاءَتِي مَغْفُورَةً وَأَنْ تَهَبَ لِي يَقِيناً تُبَاشِرُ بِهِ قَلْبِي وَإِيمَاناً يُذْهِبُ بِالشَّكِّ عَنِّي وَرِضًى بِمَا قَسَمْتَ لِي وَآتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي

الْاٰخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ الْحَرِيْقِ وَارْزُقْنِيْ فِيْهَا ذِكْرَكَ
وَشُكْرَكَ وَالرَّغْبَةَ اِلَيْكَ وَالْاِنَابَةَ وَالتَّوْبَةَ وَالتَّوْفِيْقَ لِمَا
وَفَّقْتَ لَهٗ مُحَمَّدًا وَاٰلَ مُحَمَّدٍ صَلَوَاتُكَ عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمْ
ودر شب بیست و پنجم این دعا وارد است [۲۵] يَا جَاعِلَ اللَّيْلِ لِبَاسًا
وَالنَّهَارِ مَعَاشًا وَالْاَرْضِ مِهَادًا وَالْجِبَالِ اَوْتَادًا يَا اَللّٰهُ يَا
قَاهِرُ يَا اَللّٰهُ يَا جَبَّارُ يَا اَللّٰهُ يَا سَمِيْعُ يَا اَللّٰهُ يَا قَرِيْبُ يَا اَللّٰهُ
يَا مُجِيْبُ يَا اَللّٰهُ يَا اَللّٰهُ يَا اَللّٰهُ لَكَ الْاَسْمَآءُ الْحُسْنٰى
وَالْاَمْثَالُ الْعُلْيَا وَالْكِبْرِيَآءُ وَالْاٰلَآءُ اَسْئَلُكَ اَنْ تُصَلِّيَ
عَلٰى مُحَمَّدٍ وَاٰلِ مُحَمَّدٍ وَاَنْ تَجْعَلَ اسْمِيْ فِيْ هٰذِهِ اللَّيْلَةِ
فِي السُّعَدَآءِ وَرُوْحِيْ مَعَ الشُّهَدَآءِ وَاِحْسَانِيْ فِيْ عِلِّيِّيْنَ
وَاِسَآئَتِيْ مَغْفُوْرَةً وَاَنْ تَهَبَ لِيْ يَقِيْنًا تُبَاشِرُ بِهٖ قَلْبِيْ
وَاِيْمَانًا يُذْهِبُ الشَّكَّ عَنِّيْ وَرِضًى بِمَا قَسَمْتَ لِيْ وَاٰتِنَا فِي
فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْاٰخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ
الْحَرِيْقِ وَارْزُقْنِيْ فِيْهَا ذِكْرَكَ وَشُكْرَكَ وَالرَّغْبَةَ اِلَيْكَ
وَالْاِنَابَةَ وَالتَّوْبَةَ وَالتَّوْفِيْقَ لِمَا وَفَّقْتَ لَهٗ مُحَمَّدًا وَاٰلَ مُحَمَّدٍ

عَلَيْهِمُ السَّلَامُ ودر شب بیست و هفتم نیز غسل وارد است واین دعا
از حضرت امام زین العابدین علیه السّلام روایت شده که از اوّل این
شب تا آخر آن میخواندند اَللّٰهُمَّ ارْزُقْنِي التَّجَافِي عَنْ دَارِ الْغُرُوْرِ
وَالْاِنَابَةَ اِلٰى دَارِ الْخُلُوْدِ وَالْاِسْتِعْدَادَ لِلْمَوْتِ قَبْلَ
حُلُوْلِ الْفَوْتِ ۔ روز جمعهٔ آخر ماه مبارک این دعا از جابر از رسولخدا
صلّی الله علیه وآله وسلّم وارد شده که خواندن آن مستحبّ است ۔
رسول خدا ص فرمود کسیکه بخواند آن را سبب رسیدن باه رمضان آینده
ویا آمرزش و رحمت خدا است اگر از دنیا رود اَللّٰهُمَّ لَا تَجْعَلْهُ اٰخِرَ
الْعَهْدِ مِنْ صِيَامِنَا اِيَّاهُ فَاِنْ جَعَلْتَهُ فَاجْعَلْنِي مَرْحُوْمًا
وَلَا تَجْعَلْنِي مَحْرُوْمًا ۔ ودر شب آخر ماه رمضان غسل و زیارت امام
حسین علیه السّلام وارد است و صد مرتبه اَسْتَغْفِرُ اللّٰهَ وَاَتُوْبُ
اِلَيْهِ بگوید و مستحبّ است خواندن سورهٔ انعام و کهف و یس ۔
و بخواند در این شب دعائی را که از امام صادق علیه السّلام روایت شد
اَللّٰهُمَّ هٰذَا شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي اَنْزَلْتَ فِيْهِ الْقُرْاٰنُ
وَقَدْ تَصَرَّمَ وَاَعُوْذُ بِوَجْهِكَ الْكَرِيْمِ يَا رَبِّ اَنْ يَطْلُعَ الْفَجْرُ

مِنْ لَيْلَتِي هٰذِهِ اَوْ يَتَصَرَّمَ شَهْرُ رَمَضَانَ وَلَكَ قِبَلِي تَبِعَةٌ اَوْ ذَنْبٌ تُرِيدُ اَنْ تُعَذِّبَنِي بِهِ يَوْمَ اَلْقَاكَ -

ونیز از آنحضرت وارد شده که بخواند اَللّٰهُمَّ لَا تَجْعَلْهُ اٰخِرَ الْعَهْدِ مِنْ صِيَامِي لِشَهْرِ رَمَضَانَ وَاَعُوذُ بِكَ اَنْ يَطْلُعَ فَجْرُ هٰذِهِ اللَّيْلَةِ اِلَّا وَقَدْ غَفَرْتَ لِي می آمرزد خدا او را پیش از آنکه صبح کند و روزی نماید او را توبه و انابه

اعتکاف واحکام آن

مقصود از اعتکاف بسر بردن روزه دار است سه روز یا بیشتر در مسجد جامع بقسمیکه بیان میشود - اعتکاف در دهۀ آخر ماه رمضان مستحب است چنانیکه رسول خدا صلّی الله علیه وآله وسلّم وبرخی از صحابه همه ساله اعتکاف مینمودند - واعتکاف مستحب مؤکد است ولی بنذر وعهد وقسم واجب میشود - واعتکاف در وقتیکه روزه دران صحیح است جایز است وافضل ماه رمضان است - وافضل آن دهۀ آخر است - وشرط در اعتکاف بلوغ عقل وایمان وخالی بودن از حیض ونفاس وآنکه در مسجد جامع واقع شود وبهتر آنست که در یکی از چهار مسجد باشد مسجد الحرام ومسجد پیغمبر، مسجد کوفه،

مسجد بصره که در آن جناب امیرالمؤمنین علی علیہ السّلام نماز خوانده و امروز مهجور و از شهر دور است ۔ و هرگاه اعتکاف در غیر ماه رمضان واقع شود باید معتکف روزه بگیرد و اقل آن ۳ روز است پس شخص میتواند مکرراً در مسجد معتکف شود و باین قسم که ۳ روز بعنوان اعتکاف نیّت نموده و در مسجد بماند و روزه بگیرد ۔ و باید معتکف نیّت قربت کند ۔ و نیّت باید قبل از فجر واقع شود و نمیتواند در این ۳ روز از مسجد خارج شود مگر از برای امر ضروری و یا قضاء حاجت مؤمن ۔ و در اعتکاف مستحب روز اوّل و دوم میتواند بهم زند ولی چون دو روز روزه گرفت و ماند روز سوّم را واجباً باید تمام کند

ماهِ شوّال

و همین ماه اسلامی است ۔ شب اوّل آن شب عید فطر است و مستحب است خواندن دعای هلال وقت دیدنِ ماه ۔ غسل مستحب است زیارت امام حسین ع در آن شب فضیلت بسیار دارد و مستحب است که بعد از نماز مغرب و عشاء و نماز صبح و نماز عید این تکبیرات خوانده شود :-

اَللّٰهُ اَکْبَرُ اَللّٰهُ اَکْبَرُ لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَاللّٰهُ اَکْبَرُ اَللّٰهُ اَکْبَرُ وَلِلّٰهِ الْحَمْدُ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَلٰی مَا هَدٰینَا

وَلَهُ الشُّكْرُ عَلٰى مَا اَوْلِيْنَا و تکرار آن بعد از نماز‌ها بقدر امکان مستحب است۔ و مستحب است که پس از نماز مغرب و نافلهٔ آن دست‌ها را بلند نموده و بگوید یَا ذَا الْمَنِّ وَالطَّوْلِ یَا ذَا الْجُوْدِ یَا مُصْطَفٰی مُحَمَّدٍ وَنَاصِرَهٗ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَاٰلِ مُحَمَّدٍ وَاغْفِرْلِیْ کُلَّ ذَنْبٍ اَحْصَیْتَهٗ وَهُوَ عِنْدَكَ فِیْ کِتَابٍ مُّبِیْنٍ پس بسجده رفته و صد مرتبه بگوید اَتُوْبُ اِلَی اللّٰهِ آنگاه حاجتهای خود را از خدا بخواهد انشاء الله برآورده خواهد شد۔ و در این شب دو رکعت نماز وارد گردیده رکعتِ اوّل بعد از حمد هزار مرتبه قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ و در رکعتِ دوم بعد از حمد یک مرتبه قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ بخواند و بعد از سلام سر بسجده نهاده و صد مرتبه بگوید اَتُوْبُ اِلَی اللّٰهِ آنگاه بگوید یَا ذَا الْمَنِّ وَالْجُوْدِ یَا ذَا الْمَنِّ وَالطَّوْلِ یَا مُصْطَفٰی مُحَمَّدٍ صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَاٰلِهٖ آنگاه حاجت خود را از خدا بخواه۔ در حدیث است که امیر المؤمنین علیه السلام فرمود که هر که این نماز را بجا آورد هر حاجت که از خدا طلب کند بوی عطا خواهد شد انشاء الله تعالی و در روایت دیگر بجای هزار مرتبه صد مرتبه توحید نیز وارد شده است

پس از ثابت شدن هلالِ شوّال زکوة فطره بر هر مکلّف عاقل قادر واجب میشود که از طرف خود و هر کسیکه در عیالات وی داخل میباشد بد، و تفصیل آن در بابِ زکوة بیان خواهد شد انشاء الله تعالی

روز اوّل ماه شوّال که عید فطر است روز بسیار مبارکی است و از اعیاد بزرگ اسلامی است و روزهٔ آن حرام است غسل در این روز مستحب است و وقت آن از فجر صادق است تا وقت نماز عید و کیفیتِ نماز عید در باب نمازهای واجبی بیان گردید و تا ممکن است این نماز ترک نشود چه آن در و آن یکی از آثار بزرگ اسلامی است و سبب تولید روابط و تقویت اجتماع و تظاهر شکوه ملّی است ـ قبل از رفتن بنماز خواندن این دعا مستحب است اَللّٰهُمَّ مَنْ تَهَيَّأَ فِي هٰذَا الْيَوْمِ اَوْ تَعَبَّأَ اَوْ اَعَدَّ وَاسْتَعَدَّ لِوِفَادَةٍ اِلٰى مَخْلُوقٍ رَجَاءَ رِفْدِهٖ وَنَوَافِلِهٖ وَفَوَاضِلِهٖ وَعَطَايَاهُ فَاِنَّ اِلَيْكَ يَا سَيِّدِيْ تَهْيِئَتِيْ وَتَعْبِئَتِيْ وَاِعْدَادِيْ وَاسْتِعْدَادِيْ رَجَاءَ رِفْدِكَ وَجَوَائِزِكَ وَنَوَافِلِكَ وَفَوَاضِلِكَ وَفَضَائِلِكَ وَعَطَايَاكَ وَقَدْ غَدَوْتُ اِلٰى عِيْدٍ مِنْ اَعْيَادِ اُمَّةِ نَبِيِّكَ مُحَمَّدٍ

صَلَوَاتُ اللّٰهِ عَلَيْهِ وَعَلٰى اٰلِهٖ وَلَمْ اَفِدْ اِلَيْكَ الْيَوْمَ بِعَمَلٍ صَالِحٍ اَثِقُ بِهٖ قَدَّمْتُهٗ وَلَا تَوَجَّهْتُ بِمَخْلُوْقٍ اَمَّلْتُهٗ وَلٰكِنْ اَتَيْتُكَ خَاضِعًا مُقِرًّا بِذُنُوْبِيْ وَاِسَاءَتِيْ اِلٰى نَفْسِيْ فَيَا عَظِيْمُ يَا عَظِيْمُ يَا عَظِيْمُ اغْفِرْ لِيَ الْعَظِيْمَ مِنْ ذُنُوْبِيْ فَاِنَّهٗ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوْبَ الْعِظَامَ اِلَّا اَنْتَ يَا لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِيْنَ ودراین روز پوشیدن لباسهای نیکو و پاکیزه و خوشبو نمودن خود سنّت میباشد۔ و مستحب است که پیش از نماز عید ناشتا خورده شود و ناشتا بشیرینی و یا خرما وارد گردیده۔ و بعد از نماز عید خواندن دعای چهل و ششم صحیفهٔ سجّادیه وارد است۔ و نیز زیارت امام حسین علیه السّلام دراین روز مستحب است۔ و روزهٔ شش روز متوالی بعد از عید مستحب است.

برخی از وقائع تاریخی این ماه

دراین ماه واقعاتی چند رخ داده که بیان آن خالی از مناسبت نیست۔

روز ۷ هفتم ماهِ شوّال ۳ھ هجری جنگِ اُحد واقع گردید و حمزه عموی پیغمبر حق دراین روز شهید شد و نیز غزوهٔ خندق در ماه شوّال ۵ھ هجری

واقع گردید- روز دهم ماه ۳۲۹ سنه غیبت کبری امام زمان عجّل الله تعالی فرجه واقع شد- روز پانزدهم شوّال عذاب بر قوم یونس فرود آمد و توبه و انابهٔ آنها قبول شد و عذاب مرتفع گردید- و نیز روز پانزدهم ماه شوّال آفتاب برای علی علیه السّلام برگشت- برگشتن آن را علمای سُنّی و شیعی روایت نموده اند- از آن جمله احمد بن حجر حنفی مکّی در کتاب صواعق المحرقه طبع مصر صفحهٔ ۸۸ روایت نموده اند

ماه شوّال سنه اوّل هجری زفاف رسول خدا ص با امّ المؤمنین عایشه واقع گردید- و نیز ازدواج رسول خدا ص با اُمّ المؤمنین امّ سلمه و امّ المؤمنین میمونه واقع شد- اُمّ سلمه نامش هند و یکی از زنان بزرگ اسلامیست که بسیار علاقمند بخانوادهٔ رسالت بود در عمر هشتاد سالگی در شوّال ۶۲ سنه وفات نمود و در بقیع دفن شد در آخر ماه شوّال عذاب بر قوم هود فرود آمد و در ۳۱۰۴ سنه قبل از هجرت هود وفات نمود

ماه ذیقعدة الحرام و برخی از وقایع تاریخی آن

ماه ذیقعده یکی از چهار ماه حرام است که خدا جنگ را در آن حرام گردانید در اوّل این روز خدا موسی بن عمران را برای سی شب بطور خواند و چهل شب

به پایان رسید. رسول خدا صلی الله علیه وآله در دوشنبه غرهٔ ذیقعدة الحرام سنه شش برای عمره بمکه روانه گردید چون بحدیبیه نه میلی مکه رسید کفار قریش مانع گردیدند. همراهان آنحضرت که در حدود ۱۵۰۰ هزار و پانصد نفر بودند از جهة کمی آب فشار آمد رسول خدا ص تیری بچاهی فرو برد معجزهٔ آنحضرت آب بجوشید و باندازهٔ بالا آمد که مردم بدست آب از چاه میگرفتند اصحاب رسول خدا ص با آنحضرت در زیر شجرهٔ رضوان بیعت بجان برای مقابلی با قریش نمودند. آیهٔ شریفه لَقَدْ رَضِيَ اللّٰهُ عَنِ الْمُؤْمِنِيْنَ (سورهٔ فتح آیهٔ ۱۸) فرود آمد صلح با کفار واقع شد وبدون آنکه عمره بجا بیاورند مراجعت بمدینه نمودند وبرحسب صلح سال دیگر در ماه ذیقعدة رسول خدا صلی الله علیه وآله وسلم با ۲۰۰۰ دو هزار نفر روانه مکه گردید و عمرة القضا را بجا آورد روز ۱۱ یازدهم ماه ۱۴۸ سنه حضرت امام رضا ع در مدینهٔ طیبه متولد شد. شب ولادت آنحضرت را باید احترام نمود خانها و دکانهای خود را روشنائی برای پنج دقیقه یا زیاده نمائید که موجب تعظیم شعائر الله وتربیت کودکان است بر محبت اهل بیت که آن رکن ایمان است. روز ۲۵ بیست و پنجم ماه زمین از زیر کعبه پهن شد ومثل آن روز آدم ابوالبشر ع در سرندیب هند (سیلان)

از بهشت فرود آمد و بروایت حضرت امام رضاع درآن روز ابراهیم و عیسی ع
متولد گردیدند پنج روز بآخر ماه مانده سنه ده هجری رسول خدا ص بحجة الوداع
تشریف برد و این آخرین حج بود که رسول اکرم ص بجا آورد در روز آخر ذیقعده
سنه ۲۲۰ دویست و بیست هجری حضرت امام محمد جواد (امام محمد تقی) در عمر
بیست و پنج ۲۵ سالگی در بغداد بزهر معتصم هشتمین خلیفه عباسی شهید گردید۔
روضه متبرکه‌اش در حرم کاظمین پشت سر جدش حضرت موسی بن جعفر
علیهما السلام میباشد۔ در شب وفات آنحضرت چراغهای خود را بیاد مظلومیت
آنحضرت خاموش کنید کودکان و بی‌خبران را بآن توجه دهید تا مشمول مراحم
پروردگار شوید انشاء الله تعالی

برخی از اعمال ماه ذیقعدة الحرام

سید بن طاوس در کتاب اقبال روایت نموده که در روز یکشنبه ماه
ذیقعده مستحب است غسل نموده و چهار رکعت نماز هر دو رکعت بیک سلام
بجا آورد در هر رکعت بعد از حمد ۳ سه مرتبه قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ و یک مرتبه
قُلْ اَعُوْذُ بِرَبِّ النَّاسِ و یک مرتبه قُلْ اَعُوْذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ بخواند
بعد از نماز هفتاد مرتبه استغفار کند۔ آنگاه بگوید لَاحَوْلَ وَلَاقُوَّةَ اِلَّا

بِاللهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ پس بگوید یَا عَزِیزُ یَا غَفَّارُ اِغْفِرْلِي ذُنُوبِي وَذُنُوبَ جَمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ فَاِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ اِلَّا اَنْتَ سیدا زرسول خدا ص ازبرای این نماز فضائل بسیار نقل نموده ازآن جمله است که فرمود هرکه آن را بجا آورد توبه اش قبول میشود گناهش آمرزیده میگردد و از زیر عرش آواز داده خواهد شد که ای بندهٔ خدا بر تو و بر اهل و ذریهٔ تو برکت داده شد ومنادی دیگری ندا میکند ای بنده خصمان تو روز قیامت از تو راضی خواهند گردید و خدا خواهد بخشید تورا و پدر و مادر و ذریهٔ تورا و تو در آسایش روزی خواهی بود در دُنیا و آخرت جبرئیل او را ندا کند که من با ملک الموت (در وقتِ مُردنِ تو) خواهیم آمد و او را امر کنم که مدارا کند با تو و بتو نرساند اثر مرگ را و روح تو بیرون آید بآسانی از بدنِ تو ـ برخی عرض کردند بجا آوردن این عمل درغیر این ماه همین ثواب برای او خواهد بود پیغمبر اکرم ص فرمود همین ثواب برای خواهد بود

شب پانزدهم ۱۵ ازشبهائیست که عبادت درآن مستحب است وارد شده است که درآن شب خدا بنظر رحمت بسوی بندگانش توجه

نماید و بعبادت کننده درآن شب ثواب صد نفر سائح یعنی روزه داری که ملازم مسجد باشد که معصیت نکرده باشد خدارا باندازه چشم برهم زدنی بعضی از روایات است که هر حاجتی که دراین شب طلب کنند خدا خواهد داد زیارت حضرت امام رضا علیه السلام در روز بیست و سوم ماه از دور و نزدیک مستحب است پس ترک نشود۔ و سید بن طاوس در اقبال آنرا نقل نموده و نیز در مفاتیح از رساله اربعه ایام مرحوم میرداماد نقل نموده که زیارت حضرت امام رضا علیه السلام در روز بیست و پنجم که روز دحوالارض است افضل اعمال مستحبه و اکد آداب مسنونه است و هم چنین زیارت آنحضرت در روز اول ماه رجب مؤکد است و غسل درآن روز مستحب است و شب آن از شبهای متبرکه است عبادت درآن مستحب مؤکد است کسی که خدارا در آن شب بندگی و روز آن را روزه دارد برای او عبادت صد سال نوشته شود مخصوصاً روزهٔ این روز ثواب شصت ماه روزه را دارد۔ و در روایت دیگر است که ثواب هفتاد سال عبادت دارد و دراین روز رحمت خدا بر بنده گان نازل میشود۔ و دو رکعت نماز در وقت چاشت وارد است هر رکعت بعد از حمد پنج مرتبه سورهٔ والشمس بخواند و بعد از سلام بگوید لاحول

وَلَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللّٰهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيْمِ پس دعا کند و بخواند یَا مُقِيلَ الْعَثَرَاتِ اَقِلْنِي عَثْرَتِي يَا مُجِيبَ الدَّعَوَاتِ اَجِبْ دَعْوَتِي يَا سَامِعَ الْاَصْوَاتِ اِسْمَعْ صَوْتِي وَارْحَمْنِي وَتَجَاوَزْ عَنْ سَيِّئَاتِي وَمَا عِنْدِي يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْاِكْرَامِ۔ در روزهٔ بیست و نهم[۲۹] ماه مستحب مؤکد است و ثواب آن مطابق با هفتاد[۷۰] سال روزه را دارد.

در اعمال ماه ذالحجة الحرام و بیان فضیلت آن

ذیحجّه دوازدهمین ماه سال اسلامی است و از ماههای شریف است۔ دههٔ اوّلش ایّام معلومات است که در قرآن آمده و از شب اوّل تا شب دهم[۱۰] دو رکعت نماز مابین مغرب و عشاء وارد گردیده۔ در هر رکعت بعد از حمد یک مرتبه توحید و آیهٔ وَوَاعَدْنَا مُوسٰى ثَلَاثِيْنَ لَيْلَةً وَّاَتْمَمْنَاهَا بِعَشْرٍ فَتَمَّ مِيقَاتُ رَبِّهِ اَرْبَعِيْنَ لَيْلَةً وَقَالَ مُوسٰى لِاَخِيْهِ هٰرُوْنَ اخْلُفْنِي فِي قَوْمِي وَاَصْلِحْ وَلَا تَتَّبِعْ سَبِيلَ الْمُفْسِدِيْنَ را بخواند کسیکه چنین

کند با ثواب حاجیان شریک خواهد بود۔ روزۂ ۹ روز اول آن ثواب روزۂ
تمام عمر را دارد۔ و روزۂ دہم آن حرام است و مخصوصاً بروایت امام کاظم
صلوات اللہ علیہ روزۂ اول ماہ ذیحجہ کہ روز بسیار مبارکیست ثواب ہشتاد ۸۰
ماہ روزہ دارد۔ و خواندن نماز حضرت زہراء علیہا السلام در این روز مستحب
است و آن چہار رکعت است بدو سلام مثل نماز حضرت امیر المومنین ع در
ہر رکعت بعد از حمد پنجاہ مرتبہ سورۂ توحید بخواند و بعد از سلام تسبیح حضرت زہراء
صلوات اللہ علیہا بخواند انگاہ بگوید سُبْحَانَ ذِی الْعِزِّ الشَّامِخِ
الْمُنِيفِ سُبْحَانَ ذِی الْجَلَالِ الْبَاذِخِ الْعَظِيمِ سُبْحَانَ
ذِی الْمُلْكِ الْفَاخِرِ الْقَدِيمِ سُبْحَانَ مَنْ يَرَى أَثَرَ النَّمْلَةِ
فِي الصَّفَا سُبْحَانَ مَنْ يَرَى وَقْعَ الطَّيْرِ فِي الْهَوَاءِ
سُبْحَانَ مَنْ هُوَ كَذَا وَلَا هٰكَذَا غَيْرُهُ ۔ و وارد است کہ ہر کہ از
ظالمی بترسد در این روز بگوید حَسْبِيَ حَسْبِيَ حَسْبِيَ مِنْ سُؤَالِي
عِلْمُكَ بِحَالِي حق تعالی کفایت شر ظالم را از او مینماید۔ و در روز اول
نیز دو رکعت نماز وارد است کہ پیش از زوال بہ نیم ساعت بخواند۔ در ہر
رکعت حمد یک مرتبہ و توحید و آیۃ الکرسی و قدر را ده مرتبہ بخواند و مستحب است

در هر روز از ده اوّل این پنج دعا را که جبرئیل ع برای حضرت عیسیٰ ع آورد بخواند

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ بِيَدِهِ الْخَيْرُ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (۲) أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ أَحَدًا صَمَدًا لَمْ يَتَّخِذْ صَاحِبَةً وَلَا وَلَدًا (۳) أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ أَحَدًا صَمَدًا لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ (۴) أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَهُوَ حَيٌّ لَا يَمُوتُ بِيَدِهِ الْخَيْرُ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (۵) حَسْبِيَ اللّٰهُ وَكَفٰى سَمِعَ اللّٰهُ لِمَنْ دَعَا لَيْسَ وَرَاءَ اللّٰهِ مُنْتَهٰى أَشْهَدُ لِلّٰهِ بِمَا دَعَا وَأَنَّهُ بَرِيءٌ مِمَّنْ تَبَرَّءَ وَأَنَّ لِلّٰهِ الْآخِرَةَ وَالْأُولٰى - پس

حضرت عیسیٰ ع ثواب بسیاری نقل کرد برای خواندن هر یک از این پنج دعا را صد مرتبه و دور نیست چنانکه علامۂ مجلسی رہ فرموده اگر کسی هر روز هر یک از این دعاها را ده مرتبه بخواند عمل بروایت کرده باشد و اگر هر روز هر یک را صد مرتبه

بخواند بهتر خواهد بود - و نیز مستحب است در هر روز این ده تهلیلات را که منقول است از حضرت امیرالمومنین ع و ثواب آن بسیار است بخواند

لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ عَدَدَ اللَّيَالِي وَالدُّهُوْرِ لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ عَدَدَ اَمْوَاجِ الْبُحُوْرِ لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَرَحْمَتُهُ خَيْرٌ مِمَّا يَجْمَعُوْنَ لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ عَدَدَ الشَّوْكِ وَالشَّجَرِ لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ عَدَدَ الشَّعْرِ وَالْوَبَرِ لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ عَدَدَ الْحَجَرِ وَالْمَدَرِ لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ عَدَدَ لَمْحِ الْعُيُوْنِ لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ فِي اللَّيْلِ اِذَا عَسْعَسَ وَفِي الصُّبْحِ اِذَا تَنَفَّسَ لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ عَدَدَ الرِّيَاحِ فِي الْبَرَارِي وَالصُّخُوْرِ لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ مِنَ الْيَوْمِ اِلٰى يَوْمٍ يُنْفَخُ فِي الصُّوْرِ

روز هشتم روز ترویه است غسل در این روز مستحب است و روزهٔ آن ثواب شصت سال روزه دارد و شب نهم از شبهای متبرکه است و شب دعا و توبه و مناجات است - در آن شب است که حاجیان در منی مجتمع و در بندگی خدا شب را بسر برند ثواب عبادت در این شب که شب عرفه است مقابل هفتاد سال عبادت است و خواندن دعای اَللّٰهُمَّ یا

شَاهِدَ كُلِّ نَجْوٰی که در شبهای جمعه نیز خوانده میشود مستحب است.
و زیارت امام حسین علیه السلام در این شب مستحب است و کسیکه
آنحضرت را در کربلا زیارت کند و تا روز عید بماند خدا او را از شر آن سال نگاه
میدارد. روز نهم که روز عرفه است از اعیاد عظیمهٔ اسلامی است اگرچه مشهور
بعید نیست ولی در این روز روزه و عبادت مستحب مؤکد است مگر کسی که روزه
او را از اعمال آنروز مانع شود پس ترک روزه نموده و بعبادت مشغول شود.
غسل و زیارت امام حسین ع در این روز مستحب مؤکد است و ثواب آن
مقابل است با هزار حج و هزار عمره و هزار جهاد بلکه بالاتر از آن و در زیر قبهٔ مقدسهٔ
آنحضرت بودن ثوابش کمتر از کسیکه در عرفات باشد نیست. و مستحب است
که بعد از نماز عصر قبل از آنکه مشغول دعاهای عرفه شود دو رکعت نماز زیر آسمان
بجا آورد اعتراف بگناهان خود کند تا بثواب اهل عرفات فائز شود و گناهانش
آمرزیده گردد و آنگاه باعمال و ادعیهٔ که از حجج طاهره صلوات الله علیهم
اجمعین رسیده مشغول شود. در این روز وارد است که چون از نماز ظهر و عصر
فارغ شود دو رکعت نماز بجا آورد رکعت اول بعد از حمد و توحید و در رکعت دوم
بعد از حمد قل یا ایها الکافرون بخواند شب دهم از لیالی متبرکه است

زنده داشتن آن شب برای عبادت مستحب است زیارت امام حسین علیه السلام در این شب سنّت مؤکّد است و روز دهم که روز عید قربان است غسل سنّت است و بعضی واجب گفته اند و در این روز آوردن نماز عید باجماعت از شعائر بزرگ اسلام است۔ و کیفیت نماز عید در باب نمازها آمده و خواندن این تکبیرات عقب پانزده نماز برای کسانیکه در منٰی میباشند و عقب ده نماز برای کسانیکه در غیر آن میباشند مستحب است وشروع آن از نماز ظهر عید است تا نماز صبح روز دوازدهم برای کسانیکه در شهرها میباشند و تا نماز صبح روز سیزدهم برای حاجیان در منٰی۔ وتکبیرات موافق روایت کافی اینست اَللّٰهُ اَكْبَرُ اَللّٰهُ اَكْبَرُ لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَاللّٰهُ اَكْبَرُ اَللّٰهُ اَكْبَرُ وَلِلّٰهِ الْحَمْدُ اَللّٰهُ اَكْبَرُ عَلٰى مَا هَدٰينَا اَللّٰهُ اَكْبَرُ عَلٰى مَا رَزَقَنَا مِنْ بَهِيْمَةِ الْاَنْعَامِ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ عَلٰى مَا اَبْلَانَا وتکرار این تکبیرات عقب نمازها بقدر امکان مستحب است ۔ و مستحب است در این روز که ناشتا بعد از نماز عید آنهم از گوشت قربانی واقع شود۔ و قربانی در این روز سنّت مؤکد است واحکام آن در باب قربانی آمده ۔

بعضی از وقایع تاریخی این ماه

از واقعات ماه ذیحجه بر حسب روایت ابن شهرآشوب در مناقب
تزویج حضرت فاطمهٔ زهراء با امیرالمؤمنین علیه السلام در اول ذیحجه سال دوم
واقع شد و روز سوم توبهٔ آدم ع قبول شد. و در سوم ذیحج سال نهم امیرالمؤمنین
علی ع بامر رسول خدا ص تبلیغ سورهٔ براءة را در مکه موقع اجتماع حاج نمود.
روز هفتم ذیحجه سنه یکصد و چهارده در مدینهٔ طیبه امام پنجم حضرت محمد باقر ع
وفات نمود و در این روز موسی بن عمران بر سحره غالب شد. روز هشتم
امام حسین ع حج را بدل بعمره نمود و روانهٔ عراق گردید و در این روز مسلم بن عقیل
در کوفه بجنگ ابن زیاد مشغول شد. و روز نهم شهید گردید. روز هشتم را ترویه
گویند برای اینکه بابراهیم خلیل از جانب خدا امر رسید که آب گیری برای ایام حج کند
بعدها این رسم جاری ماند. روز نهم بر حسب وحی از جانب خدا بامر رسول اکرم ص
تمامی دروازه‌های خانهای مهاجرین که بمسجد باز میشد بسته شد مگر دروازهٔ خانهٔ علی ع
را که امر شد باقی بماند. روز دهم الواح بر حضرت موسی ع فرود آمد روز یازدهم
و دوازدهم و سیزدهم را ایام تشریق گویند. بنا بر بعضی روایات مراد از ایام
معدودات در قرآن همین ایام است. روز جمعه پانزدهم سنه ۲۱۲ ولادت

حضرت امام علی النقی علیه السلام در مدینهٔ طیبه واقع شد۔ روز هیجدهم سنه ۱۰ هجری رسول خدا صلّی اللّٰه علیه وآله وسلّم بامر پروردگار علی علیه السلام را در غدیر خم که در جحفه سی میلی مکه بطرف مدینه است بخلافت نصب نمود وجمعیت حاضرین را که یکصد وبیست ۱۲۰ هزار روایت نموده اند بآنحضرت بیعت کردند۔ آیهٔ تبلیغ وتکمیل نازل گردید۔ روز بیست وچهارم ۲۴ ماه واقعهٔ مباهله واقع شد وآیهٔ مباهله درشان اهلبیت نازل شد ونیز درهمین روز علی علیه السلام انگشتر بسائل داد وآیهٔ ولایت فرود آمد۔ روز بیست وپنجم ۲۵ بعد از گذشتن سه ۳ روز ایامِ روزه ودادن اهلبیت علیهم السلام افطار خود را باسیر، یتیم وفقیر سورهٔ هَلْ اَتٰی دربارهٔ آنها فرود آمد.

ماه محرّم وحرمت آن

محرّم اوّلین ماه سال اسلامی است۔ خداوند آن را یکی از چهار ماه حرام که سه ۳ ماه دیگران رجب، ذیقعده وذیحجه است قرار داد۔ در کتاب آسمانی خود فرمود اِنَّ عِدَّةَ الشُّهُوْرِ عِنْدَ اللّٰهِ اثْنٰی عَشَرَ شَهْرًا فِیْ کِتَابِ اللّٰهِ یَوْمَ خَلَقَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ مِنْهَا اَرْبَعَةٌ حُرُمٌ (سورهٔ توبه آیهٔ ۳۶) بدرستیکه شمارهٔ ماهها نزد خدا دوازده ۱۲ ماه است در کتاب خدا

روزیکه آفرید آسمانها و زمین را چهار ماه ان (ماه) حرام است

روزهٔ اوّل ماه محرّم تا روز نهم مستحب است. حضرت زکریاؑ روز اوّل آن را روزه گرفت و از حق تعالیٰ فرزند طلب نمود و دعایش مستجاب شد یحییٰ را بوی عطا کرد. حضرت امام رضا علیه السلام بریان بن شبیب فرمود کسیکه روز اوّل آنرا روزه گیرد و دعا کند دعایش مستجاب میشود چنانکه دعای زکریاؑ در آن مستجاب گردید.

برخی از وقایع تاریخی ماه محرم

روز سوم ماه یوسفؑ از چاه نجات یافت روزهٔ آن برای دفع غمها و آسان شدن کارها و خلاصی از هموم وارد گردیده. روز پنجم ماه حضرت موسیٰؑ بن عمران از دریا گذشت. و روز هفتم ماه بمناجات رفت. روز نهم یونسؑ از شکم ماهی نجات یافت و در ذیقعده نیز روایت شده. روز هفدهم همان سالیکه رسول اکرم صلّی الله علیه وآله متولّد شده واقعهٔ اصحاب فیل پیش آمد برای خراب کردن کعبه بسرکردگی تُبّع پادشاه یمن آمده بودند خدا همه را هلاک کرد چنانچه سورهٔ فیل بآن اشاره مینماید. در بیستم محرم ۶۵۶ھ هلاکو خان تاتار بغداد را فتح نمود و مستعصم آخرین خلیفهٔ عبّاسی را کُشت و خلافت بنی العباس بعد از ۵۲۴

سال بپایان رسید در بیست و پنجم (۲۵ بقولی) وفات امام زین العابدین علیه السلام واقع گردید و بعضی نیز ۱۲ محرم ۹۵ه وفات آنحضرت را نوشته اند. و بزرگترین واقعات این ماه همان واقعهٔ جانسوز کربلا است روز دوّم محرم ۶۱ه هجری امام حسین علیه السلام وارد کربلا شد روز ششم محرم عمر بن سعد بن وقاص با شش هزار لشکر وارد کربلا گردید و تا عصر روز نهم بروایات معتبره سی هزار (۳۰۰۰۰) نفر که خود را مسلمان میگفتند برای کشتن فرزند پیغمبر خود صلی الله علیه وآله وسلم در آن سرزمین جمع شدند. حرمت رسول خدا صلی الله علیه وآله را نسبت باهلبیت آنحضرت مراعات نمودند باآنکه حرمت محرم در جاهلیت و اسلام باندازهٔ بود که شخص بکشندهٔ پدر دست درازی نمی نمود این مردم پروا از کشتن فرزندان رسولخدا ص نمودند خلاف سفارش آنحضرت آنچه توانستند بآنها ظلم کردند واهلبیت جنابش را اسیر نموده دیار بدیار شهر بشهر گردانیدند. پس بر شیعیان آل محمد ص و بر دوستان آنان است که بعزای آنحضرت قیام کنند و در حزن و غم و گریه تأسی برسول خدا ص و ائمه هدی نمایند. و از دشمنان آنها بیزاری جویند.

اعمال محرّم

شب اوّل محرّم در موقع دیدن هلال خواندن این دعا مستحب است

اَللهُ اَکبَرُ اَللهُ اَکبَرُ اَللهُ اَکبَرُ رَبّي وَ رَبُّكَ اللهُ لا
اِلٰهَ اِلَّا هُوَ رَبُّ العٰلَمِینَ اَلحَمدُ لِلّٰهِ الَّذي خَلَقَني وَخَلَقَكَ
وَقَدَّرَني وَقَدَّرَكَ فِي مَنازِلِكَ وَجَعَلَكَ اٰيَةً لِلعَالَمِینَ
يُباهِي اللهُ بِكَ المَلائِكَةَ اَللّٰهُمَّ اَهِلَّهُ عَلَينا بِالاَمنِ
وَالاِيمانِ وَالسَّلامَةِ وَالاِسلامِ وَالغِبطَةِ وَالسُّرُورِ وَالبَهجَةِ
وَثَبِّتنا عَلىٰ طاعَتِكَ وَالمُسارَعَةِ فِيما يُرضِيكَ اَللّٰهُمَّ بارِك
لَنا في شَهرِنا هٰذا وَارزُقنا خَيرَهُ وَبَرَكَتَهُ وَيُمنَهُ وَعَونَهُ
وَاصرِف عَنّا شَرَّهُ وَبَلائَهُ وَفِتنَتَهُ بِرَحمَتِكَ يا اَرحَمَ
الرّاحِمِینَ ودر این شب چند نماز وارد شده از انجمله نمازی است که از
رسول خدا صلی الله علیه وآله روایت گردیده وسید در اقبال آنرا نقل نموده
وآن صد رکعت است هر دو رکعت بیک سلام در هر رکعت حمد و قل هو الله
بخواند. فرمود کسیکه این نماز را بخواند و روز اول محرم را روزه گیرد خیر آن سال
برای او می ماند و از فتنه های آن محفوظ خواهد ماند واگر در آن سال بمیرد به بهشت
رود. و دیگر نمازیست که از آنحضرت روایت شده وآن دو رکعت است
در هر رکعت بعد از حمد یازده مرتبه سوره قل هو الله بخواند. و دیگر دو رکعت نماز

است که بازاز آنحضرت روایت شده در رکعت اوّل بعداز حمد سورهٔ انعام و در رکعت دوم بعداز حمد سورهٔ یٰس بخواند .

روزاوّل محرم دورکعت نماز مستحب است مجلسی درزادالمعاد آن را نقل نموده از حضرت امام رضا علیه السّلام منقول است که جناب رسول خدا صلی الله علیه وسلم روزاوّل محرم دورکعت نماز بجا میآورد چون فارغ می شد دست بدعا برمیداشت واین دعارا ۳ مرتبه میخواند اَللّٰهُمَّ اَنْتَ الْاِلٰهُ الْقَدِیْمُ وَهٰذِهٖ سَنَةٌ جَدِیْدَةٌ وَاَسْئَلُكَ فِیْهَا الْعِصْمَةَ مِنَ الشَّیْطَانِ وَالْقُوَّةَ عَلٰی هٰذِهِ النَّفْسِ الْاَمَّارَةِ بِالسُّوْٓءِ وَالْاِشْتِغَالِ بِمَا یُقَرِّبُنِیْ اِلَیْكَ یَا کَرِیْمُ یَا ذَا الْجَلَالِ وَالْاِکْرَامِ یَا عِمَادَ مَنْ لَا عِمَادَ لَهٗ یَا ذَخِیْرَةَ مَنْ لَا ذَخِیْرَةَ لَهٗ یَا حِرْزَ مَنْ لَا حِرْزَ لَهٗ یَا غِیَاثَ مَنْ لَا غِیَاثَ لَهٗ یَا سَنَدَ مَنْ لَا سَنَدَ لَهٗ یَا کَنْزَ مَنْ لَا کَنْزَ لَهٗ یَا حَسَنَ الْبَلَآءِ یَا عَظِیْمَ الرَّجَآءِ یَا عِزَّ الضُّعَفَآءِ یَا مُنْقِذَ الْغَرْقٰی یَا مُنْجِیَ الْهَلْکٰی یَا مُنْعِمُ یَا مُجْمِلُ یَا مُفْضِلُ یَا مُحْسِنُ اَنْتَ الَّذِیْ سَجَدَ لَكَ سَوَادُ اللَّیْلِ وَنُوْرُ النَّهَارِ وَضَوْءُ الْقَمَرِ وَشُعَاعُ الشَّمْسِ

وَدَوِيِّ الْمَاءِ وَحَفِيفِ الشَّجَرِ يَا اللهُ لَا شَرِيكَ لَكَ اللّٰهُمَّ اجْعَلْنَا خَيْرًا مِمَّا يَظُنُّونَ وَاغْفِرْ لَنَا مَا لَا يَعْلَمُونَ وَلَا تُؤَاخِذْنَا بِمَا يَقُولُونَ حَسْبِيَ اللهُ لَا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ آمَنَّا بِهِ كُلٌّ مِنْ عِنْدِ رَبِّنَا وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُوا الْأَلْبَابِ رَبَّنَا لَا تُزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ

ونماز اول هر ماه را در این روز بخواند چنانکه در ص ۱۸۲ این کتاب آمده

و در منهاج العارفین است که این تحمیدات را در این روز بخواند تا سال دیگر خدا او را از آفات سالم بدارد اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي تَوَاضَعَ كُلُّ شَيْءٍ لِعَظَمَتِهِ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي خَضَعَ كُلُّ شَيْءٍ لِمُلْكِهِ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي اسْتَسْلَمَ كُلُّ شَيْءٍ بِقُدْرَتِهِ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي ذَلَّ كُلُّ شَيْءٍ بِعِزَّتِهِ أَسْأَلُهُ بِعِزَّتِهِ وَعَظَمَتِهِ وَمُلْكِهِ فِي هٰذِهِ السَّنَةِ الْجَدِيدَةِ الْأَمْنَ وَالْإِيمَانَ وَالْعَافِيَةَ وَالْغُفْرَانَ وَالْعِصْمَةَ مِنَ الشَّيْطَانِ - ونیز روایت نموده که خواندن این تسبیحات را در این روز بر حوض آب یا ظرف آب و غسل نمودن از آن برای سلامتی از ناخوشیها و بیماریها

در سال مفید است سُبْحَانَ اللهِ مِلأَ الْمِيزَانِ سُبْحَانَ اللهِ مُنْتَهَى الْحِلْمِ سُبْحَانَ اللهِ مَبْلَغَ الرِّضَا سُبْحَانَ اللهِ زِنَةَ الْعَرْشِ - ونیز از خواص الآیات برای حفظ از مار و کژدم و افعی و هر جانوری گزنده و اذیت کننده نقل نموده که این آیه را روز اوّل ماه محرّم بر کاغذی نوشته و آنرا بشویند و در گوشهای صحن خانه بپاشند بامر خدا محفوظ خواهد ماند أَوَأَمِنَ أَهْلُ الْقُرَى أَنْ يَأْتِيَهُمْ بَأْسُنَا ضُحًى وَهُمْ يَلْعَبُونَ أَفَأَمِنُوا مَكْرَ اللهِ فَلَا يَأْمَنُ مَكْرَ اللهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْخَاسِرُونَ

وباید در این عشره بسوگواری و اقامهٔ مجالس مصائب حضرت سیّد الشّهداء علیه السّلام اهتمام کرد و بر آنحضرت و اهلبیت جنابش گریست و نفرین بر دشمنان آنان نمود - امام محمّد باقر علیه السّلام از پدر بزرگوارش حضرت امام زین العابدین علیه السّلام روایت نمود که فرمود هر که چشمانش از برای کشته شدن حسین بن علی قطرهٔ اشکی بریزد و بر گونه اش جاری شود خدا او را در قصرهای بهشت جا و وانه جای دهد - حضرت امام رضا علیه السّلام فرمود کسیکه یاد کند مصائب ما را و بگرید برای ما از جهت ستم و رنجی که بر ما وارد شد. در قیامت در درجهٔ ما خواهد بود ونیز بفرزند شبیب فرمود ای پسر شبیب اگر بر چیزی گریان شدی پس گریه کن

بر حسین بن علی ع بدرستیکه کشتند او را چنانیکه گوسفند را میکشند. و کشتند با او از اهل بیت او هیجده تن مردانی که در روی زمین شبیه و مانند نداشتند. و بتحقیق گریستند آسمانهای هفتگانه و زمینها از برای کشته شدن حسین ع و پس از کشته شدن وی چهار هزار فرشته برای یاریش فرود آمدند ژولیده موی و گرد آلوده مجاور قبر او گشتند تا گاهی که قائم آل محمد ص ظاهر شود. پس در رکاب او از یاوران او باشند و شعار آنان یَالِثَارَاتِ الْحُسَیْن باشد. ای فرزند شبیب روایت کرد مرا پدرم از پدر خود از جدش گاهی که جدم حسین شهید شد آسمان خون و خاک سرخ باریدن گرفت. ای پسر شبیب اگر گریه کنی بر حسین چندانکه اشکهای تو بر گونه های تو جاری شود خدا می بخشد از تو هر گناه کوچک و بزرگ و کم و زیاد را آنگاه فرمود ای پسر شبیب اگر خوش داشته باشی که ملاقات کنی خدای عزوجل را در حالتیکه از هر گناه پاکیزه باشی پس زیارت کن حسین را. پس با اینحال بر شیعیان لازم است که ایام عشره را بعزاداری و اندوه بگذرانند.

حضرت امام رضا علیه السلام فرمود چون ماه محرم داخل می شد کسی پدرم را خندان نمیدید اندوه و حزن پیوسته بر او غالب میشد تا روز دهم چون روز عاشورا میشد آن روز روز مصیبت و حزن و گریهٔ او میبود و میفرمود امروز روزی است که

حسین علیه السّلام شهید شده است. پس باید تأسّی بآنحضرت نمود و باید در عزاداری قانون شرع را ملحوظ داشت مخصوصاً از آوردن نماز و اهتمام بآن کوتاهی نباید کرد. چه اوامر اسلامی همه بهم مربوطند. اگر امر باقامهٔ عزا شده است امر باقامهٔ نماز بیشتر گردیده است. پیغمبر اکرم صلی الله علیه وآله فرمود الصّلوٰة عمود الدّین ان قبلت قبل ما سویها وان ردّت ردّ ما سویها (یعنی نماز ستون دین است اگر پذیرفته شود همهٔ اعمال نیز پذیرفته خواهد شد واگر قبول نشود باقی اعمال نیز مردود گردد). و باید در شب عاشورا تأسّی بامام حسین ع نمود پس هم چنانکه در این شب عزاداری میشود از احیاء آن شب ونماز در آن کوتاهی نشود. و در این شب چند نماز وارد است.

اوّل: سیّد بن طاووس در اقبال از ابن عبّاس از رسول خدا صلی الله علیه وآله روایت نموده که آنحضرت فرمود کسیکه شب عاشورا چهار رکعت نماز در آخر شب بجا آورد در هر رکعتی یک حمد و ده ۱۰ آیة الکرسی و ده ۱۰ مرتبه قل هو الله احد و ده ۱۰ مرتبه قل اعوذ برب الفلق و ده ۱۰ مرتبه قل اعوذ برب الناس بخواند پس چون سلام دهد صد ۱۰۰ مرتبه قل هو الله احد بخواند انگاه آنحضرت فضیلت بسیار برای این عمل نقل نموده که جای بیان آن نیست

دوّم ۲: از رسول خدا صلی الله علیه وآله روایت نموده کسیکه در شب عاشورا صد ۱۰۰ رکعت نماز بجا آورد و در هر رکعت الحمد یک ۱ مرتبه و قل هو الله احد سه ۳ مرتبه بخواند پس چون از نمازهای خود فارغ شود هفتاد ۷۰ مرتبه بگوید سُبْحَانَ اللهِ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ وَلَا اِلٰهَ اِلَّا اللهُ وَاللهُ اَكْبَرُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيْمِ ۔ در روایت دیگر هفتاد ۷۰ مرتبه استغفار نیز وارد شده .

سوّم ۳: از رسول خدا صلی الله علیه وسلم روایت نموده است که آنحضرت فرمود در این شب چهار رکعت نماز بجا بیاور هر دو رکعت بیک سلام در هر رکعت الحمد یک مرتبه و پنجاه ۵۰ مرتبه قل هو الله احد چون از نماز فارغ شوی خدا را بسیار یاد کن و بسیار بر رسول خدا صلی الله علیه وآله درود بفرست و باندازه که ممکن باشد بر دشمنان آنها لعن کن ۔ میگویم این نماز مطابق است با نماز حضرت امیرالمومنین علیه السلام که فضیلت بسیار برای آن وارد شده .

روز عاشورا که روز مصیبت بزرگ است باید تأسّی با اهل بیت شود و بدون آنکه در سحر چیزی خورده شود و بدون نیّت روزه از خوراک وآب امساک نمود و روز عاشورا را بفاقه گذرانید و در عصر عاشورا چنانکه اهل بیت را آب دادند

بآب یا تربت و یا غیر آن افطار کرد مخصوصاً در روز عاشورا باید ترک کار و حوائج
و خرید و فروش نمود ۔ حضرت امام رضا علیه السلام فرمود کسیکه ترک کند در
روز عاشورا سعی در حوائج خود را خداوند حوائج دنیا و آخرت او را برآورد و هرکه روز
عاشورا را روز اندوه و گریهٔ خویش قرار دهد خدا قیامت را روز فرح و سرور او گرداند
و دیده اش بسبب ما در بهشت روشن شود و کسیکه روز عاشورا را روز برکت نامد
و از برای منزل خود در آن روز چیزی ذخیره کند خدا آن ذخیره را بر او مبارک نگرداند
و در روز قیامت با یزید و عبید الله بن زیاد و عمر بن سعد محشور شود ۔ صالح بن
عقبه از پدر خود از امام باقر ع روایت نموده که آنحضرت فرمود اگر بتوانی در آن
روز برای حاجت خود نروی پس ترک مکن چه آن روز روز نحسی است که حاجت
مؤمن در آن برآورده نمیشود و هرگاه حاجت برآورده شود مبارک نخواهد بود
و در آن کار رشد نخواهد بود و نباید کسی از شما در آن روز در منزل خود ذخیرهٔ کند
پس کسیکه در آن روز چیزی ذخیره کند از برای او و اهل او مبارک نخواهد بود ۔ حضرت
اجر و ثواب زیارت و ترک سعی حوائج در روز عاشورا را بیان میفرماید و در کتب مبسوطه
مشروحاً آمده است ۔

پس بر مسلمانان لازم است که روز عاشورا را روز کار نداننده و از کار کناره گیرند

و مشغول عزاداری شوند و اهل خانه خود را نیز امر بعزاداری کنند مخصوصا دوستان اهل بیت را لازم است بقسمی مشغول عزاداری شوند که در ماتم عزیزترین اولاد و اقارب خود قیام میکنند - بدون قصد روزه در آن روز از خوردن و آشامیدن امساک کنند و پس از عصر بتربت یا بآب و یا غیر آن افطار نمایند - و امّا روزه روز عاشورا بقصد تبرّک و خوشنودی چنانکه رویّهٔ بنی امیّه بود حرام است

در بیان اعمال روز عاشوراء

از برای روز عاشورا چند عمل است که بجا آوردن آن مستحب است اوّل امساک نمودن تا بعد از عصر بدون نیّت روزه چنانکه بآن اشاره رفت و هنگام عصر بتربت یا آب افطار کنند - و بعد از عصر بود که عمر بن سعد بر اهل بیت رسالت و اطفال کوچک آنان که از گرمی هوا و تشنگی میسوختند آب را باز کرد - پس چقدر مناسب است که در هنگام نوشیدن آب از لب تشنهٔ آنحضرت یاد شود و بر کشندگان آنحضرت لعنت فرستند - در کامل الزیارة تالیف ابن قولویه (۱)

(۱) ابن قولویه صاحب کامل الزیارة در ۳۶۷ھ وفات نموده و در کاظمین پائین پای حضرت موسی بن جعفر علیهم السلام مدفون است و در جانب او است قبر شیخ مفید که در ۴۱۳ھ وفات نموده و امّا ابن قولویه که در قم نزدیک بقعهٔ علی بن بابویه مدفون است پس پدر این شیخ بزرگوار محمد بن قولویه است .

ابوالقاسم جعفربن محمد بن جعفربن موسی قولویه القمی استاد شیخ مفید طاب الله ثراهما سند را بداود ورقی میرساند که او گفت . بودم نزد امام صادق ع که آنحضرت آب طلب نمود و آشامید . پس از آشامیدن دیدم که چشمان آنحضرت مملو از اشک گردیده وسرازیر شد پس از آن حضرت فرمود خدا لعنت کند کشندگان حسین را پس نیست هیچ بنده که بیاشامد آب را و حسین را یاد کند و لعنت کند کشندگان او را مگر آنکه خداوند مینویسد برای او صد هزار نیکی و از او دور میکند صد هزار گناه و بلند میکند برای او صد هزار درجه و چنان است که آزاد نموده باشد صد هزار بنده و محشور نماید خدا او را در روز قیامت خوشدل .

دوم : هزار مرتبه بر قاتلان آنحضرت لعنت فرستادن و بگوید اَللّٰهُمَّ الْعَنْ قَتَلَةَ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ . و در حدیث صحیح از حضرت امام رضا ع وارد شده که آنحضرت فرمود اگر خواهی که در غرفهای بهشت با حضرت رسول و آل او باشی پس لعنت کن بر قاتلان حسین ع واگر خواهی ثواب شهیدان کربلا را داشته باشی هرگاه مصیبت آنحضرت را یاد کنی بگو . يَا لَيْتَنِي كُنْتُ مَعَهُمْ فَأَفُوزَ فَوْزاً عَظِيماً یعنی ای کاش میبودم با آنها پس رستگار میشدم برستگاری بزرگ .

سوم: تعزیت دادن بیکدیگر در آن روز بهر زبانی که ممکن شود مستحب است
از حضرت امام محمد باقر ع روایت شده که در مصیبت آنحضرت بگوید عَظَّمَ اللهُ اُجُوْرَنَا وَاُجُوْرَكُمْ بِمُصَابِنَا بِالْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَجَعَلَنَا وَاِيَّاكُمْ مِنَ الطَّالِبِيْنَ لِثَارِهٖ مَعَ وَلِيِّهِ الْاِمَامِ الْمَهْدِيِّ مِنْ اٰلِ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ. مؤلف گوید اگر کسی نتواند الفاظ آنرا بگوید بترجمهٔ آن اکتفا میتوان کرد و اگر تمام را نمیتواند بگوید بهر اندازهٔ که ممکن باشد عمل بآن مستحب است.

چهارم: خواندن هزار مرتبه سورهٔ توحید است که در حدیث وارد گردیده که هر کس در این روز هزار مرتبه سورهٔ توحید بخواند خداوند بسوی او نظر نماید بنظر رحمت.

پنجم: دعائی است که سید بن طاؤس در اقبال آنرا نقل نموده که در صبح عاشورا آنرا میخوانی سُبْحَانَ اللهِ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ وَلَا اِلٰهَ اِلَّا اللهُ وَاللهُ اَكْبَرُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيْمِ سُبْحَانَ اللهِ اٰنَاءَ اللَّيْلِ وَاَطْرَافَ النَّهَارِ سُبْحَانَ اللهِ بِالْغُدُوِّ وَالْاٰصَالِ سُبْحَانَ اللهِ حِيْنَ تُمْسُوْنَ وَحِيْنَ تُصْبِحُوْنَ وَلَهُ الْحَمْدُ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَعَشِيًّا

وَحِينَ تُظْهِرُونَ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ
مِنَ الْحَيِّ وَيُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَكَذٰلِكَ تُخْرَجُونَ
سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ وَسَلَامٌ عَلَى
الْمُرْسَلِينَ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي
لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ وَلِيٌّ
مِنَ الذُّلِّ وَكَبِّرْهُ تَكْبِيرًا عَدَدَ كُلِّ شَيْءٍ وَمِلْأَ كُلِّ شَيْءٍ
وَاَضْعَافَ ذٰلِكَ اَضْعَافًا مُضَاعَفَةً اَبَدًا سَرْمَدًا كَمَا يَنْبَغِي
لِعَظَمَتِهِ سُبْحَانَ ذِي الْمُلْكِ وَالْمَلَكُوتِ سُبْحَانَ ذِي الْعِزَّةِ
وَالْجَبَرُوتِ سُبْحَانَ الْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ سُبْحَانَ الْقُدُّوسِ
سُبْحَانَ الْقَائِمِ الدَّائِمِ سُبْحَانَ الْحَيِّ الْقَيُّومِ سُبْحَانَ الْعَلِيِّ
الْاَعْلٰى سُبْحَانَهُ وَتَعَالٰى سُبْحَانَ اللّٰهِ سُبُّوحٌ قُدُّوسٌ رَبُّ
الْمَلٰئِكَةِ وَالرُّوحِ اَللّٰهُمَّ اِنِّي اَصْبَحْتُ فِي مِنَّةٍ وَنِعْمَةٍ
وَعَافِيَةٍ فَاَتْمِمْ عَلَيَّ نِعْمَتَكَ يَا اَللّٰهُ وَمِنَّتَكَ وَعَافِيَتَكَ
وَارْزُقْنِي شُكْرَكَ اَللّٰهُمَّ بِنُورِ وَجْهِكَ اهْتَدَيْتُ وَبِفَضْلِكَ
اسْتَغْنَيْتُ وَبِنِعْمَتِكَ اَصْبَحْتُ وَاَمْسَيْتُ اَصْبَحْتُ

أُشْهِدُكَ وَكَفٰى بِكَ شَهِيْدًا وَأُشْهِدُ مَلٰئِكَتَكَ وَحَمَلَةَ عَرْشِكَ وَجَمِيْعَ خَلْقِكَ وَسَمٰائِكَ وَاَرْضِكَ وَجَنَّتِكَ وَنَارِكَ بِاَنَّكَ اَنْتَ اللّٰهُ لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ وَحْدَكَ لَا شَرِيْكَ لَكَ وَاَنَّ مَادُوْنَ عَرْشِكَ اِلٰى قَرَارِ اَرْضِكَ مِنْ مَعْبُوْدٍ دُوْنَكَ بَاطِلٌ مُضْمَحِلٌّ وَاَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُكَ وَرَسُوْلُكَ وَاَنَّ السَّاعَةَ اٰتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيْهَا وَاَنَّكَ بَاعِثُ مَنْ فِي الْقُبُوْرِ اَللّٰهُمَّ فَاكْتُبْ شَهَادَتِيْ هٰذِهٖ عِنْدَكَ حَتّٰى اَلْقَاكَ بِهَا وَقَدْ رَضِيْتَ عَنِّيْ يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِيْنَ اَللّٰهُمَّ فَلَكَ الْحَمْدُ حَمْدًا تَضَعُ لَكَ السَّمٰوٰتُ كَنَفَيْهَا وَتُسَبِّحُ لَكَ الْاَرْضُ وَمَنْ عَلَيْهَا حَمْدًا يَصْعَدُ وَلَا يَنْفَدُ حَمْدًا يَزِيْدُ وَلَا يَبِيْدُ حَمْدًا سَرْمَدًا لَا انْقِطَاعَ لَهٗ وَلَا نَفَادَ حَمْدًا يَصْعَدُ اَوَّلُهٗ وَلَا يَفْنٰى اٰخِرُهٗ وَلَكَ الْحَمْدُ عَلَيَّ وَفَوْقِيْ وَمَعِيْ وَاَمَامِيْ وَقَبْلِيْ وَلَدَيَّ وَاِذَا مِتُّ وَفَنِيْتُ وَبَقِيْتَ يَا مَوْلَايَ وَلَكَ الْحَمْدُ بِجَمِيْعِ مَحَامِدِكَ كُلِّهَا عَلٰى جَمِيْعِ نَعْمَائِكَ كُلِّهَا وَلَكَ الْحَمْدُ فِيْ كُلِّ عِرْقٍ سَاكِنٍ وَفِيْ كُلِّ اَكْلَةٍ وَشَرْبَةٍ

وَلِبَاسٍ وَقُوَّةٍ وَبَطْشٍ وَعَلٰى مَوْضِعِ كُلِّ شَعْرَةٍ اَللّٰهُمَّ
لَكَ الْحَمْدُ كُلُّهٗ وَلَكَ الْمُلْكُ كُلُّهٗ وَبِيَدِكَ الْخَيْرُ كُلُّهٗ
اِلَيْكَ يَرْجِعُ الْاَمْرُ كُلُّهٗ عَلَانِيَتُهٗ وَسِرُّهٗ وَاَنْتَ مُنْتَهَى
الشَّاْنِ كُلِّهٖ اَللّٰهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ عَلٰى حِلْمِكَ بَعْدَ عِلْمِكَ وَلَكَ الْحَمْدُ
عَلٰى عَفْوِكَ بَعْدَ قُدْرَتِكَ اَللّٰهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ يَا بَاعِثَ
الْحَمْدِ وَلَكَ الْحَمْدُ يَا وَارِثَ الْحَمْدِ وَبَدِيْعَ الْحَمْدِ وَمُنْتَهَى
الْحَمْدِ وَمُبْدَأَ الْحَمْدِ وَفِيَّ الْعَهْدِ صَادِقَ الْوَعْدِ عَزِيْزَ
الْجُنْدِ وَقَدِيْمَ الْمَجْدِ اَللّٰهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ رَفِيْعَ الدَّرَجَاتِ
مُجِيْبَ الدَّعَوَاتِ مُنْزِلَ الْاٰيَاتِ مِنْ فَوْقِ سَبْعِ سَمٰوٰتٍ
مُخْرِجَ مَنْ فِي الظُّلُمَاتِ اِلَى النُّوْرِ مُبَدِّلَ السَّيِّئَاتِ
حَسَنَاتٍ وَجَاعِلَ الْحَسَنَاتِ دَرَجَاتٍ اَللّٰهُمَّ لَكَ
لَكَ الْحَمْدُ غَافِرَ الذَّنْبِ وَقَابِلَ التَّوْبِ شَدِيْدَ الْعِقَابِ
ذَا الطَّوْلِ لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ اِلَيْكَ الْمَصِيْرُ اَللّٰهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ
فِي اللَّيْلِ اِذَا يَغْشٰى وَفِي النَّهَارِ اِذَا تَجَلّٰى وَلَكَ الْحَمْدُ فِي
الْاٰخِرَةِ وَالْاُوْلٰى اَللّٰهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ عَدَدَ كُلِّ نَجْمٍ فِي السَّمَاءِ

وَلَكَ الْحَمْدُ بِعَدَدِ كُلِّ مَلَكٍ فِي السَّمَاءِ وَلَكَ الْحَمْدُ عَدَدَ كُلِّ
قَطْرَةٍ فِي الْبَحْرِ وَلَكَ الْحَمْدُ عَدَدَ اَوْرَاقِ الْاَشْجَارِ وَلَكَ الْحَمْدُ
عَدَدَ الْجِنِّ وَالْاِنْسِ وَعَدَدَ الْبَهَائِمِ وَالسِّبَاعِ وَالطَّيْرِ وَلَكَ
الْحَمْدُ عَدَدَ مَا فِي جَوْفِ الْاَرْضِ وَلَكَ الْحَمْدُ عَدَدَ عَلٰى مَا وَجْهِ
الْاَرْضِ وَلَكَ الْحَمْدُ عَدَدَ مَا اَحْصٰى كِتَابُكَ وَاَحَاطَ بِهٖ عِلْمُكَ
وَزِنَةَ عَرْشِكَ حَمْدًا كَثِيْرًا مُبَارَكًا فِيْهِ اَللّٰهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ
عَدَدَ مَا تَقُوْلُ وَعَدَدَ مَا تَعْلَمُ وَعَدَدَ مَا يَعْمَلُ خَلْقُكَ
كُلُّهُمُ الْاَوَّلُوْنَ وَالْاٰخِرُوْنَ وَبِزِنَةِ ذٰلِكَ كُلِّهٖ وَعَدَدَ مَا
سَمَّيْنَا كُلَّهٗ وَاِذَا مِتْنَا وَفَنِيْنَا لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهٗ
لَا شَرِيْكَ لَهٗ وَلَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ يُحْيِيْ وَيُمِيْتُ وَهُوَ عَلٰى
كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ آنگاه میگوئی اَسْتَغْفِرُ اللّٰهَ ۱۰ مرتبه يَا اَللّٰهُ يَا اَللّٰهُ
۱۰ مرتبه يَا رَحْمٰنُ يَا رَحْمٰنُ ۱۰ مرتبه يَا رَحِيْمُ يَا رَحِيْمُ ۱۰ مرتبه يَا حَنَّانُ
يَا مَنَّانُ ۱۰ مرتبه يَا لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ ۱۰ مرتبه وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ
اِلَّا بِاللّٰهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيْمِ ۱۰ مرتبه اٰمِيْنَ اٰمِيْنَ ۱۰ مرتبه بِسْمِ
اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۱۰ مرتبه وَصَلَّى اللّٰهُ عَلٰى مُحَمَّدٍ النَّبِيِّ وَسَلَّمَ

آنگاه بگوید اَللّٰهُمَّ اَنْتَ ثِقَتِي فِي كُلِّ كَرْبٍ وَرَجَائِي فِي كُلِّ شَدِيدَةٍ وَاَنْتَ لِي فِي كُلِّ اَمْرٍ نَزَلَ بِي ثِقَةٌ وَعُدَّةٌ كَمْ مِنْ كَرْبٍ يَضْعُفُ فِيهِ الْفُؤَادُ وَتَقِلُّ فِيهِ الْحِيلَةُ وَيَخْذُلُ فِيهِ الْقَرِيبُ وَيَشْمَتُ فِيهِ الْعَدُوُّ وَاَنْزَلْتُهُ بِكَ وَشَكَوْتُهُ اِلَيْكَ رَغْبَةً فِيهِ اِلَيْكَ عَمَّنْ سِوَاكَ فَفَرَّجْتَهُ وَكَشَفْتَهُ وَكَفَيْتَنِيهِ فَاَنْتَ وَلِيُّ كُلِّ نِعْمَةٍ وَصَاحِبُ كُلِّ حَسَنَةٍ وَمُنْتَهَى كُلِّ رَغْبَةٍ فَلَكَ الْحَمْدُ كَثِيراً وَلَكَ الْمَنُّ فَاضِلاً اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَسَهِّلْ لِي مِحْنَتِي وَيَسِّرْ اِرَادَتِي وَبَلِّغْنِي اُمْنِيَّتِي وَاَوْصِلْنِي اِلَى بُغْيَتِي سَرِيعاً عَاجِلاً وَاقْضِ عَنِّي دَيْنِي يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ

ششم: از اعمال روز عاشورا عملی است که بسند صحیح از عبدالله سنان روایت شده و از مصباح شیخ طوسی نقل گردیده و مجلسی در مزار بحار نیز آن را روایت نموده که در روز عاشورا حضرت صادق بوی فرمود بهترین کاری که در این روز بکنی آنست که جامه‌های پاکیزه بپوشی و بندها را بگشائی

وا گستین ہا را تا مرفق بالا کنی بروش مصیبت زدہ گان - پس بیرون شوی بسوی
بیابان تا جائی کہ کسی ترا نہ بیند ویا آنکہ در خانہ خالی وجای خلوتی باشد پس
چون روز بالا آید چھار رکعت نماز با خشوع وخضوع در کوع نیکو بجا آور وبعد
از ہر دو رکعت سلام بگوی ودر رکعت اول بعد از حمد قل یا ایھا الکافرون را بخوان
ودر دوم بعد از حمد قل ھو اللہ احد ودر سوم بعد از حمد سورۂ احزاب ودر چھارم
بعد از حمد سورۂ اذا جائک المنافقون را بخوان واگر اینھا را ندانی ہر سورۂ کہ
خواہی بخوان پس بگردان روی خود را بجانب روضۂ مقدسۂ آنحضرت
وبخاطر آور شہادت آن امام مظلوم واقارب واصحاب انجناب را آنگاہ سلام
بکنی براو وصلوات بفرست براو ولعنت کن قاتلان ایشان را - آنگاہ
فرمود از آنجائیکہ ایستادۂ چند گام پیش رو وہفت مرتبہ بگو اِنَّا لِلّٰهِ
وَاِنَّا اِلَيْهِ رَاجِعُوْنَ رِضًا بِقَضَائِهٖ وَتَسْلِيْمًا لِاَمْرِهٖ وفرمود
در جمیع احوال باید محزون وغمناک باشی پس چون فارغ شوی بجای خود باز شو
وبگو اَللّٰهُمَّ عَذِّبِ الْفَجَرَةَ الَّذِيْنَ شَاقُّوْا رَسُوْلَكَ وَحَارَبُوْا
اَوْلِيَاءَكَ وَعَبَدُوْا غَيْرَكَ وَاسْتَحَلُّوْا مَحَارِمَكَ وَالْعَنِ الْقَادَةَ
وَالْاَتْبَاعَ وَمَنْ كَانَ مِنْهُمْ فَخَبَّ وَاَوْضَعَ مِنْهُمْ اَوْ رَضِيَ

بِفِعلِهِم لَعنًا كَثِيرًا اَللّٰهُمَّ عَجِّلْ فَرَجَ اٰلِ مُحَمَّدٍ وَاجْعَلْ
صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمْ وَاسْتَنْقِذْهُم مِنْ اَيْدِي الْمُنَافِقِينَ
الْمُضِلِّينَ وَالْكَفَرَةِ الْجَاحِدِينَ وَافْتَحْ لَهُمْ فَتْحًا يَسِيرًا
وَاَتِحْ لَهُمْ رَوْحًا وَفَرَجًا قَرِيبًا وَاجْعَلْ لَهُمْ مِنْ لَدُنْكَ
عَلٰى عَدُوِّكَ وَعَدُوِّهِمْ سُلْطَانًا نَصِيرًا پس دست بدعا
بردار و قصد کن دشمنان آل محمد را و بگو اَللّٰهُمَّ اِنَّ كَثِيرًا مِنَ الْاُمَّةِ
نَاصَبَتِ الْمُسْتَحْفَظِينَ مِنَ الْاَئِمَّةِ وَكَفَرَتْ بِالْكَلِمَةِ
وَعَكَفَتْ عَلَى الْقَادَةِ الظَّلَمَةِ وَهَجَرَتِ الْكِتَابَ وَالسُّنَّةَ
وَعَدَلَتْ عَنِ الْحَبْلَيْنِ الَّذَيْنِ اَمَرْتَ بِطَاعَتِهِمَا وَالتَّمَسُّكِ
بِهِمَا فَاَمَاتَتِ الْحَقَّ وَحَادَتْ عَنِ الْقَصْدِ وَمَالَئَتِ
الْاَحْزَابَ وَحَرَّفَتِ الْكِتَابَ وَكَفَرَتْ بِالْحَقِّ لَمَّا جَائَهَا
وَتَمَسَّكَتْ بِالْبَاطِلِ لَمَّا اعْتَرَضَهَا وَضَيَّعَتْ حَقَّكَ
وَاَضَلَّتْ خَلْقَكَ وَقَتَلَتْ اَوْلَادَ نَبِيِّكَ وَخِيَرَةَ عِبَادِكَ
وَحَمَلَةَ عِلْمِكَ وَوَرَثَةَ حِكْمَتِكَ وَوَحْيِكَ اَللّٰهُمَّ فَزَلْزِلْ اَقْدَامَ اَعْدَائِكَ وَ
اَعْدَاءِ رَسُولِكَ وَاَهْلِ بَيْتِ رَسُولِكَ اَللّٰهُمَّ وَاَخْرِبْ دِيَارَهُمْ

وَافْلُلْ سِلاحَهُمْ وَخَالِفْ بَيْنَ كَلِمَتِهِمْ وَفُتَّ فِي أَعْضَادِهِمْ

وَأَوْهِنْ كَيْدَهُمْ وَاضْرِبْهُمْ بِسَيْفِكَ الْقَاطِعِ وَارْمِهِمْ

بِحَجَرِكَ الدَّامِغِ وَطُمَّهُمْ بِالْبَلاءِ طَمّاً وَغُمَّهُمْ بِالْبَلاءِ

غَمّاً وَعَذِّبْهُمْ عَذَاباً نُكْراً وَخُذْهُمْ بِالسِّنِينَ وَالْمَثُلاتِ

الَّتِي أَهْلَكْتَ بِهَا أَعْدَائَكَ إِنَّكَ ذُو نِقْمَةٍ مِنَ الْمُجْرِمِينَ

اَللّٰهُمَّ إِنَّ سُنَّتَكَ ضَائِعَةٌ وَأَحْكَامَكَ مُعَطَّلَةٌ وَعِتْرَةَ

نَبِيِّكَ فِي الْأَرْضِ هَائِمَةٌ اَللّٰهُمَّ فَأَعِنِ الْحَقَّ وَأَهْلَهُ

وَاقْمَعِ الْبَاطِلَ وَأَهْلَهُ وَمُنَّ عَلَيْنَا بِالنَّجَاةِ وَاهْدِنَا إِلَى الْإِيمَانِ

وَعَجِّلْ فَرَجَنَا وَانْظِمْهُ بِفَرَجِ أَوْلِيَاءِكَ وَاجْعَلْهُمْ لَنَا وُدّاً

وَاجْعَلْنَا لَهُمْ وَفْداً اَللّٰهُمَّ وَأَهْلِكْ مَنْ جَعَلَ يَوْمَ قَتْلِ ابْنِ

بِنْتِ مُحَمَّدٍ نَبِيِّكَ وَخِيَرَتِكَ عِيداً وَاسْتَهَلَّ بِهِ فَرَحاً

وَمَرَحاً وَخُذْ آخِرَهُمْ كَمَا أَخَذْتَ أَوَّلَهُمْ وَضَاعِفِ اللّٰهُمَّ

الْعَذَابَ وَالتَّنْكِيلَ عَلَى ظَالِمِي أَهْلِ بَيْتِ نَبِيِّكَ وَأَهْلِكْ

أَشْيَاعَهُمْ وَقَادَتَهُمْ وَأَبِرْ حُمَاتَهُمْ وَجَمَاعَتَهُمْ اَللّٰهُمَّ

ضَاعِفْ صَلَوَاتِكَ وَرَحْمَتَكَ وَبَرَكَاتِكَ عَلَى عِتْرَةِ نَبِيِّكَ

الْعِتْرَةِ الضَّائِعَةِ الْخَائِفَةِ الْمُسْتَذِلَّةِ بَقِيَّةٍ مِنَ الشَّجَرَةِ
الطَّيِّبَةِ الزَّكِيَّةِ الْمُبَارَكَةِ وَاَعْلِ اللّٰهُمَّ كَلِمَتَهُمْ وَاَفْلِجْ
حُجَّتَهُمْ وَاكْشِفِ الْبَلَاۤءَ وَاللَّاْوَاۤءَ وَحَنَادِسَ الْاَبَاطِيلِ
وَالْعَمٰى عَنْهُمْ وَثَبِّتْ قُلُوبَ شِيعَتِهِمْ وَحِزْبِكَ عَلٰى
طَاعَتِكَ وَوِلَايَتِهِمْ وَنُصْرَتِهِمْ وَمُوَالَاتِهِمْ وَاَعِنْهُمْ
وَامْنَحْهُمُ الصَّبْرَ عَلَى الْاَذٰى فِيكَ وَاجْعَلْ لَهُمْ اَيَّامًا
مَشْهُودَةً وَاَوْقَاتًا مَحْمُودَةً مَسْعُودَةً تُوشِكُ فِيهَا
فَرَجَهُمْ وَتُوجِبُ فِيهَا تَمْكِينَهُمْ وَنَصْرَهُمْ كَمَا ضَمِنْتَ
لِاَوْلِيَاۤئِكَ فِي كِتَابِكَ الْمُنْزَلِ فَاِنَّكَ قُلْتَ وَقَوْلُكَ الْحَقُّ
وَعَدَ اللّٰهُ الَّذِينَ اٰمَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ
فِي الْاَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَلَيُمَكِّنَنَّ
لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضٰى لَهُمْ وَلَيُبَدِّلَنَّهُمْ مِنْ بَعْدِ
خَوْفِهِمْ اَمْنًا يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا اَللّٰهُمَّ
فَاكْشِفْ غُمَّتَهُمْ يَا مَنْ لَا يَمْلِكُ كَشْفَ الضُّرِّ اِلَّا هُوَ يَا
وَاحِدُ يَا اَحَدُ يَا حَيُّ يَا قَيُّومُ وَاَنَا يَا اِلٰهِي عَبْدُكَ الْخَائِفُ مِنْكَ

وَالرَّاجِعُ اِلَيْكَ السَّآئِلُ لَكَ الْمُقْبِلُ عَلَيْكَ اللَّاجِئُ اِلى فَنَآئِكَ الْعَالِمُ بِاَنَّهُ لَا مَلْجَأَ مِنْكَ اِلَّا اِلَيْكَ اَللّٰهُمَّ فَاقْبَلْ دُعَآئِي وَاسْمَعْ نِدَآئِي يَا اِلٰهِي عَلَانِيَتِي وَنَجْوَايَ وَاجْعَلْنِي مِمَّنْ رَضِيتَ عَمَلَهُ وَقَبِلْتَ نُسُكَهُ وَنَجَّيْتَهُ بِرَحْمَتِكَ اِنَّكَ اَنْتَ الْعَزِيزُ الْكَرِيمُ اَللّٰهُمَّ وَصَلِّ اَوَّلًا وَآخِرًا عَلٰى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَارْحَمْ مُحَمَّدًا وَآلَ مُحَمَّدٍ بِاَكْمَلِ وَاَفْضَلِ مَا صَلَّيْتَ وَبَارَكْتَ وَتَرَحَّمْتَ عَلٰى اَنْبِيَآئِكَ وَرُسُلِكَ وَمَلَآئِكَتِكَ وَحَمَلَةِ عَرْشِكَ بِلَآ اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ اَللّٰهُمَّ وَلَا تُفَرِّقْ بَيْنِي وَبَيْنَ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ صَلَوَاتُكَ عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمْ وَاجْعَلْنِي يَا مَوْلَايَ مِنْ شِيعَةِ مُحَمَّدٍ وَعَلِيٍّ وَفَاطِمَةَ وَالْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ وَذُرِّيَّتِهِمُ الطَّاهِرَةِ الْمُنْتَجَبَةِ وَهَبْ لِيَ التَّمَسُّكَ بِحُبِّهِمْ وَالرِّضَا بِسَبِيلِهِمْ وَالْاَخْذَ بِطَرِيقَتِهِمْ اِنَّكَ جَوَادٌ كَرِيمٌ پس بسجده برو و طرف روی خود را بر خاک بگذار و بگوی يَا مَنْ يَحْكُمُ مَا يَشَآءُ وَيَفْعَلُ مَا يُرِيدُ اَنْتَ حَكَمْتَ فَلَكَ الْحَمْدُ مَحْمُودًا مَشْكُورًا فَعَجِّلْ يَا مَوْلَايَ فَرَجَهُمْ وَفَرَجَنَا بِهِمْ

فَاِنَّکَ ضَمِنْتَ اِعْزَازَهُمْ بَعْدَ الذِّلَّةِ وَتَکْثِیرَهُمْ بَعْدَ الْقِلَّةِ
وَاِظْهَارَهُمْ بَعْدَ الْخُمُولِ یَا اَصْدَقَ الصَّادِقِینَ وَیَا اَرْحَمَ
الرَّاحِمِینَ فَاَسْئَلُکَ یَا اِلٰهِی وَسَیِّدِی مُتَضَرِّعًا اِلَیْکَ
بِجُودِکَ وَکَرَمِکَ بَسْطَ اَمَلِی وَالتَّجَاوُزَ عَنِّی وَقَبُولَ قَلِیلِ
عَمَلِی وَکَثِیرِهِ وَالزِّیَادَةَ فِی اَیَّامِی وَتَبْلِیغِی ذٰلِکَ الْمَشْهَدَ
وَاَنْ تَجْعَلَنِی مِمَّنْ یُدْعٰی فَیُجِیبُ اِلٰی طَاعَتِهِمْ وَمُوَالَاتِهِمْ
وَنَصْرِهِمْ وَتُرِیَنِی ذٰلِکَ قَرِیبًا سَرِیعًا فِی عَافِیَةٍ اِنَّکَ
عَلٰی کُلِّ شَیْءٍ قَدِیرٌ پس سر خود را بسوی آسمان بلند کن و بگو اَعُوذُ بِکَ
اَنْ اَکُونَ مِنَ الَّذِینَ لَا یَرْجُونَ اَیَّامَکَ فَاَعِذْنِی یَا اِلٰهِی
بِرَحْمَتِکَ مِنْ ذٰلِکَ

چون چنین کنی این عمل بهتر است برای تو از حجهای بسیار و عمره های بسیار که مال بسیار در آن صرف نمائی و بدن خود را در اینها بتعب افگنی و از اهل و عیال و فرزندان خود جدا شوی و بدان کسیکه این نماز را در این روز بکند و این دعا را از روی اخلاص بخواند و این عمل را با یقین و تصدیق بجا آورد خداوند ده خصلت با و عطا کند که از جمله اینها اینست که او را از مردنهای بد حفظ کند

مانند غرق شدن وسوختن وزیر عمارت ماندن وامثال اینها وتا مُردن دشمنی براو مسلط نگردد ونگاه دارد اورا از خوره ودیوانگی وپیسی درخودش وفرزندانش تا چهار پشت . وشیطان را مسلط نگرداند براو ونگاه دارد اورا از شیطان ویا اورانش را براو مسلط نگرداند تا چهار پشت

هفتم : از اعمال روز عاشورا زیارت است وفضیلت زیارت آنحضرت درهمه وقت وارد است . درکامل الزیاره ابن قولویه قمی ص ۱۰ روایت است که حسین ع از جد خود رسول خدا ص سوال نمود که چیست ثواب کسیکه زیارت کند تورا بعد از موت تو فرمود ای فرزند من کسیکه پس از مُردن من بیاید مرا زیارت کند از برای اوست بهشت وکسیکه پدر تورا زیارت کند بعد از مُردن او از برای اوست بهشت وکسیکه برادر تورا زیارت کند بعد از مُردن او از برای اوست بهشت وکسیکه تورا زیارت کند بعد از مردن تو از برای اوست بهشت . در وسائل الشیعه ج ۲ بسند بحضرت امام موسی ع میرساند که آنحضرت فرمود "من اتی الحسین عارفاً بحقه غفر الله له ما تقدم من ذنبه وما تأخر" ونیز از عبدالرحمن بن کثیر از امام صادق روایت نمود که آنحضرت فرمود اگر یکی از شما تمام روزگار خود را حج کند وحسین بن علی

رازیارت نکند هرآینه حقی از حقوق رسول خدارا ترک نموده است برای آنکه حق
حسین فریضه ایست از خداکه واجبست برهر مسلم نظر باین گونه روایت است
که بعضی از علما گفته اند زیارت امام حسین ع برای کسیکه مقتدر است در عمری
یک مرتبه واجب است وتخلف از آن جائز نیست ۔ در وسائل است امام
صادق ع میفرماید سزاوار نیست تخلف از زیارت حسین بیشتر از چهار سال
باز حضرت صادق ع بسیف بن عمیره میفرماید کسیکه زیارت نکند قبر حسین را
واو گمان میکند که شیعهٔ ما میباشد تا بمیرد ۔ پس او شیعهٔ ما نیست و اگر از بهشتیان
باشد پس در بهشت ضایع است ۔ و نیز حضرت باقر ع میفرماید کسیکه حسین
رازیارت نکند ناقص الایمان است و نیز در وسائل سنده بهرون بن خارجه میرسد
که از امام صادق ع سوال نمود از کسیکه بدون سبب ترک زیارت قبر حسین ع
نماید این شخص از اهل آتش است ۔ علی بن میمون میگوید از امام صادق ع شنیدم
فرمود اگر هر آینه یکی از شما هزار حج نماید و قبر حسین بن علی رازیارت نکند هر آینه
حقی از حقوق رسول خدا ص را ترک نموده ۔ و باز فرمود حق حسین واجب است
برهر مسلمان حضرت رضا ع میفرماید کسیکه زیارت کند قبر ابی عبدالله الحسین را
بشط فرات میباشد مانند کسی است که زیارت نموده است خدارا بر روی عرش

بازدر وسائل الشیعه از محمد بن مسلم از امام باقرع روایت نمود امر کنید شیعیان
ما را بزیارت قبر حسین پس بدرستیکه زیارت کردن قبر حسین ع سبب زیادتی
روزی وطول عمر میباشد و بدیها را دور میکند و زیارت نمودن قبر آنحضرت واجب
است بر هر مومنی که اقرار نماید بامامت او۔ و نیز در روایت دیگر امام صادق
است میفرماید کسیکه ترک کند زیارت قبر حسین را در صورتیکه قدرت داشته
باشد بر آن هر آینه عاق رسول خدا و عاق ما است۔ و فرمود کسیکه زیارت کند
حسین را برای او است ثواب حج و عمرهٔ مقبوله۔ و در روایت دیگر است که
آنحضرت فرمود کسیکه حسین را زیارت کند و نسبت بحق آنحضرت عارف باشد
از برای او نوشته میشود ثواب هزار حج و هزار عمرهٔ مقبوله و آمرزیده میشود گناهان
گذشته و آینده او۔ و باز از رسول خدا صلعم روایت شده است که ثواب
زیارت حسین برای کسیکه عارف بحق وی باشد هزار حج و هزار عمره است و نیز
فرمود کسیکه حسین را زیارت کند چنان است که مرا زیارت کرده است و کسیکه
مرا زیارت کند پس چنانست که خدا را زیارت نموده است و بر خدا است آن که
او را بآتش دوزخ عذاب نکند آنگاه فرمود "الا وان الاجابة تحت
قبته والشفاء في تربته والائمة من ولده" و ممکن است

که اختلاف روایات در بیان اندازهٔ ثواب از جهة اختلاف معرفت زیارت کننده گان باشد - و محمد بن مسلم از امام باقر ع روایت نموده که آنحضرت فرموده شیعیان ما را امر بزیارت حسین بن علی نمائید پس بدرستیکه زیارت او نگاه میدارد انسان را از هدم و غرق و سوختن و از خورده شدن درنده گان - و زیارت او واجب است بر هر کسی که اقرار کند برای حسین ع بامامت وی از جانب خدای عزّ و جلّ و روایت دیگر که در فضیلت زیارت آنحضرت وارد گردیده باندازه ایست که نقل آن از گنجایش این مختصر خارج است و مفاد آن جمله تنها بیان رجحان و استحباب نیست بلکه رویهمرفته وجوب زیارت بخوبی فهمیده میشود چه در بعضی از آن روایات که تارک زیارت در صورت توانائی عاق رسول خدا و عاق ما است و در برخی دیگر تارک زیارت تارک حقّی از حقوق رسول خدا است و در روایت دیگر است که تارک زیارت از شیعهٔ ما نیست و در جای دیگر است که تارک زیارت بی جهت از اهل آتش است - و باز در جای دیگر است زیارت حسین حقّی است از حقوق رسول خدا ص و ترک آن ترک حقّی از حقوق آنحضرت است و حق حسین فریضه است از خدا که واجب است بر هر مسلمان - در کامل الزیاره ص ۱۲۷ فرمایش امام صادق ع بام سعید آنست که فرمود زیارت قبر حسین

واجب است بر هر مرد و زن - پس رو بمعرفة انصافاً وجوب زیارت آنحضرت
ازین روایات بخوبی فهمیده میشود چنانکه بعضی از علما نیز بر آن رفته اند مجلسی در
مزار بحار مینویسد (زیارته صلوات الله علیه واجبة مفترضة
مأمور بها) ونیز در مزار ص ۱۰۹ (ثم اعلم ان ظاهر اکثر اخبار
هذا الباب وکثیر من اخبار الابواب الاٰتیة وجوب
زیارته صلوات الله علیه بل کونها من اعظم الفرائض
وآکدها ولا یبعد القول بوجوبها فی العمر مرة مع القدرة
والیه کان یمیل الوالد العلّام نوّر الله ضریحه) ازاین جهت
مناسب است کسانیکه دم از تشیّع میزنند وخود را دوست خانوادهٔ رسالت
میدانند در صورت اقتدار ترک زیارت آنحضرت را در عمری یک مرتبه ننمایند
و هرگاه ممکن شود زیاده از آن اهتمام بزیارت کنند البته بهتر خواهد بود وقیام
بحقوق رسول خدا ص شده است خصوصاً بعد از ملاحظ قسمتی از روایات که مدت
ترک زیارت در آن محدود گردیده - در بعضی از آن است که امام ع میفرماید
بر غنی است سالی دو مرتبه و بر فقیر است سالی یک مرتبه - و در جای دیگر
است بر غنی است هر چهار ماه یک مرتبه و بر معسر چیزی نیست برای آنکه

لَا یُکَلِّفُ اللهُ نَفْساً اِلَّا وُسْعَهَا۔ و در بعضی روایات دیگر است
که بنزد یک است که آنحضرت را اقلاً ماهی یک مرتبه زیارت نماید و بر دور است
هر سه سال یک مرتبه پس با وجود این روایات و امثال آن تارک زیارت
آنحضرت مرتکب امر عظیمی گردیده چه انصافاً رو بهم رفته وجوب زیارت آنحضرت
درصورت اقتدار از روی این روایات بخوبی فهمیده میشود۔ ولذا در هنگام
امکان توان گفت ترک زیارت آنحضرت خصوصاً در عمری یک مرتبه جائز
نخواهد بود از آن گذشته قیام باین امر مهم که از بزرگترین شعار مذهب شیعه
و دین اسلام است بهترین وسیلهٔ حکیمانه است که شیعه را قوی مینماید
و در نتیجهٔ اجتماع در آن محل روحانی فرق مختلف شیعه بهم ارتباط می یابند
و اگر اهتمام شیعه بزیارت نبود این علاقه مندی کنونی بین فرق مختلف شیعه
ممکن نمیشد۔ پس امر بزیارت امریست حکیمانه روحیات دیانت و آثار
توحید بسبب آن زنده خواهد ماند و زنده داشتن آن احیاء اسلام
و مذهب است.

در فضیلت زیارت روز عاشورا است

سید بن طاوس در اقبال از امام صادق ع روایت نموده هر که

حضرت امام حسین را در روز عاشورا زیارت کند بهشت برای او واجب میشود
ونیز از زید شحام از امام صادق روایت نموده که آنحضرت فرمود کسیکه قبر
حسین را در روز عاشورا زیارت کند و عارف بحق او باشد میباشد مانند کسیکه
زیارت کرده است خدا را بر عرش او ـ و در کامل الزیاره روایت شده که
هرکس در آن روز نزد قبر امام حسین آب دهد مانند کسی است که سپاه آنحضرت را
آب داده باشد ـ و در کامل الزیاره جعفر بن محمد بن قولویه قمی زیارتی روایت
نموده که مجلسی در زاد المعاد نیز آن را نقل کرده است ـ وخلاصهٔ آن آنست که
مالک جهنی از امام محمد باقرؑ روایت نموده که آنحضرت فرمود هرکه زیارت کند حسین
را در روز دهم محرم نزد قبر آنحضرت گریان شود خدا را ملاقات کند در روز قیامت
با ثواب دو هزار هزار حج و دو هزار هزار عمره و دو هزار هزار جهاد که با رسول خداص
و با ائمه راشدین صلوات الله علیهم اجمعین نموده باشد مالک گفت فدای تو
شوم چه ثواب است برای کسیکه در شهرهای دور باشد و ممکن نباشد برای رفتن
بسوی قبر آنحضرت فرمود چون روز عاشورا شود بصحرا بیرون رود یا بر بام خانه
رود و اشاره بسوی قبر آنحضرت بسلام وجهد کند در نفرین کردن بر قاتل آنحضرت
وبعد از آن دو رکعت نماز بجا آورد واین کار را در اوّل روز پیش از ظهر نماید

(آنگاه حضرت در این روایت بمالک جهنی امر بعزاداری درآن روز مینماید و میفرماید)
پس ندبه و نوحه و گریه و زاری کند بر حسین و امر کند هر که در خانه او است و از او
تقیه نکند بگریه کردن بر آنحضرت و در خانه خود مصیبتی برپا کند باظهار جزع بر
آنحضرت و ملاقات کنند یکدیگر را بگریه کردن و تعزیت گفتن بیکدیگر
بمصیبت آنحضرت پس من ضامنم از برای کسیکه این کارها بکند خدا آن ثوابها
را بایشان عطا فرماید. مالک گوید که بآنحضرت عرض کردم فدای تو گردم ایا
تو ضامنی از برای ایشان باین ثواب اگر این کارها را بکنند فرمود بلی من
ضامنم از برای آنها مالک پرسید که چگونه یکدیگر را تعزیت بگویند. فرمود بگویند
عَظَّمَ اللهُ اُجُورَنا بِمُصابِنا بِالْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلامُ وَجَعَلَنا
وَاِيّاكُمْ مِنَ الطّالِبينَ بِثارِهِ مَعَ وَلِيِّهِ الْاِمامِ الْمَهْدِيِّ
مِنْ آلِ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِمُ السَّلامُ واگر توانی درآن روز از برای هیچ
کاری از خانه بیرون مرو که آن روز روز نحسی است که حاجت هیچ مؤمنی درآنروز
برآورده نمیشود واگر برآورده شود از برای او مبارک نیست و درآن رشدی و خیری
نیست واز برای منزل خود چیزی ذخیره منما که هر که در این روز چیزی ذخیره
کند آن چیز برای او مبارک نخواهد بود پس کسیکه چنین کند نوشته شود برای

او ثواب هزار هزار حج و هزار هزار عمره و هزار هزار جهاد که همه را با رسول خدا ص کرده
باشد و از برای او خواهد بود ثواب مصیبت هر پیغمبری و رسولی و صدیقی که مرده
باشد یا کشته باشد از روزی که خدا دنیا را آفریده است تا روز قیامت. علقمة
بن محمد حضرمی گفت من گفتم بحضرت امام محمد باقر که تعلیم نما بمن دعائی را که بخوانم
در این روز هرگاه خواهم آنحضرت را زیارت کنم از نزدیک و دور و دعائی که هرگاه
در شهرهای دور خواهم که اشاره کنم و آنحضرت را زیارت کنم فرمود ای علقمه
هرگاه این دو رکعت را بجا آوری در جانب قبر آنحضرت اشاره کرده باشی بسلام
و بگوئی بعد از اشاره و نماز آن اقوال را که مذکور خواهد شد پس دعا کرده
خواهی شد بدعائی که ملائکه میخوانند در وقتیکه زیارت آنحضرت کنند و می‌نویسد
خدا برای تو بآن زیارت هزار هزار حسنه و محو کند از تو هزار هزار گناه و بلند کند
برای تو در بهشت هزار هزار درجه و خواهی بود از آنهائیکه شهید شده باشند با
حسین بن علی ع تا آنکه شریک شوی با ایشان در درجات ایشان و نشناسند
ترا مگر از آنهائیکه با حضرت شهید شده باشند و نوشته شود برای تو ثواب
هر پیغمبری و رسولی و ثواب زیارت هر که آنحضرت را زیارت کرده است از
روزی که شهید شده است و میگوئی اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا اَبا عَبْدِاللهِ

اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بْنَ رَسُوْلِ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بْنَ اَمِيْرِ
الْمُؤْمِنِيْنَ وَابْنَ سَيِّدِ الْوَصِيِّيْنَ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بْنَ
فَاطِمَةَ سَيِّدَةِ نِسَآءِ الْعَالَمِيْنَ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ثَارَ
اللّٰهِ وَابْنَ ثَارِهٖ وَالْوِتْرَ الْمَوْتُوْرَ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ وَعَلَى الْاَرْوَاحِ
الَّتِيْ حَلَّتْ بِفِنَآئِكَ عَلَيْكُمْ مِنِّيْ جَمِيْعًا سَلَامُ اللّٰهِ اَبَدًا
مَا بَقِيْتُ وَبَقِيَ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ يَا اَبَا عَبْدِ اللّٰهِ لَقَدْ عَظُمَتِ
الرَّزِيَّةُ وَجَلَّتْ وَعَظُمَتِ الْمُصِيْبَةُ بِكَ عَلَيْنَا وَعَلٰى
جَمِيْعِ اَهْلِ الْاِسْلَامِ وَجَلَّتْ وَعَظُمَتْ مُصِيْبَتُكَ فِى
السَّمٰوَاتِ عَلٰى جَمِيْعِ اَهْلِ السَّمٰوَاتِ فَلَعَنَ اللّٰهُ اُمَّةً
اَسَّسَتْ اَسَاسَ الظُّلْمِ وَالْجَوْرِ عَلَيْكُمْ اَهْلَ الْبَيْتِ وَلَعَنَ
اللّٰهُ اُمَّةً دَفَعَتْكُمْ عَنْ مَقَامِكُمْ وَاَزَالَتْكُمْ عَنْ مَرَاتِبِكُمُ الَّتِيْ
رَتَّبَكُمُ اللّٰهُ فِيْهَا وَلَعَنَ اللّٰهُ اُمَّةً قَتَلَتْكُمْ وَلَعَنَ اللّٰهُ
الْمُمَهِّدِيْنَ لَهُمْ بِالتَّمْكِيْنِ مِنْ قِتَالِكُمْ بَرِئْتُ اِلَى اللّٰهِ وَاِلَيْكُمْ
مِنْهُمْ وَاَشْيَاعِهِمْ وَاَتْبَاعِهِمْ وَاَوْلِيَآئِهِمْ يَا اَبَا عَبْدِ اللّٰهِ
اِنِّيْ سِلْمٌ لِمَنْ سَالَمَكُمْ وَحَرْبٌ لِمَنْ حَارَبَكُمْ اِلٰى يَوْمِ

الْقِيٰمَةِ وَلَعَنَ اللّٰهُ اٰلَ زِيَادٍ وَّاٰلَ مَرْوَانَ وَلَعَنَ اللّٰهُ بَنِيْ
اُمَيَّةَ قَاطِبَةً وَّلَعَنَ اللّٰهُ ابْنَ مَرْجَانَةَ وَلَعَنَ اللّٰهُ عُمَرَ
بْنَ سَعْدٍ وَّلَعَنَ اللّٰهُ شِمْرًا وَّلَعَنَ اللّٰهُ اُمَّةً اَسْرَجَتْ
وَاَلْجَمَتْ وَتَنَقَّبَتْ لِقِتَالِكَ بِاَبِيْ اَنْتَ وَاُمِّيْ لَقَدْ عَظُمَ
مُصَابِيْ بِكَ فَاَسْئَلُ اللّٰهَ الَّذِيْ اَكْرَمَ مَقَامَكَ وَاَكْرَمَنِيْ
اَنْ يَّرْزُقَنِيْ طَلَبَ ثَارِكَ مَعَ اِمَامٍ مَّنْصُوْرٍ مِّنْ اَهْلِ بَيْتِ
مُحَمَّدٍ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ اَللّٰهُمَّ اجْعَلْنِيْ عِنْدَكَ وَجِيْهًا
بِالْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِى الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ يَا اَبَا عَبْدِ اللّٰهِ
اِنِّيْ اَتَقَرَّبُ اِلَى اللّٰهِ وَاِلٰى رَسُوْلِهٖ وَاِلٰى اَمِيْرِ الْمُؤْمِنِيْنَ وَاِلٰى
فَاطِمَةَ وَاِلَى الْحَسَنِ وَاِلَيْكَ بِمُوَالَاتِكَ وَبِالْبَرَائَةِ مِمَّنْ
قَاتَلَكَ وَنَصَبَ لَكَ الْحَرْبَ وَبِالْبَرَائَةِ مِمَّنْ اَسَّسَ اَسَاسَ
الظُّلْمِ وَالْجَوْرِ عَلَيْكُمْ وَاَبْرَءُ اِلَى اللّٰهِ وَاِلٰى رَسُوْلِهٖ مِمَّنْ اَسَّسَ
اَسَاسَ ذٰلِكَ وَبَنٰى عَلَيْهِ بُنْيَانَهٗ وَجَرٰى فِيْ ظُلْمِهٖ وَجَوْرِهٖ
عَلَيْكُمْ وَعَلٰى اَشْيَاعِكُمْ بَرِئْتُ اِلَى اللّٰهِ وَاِلَيْكُمْ مِّنْهُمْ وَاَتَقَرَّبُ
اِلَى اللّٰهِ ثُمَّ اِلَيْكُمْ بِمُوَالَاتِكُمْ وَمُوَالَاةِ وَلِيِّكُمْ وَبِالْبَرَائَةِ

مِنْ اَعْدَائِكُمْ وَالنَّاصِبِينَ لَكُمُ الْحَرْبَ وَبِالْبَرَائَةِ مِنْ
اَشْيَاعِهِمْ وَاَتْبَاعِهِمْ اِنِّي سِلْمٌ لِمَنْ سَالَمَكُمْ وَحَرْبٌ
لِمَنْ حَارَبَكُمْ وَوَلِيٌّ لِمَنْ وَالَاكُمْ وَعَدُوٌّ لِمَنْ عَادَاكُمْ
فَاَسْئَلُ اللهَ الَّذِيْ اَكْرَمَنِيْ بِمَعْرِفَتِكُمْ وَمَعْرِفَةِ اَوْلِيَائِكُمْ
وَرَزَقَنِي الْبَرَائَةَ مِنْ اَعْدَائِكُمْ اَنْ يَجْعَلَنِيْ مَعَكُمْ فِي الدُّنْيَا
وَالْاٰخِرَةِ وَاَنْ يُثَبِّتَ لِيْ عِنْدَكُمْ قَدَمَ صِدْقٍ فِي الدُّنْيَا
وَالْاٰخِرَةِ وَاَسْئَلُهُ اَنْ يُبَلِّغَنِي الْمَقَامَ الْمَحْمُودَ لَكُمْ عِنْدَ
اللهِ وَاَنْ يَرْزُقَنِيْ طَلَبَ ثَارِيْ مَعَ اِمَامٍ هُدًى ظَاهِرٍ نَاطِقٍ
بِالْحَقِّ مِنْكُمْ وَاَسْئَلُ اللهَ بِحَقِّكُمْ وَبِالشَّاْنِ الَّذِيْ لَكُمْ
عِنْدَهُ اَنْ يُعْطِيَنِيْ بِمُصَابِيْ بِكُمْ اَفْضَلَ مَا يُعْطِيْ مُصَابًا
بِمُصِيبَتِهِ مُصِيبَةً مَا اَعْظَمَهَا وَاَعْظَمَ رَزِيَّتَهَا فِي
الْاِسْلَامِ وَفِيْ جَمِيعِ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ اَللّٰهُمَّ اجْعَلْنِيْ
فِيْ مَقَامِيْ هٰذَا مِمَّنْ تَنَالُهُ مِنْكَ صَلَوَاتٌ وَرَحْمَةٌ وَمَغْفِرَةٌ
اَللّٰهُمَّ اجْعَلْ مَحْيَايَ مَحْيَا مُحَمَّدٍ وَاٰلِ مُحَمَّدٍ وَمَمَاتِيْ مَمَاتَ
مُحَمَّدٍ وَاٰلِ مُحَمَّدٍ اَللّٰهُمَّ اِنَّ هٰذَا يَوْمٌ تَبَرَّكَتْ بِهِ

بَنُوْ اُمَيَّةَ وَابْنُ آكِلَةِ الْاَكْبَادِ اللَّعِيْنُ بْنُ اللَّعِيْنِ عَلٰى لِسَانِكَ وَلِسَانِ نَبِيِّكَ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ فِيْ كُلِّ مَوْطِنٍ وَمَوْقِفٍ وَقَفَ فِيْهِ نَبِيُّكَ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ اَللّٰهُمَّ الْعَنْ اَبَا سُفْيَانَ وَمُعٰوِيَةَ وَيَزِيْدَ بْنَ مُعٰوِيَةَ عَلَيْهِمْ مِنْكَ اللَّعْنَةُ اَبَدَ الْاٰبِدِيْنَ وَهٰذَا يَوْمٌ فَرِحَتْ بِهٖ اٰلُ زِيَادٍ وَاٰلُ مَرْوَانَ بِقَتْلِهِمُ الْحُسَيْنَ صَلَوٰاتُ اللّٰهِ عَلَيْهِ اَللّٰهُمَّ فَضَاعِفْ عَلَيْهِمُ اللَّعْنَ مِنْكَ وَالْعَذَابَ الْاَلِيْمَ اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَتَقَرَّبُ اِلَيْكَ فِيْ هٰذَا الْيَوْمِ وَفِيْ مَوْقِفِيْ هٰذَا وَاَيَّامِ حَيٰوتِيْ بِالْبَرَائَةِ مِنْهُمْ وَاللَّعْنَةِ عَلَيْهِمْ وَبِالْمُوَالَاتِ لِنَبِيِّكَ وَاٰلِ نَبِيِّكَ عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمُ السَّلَامُ پس گوئی صد مرتبہ اَللّٰهُمَّ الْعَنْ اَوَّلَ ظَالِمٍ ظَلَمَ حَقَّ مُحَمَّدٍ وَّاٰلِ مُحَمَّدٍ وَّاٰخِرَ تَابِعٍ لَّهٗ عَلٰى ذٰلِكَ اَللّٰهُمَّ الْعَنِ الْعِصَابَةَ الَّتِيْ جَاهَدَتِ الْحُسَيْنَ وَشَايَعَتْ وَبَايَعَتْ وَتَابَعَتْ عَلٰى قَتْلِهٖ اَللّٰهُمَّ الْعَنْهُمْ جَمِيْعًا پس میگوئی صد مرتبہ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا اَبَا عَبْدِ اللّٰهِ وَعَلَى الْاَرْوَاحِ الَّتِيْ حَلَّتْ بِفِنَائِكَ عَلَيْكَ مِنِّيْ سَلَامُ اللّٰهِ اَبَدًا

مَا بَقِيتُ وَبَقِيَ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَلَا جَعَلَهُ اللهُ آخِرَ الْعَهْدِ
مِنِّي لِزِيَارَتِكُمْ اَلسَّلَامُ عَلَى الْحُسَيْنِ وَعَلَى عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ
وَعَلَى أَوْلَادِ الْحُسَيْنِ وَعَلَى أَصْحَابِ الْحُسَيْنِ پس میگوئی
اَللّٰهُمَّ خُصَّ أَنْتَ أَوَّلَ ظَالِمٍ بِاللَّعْنِ مِنِّي وَابْدَأْ بِهِ أَوَّلًا
ثُمَّ الثَّانِي وَالثَّالِثَ وَالرَّابِعَ اَللّٰهُمَّ الْعَنْ يَزِيدَ خَامِسًا
وَالْعَنْ عُبَيْدَ اللهِ بْنِ زِيَادٍ وَابْنَ مَرْجَانَةَ وَعُمَرَ بْنَ سَعْدٍ
وَشِمْرًا وَآلَ أَبِي سُفْيَانَ وَآلَ زِيَادٍ وَآلَ مَرْوَانَ إِلَى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ
پس بسجده میروی ومیگوئی اَللّٰهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ حَمْدَ الشَّاكِرِينَ لَكَ
عَلَى مُصَابِهِمْ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَلَى عَظِيمِ رَزِيَّتِي اَللّٰهُمَّ ارْزُقْنِي
شَفَاعَةَ الْحُسَيْنِ يَوْمَ الْوُرُودِ وَثَبِّتْ لِي قَدَمَ صِدْقٍ عِنْدَكَ
مَعَ الْحُسَيْنِ وَأَصْحَابِ الَّذِينَ بَذَلُوا مُهَجَهُمْ دُونَ الْحُسَيْنِ
عَلَيْهِ السَّلَامُ علقمه گفت که حضرت امام محمد باقر فرمود که اگر توانی هر روز
حضرت را باین کیفیت زیارت کنی که جمیع ثوابها برای تو خواهد بود - و روایت
کرد محمد بن خالد طیالسی از سیف بن عمیره که گفت من با صفوان جمال بن
خالد با جماعتی از اصحاب خود رفتیم بسوی نجف بعد از آن که حضرت صادق ع

بیرون رفته بود از حیره بمدینه پیش از ما پس چون از زیارت حضرت امیرالمؤمنین
فارغ شدیم صفوان روی خود را گردانید بسوی قبر حضرت امام حسین گفت
که زیارت کنید حضرت امام حسین را از این مکان بالای سر امیرالمؤمنین
که حضرت امام جعفر صادق چنین کرد در وقتیکه من در خدمت آنجناب
در این مکان شریف آمده بودم پس صفوان خواند آن زیارت را که علقمه
از حضرت امام محمد باقر برای روز عاشورا روایت کرده است پس دو رکعت
نماز کرد نزد سر امیرالمؤمنین ع و وداع کرد بعد از نماز حضرت امیرالمؤمنین را
و رو بجانب قبر حضرت امام حسین کرد و آنحضرت را نیز وداع کرد و از جمله دعاها
که بعد از آن دو رکعت خواند این دعا بود. يَا اَللّٰهُ يَا اَللّٰهُ يَا اَللّٰهُ يَا
مُجِيبَ دَعْوَةِ الْمُضْطَرِّينَ يَا كَاشِفَ كُرَبِ الْمَكْرُوبِينَ
يَا غِيَاثَ الْمُسْتَغِيثِينَ يَا صَرِيخَ الْمُسْتَصْرِخِينَ وَيَا مَنْ هُوَ
اَقْرَبُ اِلَيَّ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ وَيَا مَنْ يَحُولُ بَيْنَ الْمَرْءِ وَقَلْبِهِ
وَيَا مَنْ هُوَ بِالْمَنْظَرِ الْاَعْلٰى وَبِالْاُفُقِ الْمُبِينِ وَيَا مَنْ هُوَ الرَّحْمٰنُ
الرَّحِيمُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوٰى وَيَا مَنْ يَعْلَمُ خَائِنَةَ الْاَعْيُنِ
وَمَا تُخْفِي الصُّدُورُ وَيَا مَنْ لَا يَخْفٰى عَلَيْهِ خَافِيَةٌ يَا مَنْ لَا

تَشْتَبِهُ عَلَيْهِ الْأَصْوَاتُ وَيَا مَنْ لَا تُغَلِّطُهُ الْحَاجَاتُ وَيَا
مَنْ لَا يُبْرِمُهُ إِلْحَاحُ الْمُلِحِّينَ يَا مُدْرِكَ كُلِّ فَوْتٍ وَيَا جَامِعَ
كُلِّ شَمْلٍ وَيَا بَارِئَ النُّفُوسِ بَعْدَ الْمَوْتِ يَا مَنْ هُوَ كُلَّ يَوْمٍ فِي
شَأْنٍ يَا قَاضِيَ الْحَاجَاتِ يَا مُنَفِّسَ الْكُرُبَاتِ يَا مُعْطِيَ السُّؤُلَاتِ
يَا وَلِيَّ الرَّغَبَاتِ يَا كَافِيَ الْمُهِمَّاتِ يَا مَنْ يَكْفِي مِنْ كُلِّ شَيْءٍ
وَلَا يَكْفِي مِنْهُ شَيْءٌ فِي السَّمٰوَاتِ وَالْأَرْضِ أَسْأَلُكَ بِحَقِّ
مُحَمَّدٍ خَاتَمِ النَّبِيِّينَ وَعَلِيٍّ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَبِحَقِّ فَاطِمَةَ
بِنْتِ نَبِيِّكَ وَبِحَقِّ الْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ فَإِنِّي بِهِمْ أَتَوَجَّهُ إِلَيْكَ
فِي مَقَامِي هٰذَا وَبِهِمْ أَتَوَسَّلُ وَبِهِمْ أَتَشَفَّعُ إِلَيْكَ وَبِحَقِّهِمْ
أَسْأَلُكَ وَأُقْسِمُ وَأَعْزِمُ عَلَيْكَ وَبِالشَّأْنِ الَّذِي لَهُمْ عِنْدَكَ
وَبِالْقَدْرِ الَّذِي لَهُمْ عِنْدَكَ وَبِالَّذِي فَضَّلْتَهُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ
وَبِاسْمِكَ الَّذِي جَعَلْتَهُ عِنْدَهُمْ وَبِهِ خَصَصْتَهُمْ دُونَ
الْعَالَمِينَ وَبِهِ أَبَنْتَهُمْ وَأَبَنْتَ فَضْلَهُمْ مِنْ فَضْلِ الْعَالَمِينَ
حَتَّى فَاقَ فَضْلُهُمْ فَضْلَ الْعَالَمِينَ جَمِيعًا أَسْأَلُكَ أَنْ
تُصَلِّيَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَأَنْ تَكْشِفَ عَنِّي غَمِّي وَهَمِّي

وَكَرْبِي وَتَكْفِينِي الْمُهِمَّ مِنْ أُمُورِي وَتَقْضِي عَنِّي دَيْنِي
وَتُجِيرُنِي مِنَ الْفَقْرِ وَتُجِيرُنِي مِنَ الْفَاقَةِ وَتُغْنِيَنِي عَنِ
الْمَسْئَلَةِ إِلَى الْمَخْلُوقِينَ وَتَكْفِينِي هَمَّ مَنْ أَخَافُ هَمَّهُ
وَعُسْرَ مَنْ أَخَافُ عُسْرَهُ وَحُزُونَةَ مَنْ أَخَافُ حُزُونَتَهُ
وَشَرَّ مَنْ أَخَافُ شَرَّهُ وَمَكْرَ مَنْ أَخَافُ مَكْرَهُ وَبَغْيَ مَنْ
أَخَافُ بَغْيَهُ وَجَوْرَ مَنْ أَخَافُ جَوْرَهُ وَسُلْطَانَ مَنْ
أَخَافُ سُلْطَانَهُ وَكَيْدَ مَنْ أَخَافُ كَيْدَهُ وَمَقْدُرَةَ مَنْ
أَخَافُ مَقْدُرَتَهُ عَلَيَّ وَتَرُدَّ عَنِّي كَيْدَ الْكَيَدَةِ وَمَكْرَ
الْمَكَرَةِ اَللّٰهُمَّ مَنْ أَرَادَنِي فَأَرِدْهُ وَمَنْ كَادَنِي فَكِدْهُ وَاصْرِفْ
عَنِّي كَيْدَهُ وَمَكْرَهُ وَبَأْسَهُ وَأَمَانِيَّهُ وَامْنَعْهُ عَنِّي كَيْفَ
شِئْتَ وَأَنّٰى شِئْتَ اَللّٰهُمَّ اشْغَلْهُ عَنِّي بِفَقْرٍ لَا تَجْبُرُهُ
وَبِبَلَاءٍ لَا تَسْتُرُهُ وَبِفَاقَةٍ لَا تَسُدُّهَا وَبِسُقْمٍ لَا تُعَافِيهِ
وَذُلٍّ لَا تُعِزُّهُ وَبِمَسْكَنَةٍ لَا تَجْبُرُهَا اَللّٰهُمَّ اضْرِبْ بِالذُّلِّ
نَصْبَ عَيْنَيْهِ وَأَدْخِلْ عَلَيْهِ الْفَقْرَ فِي مَنْزِلِهِ وَالْعِلَّةَ
وَالسُّقْمَ فِي بَدَنِهِ حَتّٰى تَشْغَلَهُ عَنِّي بِشُغْلٍ شَاغِلٍ لَا فَرَاغَ

لَهُ وَانْسِهِ ذِكْرِي كَمَا اَنْسَيْتَهُ ذِكْرَكَ وَخُذْ عَنِّي بِسَمْعِهِ وَبَصَرِهِ
وَلِسَانِهِ وَيَدِهِ وَرِجْلِهِ وَقَلْبِهِ وَجَمِيعِ جَوَارِحِهِ وَاَدْخِلْ عَلَيْهِ
فِي جَمِيعِ ذٰلِكَ السُّقْمَ وَلَا تَشْفِهِ حَتّٰى تَجْعَلَ ذٰلِكَ لَهُ شُغْلًا
شَاغِلًا بِهِ عَنِّي وَعَنْ ذِكْرِي وَاكْفِنِي يَا كَافِي مَا لَا يَكْفِي سِوَاكَ
فَاِنَّكَ الْكَافِي لَا كَافِيَ سِوَاكَ وَمُفَرِّجٌ لَا مُفَرِّجَ سِوَاكَ وَمُغِيثٌ
لَا مُغِيثَ سِوَاكَ وَجَارٌ لَا جَارَ سِوَاكَ خَابَ مَنْ كَانَ جَارُهُ سِوَاكَ وَ
مُغِيثُهُ سِوَاكَ وَمَفْزَعُهُ اِلٰى سِوَاكَ وَمَهْرَبُهُ اِلٰى سِوَاكَ وَمَلْجَاُهُ اِلٰى
غَيْرِكَ وَمَنْجَاهُ مِنْ مَخْلُوقٍ غَيْرِكَ فَاَنْتَ ثِقَتِي وَرَجَائِي وَمَفْزَعِي وَمَهْرَبِي
وَمَلْجَائِي وَمَنْجَايَ فَبِكَ اَسْتَفْتِحُ وَبِكَ اَسْتَنْجِحُ وَبِمُحَمَّدٍ وَاٰلِ مُحَمَّدٍ اَتَوَجَّهُ
اِلَيْكَ وَاَتَوَسَّلُ وَاَتَشَفَّعُ فَاَسْئَلُكَ يَا اَللّٰهُ يَا اَللّٰهُ يَا اَللّٰهُ فَلَكَ الْحَمْدُ
وَلَكَ الشُّكْرُ وَاِلَيْكَ الْمُشْتَكٰى وَاَنْتَ الْمُسْتَعَانُ فَاَسْئَلُكَ يَا اَللّٰهُ يَا اَللّٰهُ يَا اَللّٰهُ
بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَاٰلِ مُحَمَّدٍ وَاَنْ تَكْشِفَ عَنِّي غَمِّي وَهَمِّي وَكَرْبِي
فِي مَقَامِي هٰذَا كَمَا كَشَفْتَ عَنْ نَبِيِّكَ هَمَّهُ وَغَمَّهُ وَكَرْبَهُ
وَكَفَيْتَهُ هَوْلَ عَدُوِّهِ فَاكْشِفْ عَنِّي كَمَا كَشَفْتَ عَنْهُ وَفَرِّجْ
عَنِّي كَمَا فَرَّجْتَ عَنْهُ وَاكْفِنِي كَمَا كَفَيْتَهُ وَاصْرِفْ عَنِّي هَوْلَ

مَا اَخَافُ هَوْلَهُ وَمَؤُنَتَهُ مَا اَخَافُ مَؤُنَتَهُ وَهَمَّ مَا اَخَافُ هَمَّهُ
بِلَامَؤُنَةٍ عَلَى نَفْسِي مِنْ ذٰلِكَ وَاصْرِفْنِي بِقَضَاۤءِ حَوَاۤئِجِي
وَكِفَايَةِ مَا اَهَمَّنِي هَمُّهُ مِنْ اَمْرِ اٰخِرَتِي وَدُنْيَايَ يَا اَمِيرَ
الْمُؤْمِنِينَ وَيَا اَبَا عَبْدِ اللّٰهِ عَلَيْكَ مِنِّي سَلَامُ اللّٰهِ اَبَدًا
مَا بَقِيتُ وَبَقِيَ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَلَاجَعَلَهُ اللّٰهُ اٰخِرَ الْعَهْدِ
مِنْ زِيَارَتِكُمَا وَلَافَرَّقَ اللّٰهُ بَيْنِي وَبَيْنَكُمَا اَللّٰهُمَّ اَحْيِنِي
حَيٰوةَ مُحَمَّدٍ وَذُرِّيَّتِهِ وَاَمِتْنِي مَمَاتَهُمْ وَتَوَفَّنِي عَلٰى مِلَّتِهِمْ
وَاحْشُرْنِي فِي زُمْرَتِهِمْ وَلَاتُفَرِّقْ بَيْنِي وَبَيْنَهُمْ طَرْفَةَ عَيْنٍ
اَبَدًا فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ يَا اَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ وَيَا اَبَا عَبْدِ اللّٰهِ
اَتَيْتُكُمَا زَاۤئِرًا وَمُتَوَسِّلًا اِلَى اللّٰهِ رَبِّي وَرَبِّكُمَا وَمُتَوَجِّهًا
اِلَيْهِ بِكُمَا وَمُسْتَشْفِعًا بِكُمَا اِلَى اللّٰهِ فِي حَاجَتِي هٰذِهٖ فَاشْفَعَا
لِي فَاِنَّ لَكُمَا عِنْدَ اللّٰهِ الْمَقَامَ الْمَحْمُودَ وَالْجَاهَ الْوَجِيهَ
وَالْمَنْزِلَ الرَّفِيعَ وَالْوَسِيلَةَ اِنِّي اَنْقَلِبُ عَنْكُمَا مُنْتَظِرًا
لِتَنَجُّزِ الْحَاجَةِ وَقَضَاۤئِهَا وَنَجَاحِهَا مِنَ اللّٰهِ بِشَفَاعَتِكُمَا
لِي اِلَى اللّٰهِ فِي ذٰلِكَ فَلَا اَخِيبُ وَلَا يَكُونُ مُنْقَلَبِي مُنْقَلَبًا

خَائِباً خَاسِراً بَلْ يَكُونُ مُنْقَلَبِيْ مُنْقَلَباً رَاجِحاً مُفْلِحاً مُنْجِحاً
مُسْتَجَاباً بِقَضَاءِ جَمِيعِ حَوَائِجِيْ وَتَشَفَّعَا لِيْ إِلَى اللّٰهِ انْقَلَبْتُ
عَلٰى مَاشَاءَ اللّٰهُ وَلَاحَوْلَ وَلَاقُوَّةَ إِلَّا بِاللّٰهِ مُفَوِّضاً أَمْرِيْ
إِلَى اللّٰهِ مُلْجِأً ظَهْرِيْ إِلَى اللّٰهِ مُتَوَكِّلاً عَلَى اللّٰهِ وَأَقُولُ حَسْبِيَ
اللّٰهُ وَكَفٰى سَمِعَ اللّٰهُ لِمَنْ دَعٰى لَيْسَ لِيْ وَرَاءَ اللّٰهِ وَوَرَائَكُمْ
يَاسَادَتِيْ مُنْتَهٰى مَاشَاءَ رَبِّيْ كَانَ وَمَالَمْ يَشَأْ لَمْ يَكُنْ وَلَا
حَوْلَ وَلَاقُوَّةَ إِلَّا بِاللّٰهِ أَسْتَوْدِعُكُمَا اللّٰهُ وَلَاجَعَلَهُ اللّٰهُ آخِرَ
الْعَهْدِ مِنِّيْ إِلَيْكُمَا انْصَرَفْتُ يَاسَيِّدِيْ يَاأَمِيرَ الْمُؤْمِنِيْنَ
وَمَوْلَايَ وَأَنْتَ يَاأَبَاعَبْدِ اللّٰهِ يَاسَيِّدِيْ وَسَلَامِيْ عَلَيْكُمَا
مُتَّصِلٌ مَااتَّصَلَ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَاصِلٌ ذٰلِكَ إِلَيْكُمَا غَيْرُ
مَحْجُوبٍ عَنْكُمَا سَلَامِيْ انْشَاءَ اللّٰهُ وَأَسْئَلُهُ بِحَقِّكُمَا
أَنْ يَشَاءَ ذٰلِكَ وَيَفْعَلَ فَإِنَّهُ حَمِيدٌ مَجِيدٌ انْقَلَبْتُ يَاسَيِّدَيَّ
عَنْكُمَا تَائِباً حَامِداً لِلّٰهِ شَاكِراً رَاجِياً لِلْإِجَابَةِ غَيْرَ آيِسٍ
وَلَاقَانِطٍ آئِباً عَائِداً رَاجِعاً إِلٰى زِيَارَتِكُمَا غَيْرَ رَاغِبٍ عَنْكُمَا
وَلَامِنْ زِيَارَتِكُمَا بَلْ رَاجِعٌ عَائِدٌ إِنْشَاءَ اللّٰهُ وَلَاحَوْلَ وَلَاقُوَّةَ

اِلَّا بِاللّٰهِ يَا سَادَتِي رَغِبْتُ اِلَيْكُمَا وَاِلَى زِيَارَتِكُمَا بَعْدَ اَنْ زَهِدَ فِيْكُمَا وَفِي زِيَارَتِكُمَا اَهْلُ الدُّنْيَا فَلَا خَيَّبَنِيَ اللّٰهُ مَا رَجَوْتُ وَمَا اَمَّلْتُ وَفِي زِيَارَتِكُمَا اِنَّهُ قَرِيْبٌ مُجِيْبٌ

ماه صفر

صفر که دومین ماه اسلامی است استهلال در شب اوّل و خواندن دعاهای هلال وارد است ـ مستحب است که نماز روز اوّل هر ماه را در روز اول آن بخواند و تصدق کند و بلای ماه را دور نماید و در مفاتیح است کسیکه خواهد محفوظ ماند از بلاهای نازله در این ماه هر روز ده مرتبه بخواند چنانکه محدث فیض وغیره فرموده يَا شَدِيْدَ الْمِحَالِ يَا عَزِيْزُ يَا عَزِيْزُ يَا عَزِيْزُ ذَلَّتْ بِعَظَمَتِكَ جَمِيْعُ خَلْقِكَ فَاكْفِنِيْ شَرَّ خَلْقِكَ يَا مُحْسِنُ يَا مُجْمِلُ يَا مُنْعِمُ يَا مُفْضِلُ يَا لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ سُبْحَانَكَ اِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِيْنَ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ وَنَجَّيْنَاهُ مِنَ الْغَمِّ وَكَذٰلِكَ نُنْجِي الْمُؤْمِنِيْنَ وَصَلَّى اللّٰهُ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَاٰلِهِ الطَّيِّبِيْنَ الطَّاهِرِيْنَ ـ و در سنه ۳۷ هجری روز اوّل صفر جنگ صفین شروع گردید پس از هجده ماه بپایان رسید ـ و در این روز یا روز سوم حضرت زید فرزند

امام زین العابدین علیه السلام شهید گردید۔ سید بن طاؤس برای روز سوم این ماه
نمازی نقل نموده که مستحب است خوانده شود و آن دو رکعت است
رکعت اول بعد از حمد انّا فتحنا و در دوم بعد از حمد قل هو الله احد بخواند پس
از سلام صد مرتبه صلوات بفرستد و صد مرتبه بگوید اَللّٰهُمَّ الْعَنْ اٰلَ
اَبِيْ سُفْيَانَ و صد مرتبه استغفار کند آنگاه حاجت خود را طلب نماید۔
روز هفتم ماه صفر سنه ۱۲۸ هجری ولادت حضرت امام موسی کاظم علیه السلام
واقع گردید، و در احوالات آنحضرت بیان شد ۔ و در هفدهم ماه صفر سنه ۲۰۳
شهادت حضرت امام رضا علیه السلام در خراسان واقع گردید ۔ روز بیستم ماه صفر
که چون عاشورای ثانی است اهل بیت عصمت و طهارت از شام مراجعت نموده
وارد کربلا شدند بروایت سید بن طاؤس در اقبال سر مقدس سید الشهدا
را با خود آورده ملحق به بدن شریف نمودند۔ در این روز جابر بن عبد الله انصاری
با همراهان که بزیارت امام حسین علیه السلام آمده بود با اهل بیت در کربلا ملاقات
شد مجلس سوگواری عظیمی برپا شد۔ در این روز زیارت اربعین مستحب
است ۔ امام حسن عسکری علیه السلام فرمود علامت مؤمن پنج چیز
است۔ پنجاه و یک رکعت نماز فریضه و نافله شب و روز گذاردن ۔ زیارت

اربعین نمودن - انگشتر در دست راست کردن - و جبین را در سجده بر خاک گذاشتن - و بسم الله الرحمن الرحیم را (در نماز) بلند گفتن - روز دوشنبه بیست و هشتم صفر سال ۱۱ھ وفات حضرت خاتم الانبیاء رسول خدا صلی الله علیه و آله واقع گردید - آن روز را باید بسوگواری و اقامهٔ شعار دین گذرانیدن و نیز وفات امام حسن مجتبی علیه السلام در ۲۸ صفر سنهٔ ۴۹ هجری روایت شده

ماه ربیع الاوّل

ماه سوم سال اسلامی است، استهلال و خواندن دعای هلال و نماز روز اوّل هر ماه و تصدق دادن برای سلامتی را نباید از دست داد. شب اوّل ماه ربیع الاوّل سال چهارم بعثت رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم هجرت بمدینه نمود و در غار ۳ روز ماند و علی علیه السلام بجای آنحضرت در آنشب خوابید و بر کفّار قریش که در صدد کشتن پیغمبر صلّی الله علیه و آله بودند رفتن آنحضرت مخفی ماند. نسبت به این فداکاری آیهٔ شریفهٔ وَمِنَ النَّاسِ مَن يَشْرِي نَفْسَهُ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ (سورة البقرة آیه ۲۰۴) دربارهٔ علی ع نازل شد. از جملهٔ علماء سنّت که این آیه را دربارهٔ علی ع روایت نموده اند غزالی است که در احیاء العلوم جلد سوم ص ۱۷۷ بطور تفصیل و نزول جبرئیل

ومیکائیل را برای حراست علی ع بامر پروردگار نقل نموده ـ روز چهاردهم رسول خدا صلّی اللہ علیہ وآلہ وسلّم از غار بیرون و روانۂ مدینہ شد ـ در روز هشتم سنہ ۲۶۰ امام حسن عسکری علیہ السّلام در سامراء وفات نمود و در خانۂ آنجناب ضریح حضرتش واقع گردید ـ روز نهم سنہ ۲۶۰ روز اول امامت حضرت حجۃ اللہ صاحب الزّمان عجّل اللہ تعالیٰ فرجہ میباشد روز مبارکی است ـ و در آن روز مختار بن ابی عبید ثقفی عمر بن سعد رئیس لشکر ابن زیاد را بقتل رسانید ـ روز دهم ۲۸ سال قبل از هجرت زفاف رسول خدا صلّی اللہ علیہ وآلہ با خدیجۂ کبریٰ واقع شد روز دوازدهم رسول خدا ص از مکہ بہ قبا رسید و در آنجا ماند تا علی علیہ السّلام وهمراهان جنابش از مکہ رسیدہ و بآنحضرت ملحق شدند و روز هفدهم روانۂ مدینہ گردیدند و در این اثنا حکم نماز جمعہ فرود آمد رسول خدا ص با صد نفر نماز جمعہ را در قبیلۂ بنی سالم بن عوف بجا آورد و در روز دوازدهم دو رکعت نماز وارد است رکعت اوّل بعد از حمد ۳ مرتبہ قل یا ایّها الکافرون و در رکعت دوّم ۳ مرتبہ قل هو اللہ احد بخواند و در همین روز دوازدهم سنہ ۱۳۲ خلافت بنی عبّاس شروع شد ـ اوّلین خلفای آنها عبد اللہ سفّاح

فرزند محمد بن علی بن عبدالله بن عباس عموی پیغمبر ص بخلافت رسید - روز
چهاردهم ۱۴ سنه ۶۴ هجری یزید بن معاویه بدرک داصل گردید سی و هفت ۳۷ سال
عمر نمود مدت خلافت وی سه ۳ سال و هشت ماه و چند روز بود برای دوستان
اہل بیت روز خوشنودی است و در ہمین روز سنه ۶۶ مختار بن ابی عبید ثقفی
خروج کرد و بسیاری از قتلهٔ حضرت امام حسین علیه السلام کشت - شب
جمعه هفدهم ۱۷ سنه ۵۳ قبل از ہجرت ولادت رسول خدا صلی الله علیه و آله واقع
گردید و آن سال را بمناسبت ہلاک شدن اَبرهه و لشکر وی و فیلان که
برای خرابی کعبه آمده بودند عام الفیل گفتند - و نیز در طلوع فجر جمعه هفدهم ربیع
الاوّل سنه ۸۳ هجری ولادت رئیس مذهب امامیّه امام ششم حضرت صادق
جعفر بن محمّد علیهما السلام در مدینه واقع شد و در این روز غسل مستحب است
روزهٔ آن ثواب یک سال روزه را دارد - زیارت رسول خدا ص نیز در این
روز مستحب است - زیارت امیر المومنین علی علیه السلام در نجف اشرف
مستحب است - و مستحب است که چون روز بالا آید دو رکعت نماز بخواند
در رکعت اوّل بعد از حمد ده ۱۰ مرتبه انّا انزلناه و ده ۱۰ مرتبه سورهٔ توحید را بخواند و
بعد از نماز دعائی را که سید در اقبال نقل نموده بخواند چون مفصل است نقل نشد

ماه ربیع الثانی

استهلال در شب اول و نماز روز اول و دادن صدقه برای سلامتی ماه مانند ماههای گذشته موجب ثواب و سلامتی ماه است. روز هشتم ویازدهم آن سنه ۲۳۰ هجری حضرت امام حسن عسکری علیه السلام متولد گردید. و روزه آن را در اقبال ص ۸۹ مستحب دانسته و دعائی را نیز روایت نموده که در غره ربیع الثانی خوانده میشود

ماه جمادی الاول

استهلال و دعا و نماز اول ماه و صدقه دادن برای سلامتی تمامی ماه وارد است. بنابر روایت وقوع وفات حضرت صدیقهٔ طاهرهٔ فاطمهٔ زهرا بهفتاد و پنج روز بعد از وفات رسول خدا صلی الله علیه و آله بواسطه تمام یا ناقص بودن ماهها روز سیزدهم یا چهاردهم و یا پانزدهم جمادی الاول واقع گردید پس اقامه مجالس عزاء انحضرت در این سه روز مناسب است و روز پانزدهم ماه سنه ۳۸ هجری (برخی سنه ۳۶ نیز نوشته اند) ولادت امام چهارم حضرت علی بن الحسین علیهما السلام واقع گردیده آن روز روز محترمی است و زیارت انحضرت در آن مناسب است.

ماه جمادی الثانی

چون ساير ماهها استهلال و خواندن دعای هلال و نماز اول هر ماه و تصدق دادن برای سلامتی ماه ترک نشود. روز بیستم پنج سال بعد از بعثت در مکه معظمه صدیقه طاهره فاطمه زهرا دختر رسول خدا ص متولد گردید روز مبارکیست روزه و خیرات و زیارت آنحضرت در آنروز مناسب است. و در این ماه ۳۶ سنه هجری جنگ جمل در بصره واقع گردید عایشه زوجه رسول خدا صلی الله علیه و آله بر حضرت امیر المؤمنین علی علیه السلام خروج نمود و به شکست وی جنگ بپایان رسید. روز دوشنبه بیست و ششم ۲۵۴ سنه هجری در سامراء وفات امام علی النقی ع واقع گردید. سوگواری و زیارت آنحضرت در این روز مناسب است

و از اعمال این ماه نمازیست که سید بن طاوس در ص ۹۷ اقبال آنرا نقل نموده که در هر وقت میتواند بخواند و آن چهار رکعت هر دو رکعت بیک سلام رکعت اول بعد از حمد یک مرتبه آیة الکرسی و بیست و پنج مرتبه اِنّا اَنزَلناهُ و در رکعت دوم بعد از حمد یک مرتبه سوره اَلهٰکُمُ التَّکاثُرُ و بیست و پنج مرتبه قُل هُوَ اللهُ اَحَدٌ و در رکعت سوم بعد از حمد یک مرتبه قُل یا اَیُّهَا الکافِرُونَ و بیست و پنج قُل اَعُوذُ بِرَبِّ الفَلَقِ و در رکعت چهارم بعد از حمد یک مرتبه

اِذا جاءَ نصرُ اللهِ و بیست و پنج مرتبه قُل اَعُوذُ بِرَبِّ النّاسِ و بعد از فراغت از نماز بگوید سُبحانَ اللهِ وَالحَمدُ لِلّٰهِ وَلا اِلهَ اِلّا اللهُ وَاللهُ اَکبَرُ هفتاد مرتبه و بگوید سه مرتبه اَللّٰهُمَّ اغفِر لِلمُؤمِنِینَ وَالمُؤمِناتِ و بعد از آن بسجده رود و بگوید در سجده سه مرتبه یا حَیُّ یا قَیُّومُ یا ذَا الجَلالِ وَالاِکرامِ یا اَللهُ یا رَحمٰنُ یا رَحِیمُ یا اَرحَمَ الرّاحِمِینَ آنگاه حاجت خود را بخواهد که برآورده است

اعمال هر ماه

از جمله اعمال هر ماه دو رکعت نماز است که در اول هر ماه خواندن آن مستحب است و سبب دفع بلا است و کیفیت آن در ص ۱۸۲ آمد و دیگر خواندن دعای چهل و سه صحیفهٔ کامله است که در ص ۳۱۳ آمده و خواندن هفت مرتبه سورهٔ حمد که برای دفع درد چشم منقول است و از جمله سنّتهای مؤکّده هر ماه سه روز روزه است که رسول خدا ص بآن مواظبت فرمود تا از دنیا رفت مشهور پنجشنبهٔ اول و پنجشنبهٔ آخر و چهارشنبهٔ اول دهه دوّم است و روایت شده است که ثواب این روزه برابر است با روزهٔ تمام سال و وسوسهای شیطان را از سینه دور میکند. و از جمله روزه‌های مستحبی هر ماه

روزهٔ ایام البیض است یعنی سیزدهم و چهاردهم و پانزدهم هر ماه که از طرق سنت وشیعه روایات معتبره بسیار در فضیلت آن وارد شده و نیز برای کسیکه حاجتی داشته باشد در هر ماهی که باشد روزهٔ روز چهارشنبه و پنجشنبه و جمعه را گرفتن وارد شده۔

عمل آب نیسان در ماه رومی

خوردن آب نیسان برحسب بعضی روایات خواص بسیاری دارد برای شفای بیمار و دور شدن صداع و صحت یافتن از هر مرض و برطرف شدن درد استخوانها و درد شکم وغیره که بتفصیل علامهٔ مجلسی در زاد المعاد نقل نموده وارد شده است کیفیت آن برحسب روایت مجلسی در زاد المعاد از حضرت امام جعفر الصادق ع از این قرار است فرمود میخوانی بر آب نیسان فاتحة الکتاب و آیة الکرسی و قُلْ یَا اَیُّهَا الْکَافِرُوْنَ و سَبِّحِ اسْمَ رَبِّکَ الْاَعْلٰی و قُلْ اَعُوْذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ و قُلْ اَعُوْذُ بِرَبِّ النَّاسِ و قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَد هر یک را هفتاد مرتبه و میگوئی هفتاد مرتبه لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ و هفتاد مرتبه اَللّٰهُ اَکْبَرُ و هفتاد مرتبه اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَّ اٰلِ مُحَمَّدٍ و هفتاد مرتبه سُبْحَانَ اللّٰهِ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ وَلَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَاللّٰهُ اَکْبَرُ

وبصورت دیگر از سید جلیل ابن طاوس بروایت عبدالله بن عمر نقل شده وخواص بسیاری برای خوردن آن برای هر گرفتاری و مرض وسختی و بلا روایت گردیده وبجهت اختصار باین اندازه اکتفا شد. وکلیة خوردن آب باران برای طلب شفا در حدیث وارد شده. در زاد المعاد مجلسی است که در حدیث معتبر از حضرت امیر المؤمنین علیه السّلام منقول است که فرمود بیاشامید آب آسمان را که پاک کننده بدن شما است ودردها را دفع میکند چنانچه حق تعالی میفرماید وَيُنَزِّلُ عَلَيْكُم مِّنَ السَّمَاءِ مَاءً لِّيُطَهِّرَكُم بِهِ وَيُذْهِبَ عَنكُمْ رِجْزَ الشَّيْطَانِ وَلِيَرْبِطَ عَلَىٰ قُلُوبِكُمْ وَيُثَبِّتَ بِهِ الْأَقْدَامَ (سورة الانفال آیه ۱۱) یعنی میفرستد خدا بر شما از آسمان آبی را که بسبب آن پاک کند شما را و دور کند از شما وسوسهٔ شیطان را ودلهای شما را محکم گرداند وثابت گرداند بسبب آن قدمهای شما را.

آگهی

نیسان ماه دوم بهار است از سال رومی شروع ماههای رومی در سال از تشرین اوّل است وآن ازین قرار است. تشرین اوّل ۳۱ روز تشرین دوم ۳۰ روز. کانون اوّل وکانون دوّم هر کدام ۳۱ روز است.

شباط ۲۸ روز و در سال کبیسه شباط ۲۹ روز میشود، آذر ۳۱ روز، نیسان ۳۰ روز، ایار ۳۱ روز، حزیران ۳۰ روز، تموز ۳۰ روز، آب ۳۱ روز، ایلول ۳۰ روز میباشد وآن ماه آخر سال رومی است و در نصاب بنظم آمده

دو تشرین و دو کانون پس انگه شباط آذر و نیسان ایار است
حزیران و تموز و آب و ایلول خداوندانگه دارش که از من یادگار است

بهار از روز ۲۰ آذر شروع میشود تا بیستم حزیران تمام میگردد و تابستان از ۳۱ حزیران تا ۳۱ ایلول است پائیز از ۲۲ ایلول تا ۲۰ کانون بپایان میرسد زمستان از ۲۱ کانون اوّل است تا نوزدهم آذر تمام میشود پس نیسان ماه دوّم بهار است که هر وقت بارش آید در آن اعمال آب نیسان چنانیکه نوشته شد گرفته میشود

اوقات نیک و بد

احکام ایّام هفته

یکشنبه متوسّط است برای هر کاری و مح وی اقوی است. دوشنبه را نحس نوشته اند و در بعضی روایات است که دوشنبه مبارک است

ونیز وارد است که اعمال امّت روز دوشنبه بر حضرت رسول خدا صلی الله علیه و آله عرض میشود . سه شنبه روزی است که آهن برای داوٗد نرم شد ـ از امام صادق علیه السّلام روایت است که فرمود کسیکه حاجتی طلبد روز سه شنبه را اختیار کند چه آهن درآن روز برای داود ع نرم شد . چهارشنبه را نحس نوشته اند دوا خوردن درآن وارد گردیده . پنجشنبه روز مبارکی است برای هر کاری حاجت و صلاح دارد ـ از رسول اکرم ص وارد است که فرمود اَللّٰهُمَّ بَارِكْ لِاُمَّتِي بُكُورَهَا يَوْمَ سَبْتِهَا وَخَمِيسِهَا يعنى بار پروردگارا مبارك گردان روز شنبه و پنجشنبه را برای اُمّت من ـ امام صادق علیه السّلام فرمود ناخن گرفتن روز پنجشنبه و یکی را برای جمعه گذاردن خدا فقر را از او دور مینماید ـ سفر در روز پنجشنبه و شنبه مبارك است ـ جمعه روز مبارکی است چنانکه در اعمال جمعه بیان شد شب و روز جمعه برای عقد و زفاف خوب است ـ سفر قبل از نماز جمعه مکروه است . روز شنبه برای مسافرت و تمامی کارها خوبست چنانکه در حدیث وارد شده است

احکام ایّام شهور

اوّل ماه ـ برای طلب حوائج و طلب علم و تزویج و غیره مبارك است دوم روز مبارکیست برای منازل و سفر و تزویج و طلب حوائج سوم نحس نوشته

اند چهارم نیک است برای تزویج و سفر و زراعت نمودن پنجم را نحس نوشته
اند ششم را مبارک نوشته اند و در آن تزویج و شکار و خرید و فروش و طلب
معاش و حوائج خوبست هفتم از امام صادق علیه السّلام رسیده است
که از برای تمامی امور خوب است هشتم از امام صادق ع وارد است که
روز خوبی است برای هر حاجت نهم و دهم برای طلب حاجت و برخی کارهای
دیگر خوبست یازدهم برای جمیع حوائج مگر برای سفر نیک نوشته اند دوازدهم
برای طلب حوائج و تزویج صالح است سیزدهم نحس است چهاردهم از
امام صادق ع وارد شده که برای هر چیز خوبست پانزدهم از آنحضرت وارد
شده است برای حاجت و سفر نیک است شانزدهم را نحس نوشته اند
هفدهم از امام صادق ع وارد شده است که برای جمیع حوائج و بیع و شراء و تزویج
وغیره خوبست هیجدهم را فرمود روز مبارکیست نیک است برای سفر و تزویج
و طلب حوائج وارد شده است نوزدهم از امام صادق ع وارد است که
برای هر چیز صلاحیت دارد سفر در آن نیک است و هم چنین برای تزویج
و طلب حوائج و گرفتن علم خوبست بیستم فرمود برای بنا و تزویج و طلب حوائج
و سفر نیک است بیست و یکم نحس است بیست و دوم نیک است برای

هرکاری بیست[۲۳] وسوم برای هرکاری خوبست خصوصاً برای تزویج بیست[۲۴] وچهارم وبیست[۲۵] وپنجم رانحس نوشته اند بیست[۲۶] وششم برای هرحاجت وارد گردیده امام صادق ع فرموده است "یصلح لکلّ حاجةٍ ماخلا التّزویج والسّفر" یعنی برای هرکار صلاحیّت دارد مگر تزویج وسفر بیست[۲۷] وهفتم وبیست[۲۸] وهشتم برای طلب حوائج خوبست بیست[۲۹] ونهم وسی[۳۰] ام ایّام محاق است که ماه درشب آن دیده نمیشود نسبت بآن مختلف نقل شده است البتّه درآن عقدنکاح وتزویج مکروه است.

اوقات نحس

ازجملهٔ اوقات نحس قمردرعقرب وایّام ولیالی آخرماه است که آنرامحاق گویند وماه درآن دیده نمیشود وشبهای آن تاریک است وآن دوشب است اگرماه ۲۹ روزباشد. واگرماه ۳۰ روزباشد لیالی محاق ۳ شب میشود وازاوقات نحس کوامل است وآن هفت روزاست چنانیکه درنصاب نظم آورده

هفت روزِنحس وارد هرمهی ❊ زوحذرکن تانیابی هیچ رنج

سه[۳] وپنج[۵] وسیزده[۱۳] باشانزده[۱۶]

بیست ویک[۲۱] بابیست وچار[۲۴] وبیست وپنج[۲۵]

قمر در عقرب و طریق شناختن آن

ماه دَوْرهٔ خود را در مدّت ۲۹ یا ۳۰ روز بپایان میرساند و در هر دو شبانه روز و ثلثی در یکی از بروج دوازده گانه (حمل، ثور، جوزا، سرطان، اسد، سنبله، میزان، عقرب، قوس، جدی، دلو، حوت) میباشد پس برای آنکه شناخته شود که قمر در چه برجی است قواعدی وضع شده است و چون قمر در عقرب از اوقات نحس است قاعدهٔ شناختن ماه را در آن باین قسم بیان نموده اند که هرچه از ماه گذشته باشد آن را دو برابر کن و پنج بر آن زیاد نما پس نظر نما که آفتاب در کدام برج دوازده گانه است و از همان بُرج که آفتاب در آن است شماره نمود پنج پنج طرح کن و در مقابل هر بُرجی که عدد تمام شود ماه در آن بُرج است مثلاً امروز که روز نهم شوال است میخواهیم بدانیم که ماه در چه بُرجی است آن را دو برابر نموده هیجده میشود پنج بر آن اضافه نموده بیست و سه میگردد. و چون آفتاب در بُرج سرطان است از آن بُرج پنج پنج طرح مینمائیم و میگوئیم سرطان پنج. اسد پنج. سنبله پنج. میزان پنج. سه عدد که میماند آن را هم پنج فرض نموده در مقابل آن عقرب میشود پس باین اعتبار قمر در بُرج عقرب است و برای آنکه دانسته شود که قمر در کدام درجهٔ عقرب است

باقیمانده که دو باشد ضرب در شش مینمائیم حاصل ضرب که دوازده میشود شمارهٔ درجه ایست که قمر در آن درجه است. پس باین اعتبار روز نهم شوال قمر در دوازدهمین درجهٔ برج عقرب میباشد. نسبت بشیخ الحکماء خواجه نصیر الدین طوسی متوفی سنه ۶۷۲ هجری طاب ثراه داده شده است که برای شناختن قمر در عقرب و درجهٔ آن فرموده است..

آنچه از ماه شد مضاعف کن ✤ پنج دیگر فزای بر سر آن
پس ببرجی که آفتاب در اوست ✤ بکن آغاز و پنج پنج بر آن
هر کجا منتهی شود عددش ✤ ماه آنجا بود بیقین میدان
هرچه ماند در آخرین منزل ✤ ضرب کن در شش و مدارج آن
آگهی..

اگرچه انسان باید مقید باین قواعد تا یک اندازه باشد لاقیدی منافی است با زندگی حکیمانه. ولی گاه میشود که انسان مجبور است که صرف نظر از قواعد نموده در اوقات نحس آنچه را که ممنوع است از سفر و ازدواج وغیره بیاورد شرع اسلام که نسبت بجامعه مهربان و مآل بین است برای دور شدن اثر نحوست دعا و صدقه را بیان فرموده که از دادن صدقه و دعا نمودن بلا دفع میشود عمر زیاد میگردد امیر المؤمنین علی علیه السلام میفرماید بیماریهای خود را علاج کنید

بدادن صدقه و دور کنید بلا را بوسیلهٔ دعا۔ پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمود چیزی زیاد نمی نماید عمر را مثل صدقه دادن و دور نمیکند بلا را چیزی مثل دعا و هیچ چیز بنده را نورانی نمیکند مثل خلق نیک و دور نمیکند گناه را مگر استغفار۔ صدقه پرده ایست که نگه میدارد از آتش جهنم و سبب گذشتن از صراط و امان از عذاب است

در احکام زکوٰة

زکوٰة در اسلام برای پاک شدن مال و همراهی با فقرا و اصلاح حال بیچارگان و فراهم گردیدن وسائل اداره شدن امورات اجتماعی مسلمانان و اصلاح معاش افتادگان وغیره مقرر گردیده۔ راستی اگر امروزه زکوٰة در میان مسلمانان چنانیکه وارد گردیده جاری میبود و دادن خیرات و مدد نمودن فقرا و افتادگان عمومیت میداشت و هر کس باندازهٔ خود دستگیری از نیازمندان مینمود و مواسات چنانیکه شریعت اسلام بآن امر نموده عملی میشد هرگز این بدبختی و حیرت و این اختلاف و این تدابیر دشمنان بنام طرفداری از رنجبران و ضعفا برای متزلزل ساختن عقائد ملت و از بین بردن دیانت در میان مسلمانان باین اندازه تولید نمیشد و این انقلابات سیاسی که بنامهای مختلف روز بروز وسعت

پیدا میکند و بنام ظلم سرمایه داری فقرا را بر اغنیا چیره مینماید بوجود نمی آید - با آنکه حقیقت سرمایه داری را دولتهای بزرگ عملی و نقدین (طلا و نقره) عالم را اختزان نموده اند و به اوراق بشر را مشغول ساخته اند - اگر بنا شود که باین اندازه اقتدار که بشر بواسطه تجارت و تحصیل این اوراق دارا است آن هم باسم سرمایه داری از بین برود و تمام مردم در فقر یکسان شوند دیگر برای کسی قدرت همراهی با فقرا و ضعفا نخواهد ماند و برای صلهٔ رحم - دادن زکوة و صدقات و ایفاء خمس، و بذل خیرات، و همراهی از بیچارگان، و دادن قرض الحسنة محلی نخواهد ماند در این صورت همهٔ مردم یکسان و حیران خواهند شد. غلام محض و بندهٔ خاص مقتدرین سیاسی جهان خواهند بود - پس لازم است که مسلمانان از تدابیر مخالفین اسلام غفلت نکنند و در پیروی دین حنیف اسلام اهتمام نمایند و در مقابل قانون اسلام سر خم کنند و تعلیمات اسلام را پیروی کنند و کوشش کنند فقرا را سرمایه دار نمایند ضعفا را باندازهٔ خود نیازمند کنند کوشش کنند که این فقر مفرطیکه عمومیت پیدا نموده در اثر معاونت یکدیگر از بین ببرند :-

خوانندگان گرامی! بهر اندازهٔ که فقر در میان ملت زیاد شود دین

ضعیف خواهد شد اقتدار ملت از بین خواهد رفت کوشش کنید دست بیکاران را بکار بند نمائید و عجزه را همراهی کنید و یکدیگر را حتی کودکان را با دادن پول و همراهی با افتادگان عادت دهید

بنی آدم اعضای یک دیگرند که در آفرینش زیک گوهرند
چو عضوی بدرد آورد روزگار دیگر عضوها را نماند قرار

بهرحال شریعت اسلام برای حفظ اقتدار ملت و قانون دیانت امر بدادن زکوٰة نمود و صاحب شریعت اسلام فرمود منکر زکوٰة مثل منکر نماز است و از اسلام خارج است. رسول خدا صلی اللّٰه علیه و آله فرمود "زکوٰةِ اموالِ خود را بدهید تا که نمازِ شما قبول شود" و فرمود "مَانِعُ الزَّكوٰةِ فِي النَّارِ" علی علیه السّلام فرمود "هیچ مالی نیست که در صحراء و دریا نابود شود مگر آنکه زکوٰة آن را نداده باشد" آنگاه فرمود "اموال خود را از زکوٰة حفظ کنید، بیماران خود را بصدقه علاج نمائید، و بلا را بدعا از خود دور کنید".

بهرحال زکوٰة واجب میشود بر کسی که بالغ و عاقل و آزاد باشد مالک قدرِ نصاب باشد. و مراد از نصاب اندازه ایست که چون مال بآن

اندازه رسد زکوٰة واجب میشود - و زکوٰة واجب است بر نُه چیز (۱) طلا (۲) نقره (۳) گندم (۴) جو (۵) خرما (۶) مویز (۷) شتر (۸) گاو (۹) گوسفند - گاومیش حکم گاو را دارد و بُز حکم گوسفند را - در طلا و نقره وقتی زکوٰة واجب میشود که سکّه دار باشد اگرچه آن سکّه رواج نداشته باشد و دیگر آنکه سال بر آن بگذرد پس بر غیر مسکوک و یا قبل از گذشتن سال زکوٰة تعلّق نمیگیرد - و نیز باید بحدّ نصاب رسیده باشد.

نصاب طلا بیست مثقال[1] شرعی است پس زکوٰة آن نیم مثقال است و پس از آن (یعنی بعد از بیست) در هر چهار[2] مثقال شرعی ده یک مثقال باید زکوٰة داده شود و اگر کمتر از چهار مثقال باشد زکوٰة در آن نیست وزکوٰة نقره در هر دویست[3] درهم پنج درهم است و در کمتر از دویست

(۱) مثقال شرعی هیجده نخود است و بحساب هند دوازده وال است و نیز موازیست با سی و شش رتّی و یا سه ماشه و نیم و عُشر ماشه - و ایضاً نصاب طلا بحساب توله که از موازین هند است شش توله است برای آنکه توله شصت نخود است که سه مثقال و ثلث مثقال شرعی میشود - پس در هر شش توله طلا که موازی با بیست مثقال شرعی است شش وال طلا که نیم مثقال شرعی است باید زکوٰة بدهد (و هر والی یک نخود و نیم است).

(۲) چهار مثقال موازیست با یک توله و هشت وال یا یک توله و بیست و چهار رتّی - و یا یک توله و دو ماشه و دو خمس ماشه

(۳) دویست درهم موازی با چهل توله است چه هر پنج درهم یک توله است و چون روپیه موازی یک توله میباشد دویست درهم موازی چهل روپیه است - پس از هر دویست درهم که پنج درهم باید داد بحساب روپیه هر چهل یک روپیه زکوٰة میباشد

درہم زکوٰۃ نیست و پس از آن ہر چہل[1] درہم یک[2] درہم باید زکوٰۃ دادہ شود و در کمتر از آن زکوٰۃ نیست.

و امّا زکوٰۃ اجناس چہارگانہ گندم، جو، خرما و مویز پس وقتی واجب میشود کہ شخص آن را کاشتہ باشد و یا قبل از آنکہ گندم جو انگور دانہ بندد و خرما زرد و سرخ شود بملک شخص درآید دادن زکوٰۃ بر مالک واجب میگردد ولی بشرط آنکہ باندازۂ نصاب برسد و نصاب آن پنج وسق است و ہر وسقی شصت صاع است و ہر صاعی ششصد و چہاردہ مثقال صیرفی[3] و شش نخود است و در کمتر از آن زکوٰۃ نیست و در بیشتر از آن بہر اندازہ کہ باشد زکوٰۃ باید داد پس ہر گاہ غلات چہارگانہ نام بردہ بحدِّ نصاب رسید واجب است کہ دہ یک آن بعنوان زکوٰۃ دادہ شود اگر بآب باران و یا جاری بعمل آمدہ باشد۔ و امّا اگر بآب چاہ و کشیدن گاو و امثال آن بعمل آمد پس زکوٰۃ آن نصف دہ یک است و اگر بہر دو حاصل شدہ باشد باید اغلب را گرفت.

---

(۱) ہشت تولہ میشود.
(۲) یک درہم موازیست با نیم مثقال شرعی و عشر مثقال شرعی کہ مساوی است با دو ماشہ و ثمن تقریباً.
(۳) مثقال صیرفی بیست و چہار نخود است و ایضاً صاع شش رطل یعنی دو پنج تولہ و نیم و ہشت وال میشود.

وزکوٰة حیوانات سه گانه شتر، گاو، گوسفند ازاین قرار است ـ زکوٰة
شتر وقتی واجب است که سال برآن بگذرد و بنصاب برسد وقوت او از
چریدن باشد پس زکوٰة آن تا بیست و پنج شتر در هر پنج شتر یک گوسفند
است واگر کمتر از بیست و پنج شتر باشد چیزی برآن نیست ـ وزکوٰة
بیست و شش شتر یک شتر ماده ایست که یک سال تمام نموده وداخل
سال دوم شده باشد ـ ودر سی و شش شتر یک شتر ماده ایست
که داخل سال سوم شده باشد ـ ودر چهل شتر یک شتر ماده ایست
که در سال چهارم داخل شده باشد ـ ودر شصت و یک شتر یک شتر
ماده ایست که در سال پنجم داخل شده باشد ـ ودر هفتاد و شش دو شتر
ماده ایست که داخل سال سوم شده باشد ـ ودر نود و یک شتر دو شتر ماده
ایست که داخل سال چهارم شده باشد ـ وچون به یکصد و بیست و یک
شتر رسد زکوٰة آن در هر چهل شتر یک شتر ماده ایست که داخل سال سوم
شده باشد ویا در هر پنجاه شتر یک شتر ماده ایست که داخل سال چهارم
شده باشد.

واما گاو چون عمرش بسی سال رسد زکوٰة او واجب میشود وآن یک

گوساله ایست که در سال دوم شده باشد و چون بسی چهل رسد یک گوساله ایست که در سال سوم داخل شده باشد

و امّا گوسفند تا چهل نرسد زکوة ندارد و چون بچهل رسد زکوة آن یک گوسفند است و چون به یکصد و بیست و یک رسد زکوة آن دو گوسفند و چون به دویست و یک رسد زکوة آن سه گوسفند و چون به سیصد و یک رسد زکوة آن چهار گوسفند است و چون بچهار صد و بالاتر رسد در هر صد گوسفند یک گوسفند باید زکوة داد و گوسفندی که بعنوان زکوة داده میشود کمتر از هفت ماه نباشد. بیمار و معیوب نباشد، و بعضی از علما گفته اند احوط آنست که کمتر از یک سال نباشد .

و امّا زکوة سنّت در چند چیز است یکی هر چیزی که از زمین بروید و بکیل و یا وزن درآید مانند برنج، نخود، عدس، ماش و امثال آن پس نصاب آن مثل نصاب گندم و جو و خرما و مویز است که بیان شد - و نیز در مال التّجارة زکوة سنّت است .

و امّا مصرف زکوة پس آن در چند مورد است که از آن جمله فقرا، مساکین، اداء قرض کسانیکه عاجز باشند از دادن آن . و نیز از مصارف آن

فی سبیل الله است و مراد از آن تولید هر چیزیست که عامهٔ مسلمانان از آن انتفاع برند چون مسجد، مدرسه، دار العجزة، دار الایتام، تأسیس پل و قناطر بیمارستان و آنچه را که محل استفادهٔ شرعی مسلمانان است و مخصوصاً کسانیکه مشغول تحصیل علم دین میباشند و یا در راه دین خدمت مینمایند و از مصارف زکوة همراهی با ابن السبیل و آن کسی است که در سفر پریشان گردیده و نمی تواند خود را بوطن برساند پس باید از زکوة بوی داد اگرچه در وطن خود دارا باشد خداوند کریم در کتاب آسمانی خود (قرآن) زکوة را در سورهٔ توبه آیهٔ شصت بیان نموده و فرموده "اِنَّمَا الصَّدَقٰتُ لِلْفُقَرَآءِ وَالْمَسٰكِيْنِ وَالْعٰمِلِيْنَ عَلَيْهَا وَالْمُؤَلَّفَةِ قُلُوْبُهُمْ (۱) وَفِي الرِّقَابِ وَالْغٰرِمِيْنَ وَفِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَابْنِ السَّبِيْلِ فَرِيْضَةً مِّنَ اللّٰهِ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ" (اینست جز این نیست صدقات برای نیازمندان و درماندگان و برای کسانیست که صدقات را جمع آوری مینمایند و برای کسانیست بدست

(۱) و آنها جمعی از اشراف و مطاع کفار بودند که رسول خدا صلی الله علیه و آله سهمی از زکوة بدیشان میداد تا بر دین اسلام الفت گیرند بکثرت اتباع و قبیلهٔ خود و استعانت ایشان نمایند بر قتال دشمنان و منع کفار نمایند از داخل شدن در ثغور مسلمانان. — در روایت آمده که صفوان بن امیه گفت که رسول خدا ص مرا عطا میداد و اول در همه جهان کسی دشمن تر از او نداشتم پس و چندان چیز من عطا داد که از او دوست تر کسی در جهان نداشتم. خلاصة المنهج

آورده شده دلهاشان ودر آزاد کردن گردنها واداء قرض مفلسان و دادن در راه خدا و کسانیکه در سفر باز مانده وبی چیز شده باشد (اگرچه در وطن خود دارا باشد) فریضه ایست از خدا۔ وخدا داناست با حکمت)۔ وباید دانست که زکوة واجب که از غیر هاشمی است بهاشمی دادن جائز نیست وبرعکس جائز است۔ ونیز زکوة هاشمی بهاشمی دادن جائز است۔ ومراد از هاشمی اولاد حضرت امیر المؤمنین علی علیه السلام وعقیل وجعفر وعباس است.

دربیان زکوة فطره

دادن زکوة فطره سبب تکمیل روزه ماه صیام است وترکش گناه کبیره است وآن واجب است بر هر بالغ وعاقل وآزادی که قدرت بر دادن آن داشته باشد پس از طرف خود وهرکس که در عیالات او باشد از زن وفرزند وخادم وخادمه وغیره واجب است که زکوة دهد۔ وزکوة فطره بر مال دیوانه ونابالغ نیست۔ وبر میزبان است که فطره مهمان خود را بدهد بشرط آنکه قبل از غروب روز آخر ماه رمضان وارد شده باشد خواه چیزی بخورد یا نخورد۔ ودر صورتیکه بعد از دیدن هلال شوال حاضر شود زکوة فطره او بر خودش میباشد۔ اهمیت زکوة فطره باندازه ایست که حق تعالی آن را مقدم بر نماز در این آیه شریفه

ذکر نموده فرمود "قَدْ أَفْلَحَ مَنْ تَزَكَّى وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّهِ فَصَلَّى" سورهٔ اعلی آیهٔ ۱۴، ۱۵ (رستگاری یافت کسیکه پاک شد یعنی عطا کرد زکوة فطره را و یاد کرد نام پروردگار خود را پس متوجه شد بمصلی و نماز عید گذارد) و دادن زکوة فطره سبب دفع بلای سال است. حضرت امام جعفر صادق ع بوکیل خرج خود معتب میفرمود که فطرهٔ جمیع عیال و غلامان و کنیزان ما را بده و هیچ یک را ترک مکن چه اگر یکی از آنها را ندهی میترسم در عرض سال بمیرد و باید دانست که فطرهٔ غیر هاشمی را بهاشمی نمی توان داد ولی اگر از هاشمی باشد بهاشمی داده میشود.

اما جنس زکوة فطره گندم، جو، خرما، مویز، برنج، کشک، شیر، و یا آنچه که در اغلب خوراک سال واقع میشود. و باید عوض هر نفری یک صاع که ششصد و چهارده (۶۱۴) مثقال و شش نخود است و تقریباً مطابق شش رطل ببمبئی و شش توله میباشد داده شود و دادن پول عوض آنچه بیان شد جائز است و کسیکه زکوة فطره بوی داده میشود باید مؤمن باشد مستحق باشد و زکوة چند نفر را بیک نفر میتوان داد و بمجتهد عادل و یا نائب وی داده شود کافی بلکه افضل است و وقت بیرون کردن زکوة فطره از شام شب عید است

الی ظهر عید۔ و حرام است تأخیر آن و اگر تأخیر شود پس تا شام عید بقصد قربت دهد و اگر از روز عید گذشت واجب است که آن را باهلش برساند و در موقع دادن قصد قربت کند۔ و مراد از قصد قربت نیت کند که برای خشنودی خدا و نزدیک شدن برحمت وی (تعالی شانه) زکوة را میدهد

در احکام خمس

یکی از واجبات دین اسلام دادن پنج یک مال است بشرایط معینه که بیان خواهد شد و در زبان عرب آن را خمس گویند۔ و کسیکه توانا برادای خمس باشد و ندهد در زمرهٔ غاصبین حقوق آل محمد صلی اللہ علیہ و آلہ وسلم داخل خواهد شد۔ و خمس در هفت چیز تعلق میگیرد اوّل غنائم دار الحرب بشرطآنکه جنگ باذن امام واقع شده باشد دوّم معادن مثل طلا و نقره مس و آهن جیوه و سرب نفط و قیر کبریت و گوگرد زرنیخ و آهک نمک و امثال آن و سنگهای قیمتی مانند یاقوت زبرجد زمرد و عقیق الماس وغیره از چیزهائیکه از زمین بیرون آورند و آن را معدن نامند۔ پس بعد از دادن خرج مؤنهٔ بیرون آوردن و تصفیهٔ آن اگر بقدر نصاب بماند خمس باید داد۔ و نصاب معدن باندازهٔ قیمت بیست مثقال شرعی است سوّم گنج است و آن

مالی است که زیر زمین یافت میشود پس باید خمس آن داده شود و نصاب آن بیست دینار یا دویست درهم است چهارم غوص است و آن فرو رفتن در دریا است برای بیرون آوردن مروارید و مرجان وغیره و نصاب آن یک دینار یا زیاده از یک دینار است پنجم مال حلال مخلوط بحرام است بشرط آنکه اندازهٔ حرام و مالک آن معلوم نباشد پس اگر اندازهٔ حرام معلوم نباشد ولی مالک معلوم باشد او را باید راضی نمود و اگر مقدار مال معلوم باشد و مالک معلوم نباشد بحاکم شرع رجوع شود و در صورتیکه نه مالک معین است و نه مقدار مال در این صورت باید خمس آن را داد ششم زمینی که بعنوان بیع وغیره از مسلم منتقل بکافر ذمی شود هفتم فوائدیست که از کسب خواه تجارت باشد زراعت باشد صناعت باشد اجاره ویا غیر آن باشد برای شخصی حاصل شود پس بعد از مؤنهٔ سال وخرج عیال آنچه زیاد بماند باید خمس آن داده شود۔ وخمس دو قسمت میشود نصف آن بعنوان حق امام علیه السلام به مجتهد عادل داده میشود ونصف دیگر حق بنی هاشم است که از ذریهٔ عبد المطلب باشند از اولاد امیر المؤمنین علی علیه السلام وعقیل وجعفر وعباس عموی پیغمبر چه خمس بآنها میرسد. وگیرندهٔ خمس مرد باشد یا زن باید شیعهٔ امامی

اثنی عشری مستحق باشد. وکسانیکه مستحق میباشند زیاده از مونهٔ سال نمیتوانند بگیرند

در احکام قربانی

قربانی در اسلام سُنّت مؤکّد است. از امام جعفر صادق ع مرویست که فرمود "هُوَ واجِبٌ عَلٰی کُلِّ مُسْلِمٍ اِلّا مَنْ لَمْ یَجِدْ" (یعنی قربانی واجب است بر هر مسلمان مگر آنکه نیابد) امّ سلمه به رسول خدا صلی الله علیه وآله عرض کرد که عید قربان میرسد و من دارای پول قربانی نیستم حضرت فرمود قرض نما بدرستیکه قرضی است که ادا میشود. وهرگاه جمعی قادر نباشند بر قربانی جداگانه جائز است باهمدیگر شریک شوند هفت نفر تا هفتاد نفر میتوانند یک حیوان قربانی نمایند وهرچه کمتر باشند بهتر است. وبهتر آنست که قربانی در روز عید که دهم ذالحجّه واقع شود وهرگاه ممکن نشود در روز یازدهم ودوازدهم ذالحجّه میتوان قربانی نمود. وکسانیکه برای حج در منیٰ میباشند تا روز سیزدهم نیز قربانی میتوانند بنمایند.

واما حیوان قربانی شتر، گاو، گوسفند و بز میباشند، اما شتر باید پنج سال تمام یا بیشتر باشد. گاو و بز یک سال تمام و داخل سال دوم

شده باشد واگر داخل سال سوم شده باشد بهتر است وگوسفند باید هفت ماه وی تمام شده و باید در ماه هشتم داخل شده باشد واگر یک سالش تمام باشد بهتر است. ومستحب است که قربانی اگر شتر یا گاو باشد ماده باشد وگوسفند وبز نر باشد.

وباید حیوان قربانی نقص در اعضایش نباشد گوشش بریده نباشد مغز شاخش شکسته نباشد کور، لنگ، بیمار، خایه بریده نباشد واگر بغیر از خصی دست بهم نرسد آن رامیتوان قربانی کرد. پیر ولاغر نباشد بلکه سنت است که فربه باشد. ودر وقت قربانی مستحب است که این دعا را بخواند

دعای قربانی: این دعا را ۳ مرتبه خوانده وهر مرتبه بدهن گوسفند بدمد ودر حین ذبح نیز بخواند اَللّٰهُمَّ اِنَّ هٰذِهِ الشَّاةَ لَكَ وَمِنْ فَضْلِكَ وَكَرَمِكَ وَصَلَ اِلَيَّ وَاَنَا اَفْدِيهَا بِعَبْدِكَ فلان بن فلان (بجای فلان بن فلان اسم شخص آورده شود) اَللّٰهُمَّ اِنَّ هٰذَا فِدَاؤُهُ لَحْمُهُ بِلَحْمِهِ وَدَمُهُ بِدَمِهِ اَللّٰهُمَّ فَتَقَبَّلْ مِنِّي كَمَا تَقَبَّلْتَ مِنْ خَلِيلِكَ اِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ حِيْنَ فِدَا لِوَلَدِهِ اِسْمَاعِيلَ بِحُرْمَةِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهِ

اَللّٰهُمَّ هٰذَا فِدَاؤُهُ وَتَقَبَّلْهُ مِنِّي بعد از آن ۳ مرتبه بگوید اَللّٰهُ اَكْبَرُ و ۳ مرتبه بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ و ذبح نماید

در احکام عقیقه است

مستحب است که روز هفتم ولادت کودک از برای وی عقیقه نمایند و هرگاه ممکن نشود - بر پدر مستحب است که هر وقت ممکن شود عقیقهٔ ویرا نماید و پس از رسیدن بحد بلوغ بر شخص لازم است که تا آخر عمر هر وقت ممکن شود عقیقه کند - و هرگاه حیوان عقیقه پیدا نشود پول آن را میگذرانند تا وقتیکه بدست بیاید عقیقه نمایند - و همان شرائط که در حیوان قربانی گفته شد و حیوان عقیقه نیز وارد است - و مستحب است که قسمتی از گوشت گوسفند عقیقه را به قابله دهند - و از برای پدر و مادر طفل و هر کس که در عیال آنها است خوردن گوشت عقیقه مکروه است - و مستحب است که گوشت عقیقه را پخته و بخورانند و کمتر از ده نفر خورندگان نباشند و هرگاه بیشتر باشد افضل است و شکستن استخوانهای حیوان عقیقه مکروه است - بلکه اعضای آن را از هم جدا نمایند بهتر است و مستحب است که حیوان عقیقه فربه باشد - و با مولود در ذکوریت و انوثیت مساوی باشد و چون حیوان عقیقه را میکشند مستحب است

این دعا را بخوانند یَا قَوْمِ اِنِّي بَرِيءٌ مِمَّا تُشْرِكُونَ اِنِّي وَجَّهْتُ وَجْهِيَ لِلَّذِي فَطَرَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ حَنِيفاً مُسْلِماً وَمَا اَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ اِنَّ صَلٰوتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ لَا شَرِيكَ لَهُ وَبِذٰلِكَ اُمِرْتُ وَاَنَا اَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ اَللّٰهُمَّ مِنْكَ وَلَكَ بِسْمِ اللّٰهِ وَبِاللّٰهِ وَاللّٰهُ اَكْبَرُ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَتَقَبَّلْ مِنْ فلان بن فلان بجای فلان بن فلان نام مولود و پدر او را برده و ذبح کنند.

ترجمه : ای قوم بدرستیکه من بیزارم از آنچه را که شریک میآورید بدرستیکه من توجه دارم روی خود را بطرف آن چنان کسیکه ایجاد نمود آسمانها و زمین را و میباشم مسلمان پابرجا و نیستم من از شرک آورندگان بخدا و در حقیقت نماز و عبادت من زنده و مرده من از برای خدا پرورگار عالمیان است نیست شریکی برای او و باین امر کرده شده ام و میباشم اوّلین مسلمان خدایا از تو است و برای تو است بنام خدا (این عقیقه را مینمایم) و خدا بزرگتر است (از آنکه وصف کرده شود. خداوندا درود فرست بر محمّد و آل محمّد و قبول کن (این

عقیقه را) از فلان فرزند فلان و بجای فلان نام کسیکه برای او عقیقه میشود
و نام پدر او را بیاورد

در تذکیهٔ حیوان است

بدانکه مقصود از تذکیهٔ حیوان حلال گوشت کشتن آنست مطابق قانون
شرع پس در کشتن گاو و گوسفند و بز و غیره پنج چیز شرط است اوّل آنکه
کشنده مسلمان باشد خواه مرد باشد یا زن دوّم آنکه باید رو بقبله باشد
سوم آنکه کشنده در وقت کشتن نام خدا را ببرد چهارم آنکه در وقتیکه
ممکن است باید با آهن باشد خواه کارد باشد یا چاقو یا غیر آن پنجم آنکه
باید قسمی حیوان را بکشد که چهار رگِ گلوی او بُریده شود۔ ولی بقسمیکه سر از بدن
جُدا نشود۔ و چهار رگ یکی مری است که آن مجرای آب و خوراک است
و دیگر حلقوم است که آن راه نفس است و دو رگِ گردن است و باید
حیوان قسمی ذبح شود که پس از کشتن حرکت کند۔ و در کشتن شتر نَحر شرط
است و مُراد از نَحر زدنِ چاقو یا کارد و یا غیر آنست در گودی گلوی شتر
بشرطیکه زننده مسلمان باشد رو بقبله باشد و نام خدا را در وقت نَحر ببرد
و پس از تذکیهٔ حیوان بچه که از شکم حیوان مرده بیرون آورده میشود حلال

میشود گوشت او۔ و باید دانست که کشتن حیوان در شب مکروه است وهم چنین مقابل حیوان دیگر که نگاه میکند کشتن حیوان مکروه است و نیز کشتن حیوان در روز جمعه مکروه است وبعضی کراهت را مقید بقبل از ظهر نموده اند۔ وپس از کشتن حیوان حلال گوشت چند عضو آن حرام است وخوردن آن جائز نیست یکی طحال که سپرز باشد۔ قضیب (یعنی مجرای بول)، مثانه که آن راشاشدان گویند، اُنثیین که خایه است۔ مراره که زهره است۔ شرمگاه و مشیمه که غلافیست بچه درآن میباشد۔ وهم چنین حرام است خوردن آنچه از حیوان پلید می باشد مثل خون، سرگین وبعضی از مجتهدین حرام دانسته اند دو رگ گردن را که پهن میباشند و تا آخر پُشت کشیده شده اند وهم چنین دانه که وسط مغز سر دیده میشود وتقریباً باندازه نخودی میباشد ونیز دانه چشم که حیوان بآن می بیند ونخاع است وآن چون ریسمان سفیدیست که داخل استخوان گردن وفقرات پشت تاپائین کشیده شده است وغدّهائیکه در گوشت ویا چربی بدن حیوان میباشد

در احکامِ ماهی است

هر ماهی که مسلمان آن را از آب زنده بیرون آورد ویا آنکه مسلمان ببیند که از آب زنده بیرون آورده شده است پس خوردن آن حلال است وشرط است در ماهی آنکه پولک دار باشد پس خوردن ماهی که پولک دار نباشد جائز نیست ودر صورتیکه پولک ماهی بزِل یا غیر آن سائیده شود خوردن آن جائز است چنانیکه یک قسم ماهی است که از لطافت پولک آن سائیده میشود آنگاه باز بیرون میآید۔ وخوردن سگ ماهی ومار ماهی حرام است خواه پولک داشته باشد یا نداشته باشد وهم چنین خوردن غوک که آنرا بترکی قُرباغه وبفارسی غوک گویند وکاسه پشت وخرچنگ وغیره حرام است.

در بیان پرندگانِ حلال گوشت

باید دانست که هر حیوان پرنده که صف زدن بال وی بیشتر از بهم زدن آن باشد حرام گوشت است ۔ وهرگاه بهم زدن بال بیشتر باشد ویا با صف زدن مساوی باشد پس آن حیوان حلال گوشت است ونیز حرام است از جانوران پرنده که دارای چینه دان که آن را حوصله گویند

نباشد (و حوصله کیسه ایست طبیعی که زیر گلوی حیوان است و در آن دانه جمع میشود چنانیکه در مرغ و کبوتر میباشد) و نیز حرام است گوشت جانور پرنده که دارای صیصه نباشد و آن خاریست پشت پای حیوان پرنده. و جانوران پرندهٔ که دارای مخلب میباشند چون باز و عقاب و کرگس و سائر جانوران پرندهٔ شکاری پس گوشت آنها حرام است و مخلب ناخنی است که در بعضی از پرندگان موجود است و بآن شکار مینمایند.

در حیوان شکار شده

گوشت حیوان شکار شده حلال است بشرط آنکه حیوان حلال گوشت باشد و مسلمان آن را شکار نموده باشد و در وقت شکار و رها کردن سگ شکاری شکار کنندهٔ مسلمان نام خدا را آورده باشد پس هرگاه مسلمان سگ تعلیم یافته را برای شکار رها کند و سگ شکار خود را بکشد گوشت آن حیوان حلال خواهد بود. و هم چنین حلال است گوشت جانور حلال گوشتی را که به تیر و نیزه و یا شمشیر و امثال آن شکار کنند. و در وقت شکار نام خدا را آورند. در این صورت اگر شکار کشته شود گوشت او حلال خواهد بود.

در احکام نکاح است

برای بقاء نوع بشر و حفظ توالد و تناسل خداوند تعالی نکاح را برای فرزندان آدم شروع گردانید و فرمود وَاَنْكِحُوا الْاَيَامٰى مِنْكُمْ وَالصَّالِحِيْنَ مِنْ عِبَادِكُمْ وَاِمَائِكُمْ اِنْ يَكُوْنُوْا فُقَرَاءَ يُغْنِهِمُ اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهٖ وَاللّٰهُ وَاسِعٌ عَلِيْمٌ یعنی تزویج نمائید زنان و مردان بی جُفت خود را و نیکوکاران از غلامان و کنیزان خود را اگر باشند بی چیز هر آینه غنی میسازد خداوند آنان را از فضل خود بدرستیکه خدا رحمت وی واسع و دانا است بهر چیز۔ پیغمبر اکرم صلّی اللّٰه علیه وآله وسلّم فرمود اَلنِّكَاحُ سُنَّتِيْ فَمَنْ رَغِبَ عَنْ سُنَّتِيْ فَلَيْسَ مِنِّيْ یعنی نکاح (زناشوئی) از سنّت من است وکسیکه رُوگردان شود از سنّت من پس نیست او از من۔ وفرمود تَنَاكَحُوْا تَنَاسَلُوْا تَكْثُرُوْا فَاِنِّيْ اُبَاهِيْ بِكُمُ الْاُمَمَ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وَلَوْ بِالسِّقْطِ یعنی زناشوئی را در میان خود جاری کنید که در اثر آن تولید نسل خواهید نمود و زیاد خواهید شد پس بدرستیکه من مباهات میکنم بشما بر اُمّتهای دیگر در روز رستاخیز اگرچه بسقط یعنی بضایع شدن فرزند باشد۔ وفرمود دو رکعت نماز از شخص زن دار بهتر است نزد خدا

از شخص عَزَب که شب را بعبادت و روز را بروزه بگذراند و فرمود اَکْثَرُ اَهْلِ النَّارِ الْعُزَّابُ یعنی بیشترین دوزخیان کسانی هستند که تزویج نکرده اند۔ و فرمود چه میشود مؤمن را اینکه اختیار زنی نماید شاید خدا یا و اولاد دهد و بسبب آن زمین سنگین شود از گوینده لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ و نهی نمود که زنها تَبَتُّل اختیار کنند یعنی ترک شوهر نمایند۔ بهرحال عزوبت در اسلام مکروه است بلکه گاه حرام میشود۔ و ازدواج مستحب مؤکد است و گاهی واجب میشود۔ و مستحب است کسیکه ارادهٔ ازدواج کند دو رکعت نماز حاجت بخواند و طلب خیر از خدا کند تا که او را امداد نماید که موفّق بزوجهٔ صالحه شود و مستحب است که اختیار کند زنی را که عفیفه باشد و زن اختیار کند مردی را که کُفو وی باشد و مراد از کُفو هم مذهب وی باشد و تواند بواجبات وی قیام کند۔ و لازم است که اولیاء باندازهٔ قدرت خود کوشش در ازدواج آنها کنند و در صورتیکه زن بکر باشد از ولی وی که پدر یا پدر پدر است رخصت گیرند۔ و زن بیوه اگرچه خود مختار است ولی اجازهٔ ولی برای وی مستحب است۔ و نیز مستحب است که مَهر کم باشد و باندازهٔ مَهر السُّنَّة باشد و مهر السُّنَّة موازی پانصد درهم است۔

والبتّه برای نکاح و زفاف وقت نیک اختیار کنند مخصوصاً از موقع قمر در عقرب و شبهای محاق که شبهای تاریک آخر ماه است پرهیز نمایند و مستحب است که برای عروسی ولیمه در روز داده شود. و باید از اسراف و تکلفات بیجا اجتناب کنند و اسباب خانه خرابی و دلتنگی فقرا و ضعفا را فراهم نکنند و پیروی عادات جاهلانه و هم چشمی که نتیجهٔ آن پریشانی و فقر و بدبختی ملت است ننمایند. و برای کسیکه میخواهد زنی را تزویج کند نظر نمودن بصورت و دستها و مو و سائر محاسن عادی وی قبل از نکاح جائز است بلکه مستحب است. و مستحب است که اجراء عقد نکاح در شب واقع شود و مستحب است قبل از جاری شدن عقد نکاح خطبه خوانده شود. و چنانکه جائز است که زن و شوهر خود صیغهٔ نکاح بخوانند هم چنین جائز است که طرفین وکیل قرار دهند و در حقیقت توکیل در این امر برای حفظ شرافت و مقام طرفین و عزت زن و شوهر است. و باید وکیل بالغ و عاقل باشد. و بودن گواه در موقع خواندن عقد واجب نیست بلکه سنّت است و البتّه برای رفع تهمت ترک نشود. و باید در موقع اجراء عقد قصد انشاء یعنی ایجاد عقد کنند. و ایجاب از طرف زن و یا وکیل او واقع شود ولی قبولی از طرف مرد یا وکیل او واقع میگردد

پس وکیل زن بگوید اَنْکَحْتُ مُوَکِّلَتِي مُوَکِّلَكَ عَلَی الْمَهْرِ الْمَعْلُوْمِ یعنی وکیل کننده خود را از نیت وکیل کننده تو در آوردم بمهریهٔ معین که معلوم است۔ آن وقت وکیل مرد در جواب بگوید قَبِلْتُ النِّکَاحَ لِمُوَکِّلِي عَلَی الْمَهْرِ الْمَعْلُوْمِ یعنی قبول نمودم نکاح را برای موکل خودم بمهریهٔ که معلوم شد۔ واگر تصریح بنام طرفین شود نیز خوبست۔ تکرار در صیغهٔ نکاح ایجاباً وقبولاً چنانکه در کتب مبسوطه آمده بسیار خوبست واگر تکرار نشود عقد صحیح است وهرگاه ایجاب وقبول بعین زن وشوهر واقع شود زن میگوید اَنْکَحْتُكَ نَفْسِي عَلَی الْمَهْرِ الْمَعْلُوْمِ یعنی بزنیت تو در آوردم خودم را بمهریکه معلوم شد۔ مرد در جواب میگوید قَبِلْتُ النِّکَاحَ لِنَفْسِي عَلَی الْمَهْرِ الْمَعْلُوْمِ یعنی قبول نمودم نکاح را برای خودم بمهریهٔ معلوم۔ وبجای اَنْکَحْتُ زَوَّجْتُ میشود گفت وبجای قَبِلْتُ النِّکَاحَ قَبِلْتُ الزَّوَاجَ نیز صحیح است ونیز بجای عَلَی الْمَهْرِ الْمَعْلُوْمِ۔ عَلَی الصَّدَاقِ الْمَعْلُوْمِ گفته شود باکی نیست پس چون عقد واقع شد زناشوئی شرعی ثابت میشود۔ وحقوقی برای زن بر مرد وبرای مرد بر زن لازم میگردد که برخلاف آن رفتن خلاف شرع وانسانیت است مگر برضایت طرفین۔ وباید او قاتی را در نظر داشته باشند که بسبب

اجتماع طبیعی زناشوئی اگر اولاد تولید شود گرفتار دیوانگی، فقر، بدبختی، نقص در اعضاو تولید صفات بد در او نگردد. لذا است اوقاتی را که شرع نهی از مباشرت در آن نموده باید از آن تجنب کنند مانند شبها و روزهای قمر در عقرب و محاق دکو اهل وغیره. و بر مرد واجب است که هر چهار شب یک شب در خانهٔ زوجهٔ خود بسر برد. و در صورتیکه چهار زن داشته باشد هر شبی در خانهٔ یکی از آنها بسر برد. قیام بنفقهٔ زن از پوشاک و مکان و خوراک و سائر حوائج وی مطابق شان وی واجب است پس باید مرد بآن قیام نماید و بر زن است که بدون اجازهٔ شوهر از خانه بیرون نرود و تصرف در مال وی بدون رخصت نکند و بدون رضایتش دیگری را در خانهٔ او راه ندهد و با اهل و عیال وی بخوبی برسد و از مال و دارائی وی نگاهداری نماید. و در ایام حمل مستحب است که برای حفظ مولود و نمو طبیعی وی که خوش بار آید بعضی از اُمور را منظور دارند مخصوصاً مادر که نتیجهٔ خوبی آثار فرزند باو خواهد رسید باید زیاده در ایام حمل و ولادت فرزند از خوراک وغیره ملاحظه کند. و چون فرزند متولد شود در گوش راست وی ارام اذان گویند و در گوش چپ وی اقامة بگویند. و در روز هفتم نام نهادن کودک مستحب است و مستحب است که در آن روز برای وی عقیقه

کنند و سر کودک را بتراشند و مقابل سنگینی آن نقره یا طلا صدقه بفقیر دهند
و مستحب است که پسر را در آن روز ختنه نمایند و در صورتیکه ختنه نشو و بعد از بلوغ
بر او واجب است ختنه کند۔ و باید مراعات شیر کودک را نمایند۔ مدت
رضاع را که دو سال است منظور دارند تا ممکن است کمتر از آن ننمایند۔
و هرگاه مادر نتواند شیر دهد کوشش کنند که شیر دهندهٔ وی بد خُلق، احمق،
بد ترکیب، کثیف نباشد و اگر غیر مسلم است او را از خوردنِ مُسکرات منع
کنند تا که از آن شیر فرزند تربیت نشود۔ و باید پدر و مادر و مُربیان کودک
در پاکیزگی گفتار و نیکوئی رفتار خود در مقابل کودک اهتمام نمایند۔ و همیشه او را
پاک و پاکیزه و در مکانِ خوب باندازهٔ اقتدار خود نگاه دارند تا نموّ روحی و جسمی
وی نیکو گردد۔ و باید دانست که حقوق فرزند بر والدَین بسیار عظیم است
و ترک آن سبب عقوق است خداوند همه را توفیق عطا فرماید که از عهدهٔ
ادای حقوق اولاد برآیند انشاء الله تعالیٰ۔

در احکام متعه

وچون این معنا امر فطریست که انسان گاه گرفتار سفر و دُوری از
زوجهٔ خود یا بیماری و یا عوارض دیگر میگردد و مجبوراً محتاج بزناشوئی کوتاه میگردد

اینست که اسلام برای آنکه انسان گرفتار سوء اخلاق و بیماریهای زشت نشود امر زناشوئی کوتاه نمود وحقیقةً این دین مقدس جامع دارای این قانون یعنی متعه نبود جامعیت وی متزلزل میگردید بهر حال در موقعیکه مرد وزن خواسته باشند خود عقد را بخوانند قبلاً باید مدت و مهر را معین کنند. آنگاه زن میگوید مَتَّعْتُكَ نَفْسِيْ فِي الْمُدَّةِ الْمَعْلُوْمَةِ عَلَى الْمَبْلَغِ الْمَعْلُوْمِ یعنی بزنیت تو درآوردم خود را باندازهٔ وقت و مهری که معین شد مرد میگوید قَبِلْتُ لِنَفْسِيْ یعنی من قبول نمودم برای خود. پس ازاینکه صیغه جاری شد مابین مرد وزن تولید زناشوئی کوتاه بهمان اندازهٔ که وقت معین شده میشود وچون وقت تمام شد زن از مرد جدا میگردد و حکم طلاق را دارد. وباید زن بعد از جدائی چهل وپنج روز یا دو حیض عدة بگیرد واگر زن شرط نفقه نماید دادن آن بر مرد واجب میشود والّا نه. وهرگاه اولاد شود اولاد طرفین است از هر دو ارث میگیرد ولی زن ومرد از یک دیگر ارث نمیبرند مگر آنکه بنا بر شهود در ضمن عقد شرط کرده باشند.

در احکام طلاق

طلاق در اسلام بسیار زشت ومنکر است رسول اکرم صلی الله علیه وآله

میفرمود همیشه جبرئیل مرا سفارش درباره زنان باندازهٔ نمود که گمان نمودم که حرام است طلاق آنان و فرمود نسبت بآنهانیکی نمائید پس بدرستیکه اینان در قید شمایند. بهر حال توجه از زن وملاحظه از وی دراسلام بسیار تاکید شده است ولی با این حال اختلاف بین زن ومرد امر یست طبیعی که گاه واقع میشود البته دراین صورت اگر ممکن شود بین آنهارا اصلاح نمود. باید باصلاح آنهارا بهم نزدیک گردانید. وهرگاه ممکن نشود وصلاح طرفین درجدائی باشد پس طلاق جاری میشود. ودرصورتیکه مرد میتوان خود طلاق دهد بزوجهٔ خود بگوید أَنْتِ طَالِقٌ یا زَوْجَتِي طَالِقٌ یعنی تو رها از قید زنیت من میباشی یا زوجهٔ من از قید زنیت من رها است. وواجب است طلاق درمقابل دو نفر شاهد عادل واقع شود ودرصورتیکه مرد وزن در شهر دیگر نباشند ودر یک شهر باشند باید زن خالی از حیض ونفاس باشد. ودر طهری واقع شود که مرد وزن خود را در آن ملاقات نکرده باشد پس با ملاحظه این شرایط طلاق صحیح واقع میشود. واگر یکی از این شرایط کم شود طلاق باطل خواهد بود. ودرصورتیکه مرد دیگری را وکیل کند برای طلاق دادن زن خود پس وکیل بگوید زَوْجَةُ مُوَكِّلِي طَالِقٌ یعنی زن موکل من از قید زوجیت بیله ورها است

واگر بنام تصریح کند بگوید زوجة موکلی فلانة طالق و بجای فلانة نام زن را بگوید آن هم جائز است پس اگر چنین نمود زن آزاد میشود. ولی پس از طلاق باید عده بگیرد. وعدهٔ وی گذشتن سه خون است اگر عادتش درست باشد و الّا باید سه ماه بگذرد تا آنکه زن از عده بیرون آید ولی اگر حمل داشته باشد بعد از وضع حمل از عده بیرون میرود ولو مدت آن بسیار کم باشد و بعد از خارج شدن زن از عده نسبت بخود صاحب اختیار است. وهرگاه در ایام عده مرد خواسته باشد بزن خود رجوع کند میتواند اگر طلاق وی رجعی باشد و تفصیل وی در کتب فقهیه آمده است.

وصیّت بیماری عیادت

بدان که مرگ امریست حتمی الٰهی وچارهٔ از آن نیست. پس سزاوار است که انسان همیشه مرگ را در نظر گیرد واز آن غفلت نه نماید، وانجام نیک خود را از خدا طلب کند، وسزاوار است که انسان ناامید از رحمت حق نه گردد. و ناامیدی از گناهان کبیره است بلکه باید همیشه انسان بخدای خود خوش گمان باشد بجهت آن که اوست بخشندهٔ مهربان وچون مرگ امریست ناگهانی وبیخبر عارض انسان میشود مناسب است که شخص هیچگاه از وصیتِ خود غفلت نکند

برای خود وصی معیّن نماید که قابل اعتبار باشد و باید مسلمان و موثق باشد و در وصیّت خود از رویه شرع خارج نشود و هرگاه وصیّت کننده مالدار است باید حقوق مردم و خویشان و کیفیت صرف ثلث خود را معیّن نماید، و مخصوصًا بخیرات و صدقات و مبرات وصیت کند، وصیّت در اسلام از لوازم ایمان است از رسول خدا صلّی الله علیه و آله و سلّم روایت شده که وصیّت لازم است بر هر مسلمان، و سزاوار نیست برای مسلمان آن که شب را بگذراند مگر آنکه وصیت او نوشته و نزد سر او باشد، و نیز پیغمبر اکرم صلّی الله علیه و آله فرمود کسیکه در موقع مرگ وصیّت خود را نیکو نه نماید میباشد این (موجب) نقص در مروّت و عقل او و فرمود کسیکه بر وصیّت نیکو از دنیا رود شهید از دنیا رفته است

وچون انسان بیمار شود سزاوار است که صبر و شکیبائی را پیشه کند تا اجرِ او ضایع نشود و از گناهان خود توبه کند، پیغمبر اکرم ص فرمود که ثواب یک شب تب افضل است از یک سال عبادت، و در روایت دیگر است کسیکه بیمار شود و شکر خدا را نماید برای او ست مثل شصت سال عبادت و سنّت است که چون شخصی مریض شود، دوستان و برادران بعیادت وی روند، و از او

دلجوئی کنند و برای او دعا نمایند و نیز سُنّت است که برای بیمار تحفه برند و مخصوصا
برای عیادت کننده اجر و ثواب بسیار است و سزاوار است که بیمار اذن
دهد که برادرانش برای پرسش احوال وی حاضر شوند، چنانکه از امام صادق ع
روایت شده است و البته از برای بیمار و عیادت کننده اجر بسیار است
و در این باب روایات وارد شده است که گنجایش بیان آن نیست و غرض
از این اوامر و تاکیدات و امر بعیادت و غیره راهنمائی و فائده رسانیدن به انسان
است، راستی اگر همه ما مسلمانان باین قوانین اجتماعی که شریعت اسلام
برای ما معین نموده بطور درستی بر می خوردیم بدین اندازه جامعهٔ ما از دست
نمیرفت و پراگندگی در میان مسلمانان ظاهر نمی شد، و باید دانست که عیادت
کننده باید ملاحظه حال بیمار را نماید و زیاده از اندازه ننشیند، مگر آن که مریض
خود خواسته باشد چه نشستن عیادت کننده خارج از اندازه گاه گرانتر میشود
از بیماری بر بیمار

احکام اموات

چون آثار مرگ ظاهر شود و موقع جان کندن رسد واجب است که محتضر
را رو بقبله نمایند بقسمیکه باطن پاهای وی رو بقبله واقع شود و مستحب است

که نزد محتضر سورهٔ یٰسٓ و سورهٔ والصّافّات را بخوانند، چه خواندن آن موجب آسانی جان کندن است. و او را تلقین شهادتین و اقرار به امامت دوازده امام علیهم السلام دهند، و سزاوار است که بیمار با تلقین کننده بخواند و اگر نتواند با دل خواندن گیرد و کلمهٔ لَآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ بر زبان وی جاری نمایند، چه وارد شده است کسی که آخر گفتهٔ وی لَآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ باشد البته داخل بهشت میشود، و مستحب است که کلمات فَرَج را بوی تلقین کنند، و کلماتِ فَرَج این است:

لَآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ الْحَلِيْمُ الْكَرِيْمُ ط لَآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ الْعَلِيُّ الْعَظِيْمُ ط سُبْحَانَ اللّٰهِ رَبِّ السَّمٰوَاتِ السَّبْعِ وَرَبِّ الْاَرَضِيْنَ السَّبْعِ وَمَا فِيْهِنَّ وَمَا بَيْنَهُنَّ وَرَبِّ الْعَرْشِ الْعَظِيْمِ ط وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ ط

ترجمه: نیست خدائی مگر خدای حلیم کریم، نیست خدائی مگر خدای بلند عظیم منزّه است خدائی که پروردگار آسمانهای هفت گانه و پروردگار زمینهای هفت گانه است و پروردگار است آنچه را که در آنها است و آنچه را که بین آنها است و پروردگار عرش بزرگ است

وتمام تعریف از برای خدائی است که پروردگار عالمیان است)

ونیز جهت آسانی جان کندن این دعا را تلقین میت نماید یَا مَنْ یَقْبَلُ الْیَسِیْرَ وَیَعْفُوْعَنِ الْکَثِیْرِ اِقْبَلْ مِنِّی الْیَسِیْرَ وَاعْفُ عَنِّی الْکَثِیْرَ اِنَّکَ اَنْتَ الْغَفُوْرُ الرَّحِیْمُ (ترجمه-ای کسیکه قبول میکند از من اندک را و می بخشد از من زیاد را قبول کن از من کم را وعفو نما از من زیاد را بدرستیکه می باشی تو بخشندۀ مهربان)

وهرگاه جان کندن دشوار شود، مُحتضر را بجائی نقل کنند که همیشه در آنجا نماز میخوانده است تا جان بآسانی سپارد وخواندن دعای عدیله وآنچه میسّر شود از قرآن نزدوی سزاوار است ودر نزد مُحتضر حرف زدن بسیار و گریه کردن بسیار مکروه می باشد وهم چنین مکروه است دست گذاردن براو چه براو سخت ودشوار میگردد، وچون روح از بدن مفارقت کند چشم ودهانش را به بندند، ودستهایش را به پهلویش بکشند، وپاهای اورا نیز بکشند. آنگاه اورا به پارچه به پوشانند ونزدوی قرآن بخوانند، واگر شب مرده باشد چراغ نزدوی روشن کنند، ومکروه است حاضر شدن جُنب وحایض نزد میت ونیز مکروه است که میت را تنها گذارند، وچون موت محقق شود تعجیل در تجهیزوی

مستحب است مگر آنکه شک در مرگ وی باشد که واجب است صبر کنند تا
فوت وی محقق شود، وسنّت است که مؤمنین را برای تشییع جنازه خبر کنند
وتشییع جنازه در اسلام سنّت است، واز برای تشییع کننده اجر بسیار و
ثواب بیشمار است، ودر تشییع حکمتها است، ودر حقیقت بهترین چیز است
برای دلجوئی بازماندگان میّت وسبب علاقمندی وحفظ صورت اجتماع وتقویت
قومیت وتولید محبّت وپایدار ماندن آشنائی وباقی ماندن روابط است
هر انسان بالطبیعه محتاج است به انسان دیگر، مُردن از لوازم زندگانی است
هر کسی می میرد ونیز محتاج میشود که دیگران همراهی نمایند در برداشتن مُردهٔ وی
پس باید برادران اسلامی از این امر غفلت نه کنند ودر تشییع مردگان خود حاضر
شوند، وبر صاحب میّت است که مردم را خبر نماید، از امام صادق ع روایت
است که سزاوار است برادران مؤمن را خبر نمایند از مُردن او تا بجنازه حاضر
شوند، وبرای او نماز کنند واستغفار نمایند ومیّت وایشان ثواب برند
ودر حدیث دیگر وارد شده که اوّل تحفهٔ که مؤمن در قبر میدهند آن است که
میآمرزند هر کسی را که همراه جنازهٔ او بوده است، وبرداشتن جنازهٔ میت
اسباب اجر وثواب است وشرکت در آن سنّت است، با یدیک دیگر را

به حمل جنازه یاری نمایند و برداشتن چهار طرف جنازهٔ میت مستحب است
و در روایت وارد شده است کسی که چهار طرف جنازه را بردارد از گناه بیرون
می‌آید مثل روزیکه از مادر متولّد شده است و بهتر آنست که باین ترتیب بردارند
اوّل دست راست میّت را بدوش راست خود بردارند پس پای راست
میّت را بدوش راست خود بردارند پس از طرف پای میّت بطرف دیگر جنازه
روند و پای چپ میّت را بطرف چپ خود گیرند، پس دست چپ میّت را
بطرف چپ خود بردارند و بعضی برعکس نیز گفته‌اند اگر هر دو بجا آورده شود
البتّه ثوابش بیشتر است، و در وقت برداشتن جنازه و گرفتن آن بگویند
بِسْمِ اللّٰهِ وَبِاللّٰهِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ
وَاغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ

(ترجمه: بنام خدا و بخدا، خداوندا درود فرست بر محمّد و آل محمّد
و بیامرز مردان مؤمن و زنان مؤمنه را)

و باید تشییع کنندگان جنازه عقب جنازه یا در دو طرف آن راه روند
و در پیش جنازه راه نروند، اگرچه در بعضی روایات نیز وارد گردیده است
و از برای زنان تشییع نمودن جنازه نیست، و در وقت تشییع خندیدن و یا

حرف بیهوده زدن مکروه است و از حضرت رسول خدا صلّی اللّٰه علیه وآله وسلم

وارد است کسیکه جنازهٔ را به بیند این دعا را بخواند

اَللّٰهُ اَكْبَرُ هٰذَا مَا وَعَدَنَا اللّٰهُ وَرَسُوْلُهٗ ، وَصَدَقَ اللّٰهُ وَرَسُوْلُهٗ . اَللّٰهُمَّ زِدْنَا اِيْمَانًا وَتَسْلِيْمًا اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِيْ تَعَزَّزَ بِالْقُدْرَةِ وَقَهَرَ عِبَادَهٗ بِالْمَوْتِ

(ترجمه) خدا بزرگتر است. اینست چیزی که وعده داد مارا خدا و رسول او و راست گفت خدا و رسول او، خدایا زیاد کن ایمان و تسلیم را، تمام تعریف برای خدای آنچنانیست که متعزز است بقدرت و ذلیل نمود بندگان خود را بمرگ)

و نیز وارد است بخواند اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِيْ لَمْ يَجْعَلْنِيْ مِنَ السَّوَادِ الْمُخْتَرَمِ

(ترجمه: تمام تعریف برای خدای آنچنانیست که قرار نداد مرا از هلاک شدگان)

و از حضرت امام جعفر الصادق علیه السلام روایت شده است که فرمود چون مؤمن به میرود در جنازهٔ او چهل نفر از مؤمنان حاضر شوند بگویند

اَللّٰهُمَّ لَا نَعْلَمُ مِنْهُ اِلَّا خَيْرًا وَاَنْتَ اَعْلَمُ بِهٖ مِنَّا

(ترجمه: خدایا نمیدانیم از او مگر نیکی وتو داناتری از ما به او)

حق تعالی فرماید، که من شهادت ترا قبول کردم وآمرزیدم گناهانی راکه من میدانم وتو نمیدانی.

در احکام غسل میت است

واجب است غسل دادن هر میت مسلمان را خواه میت زن باشد یا مرد، بالغ باشد یا نابالغ حتی آنکه کودک سقط شده چهار ماهه را نیز باید غسل داد وهرگاه کمتر از چهار ماه باشد بدون غسل اورا در پارچه پیچیده دفن می نمایند وغسل میت واجب کفائیست، پس بر ولی میت واجب است که خود یا دیگری با جازهٔ وی میت را غسل دهد وواجب است که مرد را مرد وزن را زن غسل دهد مگر زن وشوهر که از برای آنها جائز است که هر یک دیگری را غسل دهد وبهتر آنست که از روی جامه غسل دهند، ونیز جائز است غسل دادن مرد دختر ۳ ساله را، وغسل دادن زن پسر ۳ ساله را، ونیز واجب است در وقت غسل دادن میت عورتین اورا به پوشانند وپس از دور نمودن نجاست از بدن وی اورا به ۳ آب غسل دهند، اوّل به آب سدر پس غسل دهنده

چنین نیّت کند که غسل میدهم این میّت را به آبِ سِدر برای آن که واجب است تقرّب بخدا آنگاه شروع بغسل دادن نماید، اوّل سر و گردن میّت را غسل دهند پس از آن جانب راست میّت را آنگاه جانب چپ او را غسل دهند، و طریق آن مثل غسل جنابت است و چون از آب سِدر فارغ شوند، مرتبهٔ دوم میّت را به آبِ کافور غسل دهند، بهمان طریقی که در آبِ سدر گفته شد، و مستحب است که اندازهٔ کافور[۱] سیزده درهم و ثلث باشد و کمتر از آن چهار درهم و کمتر از آن یک مثقال و ثلث و کمتر از آن یک مثقال است و بعد از آب کافور واجب است که باآب خالی میّت را غسل دهند بقسمیکه در آبِ سدر و کافور گفته شد، و باید دانست که سِدر و کافور باندازهٔ باید باشد که آب را مضاف نکند، و هرگاه سِدر و کافور یافت نشود عوض آن دو نوبت به آب خالی غسل دهند، و مستحب است چون لباس میّت را از او جدا کنند پیراهن او را از طرف پائین بیرون کنند، و اگر تنگ باشد باذن وارث میّت پاره کنند، و مستحب است که غسل دهنده دو نفر باشند یکی آب بریزد و دیگری میّت را بگرداند، و نیز مستحب است که در وقت غسل دادن پای میّت بطرف قبله باشد، مثل وقت احتضار

[۱] سیزده درهم تقریباً مطابق است با ۳ تولهٔ و هر تولهٔ موازی است با ۲ دو مثقال و نیم

بعضی از علماء آن را واجب می دانند، و واجب است آب غسل طاهر باشد، مضاف نباشد، غصبی نباشد، نیز باید جای غسل پاک باشد غصبی نباشد و مستحب است در وقت غسل دادن میانِ میت و آسمان حائلی باشد مانند سقف یا سایبان و یا غیر آن، و نیز مستحب است که میت را قبل از غسل بر رویش وضوی زندگان وضو دهند، و مستحب است که غسل دهند طرف راست میت باشد و قبل از هر یک از ۳ غسل غسل دهنده دست خود را تا آرنج بشوید و نیز مستحب است اگر میت جُنُب باشد قبل از غسل یا بعد از آن غسل جنابت دهند، و سنّت است که در وقت غسل هر مرتبه که میت را از جانبی بجانبِ دیگر میگردانند این دعا را بخوانند

اَللّٰهُمَّ هٰذَا بَدَنُ عَبْدِكَ الْمُؤْمِنِ وَقَدْ اَخْرَجْتَ رُوْحَهٗ وَفَرَّقْتَ بَيْنَهُمَا فَعَفْوَكَ عَفْوَكَ

(ترجمه: خدایا این بدن بندهٔ مؤمن تو است و بتحقیق بیرون نمودی روح او را و جُدا کردی بین آنها پس آمرزش تو را آمرزش تو را (اُمیدوارم).

و هرگاه میت زن باشد بگوید

اَللّٰهُمَّ اِنَّ هٰذَا بَدَنُ اَمَتِكَ الْمُؤْمِنَةِ قَدْ اَخْرَجْتَ رُوْحَهَا وَفَرَّقْتَ بَيْنَهُمَا فَعَفْوَكَ عَفْوَكَ

ترجمه : خدایا بدرستیکه این بدن کنیز مؤمنهٔ تواست وتحقیق بیرون آوردی روح اورا وجدا نمودی بین آنها پس آمرزش تورا آمرزش تورا (اُمیدوارم)

مستحب است که غسل در هرحال بگوید رَبِّ عَفْوَكَ عَفْوَكَ

ترجمه : ای پروردگار آمرزش ترا۔ آمرزش ترا (می طلبم) تاخدا اورا بیامرزد وباید غاسل در غسل دادن وکفن نمودن دانا باشد، بروی اعتماد باشد، وقصد قربت نماید وباید آنچه راکه ازمیّت بیاید مثل انگشتری وغیره به وارث برساند، وباید عیوب میّت رابپوشاند تاکه خداوند عیبهای اورا ستر کند چه وارد است کسیکه عیبهای میّت رابه پوشاند خدا گناهان اورا می آمرزد مثل آنکه از مادر متولد شده باشد، وچون از غسل فارغ شود مستحب است که بدن میّت راخشک کند، مکروه است غسل دادن میّت را به آب گرم اگر درحالِ ضرورت، ونیز مکروه است ناخن میّت رابگیرند ویا موی اوراشانه کنند، وهرگاه میّت مُحرم باحرام حج یاعمره باشد حرام است که اورا

به آب کافور غسل دهند، بلکه عوض آب کافور به آب خالص غسل میدهند ونیز جائز نیست که مُحرِم را حنوط کنند، وچون از غسل میّت فارغ شوند واجب است که او را حنوط کنند ومقصود از حنوط آنست که بعد از غسل کافور را بر هفت عضوی که بر آن سجدهٔ نماز واقع میشود بگذارند وآن هفت عضو پیشانی وکفِ دو دست ودو زانو ودو انگشت بزرگ پاها است واگر چیزی از کافور زیاد بیاید بر سینهٔ میّت گذارند، وباید دانست که هرگاه آب یافت نشود میّت را ۳ مرتبه تیمّم دهند، یکی عوض آبِ سدر ودیگری عوض آبِ کافور وتیمّم سوّمین عوض آب خالص است وطریقِ تیمّم همان قسم است که شخص بدل از غسل بجا میآورد.

در احکام کفن است

چون از غسل وحنوطِ میّت فارغ شوند واجب است او را کفن نمایند، وواجبات کفن ۳ پارچه است

اوّل: لنگ است که آن را مِئزَر گویند که باید مین ناف وزانوی میّت را بپوشاند، ولی مستحب است که از سینه تا بقدم را بپوشاند.

دوّم: پیراهن است که آن را قمیص گویند وباید تا به نصف ساق

برسد، واگر تا بقدم برسد افضل است.

سوم: پارچه سرتاسریست که آن را ازار و لفافه گویند و میت را درآن می پیچند سرتاپای میت را فرامیگیرد، و مستحب است که این پارچه باندازهٔ بلند باشد که ممکن شود از طرف سر و پای میت آن را به بندند، و در وقت پیچیدن لفافه جانب چپ لفافه را بطرف راست آنگاه جانب راست لفافه را بر جانب چپ اندازند، و مستحب است که علاوه بر آن ۳ پارچه مذکور عمامه برای میت بندند، وطول آن باندازهٔ مناسب که تحت الحنک داشته باشد و دو طرف عمامه را برخلاف یکدیگر بر سینهٔ میت گذارند، وعرض پارچه عمامه نیز باید باندازهٔ مناسب باشد، و از برای زن بجای عمامه سنت است مقنعه بر سر وی پیچند، و نیز پارچهٔ پهنی بر سینهٔ زن بندند که پستانهای وی را بگیرد، و دو سر پارچه را به پشت او بهم به بندند، و نیز پارچهٔ که طول آن ۳ ذراع و نیم و عرضش نیم ذراع الی یک ذراع باشد بر رانهای میت باین طریق به پیچند که اول سر پارچه را بشکافند، باندازهٔ که ممکن شود آن را بر کمر میت بندند، آنگاه باقی پارچه از عقب سر میت از میان دو پای او بیرون آورند، و از زیر کمر بندوی بیرون کنند پس ازان باقی را بر

رانهای میت به پیچند، و مستحب است که پنبه بسیار بر عورتین میت بگذارند
آنگاه آن پارچه را به پیچند، و نیز مستحب است که حِبَرۀ یمنی که پارچه ایست
از یمن آورده میشود به کفن میت اضافه کنند و میت را در آن به پیچند،
و هرگاه حبره بدست نیاید لفافۀ دیگری عوض آن به پیچند، پس تمامی این
پارچه های کفن برای مرد شش پارچه و برای زن هفت پارچه گردید، ولی همان
سه پارچه اول واجب و باقی مستحب است، و در صورتیکه پارچه تمام
پیدا نشود بهر قدری که ممکن است میت را با آن کفن نمایند، و مستحب است
که کفن خوش قماش باشد، و قیمتی باشد، و در قیمت کفن مضایقه
و سخت گیری نکنند، و نیز مستحب است که میت را کفن کنند در پیراهنی که
در آن نماز کرده است، و نیز مستحب است که در جامه باشد که در آن احرام
و حج یا عمره نموده باشد و باید که کفن حریر محض نباشد و بهتر آنست که از پشم
و مو نباشد بلکه مستحب است که کفن از پنبه سفید باشد و مکروه است که کفن
از کتان باشد، و واجب است که کفن پاک باشد غصبی نباشد، و مکروه
است که پیراهن میت آستین دار باشد ولی اگر در پیراهن خود میت او را
کفن کنند بودن آستین مکروه نیست و هرگاه کفن محتاج بدوختن باشد

ریسمان کفن را مستحب است از خود آن بیرون آورند، و مکروه است که کفن را با آهن ببُرند و چون غسل دهنده خواسته باشد میّت را کفن کند مستحب است که اول غسل مسّ میّت نماید آنگاه مرده را کفن کند و یا آنکه وضو بگیرد و هرگاه ممکن نشود سه مرتبه دستهای خود را تا دوش یا مِرفَق بشوید، آنگاه کفن نماید واگر غیر غسّال میّت را کفن کند بهتر آنست که با طهارت باشد و مستحب است آنکه بر عمامه و پیراهن و لفافه شهادتین و اقرار به امامت ائمه دوازده گانه را به تربت امام حسین علیه السلام بنویسند و از جمله مستحبات میّت جریدتین است و آن دو قطعه چوب تر است که از درخت خرما یا کُنار یا انار یا بیدی باشد واگر ممکن نشود از هر درخت تر و تازهٔ دیگر گرفته شود باکی نیست و طول هر یک از آن دو چوب بقدر یک ذراع دست میّت و یا بقدر یک وجب باشد شهادتین و نامهای ائمه را بر آن بنویسند، یکی از آن دو چوب را بر پهلوی راست میّت بین پیراهن و بدن میّت بقسمی گذارند که تا چنبرهٔ گردن برسد و دیگری را طرف چپ میّت میان پیراهن و سر تا سری بقسمی گذارند که سر آن تا بالای چنبرهٔ گردن برسد، و کفن زن بر شوهر اوست اگرچه زن دارا باشد، و هرگاه مرد قدرت نداشته باشد بر او چیزی

نیست ، وشهید را با همان لباس وی بعد از نماز بر او دفن مینمایند غسل وکفن

برای شهید واجب نیست .

نماز میت

از جمله واجبات میت بعد از کفن نمودن نماز بر اوست وباید دانست

که نماز بر میتی واجب است که شش سال وبیشتر داشته باشد ، ولی اگر از

شش سال کمتر باشد نماز بر آن مستحب است ونماز میت واجب کفائیست

یعنی هرگاه یک شخص آن را بگذارد از دیگران ساقط میشود وسزاوارترین مردم

بنماز میت وارث است پس هرگاه ولی میت دیگری را از طرف خود برای

نماز کند کافیست ، ودر این نماز وضو وغسل شرط نیست بلکه جنب وحایض و

بی وضو نیز میتواند این نماز را بجا آورد ، ومستحب است که با وضو این نماز بجا

آورده شود ، وهرگاه ممکن نشود تیمم کنند ، ونیز مستحب است که نماز را در

جائی بر میت گذارند که مقرر شده است برای خاندان نماز بر میت واین

نماز را بجماعت وفرادا میتوان کرد وواجب است که در حال قدرت این

نماز ایستاده خوانده شود ، ونیز واجب است که رو بقبله باشد وباید سر میت

را بطرف دست راست نمازخوان گذارند ومستحب است اگر مرد میت باشد

امام مقابل وسط جنازه بایستد ، واگر زن باشد مقابل سینهٔ او ایستاده شود ، آنگاه شروع به نماز نماید و دیگران بوی اقتدا کنند و در خواندن متابعت او نمایند ، وشرکت در نماز میت ثواب عظیم دارد که در روایت وارد شده است هر که بر جنازهٔ مؤمنی نماز کند بهشت برای او واجب مگر آنکه منافق و عاق والدین باشد ، و وقت خواندن نماز کفشها را از پا بیرون کنند ونیز سنّت است که امام تکبیرات بلکه اذکار نماز را بلند بخواند ، و در هر تکبیر مستحبّ است که دست را تا مقابل گوش بلند کند وطریق نماز میّت اقلّ واجب آن پنج تکبیر است ، بعد از تکبیر اوّل شهادتین بخواند : أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلٰهَ إِلَّا اللهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللهِ

(ترجمه : گواهی میدهم اینکه نیست خدائی مگر خدا و گواهی میدهم اینکه محمّد فرستادهٔ خدا است)

بعد از تکبیر دوّم درود بفرستد : اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ

(ترجمه : خدایا درود فرست بر محمّد و آل محمّد)

وبعد از تکبیر سوّم بگوید : اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنَاتِ

(ترجمه: خدایا بیامرز مردان مؤمن و زنان مؤمنه را)

و بعد از تکبیر چهارم بگوید: اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِهٰذَا الْمَیِّتِ

(ترجمه: خدایا بیامرز این مُرده را)

آنگاه تکبیر پنجم را گوید از نماز فارغ است، و مستحب است که بعد از تمام شدن نماز بخواند: رَبَّنَا اٰتِنَا فِی الدُّنْیَا حَسَنَةً وَّفِی الْاٰخِرَةِ حَسَنَةً وَّقِنَا عَذَابَ النَّارِ

(ترجمه: ای پروردگار ما عطا نما در دُنیا نیکی و در آخرت نیکی و نگهدار ما را از آتش دوزخ)

و مستحب است که امام و غیر او هر که باشد بجای خود بایستد تا که جنازه را بردارند، و موافق مشهور بهتر آنست که بعد از نیّت نماز میّت را چنین بجا آورند:

اوّل

اَللّٰهُ اَكْبَرُ- اَشْهَدُ اَنْ لَّا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهٗ لَا شَرِيْكَ لَهٗ وَاَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهٗ وَرَسُوْلُهٗ اَرْسَلَهٗ بِالْحَقِّ بَشِيْرًا وَّنَذِيْرًا بَيْنَ يَدَيِ السَّاعَةِ پس بگوید اَللّٰهُ اَكْبَرُ- اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَّاٰلِ مُحَمَّدٍ وَّبَارِكْ عَلٰى مُحَمَّدٍ

وَآلِ مُحَمَّدٍ وَارْحَمْ مُحَمَّدًا وَآلَ مُحَمَّدٍ كَأَفْضَلِ مَا صَلَّيْتَ وَبَارَكْتَ وَتَرَحَّمْتَ عَلٰى اِبْرَاهِيْمَ وَآلِ اِبْرَاهِيْمَ اِنَّكَ حَمِيْدٌ مَجِيْدٌ ؁ وَصَلِّ عَلٰى جَمِيْعِ الْاَنْبِيَاءِ وَالْمُرْسَلِيْنَ پس بگوید اَللّٰهُ اَكْبَرُ۔ اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُسْلِمِيْنَ وَالْمُسْلِمَاتِ اَلْاَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَالْاَمْوَاتِ تَابِعْ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ بِالْخَيْرَاتِ اِنَّكَ مُجِيْبُ الدَّعَوَاتِ اِنَّكَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ پس بگوید اَللّٰهُمَّ اِنَّ هٰذَا عَبْدُكَ وَابْنُ عَبْدِكَ وَابْنُ اَمَتِكَ نَزَلَ بِكَ وَاَنْتَ خَيْرُ مَنْزُوْلٍ بِهٖ اَللّٰهُمَّ اِنَّا لَا نَعْلَمُ مِنْهُ اِلَّا خَيْرًا وَاَنْتَ اَعْلَمُ بِهٖ مِنَّا اَللّٰهُمَّ اِنْ كَانَ مُحْسِنًا فَزِدْ فِيْ اِحْسَانِهٖ وَاِنْ كَانَ مُسِيْئًا فَتَجَاوَزْ عَنْهُ وَاغْفِرْ لَهٗ اَللّٰهُمَّ اجْعَلْهُ عِنْدَكَ فِيْ اَعْلَا عِلِّيِّيْنَ وَاخْلُفْ عَلٰى اَهْلِهٖ فِي الْغَابِرِيْنَ وَارْحَمْهُ بِرَحْمَتِكَ يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِيْنَ پس بگوید اَللّٰهُ اَكْبَرُ۔ فارغ شود۔

واگر زن باشد بعد از تکبیر چهارم بگوید

اَللّٰهُمَّ اِنَّ هٰذِهٖ اَمَتُكَ وَابْنَةُ عَبْدِكَ وَابْنَةُ اَمَتِكَ

نَزَلَتْ بِكَ وَاَنْتَ خَيْرُ مَنْزُولٍ بِهِ اَللّٰهُمَّ اِنَّا لَا نَعْلَمُ مِنْهَا اِلَّا خَيْرًا وَاَنْتَ اَعْلَمُ بِهَا مِنَّا اَللّٰهُمَّ اِنْ كَانَتْ مُحْسِنَةً فَزِدْ فِي اِحْسَانِهَا وَاِنْ كَانَتْ مُسِيْئَةً فَتَجَاوَزْ عَنْهَا وَاغْفِرْ لَهَا اَللّٰهُمَّ اجْعَلْهَا عِنْدَكَ فِي اَعْلَا عِلِّيِّيْنَ وَاخْلُفْ عَلٰى اَهْلِهَا فِي الْغَابِرِيْنَ وَارْحَمْهَا بِرَحْمَتِكَ يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِيْنَ

واگر میت طفل نابالغ باشد بعد از تکبیر چهارم بگوید:

اَللّٰهُمَّ اجْعَلْهُ لِاَبَوَيْهِ وَلَنَا سَلَفًا وَفَرَطًا وَاَجْرًا

(ترجمه : خدا بزرگتر است گواهی میدهم که نیست خدائی مگر خدا یگانه است و نیست شریکی او را و گواهی میدهم بدرستیکه محمّد بنده او و فرستاده اوست، فرستاده است او را بحق مژده دهنده و ترسانندہ است پیش از روز رستخیز، خدایا بزرگتر است خدایا رحمت فرست بر محمّد و آل محمّد و برکت ده بر محمّد و آل محمّد و رحم کن محمّد و آل محمّد را مثل بهتر آنچه رحمت فرستادی و برکت دادی و رحم کردی برابراهیم و آل ابراهیم بدرستیکه توئی ستوده بزرگوار و رحمت فرست بر همه پیغمبران

وفرستادگان، خدا بزرگتر است، خدایا بیامرز مرد مؤمن وزنان مؤمنه، ومردان مسلمان وزنان مسلمانان را زنده از ایشان ومرده آنها را برسان میان ما ومیان ایشان به نیکیها بدرستیکه توئی اجابت کننده خواهشها بدرستیکه تو بر هر چیز توانائی، خدایا بزرگتر است، خدایا بدرستیکه این بنده تو وپسر بنده تو است وپسر کنیز تو است نازل شده بتو وتو بهتر قرارگاهی برای او خدایا بدرستیکه ما نمیدانیم از او مگر نیکی وتو داناتری بحال او از ما، خدایا اگر میباشد نیکوکار پس بیفزا بر نیکی او واگر میباشد بدکردار پس درگذر از او وبیامرز او را، خدایا بگردان او را نزد خود در بلندترین درجات وقرار ده بر خویشان او، در نیکوکاران ورحم کن او را برحمت خود، ای بخشنده ترین بخشندگان خدا بزرگتر است.

(ترجمه قسمت چهارم راجع بزن) خدایا بدرستیکه این زن کنیز تو ودختر بنده تو ودختر کنیز تو است، فرود آمده بتو وتو بهترین قرارگاهی برای او، خدایا بدرستیکه ما نمیدانیم از این مگر نیکی وتو داناتری باو، خدایا اگر میباشد نیکوکار پس بیفزا در نیکی او واگر میباشد بدکردار پس درگذر از او، وبیامرز او را، خدایا

بگردان او را نزد خود در بلندترین درجات و قرار ده بر خویشان او

در نیکوکاران و رحم کن او را برحمت خود ای بخشنده ترین بخشندگان).

(ترجمهٔ ۵۲ خدایا بگردان او را برای پدر و مادر و برای ما سلف

و مزد و اجر).

احکام دفن

سنّت است که تا میّت را در قبر نگذارند نه نشینند، و دفن میّت واجب

کفائیست یعنی اگر کسی متصدی دفن او شود از دیگران کفایت میکند و قدر

واجب دفن آنست که میّت را زیر خاک پنهان نمایند که بوی او از مردم

پوشیده شود و بدنش از درندگان محفوظ بماند، ولی مستحب است که

گودی قبر تا چنبره گردن یا بقدر قامتی باشد، و سنّت است کندن لَحد

از طرفِ قبله و مستحب است که فراخی آن باندازهٔ باشد که ممکن شود نشستن

در آن و هرگاه ممکن نشود لَحد پس قبر راشق کنند یعنی میانِ قبر برای خوابانیدن میّت

گود کنند، آن قدر که توان نشست بقسمیکه دو طرف داشته باشد، که

خشت بروی آن توان گذاشت تا که خاک بر میّت ریخته نشود و واجب

است که زمین قبر غصبی نباشد، و مسلمان را نمیتوان در مقبرهٔ غیر اهل اسلام

دفن نمود، وچون میت برای دفن برند مستحب است بفاصلهٔ دو ذراع یا سه ذراع پائین قبر گذارند، واندک اورا واگذارند تاکه مهیای قبر شود ودر زادالمعاد علامهٔ مجلسی است که سه مرتبه میت را نقل می کنند، ودر مرتبهٔ چهارم به قبر میگذارند، وچون میت را نزدیک قبر گذارند سنّت است بگویند

اَللّٰهُمَّ عَبْدُكَ وَابْنُ عَبْدِكَ وَابْنُ اَمَتِكَ نَزَلَ بِكَ وَاَنْتَ خَيْرُ مَنْزُوْلٍ بِهِ

(ترجمه: خدایا این بندهٔ تو است پسر بندهٔ تو است وپسر کنیز تو است فرود آمده است نزد تو وتو بهترین کسی هستی که فرود آمده شده است نزد او).

آنگاه از طرف پای قبر میت را از سر از یر بقبر نمایند ومستحب است در این موقع بگویند:

بِسْمِ اللهِ وَبِاللهِ وَعَلٰى مِلَّةِ رَسُوْلِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ اَللّٰهُمَّ اِلٰى رَحْمَتِكَ لَا اِلٰى عَذَابِكَ، اَللّٰهُمَّ افْسَحْ لَهٗ فِيْ قَبْرِهٖ وَلَقِّنْهُ حُجَّتَهٗ وَثَبِّتْهُ بِالْقَوْلِ الثَّابِتِ وَقِنَا وَاِيَّاهُ عَذَابَ الْقَبْرِ

(ترجمه : بنام خدا و بخدا و بر ملت رسول خدا ص درود خدا براو

وبرآل او، خدایا بسوی رحمت تو نه بسوی عذاب تواست، خدایا گشاده

کن برای او قبراو را و تلقین نما با وحجت او را و پابرجا کن او را بقول ثابت

ونگهدار مارا او را از عذاب قبر).

واگر میّت زن باشد مستحب است که او را بطرف قبلهٔ قبر در کنار او بگذارند

وبعرض داخل قبر نمایند. آنگاه آن دعا را بخوانند. ودر زاد المعاد است که

اگر میّت زن باشد احوط آنست که محرم او را بقبر برد، واگر محرم نباشد

زن صالحه واگر زن نباشد مرد صالح او را بقبر برد، وسنّت است شخصی

که بقبر میرود که میّت را بقبر گذارد با سر و پای برهنه بقبر رود بندهای قبر را بگشاید

وبالاپوش و ردا را بیندازد، واز طرف پای قبر داخل شود و بگوید

اَللّٰهُمَّ اجْعَلْهَا رَوْضَةً مِنْ رِيَاضِ الْجَنَّةِ وَلَا تَجْعَلْهَا

حُفْرَةً مِنْ حُفَرِ النِّيْرَانِ

(ترجمه : خدایا قرار ده آن را (یعنی قبر را) روضه از روضهای

بهشت و قرار مده آن را گودی از گودهای دوزخ)

آنگاه میّت را که داخل قبر مینمایند از طرف سر او را بگیرند، و مستحب است

و در این حال بگویند:

بِسْمِ اللّٰهِ وَبِاللّٰهِ وَعَلٰى مِلَّةِ رَسُولِ اللّٰهِ اَللّٰهُمَّ اِيمَانًا بِكَ وَتَصْدِيقًا بِكِتَابِكَ هٰذَا مَا وَعَدَنَا اللّٰهُ وَرَسُولُهُ وَصَدَقَ اللّٰهُ وَرَسُولُهُ اَللّٰهُمَّ زِدْ اِيمَانًا وَتَسْلِيمًا

(ترجمه: بنام خدا و بخدا بر طریقهٔ فرستادهٔ خدا، خدایا ایمان آورنده ام بتو و تصدیق کننده ام بکتاب تو اینست چیزی را که وعده داد با خدا و فرستادهٔ او، و راست گفت خدا و فرستادهٔ او، خدایا زیاد کن ایمان و تسلیم ما را).

آنگاه میّت را بجانب راست رو بقبله بخوابانند و زیر سر او را از خاک بلند کنند و خشتی به پشت او گذارند که نیفتد، و بندهای کفن را از جانب سر و پا بگشایند و صورت میّت را بر خاک گذارند، و در این حال او را تلقین کنند و بهتر آنست که بدست راست شانهٔ راست میّت و بدست چپ شانهٔ چپ او را گرفته حرکت دهند و تلقین دهند و در زاد المعاد علّامهٔ مجلسی است که تلقین را این قسم دهند:

اِسْمَعْ اِفْهَمْ يَا فُلَانَ بْنَ فُلَانٍ بجای فلان بن فلان نام میّت

ونام پدر ا ورا بگویند:

هَلْ اَنْتَ عَلَى الْعَهْدِ الَّذِيْ فَارَقْتَنَا عَلَيْهِ مِنْ شَهَادَةِ
اَنْ لَاۤ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهٗ لَاشَرِيْكَ لَهٗ وَاَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا
صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ عَبْدُهٗ وَرَسُوْلُهٗ سَيِّدُ النَّبِيِّيْنَ
وَخَاتِمُ الْمُرْسَلِيْنَ وَاَنَّ عَلِيًّا اَمِيْرُ الْمُؤْمِنِيْنَ وَسَيِّدُ
الْوَصِيِّيْنَ وَاِمَامٌ اِفْتَرَضَ اللّٰهُ طَاعَتَهٗ عَلَى الْعَالَمِيْنَ
وَاَنَّ الْحَسَنَ وَالْحُسَيْنَ وَعَلِيَّ بْنَ الْحُسَيْنِ وَمُحَمَّدَ ابْنَ
عَلِيٍّ وَجَعْفَرَ بْنَ مُحَمَّدٍ وَمُوْسَى بْنَ جَعْفَرٍ وَعَلِيَّ بْنَ مُوْسٰى
وَمُحَمَّدَ بْنَ عَلِيٍّ وَعَلِيَّ بْنَ مُحَمَّدٍ وَالْحَسَنَ بْنَ عَلِيٍّ وَالْقَائِمَ
الْمُنْتَظَرَ الْمَهْدِيَّ صَلَوَاتُ اللّٰهِ عَلَيْهِمْ اَئِمَّةُ الْمُؤْمِنِيْنَ
وَحُجَجُ اللّٰهِ عَلَى الْخَلْقِ اَجْمَعِيْنَ وَاَئِمَّتُكَ اَئِمَّةُ هُدًى
اَبْرَارٌ يَا فُلَانُ بْنُ فُلَانٍ اِذَا اَتَاكَ الْمَلَكَانِ الْمُقَرَّبَانِ
الرَّسُوْلَانِ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ تَبَارَكَ وَتَعَالٰى وَسَئَلَاكَ
عَنْ رَبِّكَ وَعَنْ نَبِيِّكَ وَعَنْ دِيْنِكَ وَعَنْ كِتَابِكَ وَعَنْ
قِبْلَتِكَ وَعَنْ اَئِمَّتِكَ فَلَا تَخَفْ وَلَا تَحْزَنْ وَقُلْ فِيْ

جَوَابُهُمَا اَللّٰهُ جَلَّ جَلَالُهُ رَبِّيْ وَمُحَمَّدٌ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ نَبِيِّيْ وَالْاِسْلَامُ دِيْنِيْ وَالْقُرْاٰنُ كِتَابِيْ وَالْكَعْبَةُ قِبْلَتِيْ وَاَمِيْرُ الْمُؤْمِنِيْنَ عَلِيُّ بْنُ اَبِيْ طَالِبٍ اِمَامِيْ وَالْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ ن الْمُجْتَبٰى اِمَامِيْ وَالْحُسَيْنُ ابْنُ عَلِيٍّ الشَّهِيْدُ بِكَرْبَلَاءَ اِمَامِيْ وَعَلِيٌّ زَيْنُ الْعَابِدِيْنَ اِمَامِيْ وَمُحَمَّدٌ بَاقِرُ عِلْمِ النَّبِيِّيْنَ اِمَامِيْ وَجَعْفَرُ الصَّادِقُ اِمَامِيْ وَمُوْسَى الْكَاظِمُ اِمَامِيْ وَعَلِيُّ الرِّضَا اِمَامِيْ وَمُحَمَّدُ ن الْجَوَادُ اِمَامِيْ وَعَلِيُّ الْهَادِيْ اِمَامِيْ وَالْحَسَنُ الْعَسْكَرِيُّ اِمَامِيْ وَالْحُجَّةُ الْمُنْتَظَرُ اِمَامِيْ هٰؤُلَاءِ صَلَوَاتُ اللّٰهِ عَلَيْهِمْ اَجْمَعِيْنَ اَئِمَّتِيْ وَسَادَتِيْ وَقَادَتِيْ وَشُفَعَائِيْ بِهِمْ اَتَوَلّٰى وَمِنْ اَعْدَائِهِمْ اَتَبَرَّءُ فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ ثُمَّ اِعْلَمْ يَا فُلَانَ بْنَ فُلَانٍ اَنَّ اللّٰهَ تَبَارَكَ وَتَعَالٰى نِعْمَ الرَّبُّ وَاَنَّ مُحَمَّدًا صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ نِعْمَ الرَّسُوْلُ وَاَنَّ اَمِيْرَ الْمُؤْمِنِيْنَ عَلِيَّ بْنَ اَبِيْ طَالِبٍ وَاَوْلَادَهُ الْاَئِمَّةَ الْاَحَدَ عَشَرَ نِعْمَ الْاَئِمَّةُ وَاَنَّ مَا جَاءَ بِهٖ مُحَمَّدٌ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ حَقٌّ وَاَنَّ الْمَوْتَ حَقٌّ وَسُؤَالَ مُنْكَرٍ وَنَكِيْرٍ فِي الْقَبْرِ حَقٌّ

وَالْبَعْثَ حَقٌّ وَالنُّشُورَ حَقٌّ وَالصِّرَاطَ حَقٌّ وَالْمِيزَانَ حَقٌّ وَتَطَايُرَ الْكُتُبِ حَقٌّ وَالْجَنَّةَ حَقٌّ وَالنَّارَ حَقٌّ وَاَنَّ السَّاعَةَ اٰتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا وَاَنَّ اللّٰهَ يَبْعَثُ مَنْ فِي الْقُبُورِ پس بگو اَفَهِمْتَ يَا فُلَانُ در حديث است كه ميت در جواب ميگويد بلى فهميدم پس بگو ثَبَّتَكَ اللّٰهُ بِالْقَوْلِ الثَّابِتِ وَهَدَاكَ اللّٰهُ اِلٰى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ عَرَّفَ اللّٰهُ بَيْنَكَ وَبَيْنَ اَوْلِيَاۤئِكَ فِي مُسْتَقَرٍّ مِنْ رَحْمَتِهِ پس بگو اَللّٰهُمَّ جَافِ الْاَرْضَ عَنْ جَنْبَيْهِ وَاَصْعِدْ بِرُوحِهِ اِلَيْكَ وَلَقِّهِ مِنْكَ بُرْهَانًا اَللّٰهُمَّ عَفْوَكَ عَفْوَكَ

(ترجمه : بشنو بفهم، بشنو بفهم، بشنو بفهم، اى فلان فرزند فلان آيا مى باشى بران عهدى كه جدا شدى از ما بر آن از گواهى براين كه نيست خدائى مگر خداى يگانه كه نيست شريكى براى او و گواهى براين كه محمد صلى الله عليه وآله كه رحمت خدا براو وآل او بندهٔ او و فرستادهٔ او است وبزرگ پيغمبران وآخرين فرستاده گان است واينكه على عليه السلام پادشاهِ ايمان آورندگان وبزرگ اوصياء وپيشوائيست كه فرض كرده است

خدا فرمانبرداری او را بر جهانیان و بدرستیکه حسن و حسین و علی پسر
حسین و محمّد پسر علی و جعفر پسر محمّد و موسی پسر جعفر و علی پسر موسی
و محمّد پسر علی و علی پسر محمّد و حسن پسر علی و قائم منتظر مهدی که رحمتهای
خدا بر ایشان باد پیشوایان ایمان آورندگان و حجّتهای خدایند بر
آفرینش، همه پیشوایان تو پیشوایان راهنمای نیکانند ای فلان پسر
فلان چون میآیند ترا دو ملک مقرّب فرستاده از نزد خدای تبارک
و تعالی و می پرسند ترا از پروردگار تو و از پیغمبر تو و از دین تو و از کتاب
تو و از قبلهٔ تو و از امامهای تو پس مترس و اندوهگین مشو و بگو در
جواب آنها خدای جلّ جلاله پروردگار منست و محمّد که رحمت خدا بر او
و آلِ او پیغمبر منست و اسلام دینِ منست و قرآن کتابِ منست و
کعبه قبلهٔ منست و امیر المؤمنین علی پسر ابوطالب امامِ منست
و حسن مجتبیٰ پسر علی امامِ منست و حسین پسر علی شهید کربلا امامِ منست
و علی زین العابدین امامِ منست و محمّد باقر امامِ منست و جعفر صادق
امامِ منست و موسی کاظم امامِ منست و علی رضا امامِ منست و محمّد جواد
امامِ منست و علی هادی امامِ منست و حسن عسکری امامِ منست و حجّت

منتظر امام منست این گروه که رحمتهای خدا بر ایشان باد همه امامهای من
و بزرگانِ من و پیشروانِ من و شفیعانِ من می باشند بایشان
دوستی میجویم و از دشمنان ایشان بیزارم در دنیا و آخرت باز بدان
ای فلان پسر فلان بدرستیکه خدای تبارک و تعالی نیکو پروردگاریست
و بدرستیکه محمد که رحمت خدا براو و آل او نیکو فرستاده ایست و بدرستیکه
امیر المؤمنین علی پسر ابوطالب و فرزندان او امامان یازده گانه نیکو پیشوایانند
و بدرستیکه آنچه را که آورده آن را محمد که رحمتِ خدا براو و بر آل او باد حق
است، و بدرستیکه مرگ حق است و پرسش منکر و نکیر در قبر حق
است و برانگیختن حق است و نشر حق است و صراط حق است
و ترازو حق است و احکام کتابها حق است و بهشت حق است و
آتش حق است و بدرستیکه قیامت آینده است نیست شکی در آن
و بدرستیکه خدا می انگیزد هر که در قبرها است آیا فهمیدی ای فلان ثابت
دارد ترا خدا بگفتار درست و راه نماید ترا خدا بسوی راه راست بشناساند
خدا میان تو و میان دوستان تو در قرارگاه از رحمت او خدایا گشاده
کن زمین را از دو طرف او و بلند کن روح او را بسوی خود و برسان

او را از نور راهنمائی خدایا در گذر در گذر)

پس خشت بر لحد بگذارد، و خشتِ خام بهتر است و خشتها را بقسمی گذارند که خاک بر میت نه ریزد و کسیکه داخل قبر رفته مستحب است از طرف پاهای قبر بیرون آید، آنگاه خاک در قبر بریزند و ۳ مرتبه ریختن سنت است و در حال ریختن بگویند:

إِنَّا لِلّٰهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ هٰذَا مَا وَعَدَنَا اللّٰهُ وَرَسُولُهُ وَصَدَقَ اللّٰهُ وَرَسُولُهُ اَللّٰهُمَّ زِدْنَا إِيمَانًا وَتَسْلِيمًا

(ترجمه: بدرستیکه ما برای خدای باشیم و بدرستیکه ما بسوی خدا برمیگردیم، اینست چیزی که وعده داد ما را خدا و فرستادهٔ او وراست گفت خدا و فرستادهٔ او، خدایا زیاد کن ایمان و تسلیم ما را)

و مکروه است خویشان میت خاک در قبر ریزند که سبب سختی دل میشود و نیز مکروه است که غیر از خاکِ قبر در قبر ریخته شود که بار است بر میت و مستحب است که صورتِ قبر را بقدر چهار انگشت کشاده یا یک وجب بلند کنند و پهن نمایند، آنگاه آب بر قبر بریزند در حدیث وارد شده است که تا تری قبر هست

میّت را عذاب نه کنند و سنّت است آب ریزنده رُو بقبله بایستد و از پیش سر قبر شروع در ریختن آب نماید و بر یک جانب قبر بریزد تا پیش پا آنگاه بگردد بجانب دیگر قبر بریزد تا پیش سر و باقی آب را در وسط بریزد، و سنّت است که وقت ریختن آب را قطع نکند و متصل بریزد تا تمام شود، و بعد از آب ریختن مستحب است که دست بر قبر گذارند بقسمیکه آثار انگشتان بر گل بماند، و رُو بقبله نزد سر او نشینند و از برای میّت طلب مغفرت کنند و بخوانند:

اَللّٰهُمَّ جَافِ الْاَرْضَ عَنْ جَنْبَيْهِ وَاصْعِدْ اِلَيْكَ رُوحَهُ وَلَقِّهِ مِنْكَ رِضْوَانًا وَاَسْكِنْ قَبْرَهُ مِنْ رَحْمَتِكَ مَا تُغْنِيهِ بِهَا مِنْ سِوَاكَ

(ترجمه: خدایا آرام نما زمین را از دو طرف او و بلند کن بسوی خود روح او را و برسان او را از تو بخشش و ساکن کن قبر او را از رحمت خود چیزی که بسبب آن بی نیاز نمائی او را از غیر تو)

و نیز هفت مرتبه سورهٔ اِنَّا اَنْزَلْنَا بخوانند، و سنّت است بعد از رفتن مردم ولی میّت یا دیگری از طرف او نزد سر قبر بنشیند و با آواز بلند آن تلقین را که گذشت بخواند و مستحب است که مصیبت زده گان را قبل از دفن و بعد از آن

تعزیت و دلداری دهند و آنها را بصبر و شکیبائی امر نمایند و نیز سنّت است تا ۳ روز خصوصاً همسایگان برای مصیبت زده گان خوراک برند، و زیاده از ۳ روز ماتم نگذارند، و برزن واجب است که چهار ماه و ۱۰ روز عدّهٔ وفات شوهر خود را بگیرد و ترک زینت و جامه های رنگین کند، و برای آسایش روان میت مستحب است که در شب اوّل دو رکعت نماز وحشت را بجا آورند.

نماز شب اول دفن

نماز شب اوّل دفن دو رکعت است رکعت اوّل بعد از الحمد آیة الکرسی یک مرتبه و در رکعت دوم بعد از الحمد سورهٔ اِنّا اَنزَلنَاهُ فِی لَیلَةِ القَدرِ ۱۰ مرتبه. چون سلام نماز دهد بگوید:

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَّاٰلِ مُحَمَّدٍ وَّابعَث ثَوَابَهَا اِلٰی قَبرِ فُلَانٍ و بجای فلان نام میت را برد.

(ترجمه: خدایا بفرست درود بر محمّد و آل محمّد و روانه کن ثواب آنرا بقبر فلان)

نماز دیگر است

در مفاتیح از سیّد بن طاوس نقل شده که رسول خدا فرمود نمی گذرد ساعتی سخت تر بر میّت از شب اوّل قبر پس رحم کنید مردگان خود را بصدقه

واگر نیافتی چیزی را که صدقه دهی پس یکی از شما؛ دو رکعت نماز بجا آورد، بخواند در رکعت اوّل اَلْحَمد یک مرتبه و قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَد دو مرتبه و در رکعت دوّم اَلْحَمد یک مرتبه و اَلْهٰكُمُ التَّكَاثُر ده مرتبه و سلام دهد و بخواند:

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَاٰلِ مُحَمَّدٍ وَابْعَثْ ثَوَابَهَا اِلٰى قَبْرِ ذٰلِكَ الْمَيِّتِ فلان بن فلان

(ترجمه: خدایا بفرست درود بر محمّد و آل محمّد و روانه کن ثواب آنرا بسوی آن میّت نام میّت و پدر میّت را ببرد).

و بر زندگانست که مُردگان را فراموش نکنند و آنها را بخیر و خوبی یاد کنند، زیرا که دست ایشان از دُنیا کوتاه گردیده و چشم براهند که تا فرزندان و برادران و خویشان و دوستان آنها را یاد کنند، در روایت وارد شده است که چه بسا فرزندیست که پدر و مادر او را عاق نموده باشند و بعد از مُردن ایشان بواسطهٔ نیکوکاری و اعمال خیری که برای آنها می نماید از او درگذرند، و گاهی نیز برعکس میشود پس بر زندگان لازم است که حقوق مُردگان را فراموش نکنند و آنها را یاد نمایند و برای آنها خیرات کنند، و از نماز و دعا و صدقات و مبرّات خودداری نکنند تا که در اثر آن ارواح آنان خوش شوند و دعا نمایند

مخصوصا در روایات وارد است که در موقع زیارت ارواح مردگان مأنوس میشوند و زیارت اموات برای مردان در اسلام مستحب است و سنّت است روز شنبه یا دوشنبه و یا عصر پنجشنبه و یا روز جمعه باشد، مستحب است چون شخص وارد قبرستان شود اموات را باین قسم زیارت کند

زیارتِ اموات

اَلسَّلَامُ عَلٰی اَهْلِ الدِّیَارِ مِنَ الْمُؤْمِنِیْنَ وَالْمُسْلِمِیْنَ اَنْتُمْ لَنَا فَرَطٌ وَنَحْنُ اِنْشَاءَ اللّٰهُ بِکُمْ لَاحِقُوْنَ

طریقِ دیگر

اَلسَّلَامُ عَلٰی اَهْلِ الدِّیَارِ مِنَ الْمُسْلِمِیْنَ وَالْمُؤْمِنِیْنَ رَحِمَ اللّٰهُ الْمُسْتَقْدِمِیْنَ مِنَّا وَالْمُسْتَاْخِرِیْنَ وَاِنَّا اِنْشَاءَ اللّٰهُ بِکُمْ لَاحِقُوْنَ

طریق دیگر

اَلسَّلَامُ عَلَیْکُمْ اَهْلَ الدِّیَارِ مِنْ قَوْمٍ مُؤْمِنِیْنَ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَکَاتُهٗ اَنْتُمْ لَنَا سَلَفٌ وَنَحْنُ لَکُمْ تَبَعٌ رَحِمَ اللّٰهُ الْمُسْتَقْدِمِیْنَ مِنْکُمْ وَالْمُسْتَاْخِرِیْنَ وَاِنَّا لِلّٰهِ وَاِنَّا

إِلَيْهِ رَاجِعُونَ ٥

(ترجمه : سلام بر شما باد ای اهل دیاری که از جماعت ایمان آورندگان می باشید، رحمت پروردگار و برکتهای او (بر شما باد) شمائید از برای ما پیش رو ـ و مائیم برای شما پیرو، رحمت کند خدا پیش روندگان از شما را (و رحمت کند) پس روندگان (از شما را) وبدرستیکه ما از برای خدامی باشیم وبدرستیکه ما بسوی او از گشتگانیم وسنّت است، که این دعا در قبرستان خوانده شود).

اَللّٰهُمَّ جَافِ الْاَرْضَ عَنْ قُبُوْرِهِمْ وَصَاعِدْ اِلَيْكَ اَرْوَاحَهُمْ وَلَقِّهِمْ مِنْكَ رِضْوَانًا وَاَسْكِنْ اِلَيْهِمْ مِنْ رَحْمَتِكَ مَا تَصِلُ بِهٖ وَحْدَتَهُمْ وَتُؤْنِسُ بِهٖ وَحْشَتَهُمْ اِنَّكَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ

(ترجمه : خدایا آرام کن زمین را از قبرهای ایشان و بلند نما بسوی خود ارواح ایشان را و برسان بآنها بخشش خود را و ساکن نما بسوی آنها از رحمت خود چیزی را که بسبب آن دور کنی تنهائی آنها را، و تأنس نمائی به سبب آن وحشت آنها را بدرستیکه

میباشی تو بر هر چیز توانا) .

و خواندن یازده مرتبه قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَد و بخشیدن ثواب آنرا به تمامی اموات قبرستان مستحب است چه از رسول خدا ص روایت است که خداوند بعدد آن مُردگان بخواننده اجر و ثواب عطا میفرماید ، و در احادیث بسیار وارد شده است ، هر که نزد قبر برادر مؤمن هفت مرتبه اِنّا اَنْزَلْنَاهُ بخواند از ترس روز قیامت ایمن گردد ، و سنّت است که در وقت خواندن دست بر قبر گذارند ، و نیز مستحب است نزد قبر سورۂ حمد و قُلْ اَعُوْذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ و قُلْ اَعُوْذُ بِرَبِّ النَّاسِ و قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَد و آیة الکرسی هر یک را ۳ مرتبه بخوانند و نیز هر اندازه که ممکن شود از خواندن قرآن مخصوصاً سورۂ یٰسٓ خودداری نکنند چه در حدیث از رسول خدا صلّی اللّٰه علیه و آله و سلّم روایت شده است هر که در قبرستان درآید و سورۂ یٰسٓ بخواند خدای عزّ و جلّ عذاب اموات را تخفیف دهد و جهت او باشد بعدد ایشان حسنات و نیز از طلب مغفرت و دادن صدقه و خیرات در آن موقع کوتاهی نکنند ارواح مُردگان را خوشنود نمایند که بالنتیجه ثواب آن در دُنیا و آخرت بخود شخص خواهد رسید . انشاء اللّٰه تعالی

امر بمعروف و نهی از منکر

وَلْتَكُنْ مِنْكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

(سورهٔ آل عمران آیهٔ ۱۰۰) یعنی و باید بوده باشد از شما جمعی که بخوانند بسوی خیر و امر کنند بسوی خوبی و نهی کنند از بدی و آن جماعت آنانند رستگاران. یکی از فروع مهمه در اسلام که ترک آن گناه کبیره است امر بمعروف و نهی از منکر است. و مقصود از آن راهنمائی و ارشاد دیگران است بنیکی و احکام شرع و نهی نمودن از کارهای ناستوده و رفتار بر خلاف شرع. امر بمعروف و نهی از منکر یگانه قانونی است که اگر عملی شود و مرد و زن بآن ملتزم گردند ملت توانا شود مسلمانان خوش نام گردند. صفات پاک در میان مردم رواج گیرد. خانها آباد گردد. اولاد شریفانه بار آید. عائله از زندگی خود برخوردار گردند. اجنبی نتواند در مملکت نفوذ کند. امر بمعروف و نهی از منکر بفرمایش امام صادق علیه السلام رویهٔ انبیاء و کردهٔ صلحا است. فرایض بسبب آن پابرجا شود. امن و امان سراسر مملکت را گیرد.

انصاف و میانه روی در میانهٔ مردم عملی گردد. نادار و ضعیف بحقوق خود برسند. دارندگان در امان زندگی کنند. اشرار اخیار گردند و یا بصورت آنان درآیند. کسب و تجارت بر اُصول صحیح در میان مردم رواج گیرد- و کلّیهٔ خصوصیّات زندگانی انسان راجع بامر معاش و معاد اصلاح شود. در مجمع البیان طبرسی است که پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلّم فرمود کسیکه امر بمعروف و نهی از منکر کند خلیفهٔ خدا است در زمین و خلیفهٔ رسول خدا و خلیفهٔ کتاب او است- مردی از پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلّم سؤال نمود یَا رَسُوْلَ اللهِ مَنْ خَیْرُ النَّاسِ یعنی کیست بهترین مردم فرمود کسانیکه امر بمعروف و نهی از منکر کنند و پرهیزگارتر باشند در احکام خدا. و فرمود خدای عزّ و جلّ دشمن میدارد مؤمن ضعیفیکه دین ندارد عرض کردند کیست مؤمن ضعیفیکه دین ندارد فرمود آن کسیکه نهی از منکر نمیکند. پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمود امر بمعروف و نهی از منکر کنید و الّا خدا مسلّط مینماید بدانِ شما را بر نیکانِ شما- پس در آن موقع است که هر چه دعا کنید مستجاب نشود- و شرط است دیگر کسیکه امر بمعروف میکند دانا باشد بآنچه را که امر و یا نهی مینماید و نیز

خوف ضرر نداشته باشد و بداند که ممکن است اثر نماید و مناسبت موقع را نظر گیرد و بمدارانی و حکمت اقدام بامر و نهی نماید. خدا میفرماید أُدْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ (سوره نحل آیه ۱۲۶) یعنی بخوان براه پروردگارت بحکمت و پند نیکو و در صورتیکه قدرت برآن نداشته باشد باید منکر را در دل انکار کند و معروف را یعنی نیکی را دوست دارد البتّه خداوند ثواب امر بمعروف و نهی از منکر باو عطا خواهد نمود. در کتاب آسمانی خود فرمود وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا وَإِنَّ اللهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ (سوره عنکبوت آیه ۶۹) یعنی و آنانکه مجاهده نمودند در ما هر آئینه راهنمائی میکنیم آنان را راههای خود را و بدرستیکه خدا با نیکوکاران است

حج در اسلام

حج در اسلام یکی از فرائض مهم الٰهی است که بر هر شخص بالغ عاقل آزاد مستطیع در عمری یک مرتبه واجب میشود. و مستطیع کسی است که قدرت بر رفتن حج و آمدن بقسمی داشته باشد که تولید ضرر در جان و مال و بازماندگان وی نشود و مانعی در راه نباشد. و باندازهٔ حیثیت خود

توانا بر نفقه و مخارج خود باشد و یا آنکه دیگری او را توانا بر نفقه و خرج نماید۔ پس چون شرایط استطاعت جمع شود واجب است که همان سال بحج رود۔ و باختیار خود نمیتواند حج را تأخیر اندازد و اگر چنین کند مرتکب گناه کبیره شده است۔ و در موقع مسافرت بحج مستحب است که مقدمات سفر خود را فراهم کند۔ و راجع بأمورات خود سفارش نماید و تا ممکن است طلب کاران و صاحبانِ حق را راضی نماید۔ و باید چنان تصور کند که مهیای سفر آخرت میشود۔ و از برای حاجی است از شروع مقدماتِ سفر حج تا انجام آن ثوابهای بسیار که این رساله گنجایش بیان آنرا ندارد۔ رسول خدا صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم بمردی فرمود نظر کن بکوهِ ابوقبیس اگر این کوه از تو باشد و طلای احمر گردد و همهٔ آنرا در راه خدا انفاق نمائی و صدقه دهی نمیرسی بآن ثواب و درجهٔ که حاجی بآن میرسد۔ و باید دانست که یکی از شرایط قبولی حج آنست که مال حلال باشد۔ اگر خمس و زکوة بآن تعلق گرفته باشد باید داده شود۔ و باید حاجی نظری در حج خود بجز اطاعت پروردگار و آوردنِ حکم شریعت نداشته باشد ریا و شهرت فخر و خودنمائی وغیره از صفاتِ

بد در حج منظور نباشد که موجب وبال وخرابی حج میشود۔ و باید حاجی دانا بمسائل خود باشد واگر نداند بقدر امکان دانا شود و برغیر مجتهد است انکه تقلید مجتهد عادل امامی اثنی عشری را نماید۔ و در وقت مسافرت مستحب است که غسل کند و دو رکعت نماز بخواند و بعد از نماز این مختصر دعا را بخواند اَللّٰهُمَّ اِنِّي اَسْتَوْدِعُكَ نَفْسِي وَاَهْلِي وَمَالِي وَذُرِّيَّتِي وَدُنْيَايَ وَاٰخِرَتِي وَاَمَانَتِي وَخَاتِمَةَ عَمَلِي آنگاه تسبیح حضرت فاطمهٔ زهرا علیها سلام را بخواند و درود فرستد و دعا برای اہل وعیال وفرزند و بازماندگان خود کند۔ آنها را بخدا سپارد۔ صدقه بارباب حاجت دہد۔ ارحام خود را در نظر داشته باشد۔ فقرای آنها را مدد کند۔ چون از خانه بیرون رود آیة الکرسی وسورهٔ حمد وچهار قُل وبعضی دعاهای وارده اگر در نظر داشته باشد بخواند واز خدا سلامتی همگی خود و متعلقین خود را بخواهد وروانه شود۔ ودر راه با حُسن اخلاق وبُردباری با مردم سلوک کند و بقدر قوهٔ خود در خرج کوتاهی نکند که مستحب است در سفر حج بذل نمودن وبسیار صرف کردن که البته برای او است در نتیجه فایدهٔ دنیا وآخرت۔ ومستحب است برای مسافر که عصا وتربت با خود داشته باشد.

در احکام حج است

بدانکه حج بر سه قسم است حجّ تمتّع ـ حجّ قِران و حجّ اِفراد ولی بر کسیکه منزلش از مکه باندازهٔ چهل وهشت میل یا زیاده دُور است براو واجب است که حجّ تمتّع نماید و آنرا حجّة الاسلام گویند ـ و حجّة الاسلام دو عمل است ـ عمرهٔ تمتّع و حجّ تمتّع و شروع عمرهٔ تمتّع از میقات است.

میقات

جائی ست که رسول خدا صلّی الله علیه وآله وسلّم آنرا معین نمود که حاجی از آنجا باید احرام بندد و روانهٔ مکّه شود وبدون احرام جائز نیست تجاوز از آن نماید ـ و میقاتگاه پنج است ـ اول: مسجد شجره که در ذوالحلیفه که شش میلی مدینه است واقع شده پس کسیکه از مدینهٔ طیّبه بحجّ میرود باید از آنجا احرام بندد. دوّم: وادی عقیق است که برای کسانیست که از راه عراق میآیند. سوم: جُحفه است برای کسانی است که از راهِ شام میآیند. چهارم: قَرن المنازل است که برای اشخاصی که از راهِ طائف میروند. پنجم: یَلَملَم برای کسانی است که از راهِ یمن حج میآیند ونیز کسانیکه از طریق دریای هند و عرب از بحر احمر بطرفِ حجّ میروند

یلملم میقات آنهاست۔ ودرصورتیکه شخصی نمیتواند از میقات احرام بندد از محاذی آن باید احرام نماید۔ ومراد از محاذی آنست که چون شخص رُو بطرفِ مکه روانه میشود میقات طرف راست ویا چپ وی واقع شود از این جهت است که برای حاجی دریائی جایز است که از جده احرام بندد برای آنکه محاذی است با یلملم۔ وبهتر آنست که چون به جده رسد وآن منزلیست بین مکه وجده نیّت را دوباره تجدید نموده وتلبیه بگوید

دربیانِ احرامِ عمرهٔ تمتع

چون حاجی بمیقات ویا محاذی آن رسد واجب است که احرام بندد واحرام سه عمل است اوّل ۔۔ پوشیدن دو پارچهٔ احرام که پاک باشد ودوخته نباشد سفید باشد بهتر است۔ یکی را مانند لنگ بندد ودیگری را روی شانهٔ خود بیاندازد۔ وزن در لباسِ خود محرم می شود۔ پوشیدن دو پارچهٔ احرام بر او نیست ولباسی که در آن مُحرم میشود ابریشمی نباشد بهتر است۔ دوّم ۔۔ از اعمالِ احرام نیّت است پس واجب است که حاجی نیّت احرام عمرهٔ تمتع برای حجّة الاسلام بندد واجب قربةً اِلَی الله آنگاه مقارن نیّت تلبیه گوید۔ سوّم ۔۔ از اعمالِ احرام

تلبیه است . مُراد از تلبیه گفتن چهار لبّیک باین طریق لَبَّيْكَ اَللّٰهُمَّ لَبَّيْكَ . لَبَّيْكَ لَا شَرِيْكَ لَكَ لَبَّيْكَ اِنَّ الْحَمْدَ وَالنِّعْمَةَ لَكَ وَالْمُلْكَ لَا شَرِيْكَ لَكَ . و مستحب است که مرد در موقع تلبیه آواز خود را بلند نماید و زن آهسته پس چون حاجی این سه عمل را بجا آورد مُحْرِم میشود ولی مستحب است قبل از احرام غسل نماید و احرام بعد از نماز واجب و یا نماز مستحبی واقع شود و نماز مستحبی شش رکعت هر دو رکعت بیک سلام و اقل آن دو رکعت است و چون حاجی مُحْرِم شود بیست و چهار امر براو حرام میگردد چنانکه بعد از این بیان خواهد شد .

و چون حاجی از احرام فارغ گردید روانهٔ مکّه میشود و چهار عمل دیگر که از اعمال عمره است بجا میآورد اوّل .. طواف و مقصود از آن چرخیدن باطراف خانهٔ کعبه است بطریقی که بیان میشود . و باید حاجی با طهارت و وضو وارد مسجد الحرام گردد زیرا که بدون وضو طواف واجب صحیح نیست . و مستحب است که با غسل وارد گردد و در وقت ورود بمسجد الحرام بخواند بِسْمِ اللّٰهِ وَبِاللّٰهِ وَعَلٰى مِلَّةِ رَسُوْلِ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ و چون وارد شود متوجّه بسوی کعبه گردد

وبگوید اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي عَظَّمَكَ وَشَرَّفَكَ وَكَرَّمَكَ وَجَعَلَكَ مَثَابَةً لِلنَّاسِ وَاَمْنًا مُبَارَكًا وَهُدًى لِلْعَالَمِيْنَ۔ وطریقِ طواف آنست که مقابل حجر الاسود قسمی بایستد که شانهٔ چپ محاذی آن باشد وباین قسم نیّت کند که من طواف عمرهٔ تمتع برای حجة الاسلام بجا میآورم قربةً الی الله پس شروع بطواف میکند وهفت مرتبه باطرافِ کعبه دَوْر میزند از حجر الاسود شروع نموده وبحجر الاسود تمام نماید۔ وهر مرتبه را یک شوط میگویند پس هر طوافی هفت شوط است واگر بواسطهٔ ازدحام نتواند محاذی حجر بایستد برای نیّت قبل از رسیدن بحجر الاسود همین قسم که میرود نیّت کند بقسمیکه از حجر الاسود شروع بطواف شود۔ وباید در وقت طواف بدنِ انسان از محاذی کعبه بیرون نرود ودست بدیوار کعبه نکشد ودر وقتِ طواف مستحب است بخواند اَللّٰهُمَّ اِنِّي فَقِيْرٌ وَاِلَيْكَ مُسْتَجِيْرٌ فَلَا تُغَيِّرْ جِسْمِي وَلَا تُبَدِّلْ اِسْمِي۔

عمل دوّم:۔ نماز طواف است پس چون حاجی از طواف فارغ گردید واجب است که نزدیک مقام ابراهیم دو رکعت نماز طواف بجا آورد

مستحب است در رکعتِ اوّل بعد از حمد قل ہو اللہ احد و در رکعت دوم قل یا ایها الکافرون بخواند پس از فراغت از نماز حمد و ثنای الٰہی را بجا آورد و صلوات فرستاده طلب قبولی و استجابت دعا از خدا نماید.

عمل سوم:- سعی است که حاجی چون از نماز طواف فارغ گردید برای سَعْی از مسجد الحرام خارج گردد و بَیْن صفا و مَرْوَه سعی کند یعنی ہفت مرتبه رفت و آمد از صفا بمروه و از مروه بصفا نماید۔ و شروع سعی از صفا میشود و شوط ہفتم بمروه تمام میگردد۔ و چون حاجی بصفا رسد مستحب است ہفت مرتبه اَللّٰهُ اَكْبَرُ و ہفت مرتبه اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ و ہفت مرتبه لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ بگوید۔ و در حال سعی چون بمناره رسد تا مناره دیگر برای مردان مستحب است که بطور ہروله برود۔ و چون از سعی فارغ گردد عمل چهارم را بجا آورد.

عمل چهارم:- تقصیر است۔ و مراد از تقصیر آنست که حاجی قدری از ناخن و یا از موی خود ولو کم باشد بقیچی یا غیر آن بگیرد خواه از موی سر یا ریش یا سبیل و یا از گیسو باشد۔ پس چون حاجی تقصیر نمود از احرام عمرهٔ تمتع فارغ میشود و آنچه حرام شده بود براو حلال میشود مگر

کندنِ گیاه حرم - واحرام عمرهٔ تمتع جایز است که در شوال و ذوالقعده واقع شود

در بیان محرّماتِ احرام است

چون حاجی مُحْرِم گردید بیست و چهار امر برا و حرام میشود و باید آنرا ترک کند عقدِ نکاح و گواه شدن بر آن، شکار، استعمال بُوی خوش، سُورمه، نظر نمودن در آینه، پوشانیدنِ مرد سر خود را اگرچه بزیر آب نمودنِ سر باشد، وزن رُوی خود را مگر بقسمیکه معمول است، پوشیدن دوخته و شبیه دوخته برای مردان، پوشیدن چیزی که پُشتِ پا را به پوشاند مانند کفش وجوراب، کشتن و یا دور نمودن حیوانات بدن مانند شپش وغیره، پوشیدن انگشتر و امثال آن برای زینت، مُو از سر یا بدن جُدا نمودن، درحالِ مسافرت زیر سایه رفتن برای مردان نه زنان، کندنِ دندان، گرفتنِ ناخن، روغن ببدن مالیدن، کندنِ گیاه و درختانِ حرم، پوشیدنِ سلاح، اُموراتیکه بین زن وشوهر واقع میشود از قبیل لمس تقبیل وطی نظر بشهوت، استمنا نمودن، بینی گرفتن از چیزهای بدبُو، فسوق یعنی دروغ برخدا و رسول بستن، جدال نمودن یعنی لا وَاللهِ، وبلی وَاللهِ گفتن وخون از بدن بیرون آوردن، پس آوردن هریک ازین محرمات سبب واجب شدن کفّاره میشود.

در احکام حج تمتّع است

چون شخص از عمرهٔ تمتّع فارغ گردد باید مهیّا برای حج تمتّع شود پس در روز هشتم ذیحجه که آنرا یوم ترویه گویند احرام برای حج تمتّع می بندد و از مکّه بمنیٰ میرود و باین سنّت عمل میکند و شب نهم را در منیٰ میماند و روز نهم از منیٰ بعرفات میرود و غروب از عرفات کوچ نموده بمشعر الحرام میآید و شب را در مشعر الحرام که آنرا مُزدلفه گویند میماند و صبح روز دهم برای بقیهٔ اعمال بطرفِ منیٰ روانه میشود و تفصیل آن از این قرار است :-

اول - احرام حجّ بهمان قسمیکه در احرام عمرهٔ تمتّع بیان شد - و مستحب است که این احرام نیز بعد از غسل و نماز چنانیکه گفته شد واقع گردد و اگر بعد از نماز ظهرین باشد بهتر است و در موقع احرام چنین نیّت کند که برای حجّة الاسلام احرام حجّ تمتّع می بندم واجب قربةً اِلَی الله - پس چون احرام بست تمامی آن بیست وچهار امری که سابق بآن اشاره شد براو حرام میشود - و میقات این احرام مکّهٔ معظمه و هر جای آن که باشد اگرچه در منزل باشد ولی افضل در مسجد الحرام و افضل تر زیر ناودان کعبه است و چون سنّت است که حاجی شبِ عرفه (نهم ذیحجّه) در منیٰ باشد روز هشتم ذیحجّه احرام بندد و روانهٔ منیٰ شود و شب را در منیٰ بماند و روز نهم ذی حجّه

برای وقوف در عرفات روانه گردد و افضل آنست که تا طلوع آفتاب توقف در منیٰ نماید و بعد از آن از منیٰ متوجه عرفات شود.

احکامِ عرفات

دوم ۲ .. از اعمالِ حج وقوف یعنی ماندن در میدانِ عرفات است با نیّت از زوالِ ظهر روز نهم ذیحجّہ تا غروب آفتاب بلکہ تا مغرب ونیّت چنین کند کہ از برای حج تمتع حجّۃ الاسلام در عرفات میمانم تا شام برای آنکہ واجب است قربۃً الی اللہ۔ مستحب است کہ در موقع روانگی بعرفات تکبیر گویان برود۔ و مستحبات وقوفِ عرفات بسیار است از آنجملہ سنّت است کہ چون بعرفات رسد مقارن زوال ظہر غسل کند با وضو و طہارت زیر آسمان رُو بقبلہ در میدان بسر برد و نماز ظہر و عصر خود را بیک اذان و دو اقامہ بجا آورد۔ و مستحب است کہ با ہمراہان خود مجتمعاً در زمینِ ہموار پائین کوہ عرفات وقوف کنند و بعد از نماز بایستند و مشغولِ دعا شوند در ہر حال صلوات بر محمّد و آل محمّد فرستند و از تسبیح و استغفار و ذکر پروردگار و سعی در طلب حاجات و دعا برای والدین و برادران و خواہران و علاقہ مندان کوتاہی نکنند مؤمنین را زندہ و مردہ اقلاً چہل ۴۰ نفر را در دعا یاد

کند گناهان خود را در درگاهِ حق یاد نموده و توبه کند و مستحبّ است که هر یک از الله اکبر، الحمد لله، سبحان الله، لا اله الاّ الله، آیة الکرسی، انّا انزلناه، قل هو الله احد، لاحول ولا قوّة الاّ بالله وصلوات بر محمّد وآل محمد را صد مرتبه بگوید دعاهای وارده از معصوم مانند دعای امام حسین ع که در زاد المعاد و مفاتیح و دعای امام زین العابدین که در صحیفهٔ کامله است بخواند. چون مغرب شود واجب است که بطرفِ مشعر الحرام روانه گردد و هرگاه کسی قبل از غروب از عرفات بیرون آید باید یک شتر در منیٰ ذبح کند و اگر نتواند باید هیجده روز روزه بگیرد.

احکام مشعر الحرام

سوم:- از اعمال حجّ ماندن در مشعر الحرام است در شب دهم ذیحجّه چون حاجی از عرفات رو بمشعر الحرام آورد مستحبّ است که در موقعِ روانگی مشغولِ استغفار شود و بسیار بگوید اَللّٰهُمَّ اَعْتِقْ رَقَبَتِي مِنَ النَّارِ و چون بمشعر الحرام رسید نیّت کند که از این وقت تا طلوع آفتاب در مشعر الحرام برای حجّ تمتّع میمانم واجب قربةً اِلَی الله و مستحبّ است که غسل کند و نماز مغرب وعشا را بیک اذان و دو اقامه بجا آورد

با وضو تا صبح باشد مشغول عبادت و نماز و تلاوت قرآن و ذکر پروردگار و استغفار باشد و سنگ ریزهٔ که برای رمی جمره برداشته میشود باید از حرم باشد ولی مستحب است که از مشعر الحرام جمع کنند و اگر نشد بعد از آن افضل منی است و باید ریگها غیر مستعمل باشد چون صبح روز دهم ذیحجه یعنی عید اضحیٰ شود بعد از طلوع آفتاب یا مقارن آن از مشعر الحرام روانهٔ منیٰ شود و اعمال آنرا بجا آورد.

اعمالِ منیٰ

چهارم :- از احکامِ حج اعمالِ منیٰ است و آن سه عمل است اوّل رَمْی نمودن جمرهٔ عقبه و در موقع رمی یعنی پرتاب نمودن سنگ نیّت قربت کند که آنرا بهفت سنگ ریزه میزند قربۃً اِلَی اللّٰہ و مستحب است که در آن موقع با وضو و پیاده رُو بجمره و پشت بقبله باشد و در موقع رمی اَللّٰہُ اَکْبَرُ بگوید و بفاصلهٔ پانزده یا ده ذراع از ستون دور باشد و مستحب است که ریگها را بدست چپ گرفته و بدست راست زند و در موقع پرتاب نمودن سنگ بخواند اَللّٰھُمَّ ھٰذِہٖ حَصَیَاتِیْ فَاَحْصِھُنَّ لِیْ وَارْفَعْھُنَّ فِیْ عَمَلِیْ و بعد از رمی در موقع برگشتن بگوید اَللّٰھُمَّ

بِكَ وَثِقْتُ وَعَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ فَنِعْمَ الرَّبُّ وَنِعْمَ
الْمَوْلٰى وَنِعْمَ النَّصِيْرُ. دوّم .. از اعمال منیٰ قربانی است باید
حیوان قربانی ناقص نباشد و مستحب است که فربه باشد چنانیکه در احکام
قربانی ص ۴۷۷ این کتاب آمده و مستحب است که خود و یا نائب وی
قربانی نماید و اگر دست بر دست قصاب نهد و او ذبح کند کفایت است
نیت قربانی با قصد قربت واجب است . سوّم .. از اعمال منیٰ
تقصیر است که بعد از قربانی با نیت و قصد قربت آورده میشود و مراد
از تقصیر چنانیکه در احکام عمرهٔ تمتع بیان شد گرفتن ناخن یا مُو است
از صورت و یا گیسو ولی حاجی صروری یعنی کسیکه حج اوّل او است تقصیر
او سر تراشیدن است و مستحب است که در موقع تقصیر رُو بقبله باشد
و نام خدا را بیاورد و بر زن سر تراشیدن نیست پس چون حاجی از این
اعمال فارغ گردید مُحل میشود و آنچه که بر او حرام شده بود حلال میگردد
مگر زن و کندن گیاه و درخت حرم. پس از فراغتِ اعمالِ منیٰ واجب است
که حاجی برای ۳ کار بمکه رود و افضل آنست که همان روز بمکه رود
و اگر ممکن نشود روز یازدهم رود.

اعمال مکه

چون حاجی بمکه رسید باید سه عمل را بجا آورد اوّل. طواف زیارت و نماز طواف است چنانیکه در عمرهٔ تمتع بیان شد و مستحب است که قبل از دخول مکه و مسجد الحرام غسل کند شارب و ناخن بگیرد و در موقع ورود بمسجد الحرام دعاهای وارده را بخواند و چون بحجر الاسود رسد او را ببوسد و اگر ممکن نشود دست بمالد و اگر ممکن نباشد بدست اشاره کند پس از آن شروع بطواف نماید بعد از طواف پشت مقام ابراهیم دو رکعت نماز بجا آورد انگاه حجر الاسود را ببوسد اگر نشد مس و الا بدست اشاره نماید انگاه قدری از آب زمزم بیاشامد و برای عمل دوّم که سعی بین صفا و مروه است از باب الصفا بیرون رود و سعی کند چنانیکه در عمرهٔ تمتع بیان شد و پس از فراغت از سعی برای عمل سوّم که طواف نساء باشد بمسجد الحرام میرود و طواف نساء را مانند طواف عمره و حج بجا آورد و نماز طواف را میخواند و این طواف نساء و نماز طواف نساء بر مرد و زن واجب است و بعد از فراغت از آن تمام محرمات حلال میشود مگر کندن گیاه حرم انگاه پس از فراغت از این اعمال حاجی باید بمنی برگردد و شب یازدهم

ودوازدهم را در منیٰ بماند و نیّت کند که میمانم در منیٰ برای حج تمتّع واجب
قربةً الی الله و باید قبل از غروب آفتاب نیّت کند و ماندن حاجی در شب
یازدهم و دوازدهم واجب است و در شب سیزدهم بر کسی واجب است
که در حرم شکار نموده باشد ویا در حال احرام از زن پرهیز نکرده باشد
ویا آنکه روز دوازدهم در منیٰ بماند تا آفتاب غروب کند چه در این صورت
ماندن در منیٰ برای شب سیزدهم واجب میشود ودر این دو روز یا سه
روز که از ایام تشریق گویند باید سه جمره اولیٰ و وسطیٰ و عقبه را رمی کند
وشروع از اولیٰ وبعد وسطیٰ وپس از آن عقبه را رمی کند وهر کدام را هفت
سنگ ریزه بزند و مستحب است که رمی در موقع زوال باشد ودعاهای
وارده را بخواند- وحاجی باید بعد از ظهر روز دوازدهم از منیٰ خارج شود-
وقبل از ظهر بیرون نیاید- وپس از فارغ شدن حاجی از این اعمال حج
وی تمام میشود هر جا که میخواهد برود میتواند روانه شود و مستحب است
حاجی بمکّه رفته وداع خانهٔ کعبه را نماید وبعضی اعمال مستحبّه را بجا آورد
واز جملهٔ مستحبات در ایام حج خواندن یک ختم قرآن است در مکّهٔ معظّمه
والبتّه تا اندازهٔ که ممکن است از آوردن مستحبّات کوتاهی ننماید وتصدیق

دهد- ثواب آنرا برای والدین واقرباء وخویشان وحق داران بلکه برای
معصومین صلوات اللہ علیہم اجمعین نماید واز دعا کوتاہی نکند امید است
که انشاء اللہ برآورده شود

در احکامِ مدینۂ طیّبه

یکی از وظائف لازمۂ دینی مسلمانان زیارت حضرت رسول خدا
وائمۂ هدیٰ است صلوات اللہ علیہم اجمعین در مدینۂ طیبہ مخصوصًا
برای کسی که حج میرود وبمدینۂ طیّبه مشرّف میشود قبل از حج یا بعد از ان
چه در روایت معتبره وارد است که آنحضرت فرمود هرکه بسوی مکه رود برای
حجّ وزیارت نکند مرا در مدینه جفا کنم اورا در روز قیامت وهرکه بزیارت
من بیاید واجب شود شفاعت من برای او تا آنکه فرمود بهشت اورا
واجب گردد وفرمود کسیکه مرا زیارت کند در حیات من یا بعد از موت
من پس بتحقیق خدا را زیارت کرده است ۔ ودر لزوم زیارت ائمه
علیہم السّلام روایت از حضرت امام رضاؑ است که فرمود از برای
هر امامی عهدیست برگردن دوستان وشیعیان وی واز تمامی وفای بعهد
زیارت نمودن قبرهای آنها است پس کسیکه با رغبت زیارت نماید آنهارا

وتصدیق کند آنچه را که رغبت داده اند بآن شفاعت کنندگان آنها خواهند بود در قیامت۔ در کتاب وسائل الشیعه روایت از امام محمّد باقرؑ است که فرمود اگر یکی از شما حجّ کند به پایان برساند حجّ خود را بزیارت ما برای آنکه تمام شدنِ حجّ وکمال آن بزیارتِ ما است ودر ثواب زیارت حضرت صدیقهٔ طاهره صلوات اللّه علیها وارد است که بهشت واجب میشود برای سلام کنندهٔ برآن حضرت۔ محمّد ابن ابی نصر از حضرت امام رضاؑ روایت نموده که حضرت فاطمه علیها سلام درخانهٔ خود مدفون گردید۔ پس چون بنی امیّه مسجد را وسعت دادند قبرآن سیّده در مسجد واقع گردید۔ ودر برخی روایات است که قبر آنحضرت در بقیع است ودر روایت دیگر آمده که بین قبر رسول خداصؐ ومنبر آنحضرت آن سیّده مدفون است چنانیکه روایت شده که فرمود بین قبر ومنبرمن روضهٔ الیست از روضهای بهشت بهرحال روایت در ثواب زیارت چهارده معصوم صلوات اللّه علیهم اجمعین وثمرهٔ آن از قبیل شفاعت وواجب شدن بهشت برای زیارت کننده بسیار وارد شده۔

زیارت رسول خدا صلی اللہ علیہ و آلہ

چون ارادۂ زیارت رسول خدا نمودی غسل کن با وضو و پاکیزگی جامہ و بدن و توجہ خاطر و دل روانۂ روضۂ آنحضرت شو و چون بدر مسجد رسیدی اذنِ دخول بخوان و وارد شو و بہتر آنست از دری کہ مشہور بدر جبرئیل است وارد شوی در موقع دخول بخوان اَللّٰهُمَّ اِنِّي قَدْ وَقَفْتُ عَلٰى بَابِ بَيْتٍ مِنْ بُيُوْتِ نَبِيِّكَ وَاٰلِ نَبِيِّكَ عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمُ السَّلَامُ وَقَدْ مَنَعْتَ النَّاسَ الدُّخُوْلَ اِلٰى بُيُوْتِهٖ اِلَّا بِاِذْنِ نَبِيِّكَ فَقُلْتَ يَا اَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَدْخُلُوْا بُيُوْتَ النَّبِيِّ اِلَّا اَنْ يُؤْذَنَ لَكُمْ اَللّٰهُمَّ وَاِنِّيْ اَعْتَقِدُهَا فِيْ غَيْبَتِهٖ كَمَا اَعْتَقِدُهَا فِيْ حَضْرَتِهٖ وَاَعْلَمُ اَنَّ رَسُوْلَكَ وَخُلَفَائَكَ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ اَحْيَاءٌ عِنْدَكَ يُرْزَقُوْنَ يَرَوْنَ مَقَامِيْ وَيَسْمَعُوْنَ كَلَامِيْ وَيَرُدُّوْنَ سَلَامِيْ وَاَنَّكَ حَجَبْتَ عَنْ سَمْعِيْ كَلَامَهُمْ وَفَتَحْتَ بَابَ فَهْمِيْ بِلَذِيْذِ مُنَاجَاتِهِمْ وَاِنِّيْ اَسْتَاْذِنُكَ يَا رَبِّ اَوَّلًا وَاَسْتَاْذِنُ رَسُوْلَكَ صَلَّى اللّٰهُ

عَلَيْهِ وَآلِهِ ثَانِيًا وَاسْتَأْذِنُ خَلِيفَتَكَ الْإِمَامَ الْمُفْتَرَضَ عَلَيَّ طَاعَتُهُ وَالْمَلَائِكَةَ الْمُوَكَّلِينَ بِهَذِهِ الْبُقْعَةِ الْمُبَارَكَةِ ثَالِثًا ءَادْخُلُ يَا رَسُولَ اللهِ ءَادْخُلُ يَا حُجَّةَ اللهِ ءَادْخُلُ يَا مَلَائِكَةَ اللهِ الْمُقَرَّبِينَ الْمُقِيمِينَ فِي هَذَا الْمَشْهَدِ فَأْذَنْ لِي يَا مَوْلَايَ فِي الدُّخُولِ أَفْضَلَ مَا أَذِنْتَ لِأَحَدٍ مِنْ أَوْلِيَائِكَ فَإِنْ لَمْ أَكُنْ أَهْلًا لِذَلِكَ فَأَنْتَ أَهْلٌ لِذَلِكَ چون داخل حرم شوی مقدم دار پای راست را و در وقت دخول بگو بِسْمِ اللهِ وَبِاللهِ وَفِي سَبِيلِ اللهِ وَعَلَى مِلَّةِ رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَارْحَمْنِي وَتُبْ عَلَيَّ إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ پس صد مرتبه اللهُ أَكْبَرُ بگو و بعد از آن دو رکعت نماز تحیت مسجد را بجا آور آنگاه بسمت حجره شریفه روانه شو و دست بر آن بمال و ببوس آن را و بگو اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا رَسُولَ اللهِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا نَبِيَّ اللهِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مُحَمَّدُ بْنَ عَبْدِ اللهِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا خَاتَمَ النَّبِيِّينَ أَشْهَدُ أَنَّكَ قَدْ

بَلَّغْتَ الرِّسَالَةَ وَاَقَمْتَ الصَّلٰوةَ وَاٰتَيْتَ الزَّكٰوةَ وَاَمَرْتَ بِالْمَعْرُوْفِ وَنَهَيْتَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَعَبَدْتَ اللّٰهَ مُخْلِصًا حَتّٰى اَتٰيكَ الْيَقِيْنُ فَصَلَوَاتُ اللّٰهِ عَلَيْكَ وَرَحْمَتُهٗ وَعَلٰى اَهْلِ بَيْتِكَ الطَّاهِرِيْنَ پس بايست نزد ستون پيش كه از جانب راست قبر است رو بقبله كه دوشش چپ بجانب قبر باشد و راست بجانب منبر و بگو اَشْهَدُ اَنْ لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهٗ لَا شَرِيْكَ لَهٗ وَاَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهٗ وَرَسُوْلُهٗ وَاَشْهَدُ اَنَّكَ رَسُوْلُ اللّٰهِ وَاَنَّكَ مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِاللّٰهِ وَاَشْهَدُ اَنَّكَ قَدْ بَلَّغْتَ رِسَالَاتِ رَبِّكَ وَنَصَحْتَ لِاُمَّتِكَ وَجَاهَدْتَ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَعَبَدْتَ اللّٰهَ حَتّٰى اَتٰيكَ الْيَقِيْنُ بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَاَدَّيْتَ الَّذِيْ عَلَيْكَ مِنَ الْحَقِّ وَاَنَّكَ قَدْ رَؤُفْتَ بِالْمُؤْمِنِيْنَ وَغَلُظْتَ عَلَى الْكَافِرِيْنَ فَبَلَّغَ اللّٰهُ بِكَ اَفْضَلَ شَرَفِ مَحَلِّ الْمُكَرَّمِيْنَ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِى اسْتَنْقَذَنَا بِكَ مِنَ الشِّرْكِ وَالضَّلَالَةِ اَللّٰهُمَّ فَاجْعَلْ صَلَوَاتِكَ وَصَلَوَاتِ مَلَائِكَتِكَ

الْمُقَرَّبِينَ وَأَنْبِيَائِكَ الْمُرْسَلِينَ وَعِبَادِكَ الصَّالِحِينَ
وَأَهْلِ السَّمٰوَاتِ وَالْأَرَضِينَ وَمَنْ سَبَّحَ لَكَ يَا رَبَّ
الْعَالَمِينَ مِنَ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ عَلَى مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ
وَنَبِيِّكَ وَأَمِينِكَ وَنَجِيِّكَ وَحَبِيبِكَ وَصَفِيِّكَ وَخَاصَّتِكَ
وَصَفْوَتِكَ وَخِيَرَتِكَ مِنْ خَلْقِكَ اَللّٰهُمَّ أَعْطِهِ الدَّرَجَةَ
الرَّفِيعَةَ وَآتِهِ الْوَسِيلَةَ مِنَ الْجَنَّةِ وَابْعَثْهُ مَقَاماً مَحْمُوداً
يَغْبِطُهُ بِهِ الْأَوَّلُونَ وَالْآخِرُونَ اَللّٰهُمَّ إِنَّكَ قُلْتَ وَلَوْ
أَنَّهُمْ إِذْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ جَاؤُكَ فَاسْتَغْفَرُوا اللّٰهَ وَاسْتَغْفَرَ
لَهُمُ الرَّسُولُ لَوَجَدُوا اللّٰهَ تَوَّاباً رَحِيماً وَإِنِّي أَتَيْتُكَ مُسْتَغْفِراً
تَائِباً مِنْ ذُنُوبِي وَإِنِّي أَتَوَجَّهُ بِكَ إِلَى اللّٰهِ رَبِّي وَرَبِّكَ
لِيَغْفِرَ لِي ذُنُوبِي آنگاه براى طلبيدن حاجت رو بقبله كن و دستها را
بردار و حاجتهاى خود را بطلب پس از آن بمقام نبى صلّى عليه و آله ميروى
و نماز ميكنى و در مسجد پيغمبر صلّى الله عليه و آله نماز بسيار كن كه نماز در آن معادل
است باده هزار نماز و نزد منبر شريف آنحضرت رفته و دست بر آن بمال
و بر صورت و چشمهاى خود بگردان كه در آن شفاى چشم است و در نزد منبر

حمد و ثنای الهی را نموده و حاجت طلب کن و هرگاه داخل مسجد میشوی
و یا بیرون میروی بر آن حضرت صلوات فرست و در مقام جبرئیل برو و بگو
اَسْئَلُكَ اَيْ جَوادُ اَيْ كَرِيمُ اَيْ قَرِيبُ اَيْ بَعِيدُ اَنْ
تَرُدَّ عَلَيَّ نِعْمَتَكَ و در موقعی که خواستی از مدینه بیرون آئی غسل
کن و آن حضرت را زیارت نموده و چنین وداع کن اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا
رَسُولَ اللهِ اَسْتَوْدِعُكَ وَاَسْتَرْعِيكَ وَاَقْرَءُ عَلَيْكَ السَّلامَ
اٰمَنْتُ بِاللهِ وَبِما جِئْتَ بِهِ وَدَلَلْتَ عَلَيْهِ اَللّٰهُمَّ لا تَجْعَلْهُ
اٰخِرَ الْعَهْدِ مِنّي لِزِيارَةِ قَبْرِ نَبِيِّكَ فَاِنْ تَوَفَّيْتَني قَبْلَ ذٰلِكَ
فَاِنّي اَشْهَدُ في مَماتي عَلىٰ ما شَهِدْتُ عَلَيْهِ في حَيٰوتي اَنْ لا
اِلٰهَ اِلّا اَنْتَ وَاَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُكَ وَرَسُولُكَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ
وَاٰلِهِ و تصدق دادن در مدینهٔ طیبه برابر است با ده هزار که در جای دیگر
تصدق میشود مخصوصاً بسادات و ذریهٔ رسول صلی الله علیه و آله و سلم
همراهی نمودن ثواب جزیل و اجر عظیم دارد و دو رکعت نماز خواندن در نزد
ستون ابی لبابه مستحب است که آنرا ستون توبه گویند و از مکانهای
شریف مسجد است مخصوصاً توبه نمودن و طلب حاجت در درگاه پروردگا

نمودن مستحب است

زیارت حضرت صدیقهٔ طاهره فاطمهٔ زهرا صلوات الله علیها

بر زائر است که با طهارت بدن و لباس پس از غسل و وضو برای زیارت حاضر شود و حمد کند خدا را که باین نعمت او را موفق فرمود و چون مقابل روضهٔ طاهرهٔ آن حضرت رسیدی در زیارت آن سیده میگوئی

اَلسَّلَامُ عَلَیْكِ یَا بِنْتَ رَسُولِ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ عَلَیْكِ یَا بِنْتَ نَبِيِّ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ عَلَیْكِ یَا بِنْتَ حَبِیبِ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ عَلَیْكِ یَا بِنْتَ خَلِیلِ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ عَلَیْكِ یَا بِنْتَ صَفِيِّ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ عَلَیْكِ یَا بِنْتَ اَمِینِ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ عَلَیْكِ یَا بِنْتَ خَیْرِ خَلْقِ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ عَلَیْكِ یَا بِنْتَ اَفْضَلِ اَنْبِیَآءِ اللّٰهِ وَرُسُلِهٖ وَمَلٰٓئِكَتِهٖ اَلسَّلَامُ عَلَیْكِ یَا بِنْتَ خَیْرِ الْبَرِیَّةِ اَلسَّلَامُ عَلَیْكِ یَا سَیِّدَةَ نِسَاءِ الْعَالَمِینَ مِنَ الْاَوَّلِینَ وَالْاٰخِرِینَ اَلسَّلَامُ عَلَیْكِ یَا زَوْجَةَ وَلِيِّ اللّٰهِ وَخَیْرِ خَلْقِ اللّٰهِ بَعْدَ رَسُولِ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ عَلَیْكِ یَا اُمَّ الْحَسَنِ وَالْحُسَیْنِ سَیِّدَیْ شَبَابِ اَهْلِ الْجَنَّةِ اَلسَّلَامُ

عَلَيْكِ اَيَّتُهَا الصِّدِّيقَةُ الشَّهِيدَةُ اَلسَّلَامُ عَلَيْكِ اَيَّتُهَا
الرَّضِيَّةُ الْمَرْضِيَّةُ اَلسَّلَامُ عَلَيْكِ اَيَّتُهَا الْفَاضِلَةُ الزَّكِيَّةُ
اَلسَّلَامُ عَلَيْكِ اَيَّتُهَا الْحَوْرَاءُ الْاِنْسِيَّةُ اَلسَّلَامُ عَلَيْكِ
اَيَّتُهَا التَّقِيَّةُ النَّقِيَّةُ اَلسَّلَامُ عَلَيْكِ اَيَّتُهَا الْمُحَدَّثَةُ
الْعَلِيمَةُ اَلسَّلَامُ عَلَيْكِ اَيَّتُهَا الْمَظْلُومَةُ الْمَغْصُوبَةُ اَلسَّلَامُ عَلَيْكِ
اَيَّتُهَا الْمُضْطَهَدَةُ الْمَقْهُورَةُ اَلسَّلَامُ عَلَيْكِ يَا فَاطِمَةُ
بِنْتَ رَسُوْلِ اللّٰهِ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْكِ
وَعَلٰى رُوْحِكِ وَبَدَنِكِ اَشْهَدُ اَنَّكِ مَضَيْتِ عَلٰى بَيِّنَةٍ
مِنْ رَبِّكِ وَاَنَّ مَنْ سَرَّكِ فَقَدْ سَرَّ رَسُوْلَ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ
عَلَيْهِ وَاٰلِهِ وَمَنْ جَفَاكِ فَقَدْ جَفَا رَسُوْلَ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ
عَلَيْهِ وَاٰلِهِ وَمَنْ اٰذَاكِ فَقَدْ اٰذٰى رَسُوْلَ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ
عَلَيْهِ وَاٰلِهِ وَمَنْ وَصَلَكِ فَقَدْ وَصَلَ رَسُوْلَ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ
عَلَيْهِ وَاٰلِهِ وَمَنْ قَطَعَكِ فَقَدْ قَطَعَ رَسُوْلَ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ
عَلَيْهِ وَاٰلِهِ لِاَنَّكِ بِضْعَةٌ مِنْهُ وَرُوْحُهُ الَّذِيْ بَيْنَ جَنْبَيْهِ
اُشْهِدُ اللّٰهَ وَرُسُلَهُ وَمَلَائِكَتَهُ اَنِّيْ رَاضٍ عَمَّنْ رَضِيْتِ عَنْهُ

سَاخِطٌ عَلَى مَنْ سَخِطْتِ عَلَيْهِ مُتَبَرِّءٌ مِمَّنْ تَبَرَّئْتِ مِنْهُ

مُوَالٍ لِمَنْ وَالَيْتِ مُعَادٍ لِمَنْ عَادَيْتِ مُبْغِضٌ لِمَنْ اَبْغَضْتِ

مُحِبٌّ لِمَنْ اَحْبَبْتِ وَكَفَى بِاللّٰهِ شَهِيْدًا وَحَسِيْبًا وَجَازِيًا

وَمُثِيْبًا پس ازان صلوات میفرستی و دو رکعت نماز زیارت میخوانی

و طلب حاجت از درگاه پروردگار عیمائی امید است که خدا نا امید نفرماید

انشاء الله تعالی

در زیارات ائمه بقیع علیهم السّلام

بدانکه زیارت چهار امام ع که روضهٔ آنها در بقیع است مستحبّ مؤکد

است و موجب ثواب عظیم و اجر جزیل و خیر دنیا و آخرت و نجات از جهنّم

و دخول جنّت است انشاء الله تعالی و آن چهار بزرگوار امام دوّم حضرت

امام حسن مجتبی و امام چهارم حضرت علی بن الحسین و امام پنجم حضرت امام محمّد باقر

و امام ششم حضرت امام جعفر الصّادق علیهم السّلام میباشند پس چون

ارادهٔ زیارت آنها نمائی با غسل و وضو و طهارت لباس و استعمال بوی خوش

داذن دخول آنها از زیارت کن پشت بقبله و رو بقبر آنها نموده بگو :-

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ اَئِمَّةَ الْهُدٰى اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ اَهْلَ التَّقْوٰى

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ اَيُّهَا الْحُجَجُ عَلٰى اَهْلِ الدُّنْيَا اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ
اَيُّهَا الْقُوَّامُ فِي الْبَرِيَّةِ بِالْقِسْطِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ اَهْلَ الصَّفْوَةِ
اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ اٰلَ رَسُوْلِ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ اَهْلَ النَّجْوٰى
اَشْهَدُ اَنَّكُمْ قَدْ بَلَّغْتُمْ وَنَصَحْتُمْ وَصَبَرْتُمْ فِيْ ذَاتِ اللّٰهِ وَكُذِّبْتُمْ
وَاُسِيْءَ اِلَيْكُمْ فَغَفَرْتُمْ وَاَشْهَدُ اَنَّكُمُ الْاَئِمَّةُ الرَّاشِدُوْنَ
الْمُهْتَدُوْنَ وَاَنَّ طَاعَتَكُمْ مَفْرُوْضَةٌ وَاَنَّ قَوْلَكُمُ الصِّدْقُ
وَاَنَّكُمْ دَعَوْتُمْ فَلَمْ تُجَابُوْا وَاَمَرْتُمْ فَلَمْ تُطَاعُوْا وَاَنَّكُمْ دَعَآئِمُ
الدِّيْنِ وَاَرْكَانُ الْاَرْضِ لَمْ تَزَالُوْا بِعَيْنِ اللّٰهِ يَنْسَخُكُمْ مِنْ
اَصْلَابِ كُلِّ مُطَهَّرٍ وَيَنْقُلُكُمْ مِنْ اَرْحَامِ الْمُطَهَّرَاتِ لَمْ
تُدَنِّسْكُمُ الْجَاهِلِيَّةُ الْجَهْلَاءُ وَلَمْ تَشْرَكْ فِيْكُمْ فِتَنُ
الْاَهْوَآءِ طِبْتُمْ وَطَابَ مَنْبَتُكُمْ مَنَّ بِكُمْ عَلَيْنَا دَيَّانُ
الدِّيْنِ فَجَعَلَكُمْ فِيْ بُيُوْتٍ اَذِنَ اللّٰهُ اَنْ تُرْفَعَ وَيُذْكَرَ فِيْهَا
اسْمُهٗ وَجَعَلَ صَلٰوتَنَا عَلَيْكُمْ رَحْمَةً لَنَا وَكَفَّارَةً لِذُنُوْبِنَا
اِذِ اخْتَارَكُمُ اللّٰهُ لَنَا وَطَيَّبَ خَلْقَنَا بِمَا مَنَّ عَلَيْنَا مِنْ وِلَايَتِكُمْ
وَكُنَّا عِنْدَهٗ مُسَمِّيْنَ بِعِلْمِكُمْ مُعْتَرِفِيْنَ بِتَصْدِيْقِنَا اِيَّاكُمْ

وَهٰذَا مَقَامُ مَنْ أَسْرَفَ وَأَخْطَأَ وَاسْتَكَانَ وَأَقَرَّ بِمَا جَنَى
وَرَجَى بِمَقَامِهِ الْخَلَاصَ وَأَنْ يَسْتَنْقِذَهُ بِكُمْ مُسْتَنْقِذُ
الْهَلْكَى مِنَ الرَّدَى فَكُونُوا لِي شُفَعَاءَ فَقَدْ وَفَدْتُ إِلَيْكُمْ
إِذْ رَغِبَ عَنْكُمْ أَهْلُ الدُّنْيَا وَاتَّخَذُوا آيَاتِ اللّٰهِ هُزُوًا
وَاسْتَكْبَرُوا عَنْهَا يَا مَنْ هُوَ قَائِمٌ لَا يَسْهُو وَدَائِمٌ لَا يَلْهُو
وَمُحِيطٌ بِكُلِّ شَيْءٍ لَكَ الْمَنُّ بِمَا وَفَّقْتَنِي وَعَرَّفْتَنِي بِمَا
أَقَمْتَنِي عَلَيْهِ إِذْ صَدَّ عَنْهُ عِبَادُكَ وَجَهِلُوا مَعْرِفَتَهُ
وَاسْتَخَفُّوا بِحَقِّهِ وَمَالُوا إِلَى سِوَاهُ فَكَانَتِ الْمِنَّةُ مِنْكَ
عَلَيَّ مَعَ أَقْوَامٍ خَصَصْتَهُمْ بِمَا خَصَصْتَنِي بِهِ فَلَكَ الْحَمْدُ
إِذْ كُنْتُ عِنْدَكَ فِي مَقَامِي هٰذَا مَذْكُورًا مَكْتُوبًا فَلَا
تَحْرِمْنِي مَا رَجَوْتُ وَلَا تُخَيِّبْنِي فِيمَا دَعَوْتُ بِحُرْمَةِ مُحَمَّدٍ
وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ وَصَلَّى اللّٰهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ

پس دعا کن برای خود هر چه خواهی و هشت رکعت نماز زیارت بکن
از برای هر امامی دو رکعت و چون خواهی آنها را وداع کنی بگو اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ
أَئِمَّةَ الْهُدَى وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ أَسْتَوْدِعُكُمُ اللّٰهَ

وَ اَقْرَءُ عَلَيْكُمُ السَّلَامَ اٰمَنَّا بِاللّٰهِ وَ بِالرَّسُولِ وَ بِمَا جِئْتُمْ بِهٖ وَ دَلَلْتُمْ عَلَيْهِ اَللّٰهُمَّ فَاكْتُبْنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ

پس دعا بسیار کن و از خدا سؤال نما که دیگر بار تو را بزیارت ایشان برگرداند و آخر عهد تو نباشد.

زیارت ابراهیم فرزند رسول خدا صلّی اللہ علیہ وآلہ

میایستی نزدیک قبر و میگوئی اَلسَّلَامُ عَلٰى رَسُولِ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ عَلٰى نَبِيِّ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ عَلٰى حَبِيبِ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ عَلٰى صَفِيِّ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ عَلٰى نَجِيِّ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ عَلٰى مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللّٰهِ سَيِّدِ الْاَنْبِيَاءِ وَ خَاتَمِ الْمُرْسَلِينَ وَ خِيَرَةِ اللّٰهِ مِنْ خَلْقِهٖ فِي اَرْضِهٖ وَ سَمَائِهٖ اَلسَّلَامُ عَلٰى جَمِيعِ اَنْبِيَائِهٖ وَ رُسُلِهٖ اَلسَّلَامُ عَلَى الشُّهَدَاءِ وَ السُّعَدَاءِ وَ الصَّالِحِينَ اَلسَّلَامُ عَلَيْنَا وَ عَلٰى عِبَادِ اللّٰهِ الصَّالِحِينَ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ اَيَّتُهَا الرُّوحُ الزَّاكِيَةُ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ اَيَّتُهَا النَّفْسُ الشَّرِيفَةُ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ اَيَّتُهَا السُّلَالَةُ الطَّاهِرَةُ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ اَيَّتُهَا النَّسَمَةُ الزَّاكِيَةُ اَلسَّلَامُ

عَلَيْكَ يَا ابْنَ خَيْرِ الْوَرٰى اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ النَّبِيِّ الْمُجْتَبٰى
اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ الْمَبْعُوْثِ اِلٰى كَآفَّةِ الْوَرٰى اَلسَّلَامُ
عَلَيْكَ يَا ابْنَ الْبَشِيْرِ النَّذِيْرِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ السِّرَاجِ
الْمُنِيْرِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ الْمُؤَيَّدِ بِالْقُرْاٰنِ اَلسَّلَامُ
عَلَيْكَ يَا ابْنَ الْمُرْسَلِ اِلَى الْاِنْسِ وَالْجَآنِّ اَلسَّلَامُ
عَلَيْكَ يَا ابْنَ صَاحِبِ الرَّايَةِ وَالْعَلَامَةِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ
يَا ابْنَ الشَّفِيْعِ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ مَنْ حَبَاهُ
اللّٰهُ بِالْكَرَامَةِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهٗ
اَشْهَدُ اَنَّكَ قَدِ اخْتَارَ اللّٰهُ لَكَ دَارَ اِنْعَامِهٖ قَبْلَ اَنْ
يَكْتُبَ عَلَيْكَ اَحْكَامَهٗ اَوْ يُكَلِّفَكَ حَلَالَهٗ وَحَرَامَهٗ
فَنَقَلَكَ اِلَيْهِ طَيِّبًا زَاكِيًا مَرْضِيًّا طَاهِرًا مِنْ كُلِّ نَجِسٍ
مُقَدَّسًا مِنْ كُلِّ دَنَسٍ وَبَوَّئَكَ جَنَّةَ الْمَاْوٰى وَرَفَعَكَ
اِلَى الدَّرَجَاتِ الْعُلٰى وَصَلَّى اللّٰهُ عَلَيْكَ صَلٰوةً تَقَرُّ بِهَا
عَيْنُ رَسُوْلِهٖ وَتُبَلِّغُهٗ اَكْبَرَ مَامُوْلِهٖ اَللّٰهُمَّ اجْعَلْ
اَفْضَلَ صَلَوَاتِكَ وَاَزْكَاهَا وَاَنْمٰى بَرَكَاتِكَ وَاَوْفَاهَا عَلٰى

رَسُولِكَ وَنَبِيِّكَ وَخِيَرَتِكَ مِنْ خَلْقِكَ مُحَمَّدٍ خَاتَمِ النَّبِيِّينَ
وَعَلَى مَنْ نَسَلَ مِنْ أَوْلَادِهِ الطَّيِّبِينَ وَعَلَى مَنْ خَلَّفَ مِنْ
عِتْرَتِهِ الطَّاهِرِينَ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ اَللّٰهُمَّ إِنِّي
أَسْئَلُكَ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ صَفِيِّكَ وَإِبْرَاهِيمَ نَجْلِ نَبِيِّكَ أَنْ
تَجْعَلَ سَعْيِي بِهِمْ مَشْكُوراً وَذَنْبِي بِهِمْ مَغْفُوراً وَحَيٰوتِي
بِهِمْ سَعِيدَةً وَعَاقِبَتِي بِهِمْ حَمِيدَةً وَحَوَائِجِي بِهِمْ مَقْضِيَّةً
وَأَفْعَالِي بِهِمْ مَرْضِيَّةً وَأُمُورِي بِهِمْ مَسْعُودَةً وَشُئُونِي
بِهِمْ مَحْمُودَةً اَللّٰهُمَّ وَأَحْسِنْ لِيَ التَّوْفِيقَ وَنَفِّسْ عَنِّي كُلَّ
هَمٍّ وَضِيقٍ اَللّٰهُمَّ جَنِّبْنِي عِقَابَكَ وَامْنَحْنِي ثَوَابَكَ
وَأَسْكِنِّي جِنَانَكَ وَارْزُقْنِي رِضْوَانَكَ وَأَمَانَكَ وَأَشْرِكْ
فِي صَالِحِ دُعَائِي وَالِدَيَّ وَوُلْدِي وَجَمِيعَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ
الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَالْأَمْوَاتِ إِنَّكَ وَلِيُّ الْبَاقِيَاتِ الصَّالِحَاتِ
آمِينَ رَبَّ الْعَالَمِينَ

پس حاجتهای خود را میخواهی دو رکعت نماز میگذاری.

زیارت جناب فاطمہ بنتِ اسد والدۂ حضرت امیر المؤمنین علیہ السلام

نزد قبر آن مخدره بیایستی و میگوئی اَلسَّلَامُ عَلٰى نَبِيِّ اللّٰهِ
اَلسَّلَامُ عَلٰى رَسُوْلِ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ عَلٰى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ
اَلسَّلَامُ عَلٰى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْاَوَّلِيْنَ اَلسَّلَامُ عَلٰى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ
الْاٰخِرِيْنَ اَلسَّلَامُ عَلٰى مَنْ بَعَثَهُ اللّٰهُ رَحْمَةً لِّلْعَالَمِيْنَ
اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ اَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ وَبَرَكَاتُهُ اَلسَّلَامُ
عَلٰى فَاطِمَةَ بِنْتِ اَسَدٍ الْهَاشِمِيَّةِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكِ
اَيَّتُهَا الصِّدِّيْقَةُ الْمَرْضِيَّةُ اَلسَّلَامُ عَلَيْكِ اَيَّتُهَا
التَّقِيَّةُ النَّقِيَّةُ اَلسَّلَامُ عَلَيْكِ اَيَّتُهَا الْكَرِيْمَةُ الرَّضِيَّةُ
اَلسَّلَامُ عَلَيْكِ يَا كَافِلَةَ مُحَمَّدٍ خَاتَمِ النَّبِيِّيْنَ اَلسَّلَامُ
عَلَيْكِ يَا وَالِدَةَ سَيِّدِ الْوَصِيِّيْنَ اَلسَّلَامُ عَلَيْكِ يَا
مَنْ ظَهَرَتْ شَفَقَتُهَا عَلٰى رَسُوْلِ اللّٰهِ خَاتَمِ النَّبِيِّيْنَ
اَلسَّلَامُ عَلَيْكِ يَا مَنْ تَرْبِيَتُهَا لِوَلِيِّ اللّٰهِ الْاَمِيْنِ
اَلسَّلَامُ عَلَيْكِ وَعَلٰى رُوْحِكِ وَبَدَنِكِ الطَّاهِرِ اَلسَّلَامُ
عَلَيْكِ وَعَلٰى وَلَدِكِ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ اَشْهَدُ

أَنَّكِ أَحْسَنْتِ الْكِفَالَةَ وَأَدَّيْتِ الْأَمَانَةَ وَاجْتَهَدْتِ
فِي مَرْضَاتِ اللهِ وَبَالَغْتِ فِي حِفْظِ رَسُولِ اللهِ عَارِفَةً
بِحَقِّهِ مُؤْمِنَةً بِصِدْقِهِ مُعْتَرِفَةً بِنُبُوَّتِهِ مُسْتَبْصِرَةً
بِنِعْمَتِهِ كَافِلَةً بِتَرْبِيَتِهِ مُشْفِقَةً عَلَى نَفْسِهِ وَاقِفَةً
عَلَى خِدْمَتِهِ مُخْتَارَةً رِضَاهُ وَمُؤْثِرَةً هَوَاهُ وَأَشْهَدُ أَنَّكِ
مَضَيْتِ عَلَى الْإِيمَانِ وَالتَّمَسُّكِ بِأَشْرَفِ الْأَدْيَانِ رَاضِيَةً
مَرْضِيَّةً طَاهِرَةً زَكِيَّةً تَقِيَّةً نَقِيَّةً فَرَضِيَ اللهُ عَنْكِ وَأَرْضَاكِ
وَجَعَلَ الْجَنَّةَ مَنْزِلَكِ وَمَأْوَيكِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ
وَآلِ مُحَمَّدٍ وَانْفَعْنِي بِزِيَارَتِهَا وَثَبِّتْنِي عَلَى مَحَبَّتِهَا
وَلَا تَحْرِمْنِي شَفَاعَتَهَا وَشَفَاعَةَ الْأَئِمَّةِ مِنْ ذُرِّيَّتِهَا
وَارْزُقْنِي مُرَافَقَتَهَا وَاحْشُرْنِي مَعَهَا وَمَعَ أَوْلَادِهَا الطَّاهِرِينَ
اَللّٰهُمَّ لَا تَجْعَلْهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنْ زِيَارَتِي إِيَّاهَا وَارْزُقْنِي
الْعَوْدَ إِلَيْهَا أَبَدًا مَا أَبْقَيْتَنِي وَإِذَا تَوَفَّيْتَنِي فَاحْشُرْنِي
فِي زُمْرَتِهَا وَأَدْخِلْنِي فِي شَفَاعَتِهَا بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ
الرَّاحِمِينَ اَللّٰهُمَّ بِحَقِّهَا عِنْدَكَ وَمَنْزِلَتِهَا لَدَيْكَ

اِغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِجَمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَاٰتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْاٰخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا بِرَحْمَتِكَ عَذَابَ النَّارِ وبعدازان دو رکعت نماز زیارت میخوانی ودعا میکنی بآنچه راکه میخواهی.

زیارت حضرت حمزه عموی رسول خدا صلّی الله علیه وآله در اُحُد

ودرباب زیارت حضرت حمزه وارد شده که حضرت رسول خدا صلّی الله علیه وآله فرمود که هرکه زیارت کند مرا وزیارت نکند عموی من حمزه را همانا مرا جفا کرده است پس در زیارت حمزه که قبرش در اُحُد واقع گردیده میگوئی اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا عَمَّ رَسُولِ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا خَيْرَ الشُّهَدَاۤءِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا اَسَدَ اللّٰهِ وَاَسَدَ رَسُولِهِ اَشْهَدُ اَنَّكَ قَدْ جَاهَدْتَ فِي اللّٰهِ عَزَّ وَجَلَّ وَجُدْتَ بِنَفْسِكَ وَنَصَحْتَ رَسُولَ اللّٰهِ وَكُنْتَ فِيمَا عِنْدَ اللّٰهِ سُبْحَانَهُ رَاغِبًا بِاَبِي اَنْتَ وَاُمِّي اَتَيْتُكَ مُتَقَرِّبًا اِلَى اللّٰهِ عَزَّ وَجَلَّ بِزِيَارَتِكَ وَمُتَقَرِّبًا اِلَى رَسُولِ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهِ بِذٰلِكَ

رَاغِبًا اِلَيْكَ فِي الشَّفَاعَةِ اَبْتَغِي بِزِيَارَتِكَ خَلَاصَ نَفْسِي
مُتَعَوِّذًا بِكَ مِنْ نَارٍ اِسْتَحَقَّهَا مِثْلِي بِمَا جَنَيْتُ عَلٰى
نَفْسِي هَارِبًا مِنْ ذُنُوبِيَ الَّتِي احْتَطَبْتُهَا عَلٰى ظَهْرِي
فَزِعًا اِلَيْكَ رَجَاءَ رَحْمَةِ رَبِّي اَتَيْتُكَ مِنْ شُقَّةٍ بَعِيدَةٍ
طَالِبًا فَكَاكَ رَقَبَتِي مِنَ النَّارِ وَقَدْ اَوْقَرَتْ ظَهْرِي
ذُنُوبِي وَاَتَيْتُ مَا اَسْخَطَ رَبِّي وَلَمْ اَجِدْ اَحَدًا اَفْزَعُ
اِلَيْهِ خَيْرًا لِي مِنْكُمْ اَهْلَ بَيْتِ الرَّحْمَةِ فَكُنْ لِي شَفِيعًا
يَوْمَ فَقْرِي وَحَاجَتِي فَقَدْ سِرْتُ اِلَيْكَ مَحْزُونًا وَاَتَيْتُكَ
مَكْرُوبًا وَسَكَبْتُ عَبْرَتِي عِنْدَكَ بَاكِيًا وَصِرْتُ اِلَيْكَ
مُفْرَدًا وَاَنْتَ مِمَّنْ اَمَرَنِيَ اللّٰهُ بِصِلَتِهِ وَحَثَّنِي عَلٰى بِرِّهِ
وَدَلَّنِي عَلٰى فَضْلِهِ وَهَدَانِي لِحُبِّهِ وَرَغَّبَنِي فِي الْوِفَادَةِ
وَاَلْهَمَنِي طَلَبَ الْحَوَائِجِ عِنْدَهُ اَنْتُمْ اَهْلُ بَيْتٍ لَا يَشْقٰى
مَنْ تَوَلَّاكُمْ وَلَا يَخِيبُ مَنْ اَتَاكُمْ وَلَا يَخْسَرُ مَنْ يَهْوِيكُمْ
وَلَا يَسْعَدُ مَنْ عَادَاكُمْ

آنگاه دو رکعت نماز بجا میآوری و بعد از نماز دعا میکنی.

زیارت شہداء رضوان اللہ علیہم در احد

در زیارت ایشان میگوئی اَلسَّلَامُ عَلٰی رَسُوْلِ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ عَلٰی نَبِیِّ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ عَلٰی مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ عَلٰی اَهْلِ بَیْتِهِ الطَّاهِرِیْنَ اَلسَّلَامُ عَلَیْکُمْ اَیُّهَا الشُّهَدَآءُ الْمُؤْمِنُوْنَ اَلسَّلَامُ عَلَیْکُمْ یَا اَهْلَ بَیْتِ الْاِیْمَانِ وَالتَّوْحِیْدِ اَلسَّلَامُ عَلَیْکُمْ یَا اَنْصَارَ دِیْنِ اللّٰهِ وَاَنْصَارَ رَسُوْلِهٖ عَلَیْهِ وَاٰلِهِ السَّلَامُ سَلَامٌ عَلَیْکُمْ بِمَا صَبَرْتُمْ فَنِعْمَ عُقْبَی الدَّارِ اَشْهَدُ اَنَّ اللّٰهَ اخْتَارَکُمْ لِدِیْنِهٖ وَاصْطَفَاکُمْ لِرَسُوْلِهٖ وَاَشْهَدُ اَنَّکُمْ قَدْ جَاهَدْتُمْ فِی اللّٰهِ حَقَّ جِهَادِهٖ وَذَبَبْتُمْ عَنْ دِیْنِ اللّٰهِ وَعَنْ نَبِیِّهٖ وَجُدْتُمْ بِاَنْفُسِکُمْ دُوْنَهٗ وَاَشْهَدُ اَنَّکُمْ قُتِلْتُمْ عَلٰی مِنْهَاجِ رَسُوْلِ اللّٰهِ فَجَزَاکُمُ اللّٰهُ عَنْ نَبِیِّهٖ وَعَنِ الْاِسْلَامِ وَاَهْلِهٖ اَفْضَلَ الْجَزَآءِ وَعَرَّفَنَا وُجُوْهَکُمْ فِیْ مَحَلِّ رِضْوَانِهٖ وَمَوْضِعِ اِکْرَامِهٖ مَعَ النَّبِیِّیْنَ وَالصِّدِّیْقِیْنَ وَالشُّهَدَآءِ وَالصَّالِحِیْنَ وَحَسُنَ اُولٰٓئِکَ رَفِیْقًا اَشْهَدُ اَنَّکُمْ حِزْبُ اللّٰهِ وَاَنَّ مَنْ حَارَبَکُمْ فَقَدْ حَارَبَ

اللهِ وَاَنَّکُم لَمِنَ المُقَرَّبِينَ الفَائِزِينَ الَّذِينَهُم اَحيَاءٌ عِندَ رَبِّهِم يُرزَقُونَ فَعَلىٰ مَن قَتَلَكُم لَعنَةُ اللهِ وَالمَلٰئِكَةِ وَالنَّاسِ اَجمَعِينَ اَتَيتُكُم يَا اَهلَ التَّوحِيدِ زَائِرًا بِحَقِّكُم عَارِفًا وَبِزِيَارَتِكُم اِلَى اللهِ مُتَقَرِّبًا وَبِمَا سَبَقَ مِن شَرِيفِ الاَعمَالِ وَمَرضِيِّ الاَفعَالِ عَالِمًا فَعَلَيكُم سَلَامُ اللهِ وَرَحمَتُهُ وَبَرَكَاتُهُ وَعَلىٰ مَن قَتَلَكُم لَعنَةُ اللهِ وَغَضَبُهُ وَسَخَطُهُ اَللّٰهُمَّ انفَعنِي بِزِيَارَتِهِم وَثَبِّتنِي عَلىٰ قَصدِهِم وَتَوَفَّنِي عَلىٰ مَا تَوَفَّيتَهُم عَلَيهِ وَاجمَع بَينِي وَبَينَهُم فِي مُستَقَرِّ دَارِ رَحمَتِكَ اَشهَدُ اَنَّكُم لَنَا فَرَطٌ وَنَحنُ بِكُم لَاحِقُونَ. ومیخوانی سورۂ اِنَّا اَنزَلنَاه را آنچه که میخواهی بخوان ودو رکعت نماز زیارت بخوان و دعا نموده منصرف شو.

خاتمه

دربیان باقی اُموری که آوردن آن در مدینۀ طیبه مستحب است -

بدانکه ازجمله اُمور مستحبه در مدینۀ طیبه روزه گرفتن ۳ روز است خواه قصد عشره نموده باشد یا نه نموده و افضل اوقات این ۳ روز چهارشنبه

و پنجشنبه و جمعه است و نیز بسیار نماز خواندن در مسجد رسول خدا صلی الله علیه وآله مستحبّ است و تا ممکن است نمازهای واجب را در مسجد آنحضرت بجا آورد که همیشه ممکن شدنی نیست و نیز نماز خواندن در مسجد قبا و سائر مساجد مدینهٔ طیبه مثل مسجد فضیخ که نزدیک مسجد قبا است و آنرا مسجد ردّ شمس نیز گفته اند و مسجد فتح که آن را مسجد احزاب نیز گفته اند و در مشربهٔ امّ ابراهیم یعنی غرفهٔ مادر ابراهیم که آن مسکن و محلّ نماز حضرت رسول خدا صلّی الله علیه وآله بود و در مسجد امیر المؤمنین که محاذی قبر حمزه است و مسجد مباهله و مسجد سلمان و خانهٔ حضرت امام زین العابدین و خانهٔ حضرت امام جعفر الصادق علیهم السّلام که نزدیک مسجد رسول خدا صلّی الله علیه وآله مستحبّ است.

مسجد قبا اوّلین مسجدی است که رسول خدا صلّی الله علیه وآله بعد از هجرت در آن نماز خواند در بارهٔ این مسجد آیهٔ شریفه لَمَسْجِدٌ أُسِّسَ عَلَى التَّقْوَىٰ مِنْ أَوَّلِ يَوْمٍ أَحَقُّ أَنْ تَقُومَ فِيهِ (سورهٔ توبه آیهٔ ۱۰۹) یعنی هر آینه مسجدی که بنا نهاده شد بر پرهیزگاری از اوّل روز سزاوارتر است که بایستی در آن خواندن دو رکعت نماز در این مسجد ثواب عمره را دارد بعد از نماز تسبیح حضرت زهراء بخوان و دعا کن. و در مسجد فتح چون از نماز فارغ شدی

این دعا را بخوان يَا صَرِيخَ الْمَكْرُوبِينَ وَيَا مُجِيبَ دَعْوَةِ الْمُضْطَرِّينَ وَيَا مُغِيثَ الْمَهْمُومِينَ اِكْشِفْ عَنِّي ضُرِّي وَهَمِّي وَكَرْبِي وَغَمِّي كَمَا كَشَفْتَ عَنْ نَبِيِّكَ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ هَمَّهُ وَكَفَيْتَهُ هَوْلَ عَدُوِّهِ وَاكْفِنِي مَا أَهَمَّنِي مِنْ أَمْرِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ-

و در این مساجد و سائر مقامات مقدسه هر چه ممکن شود نماز بخوان برای خود و دیگران دعا نما و رفتن به بقیع و زیارت قبور بزرگان و اهل آن از جمله وظائف زائر مدینه است که در این قبرستان بسیاری از صحابه که حضرت امام زین العابدین علیه السلام در صحیفه دوم آنها را بطور اجمال یاد نموده و بر آنها درود فرستاده مدفون میباشند و چه بسیاری از صلحاء و امام زادگان در آن مدفون میباشند و قبور زوجات رسول خدا ص غیر از حضرت خدیجه و غیر از میمونه در بقیع میباشند و نیز قبر دختران رسول خدا و قبر جناب عقیل برادر حضرت امیر المؤمنین علیه السلام و قبر عبدالله بن جعفر و قبر صفیه عمه رسول خدا ص و غیره که جای تفصیل بیش از این نیست پس رفتن به بقیع برای زیارت قبور بزرگان و اسلاف اسلام چه آثار این

دیده شود یا نشود یکی از وظائف زائر مدینه است مخصوصاً مسجد حضرت فاطمهٔ زهراء صلوات الله علیها که بیت الاحزان آنحضرت میبود و بعد از رسول خدا ص درآنجا حاضر میشد و میگریست در بقیع واقع است آثار آن باقی است یا خیر معلوم نیست بهرحال رفتن به بقیع و نماز و زیارت خواندن درآن و سلام کردن برآن ارواح مقدسه و دیا دنمودن آنها از امورات راجحهٔ مشروعه ایست که خداوند دراثرآن خیر دنیا و آخرت را خواهد داد و آنها را به نتایج اعمال نیک آنها خواهد رسانید خدا همهٔ برادران و خواهران دینی را موفق باین امور خیر فرماید و مرا از دعای نیک آنها محروم ننماید انشاء الله تعالیٰ

زیارت دورهٔ حضرت امیرالمومنین علی علیه السلام

هرگاه ارادهٔ زیارت آنحضرت را نمائی مستحب است که غسل کنی و جامهٔ پاک بپوشی و بوی خوش استعمال کنی و چون بدر رواق رسی بگو

اَلسَّلَامُ عَلٰى رَسُولِ اللّٰهِ اَمِينِ اللّٰهِ عَلٰى وَحْيِهِ وَعَزَائِمِ اَمْرِهِ الْخَاتِمِ لِمَا سَبَقَ وَالْفَاتِحِ لِمَا اسْتُقْبِلَ وَالْمُهَيْمِنِ عَلٰى ذٰلِكَ كُلِّهِ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ اَلسَّلَامُ عَلٰى صَاحِبِ

السَّكِينَةِ اَلسَّلَامُ عَلَى الْمَدْفُونِ بِالْمَدِينَةِ اَلسَّلَامُ عَلَى
الْمَنْصُورِ الْمُؤَيَّدِ اَلسَّلَامُ عَلَى اَبِي الْقَاسِمِ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللهِ
وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَرَكَاتُهُ پس داخل رواق شو و بر در حرم ایستاده
بخوان اَشْهَدُ اَنْ لَا اِلٰهَ اِلَّا اللهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَاَشْهَدُ
اَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ جَاءَ بِالْحَقِّ مِنْ عِنْدِهِ وَصَدَّقَ
الْمُرْسَلِينَ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا رَسُولَ اللهِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ
يَا حَبِيبَ اللهِ وَخِيَرَتَهُ مِنْ خَلْقِهِ اَلسَّلَامُ عَلَى اَمِيرِ
الْمُؤْمِنِينَ عَبْدِ اللهِ وَاَخِي رَسُولِ اللهِ يَا مَوْلَايَ يَا اَمِيرَ
الْمُؤْمِنِينَ عَبْدُكَ وَابْنُ عَبْدِكَ وَابْنُ اَمَتِكَ جَاءَكَ
مُسْتَجِيرًا بِذِمَّتِكَ قَاصِدًا اِلَى حَرَمِكَ مُتَوَجِّهًا اِلَى مَقَامِكَ
مُتَوَسِّلًا اِلَى اللهِ تَعَالَى بِكَ ءَاَدْخُلُ يَا مَوْلَايَ ءَاَدْخُلُ
يَا اَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ ءَاَدْخُلُ يَا حُجَّةَ اللهِ ءَاَدْخُلُ يَا اَمِينَ
اللهِ ءَاَدْخُلُ يَا مَلَائِكَةَ اللهِ الْمُقِيمِينَ فِي هٰذَا الْمَشْهَدِ
يَا مَوْلَايَ اَتَأْذَنُ لِي بِالدُّخُولِ اَفْضَلَ مَا اَذِنْتَ لِاَحَدٍ
مِنْ اَوْلِيَائِكَ فَاِنْ لَمْ اَكُنْ لَهُ اَهْلًا فَاَنْتَ اَهْلٌ لِذٰلِكَ

پس عتبہ رابوس و داخل شو و در وقت داخل شدن بخوان بِسْمِ اللهِ
وَبِاللهِ وَفِي سَبِيلِ اللهِ وَعَلٰى مِلَّةِ رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ
عَلَيْهِ وَآلِهِ اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِي وَارْحَمْنِي وَتُبْ عَلَيَّ اِنَّكَ اَنْتَ
التَّوَّابُ الرَّحِيْمُ و برو تا محاذی قبر مطہر و توقف نما پیش از رسیدن
بقبر رو بقبر نموده و بگو اَلسَّلَامُ مِنَ اللهِ عَلٰى مُحَمَّدٍ رَسُولِ اللهِ
اَمِيْنِ اللهِ عَلٰى وَحْيِهِ وَرِسَالَاتِهِ وَعَزَائِمِ اَمْرِهِ وَمَعْدِنِ
الْوَحْيِ وَالتَّنْزِيْلِ الْخَاتِمِ لِمَا سَبَقَ وَالْفَاتِحِ لِمَا اسْتُقْبِلَ
وَالْمُهَيْمِنِ عَلٰى ذٰلِكَ كُلِّهِ الشَّاهِدِ عَلَى الْخَلْقِ السِّرَاجِ الْمُنِيْرِ
وَالسَّلَامُ عَلَيْهِ وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَرَكَاتُهُ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ
وَاَهْلِ بَيْتِهِ الْمَظْلُوْمِيْنَ اَفْضَلَ وَاَكْمَلَ وَاَرْفَعَ وَاَشْرَفَ
مَا صَلَّيْتَ عَلٰى اَحَدٍ مِنْ اَنْبِيَائِكَ وَرُسُلِكَ وَاَصْفِيَائِكَ
اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى اَمِيْرِ الْمُؤْمِنِيْنَ عَبْدِكَ وَخَيْرِ خَلْقِكَ بَعْدَ
نَبِيِّكَ وَاَخِي رَسُوْلِكَ وَوَصِيِّ حَبِيْبِكَ الَّذِي انْتَجَبْتَهُ
مِنْ خَلْقِكَ وَالدَّلِيْلِ عَلٰى مَنْ بَعَثْتَهُ بِرِسَالَاتِكَ وَ
دَيَّانِ الدِّيْنِ بِعَدْلِكَ وَفَصْلِ قَضَائِكَ بَيْنَ خَلْقِكَ وَالسَّلَامُ

عَلَيْهِ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى الْاَئِمَّةِ مِنْ
وُلْدِهِ الْقَوَّامِيْنَ بِاَمْرِكَ مِنْ بَعْدِهِ الْمُطَهَّرِيْنَ الَّذِيْنَ
ارْتَضَيْتَهُمْ اَنْصَارًا لِدِيْنِكَ وَحَفَظَةً لِسِرِّكَ وَشُهَدَآءَ
عَلٰى خَلْقِكَ وَاَعْلَامًا لِعِبَادِكَ صَلَوَاتُكَ عَلَيْهِمْ اَجْمَعِيْنَ
اَلسَّلَامُ عَلٰى اَمِيْرِ الْمُؤْمِنِيْنَ عَلِيِّ بْنِ اَبِيْ طَالِبٍ وَصِيِّ
رَسُوْلِ اللّٰهِ وَخَلِيْفَتِهٖ وَالْقَائِمِ بِاَمْرِهٖ مِنْ بَعْدِهٖ سَيِّدِ
الْوَصِيِّيْنَ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ اَلسَّلَامُ عَلٰى فَاطِمَةَ بِنْتِ
رَسُوْلِ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ سَيِّدَةِ نِسَآءِ الْعَالَمِيْنَ
اَلسَّلَامُ عَلَى الْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ سَيِّدَيْ شَبَابِ اَهْلِ الْجَنَّةِ
مِنَ الْخَلْقِ اَجْمَعِيْنَ اَلسَّلَامُ عَلَى الْاَئِمَّةِ الرَّاشِدِيْنَ اَلسَّلَامُ
عَلَى الْاَنْبِيَآءِ وَالْمُرْسَلِيْنَ اَلسَّلَامُ عَلَى الْاَئِمَّةِ الْمُسْتَوْدَعِيْنَ
اَلسَّلَامُ عَلٰى خَاصَّةِ اللّٰهِ مِنْ خَلْقِهٖ اَلسَّلَامُ عَلَى الْمُتَوَسِّمِيْنَ
اَلسَّلَامُ عَلَى الْمُؤْمِنِيْنَ الَّذِيْنَ قَامُوْا بِاَمْرِهٖ وَوَازَرُوْا اَوْلِيَآءَ
اللّٰهِ وَخَافُوْا بِخَوْفِهِمْ اَلسَّلَامُ عَلَى الْمَلَائِكَةِ الْمُقَرَّبِيْنَ اَلسَّلَامُ
عَلَيْنَا وَعَلٰى عِبَادِ اللّٰهِ الصَّالِحِيْنَ پس برو تا بايستى نزديك قبر

درو بقبر و پشت بقبلہ کن وبگو اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا اَمِيْرَ الْمُؤْمِنِيْنَ
اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا حَبِيْبَ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا صَفْوَةَ
اللّٰهِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَلِيَّ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا حُجَّةَ اللّٰهِ
اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا اِمَامَ الْهُدٰى اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا عَلَمَ التُّقٰى
اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ اَيُّهَا الْوَصِيُّ الْبَرُّ التَّقِيُّ النَّقِيُّ الْوَفِيُّ اَلسَّلَامُ
عَلَيْكَ يَا اَبَا الْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا عَمُوْدَ الدِّيْنِ
اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا سَيِّدَ الْوَصِيِّيْنَ وَاَمِيْنَ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ
وَدَيَّانَ يَوْمِ الدِّيْنِ وَخَيْرَ الْمُؤْمِنِيْنَ وَسَيِّدَ الصِّدِّيْقِيْنَ
وَالصَّفْوَةَ مِنْ سُلَالَةِ النَّبِيِّيْنَ وَبَابَ حِكْمَةِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ
وَخَازِنَ وَحْيِهٖ وَعَيْبَةَ عِلْمِهٖ وَالنَّاصِحَ لِاُمَّةِ نَبِيِّهٖ وَالتَّالِيَ
لِرَسُوْلِهٖ وَالْمُوَاسِيَ لَهٗ بِنَفْسِهٖ وَالنَّاطِقَ بِحُجَّتِهٖ وَالدَّاعِيَ اِلٰى
شَرِيْعَتِهٖ وَالْمَاضِيَ عَلٰى سُنَّتِهٖ اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَشْهَدُ اَنَّهٗ قَدْ
بَلَّغَ عَنْ رَسُوْلِكَ مَا حُمِّلَ وَرَعٰى مَا اسْتُحْفِظَ وَحَفِظَ مَا
اسْتُوْدِعَ وَحَلَّلَ حَلَالَكَ وَحَرَّمَ حَرَامَكَ وَاَقَامَ اَحْكَامَكَ
وَجَاهَدَ النَّاكِثِيْنَ فِيْ سَبِيْلِكَ وَالْقَاسِطِيْنَ فِيْ حُكْمِكَ

وَالْمَارِقِيْنَ عَنْ اَمْرِكَ صَابِرًا مُحْتَسِبًا لَا تَأْخُذُهُ فِيْكَ لَوْمَةُ
لَائِمٍ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَيْهِ اَفْضَلَ مَا صَلَّيْتَ عَلٰى اَحَدٍ مِنْ
اَوْلِيَآئِكَ وَاَصْفِيَآئِكَ وَاَوْصِيَآءِ اَنْبِيَآئِكَ اَللّٰهُمَّ هٰذَا
قَبْرُ وَلِيِّكَ الَّذِيْ فَرَضْتَ طَاعَتَهُ وَجَعَلْتَ فِيْ اَعْنَاقِ
عِبَادِكَ مُبَايَعَتَهُ وَخَلِيْفَتِكَ الَّذِيْ بِهٖ تَأْخُذُ وَتُعْطِيْ وَبِهٖ
تُثِيْبُ وَتُعَاقِبُ وَقَدْ قَصَدْتُهُ طَمَعًا لِمَا اَعْدَدْتَهُ
لِاَوْلِيَآئِكَ فَبِعَظِيْمِ قَدْرِهٖ عِنْدَكَ وَجَلِيْلِ خَطَرِهٖ لَدَيْكَ
وَقُرْبِ مَنْزِلَتِهٖ مِنْكَ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَاٰلِ مُحَمَّدٍ وَافْعَلْ بِيْ مَا
اَنْتَ اَهْلُهُ فَاِنَّكَ اَهْلُ الْكَرَمِ وَالْجُوْدِ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا
مَوْلَايَ وَعَلٰى ضَجِيْعِكَ اٰدَمَ وَنُوْحٍ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ

پس ضریح را ببوس و در جانب سر بایست و بگو یَا مَوْلَايَ اِلَيْكَ
وُفُوْدِيْ وَبِكَ اَتَوَسَّلُ اِلٰى رَبِّيْ فِيْ بُلُوْغِ مَقْصُوْدِيْ وَاَشْهَدُ
اَنَّ الْمُتَوَسِّلَ بِكَ غَيْرُ خَآئِبٍ وَالطَّالِبَ بِكَ عَنْ مَعْرِفَةٍ
غَيْرُ مَرْدُوْدٍ اِلَّا بِقَضَآءِ حَوَآئِجِهٖ فَكُنْ لِيْ شَفِيْعًا اِلَى اللّٰهِ
رَبِّكَ وَرَبِّيْ فِيْ قَضَآءِ حَوَآئِجِيْ وَتَيْسِيْرِ اُمُوْرِيْ وَكَشْفِ

شِدَّتِي وَغُفْرَانِ ذَنْبِي وَسَعَةِ رِزْقِي وَتَطْوِيلِ عُمْرِي
وَإِعْطَاءِ سُؤْلِي فِي آخِرَتِي وَدُنْيَايَ اَللّٰهُمَّ الْعَنْ قَتَلَةَ
اَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ اَللّٰهُمَّ الْعَنْ قَتَلَةَ الْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ
اَللّٰهُمَّ الْعَنْ قَتَلَةَ الْاَئِمَّةِ وَعَذِّبْهُمْ عَذَابًا اَلِيمًا لَا
تُعَذِّبُهُ اَحَدًا مِنَ الْعَالَمِينَ عَذَابًا كَثِيرًا لَا انْقِطَاعَ لَهُ
وَلَا اَجَلَ وَلَا اَمَدَ بِمَا شَاقُّوا وُلَاةَ اَمْرِكَ وَاَعِدَّ لَهُمْ عَذَابًا
لَمْ تُحِلَّهُ بِاَحَدٍ مِنْ خَلْقِكَ اَللّٰهُمَّ وَاَدْخِلْ عَلَى قَتَلَةِ اَنْصَارِ
رَسُولِكَ وَعَلَى قَتَلَةِ اَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَعَلَى قَتَلَةِ الْحَسَنِ
وَالْحُسَيْنِ وَعَلَى قَتَلَةِ اَنْصَارِ الْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ وَقَتَلَةِ مَنْ
قُتِلَ فِي وِلَايَةِ آلِ مُحَمَّدٍ اَجْمَعِينَ عَذَابًا اَلِيمًا مُضَاعَفًا فِي
اَسْفَلِ دَرْكٍ مِنَ الْجَحِيمِ لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمُ الْعَذَابُ وَهُمْ فِيهِ
مُبْلِسُونَ مَلْعُونُونَ نَاكِسُوا رُؤُسِهِمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ قَدْ عَايَنُوا
النَّدَامَةَ وَالْخِزْيَ الطَّوِيلَ لِقَتْلِهِمْ عِتْرَةَ اَنْبِيَائِكَ وَرُسُلِكَ
وَاَتْبَاعَهُمْ مِنْ عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ اَللّٰهُمَّ الْعَنْهُمْ فِي
مُسْتَسِرِّ السِّرِّ وَظَاهِرِ الْعَلَانِيَةِ فِي اَرْضِكَ وَسَمَائِكَ اَللّٰهُمَّ

اِجْعَلْ لِيْ قَدَمَ صِدْقٍ فِيْ اَوْلِيَآئِكَ وَحَبِّبْ اِلَيَّ مَشَاهِدَهُمْ وَمُسْتَقَرَّهُمْ حَتّٰى تُلْحِقَنِيْ بِهِمْ وَتَجْعَلَنِيْ لَهُمْ تَبَعًا فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِيْنَ پس ضریح را ببوس وپشت بقبله بایست ورو بجانب قبر امام حسین علیہ السّلام کن وبگو اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا اَبَا عَبْدِ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بْنَ رَسُوْلِ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بْنَ اَمِيْرِ الْمُؤْمِنِيْنَ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بْنَ فَاطِمَةَ الزَّهْرَآءِ سَيِّدَةِ نِسَآءِ الْعَالَمِيْنَ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا اَبَا الْاَئِمَّةِ الْهَادِيْنَ الْمَهْدِيِّيْنَ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا صَرِيْعَ الدَّمْعَةِ السَّاكِبَةِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا صَاحِبَ الْمُصِيْبَةِ الرَّاتِبَةِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ وَعَلٰى جَدِّكَ وَاَبِيْكَ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ وَعَلٰى اُمِّكَ وَاَخِيْكَ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ وَعَلَى الْاَئِمَّةِ مِنْ ذُرِّيَّتِكَ وَبَنِيْكَ اَشْهَدُ لَقَدْ طَيَّبَ اللّٰهُ بِكَ التُّرَابَ وَاَوْضَحَ بِكَ الْكِتَابَ وَجَعَلَكَ وَاَبَاكَ وَجَدَّكَ وَاَخَاكَ وَبَنِيْكَ عِبْرَةً لِاُولِي الْاَلْبَابِ يَا بْنَ الْمَيَامِيْنِ الْاَطْيَابِ التَّالِيْنَ الْكِتَابَ وَجَّهْتُ سَلَامِيْ اِلَيْكَ صَلَوَاتُ اللّٰهِ

وَسَلَامُهُ عَلَيْكَ وَجَعَلَ أَفْئِدَةً مِنَ النَّاسِ تَهْوِي إِلَيْكَ
مَا خَابَ مَنْ تَمَسَّكَ بِكَ وَلَجَأَ إِلَيْكَ پس برو نزد پای قبر باست
وبگو اَلسَّلَامُ عَلٰى أَبِي الْأَئِمَّةِ وَخَلِيلِ النُّبُوَّةِ وَالْمَخْصُوصِ
بِالْأُخُوَّةِ اَلسَّلَامُ عَلٰى يَعْسُوبِ الدِّينِ وَالْإِيمَانِ وَكَلِمَةِ
الرَّحْمٰنِ اَلسَّلَامُ عَلٰى مِيزَانِ الْأَعْمَالِ وَمُقَلِّبِ الْأَحْوَالِ
وَسَيْفِ ذِي الْجَلَالِ وَسَاقِي السَّلْسَبِيلِ الزُّلَالِ اَلسَّلَامُ
عَلٰى صَالِحِ الْمُؤْمِنِينَ وَوَارِثِ عِلْمِ النَّبِيِّينَ وَالْحَاكِمِ يَوْمَ
الدِّينِ اَلسَّلَامُ عَلٰى شَجَرَةِ التَّقْوٰى وَسَامِعِ السِّرِّ وَالنَّجْوٰى
اَلسَّلَامُ عَلٰى حُجَّةِ اللّٰهِ الْبَالِغَةِ وَنِعْمَتِهِ السَّابِغَةِ وَنِقْمَتِهِ
الدَّامِغَةِ اَلسَّلَامُ عَلَى الصِّرَاطِ الْوَاضِحِ وَالنَّجْمِ اللَّائِحِ
وَالْإِمَامِ النَّاصِحِ وَالزِّنَادِ الْقَادِحِ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ
پس بگو اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ
أَخِي نَبِيِّكَ وَوَلِيِّهِ وَنَاصِرِهِ وَوَصِيِّهِ وَوَزِيرِهِ وَمُسْتَوْدَعِ
عِلْمِهِ وَمَوْضِعِ سِرِّهِ وَبَابِ حِكْمَتِهِ وَالنَّاطِقِ بِحُجَّتِهِ
وَالدَّاعِي إِلٰى شَرِيعَتِهِ وَخَلِيفَتِهِ فِي أُمَّتِهِ وَمُفَرِّجِ الْكَرْبِ

عَنْ وَجْهِهِ قَاصِمِ الْكَفَرَةِ وَمُرْغِمِ الْفَجَرَةِ الَّذِي جَعَلْتَهُ مِنْ
نَبِيِّكَ بِمَنْزِلَةِ هٰرُونَ مِنْ مُوسٰى اَللّٰهُمَّ وَالِ مَنْ وَالاٰهُ
وَعَادِ مَنْ عَادَاهُ وَانْصُرْ مَنْ نَصَرَهُ وَاخْذُلْ مَنْ خَذَلَهُ وَالْعَنْ
مَنْ نَصَبَ لَهُ مِنَ الْاَوَّلِينَ وَالْاٰخِرِينَ وَصَلِّ عَلَيْهِ اَفْضَلَ
مَا صَلَّيْتَ عَلٰى اَحَدٍ مِنْ اَوْصِيَاءِ اَنْبِيَائِكَ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ
پس برگرد بجانب سر از برای حضرت آدم و نوح و در زیارت آدم بگو
اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا صَفِيَّ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا حَبِيبَ اللّٰهِ
اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا نَبِيَّ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا اَمِينَ اللّٰهِ
اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا خَلِيفَةَ اللّٰهِ فِي اَرْضِهِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ
يَا اَبَا الْبَشَرِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ وَعَلٰى رُوحِكَ وَبَدَنِكَ وَعَلَى
الطَّاهِرِينَ مِنْ وُلْدِكَ وَذُرِّيَّتِكَ وَصَلَّى اللّٰهُ عَلَيْكَ صَلٰوةً
لَا يُحْصِيهَا اِلَّا هُوَ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ و در زیارت نوح
علیه السلام بگوید اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا نَبِيَّ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ
يَا صَفِيَّ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَلِيَّ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ
يَا حَبِيبَ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا شَيْخَ الْمُرْسَلِينَ اَلسَّلَامُ

عَلَيْكَ يَا اَمِينَ اللهِ فِي اَرْضِهِ صَلَوَاتُ اللهِ وَسَلَامُهُ عَلَيْكَ وَعَلَى رُوحِكَ وَبَدَنِكَ وَعَلَى الطَّاهِرِينَ مِنْ وُلْدِكَ وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَرَكَاتُهُ پس شش رکعت نماز بخوان هر دو رکعت بیک سلام دو رکعت آن هدیه برای امیر المؤمنین علی علیه السلام و دو رکعت برای آدم و دو رکعت برای نوح علیهما السلام هدیه کن.

زیارت امام حسین علیه السلام

از آنجمله زیارتیست که صفوان جمال از حضرت صادق ع روایت نموده مستحبّ است قبل از زیارت زائر غسل کند با دل خاشع و دیدهٔ گریان برای زیارت حاضر شود پس چون بدر حائر حسینی برسد بگوید اَللهُ اَكْبَرُ كَبِيرًا وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ كَثِيرًا وَسُبْحَانَ اللهِ بُكْرَةً وَاَصِيلًا اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي هَدَانَا لِهٰذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا اَنْ هَدَانَا اللهُ لَقَدْ جَاۤءَتْ رُسُلُ رَبِّنَا بِالْحَقِّ پس بگو اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا رَسُولَ اللهِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا نَبِيَّ اللهِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا خَاتَمَ النَّبِيِّينَ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا سَيِّدَ الْمُرْسَلِينَ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا حَبِيبَ اللهِ اَلسَّلَامُ

عَلَيْكَ يَا اَمِيْرَ الْمُؤْمِنِيْنَ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا سَيِّدَ الْوَصِيِّيْنَ
اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا قَآئِدَ الْغُرِّ الْمُحَجَّلِيْنَ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَابْنَ
فَاطِمَةَ سَيِّدَةِ نِسَاءِ الْعَالَمِيْنَ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ وَعَلَى
الْاَئِمَّةِ مِنْ وُلْدِكَ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَصِيَّ اَمِيْرِ الْمُؤْمِنِيْنَ
اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ اَيُّهَا الصِّدِّيْقُ الشَّهِيْدُ اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ
يَا مَلٰٓئِكَةَ اللّٰهِ الْمُقِيْمِيْنَ فِيْ هٰذَا الْمَقَامِ الشَّرِيْفِ اَلسَّلَامُ
عَلَيْكُمْ يَا مَلٰٓئِكَةَ رَبِّيَ الْمُحْدِقِيْنَ بِقَبْرِ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ
اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ مِنِّيْ اَبَدًا مَا بَقِيْتُ وَبَقِيَ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ
پس میگوئی اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا اَبَا عَبْدِ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ
يَابْنَ رَسُوْلِ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَابْنَ اَمِيْرِ الْمُؤْمِنِيْنَ
عَبْدُكَ وَابْنُ عَبْدِكَ وَابْنُ اَمَتِكَ الْمُقِرُّ بِالرِّقِّ وَالتَّارِكُ
لِلْخِلَافِ عَلَيْكُمْ وَالْمُوَالِيْ لِوَلِيِّكُمْ وَالْمُعَادِيْ لِعَدُوِّكُمْ
قَصَدَ حَرَمَكَ وَاسْتَجَارَ بِمَشْهَدِكَ وَتَقَرَّبَ اِلَيْكَ بِقَصْدِكَ
ءَاَدْخُلُ يَا رَسُوْلَ اللّٰهِ ءَاَدْخُلُ يَا نَبِيَّ اللّٰهِ ءَاَدْخُلُ يَا
اَمِيْرَ الْمُؤْمِنِيْنَ ءَاَدْخُلُ يَا سَيِّدَ الْوَصِيِّيْنَ ءَاَدْخُلُ يَا

فَاطِمَةَ سَيِّدَةِ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ ءَادْخُلُ يَا مَوْلَايَ يَا بْنَ
رَسُولِ اللهِ پس اگر دلت خاشع و دیده ات گریان شد پس علامت
رخصت است پس داخل شو و بگو اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الْوَاحِدِ الْاَحَدِ الْفَرْدِ
الصَّمَدِ الَّذِي هَدَانِي لِوِلَايَتِكَ وَخَصَّنِي بِزِيَارَتِكَ
وَسَهَّلَ لِي قَصْدَكَ پس میروی تا در قبهٔ مطهره و بایست محاذی
بالای سر و بگو اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ اٰدَمَ صِفْوَةِ اللهِ
اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ نُوحٍ نَبِيِّ اللهِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا
وَارِثَ اِبْرَاهِيمَ خَلِيلِ اللهِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ مُوسٰى
كَلِيمِ اللهِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ عِيسٰى رُوحِ اللهِ اَلسَّلَامُ
عَلَيْكَ يَا وَارِثَ مُحَمَّدٍ حَبِيبِ اللهِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ
اَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بْنَ مُحَمَّدٍ الْمُصْطَفٰى
اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بْنَ عَلِيٍّ الْمُرْتَضٰى اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بْنَ
فَاطِمَةَ الزَّهْرَاءِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بْنَ خَدِيجَةَ الْكُبْرٰى
اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ثَارَ اللهِ وَابْنَ ثَارِهِ وَالْوِتْرَ الْمَوْتُورَ اَشْهَدُ
اَنَّكَ قَدْ اَقَمْتَ الصَّلٰوةَ وَاٰتَيْتَ الزَّكٰوةَ وَاَمَرْتَ بِالْمَعْرُوفِ

وَنَهَيْتَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَاَطَعْتَ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ حَتّٰى اَتٰيكَ الْيَقِيْنُ
فَلَعَنَ اللّٰهُ اُمَّةً قَتَلَتْكَ وَلَعَنَ اللّٰهُ اُمَّةً ظَلَمَتْكَ وَلَعَنَ
اللّٰهُ اُمَّةً سَمِعَتْ بِذٰلِكَ فَرَضِيَتْ بِهٖ يَا مَوْلَايَ يَا اَبَا عَبْدِ
اللّٰهِ اَشْهَدُ اَنَّكَ كُنْتَ نُوْرًا فِي الْاَصْلَابِ الشَّامِخَةِ وَالْاَرْحَامِ
الْمُطَهَّرَةِ لَمْ تُنَجِّسْكَ الْجَاهِلِيَّةُ بِاَنْجَاسِهَا وَلَمْ تُلْبِسْكَ مِنْ
مُدْلَهِمَّاتِ ثِيَابِهَا وَاَشْهَدُ اَنَّكَ مِنْ دَعَائِمِ الدِّيْنِ وَاَرْكَانِ
الْمُؤْمِنِيْنَ وَاَشْهَدُ اَنَّكَ الْاِمَامُ الْبَرُّ التَّقِيُّ الرَّضِيُّ الزَّكِيُّ
الْهَادِي الْمَهْدِيُّ وَاَشْهَدُ اَنَّ الْاَئِمَّةَ مِنْ وُلْدِكَ كَلِمَةُ
التَّقْوٰى وَاَعْلَامُ الْهُدٰى وَالْعُرْوَةُ الْوُثْقٰى وَالْحُجَّةُ عَلٰى
اَهْلِ الدُّنْيَا وَاُشْهِدُ اللّٰهَ وَمَلٰٓئِكَتَهٗ وَاَنْبِيَآئَهٗ وَرُسُلَهٗ
اَنِّيْ بِكُمْ مُؤْمِنٌ وَبِاِيَابِكُمْ مُوْقِنٌ بِشَرَايِعِ دِيْنِيْ وَخَوَاتِيْمِ
عَمَلِيْ وَقَلْبِيْ لِقَلْبِكُمْ سِلْمٌ وَاَمْرِيْ لِاَمْرِكُمْ مُتَّبِعٌ صَلَوَاتُ
اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَعَلٰى اَرْوَاحِكُمْ وَعَلٰى اَجْسَادِكُمْ وَعَلٰى اَجْسَامِكُمْ
وَعَلٰى شَاهِدِكُمْ وَعَلٰى غَائِبِكُمْ وَعَلٰى ظَاهِرِكُمْ وَعَلٰى بَاطِنِكُمْ
پس بیانداز خود را بر قبر و ببوس آن را و بگو بِاَبِيْ اَنْتَ وَاُمِّيْ يَا ابْنَ

رَسُوْلِ اللهِ بِاَبِي اَنْتَ وَاُمِّي يَا اَبَا عَبْدِ اللهِ لَقَدْ عَظُمَتِ
الرَّزِيَّةُ وَجَلَّتِ الْمُصِيبَةُ بِكَ عَلَيْنَا وَعَلى جَمِيعِ اَهْلِ السَّمٰوَاتِ
وَالْاَرْضِ فَلَعَنَ اللهُ اُمَّةً اَسْرَجَتْ وَاَلْجَمَتْ وَتَهَيَّاتْ
لِقِتَالِكَ يَا مَوْلَايَ يَا اَبَا عَبْدِ اللهِ قَصَدْتُ حَرَمَكَ
وَاَتَيْتُ اِلى مَشْهَدِكَ اَسْئَلُ اللهَ بِالشَّانِ الَّذِي لَكَ
عِنْدَهُ وَبِالْمَحَلِّ الَّذِي لَكَ لَدَيْهِ اَنْ يُصَلِّيَ عَلى مُحَمَّدٍ وَاٰلِ
مُحَمَّدٍ وَاَنْ يَجْعَلَنِي مَعَكُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ پس بر خيز
و دو ركعت نماز در بالاى سر بگذار بخوان در آن دو ركعت هر سوره كه
خواهى پس چون از نماز فارغ شدى بگو اَللّٰهُمَّ اِنِّي صَلَّيْتُ وَرَكَعْتُ
وَسَجَدْتُ لَكَ وَحْدَكَ لَا شَرِيكَ لَكَ لِاَنَّ الصَّلٰوةَ وَالرُّكُوعَ
وَالسُّجُودَ لَا يَكُونُ اِلَّا لَكَ لِاَنَّكَ اَنْتَ اللهُ لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ
اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلى مُحَمَّدٍ وَاٰلِ مُحَمَّدٍ وَاَبْلِغْهُمْ عَنِّي اَفْضَلَ
السَّلَامِ وَالتَّحِيَّةِ وَارْدُدْ عَلَيَّ مِنْهُمُ السَّلَامَ اَللّٰهُمَّ وَ
هَاتَانِ الرَّكْعَتَانِ هَدِيَّةٌ مِنِّي اِلى مَوْلَايَ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ
عَلَيْهِمَا السَّلَامُ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلى مُحَمَّدٍ وَعَلَيْهِ وَتَقَبَّلْ

مِنّي وَاجْزِني عَلى ذٰلِكَ بِاَفْضَلِ اَمَلي وَرَجائي فيكَ وَفي
وَلِيِّكَ يا وَلِيَّ الْمُؤْمِنينَ پس برخيز و برو پائين قبر آنحضرت
و بايست نزد سر علي بن الحسين عليهما السلام و بگو اَلسَّلامُ عَلَيْكَ
يَا بْنَ رَسُولِ اللهِ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يَا بْنَ نَبِيِّ اللهِ اَلسَّلامُ
عَلَيْكَ يَا بْنَ اَميرِ الْمُؤْمِنينَ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يَا بْنَ الْحُسَيْنِ
الشَّهيدِ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ اَيُّهَا الشَّهيدُ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ
اَيُّهَا الْمَظْلُومُ وَابْنُ الْمَظْلُومِ لَعَنَ اللهُ اُمَّةً قَتَلَتْكَ وَلَعَنَ
اللهُ اُمَّةً ظَلَمَتْكَ وَلَعَنَ اللهُ اُمَّةً سَمِعَتْ بِذٰلِكَ فَرَضِيَتْ
بِهِ پس بيفكن خود را بر قبرش و ببوس آن را و بگو اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا
وَلِيَّ اللهِ وَابْنَ وَلِيِّهِ لَقَدْ عَظُمَتِ الْمُصيبَةُ وَجَلَّتِ
الرَّزِيَّةُ بِكَ عَلَيْنا وَعَلى جَميعِ الْمُسْلِمينَ فَلَعَنَ اللهُ اُمَّةً
قَتَلَتْكَ وَاَبْرَءُ اِلَى اللهِ وَاِلَيْكَ مِنْهُمْ پس بيرون بيا از
دري كه پائين پاي علي بن الحسين عليهما السلام است و متوجه شو
بسوي شهداء و بگو اَلسَّلامُ عَلَيْكُمْ يا اَوْلِياءَ اللهِ وَاَحِبّائَهُ
اَلسَّلامُ عَلَيْكُمْ يا اَصْفِياءَ اللهِ وَاَوِدّائَهُ اَلسَّلامُ عَلَيْكُمْ

يَا أَنْصَارَ دِيْنِ اللهِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا أَنْصَارَ رَسُوْلِ اللهِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا أَنْصَارَ أَمِيْرِ الْمُؤْمِنِيْنَ اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا أَنْصَارَ فَاطِمَةَ سَيِّدَةِ نِسَاءِ الْعَالَمِيْنَ اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا أَنْصَارَ أَبِيْ مُحَمَّدِ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ الْوَلِيِّ النَّاصِحِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا أَنْصَارَ أَبِيْ عَبْدِ اللهِ بِأَبِيْ أَنْتُمْ وَأُمِّيْ طِبْتُمْ وَطَابَتِ الْأَرْضُ الَّتِيْ فِيْهَا دُفِنْتُمْ وَفُزْتُمْ فَوْزًا عَظِيْمًا فَيَا لَيْتَنِيْ كُنْتُ مَعَكُمْ فَأَفُوْزَ مَعَكُمْ پس برگرد ببالای سر حضرت امام حسین علیه السّلام و دعا کن از برای خود و اهل و اولاد و پدر و مادر و برادران و اقرباء و ارحام و خویشان و صاحبان حق امید است که دعا رد نگردد و حوائج مستجاب شود انشاء الله تعالیٰ

زیارت حضرت عباس علیه السلام

شیخ اجل ابوالقاسم جعفر بن محمّد بن قولویه قمی متوفی ۳۶۷ سنه هجری در کامل الزیارة روایت نموده که ابوحمزهٔ ثمالی از حضرت امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که چون اراده نمائی زیارت قبر عباس بن علی علیه السّلام که بر کنار شط فرات محاذی حائر واقع گردیده

است بر در روضه بایست و بگو سَلَامُ اللهِ وَسَلَامُ مَلَائِكَتِهِ
الْمُقَرَّبِينَ وَاَنْبِيَائِهِ الْمُرْسَلِينَ وَعِبَادِهِ الصَّالِحِينَ وَجَمِيعِ
الشُّهَدَآءِ وَالصِّدِّيقِينَ وَالزَّاكِيَاتِ الطَّيِّبَاتِ فِيمَا
تَغْتَدِي وَتَرُوحُ عَلَيْكَ يَابْنَ اَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ اَشْهَدُ لَكَ
بِالتَّسْلِيمِ وَالتَّصْدِيقِ وَالْوَفَآءِ وَالنَّصِيحَةِ لِخَلَفِ النَّبِيِّ صَلَّى
اللهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهِ الْمُرْسَلِ وَالسِّبْطِ الْمُنْتَجَبِ وَالدَّلِيلِ الْعَالِمِ
وَالْوَصِيِّ الْمُبَلِّغِ وَالْمَظْلُومِ الْمُهْتَضَمِ فَجَزَاكَ اللهُ عَنْ رَسُولِهِ
وَعَنْ اَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَعَنِ الْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ صَلَوَاتُ اللهِ
عَلَيْهِمْ اَفْضَلَ الْجَزَآءِ بِمَا صَبَرْتَ وَاحْتَسَبْتَ وَاَعَنْتَ فَنِعْمَ
عُقْبَى الدَّارِ لَعَنَ اللهُ مَنْ قَتَلَكَ وَلَعَنَ اللهُ مَنْ جَهِلَ
حَقَّكَ وَاسْتَخَفَّ بِحُرْمَتِكَ وَلَعَنَ اللهُ مَنْ حَالَ بَيْنَكَ
وَبَيْنَ مَآءِ الْفُرَاتِ اَشْهَدُ اَنَّكَ قُتِلْتَ مَظْلُومًا وَاَنَّ اللهَ
مُنْجِزٌ لَكُمْ مَا وَعَدَكُمْ جِئْتُكَ يَابْنَ اَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَافِدًا
اِلَيْكُمْ وَقَلْبِي مُسَلِّمٌ لَكُمْ وَتَابِعٌ وَاَنَا لَكُمْ تَابِعٌ وَنُصْرَتِي
لَكُمْ مُعَدَّةٌ حَتّٰى يَحْكُمَ اللهُ وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ فَمَعَكُمْ

مَعَكُمْ لَا مَعَ عَدُوِّكُمْ إِنِّي بِكُمْ وَبِإِيَابِكُمْ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَبِمَنْ خَالَفَكُمْ وَقَتَلَكُمْ مِنَ الْكَافِرِينَ قَتَلَ اللهُ أُمَّةً قَتَلَتْكُمْ بِالْأَيْدِي وَالْأَلْسُنِ پس داخل روضه شو و خود را بضریح بچسبان وبگو اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْعَبْدُ الصَّالِحُ الْمُطِيعُ لِلّٰهِ وَلِرَسُولِهِ وَلِأَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِمْ وَسَلَّمَ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَرَكَاتُهُ وَمَغْفِرَتُهُ وَرِضْوَانُهُ وَعَلَى رُوحِكَ وَبَدَنِكَ أَشْهَدُ وَأُشْهِدُ اللهَ أَنَّكَ مَضَيْتَ عَلَى مَا مَضَى بِهِ الْبَدْرِيُّونَ وَالْمُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللهِ الْمُنَاصِحُونَ لَهُ فِي جِهَادِ أَعْدَائِهِ الْمُبَالِغُونَ فِي نُصْرَةِ أَوْلِيَائِهِ الذَّابُّونَ عَنْ أَحِبَّائِهِ فَجَزَاكَ اللهُ أَفْضَلَ الْجَزَاءِ وَأَكْثَرَ الْجَزَاءِ وَأَوْفَرَ الْجَزَاءِ وَأَوْفَى جَزَاءِ أَحَدٍ مِمَّنْ وَفَى بِبَيْعَتِهِ وَاسْتَجَابَ لَهُ دَعْوَتَهُ وَأَطَاعَ وُلَاةَ أَمْرِهِ أَشْهَدُ أَنَّكَ قَدْ بَالَغْتَ فِي النَّصِيحَةِ وَأَعْطَيْتَ غَايَةَ الْمَجْهُودِ فَبَعَثَكَ اللهُ فِي الشُّهَدَاءِ وَجَعَلَ رُوحَكَ مَعَ أَرْوَاحِ السُّعَدَاءِ وَأَعْطَاكَ مِنْ جِنَانِهِ أَفْسَحَهَا مَنْزِلًا

وَاَفْضَلَهَا غُرَفًا وَرَفَعَ ذِكْرَكَ فِي عِلِّيِّينَ وَحَشَرَكَ مَعَ النَّبِيِّينَ
وَالصِّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَآءِ وَالصَّالِحِينَ وَحَسُنَ اُولٰئِكَ
رَفِيقًا اَشْهَدُ اَنَّكَ لَمْ تَهِنْ وَلَمْ تَنْكُلْ وَاَنَّكَ مَضَيْتَ عَلٰى
بَصِيرَةٍ مِنْ اَمْرِكَ مُقْتَدِيًا بِالصَّالِحِينَ وَمُتَّبِعًا لِلنَّبِيِّينَ
فَجَمَعَ اللّٰهُ بَيْنَنَا وَبَيْنَكَ وَبَيْنَ رَسُولِهِ وَاَوْلِيَآئِهِ فِي
مَنَازِلِ الْمُخْبِتِينَ فَاِنَّهُ اَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ پس برو بسمت بالای
سر و دو رکعت نماز بخوان و بعد از نماز بگو اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ
وَاٰلِ مُحَمَّدٍ وَلَا تَدَعْ لِي فِي هٰذَا الْمَكَانِ الْمُكَرَّمِ وَالْمَشْهَدِ
الْمُعَظَّمِ ذَنْبًا اِلَّا غَفَرْتَهُ وَلَا هَمًّا اِلَّا فَرَّجْتَهُ وَلَا مَرَضًا
اِلَّا شَفَيْتَهُ وَلَا عَيْبًا اِلَّا سَتَرْتَهُ وَلَا رِزْقًا اِلَّا بَسَطْتَهُ وَلَا
خَوْفًا اِلَّا اٰمَنْتَهُ وَلَا شَمْلًا اِلَّا جَمَعْتَهُ وَلَا غَآئِبًا اِلَّا حَفِظْتَهُ
وَاَدْنَيْتَهُ وَلَا حَاجَةً مِنْ حَوَآئِجِ الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ لَكَ فِيهَا
رِضًى وَلِيَ فِيهَا صَلَاحٌ اِلَّا قَضَيْتَهَا يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ
پس برگرد بسوی ضریح و نزد پاها بایست و بگو اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا
اَبَا الْفَضْلِ الْعَبَّاسَ ابْنَ اَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ

يَابْنَ سَيِّدِ الْوَصِيِّيْنَ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَابْنَ اَوَّلِ الْقَوْمِ اِسْلَامًا
وَاَقْدَمِهِمْ اِيْمَانًا وَاَقْوَمِهِمْ بِدِيْنِ اللّٰهِ وَاَحْوَطِهِمْ عَلَى الْاِسْلَامِ
اَشْهَدُ لَقَدْ نَصَحْتَ لِلّٰهِ وَلِرَسُوْلِهٖ وَلِاَخِيْكَ فَنِعْمَ الْاَخُ
الْمُوَاسِيْ فَلَعَنَ اللّٰهُ اُمَّةً قَتَلَتْكَ وَلَعَنَ اللّٰهُ اُمَّةً ظَلَمَتْكَ
وَلَعَنَ اللّٰهُ اُمَّةً اِسْتَحَلَّتْ مِنْكَ الْمَحَارِمَ وَانْتَهَكَتْ
حُرْمَةَ الْاِسْلَامِ فَنِعْمَ الصَّابِرُ الْمُجَاهِدُ الْمُحَامِيْ النَّاصِرُ
وَالْاَخُ الدَّافِعُ عَنْ اَخِيْهِ الْمُجِيْبُ اِلٰى طَاعَةِ رَبِّهٖ الرَّاغِبُ
فِيْمَا زَهِدَ فِيْهِ غَيْرُهٗ مِنَ الثَّوَابِ الْجَزِيْلِ وَالثَّنَآءِ الْجَمِيْلِ
وَاَلْحَقَكَ اللّٰهُ بِدَرَجَةِ اٰبَآئِكَ فِيْ جَنَّاتِ النَّعِيْمِ اَللّٰهُمَّ
اِنِّيْ تَعَرَّضْتُ لِزِيَارَةِ اَوْلِيَآئِكَ رَغْبَةً فِيْ ثَوَابِكَ وَرَجَآءً
لِمَغْفِرَتِكَ وَجَزِيْلِ اِحْسَانِكَ فَاَسْئَلُكَ اَنْ تُصَلِّيَ عَلٰى
مُحَمَّدٍ وَّاٰلِهِ الطَّاهِرِيْنَ وَاَنْ تَجْعَلَ رِزْقِيْ بِهِمْ دَآرًّا وَعَيْشِيْ
بِهِمْ قَآرًّا وَزِيَارَتِيْ بِهِمْ مَقْبُوْلَةً وَحَيٰوتِيْ بِهِمْ طَيِّبَةً
وَاَدْرِجْنِيْ اِدْرَاجَ الْمُكْرَمِيْنَ وَاجْعَلْنِيْ مِمَّنْ يَنْقَلِبُ مِنْ
زِيَارَةِ مَشَاهِدِ اَحِبَّآئِكَ مُفْلِحًا مُنْجِحًا قَدِ اسْتَوْجَبَ

غُفْرَانَ الذُّنُوبِ وَسَتْرَ الْعُيُوبِ وَكَشْفَ الْكُرُوبِ اِنَّكَ
اَهْلُ التَّقْوٰى وَاَهْلُ الْمَغْفِرَةِ و چون خواهى وداع كنى آنحضرت را
پس برو نزد قبر شريف و بگو اين را كه در روايت ابو حمزهٔ ثمالى است علماء
نيز ذكر كرده اند اَسْتَوْدِعُكَ اللهَ وَاَسْتَرْعِيكَ وَاَقْرَءُ عَلَيْكَ
السَّلَامَ اٰمَنَّا بِاللهِ وَبِرَسُولِهِ وَبِكِتَابِهِ وَبِمَا جَاءَ بِهِ
مِنْ عِنْدِ اللهِ فَاكْتُبْنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ اَللّٰهُمَّ لَا تَجْعَلْهُ
آخِرَ الْعَهْدِ مِنْ زِيَارَتِي قَبْرَ ابْنِ اَخِي رَسُولِكَ صَلَّى
اللهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهِ وَارْزُقْنِي زِيَارَتَهُ اَبَدًا مَا اَبْقَيْتَنِي
وَاحْشُرْنِي مَعَهُ وَمَعَ اٰبَائِهِ فِي الْجِنَانِ وَعَرِّفْ بَيْنِي
وَبَيْنَهُ وَبَيْنَ رَسُولِكَ وَاَوْلِيَائِكَ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى
مُحَمَّدٍ وَاٰلِ مُحَمَّدٍ وَتَوَفَّنِي عَلَى الْاِيمَانِ بِكَ وَالتَّصْدِيقِ
بِرَسُولِكَ وَالْوِلَايَةِ لِعَلِيِّ بْنِ اَبِي طَالِبٍ وَالْاَئِمَّةِ مِنْ
وُلْدِهِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ وَالْبَرَائَةِ مِنْ عَدُوِّهِمْ فَاِنِّي قَدْ
رَضِيتُ يَا رَبِّي بِذٰلِكَ وَصَلَّى اللهُ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَاٰلِ مُحَمَّدٍ
پس دعا كن از براى خود و برادران و خواهران خود و وابستگان

و مؤمنین که برآورده است انشاء الله تعالی

زیارت امام موسی کاظم علیه السّلام

چون بدر حرم رسی بگو اَللهُ اَکْبَرُ اَللهُ اَکْبَرُ لَا اِلٰهَ اِلَّا اللهُ وَاللهُ اَکْبَرُ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَلٰی هِدَایَتِهٖ لِدِیْنِهٖ وَالتَّوْفِیْقِ لِمَا دَعَا اِلَیْهِ مِنْ سَبِیْلِهٖ اَللّٰهُمَّ اِنَّكَ اَکْرَمُ مَقْصُوْدٍ وَاَکْرَمُ مَاْتِیٍّ وَقَدْ اَتَیْتُكَ مُتَقَرِّبًا اِلَیْكَ بِابْنِ بِنْتِ نَبِیِّكَ صَلَوَاتُكَ عَلَیْهِ وَعَلٰی اٰبَائِهِ الطَّاهِرِیْنَ وَاَبْنَائِهِ الطَّیِّبِیْنَ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَاٰلِ مُحَمَّدٍ وَلَا تُخَیِّبْ سَعْیِیْ وَلَا تَقْطَعْ رَجَائِیْ وَاجْعَلْنِیْ عِنْدَكَ وَجِیْهًا فِی الدُّنْیَا وَالْاٰخِرَةِ وَمِنَ الْمُقَرَّبِیْنَ پس داخل شو و مقدّم دار پای راست خود را و بگو بِسْمِ اللهِ وَبِاللهِ وَفِیْ سَبِیْلِ اللهِ وَعَلٰی مِلَّةِ رَسُوْلِ اللهِ صَلَّی اللهُ عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِیْ وَلِوَالِدَیَّ وَلِجَمِیْعِ الْمُؤْمِنِیْنَ وَالْمُؤْمِنَاتِ پس همینکه رسیدی بدر قبهٔ شریفه بایست و اذن طلب کن و بگو ءَاَدْخُلُ یَا رَسُوْلَ اللهِ ءَاَدْخُلُ یَا نَبِیَّ اللهِ ءَاَدْخُلُ یَا مُحَمَّدَ بْنَ عَبْدِ اللهِ ءَاَدْخُلُ یَا اَمِیْرَ الْمُؤْمِنِیْنَ

ءَاَدْخُلُ یَا اَبَا مُحَمَّدٍ الْحَسَنِ ءَاَدْخُلُ یَا اَبَا عَبْدِ اللهِ الْحُسَیْنِ
ءَاَدْخُلُ یَا اَبَا مُحَمَّدٍ عَلِيَّ بْنَ الْحُسَیْنِ ءَاَدْخُلُ یَا اَبَا جَعْفَرٍ
مُحَمَّدَ بْنَ عَلِيٍّ ءَاَدْخُلُ یَا اَبَا عَبْدِ اللهِ جَعْفَرَ بْنَ مُحَمَّدٍ
ءَاَدْخُلُ یَا مَوْلَایَ یَا اَبَا الْحَسَنِ مُوسَی بْنَ جَعْفَرٍ ءَاَدْخُلُ
یَا مَوْلَايَ یَا اَبَا جَعْفَرٍ ءَاَدْخُلُ یَا مَوْلَايَ مُحَمَّدَ بْنَ عَلِيٍّ
پس داخل شو و چهار مرتبه بگو اَللهُ اَکْبَرُ پس بایست مقابل
قبر و قبله را پشت کتف خود قرار بده پس بگو اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ یَا وَلِيَّ
اللهِ وَابْنَ وَلِیِّهِ اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ یَا حُجَّةَ اللهِ وَابْنَ حُجَّتِهِ
اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ یَا صَفِيَّ اللهِ وَابْنَ صَفِیِّهِ اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ
یَا اَمِینَ اللهِ وَابْنَ اَمِینِهِ اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ یَا نُورَ اللهِ
فِي ظُلُمَاتِ الْاَرْضِ اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ یَا اِمَامَ الْهُدٰی
اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ یَا عَلَمَ الدِّینِ وَالتُّقٰی اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ
یَا خَازِنَ عِلْمِ النَّبِیِّینَ اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ یَا خَازِنَ عِلْمِ
الْمُرْسَلِینَ اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ یَا نَائِبَ الْاَوْصِیَاءِ السَّابِقِینَ
اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ یَا مَعْدِنَ الْوَحْيِ الْمُبِینِ اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ

يَا صَاحِبَ الْعِلْمِ الْيَقِينِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا عَيْبَةَ عِلْمِ الْمُرْسَلِيْنَ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ اَيُّهَا الْاِمَامُ الصَّالِحُ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ اَيُّهَا الْاِمَامُ الزَّاهِدُ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ اَيُّهَا الْاِمَامُ الْعَابِدُ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ اَيُّهَا الْاِمَامُ السَّيِّدُ الرَّشِيْدُ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ اَيُّهَا الْمَقْتُوْلُ الشَّهِيْدُ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بْنَ رَسُوْلِ اللّٰهِ وَابْنَ وَصِيِّهِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَوْلَايَ مُوْسَى بْنَ جَعْفَرٍ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ اَشْهَدُ اَنَّكَ قَدْ بَلَّغْتَ عَنِ اللّٰهِ مَا حَمَّلَكَ وَحَفِظْتَ مَا اسْتَوْدَعَكَ وَحَلَّلْتَ حَلَالَ اللّٰهِ وَحَرَّمْتَ حَرَامَ اللّٰهِ وَاَقَمْتَ اَحْكَامَ اللّٰهِ وَتَلَوْتَ كِتَابَ اللّٰهِ وَصَبَرْتَ عَلَى الْاَذٰى فِيْ جَنْبِ اللّٰهِ وَجَاهَدْتَ فِي اللّٰهِ حَقَّ جِهَادِهِ حَتّٰى اَتٰيكَ الْيَقِيْنُ وَاَشْهَدُ اَنَّكَ مَضَيْتَ عَلٰى مَا مَضٰى عَلَيْهِ اٰبَاؤُكَ الطَّاهِرُوْنَ وَاَجْدَادُكَ الطَّيِّبُوْنَ الْاَوْصِيَاءُ الْهَادُوْنَ الْاَئِمَّةُ الْمَهْدِيُّوْنَ لَمْ تُؤْثِرْ عَمًى عَلٰى هُدًى وَلَمْ تَمِلْ مِنْ حَقٍّ اِلٰى بَاطِلٍ وَاَشْهَدُ اَنَّكَ نَصَحْتَ لِلّٰهِ وَلِرَسُوْلِهِ وَلِاَمِيْرِ الْمُؤْمِنِيْنَ وَاَنَّكَ

أَدَّيْتَ الْأَمَانَةَ وَاجْتَنَبْتَ الْخِيَانَةَ وَأَقَمْتَ الصَّلٰوةَ وَاٰتَيْتَ
الزَّكٰوةَ وَأَمَرْتَ بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَيْتَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَعَبَدْتَ اللّٰهَ
مُخْلِصًا مُجْتَهِدًا مُحْتَسِبًا حَتّٰى أَتٰيكَ الْيَقِيْنُ فَجَزَاكَ اللّٰهُ
عَنِ الْإِسْلَامِ وَأَهْلِهِ أَفْضَلَ الْجَزَاءِ وَأَشْرَفَ الْجَزَاءِ أَتَيْتُكَ
يَا ابْنَ رَسُوْلِ اللّٰهِ زَائِرًا عَارِفًا بِحَقِّكَ مُقِرًّا بِفَضْلِكَ مُحْتَمِلًا
لِعِلْمِكَ مُحْتَجِبًا بِذِمَّتِكَ عَائِذًا بِقَبْرِكَ لَائِذًا بِضَرِيْحِكَ
مُسْتَشْفِعًا بِكَ إِلَى اللّٰهِ مُوَالِيًا لِأَوْلِيَائِكَ مُعَادِيًا
لِأَعْدَائِكَ مُسْتَبْصِرًا بِشَأْنِكَ وَبِالْهُدٰى الَّذِيْ أَنْتَ
عَلَيْهِ عَالِمًا بِضَلَالَةِ مَنْ خَالَفَكَ وَبِالْعَمٰى الَّذِيْ هُمْ
عَلَيْهِ بِأَبِيْ أَنْتَ وَأُمِّيْ وَنَفْسِيْ وَأَهْلِيْ وَمَالِيْ وَوَلَدِيْ
يَا ابْنَ رَسُوْلِ اللّٰهِ أَتَيْتُكَ مُتَقَرِّبًا بِزِيَارَتِكَ إِلَى اللّٰهِ تَعَالٰى
وَمُسْتَشْفِعًا بِكَ إِلَيْهِ فَاشْفَعْ لِيْ عِنْدَ رَبِّكَ لِيَغْفِرَ لِيْ
ذُنُوْبِيْ وَيَعْفُوَ عَنْ جُرْمِيْ وَيَتَجَاوَزَ عَنْ سَيِّئَاتِيْ وَيَمْحُوَ عَنِّيْ
خَطِيْئَاتِيْ وَيُدْخِلَنِيَ الْجَنَّةَ وَيَتَفَضَّلَ عَلَيَّ بِمَا هُوَ أَهْلُهُ
وَيَغْفِرَ لِيْ وَلِاٰبَائِيْ وَلِإِخْوَانِيْ وَأَخَوَاتِيْ وَلِجَمِيْعِ الْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنَاتِ

فِي مَشَارِقِ الْأَرْضِ وَمَغَارِبِهَا بِفَضْلِهِ وَجُودِهِ وَمَنِّهِ پس
بیانداز خود را بر قبر و ببوس آن را و بگذار دو طرف روی خود را بر آن
و دعا کن بآنچه میخواهی پس برگرد بجانب سر و بگو اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا
مَوْلَايَ يَا مُوسَى بْنَ جَعْفَرٍ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ أَشْهَدُ
أَنَّكَ الْإِمَامُ الْهَادِي وَالْوَلِيُّ الْمُرْشِدُ وَأَنَّكَ مَعْدِنُ
التَّنْزِيلِ وَصَاحِبُ التَّأْوِيلِ وَحَامِلُ التَّوْرٰيةِ وَالْإِنْجِيلِ
وَالْعَالِمُ الْعَادِلُ وَالصَّادِقُ الْعَامِلُ يَا مَوْلَايَ أَنَا أَبْرَءُ إِلَى
اللّٰهِ مِنْ أَعْدَائِكَ وَأَتَقَرَّبُ إِلَى اللّٰهِ بِمُوَالاتِكَ فَصَلَّى
اللّٰهُ عَلَيْكَ وَعَلَى آبَائِكَ وَأَجْدَادِكَ وَأَبْنَائِكَ وَشِيعَتِكَ
وَمُحِبِّيكَ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ پس دو رکعت نماز زیارت بخوان

زیارت امام محمد تقی علیه السلام

چون زائر از زیارت حضرت امام موسی کاظم ع فارغ گردید نزد قبر
حضرت امام محمد جواد ایستاده و بگوید اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَبَا جَعْفَرٍ
مُحَمَّدَ بْنَ عَلِيٍّ الْبَرَّ التَّقِيَّ الْإِمَامَ الْوَفِيَّ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ
أَيُّهَا الرَّضِيُّ الزَّكِيُّ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَلِيَّ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ

عَلَيْكَ يَا نَجِيَّ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا سَفِيْرَ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ
عَلَيْكَ يَا سِرَّ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ضِيَآءَ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ
عَلَيْكَ يَا سَنَآءَ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا كَلِمَةَ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ
عَلَيْكَ يَا رَحْمَةَ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ اَيُّهَا النُّوْرُ السَّاطِعُ
اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ اَيُّهَا الْبَدْرُ الطَّالِعُ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ اَيُّهَا
الطَّيِّبُ مِنَ الطَّيِّبِيْنَ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ اَيُّهَا الطَّاهِرُ مِنَ الْمُطَهَّرِيْنَ
اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ اَيُّهَا الْاٰيَةُ الْعُظْمٰى اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ اَيُّهَا
الْحُجَّةُ الْكُبْرٰى اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ اَيُّهَا الْمُطَهَّرُ مِنَ الزَّلَاتِ
اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ اَيُّهَا الْمُنَزَّهُ عَنِ الْمُعْضِلَاتِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ
اَيُّهَا الْعَلِيُّ عَنْ نَقْصِ الْاَوْصَافِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ اَيُّهَا الرَّضِيُّ
عِنْدَ الْاَشْرَافِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا عَمُوْدَ الدِّيْنِ اَشْهَدُ اَنَّكَ وَلِيُّ
اللّٰهِ وَحُجَّتُهٗ فِيْ اَرْضِهٖ وَاَنَّكَ جَنْبُ اللّٰهِ وَخِيَرَةُ اللّٰهِ
وَمُسْتَوْدَعُ عِلْمِ اللّٰهِ وَعِلْمِ الْاَنْبِيَآءِ وَرُكْنُ الْاِيْمَانِ
وَتَرْجُمَانُ الْقُرْاٰنِ وَاَشْهَدُ اَنَّ مَنِ اتَّبَعَكَ عَلَى الْحَقِّ
وَالْهُدٰى وَاَنَّ مَنْ اَنْكَرَكَ وَنَصَبَ لَكَ الْعَدَاوَةَ عَلٰى

الضَّلَالَةِ وَالرَّدٰى اَبْرَءُ اِلَى اللّٰهِ وَاِلَيْكَ مِنْهُمْ فِي الدُّنْيَا
وَالْاٰخِرَةِ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ مَا بَقِيتُ وَبَقِيَ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ

وبگو درصلوات برآنحضرت اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَاَهْلِ بَيْتِهٖ
وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ الزَّكِيِّ التَّقِيِّ وَالْبَرِّ الْوَفِيِّ وَالْمُهَذَّبِ
النَّقِيِّ هَادِي الْاُمَّةِ وَوَارِثِ الْاَئِمَّةِ وَخَازِنِ الرَّحْمَةِ
وَيَنْبُوعِ الْحِكْمَةِ وَقَائِدِ الْبَرَكَةِ وَعَدِيلِ الْقُرْاٰنِ فِي الطَّاعَةِ
وَوَاحِدِ الْاَوْصِيَاءِ فِي الْاِخْلَاصِ وَالْعِبَادَةِ وَحُجَّتِكَ الْعُلْيَا
وَمَثَلِكَ الْاَعْلٰى وَكَلِمَتِكَ الْحُسْنٰى الدَّاعِي اِلَيْكَ وَالدَّالِّ
عَلَيْكَ الَّذِي نَصَبْتَهٗ عَلَمًا لِعِبَادِكَ وَمُتَرْجِمًا لِكِتَابِكَ
وَصَادِعًا بِاَمْرِكَ وَنَاصِرًا لِدِينِكَ وَحُجَّةً عَلٰى خَلْقِكَ وَنُورًا
تَخْرِقُ بِهِ الظُّلَمَ وَقُدْوَةً تُدْرَكُ بِهَا الْهِدَايَةُ وَشَفِيعًا
تُنَالُ بِهِ الْجَنَّةُ اَللّٰهُمَّ وَكَمَا اَخَذَ فِي خُشُوعِهٖ لَكَ حَظَّهٗ
وَاسْتَوْفٰى مِنْ خَشْيَتِكَ نَصِيبَهٗ فَصَلِّ عَلَيْهِ اَضْعَافَ
مَا صَلَّيْتَ عَلٰى وَلِيٍّ ارْتَضَيْتَ طَاعَتَهٗ وَقَبِلْتَ خِدْمَتَهٗ
وَبَلِّغْهُ مِنَّا تَحِيَّةً وَسَلَامًا وَاٰتِنَا فِي مُوَالَاتِهٖ مِنْ لَدُنْكَ

فَضْلاً وَاِحْسَاناً وَمَغْفِرَةً وَرِضْوَاناً اِنَّكَ ذُو الْمَنِّ الْقَدِيمِ وَالصَّفْحِ الْجَمِيلِ پس دو رکعت نماز زیارت بجا آورد و بعد از نماز دعا و طلب حاجت نما

زیارت حضرت امام رضا علیه السلام

پس از غسل و پوشیدن پاکیزه ترین جامهای خود برای زیارت حاضر شود و بگوید بِسْمِ اللّٰهِ وَبِاللّٰهِ وَعَلٰى مِلَّةِ رَسُولِ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهِ اَشْهَدُ اَنْ لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَاَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ وَاَنَّ عَلِيّاً وَلِيُّ اللّٰهِ پس برو نزد ضریح و قبله را در پشت خود بگیر و روبروی آنحضرت بایست و بگو اَشْهَدُ اَنْ لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَاَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ وَاَنَّهُ سَيِّدُ الْاَوَّلِينَ وَالْاٰخِرِينَ وَاَنَّهُ سَيِّدُ الْاَنْبِيَاءِ وَالْمُرْسَلِينَ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ وَنَبِيِّكَ وَسَيِّدِ خَلْقِكَ اَجْمَعِينَ صَلٰوةً لَا يَقْوٰى عَلٰى اِحْصَائِهَا غَيْرُكَ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى اَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ بْنِ اَبِي طَالِبٍ عَبْدِكَ وَاَخِي رَسُولِكَ الَّذِي انْتَجَبْتَهُ بِعِلْمِكَ وَجَعَلْتَهُ هَادِياً لِمَنْ شِئْتَ مِنْ خَلْقِكَ وَالدَّلِيلَ عَلٰى مَنْ بَعَثْتَهُ بِرِسَالَاتِكَ وَدَيَّانَ الدِّينِ بِعَدْلِكَ وَفَصْلَ قَضَائِكَ

بَيْنَ خَلْقِكَ وَالْمُهَيْمِنِ عَلٰى ذٰلِكَ كُلِّهِ وَالسَّلَامُ عَلَيْهِ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ
اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى فَاطِمَةَ بِنْتِ نَبِيِّكَ وَزَوْجَةِ وَلِيِّكَ وَاُمِّ السِّبْطَيْنِ
الْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ سَيِّدَيْ شَبَابِ اَهْلِ الْجَنَّةِ الطُّهْرَةِ
الطَّاهِرَةِ الْمُطَهَّرَةِ التَّقِيَّةِ النَّقِيَّةِ الرَّضِيَّةِ الزَّكِيَّةِ سَيِّدَةِ
نِسَاءِ اَهْلِ الْجَنَّةِ اَجْمَعِيْنَ صَلٰوةً لَا يَقْوٰى عَلٰى اِحْصَائِهَا
غَيْرُكَ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى الْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ سِبْطَيْ نَبِيِّكَ
وَسَيِّدَيْ شَبَابِ اَهْلِ الْجَنَّةِ الْقَائِمَيْنِ فِيْ خَلْقِكَ
وَالدَّلِيْلَيْنِ عَلٰى مَنْ بَعَثْتَ بِرِسَالَاتِكَ وَدَيَّانَيِ الدِّيْنِ
بِعَدْلِكَ وَفَصْلَيْ قَضَائِكَ بَيْنَ خَلْقِكَ اَللّٰهُمَّ صَلِّ
عَلٰى عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ عَبْدِكَ الْقَائِمِ فِيْ خَلْقِكَ وَالدَّلِيْلِ
عَلٰى مَنْ بَعَثْتَ بِرِسَالَاتِكَ وَدَيَّانِ الدِّيْنِ بِعَدْلِكَ وَفَصْلِ
قَضَائِكَ بَيْنَ خَلْقِكَ سَيِّدِ الْعَابِدِيْنَ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى
مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ عَبْدِكَ وَخَلِيْفَتِكَ فِيْ اَرْضِكَ بَاقِرِ عِلْمِ
النَّبِيِّيْنَ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ الصَّادِقِ عَبْدِكَ
وَوَلِيِّ دِيْنِكَ وَحُجَّتِكَ عَلٰى خَلْقِكَ اَجْمَعِيْنَ الصَّادِقِ الْبَارِّ

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ عَبْدِكَ الصَّالِحِ وَلِسَانِكَ فِي خَلْقِكَ النَّاطِقِ بِحُكْمِكَ وَالْحُجَّةِ عَلٰى بَرِيَّتِكَ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى عَلِيِّ بْنِ مُوسَى الرِّضَا الْمُرْتَضٰى عَبْدِكَ وَوَلِيِّ دِيْنِكَ الْقَآئِمِ بِعَدْلِكَ وَالدَّاعِي اِلٰى دِيْنِكَ وَدِيْنِ اٰبَآئِهِ الصَّادِقِيْنَ صَلٰوةً لَا يَقْوٰى عَلٰى اِحْصَآئِهَا غَيْرُكَ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ عَبْدِكَ وَوَلِيِّكَ الْقَآئِمِ بِاَمْرِكَ وَالدَّاعِي اِلٰى سَبِيْلِكَ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى عَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَوَلِيِّ دِيْنِكَ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ الْعَامِلِ بِاَمْرِكَ الْقَآئِمِ فِي خَلْقِكَ وَحُجَّتِكَ الْمُؤَدِّي عَنْ نَبِيِّكَ وَشَاهِدِكَ عَلٰى خَلْقِكَ الْمَخْصُوْصِ بِكَرَامَتِكَ الدَّاعِي اِلٰى طَاعَتِكَ وَطَاعَةِ رَسُوْلِكَ صَلَوَاتُكَ عَلَيْهِمْ اَجْمَعِيْنَ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى حُجَّتِكَ وَوَلِيِّكَ الْقَآئِمِ فِي خَلْقِكَ صَلٰوةً تَآمَّةً نَامِيَةً بَاقِيَةً تُعَجِّلُ بِهَا فَرَجَهٗ وَتَنْصُرُهٗ بِهَا وَتَجْعَلُنَا مَعَهٗ فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَتَقَرَّبُ اِلَيْكَ بِحُبِّهِمْ وَاُوَالِيْ وَلِيَّهُمْ وَاُعَادِيْ عَدُوَّهُمْ فَارْزُقْنِيْ بِهِمْ خَيْرَ الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ

وَاصْرِفْ عَنِّي بِهِمْ شَرَّ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَاَهْوَالَ يَوْمِ الْقِيٰمَةِ

پس می‌نشینی نزد سر آنحضرت و میگوئی اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَلِيَّ اللّٰهِ

اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا حُجَّةَ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا نُورَ اللّٰهِ فِي

ظُلُمَاتِ الْاَرْضِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا عَمُودَ الدِّيْنِ اَلسَّلَامُ

عَلَيْكَ يَا وَارِثَ اٰدَمَ صِفْوَةِ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ

نُوحٍ نَبِيِّ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ اِبْرَاهِيمَ خَلِيلِ اللّٰهِ

اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ اِسْمٰعِيلَ ذَبِيحِ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ

يَا وَارِثَ مُوسٰى كَلِيمِ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ عِيسٰى رُوحِ

اللّٰهِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ مُحَمَّدٍ رَسُولِ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ

عَلَيْكَ يَا وَارِثَ اَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيٍّ وَلِيِّ اللّٰهِ وَوَصِيِّ

رَسُولِ رَبِّ الْعَالَمِينَ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ فَاطِمَةَ الزَّهْرَآءِ

اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ الْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ سَيِّدَيْ شَبَابِ

اَهْلِ الْجَنَّةِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ زَيْنِ

الْعَابِدِينَ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ بَاقِرِ عِلْمِ

الْاَوَّلِينَ وَالْاٰخِرِينَ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ

الصَّادِقِ الْبارِّ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا وارِثَ مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ

اَلسَّلامُ عَلَيْكَ اَيُّهَا الصِّدِّيقُ الشَّهِيدُ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ اَيُّهَا

الْوَصِيُّ الْبارُّ التَّقِيُّ اَشْهَدُ اَنَّكَ قَدْ اَقَمْتَ الصَّلوٰةَ وَاٰتَيْتَ

الزَّكوٰةَ وَاَمَرْتَ بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَيْتَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَعَبَدْتَ اللهَ

مُخْلِصاً حَتّٰى اَتٰيكَ الْيَقِينُ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا اَبَا الْحَسَنِ وَرَحْمَةُ

اللهِ وَبَرَكاتُهُ پس خود را بضريح مى‌چسبانى و ميگوئى اَللّٰهُمَّ اِلَيْكَ

صَمَدْتُ مِنْ اَرْضِي وَقَطَعْتُ الْبِلادَ رَجاءَ رَحْمَتِكَ فَلا

تُخَيِّبْنِي وَلا تَرُدَّنِي بِغَيْرِ قَضاءِ حاجَتِي وَارْحَمْ تَقَلُّبِي عَلٰى

قَبْرِ ابْنِ اَخِي رَسُولِكَ صَلَواتُكَ عَلَيْهِ وَاٰلِهِ بِاَبِي اَنْتَ وَاُمِّي

يا مَوْلايَ اَتَيْتُكَ زائِراً وافِداً عائِذاً مِمّا جَنَيْتُ عَلٰى نَفْسِي

وَاحْتَطَبْتُ عَلٰى ظَهْرِي فَكُنْ لِي شافِعاً اِلَى اللهِ يَوْمَ فَقْرِي

وَفاقَتِي فَلَكَ عِنْدَ اللهِ مَقامٌ مَحْمُودٌ وَاَنْتَ عِنْدَهُ وَجِيهٌ

پس دست راست را بلند ميكنى و دست چپ را بر قبر ميگذارى و ميگوئى

اَللّٰهُمَّ اِنِّي اَتَقَرَّبُ اِلَيْكَ بِحُبِّهِمْ وَبِوِلايَتِهِمْ اَتَوَلّٰى اٰخِرَهُمْ بِما

تَوَلَّيْتُ بِهِ اَوَّلَهُمْ وَاَبْرَءُ مِنْ كُلِّ وَلِيجَةٍ دُونَهُمْ اَللّٰهُمَّ

اَللّٰهُمَّ الْعَنِ الَّذِينَ بَدَّلُوا نِعْمَتَكَ وَاتَّهَمُوا نَبِيَّكَ وَجَحَدُوا بِآيَاتِكَ وَ سَخِرُوا بِاِمَامِكَ وَحَمَلُوا النَّاسَ عَلٰى اَكْتَافِ آلِ مُحَمَّدٍ اَللّٰهُمَّ اِنِّي اَتَقَرَّبُ اِلَيْكَ بِاللَّعْنَةِ عَلَيْهِمْ وَالْبَرَائَةِ مِنْهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ يَا رَحْمٰنُ پس برمیگردی و بنزد پای آنحضرت میروی و میگوئی صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْكَ يَا اَبَا الْحَسَنِ صَلَّى اللّٰهُ عَلٰى رُوحِكَ وَبَدَنِكَ صَبَرْتَ وَاَنْتَ الصَّادِقُ الْمُصَدَّقُ قَتَلَ اللّٰهُ مَنْ قَتَلَكَ بِالْاَيْدِي وَالْاَلْسُنِ پس تضرع و مبالغه کن در لعنت برگشنده امیرالمؤمنین و قاتلان حسن و حسین علیهم السلام و قاتلان جمیع اهل بیت رسول محمد صلی الله علیه وآله پس از پشت قبر برو و نزد سر آنحضرت دو رکعت نماز کن در رکعت اول سوره یٰسٓ و در رکعت دویم سوره الرحمن بخوان وجهد کن در دعا و تضرع و بسیار دعا کن از برای خود و پدر و مادر خود و جمیع برادران مؤمن خود و آنچه خواهی نزد سر آنحضرت بیان و باید که نماز برای خود را نزد قبر بجای آری.

زیارت حضرت امام علی النقی و امام حسن عسکری علیهما السلام

پس از غسل و بعد از رعایت آداب دخول حرم با تأنی روانه شود تا بدر حرم پس اذن دخول را خوانده داخل حرم شود و نزد ضریح بایستد نزد ضریح آن دو بزرگوار و بگوید اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمَا يَا وَلِيَّيِ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمَا يَا حُجَّتَيِ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمَا يَا نُورَيِ اللّٰهِ فِي ظُلُمَاتِ الْاَرْضِ

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمَا يَا مَنْ بَدَا لِلّٰهِ فِي شَأْنِكُمَا اَتَيْتُكُمَا زَائِرًا عَارِفًا بِحَقِّكُمَا مُعَادِيًا لِاَعْدَائِكُمَا مُوَالِيًا لِاَوْلِيَائِكُمَا مُؤْمِنًا بِمَا اٰمَنْتُمَا بِهٖ كَافِرًا بِمَا كَفَرْتُمَا بِهٖ مُحَقِّقًا لِمَا حَقَّقْتُمَا مُبْطِلًا لِمَا اَبْطَلْتُمَا اَسْئَلُ اللّٰهَ رَبِّي وَرَبَّكُمَا اَنْ يَجْعَلَ حَظِّي مِنْ زِيَارَتِكُمَا الصَّلٰوةَ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَاٰلِهٖ وَاَنْ يَرْزُقَنِي مُرَافَقَتَكُمَا فِي الْجِنَانِ مَعَ اٰبَائِكُمَا الصَّالِحِيْنَ وَاَسْئَلُهُ اَنْ يُعْتِقَ رَقَبَتِي مِنَ النَّارِ وَيَرْزُقَنِي شَفَاعَتَكُمَا وَمُصَاحَبَتَكُمَا وَيُعَرِّفَ بَيْنِي وَبَيْنَكُمَا وَلَا يَسْلُبَنِي حُبَّكُمَا وَحُبَّ اٰبَائِكُمَا الصَّالِحِيْنَ وَاَنْ لَا يَجْعَلَهُ اٰخِرَ الْعَهْدِ مِنْ زِيَارَتِكُمَا وَيَحْشُرَنِي مَعَكُمَا فِي الْجَنَّةِ بِرَحْمَتِهٖ اَللّٰهُمَّ ارْزُقْنِي حُبَّهُمَا وَتَوَفَّنِي عَلٰى مِلَّتِهِمَا اَللّٰهُمَّ الْعَنْ ظَالِمِي اٰلِ مُحَمَّدٍ حَقَّهُمْ وَانْتَقِمْ مِنْهُمْ اَللّٰهُمَّ الْعَنِ الْاَوَّلِيْنَ مِنْهُمْ وَالْاٰخِرِيْنَ وَضَاعِفْ عَلَيْهِمُ الْعَذَابَ وَابْلُغْ بِهِمْ وَبِاَشْيَاعِهِمْ وَمُحِبِّيْهِمْ وَمُتَّبِعِيْهِمْ اَسْفَلَ دَرْكٍ مِنَ الْجَحِيْمِ اِنَّكَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ اَللّٰهُمَّ عَجِّلْ فَرَجَ وَلِيِّكَ وَابْنِ وَلِيِّكَ وَاجْعَلْ فَرَجَنَا مَعَ

فَرَجَهُمْ يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِيْنَ وجهد میکنی در دعا کردن از برای خود و پدر و مادر خود و هر دعا که خواهی بکن و اگر توانی بنزدیک قبر ایشان بروی دو رکعت نماز نزد قبر بکن و اگر نتوانی داخل مسجد شو و دو رکعت نماز بکن و هر دعا که خواهی بکن که مستجابست و این مسجد پهلوی خانهٔ ایشان است و حضرت امام علی نقی و امام حسن عسکری علیهما السّلام در آن نماز کرده اند

زیارت نرجس خاتون والدهٔ حضرت حجّت عجّل الله تعالی فرجه

در زیارت والدهٔ امام غائب عجّل الله تعالی فرجه که قبر آن مطهّران سیّده پشت ضریح امام حسن عسکری علیه السّلام واقع گردیده میگوئی

اَلسَّلَامُ عَلٰى رَسُوْلِ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهِ الصَّادِقِ الْاَمِيْنِ اَلسَّلَامُ عَلٰى مَوْلَانَا اَمِيْرِ الْمُؤْمِنِيْنَ اَلسَّلَامُ عَلَى الْاَئِمَّةِ الطَّاهِرِيْنَ الْحُجَجِ الْمَيَامِيْنِ اَلسَّلَامُ عَلٰى وَالِدَةِ الْاِمَامِ وَالْمُوْدَعَةِ اَسْرَارَ الْمَلِكِ الْعَلَّامِ وَالْحَامِلَةِ لِاَشْرَفِ الْاَنَامِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكِ اَيَّتُهَا الصِّدِّيْقَةُ الْمَرْضِيَّةُ اَلسَّلَامُ عَلَيْكِ يَا شَبِيْهَةَ اُمِّ مُوْسٰى وَابْنَةَ حَوَارِيِّ عِيْسٰى اَلسَّلَامُ عَلَيْكِ اَيَّتُهَا التَّقِيَّةُ النَّقِيَّةُ اَلسَّلَامُ عَلَيْكِ اَيَّتُهَا الرَّضِيَّةُ

الْمَرْضِيَّةُ السَّلَامُ عَلَيْكِ أَيَّتُهَا الْمَنْعُوتَةُ فِي الْإِنْجِيلِ الْمَخْطُوبَةُ
مِنْ رُوحِ اللهِ الْأَمِينِ وَمَنْ رَغِبَ فِي وُصْلَتِهَا مُحَمَّدٌ سَيِّدُ
الْمُرْسَلِينَ وَالْمُسْتَوْدَعَةُ أَسْرَارَ رَبِّ الْعَالَمِينَ السَّلَامُ عَلَيْكِ
وَعَلَى آبَائِكِ الْحَوَارِيِّينَ السَّلَامُ عَلَيْكِ وَعَلَى بَعْلِكِ وَوَلَدِكِ
السَّلَامُ عَلَيْكِ وَعَلَى رُوحِكِ وَبَدَنِكِ الطَّاهِرِ أَشْهَدُ أَنَّكِ
أَحْسَنْتِ الْكَفَالَةَ وَأَدَّيْتِ الْأَمَانَةَ وَاجْتَهَدْتِ فِي مَرْضَاتِ
اللهِ وَصَبَرْتِ فِي ذَاتِ اللهِ وَحَفِظْتِ سِرَّ اللهِ وَحَمَلْتِ
وَلِيَّ اللهِ وَبَالَغْتِ فِي حِفْظِ حُجَّةِ اللهِ وَرَغِبْتِ فِي وُصْلَةِ
أَبْنَاءِ رَسُولِ اللهِ عَارِفَةً بِحَقِّهِمْ مُؤْمِنَةً بِصِدْقِهِمْ مُعْتَرِفَةً
بِمَنْزِلَتِهِمْ مُسْتَبْصِرَةً بِأَمْرِهِمْ مُشْفِقَةً عَلَيْهِمْ مُؤْثِرَةً هَوَاهُمْ
وَأَشْهَدُ أَنَّكِ مَضَيْتِ عَلَى بَصِيرَةٍ مِنْ أَمْرِكِ مُقْتَدِيَةً بِالصَّالِحِينَ
رَاضِيَةً مَرْضِيَّةً تَقِيَّةً نَقِيَّةً زَكِيَّةً فَرَضِيَ اللهُ عَنْكِ وَأَرْضَاكِ
وَجَعَلَ الْجَنَّةَ مَنْزِلَكِ وَمَأْوَاكِ فَلَقَدْ أَوْلَاكِ مِنَ الْخَيْرَاتِ مَا
أَوْلَاكِ وَأَعْطَاكِ مِنَ الشَّرَفِ مَا بِهِ أَغْنَاكِ فَهَنَّاكِ اللهُ بِمَا
مَنَحَكِ مِنَ الْكَرَامَةِ وَأَمْرَاكِ پس بالامیکنی خودرا ومیگوئی

اَللّٰهُمَّ اِيَّاكَ اعْتَمَدْتُ وَلِرِضَاكَ طَلَبْتُ وَبِاَوْلِيَآئِكَ اِلَيْكَ
تَوَسَّلْتُ وَعَلٰى غُفْرَانِكَ وَحِلْمِكَ اتَّكَلْتُ وَبِكَ اعْتَصَمْتُ
وَبِقَبْرِاُمِّ وَلِيِّكَ لُذْتُ فَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَّاٰلِ مُحَمَّدٍ وَّانْفَعْنِيْ
بِزِيَارَتِهَا وَثَبِّتْنِيْ عَلٰى مَحَبَّتِهَا وَلَا تَحْرِمْنِيْ شَفَاعَتَهَا وَشَفَاعَةَ
وَلَدِهَا وَارْزُقْنِيْ مُرَافَقَتَهَا وَاحْشُرْنِيْ مَعَهَا وَمَعَ وَلَدِهَا
كَمَا وَفَّقْتَنِيْ لِزِيَارَةِ وَلَدِهَا وَزِيَارَتِهَا اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَتَوَجَّهُ
اِلَيْكَ بِالْاَئِمَّةِ الطَّاهِرِيْنَ وَاَتَوَسَّلُ اِلَيْكَ بِالْحُجَجِ
الْمَيَامِيْنِ مِنْ اٰلِ طٰهٰ وَيٰسٓ اَنْ تُصَلِّيَ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَّاٰلِ مُحَمَّدٍ
الطَّيِّبِيْنَ وَاَنْ تَجْعَلَنِيْ مِنَ الْمُطْمَئِنِّيْنَ الْفَائِزِيْنَ الْفَرِحِيْنَ
الْمُسْتَبْشِرِيْنَ الَّذِيْنَ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُوْنَ
وَاجْعَلْنِيْ مِمَّنْ قَبِلْتَ سَعْيَهٗ وَيَسَّرْتَ اَمْرَهٗ وَكَشَفْتَ ضُرَّهٗ
وَاٰمَنْتَ خَوْفَهٗ اَللّٰهُمَّ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَّاٰلِ مُحَمَّدٍ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ
وَّاٰلِ مُحَمَّدٍ وَلَا تَجْعَلْهُ اٰخِرَ الْعَهْدِ مِنْ زِيَارَتِيْ اِيَّاهَا وَارْزُقْنِيَ
الْعَوْدَ اِلَيْهَا اَبَدًا مَا اَبْقَيْتَنِيْ وَاِذَا تَوَفَّيْتَنِيْ فَاحْشُرْنِيْ فِيْ
زُمْرَتِهَا وَاَدْخِلْنِيْ فِيْ شَفَاعَةِ وَلَدِهَا وَشَفَاعَتِهَا وَاغْفِرْ لِيْ

وَلِوالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِناتِ وَاٰتِنا فِي الدُّنْيا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنا بِرَحْمَتِكَ عَذابَ النّارِ وَالسَّلامُ عَلَيْكُمْ يا ساداتي وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكاتُهُ

زیارت جناب حکیمہ خاتون دختر حضرت امام محمد تقی علیہ السلام

پس در زیارت آنحضرت آنچہ را کہ در زیارت عمہ مکرمہ اش حضرت معصومہ فاطمہ بنت موسی بن جعفر علیہ السلام وارد شدہ است میگوئی رو بقبلہ ایستادہ بگو اَلسَّلامُ عَلٰی اٰدَمَ صَفْوَةِ اللّٰهِ اَلسَّلامُ عَلٰی نُوحٍ نَبِيِّ اللّٰهِ اَلسَّلامُ عَلٰی اِبْراهِيمَ خَلِيلِ اللّٰهِ اَلسَّلامُ عَلٰی مُوسٰی كَلِيمِ اللّٰهِ اَلسَّلامُ عَلٰی عِيسٰی رُوحِ اللّٰهِ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا رَسُولَ اللّٰهِ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا خَيْرَ خَلْقِ اللّٰهِ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا صَفِيَّ اللّٰهِ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا مُحَمَّدَ بْنَ عَبْدِ اللّٰهِ خاتَمَ النَّبِيِّينَ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا اَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيَّ بْنَ اَبِي طالِبٍ وَصِيَّ رَسُولِ اللّٰهِ اَلسَّلامُ عَلَيْكِ يا يا فاطِمَةُ سَيِّدَةَ نِساءِ الْعالَمِينَ اَلسَّلامُ عَلَيْكُما يا سِبْطَيِ الرَّحْمَةِ وَسَيِّدَيْ شَبابِ اَهْلِ الْجَنَّةِ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا

عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ سَيِّدِ الْعَابِدِيْنَ وَقُرَّةِ عَيْنِ النَّاظِرِيْنَ اَلسَّلَامُ
عَلَيْكَ يَا مُحَمَّدَ بْنَ عَلِيٍّ بَاقِرَ الْعِلْمِ بَعْدَ النَّبِيِّ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ
يَا جَعْفَرَ بْنَ مُحَمَّدِ نِ الصَّادِقَ الْبَارَّ الْاَمِيْنَ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا
مُوْسَى بْنَ جَعْفَرِ نِ الطَّاهِرَ الطُّهْرَ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا عَلِيَّ بْنَ
مُوْسَى الرِّضَا الْمُرْتَضٰى اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مُحَمَّدَ بْنَ عَلِيِّ نِ التَّقِيَّ
اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا عَلِيَّ بْنَ مُحَمَّدِ نِ النَّقِيَّ النَّاصِحَ الْاَمِيْنَ اَلسَّلَامُ
عَلَيْكَ يَا حَسَنَ بْنَ عَلِيٍّ اَلسَّلَامُ عَلَى الْوَصِيِّ مِنْ بَعْدِهٖ اَللّٰهُمَّ
صَلِّ عَلٰى نُوْرِكَ وَسِرَاجِكَ وَوَلِيِّ وَلِيِّكَ وَوَصِيِّ وَصِيِّكَ
وَحُجَّتِكَ عَلٰى خَلْقِكَ اَلسَّلَامُ عَلَيْكِ يَا بِنْتَ رَسُوْلِ اللّٰهِ
اَلسَّلَامُ عَلَيْكِ يَا بِنْتَ فَاطِمَةَ وَخَدِيْجَةَ اَلسَّلَامُ عَلَيْكِ يَا
بِنْتَ اَمِيْرِ الْمُؤْمِنِيْنَ اَلسَّلَامُ عَلَيْكِ يَا بِنْتَ الْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ
اَلسَّلَامُ عَلَيْكِ يَا بِنْتَ وَلِيِّ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكِ يَا اُخْتَ وَلِيِّ
اللّٰهِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكِ يَا عَمَّةَ وَلِيِّ اللّٰهِ اَلسَّلَامُ عَلَيْكِ يَا
بِنْتَ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيِّ نِ التَّقِيِّ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهٗ اَلسَّلَامُ
عَلَيْكِ عَرَّفَ اللّٰهُ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ فِي الْجَنَّةِ وَحَشَرَنَا فِيْ

زُهْرَتِكُمْ وَاَوْرَدَنَا حَوْضَ نَبِيِّكُمْ وَسَقَانَا بِكَاْسِ جَدِّكُمْ مِنْ يَدِ
عَلِيِّ بْنِ اَبِيْ طَالِبٍ صَلَوَاتُ اللهِ عَلَيْكُمْ اَسْئَلُ اللهَ اَنْ يُرِيَنَا
فِيْكُمُ السُّرُوْرَ وَالْفَرَجَ وَاَنْ يَجْمَعَنَا وَاِيَّاكُمْ فِيْ زُمْرَةِ جَدِّكُمْ
مُحَمَّدٍ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَاَنْ لَا يَسْلُبَنَا مَعْرِفَتَكُمْ اِنَّهٗ
وَلِيٌّ قَدِيْرٌ اَتَقَرَّبُ اِلَى اللهِ بِحُبِّكُمْ وَالْبَرَائَةِ مِنْ اَعْدَآئِكُمْ
وَالتَّسْلِيْمِ اِلَى اللهِ رَاضِيًا بِهٖ غَيْرَ مُنْكِرٍ وَلَا مُسْتَكْبِرٍ وَعَلٰى
يَقِيْنِ مَا اَتٰى بِهٖ مُحَمَّدٌ وَبِهٖ رَاضٍ نَطْلُبُ بِذٰلِكَ وَجْهَكَ يَا
سَيِّدِيْ اَللّٰهُمَّ وَرِضَاكَ وَالدَّارَ الْاٰخِرَةَ يَا حَكِيْمَةُ اِشْفَعِيْ لِيْ
فِي الْجَنَّةِ فَاِنَّ لَكِ عِنْدَ اللهِ شَاْنًا مِنَ الشَّاْنِ اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْئَلُكَ
اَنْ تَخْتِمَ لِيْ بِالسَّعَادَةِ فَلَا تَسْلُبْ مِنِّيْ مَا اَنَا فِيْهِ وَلَا حَوْلَ
وَلَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيْمِ اَللّٰهُمَّ اسْتَجِبْ لَنَا وَتَقَبَّلْهُ
بِكَرَمِكَ وَعِزَّتِكَ وَبِرَحْمَتِكَ وَعَافِيَتِكَ وَصَلَّى اللهُ عَلٰى مُحَمَّدٍ
وَاٰلِهٖ اَجْمَعِيْنَ وَسَلَّمَ تَسْلِيْمًا يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِيْنَ

در آداب سرداب مطهر و زیارت حضرت حجة الله الامام المهدی عجّل الله تعالیٰ فرجه

زیارتهای مختلف برای آنحضرت وارد شده است از آنجمله زیارتیست که در مفاتیح که از سید بن طاوس نقل نموده و برای اختصار بهمان زیارت اکتفا میشود۔ پس میگوئی اَلسَّلَامُ عَلَى الْحَقِّ الْجَدِيدِ وَالْعَالِمِ الَّذِي عِلْمُهُ لَا يَبِيدُ اَلسَّلَامُ عَلَى مُحْيِي الْمُؤْمِنِينَ وَمُبِيرِ الْكَافِرِينَ اَلسَّلَامُ عَلَى مَهْدِيِّ الْأُمَمِ وَجَامِعِ الْكَلِمِ اَلسَّلَامُ عَلَى خَلَفِ السَّلَفِ وَصَاحِبِ الشَّرَفِ اَلسَّلَامُ عَلَى حُجَّةِ الْمَعْبُودِ وَكَلِمَةِ الْمَحْمُودِ اَلسَّلَامُ عَلَى مُعِزِّ الْأَوْلِيَاءِ وَمُذِلِّ الْأَعْدَاءِ اَلسَّلَامُ عَلَى وَارِثِ الْأَنْبِيَاءِ وَخَاتِمِ الْأَوْصِيَاءِ اَلسَّلَامُ عَلَى الْقَائِمِ الْمُنْتَظَرِ وَالْعَدْلِ الْمُشْتَهَرِ اَلسَّلَامُ عَلَى السَّيْفِ الشَّاهِرِ وَالْقَمَرِ الزَّاهِرِ وَالنُّورِ الْبَاهِرِ اَلسَّلَامُ عَلَى شَمْسِ الظَّلَامِ وَبَدْرِ التَّمَامِ اَلسَّلَامُ عَلَى رَبِيعِ الْأَنَامِ وَنَضْرَةِ الْأَيَّامِ اَلسَّلَامُ عَلَى صَاحِبِ الصَّمْصَامِ وَفَلَّاقِ الْهَامِ اَلسَّلَامُ عَلَى الدِّينِ الْمَأْثُورِ وَالْكِتَابِ الْمَسْطُورِ اَلسَّلَامُ عَلَى بَقِيَّةِ اللهِ فِي بِلَادِهِ وَحُجَّتِهِ عَلَى عِبَادِهِ

الْمُنْتَهىٰ اِلَيْهِ مَوَارِيْثُ الْاَنْبِيَاءِ وَلَدَيْهِ مَوْجُوْدٌ اٰثَارُ
الْاَصْفِيَاءِ الْمُؤْتَمَنِ عَلَى السِّرِّ وَالْوَلِيِّ لِلْاَمْرِ اَلسَّلَامُ عَلَى الْمَهْدِيِّ
الَّذِيْ وَعَدَ اللّٰهُ عَزَّ وَجَلَّ بِهِ الْاُمَمَ اَنْ يَجْمَعَ بِهِ الْكَلِمَ
وَيَلُمَّ بِهِ الشَّعَثَ وَيَمْلَاَ بِهِ الْاَرْضَ قِسْطًا وَعَدْلًا وَيُمَكِّنَ
لَهُ وَيُنْجِزَ بِهِ وَعْدَ الْمُؤْمِنِيْنَ اَشْهَدُ يَا مَوْلَايَ اَنَّكَ الْاَئِمَّةِ
مِنْ اٰبَائِكَ اَئِمَّتِيْ وَمَوَالِيَّ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ يَقُوْمُ الْاَشْهَادُ
اَسْئَلُكَ يَا مَوْلَايَ اَنْ تَسْئَلَ اللّٰهَ تَبَارَكَ وَتَعَالىٰ فِيْ صَلَاحِ
شَاْنِيْ وَقَضَاءِ حَوَائِجِيْ وَغُفْرَانِ ذُنُوْبِيْ وَالْاَخْذِ بِيَدِيْ فِيْ
دِيْنِيْ وَدُنْيَايَ وَاٰخِرَتِيْ لِيْ وَلِاِخْوَانِيْ وَاَخَوَاتِي الْمُؤْمِنِيْنَ
وَالْمُؤْمِنَاتِ كَافَّةً اِنَّهُ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ پس بجا آور نماز زیارت را
بنحویکه پیش ازین ذکر نمودیم یعنی دوازده رکعت بعد از هر دو رکعت سلام
دهد و تسبیح زهراء علیها السلام بگوید و هدیه کند بسوی آنحضرت و چون از نماز
زیارت فارغ شدی بگو اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى حُجَّتِكَ فِيْ اَرْضِكَ
وَخَلِيْفَتِكَ فِيْ بِلَادِكَ الدَّاعِيْ اِلىٰ سَبِيْلِكَ وَالْقَائِمِ بِقِسْطِكَ
وَالْفَائِزِ بِاَمْرِكَ وَلِيِّ الْمُؤْمِنِيْنَ وَمُبِيْرِ الْكَافِرِيْنَ وَمُجَلِّي الظُّلْمَةِ

بَيْنَهُ الحَقّ وَالصَّادِعِ بِالحِكْمَةِ وَالمَوْعِظَةِ الحَسَنَةِ وَالصِّدْقِ كَلِمَتِكَ وَعَيْبَتِكَ وَعَيْنِكَ فِي أَرْضِكَ المُتَرَقِّبِ الخَائِفِ الوَلِيِّ النَّاصِحِ سَفِينَةِ النَّجَاةِ وَعَلَمِ الهُدَى وَنُورِ أَبْصَارِ الوَرَى وَخَيْرِ مَنْ تَقَمَّصَ وَارْتَدَى وَالوِتْرِ المَوْتُورِ وَمُفَرِّجِ الكَرْبِ وَمُزِيلِ الهَمِّ وَكَاشِفِ البَلْوَى صَلَوَاتُ اللهِ عَلَيْهِ وَعَلَى آبَائِهِ الأَئِمَّةِ الهَادِينَ وَالقَادَةِ المَيَامِينِ مَا طَلَعَتْ كَوَاكِبُ الأَسْحَارِ وَأَوْرَقَتِ الأَشْجَارُ وَأَيْنَعَتِ الأَثْمَارُ وَاخْتَلَفَ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَغَرَّدَتِ الأَطْيَارُ اللّٰهُمَّ انْفَعْنَا بِحُبِّهِ وَاحْشُرْنَا فِي زُمْرَتِهِ وَتَحْتَ لِوَائِهِ إِلٰهَ الحَقِّ آمِينَ رَبَّ العَالَمِينَ

مناجات امیر المؤمنین علی علیہ السلام

لَكَ الحَمْدُ يَا ذَا الجُودِ وَالمَجْدِ وَالعُلَى	تَبَارَكْتَ تُعْطِي مَنْ تَشَاءُ وَتَمْنَعُ
إِلٰهِي وَخَلَّاقِي وَحِرْزِي وَمَوْئِلِي	إِلَيْكَ لَدَى الإِعْسَارِ وَاليُسْرِ أَفْزَعُ
إِلٰهِي لَئِنْ جَلَّتْ وَجَمَّتْ خَطِيئَتِي	فَعَفْوُكَ عَنْ ذَنْبِي أَجَلُّ وَأَوْسَعُ
إِلٰهِي لَئِنْ أَعْطَيْتُ نَفْسِي سُؤْلَهَا	فَهَا أَنَا فِي رَوْضِ النَّدَامَةِ أَرْتَعُ

إلٰهي ترى حالي وفقري وفاقتي ... وأنت مناجاتي الخفية تسمع

إلٰهي فلا تقطع رجائي ولا تزغ ... فؤادي فلي في سيب جودك مطمع

إلٰهي أجرني من عذابك إنني ... أسير ذليل خائف لك أخضع

إلٰهي فآنسني بتلقين حجتي ... إذا كان لي في القبر مثوى ومضجع

إلٰهي لئن عذبتني ألف حجة ... فحبل رجائي منك لا يتقطع

إلٰهي أذقني طعم عفوك يوم لا ... بنون ولا مال هنالك ينفع

إلٰهي لئن لم ترعني كنت ضائعا ... وإن كنت ترعاني فلست أضيع

إلٰهي إذا لم تعف عن غير محسن ... فمن لمسيء بالهوى يتمتع

إلٰهي لئن فرطت في طلب التقى ... فها أنا إثر العفو أقفو وأتبع

إلٰهي ذنوبي بذت الطود واعتلت ... وصفحك عن ذنبي أجل وأرفع

إلٰهي لئن أخطأت جهلا فطالما ... رجوتك حتى قيل ما هو يجزع

إلٰهي ينحي ذكر طولك لوعتي ... وذكر الخطايا العين مني يدمع

إلٰهي أقلني عثرتي وامح حوبتي ... فإني مقر خائف متضرع

إلٰهي أنلني منك روحا ورحمة ... فلست سوى أبواب فضلك أقرع

إلٰهي لئن أقصيتني أو أهنتني ... فمن ذا الذي أرجو ومن ذا أشفع

إِلٰهِي لَئِنْ خَيَّبْتَنِي أَوْ طَرَدْتَنِي ... فَمَا حِيلَتِي يَا رَبِّ أَمْ كَيْفَ أَصْنَعُ

إِلٰهِي حَلِيفُ الْحُبِّ بِاللَّيْلِ سَاهِرٌ ... يُنَاجِي وَيَدْعُو وَالْمُغَفَّلُ يَهْجَعُ

وَكُلُّهُمْ يَرْجُو نَوَالَكَ رَاجِيًا ... لِرَحْمَتِكَ الْعُظْمَى وَفِي الْخُلْدِ يَطْمَعُ

إِلٰهِي يُمَنِّينِي رَجَائِي سَلَامَةً ... وَقُبْحُ خَطِيئَاتِي عَلَيَّ يُشَنِّعُ

إِلٰهِي فَإِنْ تَعْفُو فَعَفْوُكَ مُنْقِذِي ... وَإِلَّا فَبِالذَّنْبِ الْمُدَمِّرِ أُصْرَعُ

إِلٰهِي بِحَقِّ الْهَاشِمِيِّ وَآلِهِ ... وَحُرْمَةِ أَبْرَارٍ هُمْ لَكَ خُشَّعُ

إِلٰهِي فَانْشُرْنِي عَلَى دِينِ أَحْمَدَ ... مُنِيبًا تَقِيًّا قَانِتًا لَكَ أَخْضَعُ

وَلَا تَحْرِمَنِّي يَا إِلٰهِي وَسَيِّدِي ... شَفَاعَتَهُ الْكُبْرَى فَذَاكَ الْمُشَفَّعُ

وَصَلِّ عَلَيْهِ مَا دَعَاكَ مُوَحِّدٌ ... وَنَاجَاكَ أَخْيَارٌ بِبَابِكَ رُكَّعُ

ترجمهٔ مناجات امیر المؤمنین علی علیه السلام

مر تورا حمدی که صاحب جودی و مجد و علا ... عالمی هر چیز را خواهی کنی منع و عطا

بار الها خالق من ای پناه و مرجعم ... سوی تو عنالم اندر حالت فقر و غنا

بار الها گرچه میباشد گناهم بس عظیم ... عفوت افزون است و اعظم از گناه واز خطا

بار الها گرچه بخشیدم بنفس خود مراد ... میکنم اکنون به بستان پشیمانی چرا

بار الها حال من بینی و فقر و فاقه ام ... هم مناجات نهان را بشنوی وقت دعا

بار الها قطع اُمیدم مکن مایل مساز — نور دل را زانکه دارم در تو بس اُمید را

بار الها من پناهم از عذابت ده که من — بندهٔ بس خوار ترسانم خضوع آرم ترا

بار الها انس ده تلقین حجت را بمن — چونکه باشد بهر من در قبر منزلگاه وجا

بار الها گر بسوزانی هزاران سال ام — رشتهٔ اُمید من از تو نمی گردد جدا

بار الها لذت عفوت چشان روزی که نی — مال و نی فرزند آنجا نفع بخشد بجزا

بار الها گر تو ننمائی رعایت ضایعم — گر مرا عاتم کنی ضایع نگردم دایما

بار الها گر نیامرزی بغیر از نیک کار — کیست کامرزد گناه صاحب نفس و هوا

بار الها گرچه در تقوی نمودم کوتهی — بر نشان عفوت اکنون میروم راه هدی

بار الها گر ذنوبم هست افزون تر زکوه — عفوت افزون است و اوسع از گناه و جرمها

بار الها گرچه بد کردم ولی دارم اُمید — تا بآن غایت که گویندم نترسد از خدا

بار الها یاد الطافت تسلی میدهد — یاد عصیانها بریزاند ز چشم اشکها

بار الها عفو فرما لغزش و جرمم ببخش — من مُقِرم بر گناهِ خویش و ترسان در دعا

بار الها بر دلِ من رحمت و راحت رسان — چون نیارم بجز درگاه لطفت التجا

بار الها گر مرا دورافکنی خوار و ذلیل — پس کجا آخر امید آرم شفیع آرم کرا

بار الها گر کنی خوارم و گردانی ز در — چارهٔ کو بهر من یارب چه سازم در بلا

بار الٰها دوستت شب زنده داری میکند | در دعا و غافل اندر خواب دارد متکا
جمعشان هستند اندر نعمتت امیدوار | در عظیم رحمت پاینده ات روز لقا
بار الٰها آرزومندم کند امیدها | رستی جرم و گناهم می کند تشنیعها
بار الٰها گر ببخشائی تو عفوت یاورست | ورنه اندر معصیتها خواهم افتادن زپا
بار الٰها حرمتِ پیغمبر و آل کرام | حرمت نیکان کم ایشان بر تو کردند التجا
بار الٰها حشر فرمایم بدینِ احمدی | پاک پاکیزه که باشم در دعا خاضع ترا
ای خدای من مکن محرومم ای آقای من | از شفاعاتِ بزرگ و شافع روز جزا
بار الٰها بر رسول هاشمی رحمت فرست | که بدرگاهت رکوع آرند با صدق و صفا

خاتمهٔ کتاب ارمغان اسلام

پس از فراغت از مقاصد کتاب به پایان رسیدن مطالب آن برای مزید فایده و رسیدن به برخی از اخلاق حکیمانه و پی بردن بقسمتی از حقوق اجتماعی و انفرادی و تکالیف بشری که از صاحب شرع اسلام صلوات الله علیه و آله رسیده چهل حدیث در خاتمهٔ کتاب نقل گردید تا که علاوه بر رسیدن بفوائد مذکوره در اثر حفظ آن خواننده مشمول مفاد حدیث اربعین گردد و در قیامت در زمرهٔ علماء محشور شود انشاء الله تعالی

حدیث اوّل قال رسول اللہ صلی اللہ علیہ وآلہ من حفظ
علی امتی اربعین حدیثا ینتفعون بہا فی امور دینہم بعثہ اللہ
یوم القیمۃ فقیہا عالما حدیث دوم قال رسول اللہ صلی اللہ
علیہ وآلہ العبادہ سبعون جزء افضلہا طلب الحلال حدیث
سوم قال رسول اللہ صلی اللہ علیہ وآلہ والذی نفسی بیدہٖ
لایزول قدمُ عبدٍ یوم القیمۃ حتّٰی یُسئل عن عمرہٖ فیما افناہ
وعن مالہ مِمَّ کسب وفِیمَ انفق وعن حبّنا اہل البیت
حدیث ۴ عن النّبیّ صلی اللہ علیہ وآلہ قال من امر بالمعروف
ونہی عن المنکر فہو خلیفۃ اللہ فی ارضہ وخلیفۃ رسول اللہ
وخلیفۃ کتابہ حدیث ۵ قال رسول اللہ صلی اللہ علیہ وآلہ
اُفٍّ لکلّ مسلمٍ لایجعل فی کلّ جمعۃٍ یوما یتفقّہ فیہ امر دینہ
ویسئل عنہ حدیث ۶ قال رسول اللہ صلی اللہ علیہ وآلہ
اعلموا ان اللہ فرض علیکم الجمعۃ الی یوم القیمۃ حدیث ۷
قال رسول اللہ صلی اللہ علیہ وآلہ صلاۃ الرّجل فی
جماعۃ خیرٌ من صلاتہ فی بیتہ اربعین سنۃ حدیث ۸

قال رسول اللّٰہ صلی اللّٰہ علیہ وآلہ لاتزال امتی بخیرٍ ماتحابّوا وتهادوا وأدّوا الامانة واجتنبوا الحرام واقروا الضّیف واقاموا الصّلاة واٰتوا الزکٰوة فاذالم یفعلوا ذلك ابتلوا بالحقط والسنین حدیث ۹ قال رسول اللّٰہ صلی اللّٰہ علیہ وآلہ مابین مسلم وبین ان یکفر اِلّا ترك الصّلوة الفریضة متعمّداً او یتهاون بها فلا یصلیها حدیث ۱۰ قال رسول اللّٰہ صلی اللّٰہ علیہ وآلہ الصوم جنة من النّار حدیث ۱۱ قال رسول اللّٰہ صلّی اللّٰہ علیہ وآلہ ارفعوا اصواتکم بالصّلوٰة علیَّ فانّها تذهب بالنّفاق حدیث ۱۲ قال النّبیّ صلی اللّٰہ علیہ وآلہ

یاعلیّ مَنْ خاف النّاسُ لسانه فهومن اهل النّار حدیث ۱۳ قال رسول اللّٰہ صلی اللّٰہ علیہ وآلہ مامن ذنبٍ اجدر ان یعجّل اللّٰہ لصاحبه العقوبة فی الدنیا مع ما ادّخره فی الأخرة من البغي وقطیعة الرحم حدیث ۱۴ قال رسول اللّٰہ صلی اللّٰہ علیہ وآلہ لایدخل حظیرة الفردوس المتکبّر حدیث ۱۵ قال رسول اللّٰہ صلی اللّٰہ علیہ وآلہ ماهلك

رتبع صلوٰۃ

مال في برٍّ ولا بحرٍ الّا بمنع الزكوة حصّنوا اموالكم بالزكوة وداوو

مرضاكم بالصّدقة وردّوا ابواب البلاء بالدّعاء حديث ۱۶ قال

رسول الله صلى الله عليه واله من اكثر الاستغفار جعل

الله له من كلّ همٍّ فرجًا ومن كلّ ضيقٍ مخرجًا ويرزقه من حيث

لا يحتسب حديث ۱۷ قال رسول الله صلى الله عليه واله

من مات على وصيّةٍ حسنةٍ مات شهيدًا حديث ۱۸ قال

رسول الله صلى الله عليه واله من تواضع لِلّٰه رفعه الله

حديث ۱۹ قال رسول الله صلى الله عليه واله لا يموتنّ

احدكم حتّى يحسن الظّنّ بالله عزّ وجلّ فانّ حسن الظّنّ بالله

ثمن الجنّة حديث ۲۰ قال رسول الله صلى الله عليه واله

من احبّ ان يكون من اطول النّاس عمرًا فليبرّ والديه وليصل

رحمه وليحسن الى جاره حديث ۲۱ قال رسول الله صلّى

الله عليه واله البرّ وحُسن الجوار زيادةٌ فى الرّزق وعمارةٌ

فى الدّيار حديث ۲۲ قال رسول الله صلى الله عليه واله

مازال جبرئيل يوصيني بامر النّساء حتّى ظننتُ انّه سيحرّم

طلاقهن حدیث ۲۳ عن النبی صلی الله علیه وآله قال
لا تؤدی المرئة حق الله عز وجل حتی تؤدی حق زوجها
حدیث ۲۴ قال رسول الله صلی الله علیه وآله من کان له
ثلاث بنات او اخوات فصبر علی والائهن وضرائهن ادخله
الله الجنة بفضل رحمته ایاهن فقال رجل واثنتان
یا رسول الله فقال واثنتان فقال رجل او واحده فقال
او واحده حدیث ۲۵ قال صلی الله علیه وآله اکرموا
اولادکم وحسنوا ادابهم حدیث ۲۶ قال رسول الله صلی
الله علیه وآله علموا ابنائکم الرمی والسباحه حدیث ۲۷
قال صلی الله علیه وآله من مشی الی مسجد من مساجد
الله فله لکل خطوة خطاها حتی یرجع الی منزله عشر حسنات
ومحی عنه عشر سیئات ورفع له عشر درجات حدیث ۲۸
قال رسول الله صلی الله علیه وآله من شیع جنازة فله لکل
قدم یرفعه مأة الف حسنة ویرفع له مأة الف درجة
ویمحی عنه مأة الف سیئة وان صلی علیها صلی علیه فی

جنازته مأة الف ملك كلّهم يستغفرون له حتى يدفن فان
شهد دفنها وكّل به اولئك الملائكة المأة الف كلّهم
يستغفرون له حتّى يبعث من قبره حديث ۲۹ قال
رسول الله صلى الله عليه وآله ثلاث خصال من علامات
المنافق اذا حدّث كذب واذا أؤتمن خان واذا وعد اخلف
حديث ۳۰ قال رسول الله صلّى الله عليه وآله سيأتى
زمان على امّتي يفرّون من العلماء كما يفرّ الغنم من الذئب فاذا
كان كذلك ابتلاهم الله بثلاثة اشياء الاوّل يرفع الله
البركة عن اموالهم والثّانى سلّط الله عليهم سلطاناً جائراً
والثّالث يخرجون من الدّنيا بلا ايمان حديث ۳۱ قال
النّبي صلّى الله عليه وآله يا عليّ نوم العالم افضل من الف
ركعة يصلّيها العابد حديث ۳۲ قال رسول الله
صلى الله عليه وآله من اعان طالب العلم فقد احبّ الانبياء
وكان معهم ومن ابغض طالب العلم فقد ابغض الانبياء
فجزاؤه جهنّم حديث ۳۳ قال رسول الله صلى الله عليه

وآله اذا اراد الله باهل بيتٍ خيراً فقّههم في الدّين ورزقهم
الرّفق في معائشهم والقصد في شأنهم ووقّر صغيرهم
كبيرهم واذا اراد بهم غير ذلك تركهم هملاء حديث ۳۴
قال رسول الله صلى الله عليه وآله من تظاهرت عليه
النّعم فليقل الحمد لله ربّ العالمين ومن الحّ عليه الفقر
فليكثر من قول لاحول ولاقوّة الا بالله العليّ العظيم فانه
كنزٌ من كنوز الجنّة وفيه شفاء من اثنين وسبعين داء
ادناها الهمّ حديث ۳۵ قال رسول الله صلى الله عليه
وآله سبعة اشياء تكتب للعبد ثوابها بعد وفاته رجلٌ
غرس نخلاً وحفر بئراً واجرى نهراً او بنى مسجداً او كتب
مصحفاً او ورّث علماً او خلّف ولداً صالحاً يستغفر له
حديث ۳۶ قال رسول الله صلى الله عليه وآله يا عليّ
لا وليمة الّا في عرسٍ او خرسٍ او عذارٍ او وكارٍ او ركازٍ
فالعرس التّزويج والخرس النّفاس بالولد والعذار الختان
والوكار في بناء الدّار وشرائها والرّكاز الرّجل يقدم من مكّة

حدیث ۳۷ قال رسول اللّٰه صلی اللّٰه علیه وآله یا بنی عبد المطّلب اطعموا الطعام واطیبوا الکلام وافشوا السلام وصِلوا الارحام واسجدوا والنّاس نیام تدخلوا الجنّة بسلام حدیث ۳۸ قال النبی صلّی اللّٰه علیه وآله خیارکم وابرارکم وافاضلکم من تعلّم القرآن وعلّمه حدیث ۳۹ عن النبی صلی اللّٰه علیه وآله انّه قال اشراف اُمّتی حملةُ القرآن واصحاب اللّیل حدیث ۴۰ قال رسول اللّٰه صلی اللّٰه علیه وآله من اکرام جلال اللّٰه اکرام ذی الشّیبة المسلم.

خلاصهٔ ترجمهٔ چهل حدیث را بدون تقیید ترجمهٔ لفظی برای فارسی زبانان نقل معنی میشود تا که خوانندگان ازاین گفتارهای پُرمعانی صاحب شریعت صلوات اللّٰه علیه وعلی آله بهره گیرند ودیگران راهدایت نمایند انشاء اللّٰه تعالی

حدیث اوّل فرمود رسول خدا صلی اللّٰه علیه وآله کسیکه چهل حدیث برای فائدهٔ امت من حفظ کند تا که در اثر آن منتفع در امر دین خود شوند خدا در قیامت او را محشور مینماید فقیه وعالم دوّم وفرمود حضرت مراتب عبادت وبندگی هفتاد جزء است برترین آنها بدست آوردن روزی

حلال است سوّم وفرمود ص قسم بآن کسیکه جان من در دست
قدرت او است، هیچ بندهٔ در قیامت قدم از قدم بر نمیدارد مگر آنکه از
عمرش سؤال میشود که در چه راهی آنرا بپایان رسانید و از مالش که از چه
راهی آنرا بدست آورده و در چه راهی صرف نموده و از محبتِ ما اهل بیت
۴ وفرمود ص کسیکه راهنمائی نماید مردم را به نیکی و از زشتی و بدی نهی کند
او است خلیفهٔ خدا در روی زمین وخلیفهٔ رسول خدا و خلیفهٔ کتابِ وی
(قرآن) ۵ وفرمود ص اُف برآن مسلمانی که در هفته یک روز را برای
گرفتن احکام دین خود و سؤال از آن مقرر ننماید ۶ وفرمود ص بدانید
که خداوند بر شما واجب گردانیده است نماز جمعه را تا روز قیامت ۷
وفرمود ص بجا آوردن نماز را با جماعت بهتر است برای شخص از آنکه
چهل سال نماز را در خانهٔ خود (فرادا) گذارد ۸ وفرمود ص اُمّتِ من
همیشه در خیر وخوبی خواهند بود در صورتیکه محبت بیکدیگر کنند و هدیه
برای یکدیگر دهند و امانت را باهلش رد نمایند و از حرام دوری کنند
ومهمان نوازی نمایند ونماز برپا کنند وزکوة دهند پس اگر ترک آن
کنند گرفتار بخشک سالی وقحط خواهند شد ۹ وفرمود ص نیست

بین مسلمان بودن و بین آنکه کافر شود مگر ترک نماز واجب عمداً یا سستی
نمودن بآن پس آن را بجا نیاورد ۱۰ و فرمود ص روزه سپری است
از آتش جهنم ۱۱ و فرمود ص آواز خود را بدرود بر من بلند نمائید پس
بدرستیکه نفاق را از دل میبرد (مؤلف گوید در این شک نیست که درود
فرستادن باآواز رجحان شرعی دارد ولی باید موقع آنرا منظور داشت
و اندازهٔ آواز را نیز در نظر گرفت که از حد تجاوز نکند ۱۲ و فرمود ص
یا علی کسیکه مردم از زبان او بترسند پس او از اهل دوزخ است
۱۳ هیچ گناهی مثل سرکشی بر مردم و قطع رحم نیست که تعجیل میشود
برای صاحبش در دنیا از عقاب با آنکه ذخیره شده است برای او در
آخرت از عذاب ۱۴ و فرمود ص داخل بهشت نمیشود متکبر ۱۵
و فرمود ص هیچ مالی در دریا و صحرا نابود نمیشود مگر از جهت ندادن زکوة
پس اموال خود را حفظ نمائید بدادن زکوة و بیماران خود را مداوا کنید
بدادن صدقه و دور نمائید اقسام بلا را بدعا ۱۶ و فرمود کسیکه مداومت
بر استغفار کند خدا او را از هر همی نجات میدهد و گشایش مینماید برای
او از هر شدت و تنگی و روزی او را میرساند از راهی که گمان بآن نمیبرد

۱۷ وفرمود ص کسیکه باوصیت نیکو از دُنیا رود شهید مُرده است

۱۸ وفرمود ص کسیکه برای خدا فروتنی کند خدا اورا (درمیان مردم) بلند خواهد نمود ۱۹ وفرمود ص (کوشش کنید) که نیرو کسی از شما مگر اینکه نیکو نماید گمان خودرا بخدای عزّوجلّ چه گمان نیک بخدا بهای بهشت است

۲۰ وفرمود ص کسیکه دوست دارد عمرش درازترین عمرها شود پس باید بپدر و مادر خود نیکی کند وصلهٔ رحم نماید (مقصود پیوندی و خوبی با خویشان واقرباء است) و باید باهمسایگان خود به نکوئی سلوک کند

۲۱ وفرمود ص نیکی نمودن و نکوئی باهمسایگان بر گُزیدن سبب زیادتی روزی وآبادی خانها است ۲۲ وفرمود ص همیشه جبرئیل سفارش مینمود مرا در بارهٔ زنان باندازهٔ که گمان نمودم که حرام خواهد شد طلاق آنها ۲۳ وفرمود ص زن نمی تواند ادا کند حق خدای عزّوجلّ را مگر آنکه ادا نماید حق شوهر خود را ۲۴ وفرمود کسیکه سه دختر ویا سه خواهر داشته باشد پس صبر کند بر تکالیف و زحمات آنها خدا اورا بفضل ورحمت خود داخل جنت خواهد نمود پس مردی عرض کرد اگرچه دو نفر باشند یا رسول الله پیغمبر ص فرمود اگرچه دو نفر باشند

مرد دیگری عرض کرد اگرچه یک باشد پیغمبرؐ فرمود اگرچه یک باشد
۲۵ و فرمودؐ اولاد خود را گرامی دارید ادب و تربیت آنها را نیکو
نمائید ۲۶ و فرمودؐ یاد دهید پسران خود را تیراندازی و شناگری
۲۷ و فرمود کسیکه بسوی مسجدی از مساجد خدا رود پس برای او است
در هر قدمی که میگذارد و بر میدارد تا آنکه برگردد بمنزل خود ده حسنه و محو
میشود از او ده گناه و بلند میشود برای او ده درجه ۲۸ و فرمودؐ
کسیکه تشییع جنازهٔ نماید پس برای او است در هر قدمی که بر میدارد
صد هزار حسنه و بلند میشود برای او صد هزار درجه و محو میشود از او صد
هزار گناه و اگر بخواند نماز بر آن میت میخواند نماز بر جنازهٔ او صد هزار ملک
که تمام آنها طلب مغفرت برای او میکنند تا که بخاک سپرده شود
پس اگر حاضر شود دفن آن جنازه را خداوند موکل میکند آن ملائکهای
صد هزار را که برای او استغفار نمایند تا روزیکه (قیامت) از قبر خود
برانگیخته شود ۲۹ و فرمودؐ سه خصلت است که از علامت
منافق است چون میگوید دروغ میگوید و در امانت خیانت میکند
و چون وعده میدهد بر خلاف آن میرود ۳۰ و فرمودؐ میاید

زمانی که اُمّت من فرار میکنند از علما چنانیکه گوسفند از گرگ فرار مینماید
پس چون چنین شود گرفتار خواهد نمود خدا آنها را بسه چیز- اوّل
آنکه برکت را از اموال آنها برگیرد دوّم مسلّط کند خدا بر آنها حکومت ظالم
سوّم بدون ایمان از دنیا میروند ۱۳۱ و فرمود ص یا علی خواب عالِم
افضل است از هزار رکعت نمازی که عابد بجا میآورد ۱۳۲ و فرمود ص
کسیکه مدد کند طالب علم دین را پس بتحقیق دوست داشته است
انبیا را و میباشد با آنها و کسیکه دشمن داشته باشد طالب علم دین را پس
دشمن داشته است انبیا را و جزای او جهنّم خواهد بود ۱۳۳ و فرمود ص
چون خدا برای خانوادهٔ خیر و نیکی را خواسته باشد موفّق مینماید آنها را که
در احکام دین خود دانا شوند و روزی مینماید آنها را که در معیشت و معاشرت
خود بنرمی سلوک کنند و در شئونات خود میانه روی را اختیار نمایند
و کوچکهٔ آنها بزرگتر خود را احترام کنند و اگر اراده نماید خدا برای آنها غیر
آنرا- آنها را بحال خود واگذار میکند ۱۳۴ و فرمود ص کسیکه نعمتهای
پروردگار بر او رو آور گردد پس بگوید اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِیْنَ و کسیکه
بر او فقر و تنگدستی زیاد شود پس زیاد بگوید لَاحَوْلَ وَلَاقُوَّةَ اِلَّا بِاللّٰهِ

العلی العظیم بدرستیکه (این گفتار) خزینه‌ایست از خزائن بهشت و در اوست شفاء از هفتاد و دو بیماری که کمترین آنها اندوه است

۳۵ و فرمود ص هفت چیز اند که پس از مرگ ثواب آن برای بنده نوشته خواهد شد کسیکه درختی بکارد یا چاهی بکند یا نهری جاری نماید یا مسجدی را بنا کند یا قرآنی نویسد یا علمی را بعد از خود گذارد و یا فرزند صالحی بعد از وی بماند که طلب مغفرت برای او کند ۳۶ و فرمود ص یا علی نیست ولیمه که سنت باشد در اسلام مگر در پنج موقع یکی در موقع زناشوئی و ازدواج و در موقع ولادت فرزند نرینه و در موقع ختنه نمودن فرزند و دیگری در موقع بنا کردن خانه و خریدن آن و در موقعیکه شخص از مکه مراجعت نماید ۳۷ و فرمود ص ای فرزندان عبدالمطلب بخورانید مردم را و نیکو نمائید گفتار خود را و افشا کنید سلام را (یعنی بهمه کس چون برخورید سلام نمائید) و وصل نمائید ارحام خود را (یعنی بخویشان و اقربای خود نیکی و پیوندی کنید) و سجده نمائید خدا را در موقعیکه مردم بخواب باشند که در اثر آن بسلامتی داخل بهشت خواهید شد (مؤلف گوید مراد از آن سجده نمودن در دل شب است و ممکن است که

اشاره بعبادت و نافلهٔ شب باشد ۳۸ و فرمود ص بهترین شما و نیکوترین شما و فاضلترین شما کسی است که قرآن را یاد گیرد و یاد دهد ۳۹ و فرمود ص اشرافِ اُمّت من کسانی هستند که حملهٔ قرآن و اصحاب شب اند (مؤلّف گوید مُراد از حملهٔ قرآن علماء اُمّت هستند که حمل کنندگان احکام قرآنند و هدایت کنندگان مردم اند و مُراد از اصحابِ شب کسانی هستند که پابند شب زنده داری و نافلهٔ شب میباشند) ۴۰ و فرمود ص از گرامی داشتن جلال پروردگار گرامی داشتن پیرمرد مسلمان است (یعنی کسیکه گرامی دارد پیرمرد مسلمانی را گرامی داشته است عظمت و جلال پروردگار را.)

بحمد الله تعالی کتاب ارمغان اسلام به پایان رسید و تا جائیکه توفیق مساعد گردید اهتمام در تألیف و صحت و حُسنِ خط و کاغذ آن شد اُمیدوار از مراحم پروردگار چنانم که مقبول درگاه حضرتش گردد و از خطاو اشتباهات آن درگذر فرماید و روان والدین ما را از آن خوشنود نماید بحقّ محمّد و آله الطاهرین صلوات الله علیهم اجمعین

بمبئی پرنس بلیدنیگ شماره ۱۸ نجفی

چون این دعا از قلم افتاده بود لذا در آخر کتاب آن را درج نمودیم

از حضرت امام صادق و امام کاظم علیهما السلام منقولست که بعد از

هر نماز در ماه مبارک رمضان این دعا را بخوانند یَا عَلِيُّ یَا عَظِیمُ یَا غَفُورُ

یَا رَحِیمُ أَنْتَ الرَّبُّ الْعَظِیمُ الَّذِي لَیْسَ کَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِیعُ

الْبَصِیرُ وَهٰذَا شَهْرٌ عَظَّمْتَهُ وَکَرَّمْتَهُ وَشَرَّفْتَهُ وَفَضَّلْتَهُ عَلَی

الشُّهُورِ وَهُوَ الشَّهْرُ الَّذِي فَرَضْتَ صِیَامَهُ عَلَيَّ وَهُوَ شَهْرُ

رَمَضَانَ الَّذِي أَنْزَلْتَ فِیهِ الْقُرْآنَ هُدًی لِلنَّاسِ وَبَیِّنَاتٍ

مِنَ الْهُدٰی وَالْفُرْقَانِ وَجَعَلْتَ فِیهِ لَیْلَةَ الْقَدْرِ وَجَعَلْتَهَا

خَیْرًا مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ فَیَا ذَا الْمَنِّ وَلَا یُمَنُّ عَلَیْكَ مُنَّ عَلَيَّ

بِفَکَاكِ رَقَبَتِي مِنَ النَّارِ فِیمَنْ تَمُنُّ عَلَیْهِ وَأَدْخِلْنِي الْجَنَّةَ

بِرَحْمَتِكَ یَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِینَ

آگهی

خوانندگان گرامی را مستحضر میمایم

اشتباهاتیکه در موقع نوشتن از کاتب و در چاپ رخ داده بود بعد از چاپ تا آنجائیکه ممکن بود با کمال دقّت مقابله و تصحیح گردید.

هر کتابی که امضاء اینجانب نداشته باشد تقلّبی و دارندهٔ آن طبق قانون تعقیب خواهد شد.

محمّد جواد کاشانی رحیمی

بسعی و اهتمام محمّد اسماعیل جهرمی زاده
در مطبع قادری بمبئی طبع گردید

غلط‌نامهٔ کتاب ارمغان اسلام

صفحه	سطر	غلط	صحیح	صفحه	سطر	غلط	صحیح
۱۳	۱۰	درآخراین	دراوّل این	۷۵	۴	مس	ومس
۱۹	۱۱	نبی باشد	نبی است	۷۵	۸	اَللّهُمَّ اجعلنی	اَللّهُمَّ اجْعَلنی
۴۹	۴	نهم	بهم	۸۱	۶	لازم نیست	جایز نیست
۵۳	۱۳	الوادعلیه	الوادعلیهم	۸۱	۱۴	ونیمهٔ آخرماه	ونیمه و اخرماه
۵۸	۲	بخواندان	بخواندن	۸۹	۱۰	پس آجل	پس لا افق
۶۱	۳	واجب است	واجبی است	۹۰	۱۱	وبرای	برای
۶۱	۴	میگردد که	گردیده	۹۲	۸	هرکاربرا	هرکاریراکه
۶۱	۴	هرکدام راعمل	هرکدام را میخواهد عمل	۱۱۰	۷	شهادة مولا	باشتباه اضافه شده
۶۱	۱۳	که شخصی	که شخص	۱۱۱	۳	مثلاً	.
۶۳	۱	تاکه گرفتاریها	تاکه از گرفتاریها	۱۱۱	۱۲	راه	براه
۶۳	۲	بماند	بمانند	۱۱۴	۱۷	شَفاعَتُهُ	شَفاعَتَهُ
۶۴	۹	یا مستطیل	یا مربع مستطیل	۱۲۷	۷	تُمَلکَتِهِ	تَمَلکَتِهِ
۶۷	۱۱	که ازوهن	که دروهن	۱۲۹	۱۱	مشغول تعقیب	مشغول تعقیب شود
۶۷	۱۱	انسان بیرون آمده	انسان آمده	۱۳۶	۱۲	الغائم	القائم
۷۰	۷	آشامیدن	بآشامیدن	۱۳۷	۳	والسَّیِّدَةِ	والسَّیِّدَةُ
۷۰	۱۴	که ازمقعد	که سه مرتبه ازمقعد	۱۳۷	۴	اَلْمُنتَجِمانِ	اَلْمُنتَجِبانِ

صفحه	سطر	غلط	صحیح	صفحه	سطر	غلط	صحیح
۱۳۷	۸	نَمَعکم لا مَعَ	نَمَعَکُم مَعَکم لا مَعَ	۱۷۸	۴	جَعلتَهُ	جَعْلَتَهُ
۱۳۷	۱۱	اَرْعَمْ	اَرْعَمُ	۱۷۸	۷	تَدْخُلَنِی	تُدْخِلَنِی
۱۳۸	۱۳	تَلَجْلُجُهِ	تَلَجْلُجِهِ	۱۷۸	۸	اَل	اٰلِ
۱۳۹	۱۵	السُّوْءَ	السُّوْءِ	۱۷۸	۹	اُل	اٰلِ
۱۴۱	۱۷	اِلیٰ حَیْثِ	اِلیٰ حَیْثُ	۱۸۴	۹	اُل	اٰلِ
۱۴۲	۱	اَتَرَانِی	اَتُرَانِی	۱۸۵	۱۴	فَلَا یَغِیبَنَّ	فَلَا یُغَیِّبَنَّ
۱۴۲	۱	حَیْث	حَیْثُ	۱۸۸	۴	شِمَاتَةِ	شَمَاتَةِ
۱۴۲	۷	فَواهًا	فَوَاهًا لَهَا	۱۸۸	۷	تا آخر صفحه	تا آخر صفحه مرتبه
۱۴۲	۱۷	عَمَّا	عَمَّا کُنْتُ	۱۸۹	۱	شِمَاتَةِ	شَمَاتَةِ
۱۴۳	۱	رَدَآئِی	رِدَآئِی	۱۹۳	۶	اٰلَ	اٰلِ
۱۴۳	۱۵	المَحْوْلِ	المُحُوْلِ	۱۹۵	۲	وَلَمْ یُجَازَ	وَلَمْ یُجَازِ
۱۵۰	۱۰	اَوْغَیْبَةٌ	اَوْغَیْبَةٍ	۱۹۷	۷	ودو	ودر
۱۵۱	۱۱	یَزِیْدَنِی	یَزِیْدُنِی	۱۹۹	۶	التَّسْبِیْحَ	التَّسْبِیْحُ
۱۵۲	۱۵	وَلَا یُحْصیٰ	وَلَا یُحْصیٰ لَهٗ	۱۹۹	۱۰	الاَعظَمِ	الاَعْظَمِ
۱۵۳	۱۱	رَغْبَتِی فِی فِی	رَغْبَتِی فِی	۲۰۲	۱۱	التَّجَاوُزَ	التَّجَاوُزِ
۱۵۴	۹	اَسْتَشْفَعُ	اَسْتَشْفِعُ	۲۰۳	۱۳	بعد از حمد و قل	بعد از حمد قل
۱۶۴	۱۰	راه یافتگان	هدایت یافتگان	۲۰۶	۸	وَلِنْ کَانَ	وَاِنْ کَانَ
۱۷۴	۷	و دیم دو قنوت	و دیم قنوت	۲۰۶	۹	اَقْدِرْ	اَقْدِرُ

صفحه	سطر	غلط	صحیح	صفحه	سطر	غلط	صحیح
٢٠٧	٤	وَبِقُدْرَتِهِ	بِقُدْرَتِهِ	٢٣٥	٩	جَوارِكَ	جَوارِكَ
٢٠٧	١٠	صاحب	・	٢٣٨	١٥	تول	قبول
٢٠٩	١٣	مؤاخذه	مؤاخذ	٢٣٩	٧	مَجْمُوع	مَجْمُوعُ
٢١٠	١	رأيش	رأيش را	٢٤٠	١٣	باامن	بامنه
٢١١	٧	خِيَرَةٌ	خِيَرَةٌ	٢٤٥	١٤	عَدَدَ	عَدَدٍ
٢١١	٩	خِيَرَةٌ	خِيَرَةٌ	٢٤٦	١	كَلِمَتُ	كَلِمَتَ
٢١٧	٩	يَقُومُ	يَقُومُ	٢٤٦	١١	مَغارِبِها	مَغارِبَها
٢١٨	١٣	تُنْزِلَ	تُنْزِلُ	٢٥٠	٩	فُلانِ بنُ	فُلانُ بنِ
٢١٩	١	اَقتَرَبَ	اِقْتَرَبَ	٢٥٢	٣	عهدنامه	عهدنامه را
٢١٩	١٥	حاجَتَهُ	حاجَتُهُ	٢٥٢	١٣	مُنْزِلِ	مُنْزِلَ
٢٢٠	١	خَفِي	خَفِيَ	٢٥٣	٣	اَشْرَقَتْ	اَشْرَقَتْ
٢٢٢	١٣	تَزْيِيْنِ	تَزْيِيْنِ	٢٥٣	٤	السَّمواتِ	السَّمواتُ
٢٢٣	١١	مُنكَسَراً	مُنْكَسِراً	٢٥٣	١٢	بَحْرِها عَنِّي	بَحْرِها وَعَنِّي
٢٢٦	١٣	جَلِيْلُ	جَلِيْلِ	٢٥٤	٧	الْمُتَمَثِّلِيْنَ	الْمُتَمَثِّلِيْنَ
٢٢٩	٩	بِمُخالِفَتِهِ	بِمُخالَفَتِهِ	٢٥٤	٨	الْمُسْتَشْهِدِيْنَ	الْمُسْتَشْهَدِيْنَ
٢٣٠	١٧	الْمَعْرُوْف	الْمَعْرُوْفُ	٢٥٥	٢	وَاَحْيِي	وَاَحْيِ
٢٣٢	١٣	وَاَخْفَيْتُهُ	اَخْفَيْتُهُ	٢٥٥	٩	يَجِدِ	يَجِدُ
٢٣٣	١٣	مالِكِ	مالِكَ	٢٦١	١	عَلِيّ بنَ	عَلِيّ بنُ

صفحه	سطر	غلط	صحیح	صفحه	سطر	غلط	صحیح
۲۶۱	۸	حَسَنَ بنَ	حَسَنُ بنُ	۲۹۶	۷	هشی	هشتی
۲۶۱	۱۲	عَبْدَ اللهِ	عَبْدِ اللهِ	۳۰۱	۱۵	اشتعال	اشتغال
۲۶۱	۱۲	حُسَینَ بنَ	حُسَینُ بنُ	۳۰۸	۴	یک مُدّ گندم	یک مُدّ گندم واحتیاطاً
۲۶۲	۱	عَلِیَّ بنَ	عَلِیُّ بنُ				دو مُدّ گندم
۲۶۲	۵	مُحَمَّدَ بنَ	مُحَمَّدُ بنُ	۳۱۲	۱۰	وقتها است	وقتها است برای
۲۶۲	۹	جَعْفَرَ بنَ	جَعْفَرُ بنُ				مردم
۲۶۲	۱۳	مُوسَی بنَ	مُوسَی بنُ	۳۱۳	۸	میتوان	میتوان نمود
۲۶۳	۲	عَلِیَّ بنَ	عَلِیُّ بنُ	۳۱۴	۳	نَوِّرَكَ بِكَ الظُّلَمَ	نَوِّرْ بِكَ الظُّلَمَ
۲۶۳	۶	مُحَمَّدَ بنَ	مُحَمَّدُ بنُ	۳۱۴	۳	التَّدْوِیرِ	التَّدْبِیرِ
۲۶۳	۱۰	عَلِیَّ بنَ	عَلِیُّ بنُ	۳۱۴	۵	الزَّمانُ	الزَّمانَ
۲۶۳	۱۴	حَسَنَ بنَ	حَسَنُ بنُ	۳۱۴	۸	عَمّا أَعْجَبَ	ما أَعْجَبَ
۲۷۰	۱۰	أَنِّی	إِنِّی	۳۲۱	۱۳	نباشد صد مرتبه	نباشد هر روز
۲۷۰	۱۱	وخواندن	که خواندن				صد مرتبه
۲۷۸	۷	وَیُرْسِلُ	یُرْسِلُ	۳۲۲	۱۵	العَلِیِّ	العَلِیُّ
۲۷۹	۱	جَعَلْتَ	جُعِلْتُ	۳۲۶	۵	لاتَنْبَعِی	لاتَنْبَغِی
۲۸۱	۱۳	قُرَّةً	قُرَّةَ	۳۲۶	۵	وَآتَیْتَ عَلَی	وَآتَیْتَ بِهِ عَلَی
۲۸۹	۳	مصدر جلال	از مصدر جلال	۳۳۱	۹	لَكُنْتَ	لَكُنْتُ
۲۹۳	۱۵	سله	سله	۳۳۴	۱۵	گردید	واقع گردید

صفحه	سطر	غلط	صح	صفحه	سطر	غلط	صح
۳۳۵	۵	دراین	دراین ماه	۳۵۷	۷	قَدْ	قَدْ أَعْطَانِی
۳۳۹	۴	عَلیٰ مَا	عَلیٰ مَاتَشَاءُ	۳۵۸	۳	لِنَهْتَدِیَ	لِنَهْتَدِیَ
۳۴۱	۱۵	غَآنِمِیْنَ	غَانِمِیْنَ	۳۵۸	۱۲	صِفْوَتِكَ	صَفْوَتِكَ
۳۴۵	۱۰	یازدهم	پانزدهم	۳۶۰	۲	یَسْتَخِفِیْ	یَسْتَخْفِیَ
۳۴۷	۱۳	فَكَسَلَ	نَكِیلَ	۳۶۰	۱۰	عُسْرَتِنَا	عُسْرَنَا
۳۴۸	۳	إِیْتَآءِ	إِیْتَآءَ	۳۶۰	۱۳	وَاذْهِبْ	وَاذْهَبْ
۳۴۹	۱	سَعْیًا	سَعْیَنَا	۳۶۱	۱۲	بِبَهَائِكَ	بِبَهَآئِكَ
۳۵۲	۱۴	خواهیم	خواهیم بود	۳۶۴	۱۱	رَحْمَةً	وَرَحْمَةً
۳۵۳	۶	و هر کسی	کسی	۳۶۵	۹	مَقَام	مَقَامُ
۳۵۴	۱۱	وَأَیْقَنْتَ	وَأَیْقَنْتُ	۳۷۰	۱	كُلِّ	كُلُّ
۳۵۵	۸	الظَّاهِرُ	الظَّاهِرِ	۳۷۴	۷	اسْمِكَ	إِسْمُكَ
۳۵۵	۱۴	وَسِتْرَكَ	وَسَتْرَكَ	۳۸۸	۱۱	غسل	ودآن غسل
۳۵۶	۱۰	أَسْئَلُكَ	أَسْئَلُكَ	۳۹۰	۲	به	به ه
۳۵۶	۲	رَزَقْتَنِیْ	رَزَقْتَنِیْ	۳۹۳	۳	همراهان	برهمراهان
۳۵۶	۵	أَبْطَا	أَبْطَأَ	۳۹۵	۱۳	برای	برای او
۳۵۶	۵	أَبْطَا	أَبْطَأَ	۴۰۷	۴	یُبَاهِیَ	یُبَاهِیْ
۳۵۶	۱۳	الْعَالَمِیْنَ	الْعَالَمِیْنَ	۴۰۹	۱۱	كُلِ	كُلُّ
۳۵۷	۵	یَشَآءَ	یَشَآءُ	۴۱۸	۱۰	الْقَیُّوْمِ	الْقَیُّوْمِ

صفحه	سطر	غلط	صحیح
۴۲۰	۷	عَزِیْزٍ	عَزِیْزٌ
۴۲۰	۱۱	اَللّٰهُمَّ لَکَ لَکَ	اَللّٰهُمَّ لَکَ
۴۲۱	۴	عَلٰی مَاوَجْهِ	مَاعَلٰی وَجْهِ
۴۲۲	۴	وَیُخْذَلُ	وَیَخْذُلُ
۴۲۲	۴	وَاَنْزَلْتَهُ	اَنْزَلْتَهُ
۴۲۴	۸	اَلْکِتَابِ	اَلْکِتَابَ
۴۲۴	۸	وَالسُّنَّةِ	وَالسُّنَّةَ
۴۲۴	۹	اَلَّذِیْ	اَلَّذِیْنَ
۴۲۴	۱۴	وَوَرَثَةِ	وَوَرَثَةَ
۴۲۵	۱۳	وَاَهْلِکَ	وَاَهْلَکَ
۴۲۶	۲	اَفْلَحْ	اَفْلَحَ
۴۲۷	۴	فَنَائِکَ	فِنَائِکَ
۴۲۸	۴	بَسْطِ	بَسْطَ
۴۲۸	۸	مُصِیْبَتِکَ	مُصِیْبَتُکَ
۴۲۸	۱۴	وَاَشْیَاعِهِمْ	وَمِنْ اَشْیَاعِهِمْ
۴۲۹	۵	اَکْرَمَنِیْ	اَکْرَمَنِیْ بِکَ
۴۳۱	۴	مُعَاوِیَةَ	مُعَاوِیَةَ بْنَ اَبِیْ سُفْیَانَ
۴۴۲	۱۱	اَصْحَابِ	اَصْحَابِ الْحُسَیْنِ
۴۴۵	۸	وَتَرُدَّنِیْ عَنِّیْ	وَتَرُدَّ عَنِّیْ
۴۴۷	۴	عَلَیْکَ	عَلَیْکُمَا
۴۴۸	۹	یَاسَیِّدِیْ	یَاسَیِّدَیَّ
۴۴۹	۵	ماه اسلامی	ماه سال اسلامی
۴۴۹	۱۰	جَمِیْعُ	جَمِیْعَ
۴۵۱	۹	چهارم	چهاردهم
۴۵۳	۵	علیه السلام	علیه السلام را
۴۵۳	۱۴	در رکعت اوّل	در هر رکعت
۴۵۴	۴	و یازدهم	و یا روز دهم
۴۵۴	۱۲	عزاء	عزاء و زیارت آنحضرت
۴۵۵	۱۱	چهار رکعت	چهار رکعت است
۴۵۸	۸	وَلْیَرْبُطْ	وَلْیَرْبِطْ
۴۶۰	۱۵	سوم نحس	سوم را نحس
۴۷۳	۲	شده باشد	شده باشند
۴۷۳	۳	دارا باشد	دارا باشند
۴۷۳	۵	و مراد از هاشمی	و از هاشمی است
۴۷۳	۶	و عباس است	و عباس عموی آنحضرت

صفحه	سطر	غلط	صحیح	صفحه	سطر	غلط	صحیح
۴۷۷	۱۱	ذا الحجة	ذا الحجة است	۵۱۰	۴	واجب	واجب میشود
۴۷۷	۱۴	فِدَا	فَدَا	۵۱۲	۵	تَابِعَ	تَابِعْ
۴۷۹	۱	وَتَقَبَّلْهُ	فَتَقَبَّلْهُ	۵۱۶	۱	میّت	میّت را
۴۸۲	۱	میشود	است	۵۱۷	۱۲	حُفَرِ	حُفَرِ
۴۸۵	۳	وَانْكِحُوا	وَانْكِحُوا	۵۱۸	۴	اَللّٰهُمَّ زِدْ	اَللّٰهُمَّ زِدْنَا
۴۸۸	۱۱	الزِّوَاجَ	التَّزْوِيجَ	۵۱۹	۵	خَاتَمُ	خَاتَمُ
۴۹۱	۲	حقیقةً	حقیقةً اگر	۵۲۸	۲	برای مردان	برای مردگان
۴۹۱	۱۳	بنابر شهود	بنابر مشهور	۵۴۵	۱۴	فَاَحْصُنْهُنَّ	فَاَحْصِنْهُنَّ
۴۹۲	۵	انهار اصلاح	انهار اصلاح	۵۴۶	۹	اوّل راست	اوّل اوست
۴۹۲	۱۱	در طُهری	وطلاق در طُهری	۵۵۲	۲	طَاعَتَهُ	طَاعَتُهُ
۴۹۲	۱۲	که مرد و زن	که مرد زن	۵۵۴	۷	يَغْبِطُهُ	يَغْبِطُهُ
۴۹۷	۱۴	نزد میّت	نزد محتضر	۵۵۹	۱۱	مُنْبَتُكُمْ	مَنْبَتُكُمْ
۴۹۸	۱۱	بجنازهٔ	بجنازهٔ او	۵۶۲	۹	دَارِ	دَارَ
۴۹۹	۱۱	و بخدا	و باستعانت خدا	۵۶۴	۶	وَرَحْمَةُ	وَرَحْمَةُ اللهِ
۵۰۱	۱	اَللّٰهُمَّ لَا	اَللّٰهُمَّ اِنَّا لَا	۵۶۴	۱۴	الظَّاهِرِ	الطَّاهِرِ
۵۰۴	۶	که غسل	که غسّال	۵۶۵	۵	مُؤَثِّرَةً	مُؤْثِرَةً
۵۰۹	۹	نماز کند	نماز معیّن کند	۵۷۶	۱۴	اِسْتَوْدِعَ	اِسْتُوْدِعَ
۵۰۹	۱۲	خاندان	خواندن	۵۷۷	۱۰	ضَجِيعِكَ	ضَجِيعَكَ

صفحه	سطر	غلط	صحیح	صفحه	سطر	غلط	صحیح
٥٧٨	٥	تُعذِبُهُ	تُعذَّبُهُ	٦٠٧	٨	يَسْلُبْنِي	يَسْلُبُنِي
٥٧٩	١٣	وَاَخاكَ	وَاَخاكَ وَاُمَّكَ	٦٠٨	٧	كه قهران	كه قبر مطهر
٥٨٠	١٥	مُفَرِّج	مُفَرَّج	٦١١	١٤	سَيِّدَةَ	سَيِّدَةُ
٥٨٤	١	سَيِّدَةَ	سَيِّدَةُ	٦١٧	١١	وَفَطالِما	فَطالَما
٥٨٤	١١	عَلَيهِ السَّلامُ	وَلِيِّ اللهِ	٦١٧	١٢	طُولِكَ	طَولِكَ
٥٨٥	١١	خَواتِيمُ	خَواتِيمِ	٦١٧	١٤	اَبْوابُ	اَبْوابِ
٥٨٧	٩	بر قبرش	بر قبر	٦١٧	١٥	اَقضَيْتَنِي	اَقصَيْتَنِي
٥٩٢	١١	جَزِيلَ	جَزِيلِ	٦٢٢	٣	بالحقط	بالقحط
٥٩٤	٨	تُخَيِّبُ	تُخَيَّبُ				

MAAB 1431